

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

نہرِ تسکینِ نسیمِ نایِ حلیٰ

حدیث و علوم حدیث شریفہ

جلد اول

مؤلف

علی محمد رانی خونی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرستگان نسخه های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه

نویسنده:

علی صدرایی خویی

ناشر چاپی:

موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	٥
فهرستگان نسخه های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه جلد ١	٢٥
مشخصات کتاب	٢٥
اشاره	٢٥
مقدمه	٣٣
اشاره	٣٣
یک . اهداف	٣٤
دو . مراحل اجرا	٣٤
سه . ترتیب و تنظیم فهرستگان	٣٥
مآخذ و مصادر	٣٧
نام کتابخانه ها	٨٩
بخش اول : درایه شیعه	١٢٨
درایه شیعه	١٢٨
١ . إرشاد النقاد إلى تيسير الاجتهاد	١٢٨
٢ . أساس المطالب في الدراية و المباحث الرجالية	١٢٩
٣ . اصطلاحات حدیث	١٣٠
٤ . اصطلاحات المحدثين	١٣٠
٥ . الأصول الأربعمئة	١٣١
٦ . اقسام خبر به نظم	١٣٢
٧ . امان الحثيث في لهُو الحدیث	١٣٢
٨ . أنوار البصائر ، مقدمه ... (دراية الحدیث ، زبدة الرجال)	١٣٢
٩ . الإيجاز (الوجيزة)	١٣٤
١٠ . بداية الدراية	١٣٧
١١ . تحرير بيان الأخبار التي في أول الاستبصار (شرح مقدمة استبصار)	١٤١

١٤٢	١٢ . تحفة الإخوان
١٤٤	١٣ . ترجمة صفوية في الملء المصطفوية
١٤٤	١٤ . تعليقات توضيح المقال
١٤٥	١٥ . تلخيص المقال في ما له دخل في علم الدراية و الرجال
١٤٥	١٦ . تميمة الحديث في علم الدراية
١٤٥	١٧ . تنقيح المقال في كيفية طريق الاستدلال
١٤٧	١٨ . توضيح المقال في علم الدراية و الرجال
١٤٩	١٩ . جامع المقال في ما يتعلق بأحوال الحديث و الرجال (الدراية لمعرفة الراوى
١٥٥	٢٠ . جواهر الكلمات في ما يتعلق بأحوال الرواة
١٥٦	٢١ . الجوهرة العزيزة في شرح الوجيزة
١٥٨	٢٢ . حاشية جامع المقال للطريحي
١٥٨	٢٣ . الدر الثمين في جملة من المصنفات والمصنفين
١٦٠	٢٤ . الدراية
١٦٠	٢٥ . دراية الحديث
١٦٢	٢٦ . دراية الحديث (الكليات الرجالية)
١٦٣	٢٧ . دراية الحديث
١٦٤	٢٨ . دراية الحديث
١٦٥	٢٩ . دراية الحديث
١٦٥	٣٠ . الدراية في علم الرواية (منتهى الدراية)
١٦٦	٣١ . درر المقال في علمى الدراية و الرجال
١٦٦	٣٢ . الدرّة العزيزة في شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائي)
١٦٦	٣٣ . الدرّة الفاخرة (منظومة في الدراية)
١٦٨	٣٤ . رسالة حول كتاب قرب الإسناد
١٦٩	٣٥ . رساله در اقسام حديث
١٧١	٣٦ . رساله در درايه
١٧١	٣٧ . رساله در كيفيت عمل به اخبار و ترك كتب اخلاقي صوفيان

١٧١	٣٨ . رسالة الدراية و الرجال
١٧٣	٣٩ . الرسالة العلاجية فى علم الحديث
١٧٣	٤٠ . رسالة فى أحوال الأخبار
١٧٣	٤١ . رسالة فى الدراية (تحفة القاصدين فى معرفة اصطلاحات المحدثين)
١٧٤	٤٢ . رسالة فى الدراية
١٧٤	٤٣ . رسالة فى دراية الحديث
١٧٤	٤٤ . رسالة فى الدراية و الرجال
١٧٥	٤٥ . رسالة فى الدراية و الرجال
١٧٥	٤٦ . رسالة فى الدراية و الرجال
١٧٥	٤٧ . رسالة فى علم اصول الحديث
١٧٦	٤٨ . رسالة فى علم الدراية
١٧٦	٤٩ . رسالة فى وجه الحاجة إلى علم الرجال
١٧٦	٥٠ . الرعاية فى شرح بداية الدراية (شرح بداية الدراية)
١٨٨	٥١ . الرواشح السماوية فى شرح الأحاديث الإمامية
١٩٥	٥٢ . سبب اختلاف اخبار
١٩٥	٥٣ . سبل الهداية فى علم الدراية (الفوائد الرجالية)
١٩٦	٥٤ . السراج المنير فى الفوائد الرجالية
١٩٧	٥٥ . سلسلة الذهب فى شرح الوجيزة
١٩٧	٥٦ . سنن الهداية فى علم الدراية
١٩٧	٥٧ . شرح الوجيزة فى الدراية
١٩٩	٥٨ . شوارح الرواية إلى مشارح الدراية
٢٠٠	٥٩ . صحة الأصول الأربعة
٢٠٠	٦٠ . صفائح الإبريز فى شرح الوجيز
٢٠١	٦١ . ضياء الدراية فى علم الدراية
٢٠١	٦٢ . طريق الهداية إلى علم الدراية
٢٠٣	٦٣ . علم الحديث

٢٠٣	٦٤ . العوائد القروية في شرح الفوائد الغروية
٢٠٤	٦٥ . الفوائد الطوسية و الدروس الرجالية
٢٠٤	٦٦ . الفوائد الغروية (عمدة المقال في علمي الدراية و الرجال)
٢٠٦	٦٧ . فوائد في الدراية
٢٠٧	٦٨ . الفوائد الكاظمية (وجيزة المقال في الرجال)
٢٠٨	٦٩ . فوايد متفرقة در درايه
٢٠٨	٧٠ . الفيوضات اللامعة في حال الكتب الأربعة
٢٠٩	٧١ . القواميس في الرجال و الدراية
٢١١	٧٢ . الكفاية في علم الدراية
٢١٣	٧٣ . الكفاية في علم الدراية
٢١٣	٧٤ . الكلام الوجيز في تمرين المستجيز
٢١٣	٧٥ . لب اللباب في الدراية و علم الرجال
٢١٨	٧٦ . مبدأ الآمال في قواعد علوم الحديث و الدراية و الرجال
٢١٩	٧٧ . مختصر رسالة في أحوال الأخبار
٢٢٢	٧٨ . المختصر في الدراية
٢٢٢	٧٩ . معرفة علوم الحديث (اصول علم الحديث)
٢٢٤	٨٠ . مقباس الهداية في علم الدراية
٢٢٥	٨١ . المقنعة الأنيسة و المغنية النفيسة
٢٢٨	٨٢ . ملخص اسرار اليقين في شرح دراية المتقين
٢٢٨	٨٣ . ملخص المقال في الدراية و الرجال
٢٢٨	٨٤ . منبع الأحكام (منظومة في الدراية)
٢٣٠	٨٥ . منتقى الآمال في قواعد علم الرجال
٢٣١	٨٦ . موجز المقال في علم الدراية (نظم الوجيزه للشيخ البهائي)
٢٣٢	٨٧ . نهاية الدراية في شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائي)
٢٣٢	٨٨ . نهاية الدراية في شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائي)
٢٣٣	٨٩ . النهاية في علم الدراية

- ٢٣٤ ..... ٩٠ . الوجيزة .....
- ٢٣٤ ..... ٩١ . الوجيزة في الدراية (الوجيزة في كليات الرجال) .....
- ٢٣٥ ..... ٩٢ . الوجيزة في الدراية .....
- ٢٥٥ ..... ٩٣ . الوجيزة في الدراية .....
- ٢٥٥ ..... ٩٤ . الوجيزة في الدراية و الفوائد الرجالية .....
- ٢٥٦ ..... ٩٥ . الوجيزة في علم دراية الحديث (منظومه) .....
- ٢٥٧ ..... ٩٦ . وصول الأخبار إلى اصول الأخبار .....
- ٢٥٩ ..... ٩٧ . هدية المحدثين (هدية المحصلين) .....
- ٢٦٢ ..... ملحق بخش اول : درايه اهل سنت .....
- ٢٦٢ ..... اشاره .....
- ٢٦٤ ..... ٩٨ . آفة أصحاب الحديث .....
- ٢٦٤ ..... ٩٩ . إتمام الدراية لقراء النقابة .....
- ٢٦٥ ..... ١٠٠ . إخبار أهل الرسوخ (الناسخ و المنسوخ في الحديث) .....
- ٢٦٥ ..... ١٠١ . اختصار علوم الحديث (تلخيص مقدمة ابن صلاح) .....
- ٢٦٧ ..... ١٠٢ . إرشاد طلاب الحقائق إلى معرفة سنن خير الخلائق .....
- ٢٦٧ ..... ١٠٣ . اصول الحديث .....
- ٢٦٧ ..... ١٠٤ . الألفاظ المتداولة بين أهل الحديث .....
- ٢٦٩ ..... ١٠٥ . ألفية العراقي (التبصرة و التذكرة) .....
- ٢٧٠ ..... ١٠٦ . البيقونية في مصطلح الحديث .....
- ٢٧٠ ..... ١٠٨ . تدريب الراوى في شرح تقريب النووى .....
- ٢٧١ ..... ١٠٨ . التقريب و التيسير لمعرفة سنن البشير النذير .....
- ٢٧١ ..... ١٠٩ . الجزء في مصطلح الحديث و الرجال .....
- ٢٧٣ ..... ١١٠ . حاشية على على الرتبة في شرح نظم النخبة .....
- ٢٧٣ ..... ١١١ . الحاشية على نزهة النظر .....
- ٢٧٣ ..... ١١٢ . خلاصة الخلاصة (دراية الحديث ، رساله في اصول الحديث) .....
- ٢٧٦ ..... ١١٣ . دراية الحديث .....

- ١١٤ . دراية الحديث (الهداية إلى علوم الدراية) ٢٧٦
- ١١٥ . رسالة في مصطلحات أهل الحديث ٢٧٧
- ١١٦ . رسالة مصطلحات الحديث الشريف ٢٧٧
- ١١٧ . شرح البيهقيونية في مصطلح الحديث ٢٧٨
- ١١٨ . شرح القصيدة الغرامية (شرح قصيدة غرامى صحيح) ٢٧٩
- ١١٩ . فتح الباقي بشرح الفية العراقي (شرح التبصرة و التذكرة) ٢٧٩
- ١٢٠ . فتح المغيث بشرح ألفية الحديث (شرح ألفية العراقي) ٢٨٠
- ١٢١ . فتوى في مصطلح الحديث ٢٨٠
- ١٢٢ . قول الحسن بن سهل بن السمح في الأخبار التي يخبر بها كثيرون ٢٨٢
- ١٢٣ . المحدث الفاصل بين الراوى و الواعى ٢٨٣
- ١٢٤ . مختصر في اصول الحديث (الخلاصة في معرفة الحديث) ٢٨٤
- ١٢٥ . مصطلحات علم الحديث (مقدمة مشكاة المصابيح) ٢٨٥
- ١٢٦ . معرفة أنواع علم الحديث (مقدمة ابن صلاح) ٢٨٥
- ١٢٧ . المغيث من مختلف الحديث ، بخشى از ٢٨٧
- ١٢٨ . المنهل الروى في مختصر علوم الحديث النبوى ٢٨٨
- ١٢٩ . نخبه الفكر في مصطلح أهل الأثر ٢٨٨
- ١٣٠ . نزهة النظر في توضيح نخبه الفكر (شرح نخبه الفكر) ٢٩٠
- ١٣١ . نظم نخبه الفكر ٢٩٢
- ١٣٢ . النكت الوفية بما في شرح الألفية ٢٩٢
- بخش دوم : رجال شيعه ٢٩٤
- اشاره ٢٩٤
- رجال شيعه ٢٩٤
- ١٣٣ . آل أعين (رسالة أبى غالب الزرارى) ٢٩٤
- ١٣٤ . ابن الغضائرى ، رساله ٢٩٨
- ١٣٥ . إتقان المقال (إحياء الأموات في أحوال الرواة) ٢٩٩
- ١٣٦ . اختيار معرفة الرجال (رجال كشى) ٣٠١

- ١٣٧ . أرجوزة في أصحاب الإجماع (منظومة في أصحاب الإجماع) ٣٠٤
- ١٣٨ . أرجوزة في الرجال ٣٠٥
- ١٣٩ . أرجوزة في الرجال و شرحها (منظومة في الرجال) ٣٠٥
- ١٤٠ . إرشاد الخبير البصير إلى تحقيق الحال في أبي بصير (ترجمة أبي بصير) ٣٠٧
- ١٤١ . اسامي جاعلان حديث ٣٠٨
- ١٤٢ . أسماء أصحاب بدر ٣٠٩
- ١٤٣ . أسماء اصحاب بدر ٣٠٩
- ١٤٤ . أسماء اصحاب بدر ٣١٠
- ١٤٥ . أسماء الرجال المتكررة في الأسناد ٣١٠
- ١٤٦ . أسند عنه ، رسالته في ٣١١
- ١٤٧ . أصحاب الإجماع ٣١١
- ١٤٨ . أصحاب الإجماع ، رسالته في ٣١١
- ١٤٩ . أصحاب العدة ٣١٢
- ١٥٠ . الإكمال لمنتهى المقال في أحوال الرجال ٣١٢
- ١٥١ . إكمال منتهى المقال ٣١٣
- ١٥٢ . انتخاب الجيد من تنبيهات السيد ٣١٤
- ١٥٣ . أنجاب الثقات في فحول الرواة ٣١٧
- ١٥٤ . أنساب الرجال ٣١٧
- ١٥٥ . الأنوار اللامعة ٣١٨
- ١٥٦ . إيجاز المقال في معرفة الرجال ٣١٩
- ١٥٧ . إيضاح الاشتباه في أسماء الرواة ٣٢٠
- ١٥٨ . بلغة المحدثين ٣٢٨
- ١٥٩ . البيان البديع في ابن بزيع (ترجمة محمّد بن إسماعيل ، ابن بزيع) ٣٢٩
- ١٦٠ . تبويب خلاصة الأقوال ٣٢٩
- ١٦١ . التحرير الطاووسي ٣٣٠
- ١٦٢ . تحفة الرجال و زبدة الزبدة في المقال (منظومة في الرجال) ٣٣٢

- ١٦٣ . تحقيق أحوال أبي بصير ، رسالته في ... (عديمه النظر في أحوال أبي بصير) ----- ٣٣٣
- ١٦٤ . تحقيق أحوال أبي بصير ، القول في ... ----- ٣٣٣
- ١٦٥ . تحقيق رجالى دربارہ مفضل و معلى بن خنيس و عمر بن حنظله ----- ٣٣٤
- ١٦٦ . تذكرة الرجال ----- ٣٣٤
- ١٦٧ . تذكرة مشايخ قم (رجال قم) ----- ٣٣٥
- ١٦٨ . ترتيب أسانيد الفقيه ----- ٣٣٦
- ١٦٩ . ترتيب أسانيد الفقيه ----- ٣٣٧
- ١٧٠ . ترتيب أسانيد الفقيه ----- ٣٣٧
- ١٧١ . ترتيب خلاصة الأقوال ----- ٣٣٧
- ١٧٢ . ترتيب خلاصة الأقوال ----- ٣٣٩
- ١٧٣ . ترتيب رجال الكشى (ترتيب اختيار معرفة الرجال) ----- ٣٣٩
- ١٧٤ . ترتيب رجال الكشى (ترتيب اختيار معرفة الرجال) ----- ٣٤١
- ١٧٥ . ترتيب رجال النجاشى ----- ٣٤٢
- ١٧٦ . ترتيب فهرست الشيخ الطوسى ----- ٣٤٣
- ١٧٧ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٣
- ١٧٨ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٤
- ١٧٩ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٤
- ١٨٠ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٥
- ١٨١ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٥
- ١٨٢ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٦
- ١٨٣ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ----- ٣٤٧
- ١٨٤ . ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه (أسانيد كتاب من لا يحضره الفقيه) ----- ٣٤٨
- ١٨٥ . ترجمة أبان بن عثمان ----- ٣٤٩
- ١٨٦ . ترجمة إبراهيم بن هاشم القمى (مختصر) ----- ٣٤٩
- ١٨٧ . ترجمة إبراهيم بن هاشم القمى (مفضل) ----- ٣٥٠
- ١٨٨ . ترجمة ابن الغضائرى ----- ٣٥٠

- ١٨٩ . ترجمة أبي بكر الحضرمي ٣٥٠
- ١٩٠ . ترجمة أبي داود ٣٥١
- ١٩١ . ترجمة أحمد بن الحسين ٣٥١
- ١٩٢ . ترجمة أحمد بن محمد ٣٥١
- ١٩٣ . ترجمة أحمد بن محمد بن خالد البرقي ٣٥١
- ١٩٤ . ترجمة أحمد بن محمد بن عيسى الأشعري ٣٥٢
- ١٩٥ . ترجمة إسحاق بن عمار ٣٥٣
- ١٩٦ . ترجمة إسحاق بن عمار ٣٥٣
- ١٩٧ . ترجمة حسين بن خالد ٣٥٣
- ١٩٨ . ترجمة حسين بن عبد الله ٣٥٥
- ١٩٩ . ترجمة حسين بن محمد ٣٥٥
- ٢٠٠ . ترجمة حفص بن غياث و سليمان بن داود و قاسم بن محمد ٣٥٥
- ٢٠١ . ترجمة حماد بن عثمان ٣٥٥
- ٢٠٢ . ترجمة حماد بن عيسى ٣٥٥
- ٢٠٣ . ترجمة سهل بن زياد ٣٥٧
- ٢٠٤ . ترجمة شهاب بن عبد ربه ٣٥٧
- ٢٠٥ . ترجمة عبد الحميد بن سالم العطار و ابنه ٣٥٧
- ٢٠٦ . ترجمة عبدالله بن محمد ٣٥٩
- ٢٠٧ . ترجمة علي بن الحكم ٣٥٩
- ٢٠٨ . ترجمة علي بن السندي ٣٥٩
- ٢٠٩ . ترجمة علي بن محمد ٣٥٩
- ٢١٠ . ترجمة عمر بن يزيد ٣٦١
- ٢١١ . ترجمة محمد بن أبي عمير ٣٦١
- ٢١٢ . ترجمة محمد بن أبي عمير ٣٦١
- ٢١٤ . ترجمة محمد بن أحمد الراوى عن العمركى ٣٦٣
- ٢١٤ . ترجمة محمد بن إسماعيل ٣٦٣

- ٢١٥ . ترجمة محمد بن إسماعيل ٣٦٤
- ٢١٦ . ترجمة محمد بن إسماعيل ٣٦٤
- ٢١٧ . ترجمة محمد بن الحسن ٣٦٤
- ٢١٨ . ترجمة محمد بن خالد البرقي ٣٦٦
- ٢١٩ . ترجمة محمد بن زياد ٣٦٦
- ٢٢٠ . ترجمة محمد بن سنان ٣٦٦
- ٢٢١ . ترجمة محمد بن سنان ٣٦٦
- ٢٢٢ . ترجمة محمد بن عبد الحميد العطار ٣٦٨
- ٢٢٣ . ترجمة محمد بن عبد الله ٣٦٨
- ٢٢٤ . ترجمة محمد بن عيسى اليقطيني ٣٦٨
- ٢٢٥ . ترجمة محمد بن الفضيل ٣٦٩
- ٢٢٦ . ترجمة محمد بن الفضيل ٣٦٩
- ٢٢٧ . ترجمة محمد بن قيس ٣٦٩
- ٢٢٨ . ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة ٣٦٩
- ٢٢٩ . ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة ٣٧٠
- ٢٣٠ . ترجمة الملقبون بماجيلويه ٣٧١
- ٢٣١ . ترجمة النجاشي ٣٧١
- ٢٣٢ . ترجمة تلخيص المقال (ترجمة رجال وسيط) ٣٧١
- ٢٣٣ . ترجمة خلاصة الأقوال في علم الرجال ٣٧٢
- ٢٣٤ . ترجمة نقد الرجال ٣٧٣
- ٢٣٥ . تزيئة الرواة من أهل الرجال ٣٧٣
- ٢٣٦ . تزيئة الراوى ٣٧٤
- ٢٣٧ . تشريح الثقة في الرجال ، رساله في ٣٧٤
- ٢٣٨ . تعليقه منهج المقال (حاشية منهج المقال ، الرجال ، الفوائد الرجالية) ٣٧٤
- ٢٣٩ . تعليقه نقد الرجال ٣٨٨
- ٢٤٠ . تعيين محمد بن سنان ٣٨٨

- ٢٤١ . تفسير « عدة من أصحابنا » من الكافي للكليني (أصحاب العدة) ٣٨٩
- ٢٤٢ . تكملة رسالة أبي غالب الزراري ٣٨٩
- ٢٤٣ . تكملة نقد الرجال (رجال عبد النبي الكاظمي ، الفوائد الرجالية) ٣٩٠
- ٢٤٤ . تلخيص الرسائل الرجالية للشفتي ٣٩٢
- ٢٤٥ . تلخيص الفهرست للطوسي ٣٩٣
- ٢٤٦ . تلخيص الفهرست للطوسي ٣٩٤
- ٢٤٧ . تلخيص المقال في معرفة الرجال (رجال الوسيط ، تلخيص الأقوال في ٣٩٤
- ٢٤٨ . تلخيص المقال في ما له دخل في علم الدراية والرجال ٤٠٩
- ٢٤٩ . تنبيه الأريب وتذكرة اللبيب في إيضاح رجال التهذيب ٤١٠
- ٢٥٠ . تنزيه القميين ٤١١
- ٢٥١ . توضيح الاشتباه والإشكال في ضبط أسامي الرواة وألقاب الرجال ٤١٢
- ٢٥٢ . توضيح المقال (الوجيزة ، الرجال الصغير) ٤١٣
- ٢٥٣ . جامع اجزاء اسماء روات (إيضاح الرجال في أسامي أصحاب الأئمة ٤١٥
- ٢٥٤ . جامع الأقوال في علم الرجال ٤١٦
- ٢٥٥ . جامع الأقوال في معرفة الرجال ٤١٧
- ٢٥٦ . جامع الأقوال في معرفة الرجال ٤١٨
- ٢٥٧ . جامع الرواة و إزاحة الاشتباهات عن الطرق و الأستناد ٤١٩
- ٢٥٨ . الجامع في الرجال ٤٢٠
- ٢٥٩ . جامع المقال في معرفة الرواة و الرجال ٤٢١
- ٢٦٠ . جدول اصطلاحات صاحب الوافي في الأسانيد ٤٢١
- ٢٦١ . حاشية اختيار الرجال ٤٢٢
- ٢٦٢ . حاشية تلخيص الأقوال ٤٢٣
- ٢٦٣ . حاشية خلاصة الأقوال في علم الرجال (الفوائد و الزوائد) ٤٢٤
- ٢٦٤ . الحاشية على التعليقة البهبهانية (شرح الفوائد الرجالية للبههاني ، شرح تعليقة ٤٢٦
- ٢٦٥ . حاشية كتاب في الرجال ٤٢٦
- ٢٦٦ . حاشية هداية المحدثين إلى طريقة المحمدين ٤٢٧

- ٢٦٧ . حاوى الأقوال فى معرفة الرجال (رجال عبد النبى الجزائرى) ٤٢٨
- ٢٦٨ . خلاصة الأقوال فى معرفة أحوال الرجال ٤٢٩
- ٢٦٩ . خير الرجال فى بيان أحوال الرجال ٤٤٨
- ٢٧٠ . الدوائر الرجالية ٤٤٩
- ٢٧١ . الرجال ٤٥٠
- ٢٧٢ . الرجال (الفوائد الرجالية) ٤٥٠
- ٢٧٣ . الرجال ٤٥٢
- ٢٧٤ . الرجال ٤٥٣
- ٢٧٥ . الرجال ٤٥٤
- ٢٧٦ . الرجال (تراجم الرجال ، نبذة الرجال) ٤٥٥
- ٢٧٧ . الرجال ٤٥٧
- ٢٧٨ . الرجال ٤٥٨
- ٢٧٩ . الرجال (الأبواب) ٤٥٩
- ٢٨٠ . الرجال (دفتر فى الرجال) ٤٦٢
- ٢٨١ . الرجال ٤٦٣
- ٢٨٢ . الرجال ٤٦٥
- ٢٨٣ . الرجال ٤٦٦
- ٢٨٤ . الرجال ٤٦٧
- ٢٨٥ . رجال ابن داود ٤٦٧
- ٢٨٦ . رجال ابن عقدة ٤٧٥
- ٢٨٧ . رجال بحر العلوم (الفوائد الرجالية) ٤٧٦
- ٢٨٩ . رجال البرقى ٤٧٨
- ٢٨٩ . رجال الشيخ عبد اللطيف ٤٧٩
- ٢٩٠ . رجال قائن ٤٨١
- ٢٩١ . رجال ملّا مراد كشميرى ٤٨٢
- ٢٩٢ . رجال النجاشى ٤٨٢

- ٢٩٣ . الرسالة الرجالية ٤٨٦
- ٢٩٤ . رسالة الفصول من فوائد الشيخ بهاء الدين ٤٨٧
- ٢٩٥ . رسالة في أحوال عمار بن ياسر ٤٨٧
- ٢٩٦ . رسالة في تصحيح الحديث بتصحيح الغير ٤٨٨
- ٢٩٧ . رسالة في علم الرجال ٤٨٨
- ٢٩٨ . رسالة في كنى أصحاب الحديث ٤٨٨
- ٢٩٩ . رسالة في معرفة الصحابة ٤٨٩
- ٣٠٠ . رسالة اسانيد صدوق ٤٩٠
- ٣٠١ . الرسائل الرجالية ٤٩٠
- ٣٠٢ . الرسائل الرجالية ٤٩٥
- ٣٠٣ . رموز الأقوال و كنوز بروز أقوال الرجال ٥٠٦
- ٣٠٤ . الرواة (ترتيب خلاصة الأقوال) ٥٠٧
- ٣٠٥ . روح الجوامع (رجال الشيخ محمّد باقر الهمداني) ٥٠٧
- ٣٠٦ . الروضة الجعفرية (مطلع الشمسين في فضل حمزة و جعفر ذى الجناحين) ٥٠٩
- ٣٠٧ . زبدة الأقوال في خلاصة الرجال ٥٠٩
- ٣٠٨ . زبدة الرجال ٥١٠
- ٣٠٩ . زبدة المقال في بيان أحوال الثقات ٥١١
- ٣١٠ . ساقطات الرجال ٥١٢
- ٣١١ . السلاسل في إلحاق الأواخر بالأوائل ٥١٢
- ٣١٢ . سلسلة مشايخ محمّد بن مخدوم الحسيني ٥١٣
- ٣١٣ . سماء المقال في تحقيق علم الرجال ٥١٣
- ٣١٤ . سند الفقيه ٥١٥
- ٣١٥ . سه رساله در علم رجال ٥١٦
- ٣١٦ . سؤال و جواب در فقه و رجال ٥١٦
- ٣١٧ . الشجرة المباركة (رجال السيّد محمّد طاهر) ٥١٨
- ٣١٨ . شرح تعليقه البهبهاني على منهج المقال (رجال الخاقاني) ٥١٨

٥٢٠	٣١٩ . شرح مشيخة التهذيب
٥٢٠	٣٢٠ . شرح مشيخة من لا يحضره الفقيه
٥٢٢	٣٢١ . شعب المقال فى درجات الرجال
٥٢٣	٣٢٢ . صحيفة (أهل) الصفا فى ذكر أهل الاجتباء و الاصطفاء
٥٢٦	٣٢٣ . الضعفاء (رجال ابن الغضائرى)
٥٢٧	٣٢٤ . ضوابط الأسماء و اللواحق
٥٢٩	٣٢٥ . طرائف المقال فى معرفة طبقات الرجال (طبقات الرواة)
٥٣١	٣٢٦ . طرق روايت شيخ صفى الدين
٥٣١	٣٢٧ . طرق الشيخ الطوسى
٥٣٢	٣٢٨ . طريق ابن بابويه
٥٣٣	٣٢٩ . طريق رواية الصحيفة السجادية (طريق رواية الشهيد الثانى ، المشيخة)
٥٣٤	٣٣٠ . طريق رواية الصحيفة السجادية
٥٣٤	٣٣١ . طريق رواية الصحيفة السجادية
٥٣٥	٣٣٢ . طريق رواية كتاب من لا يحضره الفقيه
٥٣٥	٣٣٣ . عدة الخلف فى عدة السلف
٥٣٧	٣٣٤ . عدة الرجال
٥٤٠	٣٣٥ . عمدة المقال فى تحقيق أحوال الرجال
٥٤٠	٣٣٦ . العندبيل فى تمييز الصحيح من العليل
٥٤١	٣٣٧ . غاية الآمال فى استعلام أحوال الرجال
٥٤٢	٣٣٨ . فائدة رجالية
٥٤٢	٣٣٩ . فائق المقال فى علم الحديث و الرجال
٥٤٤	٣٤٠ . فرائد الفوائد
٥٤٤	٣٤١ . فضائل الصحابة
٥٤٤	٣٤٢ . الفوائد الرجالية
٥٤٦	٣٤٣ . الفوائد الرجالية
٥٤٨	٣٤٤ . الفوائد الرجالية

٥٤٩	٣٤٥ . الفوائد الرجالية
٥٤٩	٣٤٦ . الفوائد الرجالية
٥٥١	٣٤٧ . الفوائد الرجالية
٥٥٤	٣٤٨ . الفوائد الرجالية
٥٥٤	٣٤٩ . الفوائد الرجالية
٥٥٦	٣٥٠ . الفوائد الرجالية
٥٥٧	٣٥١ . الفوائد الغروية
٥٥٧	٣٥٢ . فوائد في تحقيق مشتركات الرجال
٥٥٨	٣٥٣ . الفوائد الكاشفة (شرح عدة الكافي ، أصحاب العدة)
٥٥٩	٣٥٤ . فوائد متفرقة فقهى و رجالى
٥٥٩	٣٥٥ . فهرس الرجال
٥٦٠	٣٥٦ . فهرس الكنى و الألقاب
٥٦٠	٣٥٧ . الفهرست
٥٦١	٣٥٨ . الفهرست
٥٦٧	٣٥٩ . فهرست اسماء روات و فقها
٥٦٧	٣٦٠ . فهرست أسماء علماء الشيعة و مصنفيهم
٥٧١	٣٦١ . فهرست پنج اثر رجالى (فهرست الاعاظم)
٥٧٢	٣٦٢ . فهرست رجال الكشى
٥٧٣	٣٦٣ . فهرست رجال مسند كتاب من لا يحضره الفقيه
٥٧٣	٣٦٤ . فهرست المصنفين
٥٧٤	٣٦٥ . لزوم نقد مشيخة الصدوق فى الفقيه و الشيخ فى التهذيب
٥٧٤	٣٦٦ . المبدأ و المآل
٥٧٥	٣٦٧ . مجمع الرجال فى معرفة أحوال الرجال
٥٧٦	٣٦٨ . مختصر المقال فى معرفة الرجال
٥٧٧	٣٦٩ . مختلف الرجال
٥٧٧	٣٧٠ . مرآة المراد فى صفات الأوتاد (فى تحقيق شبهات رجال الأسناد)

- ٣٧١ . المستطرفات فى الألقاب و الأنساب ٥٧٩
- ٣٧٢ . مشايخ الإجازة (طبقات الرواة) ٥٨٠
- ٣٧٣ . مشايخ الشيعة (معرفة مشايخ الشيعة ، تذكرة المتبحرين) ٥٨٠
- ٣٧٤ . المشتركات ٥٨١
- ٣٧٥ . مشجر الرجال الثقات (شجرة رجال موثق) ٥٨٢
- ٣٧٦ . مشجرات ٥٨٣
- ٣٧٧ . المشيخة ٥٨٣
- ٣٧٨ . مشيخة ابن شهر آشوب (نظرة النقيب) ٥٨٣
- ٣٧٩ . مشيخة التلعكبرى ٥٨٥
- ٣٨٠ . مشيخة تهذيب الأحكام ٥٨٥
- ٣٨١ . المشيخة المرتبة (ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه) ٥٨٦
- ٣٨٢ . مصفى المقال فى مصفى علم الرجال ٥٨٧
- ٣٨٣ . المطالب الرجالية التى تتوقف عليها المطالب الاستدلالية ٥٨٧
- ٣٨٤ . مطلع البدور و مجمع البحور ٥٨٨
- ٣٨٥ . مظاهر الآثار ٥٨٩
- ٣٨٦ . معالم العلماء ٥٩٠
- ٣٨٧ . معجم الصحابة ٥٩٤
- ٣٨٨ . معراج أهل الكمال إلى معرفة الرجال ٥٩٥
- ٣٨٩ . معرفة الناقلين ٥٩٦
- ٣٩٠ . معين النبى فى رجال من لا يحضره الفقيه ٥٩٦
- ٣٩١ . المقال فى معرفة الرجال ٥٩٧
- ٣٩٢ . مقدمات الرجال (رجال المولى صفر على اللاهيجى) ٥٩٧
- ٣٩٣ . ملخص المقال فى أحوال الرجال ٥٩٩
- ٣٩٤ . ملخص المقال فى تحقيق أحوال الرجال ٥٩٩
- ٣٩٥ . منتهى المقال (رجال أبى على الحائرى) ٦٠١
- ٣٩٦ . منظومة فى الرجال ٦٠٧

- ٣٩٧ . منظومة في الرجال ----- ٦٠٨
- ٣٩٨ . المنهج اللطيف في أحوال الرجال (الرسالة الرجالية) ----- ٦٠٩
- ٣٩٩ . منهج المقال في تحقيق أحوال الرجال (الرجال الكبير) ----- ٦١٠
- ٤٠٠ . موثقات رجال الطوسي ----- ٦١٦
- ٤٠١ . نبذة من المباحث الرجالية ----- ٦١٦
- ٤٠٢ . نتيجة المقال في علم الدراية و الرجال ----- ٦١٨
- ٤٠٣ . نخبة البشر ----- ٦٢٠
- ٤٠٤ . نخبة المقال في علم الرجال (زبدة المقال) ----- ٦٢٠
- ٤٠٥ . ضد الإيضاح في ترتيب إيضاح الاشتباه ----- ٦٢٢
- ٤٠٦ . نظام الأقوال في معرفة الرجال ----- ٦٢٣
- ٤٠٧ . نقاوة الإصابة ----- ٦٢٤
- ٤٠٨ . نقد الرجال ----- ٦٢٤
- ٤٠٩ . نهاية الآمال في ترتيب خلاصة الأقوال ----- ٦٣٤
- ٤١٠ . نهاية الآمال في كيفية الرجوع إلى علم الرجال ----- ٦٣٥
- ٤١١ . نهاية المقال في أحوال الرجال ----- ٦٣٧
- ٤١٢ . الوجيزة ----- ٦٣٧
- ٤١٣ . وجيزه ----- ٦٥٢
- ٤١٤ . وجيزة تنقيح المقال في عدة من الرجال ----- ٦٥٢
- ٤١٥ . الوجيزة في تشخيص أحوال الرواة ----- ٦٥٢
- ٤١٦ . وجيزة في الدراية و الرجال ----- ٦٥٤
- ٤١٧ . الوجيزة في عثمان بن عيسى الرواسي ----- ٦٥٥
- ٤١٨ . هداية المحدثين إلى طريقة المحمدين (مشاركات الرجال ، شرح جامع) ----- ٦٥٥
- ملحق بخش دوم : رجال اهل سنت ----- ٦٦١
- اشاره ----- ٦٦١
- ٤١٩ . الاستيعاب في معرفة الأصحاب ----- ٦٦٣
- ٤٢٠ . أسماء الرجال (طبقات الشافعية) ----- ٦٦٤

- ٤٢١ . أسماء رجال الصحيحين (شرح رجال الصحيحين) ٦٦٥
- ٤٢٢ . أسماء رجال المشكوة ٦٦٥
- ٤٢٣ . أسماء الضعفاء و الواضعين ٦٦٧
- ٤٢٤ . الأسماء المبهمة في الأنبياء المحكمة ٦٦٨
- ٤٢٥ . أسنى المقاصد وأعذب الموارد (المشيخة الفخرية) ٦٦٨
- ٤٢٦ . الاغتباط بمن رمى بالاختلاط ٦٦٩
- ٤٢٧ . إكمال الإكمال (الاستدراك) ٦٦٩
- ٤٢٨ . بغية الأريب في اختصار التهذيب ٦٧٠
- ٤٢٩ . تهذيب تهذيب الكمال ٦٧١
- ٤٣٠ . تراجم الحفاظ ٦٧٢
- ٤٣١ . ترجمة اسد الغابة في معرفة الصحابة ٦٧٢
- ٤٣٢ . تقريب التهذيب ٦٧٣
- ٤٣٣ . تهذيب تهذيب الكمال ٦٧٤
- ٤٣٤ . تهذيب الكمال في أسماء الرجال ٦٧٤
- ٤٣٥ . تهذيب الكمال في أسماء الرجال ٦٧٥
- ٤٣٦ . تهذيب مستمر الأوهام على ذوى المعرفة و اولى الأفهام ٦٨٠
- ٤٣٧ . الثقات ٦٨١
- ٤٣٨ . حصر الشارد في أسانيد محمّد عابد ٦٨١
- ٤٣٩ . ذيل لب اللباب ٦٨١
- ٤٤٠ . ذيل المشتبه ٦٨٣
- ٤٤١ . الرجال ٦٨٣
- ٤٤٢ . الرياض المستطابة في جملة من روى في الصحيحين من الصحابة ٦٨٤
- ٤٤٣ . صلة الخلف بالاتصال بالسلف ٦٨٤
- ٤٤٤ . الضعفاء ٦٨٥
- ٤٤٥ . طبقات الحنفية ٦٨٥
- ٤٤٦ . الطبقات في الأسماء المفردة من أسماء العلماء و أصحاب الحديث ٦٨٧

- ٤٤٧ . طبقات المحدثين بأصبهان و الواردين عليها ----- ٦٨٧
- ٤٤٨ . غاية المرام فى رجال البخارى إلى سيد الأنام ----- ٦٨٨
- ٤٤٩ . القول السديد فى اتصال الأسانيد ----- ٦٨٩
- ٤٥٠ . الكاشف ----- ٦٨٩
- ٤٥١ . الكامل فى الضعفاء ----- ٦٨٩
- ٤٥٢ . كتاب الكنى المختصر من تهذيب الكمال ----- ٦٩١
- ٤٥٣ . كتائب أعلام الأخيار من فقهاء مذهب النعمان المختار (طبقات الحنفية) ----- ٦٩١
- ٤٥٤ . كشف الحثيث عن رمى بوضع الحديث ----- ٦٩٢
- ٤٥٥ . الكامل فى معرفة الرجال ----- ٦٩٤
- ٤٥٦ . لب اللباب فى تحرير الأنساب ----- ٦٩٥
- ٤٥٧ . لب اللباب فى مناقب الأصحاب ----- ٦٩٥
- ٤٥٨ . لسان الميزان ----- ٦٩٥
- ٤٥٩ . المتفق و المفترق ----- ٦٩٧
- ٤٦٠ . المجروحين من المحدثين و الضعفاء و المتروكين ----- ٦٩٩
- ٤٦١ . مختصر اسد الغابة ----- ٦٩٩
- ٤٦٢ . مختصر تهذيب الكمال فى معرفة الرجال ----- ٦٩٩
- ٤٦٣ . المستفاد من مبهمات المتن و الأسناد ----- ٧٠١
- ٤٦٤ . المشتبه من الأسماء و الأنساب ----- ٧٠١
- ٤٦٥ . المشيخة ----- ٧٠٣
- ٤٦٦ . المشيخة البغدادية ----- ٧٠٣
- ٤٦٧ . مشيخة دانيال بن منكلى بن صرفا الكركى ----- ٧٠٥
- ٤٦٨ . المعجم فى ثبت أسامى المحدثين ----- ٧٠٦
- ٤٦٩ . المعجم المشتمل على أسماء شيوخ الأئمة النبيل ----- ٧٠٦
- ٤٧٠ . معرفة الرجال ----- ٧٠٨
- ٤٧١ . معرفة الصحابة ----- ٧٠٨
- ٤٧٢ . المغنى فى الضعفاء ----- ٧٠٩

- ٧٠٩ ..... ٤٧٣ . المكتنى فى سرد الكنى (الكنى)
- ٧١٠ ..... ٤٧٤ . المنتخب (معجم الشيوخ)
- ٧١٠ ..... ٤٧٥ . نزهة الألباب فى الألقاب
- ٧١٢ ..... فهرس
- ٧١٢ ..... اشاره
- ٧١٤ ..... عناوين كتاب هاى معرفى شده
- ٧٥٥ ..... پديدآورندگان
- ٨٠٤ ..... كاتبان
- ٨٦٧ ..... درباره مركز

فهرستگان نسخه های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه جلد 1

مشخصات کتاب

سرشناسه: صدرایی خویی، علی، - 1342

عنوان و نام پدیدآور: فهرستگان نسخه های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه جلد 1 / مولف علی صدرایی خویی

مشخصات نشر: قم: دار الحدیث، - 1382.

شابک: 964-964-7489-14-525000 ریال: (ج.1)

وضعیت فهرست نویسی: فهرستتویسی قبلی

موضوع: حدیث -- علم الرجال -- نسخه های خطی -- فهرستگانها

موضوع: حدیث -- علم الدرایه -- نسخه های خطی -- فهرستگانها

موضوع: محدثان شیعه -- نسخه های خطی -- فهرستها

موضوع: حدیث -- علم الرجال -- کتابشناسی

موضوع: محدثان شیعه -- کتابشناسی

رده بندی کنگره: Z7835/الف5ص43

رده بندی دیویی: 016/297264

شماره کتابشناسی ملی: م82-37070

ص: 1

اشاره

فهرستگان نسخه های خطی حدیث و علوم حدیث شیعه جلد 1

مؤلف علی صدراپی خویی

ص: 3

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 5

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين ، و الصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين ، محمد وآله الطيبين الطاهرين .

حدیث ، بعد از قرآن کریم ، یکی از منابع اصلی اندیشه و رفتار مسلمانان است . به همین دلیل ، دانشمندان در سده های گذشته برای به دست آوردن حدیث و کتابت آن ، سختی های زیادی را متحمل می شدند و در نقل آن ، دقت و حساسیت زیادی به خرج می دادند و برای اهلیت روایت حدیث ، شروطی را قائل می شدند .

با وجود اهتمام زیاد عالمان به نقل روایت و حفظ آثار حدیثی ، کتاب های حدیثی زیادی در حوادث روزگار از بین رفته و آیندگان از آنها محروم شده اند .

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ، توجه ویژه ای به احیای آثار حدیثی مبذول گردید ، هر چند که تاکنون حدیث ، جایگاه واقعی خود را در جامعه علمی ما نیافته است .

بر همین اساس ، ضرورت اطلاع رسانی جامع درباره آثار حدیثی شیعه برای تدوین تاریخ حدیث و بررسی و احیای آثار حدیثی احساس می گردید .

طرح تدوین «فهرستگان نسخه های خطی حدیث و علوم حدیث» برای پاسخگویی به این نیاز ، در سال 1376 ش ، در مرکز تحقیقات دارالحدیث آغاز شد که هم اکنون پس از شش سال ، نخستین محصول آن - با توفیق و عنایت ایزد

متعال - تقدیم اهل نظر می گردد (1).

در این جا، جهت آشنایی بیشتر با این طرح و چگونگی به انجام رسیدن آن، مطالبی یاد آوری می شود:

یک. اهداف

اهداف این طرح، به ترتیب اهمیت، عبارت اند از:

الف. شناسایی نسخه های خطی موجود از آثار حدیثی شیعه امامیه؛

ب. شناسایی آثار مفقود که نسخه های آنها تاکنون از دید محققان به دور مانده است؛

ج. شناسایی آثاری که تاکنون به چاپ نرسیده اند؛

د. شناسایی نسخه های معتبر و ممتاز از آثاری که به چاپ رسیده اند؛

ه. شناسایی حوزه های حدیثی در عصرها و شهرهای مختلف با توجه به آثار نوشته شده در هر منطقه و دوره و با توجه به اجازات حدیثی بر جای مانده؛

و. شناسایی کاتبان نسخه های حدیثی و علوم حدیثی در دوره های مختلف؛

ز. نمایاندن سیر تحول علوم حدیث با توجه به آثار برجای مانده.

دو. مراحل اجرا

برای اجرای این طرح، کتابخانه ها به دو دسته تقسیم شدند:

1- کتابخانه های داخل ایران؛

2- کتابخانه های خارج از ایران.

ص: 10

1- (1). به یاری خداوند، دومین محصول این طرح - که امید است به زودی نشر یابد -، نسخه نرم افزاری همین مجموعه است که با قابلیت جست و جویها، نمایه سازیها و رده بندی های متنوع، عرضه خواهد شد.

در مرحله اول، این طرح در مورد کتابخانه های داخل ایران به اجرا درآمد و بدین منظور، فهرست نامه های منتشر شده (به صورت مستقل یا در ضمن نشریات و مجله ها)، برای شناسایی نسخه های خطی این کتابخانه ها تا سال 1380 ق، مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج حاصل در این مرحله به ترتیب ذیل اند:

1. تعداد کتابخانه هایی که فهرست نامه های آنها مورد بررسی قرار گرفته است: صد و هشتاد و چهار کتابخانه.

2. تعداد مجلدات فهرست نامه ها که از آنها یادداشت برداری شده است:

دویست و هفتاد و نه جلد.

شایان ذکر است که حدود سی جلد از این فهرست نامه ها، تا زمان آماده سازی نهایی این فهرستگان، منتشر نشده بودند و با عنایت مؤلفان محترم آنها، در مراحل پیش از انتشار، مورد استفاده قرار گرفته اند که با قید «مخطوط»، مشخص شده اند.

3. تعداد کل یادداشت ها (فیش ها) استخراج شده: حدود سی و دو هزار برگه.

سه . ترتیب و تنظیم فهرستگان

برای روشن شدن چگونگی تنظیم و ترتیب این فهرستگان، ذکر چند نکته لازم است:

1. یادداشت ها پس از استخراج، به هفت موضوع کلی تقسیم گردیدند:

درايه، رجال، حديث، دعا، اجازات، احاديث قدسی و اسمای حسنی.

2. این موضوعات هفتگانه با جست و جو در محدوده کتابخانه های ایران در شانزده جلد، بدین ترتیب تنظیم گردید:

جلد 1: رجال و درایه ؛ جلد 2 تا 8: حدیث ؛ جلد 9 تا 12: دعا ؛ جلد 13 تا 14: اجازات؛ جلد 15: حدیث قدسی و اسمای حسنی؛ جلد 16: فهرست های کلی برای پانزده جلد.

3. در ذیل هر موضوع ، یادداشت های مربوط به شروح، ترجمه ها، حواشی، و دیگر موضوعات جزئی مربوط به آن نیز درج شده است .

4. در هر موضوع ، یادداشت ها به ترتیب عنوان کتابها تنظیم شده اند و اطلاعات مربوط به نسخه های هرکتاب به ترتیب تاریخ تحریر نسخه ها تنظیم شده است .

پس از عنوان هر کتاب ، اطلاعات مختصری مربوط به کتابشناسی آن کتاب (مانند: عنوان کتاب ، نام دیگر کتاب ، نام مؤلف و تاریخ فوت وی ، زبان کتاب ، توضیح مختصر در باره محتوای کتاب ، تاریخ تألیف، تعداد فصول و ابواب ، کسی که کتاب به وی تقدیم گردیده و ... ، اطلاعاتی درباره چاپ کتاب و سطور آغازین کتاب ، ذکر شده است.

5. در ذیل عنوان هر کتاب نیز نسخه های موجود از آن به ترتیب تاریخ تحریر نسخه ذکر شده و در هر نسخه ، اطلاعات مربوط به آن (از قبیل: نام کتابخانه، نام شهر ، نام کشور ، شماره نسخه ، مشخصات عکس ها و فیلم های موجود از نسخه در کتابخانه های دیگر ، نام کاتب ، تاریخ و محل کتابت ، تعداد برگ ها و مأخذ این اطلاعات) ، ذکر شده است .

6. همچنین برای سهولت دسترس یافتن به مطالب ، در پایان هر موضوع ، چند فهرست (فهرست: کتاب های معرفی شده ، پدیدآورندگان ، کاتبان) ، ضمیمه شده است .

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین

ششم بهمن ماه 1381

علی صدرایی خویی

ص:12

در این بخش، نام فهرست نامه هایی که در این فهرستگان، مورد استفاده قرار گرفته اند، به ترتیب الفبایی نام اختصاری آنها ذکر می شود و در ذیل هر یک، نام کامل و دیگر اطلاعات کتابشناختی آن درج می گردد.

شایان ذکر است که فهرست نامه هایی که تا کنون منتشر نشده اند، با قید «مخطوط»، مشخص شده اند.

1. آشنایی با چند نسخه خطی

آشنایی با چند نسخه خطی، دفتر اول: رضا استادی و حسین مدرسی طباطبایی، قم، چاپخانه مهر، 1335 ش، وزیری، 448 ص.

2. دلیل المخطوطات

دلیل المخطوطات، جزء اول، سید احمد حسینی اشکوری، قم، مطبعة علمیه، 1397 ق، وزیری، 338 ص.

شامل فهرست این کتابخانه ها:

1 - مخطوطات مکتبه امام بروجردی در نجف. (ص 4 - 43).

2 - مخطوطات مکتبه سید کشفی در اصفهان، حدود چهل نسخه. (ص 44 - 55).

3 - مخطوطات مکتبه امام جمعه در زنجان، بیش از دویست و پنجاه نسخه.

(ص 88 - 170).

4 - مخطوطات مکتبه جلال الدین بری در مکه، (ص 171 - 213).

5 - مخطوطات مکتبه نجومی در کرمانشاه، بیش از دویست و پنجاه نسخه.

(ص 214 - 297).

6 - مقاله ای درباره «وسائل الشیعة». (ص 56 الی 87).

7 - رساله «منتخب التصانیف» نورالدین اخباری. (ص 298 - 313).

در این کتاب، فهرست هر کتابخانه به ترتیب الفبایی تنظیم شده و در پایان کتاب نیز فهرست الفبایی کل کتاب های معرفی شده، آمده است.

3. الذریعة

الذریعة الی تصانیف الشیعة، شیخ آقا بزرگ طهرانی:

تهران، کتابخانه اسلامی، 25 جلد، وزیری، 1387 ق.

جلد 26 (مستدرکات المؤلف)، اعداد: سید احمد حسینی، مشهد، آستان قدس رضوی، 1405 ق، وزیری، 407 ص.

قم، مؤسسه اسماعیلیان، 1408 ق، 26 جلد، (افست از روی چاپ سابق)، وزیری.

4. فهرست آربری

آرتور. ج. آربری (1)، هفت جلد فهرست برای کتاب های عربی کتابخانه «چستر بییتی» ایرلند با مشخصات ذیل، نوشته است:.

THE icM uscripts ; I - VLL. DUBLIN 1955 - 1969 ک THE CHESTER BE TY LIBR Y ; DLIST

5. فهرست آستان قدس

برای کتابخانه آستان قدس دو مرحله فهرست تهیه شده است بدین ترتیب:

مرحله اول معرفی کتابهای خطی و چاپی با هم که شش جلد فهرست به قطع رحلی بدین سبک منتشر شده با این مشخصات:

فهرست کتابخانه آستان قدس رضوی:

جلد اول: حکمت و کلام و تصوف و منطق و تفسیر و اخبار، گروه مؤلفین، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1305 ش، رحلی،

161 ص. (2)

ص: 14

1- (1). برای شرح حال آربری، ر.ک: المستشرقون، نجیب عقیقی، ج 2، ص 136 - 138.

2- (2). این جلد توسط آقای سید علی اردلان تجدید نظر و با حذف کتابهای چاپی و کتابهای مربوط به موضوع اخبار در سال 1365 ش

در قطع وزیری در 748 صفحه به چاپ رسیده است.

جلد دوم: فقه و اصول فقه و تجوید و ادعیه و اخلاق و مواعظ، رجال و انساب و لغت، تألیف اوکتایی، مشهد، آستان قدس رضوی، 1305 ش، رحلی، 391 ص.

جلد سوم: صرف و نحو و معانی و بیان و تاریخ و افسانه و ادبیات و طب و ریاضی، اوکتایی، مشهد، آستان قدس رضوی، 1305 ش، رحلی، 369 ص.

جلد چهارم: حکمت و کلام و فلسفه و منطق و تفسیر، اوکتایی، مشهد، آستان قدس رضوی، 1325 ش، رحلی، 544 ص.

جلد پنجم: اخبار و فقه، اوکتایی، مشهد، آستان قدس رضوی، 1329 ش، رحلی، 683 ص.

جلد ششم: فقه و اصول فقه و علوم قرآن و ادعیه و اخلاق و رجال و انساب و درایه، اوکتایی، مشهد، آستان قدس رضوی، رحلی، 735 ص.

مرحله دوم: بعد از انتشار جلد ششم، معرفی نسخه های خطی از کتابهای چاپی تفکیک و از جلد هفتم به بعد فهراس مخصوص نسخه های خطی و به صورت موضوعی تألیف گردیده که تاکنون این مجلدات منتشر شده است:

جلد هفتم: تاریخ تذکره و افسانه و سفرنامه و ادبیات فارسی، احمد گلچین معانی، در دو مجلد، مشهد، انتشارات اداره کتابخانه، 1346 ش، وزیری، 528+560 ص.

جلد هشتم، ریاضیات و مسالک و ممالک، احمد گلچین معانی، مشهد، سازمان امور فرهنگی و کتابخانه ها، 1350 ش، وزیری، 578 ص.

جلد نهم، تاریخ و تذکره و افسانه و سفرنامه و جغرافی و ادبیات فارسی، سید علی اردلان جوان و نجیب مایل هروی، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1361 ش، وزیری، 460 ص.

جلد دهم، ریاضیات و نجوم، غلام علی عرفانیان، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1362 ش، وزیری، 350 ص.

جلد یازدهم، حکمت و کلام و عرفان و عقاید و منطق و تفسیر، مهدی ولایی، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1364 ش، وزیری، 794 ص.

جلد دوازدهم، صرف و نحو، غلام علی عرفانیان، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1370 ش، وزیری، 706 ص.

جلد سیزدهم، لغت، احمد گلچین معانی و غلام علی عرفانیان، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1372 ش، وزیری، 312 ص.

جلد چهاردهم، اخبار، برات علی غلامی مقدم، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1376 ش، وزیری، 729 ص.

جلد پانزدهم، ادعیه، محمد وفادار مرادی، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1376 ش، وزیری 45+591 ص.

6. فهرست آستان معصومیه علیها السلام، دانش پژوه

فهرست نسخ خطی کتابخانه آستانه مقدسه قم، محمد تقی دانش پژوه، قم، آستانه مقدسه قم، 1355 ش، رحلی، 116+343 ص.

7. فهرست آستان معصومیه علیها السلام

بعد از انتشار فهرست آقای دانش پژوه، برای معرفی نسخه های خطی که پس از آن به کتابخانه آستانه اضافه گردیده دو جلد فهرست منتشر شده با این مشخصات:

فهرست نسخه های خطی کتابخانه آستان مقدس حضرت معصومه علیها السلام:

جلد اول، سید حسن نقیعی، شامل معرفی 400 نسخه (1 - 400)، قم، نشر زائر، 1375 ش، وزیری، 422+ضمائم.

جلد دوم، شامل معرفی 364 نسخه (401 - 764)، قم، نشر زائر، 1375 ش، وزیری، 424+ضمائم.

8. فهرست ادبیات تهران (1)

فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، محمد تقی دانش پژوه، سه جلد:

جلد اول، چاپخانه دانشگاه، 1339 ش، وزیری، 682 ص، در دو بخش نسخه های خطی و نسخه های عکسی، تنظیم الفبایی.

جلد دوم: مجموعه وقفی علی اصغر حکمت، 1341 ش، وزیری، 4+106 ص.

در دو بخش: 1 - کتابهای فارسی، ترکی، جنگها و مجموعه ها، 2 - کتابهای عربی، تنظیم الفبایی.

ص:16

1-1. نسخه های خطی این کتابخانه به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران منتقل شده است.

جلد سوم: مجموعه امام جمعه کرمان، اهدایی آقای احمد جوادی، 1344 ش، وزیری، 8+250 ص. در دو بخش: 1 - کتابهای فارسی و ارمنی و ترکی و مجموعه ها، 2 - کتابهای عربی، تنظیم الفبایی.

9. فهرست ادبیات مشهد

فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی، محمود فاضل یزدی مطلق، مشهد، انتشارات دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، 1354 ش، وزیری، 292 ص.

10. فهرست اسکوریال

آقای درنور سه جلد فهرست برای کتابخانه اسکوریال مادرید تألیف نموده با این مشخصات:

جلد اول: کتابهای نحو و بلاغت و شعر و علوم اللغة و ادبیات و معجم ها و فلسفه.

جلد دوم: کتابهای اخلاق و سیاست و طب و تاریخ طبیعی.

جلد سوم: کتابهای تاریخی و جغرافیا.

مشخصات این کتاب چنین است: .

11. LES M uscrits es DE ; Lecuri . DE H twig Derenbourg. فهرست الفبایی آستان قدس

فهرست الفبایی کتب خطی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، محمد آصف فکرت، مشهد، کتابخانه آستان قدس رضوی، 1369 ش، وزیری، 950 ص، به ضمیمه پیوست و استدراک از محمد وفادار مرادی و فهرست الفبایی مؤلفان و کاتبان.

در فهرست حاضر پانزده هزار نسخه خطی مشتمل بر بیش از بیست هزار عنوان به ترتیب الفبایی و به صورت اجمالی معرفی شده است.

12. فهرست هیات تهران (1)

فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده هیات و معارف اسلامی، محمد باقر حجتی،

ص: 17

1- (1). نسخه های خطی این کتابخانه، به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران منتقل شده است.

زیر نظر دانش پژوه ، دو جلد:

جلد اول ، انتشارات دانشگاه تهران ، 1345 ش ، رقعی ، 7+1224 ص ، در سه بخش: 1 - فارسی (و مجموعه ها) 2 - عربی 3 - کتابهای خطی امانتی خاندان آل آقا .

جلد دوم : انتشارات دانشگاه تهران ، 1348 ش ، وزیری ، 4+344 ص ، در این مجلد علاوه بر نسخه های خطی ، نسخه های عکسی و میکروفیلم ها نیز معرفی شده اند .

13 . فهرست الهیات مشهد

فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده الهیات و معارف اسلامی مشهد ، محمود فاضل ، سه جلد:

جلد اول ، انتشارات دانشکده الهیات و معارف اسلامی مشهد ، 1355 ش ، وزیری ، هشت +676 1 ص . در این جلد 800 نسخه فارسی و عربی به ترتیب الفبایی معرفی شده است .

جلد دوم : انتشارات مرکز نشر دانشگاهی ، 1361 ش ، وزیری ، 10+720 ص ، در این جلد 781 نسخه خطی براساس شماره نسخه معرفی شده است .

جلد سوم : انتشارات مرکز نشر دانشگاهی ، 1361 ش ، وزیری ، 1+656 ص ، در این جلد 405 نسخه خطی و 77 نسخه عکسی براساس شماره نسخه معرفی شده است .

14 . فهرست امامزاده هلال

فهرست نسخه های خطی کتابخانه امامزاده هلال آران ، محمود طیار مراغی ، معرفی 268 نسخه ، (مخطوط) .

15 . فهرست انجمن آثار ملی (1)

فهرست کتابهای کتابخانه انجمن آثار ملی ، فاطمه مهران و محمد غلامرضایی ، تهران ، انجمن آثار ملی ، 1356 ش ، وزیری ، 93 صفحه .

ص:18

1-1 (1) . نام این کتابخانه به انجمن آثار و مفاخر فرهنگی تغییر یافته است .

فهرست هزار و پانصد نسخه خطی اهدایی رهبر معظم انقلاب به کتابخانه آستان قدس ، رضا استادی ، مشهد ، کتابخانه آستان قدس رضوی ، 1373 ش ، وزیری ، 472 ص .

17 . فهرست چهار کتابخانه مشهد

فهرست نسخه های خطی چهار کتابخانه مشهد ، کاظم مدیرشانه چی ، عبدالله نورانی ، تقی بینش ، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه ، تهران ، انتشارات ایران زمین ، 1351 ش ، وزیری ، 4+436+96 ص .

شامل فهرست چهار کتابخانه مشهد به شرح ذیل :

1 - فهرست نسخه های کتابخانه مدرسه سلیمان خان (ص 3 - 14) .

2 - فهرست نسخ خطی کتابخانه مدرسه میرزا جعفر در صحن عتیق آستان قدس رضوی (ص 27 - 43) .

3 - فهرست نسخه های خطی کتابخانه فرهنگ مشهد (ص 44 - 55) .

4 - فهرست نسخه های خطی کتابخانه گوهرشاد (ص 59 - 435) .

هر بخش شامل دو قسمت فارسی و عربی است و تنظیم معرفی نامه ها الفبایی است .

18 . فهرست حقوق تهران (1)

فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی دانشگاه تهران ، محمد تقی دانش پژوه ، تهران ، دانشگاه تهران ، 1339 ش ، وزیری ، 602 ص +ضمائم .

در این فهرست تعداد 601 نسخه خطی معرفی شده است .

19 . فهرست خانقاه نوربخش

فهرست نسخه های خطی کتابخانه نوربخش خانقاه نعمت الهی ، سید ابراهیم دیباجی ، دو جلد ، تهران ، خانقاه نعمت الهی ، 1352 ش ، وزیری ، 235+296 ص .

ص: 19

فهرست نسخه های خطی مرکز تحقیقات دارالحدیث ، قم ، 360 نسخه (مخطوط) .

21 . فهرست دانشگاه تهران

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران .

برای کتابخانه دانشگاه تهران تاکنون هیجده جلد فهرست منتشر شده است با این مشخصات:

جلد یک تا هشت: معرفی نسخه های خطی اهدایی سید محمد مشکوة به دانشگاه تهران (1) ، مؤلف جلد 1 و 2 علینقی منزوی ، باقی مجلدات محمد تقی دانش پژوه ، انتشارات دانشگاه تهران ،

جلد اول: 1330 ش ، 20 + 275 ص ، در دو بخش قرآن و ادعیه .

جلد دوم : 1332 ش ، 18 + 898 + 1 ص ، معرفی 284 نسخه شامل چهار گفتار :

ادبی ، علوم ادبی ، تاریخ و جغرافیا ، از قلم افتاده ها .

جلد سوم (بخش اول از جلد سوم): 1332 ش ، 4 + 32 + 690 ص ، معرفی 920 نسخه در 5 گفتار : منطق ، فلسفه الهی و طبیعی ، عرفان ، کلام فلسفه عملی .

جلد چهارم (بخش دوم از جلد سوم): 1332 ش ، 4 + 3 + 3 + 358 + 2 + 19 ص ، معرفی 360 نسخه از شماره 921 تا 1280 شامل پنج گفتار : تاریخ فلسفه ، پزشکی ، ریاضی ، هنرهای شگفت انگیز یا علوم غریبه ، افزارهای علمی .

جلد پنجم (بخش سوم از جلد سوم): 1335 ش ، 10 + 10 + 1054 + 3 ص ، معرفی 627 نسخه از شماره 1281 تا 1907 در سه گفتار : اخبار و احادیث ، اصول فقه و فقه .

جلد ششم (بخش چهارم از جلد سوم): 1335 ش ، 3 + 485 + 411 + 5 ص ، معرفی 333 نسخه از شماره 1908 تا 2240 در دو گفتار : 1- ذیل مجلد های پیشین 2- پاره ای از نگارنده های این سینه در دو بخش .

جلد هفتم (بخش پنجم از جلد سوم): 1338 ش ، 6 + 208 + 32 ص ، 163 نسخه از

ص: 20

1- (1) . در این هفت جلد ، تعداد 1320 نسخه خطی معرفی گردیده و پس از جلد هفتم فهرستواره ای برای این هفت جلد منتشر شده است .

شماره 2241 تا 2403، شامل ذیل دوم مجلد‌های پیشین. (1) جلد هشتم تا هیجدهم: مؤلف محمد تقی دانش پژوه، انتشارات دانشگاه تهران،

جلد هشتم: 1339 ش، 10+760 ص، معرفی 800 نسخه از شماره 1321 تا 2120.

جلد نهم: 1340 ش، 744 ص، معرفی 509 نسخه از شماره 2121 تا 2629.

جلد دهم: 1340 ش، 496 ص، معرفی 433 نسخه خطی از شماره 2630 تا 3062.

جلد یازدهم: 1340 ش، 502 ص، معرفی 434 نسخه از شماره های 3063 تا 3496.

جلد دوازدهم: 1340 ش، 504 ص، معرفی 516 نسخه از شماره 3497 تا 4013.

جلد سیزدهم: 1340 ش، 504 ص، معرفی 566 نسخه از شماره 4014 تا 4579.

جلد چهاردهم: 1340 ش، 552 ص، معرفی 365 نسخه از شماره 4580 تا 4944.

جلد پانزدهم: 1340 ش، 2+280+180 ص، فهرست راهنمای جلد‌های 8-14 و معرفی 56 نسخه از شماره 4945 تا 5000.

جلد شانزدهم: 1357 ش، 14+768 ص، معرفی 2600 نسخه از شماره 5401 تا 8000.

جلد هفدهم: 1364 ش، 4+540 ص، معرفی 2050 نسخه خطی از شماره 8001 تا 10050.

جلد هیجدهم: 1364 ش، 270+652 ص، راهنمای جلد 16 و 17، شامل فهرست مؤلفین و کتابها و تصاویر منتخب نسخ خطی.

22. فهرست دائرة المعارف

فهرست نسخه های خطی مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، مجلد یکم، گنجینه اهدایی خاندان سلطانعلی سلطانی (شیخ الاسلام بهبهانی)، احمد منزوی، تهران، مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، 1377 ش، رحلی، هیجده +472 ص +64 تصویر، معرفی 540 نسخه خطی در 1250 عنوان به ترتیب الفبایی که مجموعه ها مستقلاً در پایان معرفی می شود، و دارای فهرستهای راهنمای مؤلفان، کاتبان، موضوعی، مُهرها، نام کسان و نام چاپها.

ص: 21

فهرست نسخه های خطی دو کتابخانه مشهد، کاظم مدیرشانه چی، عبدالله نورانی، تقی بینش، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه، تهران، انتشارات فرهنگ ایران، زمین، 1351 ش، وزیری، 6+539 تا 1080+74 ص.

شامل فهرست دو کتابخانه مشهد بدین ترتیب:

1- فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه نواب (ص 539 - 562).

2- فهرست نسخه های خطی کتابخانه آستان مقدس رضوی (ص 566 - 1080).

24. فهرست سازمان مدارک

فهرست نسخ خطی فارسی موجود در کتابخانه سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، معصومه فرشچی، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، 1377 ش، وزیری، 212+تصاویر.

تعداد 203 نسخه خطی در این فهرست معرفی شده است.

25. فهرست سپهسالار

فهرست کتابخانه مدرسه عالی سپهسالار (1)، پنج جلد:

جلد اول: ابن یوسف شیرازی، مطبوعه مجلس، 1313 - 1315 ش، وزیری، 14+700 ص. معرفی بر حسب موضوع: مصاحف، ادعیه و اذکار، تفاسیر، کتب راجعه به قرآن، احادیث و شروح و ترجمه آنها، فقه، اصول فقه می باشد و در هر موضوع تنظیم به ترتیب الفبایی است.

جلد دوم: ابن یوسف شیرازی، چاپخانه مجلس، خرداد 1316 - دی 1318 ش، وزیری، 4+795 ص. معرفی کتابهای ادبیات در فصلهای: خطب و منشآت، لغات، صرف و نحو، معانی و بیان و بدیع، عروض و قافیه، اشعار و تذکره ها و دیوانها.

جلد سوم: محمد تقی دانش پژوه و علینقی منزوی، با تصحیح و تجدید نظر علینقی منزوی، چاپخانه دانشگاه تهران، 1340 ش، وزیری، 546 ص، ترتیب فهرست الفبایی است و در این جلد از حرف «آ» تا حرف «ث» آمده است.

ص:22

جلد چهارم: محمد تقی دانش پژوه و علینقی منزوی، با تجدید نظر علینقی منزوی، چاپخانه دانشگاه تهران، 1346 ش، وزیری، 560 ص. این جلد شامل کتب خطی از حرف «ج» تا «ذ» است.

جلد پنجم: محمد تقی دانش پژوه و علینقی منزوی، با تجدید نظر محمد تقی دانش پژوه، چاپخانه دانشگاه تهران، وزیری، 771 ص. این جلد شامل کتب خطی از حرف «ر» تا «ی» است.

26. فهرست سلطنتی، دینی

فهرست کتب دینی خطی کتابخانه سلطنتی (1)، بدری آتابای، تهران، چاپخانه زیبا، 1352 ش، 18+1105 ص.

27. فهرست شاهچراغ

فهرست کتب خطی آستان شاهچراغ شیراز، علینقی بهروزی، دو جلد، شامل معرفی 1350 نسخه خطی، شیراز، موزه آستان مقدس حضرت شاهچراغ، 1360 ش، وزیری، 337 ص+468 ص.

28. فهرست طوپ قاپوسرای

فهرست المخطوطات العربية بمكتبة المتحف طوبقپوسرای - ترکیه (2) فهمی أدهم قره تایی، چهار جلد:

جلد اول: مخطوطات قرآن و علوم قرآن و تفسیر، از شماره 1 تا 2171، استانبول، 1962 م.

جلد دوم: مخطوطات حدیث و فقه، از شماره 2172 تا 4979، استانبول، 1964 م.

جلد سوم: مخطوطات عقائد و تصوف و مجالس و ادعیه و تاریخ و سیر و تراجم، رقم 4680 تا 7487، استانبول، 1969 م.

جلد چهارم: مخطوطات علوم اللغة و الادبیات و المجموعات، از شماره 7488 تا 9083، استانبول، 1969 م.

ص: 23

1- (1). کتابخانه کاخ گلستان کنونی.

2- (2). Topk i S i Mztp h i c Y m K o g u . 1 .

فهرس المخطوطات دارالکتب الظاهریه، دمشق، سیزده جلد :

جلد اول: تاریخ و ملحقات آن، بخش اول، تألیف یوسف العس، دمشق، 1366 ق .

جلد دوم: علوم قرآن، تألیف عزت حسن، دمشق، 1381 ق،

جلد سوم: فقه شافعی، تألیف عبدالغنی دقر، دمشق 1383 ق .

جلد چهارم: شعر، تألیف عزت حسن، دمشق، 1384 ق .

جلد پنجم: طب و صیدله، تألیف خلف حمارنه و اسماء الحمصی، دمشق، 1389 ق.

جلد ششم: علم هیأت و ملحقات آن، تألیف ابراهیم خوری، دمشق، 1389 ق .

جلد هفتم: جغرافیا و ملحقات آن، تألیف ابراهیم خوری، دمشق، 1389 ق .

جلد هشتم: المنتخب من مخطوطات الحدیث، تألیف محمد ناصر آلبنی، و دمشق، 1390 ق .

جلد نهم: فلسفه و منطق و آداب البحث، تألیف عبدالحمید الحسن، دمشق، 1390 ق.

جلد دهم: ریاضیات، تألیف محمد صلاح عابدی، دمشق 1393 ق .

جلد یازدهم: تاریخ و ملحقات آن، بخش دوم، تألیف خالد الربان، دمشق، 1393 ق.

جلد دوازدهم: علوم اللغة و النحو، تألیف اسماء الحمصی، دمشق، 1393 ق .

جلد سیزدهم: علوم اللغة العربیة، تألیف اسماء الحمصی، دمشق، 1393 ق .

30 . فهرست عکسی دارالحدیث

فهرست نسخه های عکسی کتابخانه دارالحدیث قم (مخطوط)

31 . فهرست عکسی مرعشی

فهرست نسخه های عکسی کتابخانه عمومی حضرت آیه الله مرعشی نجفی، محمد علی حائری، دو جلد، شامل معرفی 1000 نسخه، قم، ناشر کتابخانه آیه الله مرعشی، 1369 و 1370 ش، وزیری، 475+498 ص .

32. فهرست عکسی مرکز احیاء

فهرست نسخه های عکسی مرکز احیاء میراث اسلامی، جلد اول، سید جعفر و سید صادق حسینی اشکوری، شامل معرفی 400 نسخه، قم، مرکز احیاء میراث اسلامی، 1377 ش، وزیری، 488 ص.

33. فهرست فرهنگ رشت (1)

نسخه های خطی کتابخانه جمعیت نشر فرهنگ رشت، محمد روشن، تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، 1352 ش، 166 لله 30 ص

34. فهرست فرهنگ و هنر مشهد

فهرست کتب خطی کتابخانه عمومی فرهنگ و هنر مشهد، رمضانعلی شاکری، در این فهرست 150 نسخه خطی معرفی شده است در موضوعات: مصاحف و ادعیه، حکمت و عرفان، اخبار و احادیث و فقه، ریاضیات و نجوم و طب، ادبیات، تاریخ و تذکره و در هر موضوع تنظیم الفبایی مشهد، اداره کل فرهنگ و هنر خراسان، 1348 ش، وزیری، 127 ص.

35. فهرست کاخ گلستان، ادبی و عرفانی

فهرست کتب ادبی عرفانی خطی کاخ گلستان، بدری آتابای، تهران، کاخ گلستان، وزیری، یط+چهل و هشت+823 ص. معرفی به ترتیب الفبایی عنوان کتابها.

36. فهرست کتابخانه امام هادی علیه السلام

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی امام هادی علیه السلام مشهد، سید احمد حسینی اشکوری، قم، مجمع ذخائر اسلامی، 1377 ش، وزیری، 100 ص.

در این فهرست 110 نسخه به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده و در پایان فهرست الفبایی کتابها و موضوعی و نام مؤلفین درج شده است

ص:25

1- (1). نام این کتابخانه به «کتابخانه ملی رشت» تغییر یافته است.

37. فهرست کتابخانه تربیت

فهرست کتابخانه دولتی تبریز، محمد نجوانی، تبریز، چاپخانه شفق، 1329 ش، خشتی، 320 ص.

در این فهرست 268 نسخه خطی معرفی شده است.

38. فهرست کتابخانه جعفری

فهرست نسخه های خطی کتابخانه جعفری کاشان، محمود طیار مراغی، در این فهرست 79 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است. (مخطوط).

39. فهرست کتابخانه حجت کوهکمری

فهرست کتب خطی کتابخانه سید محمد حجت کوهکمری، سید جعفر حسینی اشکوری، قم، مجمع الذخائر الاسلامیه، 1377 ش، وزیری، 75 ص.

در این فهرست که به ترتیب الفبایی تنظیم شده، 60 عنوان کتاب معرفی شده است. و در پایان فهرست اعلام، مؤلفان، موضوعات و امکانه درج شده است.

40. فهرست کتابخانه خادم حسینی

فهرست نسخه های خطی کتابخانه شخصی خادم حسینی تبریز، در این فهرست 90 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است. (مخطوط)

41. فهرست کتابخانه روضاتی

فهرست کتب خطی کتابخانه های اصفهان، جلد اول، سید محمد علی روضاتی، اصفهان، نشر نفائس مخطوطات اصفهان، 1341 ش، وزیری، 399+8 ص، در این فهرست 80 نسخه خطی با 74 عنوان (سی کتاب به زبان فارسی و چهل و سه کتاب به زبان عربی و یک کتاب فارسی و عربی) به تفصیل معرفی شده است.

42. فهرست کتابخانه شریف خوبی

فهرست نسخه های خطی کتابخانه شخصی جواد شریف، علی صدرایی خوبی، در این فهرست 68 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است.

(مخطوط).

43. فهرست کتابخانه طبعی

فهرست نسخه های خطی کتابخانه طبعی حائری، ابوالفضل حافظیان، در این فهرست 850 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است. (مخطوط).

44. فهرست کتابخانه عمومی اصفهان

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی اصفهان، جلد اول، جواد مقصود همدانی، تهران، چات میهن، 1349 ش، وزیری، 395 ص.

در این فهرست حدود 1200 نسخه خطی در سه بخش (فارسی، ترکی و عربی) و مجموعه ها به ترتیب الفبایی معرفی شده است.

45. فهرست کتابخانه عمومی سمنان

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی سمنان، ابوالفضل حافظیان، در این فهرست 24 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است. (مخطوط).

46. فهرست کتابخانه عمومی مراغه

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی مراغه، محمود طیار مراغی، قم، انتشارات آل علی علیه السلام، 1379 ش، تعداد 190 نسخه خطی در این فهرست معرفی شده است.

47. فهرست کتابخانه فاضل خوانساری

فهرست نسخه های خطی کتابخانه آیه الله فاضل خوانساری، سید جعفر حسینی اشکوری، دو جلد، قم، انتشارات انصاریان و مؤسسه علمی و فرهنگی آیه الله فاضل خوانساری، 1374 ش، وزیری، ج اول 292 ص + ضمائم، ج دوم 371 + ضمائم.

در این دو جلد جمعاً 500 نسخه خطی (جلد اول از شماره 1 تا 279، جلد دوم از 381 تا 500)، معرفی شده است.

48. فهرست کتابخانه قمر بنی هاشم

فهرست نسخه های خطی کتابخانه حسینیه حضرت ابوالفضل علیه السلام، سید جعفر اشکوری، در این فهرست 230 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است.

(مخطوط).

ص: 27

فهرست نسخه های خطی کتابخانه وزیر یزد، محمد شیروانی، جلد اول تا پنجم، 1350 ش تا 1358 ش، وزیر

در این پنج جلد جمعاً 3950 نسخه (جلد اول و دوم هر جلد 500 نسخه، جلد سوم و چهارم هر جلد 1000 نسخه و جلد پنجم 950 نسخه) معرفی شده است.

50. فهرست کتابخانه رشت و همدان

فهرست نسخه های خطی کتابخانه های رشت و همدان، محمد روشن و جواد مقصود و پرویز اذکایی، تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، 1353 ش، وزیر، 4 + 1083 - 1797 (1) + 30 ص تصاویر، شامل فهرست چند کتابخانه به قرار زیر:

1- فهرست نسخ خطی کتابخانه جمعیت نشر فرهنگ رشت (ص 1083 - 1238).

2- فهرست نسخ خطی کتابخانه مدرسه آخوند همدان (ص 1241 - 1618 + تصاویر).

3- فهرست نسخ خطی چند کتابخانه خصوصی همدان، این بخش دارای چهار قسمت است:

الف: نسخه های خطی آقا بحرالفضائل (ص 1663 - 1671).

ب: نسخه های خطی آقای حبیب جواهری (ص 1673 - 1685).

ج: نسخه های خطی آقای رضا همراه (ص 1688 - 1701).

د: متفرقات مربوط به کتابخانه های متعلق به چند نفر (1703 - 1716)

4- فهرست مدرسه خیرات خان مشهد (ص 1720 - 1797 + تصاویر).

تنظیم معرفی نامه های الفبایی در همه بخش ها.

51. فهرست گلپایگانی، جدید

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی آیه الله گلپایگانی، ابوالفضل حافظیان بابلی

ص: 28

و علی صدرایی خویی ، در این فهرست تمامی ده هزار نسخه خطی کتابخانه آیت الله گلپایگانی (از قفسه 1 تا 10 و 30 تا 39 توسط آقای حافظیان و قفسه 11 تا 29 و کتابهای امانتی مدرسه حجاری ها توسط این حقیر) به تفصیل معرفی شده است .
(مخطوط) .

52 . فهرست گلپایگانی رایانه ای

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی حضرت آیه الله العظمی گلپایگانی (1) ، ابوالفضل عرب زاده ، قم ، دارالقرآن کریم ، 1378 ش ، وزیری ، 850 ص .

در این فهرست حدود 10400 عنوان کتاب خطی به ترتیب الفبایی بصورت مختصر معرفی شده است .

53 . فهرست گلپایگانی ، قدیم

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی حضرت آیه الله گلپایگانی ، سه جلد :

جلد اول : سید احمد حسینی اشکوری ، 1357 ش ، وزیری ، 376 + 110 ص .

در این جلد 400 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 1 تا 400 معرفی شده است و در پایان فهرست الفبایی کتب ، موضوعی کتب و مؤلفان به ضمیمه 109 تصویر از برخی نسخه های معرفی شده ، درج شده است .

جلد دوم : رضا استادی ، چاپ مهر ، قم ، وزیری ، 304 ص .

در این جلد تعداد 1250 نسخه خطی از شماره 401 تا 1650 معرفی شده در دو بخش : 1 - نسخ خطی غیر مجموعه 2 - مجموعه ها .
تنظیم معرفی نامه در بخش اول الفبایی است .

جلد سوم : رضا استادی ، چاپ مهر ، قم ، وزیری ، 287 ص .

در این جلد 750 نسخه خطی از شماره 1651 تا 2400 به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده و در پایان فهرست الفبایی کتابها درج شده است .

ص: 29

1- (1) . این فهرست ابتدا به صورت نرم افزاری عرضه گردیده و پس از آن با عنوان بالا به چاپ رسیده است . در فهرستگان از نرم افزار این فهرست استفاده شده است .

فهرست نسخه های خطی کتابخانه جامع گوهرشاد مشهد ، محمود فاضل ، چهار جلد :

جلد اول : مشهد ، انتشارات کتابخانه جامع گوهرشاد ، 1363 ش ، وزیری ، هشت +495 ص . در این جلد تعداد 400 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 1 تا 400 معرفی شده است .

جلد دوم: مشهد انتشارات کتابخانه جامع گوهرشاد ، 1365 ش ، وزیری ، 582 ص .

در این جلد 400 نسخه خطی از شماره 401 تا 800 معرفی شده است .

جلد سوم: مشهد، انتشارات کتابخانه جامع گوهرشاد، 1367 ش، وزیری، 684 ص .

در این جلد 400 نسخه خطی از شماره 801 تا 1200 معرفی شده است .

جلد چهارم: مشهد، انتشارات کتابخانه جامع گوهرشاد، 1371 ش، وزیری، 433 ص .

در این جلد نیز 400 نسخه خطی از شماره 1201 تا 1600 معرفی شده است .

55 . فهرست مجامیع العمریة

فهرس مجامیع المدرسة العمریة فی دار الکتب الظاهرية بدمشق ، یاسین محمد السواس ، کویت ، منشورات معهد المخطوطات العربية ، 1408 ق/1987 م ، وزیری ، 926 ص .

56 . فهرست مجلس

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی ، 38 جلد :

جلد اول : یوسف اعتصامی (اعتصام الملک) ، 1305 ش ، معرفی 1828 کتاب خطی و چاپی که کتاب های خطی آن در جلد دوم مجدداً معرفی شده اند .

جلد دوم : یوسف اعتصامی (اعتصام الملک) ، 1311 ش ، معرفی نسخه های شماره 1 - 788 .

جلد سوم : ابن یوسف شیرازی ، معرفی نسخه های شماره 789 - 1202 ، چاپ اول ، 1318 ش ، چاپ دوم ، 1353 ش .

جلد چهارم : عبدالحسین حائری ، 1335 ش ، معرفی نسخه های شماره 1206 - 1684 .

جلد پنجم : عبدالحسین حائری ، 1345 ش ، معرفی نسخه های شماره 1685 - 2000 .

جلد ششم: سعید نفیسی، 1344 ش، معرفی نسخه های شماره 2001 - 2316.

جلد هفتم (مجموعه اهدایی امام جمعه خویی): عبدالحسین حائری، 1346 ش، معرفی 261 نسخه خطی و 339 کتاب چاپی که جمال امامی فرزند حاج میرزا یحیی امام جمعه خویی اهدا نموده اند.

جلد هشتم: فخری رستگار، 1347 ش، معرفی نسخه های شماره 2317 - 2700.

جلد نهم: عبدالحسین حائری، در دو بخش:

بخش اول: 1346 ش، معرفی نسخه های شماره 2701 - 2779.

بخش دوم: 1347 ش، معرفی مجدد نسخه های شماره 1825 - 2000 که در جلد پنجم ناقص معرفی شده اند.

جلد دهم: عبدالحسین حائری، در چهار بخش:

بخش اول: 1347 ش، معرفی نسخه های شماره 2780 - 3059.

بخش دوم: 1347 ش، معرفی نسخه های شماره 3060 - 3322.

بخش سوم: 1348 ش، معرفی نسخه های شماره 3323 - 3704.

بخش چهارم: 1352 ش، معرفی نسخه های شماره 3705 - 4000.

جلد یازدهم تا شانزدهم: زیر نظر ایرج افشار و محمدتقی دانش پژوه و علی نقی منزوی، نگارش احمد منزوی، 1345 - 1347 ش:

* جلد یازدهم: معرفی نسخه های شماره 4001 - 4305.

* جلد دوازدهم: معرفی نسخه های شماره 4306 - 4607.

* جلد سیزدهم: معرفی نسخه های شماره 4608 - 4870.

* جلد چهاردهم: معرفی نسخه های شماره 4871 - 5034.

* جلد پانزدهم: معرفی نسخه های شماره 5035 - 5182.

* جلد شانزدهم: معرفی نسخه های شماره 5183 - 5540.

جلد هفدهم: عبدالحسین حائری، 1348 ش، معرفی نسخه های شماره 5541 - 6000.

جلد هیجدهم (کتب اهدایی رهی معیری): فخری راستکار، 1348 ش، شامل 23 نسخه خطی و 1655 کتاب چاپی.

جلد نوزدهم: عبدالحسین حائری، 1350 ش، معرفی نسخه های شماره 6001 - 6410.

جلد بیستم: مخصوص شماره های 6411 - 7000 در موضوع طب و ریاضیات، منتشر نشده.

جلد بیست و یکم (کتب اهدایی مجید فیروز ناصرالدوله): عبدالحسین حائری 1357 ش شامل 368 نسخه خطی و 1300 کتاب چاپی.

جلد بیست و دوم: عبدالحسین حائری، 1374 ش، شش+516 ص، معرفی 145 مجموعه (940 رساله) از نسخه های اهدایی سید محمد صادق طباطبایی (1).

جلد بیست و سوم: عبدالحسین حائری، شامل دو بخش:

بخش اول: 1376 ش 8+508 ص، شامل معرفی 110 مجموعه (725 رساله) از نسخه های اهدایی سید محمد صادق طباطبایی.

بخش دوم: 1378 ش 6+509 - 966 ص، ادامه معرفی مجموعه های نسخه های اهدایی سید محمد صادق طباطبایی.

جلد بیست و چهارم: مخصوص نسخه های تکی کتابهای اهدایی سید محمد صادق طباطبایی، (منتشر نشده).

جلد 25 و 26 و 35 تا 38: علی صدراپی خویی زیر نظر عبدالحسین حائری، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی:

* جلد بیست و پنجم: بهار 1376 ش، معرفی نسخه های شماره 7001 - 7500، سی+28 ص،

* جلد بیست و ششم: تابستان 1376 ش، معرفی نسخه های شماره 7501 - 8000، 542 ص.

جلد بیست و هفت تا سی و چهار (مخصوص نسخه های شماره 8001 - 12000) هنوز تألیف نشده اند.

* جلد سی و پنجم: پاییز 1376 ش، معرفی نسخه های شماره 12001 - 12500، 494 ص.

ص: 32

1- (1). این مجموعه شامل 1438 نسخه خطی و 1706 کتاب چاپی است.

* جلد سی و هشتم: 1377 ش، معرفی نسخه های شماره 12501 - 13500 ، 4+528 ص .

* جلد سی و هفتم: 1377 ش، معرفی نسخه های شماره 13501 - 14000 ، 8+696 ص .

* جلد سی و هشتم (1): 1377 ش، معرفی نسخه های شماره 14001 - 14500 ، 754 ص . (2) 57 . فهرست مجلس سنا (3)

فهرست کتابخانه مجلس سنا سابق (کتابخانه مجلس شورای اسلامی شماره دو)، محمد تقی دانش پژوه و بهاءالدین علمی انواری، دو جلد:

جلد اول: 1355 ش، با عنوان «فهرست کتابهای خطی مجلس سنا»، وزیری، 2+412+126+24 ص. در این جلد 650 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 1 تا 650 معرفی شده است و در پایان فهرست نام کتب، اماکن، کاتبان، نویسندگان، موضوعی کتب، فهرست مؤلفان و اشخاص درج شده است.

جلد دوم: 1359 ش، با عنوان «فهرست کتب خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی»، تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، 1359 ش، 6+520 ص، در این جلد 868 نسخه خطی از شماره 650 تا 1518 به ترتیب

ص:33

1- (1). برای جلد های 25، 26، 35، 36، 37 و 38 فهرستواره ای با مشخصات زیر چاپ شده است: فهرستواره نسخه های کتابخانه مجلس شورای اسلامی، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، 716 ص، شامل نمایه: کتابهای معرفی شده، مؤلفان و مترجمان، کاتبان، جای ها، کتابها، نامها، غلط نامه و مستدرکات شش جلد مذکور.

2- (2). نسخه های خطی مجلس که تاکنون (آذر 1381) فهرست آنها منتشر نشده عبارتند از: * مجموعه اهدایی خاندان معزی شامل 420 جلد نسخه خطی و 733 جلد کتاب چاپی است. * مجموعه اهدایی خاندان کریمی تبریزی شامل حدود 1000 نسخه خطی. * نسخه های تکی مجموعه اهدایی طباطبایی. * نسخه های خطی شماره 6411 تا 7000. * نسخه های خطی شماره 8001 تا 12000. * نسخه های خطی شماره 14500 تا 15500.

3- (3). نسخه های خطی این کتابخانه به کتابخانه مجلس شورای اسلامی در میدان بهارستان منتقل شده است.

شماره مسلسل معرفی شده است و در پایان فهرست نام کتب و مؤلفان درج شده است .

58. فهرست مدرسه آیه الله خویی

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه آیه الله خویی مشهد، سید احمد حسینی اشکوری، قم، مجمع الذخائر الاسلامیه، 1377 ش، وزیری، 150 ص .

در این فهرست 175 نسخه به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است .

59. فهرست مدرسه امام صادق علیه السلام

فهرست نسخه های خطی مدرسه امام صادق علیه السلام چالوس، محمود طیار مراغی .

در این فهرست تعداد 700 نسخه خطی به ترتیب الفبایی معرفی شده و شماره اول عنوان کتاب همان شماره مخزن است . (مخطوط) .

60. فهرست مدرسه امام صادق علیه السلام (1)

فهرست نسخه های خطی کتابخانه امام صادق علیه السلام قزوین، جلد اول، محمود طیار مراغی، قزوین، معاونت تحقیقات و پژوهش حوزه علمیه قم، 1378 ش، وزیری، 491 ص + تصاویر .

در این فهرست 524 نسخه خطی به ترتیب الفبایی نام کتاب معرفی و شماره نسخه ها در قسمت نسخه شناسی درج شده است و در پایان فهرست موضوعی، مؤلفین، کاتبان، واقفان، اعلام و نمونه تصاویر ضمیمه شده است .

61. فهرست مدرسه امام عصر علیه السلام

فهرست نسخه های خطی مدرسه امام عصر علیه السلام شیراز، محمد برکت، شیراز، کتابخانه مدرسه امام عصر علیه السلام، 1374 ش، وزیری، 155 ص .

در این فهرست حدود 400 نسخه خطی به ترتیب الفبایی معرفی شده است .

ص:34

1- (1) . این کتابخانه ابتدا در حوزه علمیه امام صادق علیه السلام قزوین قرار داشته و پس از چند سال به صورت مستقل به نام کتابخانه امام صادق علیه السلام به فعالیت خود ادامه داده است .

62. فهرست مدرسه امیرالمؤمنین علیه السلام

فهرست نسخه های خطی مدرسه امیرالمؤمنین علیه السلام آران، محمود طیار مراغی.

در این فهرست تعداد 10 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است.

(مخطوط).

63. فهرست مدرسه جعفریه

فهرست نسخه های خطی مدرسه جعفریه قائن، سید جعفر حسینی اشکوری.

در این فهرست تعداد 140 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است.

(مخطوط).

64. فهرست مدرسه حجازی ها

فهرست نسخه های خطی مدرسه حجازی ها، علی صدرایی خوبی.

در این فهرست 1750 نسخه خطی معرفی شده است. (مخطوط).

65. فهرست مدرسه حجتیه

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه حجتیه قم، رضا استادی، قم، چاپخانه مهر استوار، 1354 ش، وزیری، 134 ص.

در این فهرست تعداد 720 نسخه خطی به ترتیب الفبایی در چهار بخش کتابهای فارسی، عربی، ترکی و مجموعه ها معرفی شده است و

در پایان برای مجموعه ها فهرست الفبایی درج شده است.

66. فهرست مدرسه رضویه

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه رضویه قم، مدرسی طباطبایی، قم، چاپخانه مهر، 1355 ش، وزیری 72+56 ص.

در این فهرست تعداد 98 نسخه خطی به ترتیب الفبایی در سه بخش فارسی، عربی و مجموعه ها معرفی شده است.

67. فهرست مدرسه سلطانی (جدید)

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه سلطانی کاشان، محمود طیار مراغی.

در این فهرست تعداد 380 نسخه به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است .

(مخطوط) .

68 . فهرست مدرسه سلطانی (قدیم)

فهرست کتب خطی کتابخانه مدرسه سلطانی کاشان ، علی نیک ساز ، کاشان ، اداره فرهنگ و هنر ، رقیعی ، 47 ص +ضمائم .

این فهرست به ترتیب الفبایی تنظیم شده است .

69 . فهرست مدرسه صادقیه

فهرست نسخه های خطی مدرسه صادقیه سمنان ، ابوالفضل حافظیان .

در این فهرست تعداد 67 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است . (مخطوط) .

70 . فهرست مدرسه صدر

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله (صدر) بابل ، علی صدراپی خوبی ، محمود طیار مراغی ، ابوالفضل حافظیان بابلی ، تهران دفتر نشر میراث مکتوب ، 1276 ش ، وزیری ، 280 ص .

71 . فهرست مدرسه غرب

فهرست نسخه های خطی کتابخانه غرب - مدرسه آخوند همدانی ، جواد مقصود همدانی ، تهران ، چاپخانه آذین ، 1356 ش ، وزیری ، 4 +496 ص .

این فهرست در سه بخش: فارسی، عربی، و مجموعه های فارسی و عربی به ترتیب الفبایی تنظیم شده است .

72 . فهرست مدرسه فاضلیه

فهرست کتب کتابخانه مدرسه فاضلیه ، اوکتایی ، مشهد ، مطبعه خراسان ، 1309 ش ، وزیری ، 265 ص .

ص: 36

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه فتحعلی بیک (صادقیه) دامغان، سید جعفر حسینی اشکوری .

در این فهرست 284 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است .

(مخطوط) .

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه فیضیه قم، رضا استادی، قم، چاپخانه مهر، 1396ق، دو جلد :

جلد اول : شامل معرفی کتابهای عربی به ترتیب الفبایی، هشت +315 ص .

جلد دوم : در دو بخش 1 - نسخ خطی ترکی فارسی به ترتیب الفبایی 2 - مجموعه ها به ترتیب شماره راهنما، 120 +208 ص .

در مجموع این دو جلد 2100 نسخه معرفی شده است .

فهرست کتابخانه مبارکه مدرسه فیضیه قم (1)، حاج آقا مجتبی عراقی، دو جلد :

جلد اول : چاپخانه علمیه قم، 1337 ش، وزیری، 36 +475 ص .

در این فهرست کتب چاپی و خطی در موضوعات : 1 - قرآنها، 2 - تفاسیر آیات و سوره و کتب مراجعه به قرآن، ص - ادعیه و زیارات، 4 - فلسفه و کلام و عرفان، آمده و هر موضوعی به ترتیب الفبایی است .

جلد دوم : چاپخانه علمیه قم، 1338 ش، وزیری، 528 ص .

در این فهرست کتب چاپی و خطی در موضوعات : 1 - اخلاق، موعظ، مناقب و مصایب، 2 - تاریخ، 3 - درایه، رجال و تراجم، 4 - اخبار و شروح آن، آمده و در هر موضوعی ترتیب الفبایی رعایت شده است .

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه مروی تهران، رضا استادی، قم، چاپخانه

ص:37

خیام، 1371 ش، وزیری، 400 ص .

در این فهرست 1050 نسخه خطی در دو بخش: 1 - قرآنها و نسخه های فارسی و عربی به ترتیب الفبایی، 2 - مجموعه ها شامل 120 مجموعه، آورده شده و در پایان فهرست الفبایی نام کتابها و استندراک آمده است .

76. فهرست مدرسه نمازی خوی (جلد اول)

فهرست نسخه های خطی مدرسه نمازی خوی، علی صدرایی خویی، دو جلد:

جلد اول، تهران، دفتر نشر میراث مکتوب، 1376 ش، وزیری، 540 ص .

در این فهرست 792 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است .

جلد دوم، (مخطوط)، در این فهرست 170 نسخه به ترتیب شماره مسلسل از 794 تا 959 معرفی شده است . (1)77. فهرست مدرسه ولی عصر علیه السلام

فهرست نسخه های خطی مدرسه ولی عصر علیه السلام تبریز، علی صدرایی خویی .

در این فهرست 28 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است .

(مخطوط) .

78. فهرست مرعشی

فهرست نسخه های خطی کتابخانه عمومی حضرت آیه الله العظمی مرعشی نجفی.

جلد اول تا بیست و هفتم: سید احمد حسینی (اشکوری)، قم، انتشارات کتابخانه آیه الله مرعشی، 1354 - 1376 ش .

در این فهرستها از جلد 1 تا 25 در هر جلد 400 نسخه خطی و در جلد های 26 و 27 هر کدام 500 نسخه به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده که در مجموع یازده هزار نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 1 تا 11000 در آنها معرفی شده است .

جلد 28: سید محمود مرعشی و گروه فهرست نگاران کتابخانه، نشر کتابخانه آیه الله مرعشی، 1379، قطع وزیری، 729 ص .

ص:38

1-1. بخشهایی از جلد دوم فهرست مدرسه نمازی خوی در سالنامه میراث اسلامی ایرن دفتر نهم و دهم منتشر شده است.

در این جلد 400 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 11001 تا 11400 معرفی شده است .

79 . فهرست مرکز احیاء

فهرست نسخه های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی ، سید احمد حسینی اشکوری ، جلد اول ، قم مرکز احیاء میراث اسلامی ، 1377 ش ، وزیری ، 534 ص .

در این فهرست تعداد 400 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 1 تا 400 معرفی شده است .

80 . فهرست مسجد اعظم قم

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم (قدیم) ، رضا استادی ، قم ، انتشارات کتابخانه مسجد اعظم قم ، 1365 ش ، وزیری ، 728+16 ص .

در این فهرست تعداد 395 نسخه خطی در دو بخش : 1 - تک کتابی ها شامل حدود 3300 نسخه به ترتیب الفبایی ، 2 - مجموعه ها شامل حدود 700 نسخه به ترتیب شماره راهنما ، معرفی شده و در پایان فهرست اسامی کتب درج شده است .

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم (جدید) ، محمود طیار مراغی و صادق حسن زاده مراغی .

فهرست مفصل و مجددی است بر تمامی نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم .

(مخطوط) .

81 . فهرست مسجد اعظم شهمیرزاد

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم شهمیرزاد ، ابوالفضل حافظیان بابلی .

در این فهرست 28 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل از 1 تا 28 معرفی شده است .

(مخطوط) .

82 . فهرست مسجد جامع مراغه

فهرست نسخه های خطی مسجد جامع مراغه ، محمود طیار مراغی . در این فهرست پانزده نسخه معرفی شده است . (مخطوط)

ص: 39

83. فهرست شیخ بابا

فهرست نسخه های خطی مسجد شیخ بابای مراغه ، محمود طیار مراغی .

در این فهرست ده نسخه معرفی شده است. (مخطوط) .

84. فهرست معارف

فهرست کتب خطی کتابخانه عمومی معارف ، عبدالعزیز جواهر الکلام ، جلد اول و دوم ، تهران کتابخانه عمومی معارف ، 1313 و 1314 ش ، رقعی ، 24+225 ص .

85. فهرست مقبره سید یعقوب

فهرست نسخه های خطی مقبره سید یعقوب خوبی ، علی صدرایی خوبی .

در این فهرست حدود 50 نسخه معرفی شده است . (مخطوط) .

86. فهرست مکتبه النجفی

این فهرست در ضمن کتاب زیر به چاپ رسیده است :

قبیله عالمان دین ، هادی نجفی ، انتشارات عسکریه ، قم ، 1423 ، وزیری 272 ص ، (فصل هشتم : فهرس مخطوطات مکتبه آیت الله النجفی ، سید احمد حسینی اشکوری) .

87. فهرست ملک

فهرست کتابهای خطی کتابخانه ملی ملک ، محمد باقر حجتی و احمد منزوی زیر نظر ایرج افشار ، محمد تقی دانش پژوه ، دوازده جلد ، 1352 تا 1376 ش ، :

جلد اول ، شامل نسخ عربی و ترکی .

جلد دوم ، نسخ فارسی از حرف الف تا حرف ذ .

جلد سوم ، نسخ فارسی از حرف ر تا حرف ک .

جلد چهارم ، نسخ فارسی از حرف ک تا حرف ی .

جلد پنجم تا نهم ، مجموعه ها و جُنگها بر اساس شماره نسخه .

جلد دهم ، فهرست راهنمای شماره مسلسل نسخه ها .

جلد یازدهم ، قدرت اللّٰه پیشنهاد زاده ، فهرست راهنمای جلد 1 تا 10 ، شامل فهرست مؤلفان ، مترجمان و گردآورندگان .

ص:40

جلد دوازدهم، قدرت الله پیشنهاد زاده، فهرست راهنمای کتابهای معرفی شده در جلد 1 تا 10 در چند بخش: عربی، فارسی، ترکی و دیگر زبانها.

88. فهرست ملی تبریز

فهرست کتابخانه ملی تبریز (کتب خطی اهدایی مرحوم حاج محمد نخجوانی)، میرودود یونسی، انتشارات کتابخانه ملی تبریز، سه جلد، 1348 - 1354 ش:

جلد اول (الف - خ)، بیست + 476 ص. در این جلد 405 نسخه به ترتیب الفبایی از الف تا خ معرفی شده است.

جلد دوم (د - ش)، هشت + 454 ص، در این جلد 528 نسخه معرفی شده است.

جلد سوم (ص - ی)، 596 ص، در این جلد 535 نسخه خطی معرفی شده است، و در پایان فهرست راهنمای کتابها و اشخاص هر سه جلد آمده است.

89. فهرست ملی تهران

فهرست نسخه های خطی کتابخانه ملی ایران

جلد اول تا دهم: سید عبدالله انوار، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1345 تا 1358 ش.

جلد اول: نسخ خطی فارسی، شامل 500 نسخه از شماره 1 تا 500؛

جلد دوم: نسخ خطی فارسی، شامل 500 نسخه از شماره 501 تا 1000؛

جلد سوم: نسخ خطی فارسی، شامل 500 نسخه از شماره 1001 تا 1500؛

جلد چهارم: نسخ خطی فارسی، شامل 500 نسخه از شماره 1501 تا 2000؛

جلد پنجم: نسخ خطی فارسی، شامل 500 نسخه از شماره 2001 تا 2500؛

جلد ششم: نسخ خطی فارسی، شامل 563 نسخه از شماره 2501 تا 3063؛

جلد هفتم: نسخ خطی عربی، شامل 500 نسخه از شماره 1 تا 500؛

جلد هشتم: نسخ خطی عربی، شامل 500 نسخه از شماره 501 تا 1000؛

جلد نهم: نسخ خطی عربی، شامل 500 نسخه از شماره 1001 تا 1500؛

جلد دهم: نسخ خطی عربی، شامل 475 نسخه از شماره 1501 تا 1975 و 20 نسخه فارسی از شماره 3064 تا 3083؛

جلد یازدهم: نسخ خطی عربی، شامل 324 نسخه از شماره 1976 تا 2300، علینقی منزوی، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1375 ش، وزیری، 853 ص؛

جلد دوازدهم: نسخ خطی عربی، شامل 300 نسخه از شماره 2301 تا 2600، حبیب الله عظیمی، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1372 ش، وزیری، 620 ص + ضمائم؛

جلد سیزدهم: نسخ خطی عربی، شامل 300 نسخه از شماره 2601 تا 2900، حبیب الله عظیمی، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1375 ش، وزیری، 472 ص + ضمائم؛

جلد چهاردهم: نسخ خطی عربی، شامل 300 نسخه از شماره 2901 تا 3200، امیره ضمیری، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1375 ش، 331 ص؛

جلد پانزدهم: منتشر نشده؛

جلد شانزدهم: نسخ خطی عربی، شامل 300 نسخه از شماره 3501 تا 3800، حبیب الله عظیمی، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1379 ش، وزیری، 491 ص + ضمائم؛

جلد هفدهم: نسخ خطی عربی، شامل 300 نسخه از شماره 3801 تا 4100، علینقی منزوی، حبیب الله عظیمی، انتشارات کتابخانه ملی ایران، 1379 ش، وزیری، 483 ص + ضمائم.

90. فهرست ملی فارس

فهرست کتب خطی کتابخانه ملی فارس، علینقی بهروزی و صادق فقیری، جلد اول و دوم، انتشارات انجمن کتابخانه های عمومی شیراز، 1351 ش، 416+400 ص.

در این دو جلد 780 نسخه به ترتیب شماره معرفی شده است.

91. فهرست موزه خوی

فهرست نسخه های خطی گنجینه (موزه) خوی، علی صدرایی خوبی.

در این فهرست تعداد 38 جلد نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است. (مخطوط).

ص: 42

فهرست مخطوطات مكتبة الخطيب الشيخ على حيدر المؤيد الخاصة، محمد باقر انصاری، سه جلد، بیروت، مؤسسة الهادی للتحقیق و النشر، 1420 ق.

93. فهرست میراث فرهنگی سمنان

فهرست نسخه های خطی سازمان میراث فرهنگی سمنان، ابوالفضل حافظیان.

در این فهرست 15 نسخه خطی به ترتیب شماره مسلسل معرفی شده است.

(مخطوط).

94. فهرست میکروفیلم های دانشگاه تهران

فهرست میکروفیلم های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، محمد تقی دانش پژوه، سه جلد:

جلد اول: انتشارات دانشگاه تهران 1348 ش، رقعی، 8+820+233 ص، معرفی بیش از 3000 میکروفیلم و عکس.

جلد دوم: انتشارات دانشگاه تهران 1353 ش، رقعی، 348 ص، شامل معرفی 1000 نسخه.

جلد سوم: انتشارات دانشگاه تهران 1336 ش، وزیری، 6+371 ص، شامل معرفی فیلم های شماره 4001 تا 7201.

95. فهرست میکروفیلم های موزه ملی

فهرست میکروفیلم ها و نسخ خطی موزه ملی ایران، محمد ریاض، تهران، سازمان میراث فرهنگی کشور، 1374 ش، وزیری، 224 ص.

در این فهرست 234 میکروفیلم و 34 نسخه خطی معرفی شده است.

96. فهرست نسخه های خطی فارسی، منزوی

فهرست نسخه های خطی فارسی، احمد منزوی، تهران، مؤسسه فرهنگی منطقه ای، 6 جلد:

جلد اول: 1348 ش، 717 ص.

جلد دوم (در دو بخش): بخش نخست، 1349 ش، ص 718 - 1489، بخش دوم، 1349 ش، ص 1490 - 1841.

جلد سوم: 1350 ش، ص 1842 - 2615.

جلد چهارم: 1351 ش، ص 2617 - 3439.

جلد پنجم: 1351 ش، ص 3441 - 3929.

جلد ششم: 1353 ش، ص 3929 - 4726.

97. فهرست یکصد و شصت نسخه خطی

یکصد و شصت نسخه خطی از یک کتابخانه شخصی، رضا استادی، قم، چاپخانه مهر، 1354 ش، وزیری، 80 ص.

98. فهرستواره مینوی

فهرستواره کتابخانه مینوی و کتابخانه مرکزی پژوهشگاه، محمد تقی دانش پژوه و ایرج افشار، تهران پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، 1374 ش، وزیری، 252 ص.

این کتاب پنج بخش است:

1 - فهرست نسخه های خطی کتابخانه مینوی شامل 160 نسخه به ترتیب الفبایی.

2 - فهرست میکروفیلم های کتابخانه مینوی بر اساس شماره ترتیبی از 1 تا 100.

3 - فهرست عکسهای کتابخانه مینوی بر اساس شماره ترتیبی از 1 تا 398.

4 - فهرست میکروفیلم ها و عکسها و نسخه های خطی کتابخانه پژوهشگاه به ترتیب الفبایی.

5 - یادگارهای فرهنگی بازمانده از مینوی.

99. مجله آینه پژوهش

نشریه دفتر تبلیغات اسلامی قم، دو ماه نامه.

در این مجله تاکنون فهرس زیر به چاپ رسیده است:

نسخه های خطی کتابخانه مدرسه علوی خوانسار، رضا مختاری، آینه پژوهش، شماره 22 [سال چهارم، شماره چهارم، آذر و دی 1372 ش]، ص 92 تا 106.

در این فهرست بیش از پنجاه نسخه خطی معرفی شده است .

فهرست نسخه های خطی مدرسه صادقیه سمنان ، ابوالفضل حافظیان ، آینه پژوهش ، شماره 53 [سال نهم ، شماره پنجم ، آذر و دی ، 1377 ش] ، ص 125 - 128 .

در این فهرست 61 نسخه خطی به ترتیب شماره معرفی شده است .

100 . مجله اندیشه حوزه

فصلنامه اندیشه حوزه ، نشریه دانشگاه علوم اسلامی رضوی . در این مجله تاکنون یک فهرست به چاپ رسیده ، با این مشخصات :

نسخه های خطی کتابخانه خصوصی آقای حیدری ، مقاله از محمود فاضل ، معرفی 71 نسخه ، مشهد شماره هفتم (زمستان 1375) ، ص 209 - 218 .

101 . مجله تحقیقات اسلامی

مجله تحقیقات اسلامی ، تهران ، (هر شش ماه یک شماره) :

معرفی نسخ خطی ندوشن ، از ناصر محمدی ، سال دوازدهم شماره 1 و 2 ، سال 1376 ش ، ص 361 - 382 ، که در آن 121 نسخه از نسخ خطی مسجد جامع ندوشن یزد و 46 نسخه از مسجد قلعه ندوشن یزد معرفی شده است .

102 . مجله تراثنا

فصلنامه تراثنا ، نشریه مؤسسه آل البیت علیهم السلام لاحیاء التراث ، قم ، در این مجله تاکنون فهرس زیر منتشر شده است :

فهرست کتابخانه حاج اسماعیل هدایتی ، مجله تراثنا ، شماره 3 .

فهرست کتابخانه علامه محمد حسین طباطبایی ، مجله تراثنا ، شماره 7 و 8 .

فهرست کتابخانه فیض مهدوی کرمانشاه ، [تراثنا، شماره 9، 1407ق] ، ص 23 - 69 .

فهرست مکتبه رجایی مغزی ، تراثنا ، شماره 20 .

فهرست کتابخانه باقریه مشهد ، تراثنا ، شماره 22 (ص 66 - 127) و ش 23 (ص 88 - 124) و ش 24 (ص 106 - 126) و ش 25 (ص 87 - 102) .

فهرست کتابخانه فحول قزوینی ، تراثنا ، شماره 26 .

فهرست کتابخانه شیخ علی فاضل قائینی نجفی ، مجله تراثنا ، ش 49 (ص 121 - 166) و ش 50 و 51 (ص 314 - 376) و ش 52 (ص 105 - 143) .

فصلنامه مشكوة، آستان قدس رضوی، شماره 47 (تابستان 1374 ویژه نامه كنگره كتاب و كتابخانه در تمدن اسلامي)، ص 210 - 217
معرفی نسخه های خطی كتابخانه شخصی محمد واعظ زاده خراسانی، 21 نسخه .

فصلنامه مجله میراث شهاب، نشریه كتابخانه حضرت آية الله مرعشی نجفی قدس سره، قم، شروع سال 1374 ش، آخرین شماره مورد استفاده، شماره 22 .

در شماره های مختلف (شماره 6 تا 22) این مجله نسخه های خطی جدیدی که برای كتابخانه خریداری شده معرفی شده اند . آن بخش از نسخه ها که در فهرس منتشر شده كتابخانه معرفی نگردیده، از این مجله استخراج و نقل شده است .

مجله نور علم، نشریه جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، 1362 ش، در این مجله فهرس زیر به چاپ رسیده است :

یکصدوپنجاه نسخه خطی كتابخانه مرحوم حجة الاسلام حاج شیخ علی خوانساری، رضا استادی، مجله نور علم، شماره [دوره دوم، شماره چهارم] .

چهارصدوهشتاد نسخه خطی كتابخانه مرحوم حجة الاسلام طبسی حائری، رضا استادی، مجله نور علم، شماره 14 [دوره دوم، شماره دوم]، ص .

فهرست كتابخانه غفاری تهران، رضا استادی، مجله نور علم، شماره 16 .

فهرست نسخه های خطی كتابخانه عمومی آیت الله العظمی گلپایگانی (مدرسه حجازی های قم)، رضا استادی، مجله نور علم، 52 و 53 [دوره پنجم، شماره چهارم و پنجم مرداد - اسفند 72] ص 263 - 304 .

در این قسمت 1550 نسخه خطی معرفی شده است .

فهرست دوست و سی نسخه، رضا استادی، مجله نور علم، شماره 54 [دوره پنجم، شماره ششم، اسفند 73]، ص 84 - 111 .

فصلنامه وقف میراث جاویدان، نشریه سازمان اوقاف و امور خیریه، تهران، 1372ش، در این مجله فهرس زیر به چاپ رسیده است :
فهرست نسخه های خطی در کتابخانه امزاده هلال آران کاشان، رضا استادی، مجله وقف میراث جاویدان، شماره 3 [سال اول، شماره سوم، پائیز 1372ش]، ص 56 - 73.

نگاهی به نسخه های خطی کتابخانه عمومی ساری، محمود یزدی مطلق (فاضل)، مجله وقف میراث جاویدان، شماره 7 [سال دوم، شماره سوم، پائیز 1373ش]، ص 122 - 123، گزارش مختصری است از کتابخانه مذکور.

معرفی چند نسخه خطی (کتابخانه دانشکده علوم قرآنی وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه)، محمد شیروانی، مجله وقف میراث جاویدان، شماره 9 [سال سوم، شماره اول، بهار 1374ش]، ص 124 - 131.

معرفی چند نسخه خطی از کتابخانه عمومی نوربخش وابسته به مدرسه امام صادق علیه السلام بروجرد، سید احمد حسینی اشکوری، مجله وقف میراث جاویدان، شماره 21 [سال ششم، شماره اول، بهار 1377ش].

107 . مصفی المقال

مصفی المقال فی مصنفی علم الرجال، شیخ آغا بزرگ تهرانی، تهران چاپخانه دولتی ایران، 1337ش، وزیری، و +312 ص (در 626 ستون).

108 . میراث اسلامی ایران

سالنامه میراث اسلامی ایران، به کوشش رسول جعفریان، قم، کتابخانه حضرت آیه الله مرعشی نجفی، این سالنامه از سال 1373ش تا 1378ش، منتشر و جمعاً در این مدت از آن 10 دفتر به چاپ رسیده است، در این دفترهای دهگانه این سالنامه فهرس زیر به چاپ رسیده است :

من تراثنا الخالد، فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده پزشکی علامه طباطبایی شیراز، تألیف سید عبدالعزیز طباطبایی، میراث اسلامی ایران، دفتر اول، ص 393 - 444، ش 1373ش.

هفتاد و سه نسخه با ارزش در کتابخانه وزیری (اهدایی محمد علی زاهدی)، نگارش

حسین مسرت، میراث اسلامی ایران، دفتر هفتم (1377ش)، ص 731 - 750.

شصت و هفت نسخه خطی نفیس در یزد (کتابخانه شخصی آیت الله حاج سید محمد مدرسی)، نگارش سید محمد کاظم مدرسی، میراث اسلامی ایران، دفتر هشتم (1377ش)، ص 429 تا 466، معرفی به ترتیب الفبایی و مجموعه ها در آخر.

فهرست نسخه های خطی تازه مدرسه نمازی خوی، میراث اسلامی ایران، دفتر نهم، صفحات 73 تا 106، شامل معرفی 57 نسخه خطی.

فهرست نسخ خطی کتابخانه سید الشهداء علیه السلام، آشتیان، صادق حضرتی، میراث اسلامی ایران، دفتر دهم، صفحات 719 - 731.

فهرست نسخه های خطی مدرسه صاحب الامر علیه السلام، صادق حضرتی، میراث اسلامی ایران، دفتر دهم، صفحات 659 - 744.

فهرست نسخه های خطی مدرسه امام صادق علیه السلام، قزوین، محمود طیار مراغی، میراث اسلامی ایران، دفتر دهم، صفحات 565 تا 693، شامل معرفی 362 نسخه به ضمیمه فهرست کتب و مؤلفین.

شصت و سه نسخه دیگر از نسخ خطی تازه مدرسه نمازی خوی، میراث اسلامی ایران، دفتر دهم، صفحات 755 تا 781.

109. میراث حدیث شیعه

میراث حدیث شیعه، (هر شش ماه یک دفتر)، مهدی مهریزی و علی صدراپی خویی، دفتر اول تا دهم (1374 تا 1381ش).

110. نشریه نسخه های خطی

نسخه های خطی، نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه و ایرج افشار، انتشارات دانشگاه تهران، دوازده دفتر، 1339 - 1362ش، در دفترهای مختلف این نشریه فهرس متعددی با این مشخصات منتشر شده:

* دفتر اول: 1340ش، وزیری، 4+272ص، شامل این مطالب:

فهرست نسخه های خطی کتابخانه وزارت امور خارجه (قسمت اول)، ایرج افشار؛

فهرست مجملی از منظومات فارسی، دکتر مهدی بیانی؛

ساقی نامه های خطی ، علیتقی منزوی؛

منتخبی از کتابهای فارسی خطی کتابخانه ملی فرهنگ، دکتر مهدی محقق؛

وصف نسخی چند از عباس اقبال؛

فهرست پاره ای از کتابهای اخلاق و سیاست به فارسی ، محمد تقی دانش پژوه.

* دفتر دوم : 1341 ش ، وزیری ، 2+285 ص ، شامل این فهرستها :

فهرست نسخه های خطی کتابخانه خصوصی دکتر اصغر مهدوی ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه موزه ایران باستان ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه وزارت امور خارجه (قسمت دوم) ،

فهرست نسخه های عکسی کتابخانه ملی.

* دفتر سوم : 1342 ش ، وزیری ، 2+488 ص ، شامل این فهرستها:

فهرست نسخه های خطی کتابخانه آستانه امامزاده عبدالعظیم حسنی در شهرری ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه فرّخ مشهد ،

دنباله فهرست نسخه های عکسی کتابخانه ملی ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه موزه ایران باستان ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه های هنرهای زیبای کشور ،

فهرست کتابخانه محمود فرهاد معتمد ،

ادامه فهرست کتابخانه آستانه امامزاده عبدالعظیم حسنی علیه السلام ،

آشنایی با چند نسخه دیگر از کتابخانه دکتر اصغر مهدوی .

* دفتر چهارم : 1344 ش ، 4+694 ص ، شامل این فهرستها:

فهرست کتابخانه دانشکده ادبیات تبریز ،

فهرست کتابخانه موقوفه ثقة الاسلام شهید ،

فهرست نسخه های آقای محقق ،

نسخه های آقای واعظ چرانندی ،

کتابخانه حاج حسین آقای نخجوانی ،

کتابخانه سریزدی ،

ص:49

کتابخانه مدرسه خان بزرگ یزد ،

کتابخانه حاج شیخ علی علمی ،

کتابخانه حاجی میرزا حسن محمود آبادی یزدی ،

کتابخانه سید ابوالفضل سعیدی ریحان یزدی ،

نسخه های آقای محمد علی فرهمند ،

کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان ،

کتابخانه امیر کبیر کاشان ،

کتابخانه سید ابوالرضا کاشانی .

* دفتر پنجم : 1346 ش ، 6+768 ص ، شامل این فهرستها:

فهرست نسخ خطی عبدالمجید مولوی ،

سی و چهار نسخه خطی از چند مجموعه خصوصی ،

فهرست کتابخانه های عمومی و خصوصی شیراز ،

کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان ،

کتابخانه شهرداری اصفهان ،

کتابخانه رضویه مدرسه صدر اصفهان ،

فهرست کتابخانه آرامگاه بوعلی همدان ،

کتابخانه اعتمادالدوله همدان ،

کتابخانه اوقاف همدان ،

کتابخانه مدرسه دامغانی همدان ،

کتابخانه مدرسه زنگنه همدان ،

نسخه های آقای حاجی ایزدی ،

کتابخانه آقای قاسم برنا همدانی ،

نسخه های آقای حاج سید نصرالله بنی صدر همدان ،

نسخه های دکتر جلالی همدان ،

همدان : نسخه های آقای دامغانی و کتابخانه آقای کمالی ،

رشت : فهرست کتابخانه آقای شاد قزوینی ،

ص:50

آمل : فهرست کتابخانه میرزا ابوالحسن پیشنمازی آملی ،

مشهد : فهرست کتابخانه آقای کاظم مدیرشانه چی و نسخه های آقای سید علی اصغر اصغرزاده ،

فهرست کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی ،

فهرست کتابخانه آقای مسعود محتشمی .

* دفتر ششم : 1348 ش ، وزیری ، 4+698 ص ، شامل این فهرستها:

فهرست قسمتی از کتب خطی کتابخانه عبدالحسین بیات ،

فهرست کتابهایی که به دستور شاهزاده محمد ولی میرزا در یزد ترجمه و تألیف شده ،

کتابخانه خاندان آقا میرحسینای قزوینی ،

نسخه های خطی ابراهیم دهگان ،

فهرست نسخه های خطی مجموعه طاهری شهاب ،

چند نسخه از دکتر مهدی بیانی ،

نسخه های سید حسن سادات ناصری .

* دفتر هفتم : 1353 ش ، 6+812 ص ، شامل این فهرستها:

کتابخانه آیه الله رضوی در کاشان ،

کتابخانه دکتر حسین مفتاح در تهران ،

کتابخانه سید محمد علی طباطبایی قاضی تبریزی ،

کتابخانه ثقة الاسلام در تبریز ،

نسخه های خطی دکتر رضا صحت ،

نسخه های خاندان اسدالله خاکپور ،

نسخه های خطی سعید نفیسی ،

نسخه های خطی دکتر علی اکبر فیاض ،

نسخه هایی در یزد ، نسخه های خطی حسن عاطفی ،

نسخه های خطی آقای محمود فاضل ،

ص:51

نسخه های خطی مدرسه حاج حسن مشهد ،

نسخه های خطی مدرسه عباس قلی خان مشهد ،

نسخه های خطی مجموعه اصغرزاده ،

فهرست کتابهای خطی عبدالوهاب ،

فرید تنکابنی در رامسر ،

نسخه های آقای سید محمد شوشتری در اهواز.

* دفتر هشتم : 1358 ش ، وزیری ، 6+16+310 ص ، شامل این فهرستها:

کتابخانه عمومی لنین در شهر مسکو ،

نسخه های خطی بنیاد خاورشناسی فرهنگستان شوروی در شهر لنینگراد ،

کتابخانه شچدرین در شهر لنینگراد ،

بنیاد نسخه های خطی فرهنگستان گرجستان در شهر تفلیس ،

نسخه های عربی و ترکی گرجستان از روی فهرست گرجی ،

موزه هنری گرجستان در شهر تفلیس ،

کتابخانه بنیاد خاورشناسی فرهنگستان تفلیس ،

کتابخانه دانشگاه لنینگراد .

* دفتر نهم : 1358 ش ، 2+450+78 ص ، شامل این فهرستها:

فهرست بنیاد خاورشناسی شهر دوشنبه ،

کتابخانه جامی در دانشکده ادبیات شهر دوشنبه ،

کتابخانه رودکی ، کتابخانه فردوسی در شهر دوشنبه ،

کتابخانه آرشیو سمیونوف در بنیاد تاریخ و فرهنگستان علوم تاجیکستان ،

کتابخانه یا گنجینه بنیاد خاورشناسی فرهنگستان علوم به نام ابوریحان بیرونی در شهر تاشکند ،

موزه نوابی ،

کتابخانه دانشکده تاشکند ،

کتابخانه دانشگاه سمرقند ،

ص: 52

کتابخانه مسجد طلا شیخ در شهر تاشکند ،

کتابخانه ابو علی سینا در دانشگاه دولتی شهر بخارا ،

گنجینه نسخه های خطی و چاپی فرهنگستان علوم آذربایجان در شهر باکو ،

موزه تاریخ ادبیات شهر باکو به نام نظامی .

* دفتر دهم : 1358 ش ، 407+81 ص ، شامل این فهرستها:

نسخه های فارسی و ترکی دانشگاه شیکاگو ،

کتابخانه دانشگاه پرنستون ،

کتابخانه دانشگاه شهر آن آربر ،

دانشگاه کلمبیا ،

موزه بریتانیا ،

کتابخانه دانشگاه لیدن و اوترخت ،

کتابخانه های استانبول ،

چند کتابخانه هند و سند ،

پراکنده ها ،

درباره چند کتاب ،

موزه تاریخ ادیان شهر لنینگراد ،

خانه پولیسف خاورشناس ،

برنامه دانشکده کتابداری شهر لنینگراد نزدیک رودنوا ،

دنباله فهرست کتابخانه شچدرین ،

چند نسخه فارسی دیگر از بنیاد نسخه های خطی فرهنگستان .

* دفتر یازدهم و دوازدهم : 1362 ش ، 18+1036 و 12+412 ص ، شامل این فهرستها:

فهرست نسخه های خطی دانشگاه لس آنجلس ،

فهرست نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه کالج وادهان در آکسفورد ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه حسینیه شوشتری های نجف ،

فهرست نسخه های خطی دانشگاه اصفهان ،

ص:53

نسخه های تازه یاب حسن عاطفی ،

فهرست نسخه های خطی کتابخانه رومانی ،

فهرست میکروفیلم ها و عکسها و نسخه های خطی بنیاد فرهنگ ایران .

111 . یادنامه محقق طباطبایی

المحقق الطباطبائی فی ذکراه السنویة الاولى ، (مجموعه مقالات) ، 3 جلد ، قم ، مؤسسه آل البيت عليهم السلام ، 1417 ق .

در جلد سوم این یادنامه فهرست نسخه های عکسی و میکروفیلم های کتابخانه استاد محقق سید عبد العزیز طباطبایی قدس سره معرفی شده است .

ص:54

در این قسمت نام کتابخانه هایی که نسخه هایی از آن در فهرستگان معرفی شده، به ترتیب الفبایی (به همان نامی که در فهرستگان به کار رفته) ذکر و در ذیل نام هر کتابخانه، نام فهرست یا فهارسی که برای آن کتابخانه تدوین شده درج می شود. (1) شایان ذکر است که مشخصات کتابشناختی این فهارس در بخش قبلی (مصادر و مآخذ) ذکر شده است.

1. آتشی یزد

نشریه نسخه های خطی، دفتر هفتم، نسخه هایی در یزد، بخش اول: نسخه های آتشی، نگارش سید احمد حسینی، ص 703 - 708.

2. آرامگاه بوعلی. همدان

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم ص 326 - 340، فهرست کتابخانه آرامگاه بوعلی همدان، نگارش محمد تقی دانش پژوه.

3. آستان حضرت عبدالعظیم

نشریه نسخه های خطی، دفتر سوم ص 61 - 83 و 427 - 480 «فهرست نسخه های خطی کتابخانه آستانه امامزاده عبدالعظیم حسنی در شهرری»، محمد تقی دانش پژوه.

ص: 55

1- (1). اگر یک کتابخانه دارای چند فهرست بوده، فهرستی که مورد استفاده قرار نگرفته با علامت ستاره (*) مشخص شده است.

4. آستان قدس رضوی

فهرست آستان قدس

فهرست الفبایی آستان قدس

فهرست اهدایی رهبری

* فهرست نسخه های خطی دو کتابخانه مشهد، 567-1080+ تصاویر.

5. آستان معصومیه علیها السلام

فهرست آستان معصومیه علیها السلام، 2 جلد

فهرست آستان معصومیه علیها السلام دانش پژوه

6. استادی. رضا

فهرست یکصد و شصت نسخه خطی (1)

آشنایی با چند نسخه خطی، ص 105 - 116.

7. اصغر زاده (حاج سید علی اصغر اصغر زاده). مشهد

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 613 - 617 و دفتر هفتم ص 769 - 771.

8. اعتماد الدوله. همدان

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 341 - 364.

9. امام جمعه زنجان

دلیل المخطوطات، «مخطوطات مكتبة امام الجمعة في الزنجان»، ص 88 - 170.

10. امیر کبیر (کتابخانه امیر کبیر در باغ فین کاشان)

نشریه نسخه های خطی، دفتر چهارم، ص 354 - 355.

ص: 56

1-1). نسخه های معرفی شده در این فهرست به کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی منتقل شده است .

11 . انجمن آثار ملی (1)

فهرست انجمن آثار ملی

* نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 1 - 6 «نسخه های خطی کتابخانه انجمن آثار ملی» .

12 . اوقاف همدان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 349 .

13 . ایزدی (حاجی ایزدی) . همدان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 366 - 368 .

14 . برنا (قاسم برنا) . همدان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 371 - 379 .

15 . بنی صدر (حاج سید نصرالله بنی صدر) . همدان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 380 .

16 . بیات (عبدالحسین بیات) . اراک

نشریه نسخه های خطی ، دفتر ششم ، ص 63 - 117

* تاریخ تذکره های فارسی ، گلچین معانی ، ذیل بررسی ها و فهرست های مشترک .

17 . بیانی (مهدی بیانی) . تهران

نشریه نسخه های خطی ، دفتر اول ، ص 8 - 17 و دفتر ششم ، ص 691 و 695 .

* راهنمای کتاب ، ش 4 ، ص 239 - 244 .

* مجله معهد المخطوطات العربیة ، س 7 ، ش 7 ، ص 3 - 6 .

18 . پژوهشگاه (مؤسسه مطالعات فرهنگی) . تهران

فهرستواره مینوی .

1-1) . نام این کتابخانه به انجمن آثار و مفاخر فرهنگی تغییر یافته است .

19 . پیشنهاد آملی (ابوالحسن پیشنهاد آملی) . آمل

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 400 - 403 .

20 . تربیت . تبریز (1)

فهرست کتابخانه تربیت .

*عالم المكتبات ، ش 8 ، ص 13 - 17 ، «المخطوطات العربية في مكتبة تربیت العامة في تبریز» ، محمد هادی امینی .

21 . ثامنی . اراک

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 111 - 131 .

22 . ثقة الاسلام . تبریز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 225 - 328 و دفتر هفتم ، ص 531 - 543 .

23 . جعفری کاشان

فهرست کتابخانه جعفری (مخطوط) .

24 . جلالی . (دکتر جلالی) ، همدان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 382 .

25 . جواد شریف . خوی

فهرست کتابخانه شریف خویی (مخطوط) .

26 . جواهری (حبیب جواهری) . همدان

فهرست کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1673 - 1685 .

27 . حجت کوهکمری . قم

فهرست کتابخانه حجت کوهکمری .

1-1). نسخه های خطی این کتابخانه به کتابخانه ملی تبریز منتقل شده است.

28. حسینیه قمر بنی هاشم . دامغان
فهرست کتابخانه قمر بنی هاشم (مخطوط).
29. حیدری . مشهد
مجله اندیشه حوزه ، شماره 7 (زمستان 1375) ، ص 209 - 218 .
30. حیدریان (صدیقه حیدریان) . همدان
فهرست کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1704 .
31. خادم حسینی . تبریز
فهرست کتابخانه خادم حسینی (مخطوط) .
32. خاکپور (اسدالله خاکپور) . تهران
نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 566 - 568 .
33. خاوری (دکتر خاوری) . شیراز
نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 267 - 269 .
34. خانقاه احمدیه . شیراز
نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 205 - 297 .
35. خانقاه نوربخش . تهران
فهرست خانقاه نوربخش
36. دارالحدیث . قم
فهرست کتابخانه دارالحدیث (مخطوط) .
37. دامغانی . همدان
نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 383 - 384 .

38 . دانشکده ادبیات اصفهان

ر.ک : دانشگاه اصفهان .

39 . دانشکده ادبیات تبریز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 323 .

40 . دانشکده ادبیات تهران

فهرست ادبیات تهران .

41 . دانشکده ادبیات مشهد

فهرست ادبیات مشهد

* نشریه نسخه های خطی ، دفتر سوم ، ص 85 - 97 و دفتر پنجم ، ص 912 .

42 . دانشکده الهیات تهران (1)

فهرست الهیات تهران

43 . دانشکده الهیات مشهد

فهرست الهیات مشهد

44 . دانشکده پزشکی شیراز

میراث اسلامی ایران ، دفتر اول ، ص 393 - 444 .

45 . دانشکده حقوق تهران

فهرست حقوق تهران

46 . دانشکده علوم قرآنی ، تهران

مجله وقف میراث جاویدان ، ش 9 ، ص 124 - 131 .

ص:60

1-1). نسخه های خطی این کتابخانه به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران منتقل شده است .

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 298 - 308 و دفتر 11 و 12، ص 880 - 950 .

* نشریه دانشکده ادبیات اصفهان، ش 1، ص 301 - 318 «فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان»، از مرتضی تیموری .

* نشریه دانشکده ادبیات اصفهان، ش 2 و 3، ص 123 - 62 «فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان»، مجموعه صدر هاشمی»، از مرتضی تیموری .

* نشریه دانشکده ادبیات اصفهان، ش 4، «فهرست کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان»، از محمد تقی دانش پژوه .

48 . دانشگاه تهران

فهرست دانشگاه تهران

فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران

49 . دایرة المعارف بزرگ اسلامی . تهران

فهرست دائرة المعارف

50 . دهگان (ابراهیم دهگان اراکی) . اراک

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 111 - 131 و دفتر ششم، ص 589 - 592 .

51 . ذکاء (یحیی ذکاء) . تهران

نشریه نسخه های خطی، دفتر سوم، ص 135 - 140 .

52 . رجایی مغزی، مشهد

فصلنامه تراثنا، شماره 20 (1410 ق)

ص: 61

53. رضوی کاشان (سیّد محمّد حسین علم الهدی رضوی). کاشان

نشریه نسخه های خطی، دفتر هفتم، ص 29 - 94.

54. روحانی (سیّد مهدی روحانی). قم

آشنایی با چند نسخه خطی.

55. روضاتی (سیّد محمّد علی روضاتی). اصفهان

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 132 - 152.

فهرست کتابخانه روضاتی

56. زنجانی (سیّد احمد زنجانی). قم

آشنایی با چند نسخه خطی، ص 189 - 304.

57. زند (عباس زند). همدان

فهرست کتابخانه های رشت و همدان، ص 1073 - 1716.

58. سادات ناصری (حسن سادات ناصری). تهران

نشریه نسخه های خطی، دفتر ششم، ص 696 - 698.

59. سازمان مدارک فرهنگی (انقلاب اسلامی). تهران

فهرست سازمان مدارک

60. سپهسالار (مدرسه عالی شهید مطهری). تهران

فهرست سپهسالار

61. سلطنتی (کاخ گلستان). تهران

فهرست سلطنتی، دینی

فهرست کاخ گلستان، ادبی و عرفانی.

62. سعیدی (ابوالفضل سعیدی ریحان یزدی). یزد

نشریه نسخه های خطی، دفتر چهارم، ص 459 - 462.

ص: 62

63 . سیّد ابوالرضا . کاشان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 283 - 480 .

64 . سیّد الشهداء علیه السلام . آشتیان .

میراث اسلامی ایران ، دفتر دهم ، ص 695 - 744 .

65 . سیرلو (حمید سیرلو) . همدان

فهرست کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1716 .

66 . شادقروینی . رشت

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 394 - 396 .

67 . شاهچراغ . شیراز

فهرست شاهچراغ

* نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 231 - 244 .

68 . شخصی (دارای 230 نسخه)

مجله نور علم ، شماره 54 ، ص 84 - 111 .

69 . شوشتری (سیّد محمد شوشتری) . اهواز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 795 - 796 .

70 . شهرداری اصفهان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 308 - 310 .

71 . شهشهبانی (حسین شهشهبانی) ، تهران

میراث اسلامی ایران ، دفتر پنجم ، ص 563 - 639

72 . طاهری شهاب . ساری

نشریه نسخه های خطی ، دفتر ششم ، ص 613 - 636 .

73. طبسی حائری . قم

مجله نور علم ، شماره 14 ، ص 98 - 113 .

فهرست کتابخانه طبسی .

74. عاطفی (حسن عاطفی) . کاشان

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 721-757 و دفتر 11 و 12 ، ص 951-955 .

75. علامه محمد حسین طباطبایی ، قم

مجله تراثنا ، شماره 7 و 8 .

76. علمی (شیخ علی علمی) . یزد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 436 - 450 .

77. علمی (شیخ محمود علمی) . یزد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 711 - 713 .

78. عمومی اصفهان (1) (کتابخانه فرهنگ اصفهان ، کتابخانه امام صادق علیه السلام)

فهرست کتابخانه عمومی اصفهان

* نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 473 - 474 و دفتر پنجم ، ص 315 - 322 .

79. عمومی امام هادی علیه السلام . مشهد

فهرست کتابخانه امام هادی علیه السلام

80. عمومی ساری

مجله وقف میراث جاویدان ، ش 7 ، ص 22 - 123 .

ص: 64

1- (1) . نام این کتابخانه در ابتدا «کتابخانه عمومی اصفهان» بود که بعداً به «کتابخانه فرهنگ اصفهان» و پس از انقلاب اسلامی به «کتابخانه امام صادق علیه السلام» تغییر یافت .

81. عمومی سمنان

فهرست کتابخانه عمومی سمنان

82. عمومی مراغه

فهرست کتابخانه عمومی مراغه

83. عینی (دکتر عینی). شیراز

نشریه نسخه های خطی، دفتر ششم، ص 257 - 276.

84. غفاری (حسن علی غفاری معاون الدوله)، تهران

مجله نور علم، شماره 16

نشریه نسخه های خطی، دفتر ششم، ص 112 و دفتر پنجم، ص 717 - 734.

85. فاضل خوانساری. خوانسار

فهرست کتابخانه فاضل خوانساری

86. فحول قزوینی، قم

مجله تراثنا، شماره دوم، ص 65 - 95.

87. فرخ. مشهد

نشریه نسخه های خطی، دفتر سوم، ص 85 - 97.

88. فروزان مهر. همدان

فهرست کتابخانه های رشت و همدان

89. فرهاد معتمد (محمود فرهاد معتمد). تهران

نشریه نسخه های خطی، دفتر سوم، ص 141 - 476.

90. فرهنگ اصفهان

ر. ک: عمومی اصفهان.

91. فرهنگ رشت (1)

فهرست فرهنگ رشت .

* فهرست کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1083 - 1238 .

* نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 388 - 396 .

92. فرهنگ مشهد (2)

* فهرست چهار کتابخانه مشهد ، ص 44 - 55 .

فهرست فرهنگ و هنر مشهد

93. فرید تنکابنی . رامسر

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 773 - 794 .

94. فیاض (دکتر علی اکبر فیاض) ، تهران (3)

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 695 - 701 .

95. فیض مهدوی . کرمانشاه

مجله تراثنا ، شماره 9 .

96. قائینی (شیخ علی فاضل قائینی نجفی) . قم

مجله تراثنا ، ش 49 (ص 121-166) و ش 50 و 51 (ص 314-376) و ش 52 (ص 105-143) .

97. قاضی طباطبایی (شهید سید محمد علی قاضی طباطبایی) . تبریز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 511 - 523 .

ص:66

1- (1) . نام این کتابخانه ابتدا به کتابخانه عمومی جمعیت نشر فرهنگ رشت ، و بعد از انقلاب اسلامی به کتابخانه ملی رشت ، تغییر یافته است .

2- (2) . نام این کتابخانه ، ابتدا به «کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد» و پس از انقلاب اسلامی به «کتابخانه دکتر علی شریعتی» تغییر یافته است .

3- (3). کتابهای این کتابخانه به کتابخانه دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد منتقل شده است .

98. قریب گرکانی (عبدالعظیم قریب گرکانی)

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 618 - 657.

99. کشفی. اصفهان

دلیل المخطوطات، ص 44 - 55.

100. کمالی همدان

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 385 - 387.

101. گلپایگانی. قم

فهرست گلپایگانی، قدیم

فهرست گلپایگانی، رایانه ای

فهرست گلپایگانی، جدید

102. گوهرشاد. مشهد

فهرست گوهرشاد

* فهرست نسخه های خطی چهار کتابخانه مشهد، ص 58 - 535 + تصاویر.

103. لاجوردی (سید مهدی لاجوردی). قم

آشنایی با نسخه های خطی، ص 105 - 117.

104. مجلس سنا. تهران (1)

فهرست مجلس سنا

105. مجلس شورای اسلامی. تهران

فهرست مجلس

106. محتشمی (مسعود محتشمی). تهران

نشریه نسخه های خطی، دفتر پنجم، ص 672 - 673.

1- (1). نسخه های خطی این کتابخانه به کتابخانه مجلس شورای اسلامی در میدان بهارستان منتقل شده است.

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 229 - 335 .

108 . محقق طباطبایی . قم

یادنامه محقق طباطبایی ، ج 3 ، ص 1429 - 1546

109 . محلاتی ، صدرالدین . شیراز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 297 - 305

110 . محمودآبادی (حسن محمودآبادی) . یزد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 451 - 458 .

111 . مدیرشانه چی (کاظم مدیرشانه چی) . مشهد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 584 - 611

112 . مدرسه آیت الله خویی . مشهد

فهرست مدرسه آیت الله خویی

113 . مدرسه امام صادق علیه السلام . بروجرد

مجله وقف میراث جاویدان ، شماره 21

114 . مدرسه امام صادق علیه السلام . چالوس

فهرست مدرسه امام صادق علیه السلام

115 . مدرسه امام صادق علیه السلام . قزوین (1)

فهرست مدرسه امام صادق علیه السلام

116 . مدرسه امام عصر (عج) . شیراز

فهرست مدرسه امام عصر (عج)

1- (1) . این کتابخانه ابتدا در حوزه علمیّه امام صادق علیه السلام قزوین قرار داشته و پس از چند سال به صورت مستقل به نام کتابخانه امام صادق علیه السلام به فعالیت خود ادامه داده است.

117 . مدرسه امیرالمؤمنین علیه السلام . آران

فهرست مدرسه امیرالمؤمنین علیه السلام ، (مخطوط)

118 . مدرسه باقریه . مشهد

مجله تراثنا ، ش 22 (ص 66 - 127) و ش 23 (ص 88 - 124) و ش 24 (ص 106 - 126) و ش 25 (ص 87 - 102) .

119 . مدرسه جعفریه . قائن

فهرست مدرسه جعفریه (مخطوط)

120 . مدرسه چهل ستون . تهران

آشنایی با چند نسخه خطی ، ص 305 - 388 .

121 . مدرسه حاج حسن . مشهد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر 7 ، ص 763 - 765 .

122 . مدرسه حجازی ها . قم (1)

مجله نور علم ، ش 52 و 53 ، ص 263 - 304

فهرست مدرسه حجازیها

123 . مدرسه حجتیه . قم

فهرست مدرسه حجتیه

124 . مدرسه خان بزرگ . یزد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 433 - 434

125 . مدرسه خیرات خان . مشهد

فهرست کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1717 - 1797

1-1). نسخه های خطی این کتابخانه در کتابخانه حضرت آیه الله گلپایگانی نگهداری می شود .

- 126 . مدرسه دامغانی . همدان
نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 349 .
- 127 . مدرسه رضویه . قم
آشنایی با چند نسخه خطی ، ص 3 - 104 .
- 128 . مدرسه زنگنه . همدان
نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 350 - 351
- 129 . مدرسه سلطانی . کاشان
فهرست مدرسه سلطانی (قدیم)
فهرست مدرسه سلطانی (جدید) ، (مخطوط)
- 130 . مدرسه سلیمان خان . مشهد
فهرست چهار کتابخانه مشهد ، ص 1 - 24
- 131 . مدرسه صاحب الامر (عج) . آشتیان
میراث اسلامی ایران ، دفتر دهم ، ص 659 - 744 .
- 132 . مدرسه صادقیه . سمنان
مجله آینه پژوهش ، ش 53 (آذر و دی 1377) ، ص 118 - 125
فهرست مدرسه صادقیه (مخطوط)
- 133 . مدرسه صدر . اصفهان
نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 311 - 314 .
- 134 . مدرسه صدر . بابل
فهرست مدرسه صدر
- 135 . مدرسه عباسقلی خان . مشهد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 766 - 768

ص: 70

136 . مدرسه عبدالرحیم خان (سریزدی) . یزد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 417 - 432

137 . مدرسه علوی . خوانسار

مجله آینه پژوهش ، شماره 22 (آذر و دی 1372) ، ص 92 - 106 .

138 . مدرسه غرب همدان . همدان

فهرست مدرسه غرب

* فهرست نسخه های خطی کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1241 - 1618 + تصاویر .

139 . مدرسه فاضلیه . مشهد

فهرست مدرسه فاضلیه

140 . مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) . دامغان

فهرست مدرسه فتحعلی بیگ (مخطوط)

141 . مدرسه فیضیه . قم

فهرست مدرسه فیضیه ، استادی

* فهرست مدرسه فیضیه ، عراقی

142 . مدرسه مروی . تهران

فهرست مدرسه مروی

143 . مدرسه میرزا جعفر . مشهد

فهرست چهار کتابخانه مشهد ، ص 25 - 43

144 . مدرسه نمازی . خوی

فهرست مدرسه نمازی خوی (جلد اول)

145 . مدرسه نواب . مشهد

فهرست دو کتابخانه مشهد ، ص 439 - 562

146 . مدرسه ولی عصر (عج) . تبریز

فهرست مدرسه ولی عصر (مخطوط)

147 . مدرسی (جواد مدرسی) . یزد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 468 .

148 . مرعشی . قم

فهرست مرعشی

فهرست عکسی مرعشی

149 . مرکز احیاء میراث اسلامی . قم

فهرست مرکز احیاء

فهرست عکسی مرکز احیاء

150 . مزار روزبهان بقلی . شیراز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 296 .

151 . مسجد اعظم شه میرزاد . سمنان

فهرست مسجد اعظم شه میرزاد (مخطوط)

152 . مسجد اعظم . قم

فهرست مسجد اعظم (قدیم)

فهرست مسجد اعظم (جدید) (مخطوط)

153 . مسجد جامع مراغه

فهرست مسجد جامع مراغه (مخطوط)

154 . مسجد جامع ندوشن . یزد

مجله تحقیقات اسلامی ، سال دوازدهم ، ش 1 و 2 ، ص 361 - 382

155 . مسجد جامع عتیق . شیراز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 207 - 208 .

156 . مسجد شیخ بابا . مراغه

فهرست مسجد شیخ بابا (مخطوط)

157 . معارف . تهران (1)

فهرست معارف

158 . مفتاح (حسین مفتاح) . تهران

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 95 - 510

159 . مقبره سید یعقوب . خوی

فهرست مقبره سید یعقوب (مخطوط)

160 . ملک تهران

فهرست ملک

161 . ملی تبریز

فهرست ملی تبریز

162 . ملی تهران

فهرست ملی تهران

163 . ملی فارس . شیراز

فهرست ملی فارس

1-1). کتابهای این کتابخانه به کتابخانه ملی تهران منتقل شده است .

164 . موزه ایران باستان (موزه ملی ایران) . تهران

نشریه نسخه های خطی ، دفتر دوم (ص 199 - 218) و دفتر سوم (ص 119 - 125)

فهرست میکروفیلم های موزه ملی

165 . موزه خوی

فهرست موزه خوی (مخطوط)

166 . موزه هنرهای تزئینی

نشریه نسخه های خطی ، دفتر سوم ، ص 128 - 131

167 . مؤسسه دهخدا . تهران

نشریه نسخه های خطی ، دفتر سوم ، ص 1 - 59 و 387 - 426

168 . مولوی (عبدالحمید مولوی) . مشهد

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 8 - 107

169 . مؤید (شیخ حیدر علی مؤید) . قم

فهرست مؤید

170 . مهدوی (دکتر اصغر مهدوی) . تهران

گنشریه نسخه های خطی ، دفتر دوم ، ص 62 - 187 و دفتر سوم 481 - 485

171 . میرحسینای قزوینی . قزوین

نشریه نسخه های خطی ، دفتر ششم ، ص 334 - 353

172 . میراث فرهنگی سمنان

فهرست میراث فرهنگی سمنان (مخطوط)

173 . مینوی ، مجتبی . تهران

فهرستواره مینوی

174 . نجفی . مهدی . اصفهان

فهرست مکتبه النجفی

175 . نجومی (سید مرتضی نجومی) . کرمانشاه

دلیل المخطوطات ، ج 1 ، ص 214 - 297

176 . نخجوانی (حسین نخجوانی) . تبریز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر هفتم ، ص 338 - 353

177 . نورالدین هاشمی حسینی . شیراز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 286 - 289

178 . واجد . شیراز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم ، ص 285

179 . واعظ چرندابی . تبریز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر چهارم ، ص 337

180 . واعظ زاده خراسانی . مشهد

مجله مشکوة ، شماره 47 ، ص 210 - 217 .

181 . وزیری . یزد

فهرست کتابخانه وزیری

182 . وصال (دکتر وصال) . شیراز

نشریه نسخه های خطی ، دفتر پنجم

183 . هدایتی (حاج اسماعیل هدایتی) (1) . قم

مجله تراثنا ، شماره سوم

1-1). کتابهای این کتابخانه به کتابخانه آیت الله گلپایگانی منتقل شده است .

184 . هلال آران (امامزاده هلال بن محمد) . کاشان

مجله وقف میراث جاویدان ، شماره 3 ، ص 56 - 73

فهرست امامزاده هلال (مخطوط)

185 . همراه (رضا همراه) . همدان

فهرست کتابخانه های رشت و همدان ، ص 1690

ص:76

فهرستگان نسخه های خطی

حدیث و علوم حدیث شیعه

جلد اول

درایه و رجال

ص: 77

1. إرشاد النقاد إلى تيسير الاجتهاد

(عربی - زیدیه)

از : محمد بن اسماعیل امیر صنعانی ، سید (1182 ق)

رساله مختصری است در چند فصل کوتاه ، در توثیق راوی یا تضعیف وی و همچنین بیان این که در ضعیف یا صحیح دانستن روایت ، اجتهاد لازم است یا این که می توان گفته های علمای رجال و حدیث را قبول کرد .

چاپ : در ضمن «مجموعه الرسائل المنيرية» (جلد اول ، ص 1 - 47) به چاپ رسیده است .

آغاز : الحمد لله الذي ذلل صعاب العلوم الاجتهادية لعلماء الامة .

انجام : وعلى آله حمال المعارف و عيبة كل عارف ما اقام الصلاة من عند الله وقامت بربها الاشياء .

نسخه ها

1 . قم ، مرعشی : 5015 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، احمد بن محمد بن علی بن محمد بن عامر ، 26 صفر 1167ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 21 - 29ر » 9 برگ [فهرست مرعشی : 211 / 13] .

2. أساس المطالب في الدراية و المباحث الرجالية

(عربي)

از: محمد بن فرج الله قاضي دزفولي، سيد (قرن 13 ق)

رساله ای است در بعضی مسائل علم درایه و مباحث رجال که مؤلف از درس های شیخ انصاری تقریر و تحریر نموده است. شیخ آقا بزرگ در مصفی المقال عنوان

ص:3

نموده که نسخه ای از این کتاب در قم، در نزد مرحوم آیه الله مرعشی نجفی موجود بوده است.

[مصنفی المقال : 443]

3. اصطلاحات حدیث

(فارسی)

از : مؤلف ناشناخته

مجموعه ای است به فارسی، شامل موضوعات زیر : 1 - مطالبی برگرفته از « شرح کتاب من لایحضره الفقیه » ملاً محمد تقی مجلسی در چهار برگ ؛ 2 - مشیخه ملاً محمد تقی مجلسی، که فقط بخش سند روایات را دارد، در دو برگ ؛ 3 - فایده ای در بیان معنای اجازه در سه برگ .

نسخه ها

2. تهران، سپهسالار : 321 صدر، نستعلیق، عماد حسینی کسکری، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه، « 136 پ - 145 پ »
10 برگ [فهرست سپهسالار :

. [141 / 3]

4. اصطلاحات المحدثین

(عربی)

از : محمد زمان بن کلب علی جلایر خراسانی کلایی، متخلص به ساقی (1286 ق)

رساله مختصری است در چهار صفحه، در بیان اصطلاحات و واژه های مخصوصی که محدثان در مورد انواع روایات به کار می برند. مؤلف، از دانشمندان سده سیزدهم هجری است و از دیگر آثارش، کتاب « النفحات اللاهوتیه » در اخلاق و به فارسی است که دو نسخه از آن در دست است .

آغاز : الحمد لله و سلامه علی عباده ... الاسماء التي تطلق علی الاحادیث المعترية بالاختصاص ثلاث صحاح و حسن و موثق .

انجام : اما المقبول فهو ما يقوم بالقبول .

ص:4

نسخه ها :

1 / 3 . قم ، مرعشی : 8583 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد حسن تویه ورودری صوفی ، 1274ق ، رساله سوم مجموعه ، به همراه کتاب النفحات اللاهوتیه همین مؤلف ، « 188 پ - 189 پ » 2 برگ [فهرست مرعشی : 163 / 22] .

2 / 4 . قم ، مسجد اعظم : 680 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، ضمن جنگ ، « 6 صفحه » 3 برگ [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 109] .

3 / 5 . تهران ، ملک : 1742 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد زمان بن کلب علی جلائر خراسانی کلایی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هفتم مجموعه : « 165 پ - 166 ر » 2 برگ [فهرست ملک : 355 / 5] .

5 . الأصول الأربعمئة

(عربی)

از : ابو تراب بن محمد موسوی اصفهانی (قرن 13 ق)

پاسخ به پرسشی است در مورد « اصول اربعمئه » و اهمیت آن و این که روایت های آن ، صحیح و روایت های کتب قدما ، مورد اطمینان است . احتمال می رود که پرسش کننده ، « شیخ محسن بن محمد رفیع رشتی اصفهانی » باشد که شاگرد مؤلف بوده است .

آغاز : مولای ما تقول فی حکایة اصول الاربعمئة ... سألتنی مسألة وها انا لست بحاضری الکتب لئن اجبت .

انجام : ولا تحتاج بعد ذلك الی تکلفات الاخباریین فی تصحیح الاخبار .

نسخه ها

1 / 6 . قم ، مرعشی : 2065 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، ابو تراب بن محمد موسوی اصفهانی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 61 ر - 65 پ » 5 برگ [فهرست مرعشی : 76 / 6] .

2 / 7 . قم ، مرعشی : 2068 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 85 پ - 88 پ » 4 برگ [فهرست مرعشی : 81 / 6] .

ص: 5

1 اصول علم الحديث

از: محمد بن عبد الله نیشابوری، ابو عبد الله (حاکم نیشابوری)

ر. ک: معرفة علوم الحديث.

6. اقسام خبر به نظم

(فارسی)

از: مؤلف ناشناخته

قطعه کوتاهی است به نظم، در دوازده بیت، در اقسام خبر و حدیث.

نسخه ها

8. قم، مسجد اعظم: 652، محمد رفیع بن ملا صفات الله نائینی، 1124ق، رساله سوم مجموعه، 12 سطر [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 467].

7. امان الحیث فی لهو الحديث

(فارسی)

از: محمد مهدی بن یحیی قزوینی، عماد الواعظین (حاج عماد فهرسی) (1355ق)

رساله مختصری است در علم درایه، شامل یک مقدمه و فصل و خاتمه. تألیف این رساله در شب هشتم رمضان 1347 پایان یافته و در مشهد به سال 1348ق، به چاپ رسیده است.

چاپ: مشهد، چاپ خانه نور، 1348ق، سربی، خشتی، 69ص.

[فهرست نسخه های آستان قدس رضوی، ج 6، ص 639؛ الذریعة، ج 11، ص 112؛ مشارع عربی: 90؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران، رفاعی: 101؛ مصنفی المقال: 468]

8. أنوار البصائر، مقدمه... (درایة الحديث، زبدة الرجال)

(عربی)

از: حسن بن محمد شریف یزدی (شاگرد وحید بهبهانی) (زنده در 1233ق)

مؤلف، کتاب مفصلی به نام أنوار البصائر در دوازده جلد، در علوم مختلف تألیف

نموده و در غزّه سؤال 1222 به پایان رسانیده است . تاکنون چند بخش از کتاب ، شناسایی شده که شامل مطالب زیر است :

1 . در حکمت الهی : مؤلف ، این بخش را در سال 1222ق ، نگاشته است (الذریعة ، ج 12 ، ص 27 - 28) .

2 . اصول فقه ، که نسخه ای از این بخش ، در کتاب خانۀ آستان قدس رضوی به شماره 8448 و دو نسخه در کتاب خانۀ سپهسالار ، به شماره 1326 و 2548 (فهرست ، ج 3 ، ص 203 و 204) موجود است .

3 . در کلام و اصول عقاید ، که مؤلف ، نام این بخش را «لب الالباب و فصل الخطاب» قرار داده و سه نسخه از آن ، در کتاب خانۀ مجلس به شماره 3947 و 3385 و 3969 (فهرست ، ج 10 ، ص 1241 و 2082 و 2109) و کتاب خانۀ مدرسۀ سپهسالار ، به شماره 1275 (فهرست ، ج 3 ، ص 203) و کتاب خانۀ مرکزی دانشگاه تهران به شماره 1691 (فهرست ، ج 8 ، ص 248) موجود است .

4 . دو نسخه دیگر از این کتاب ، در کتاب خانۀ مدرسۀ سپهسالار موجود است .

نسخۀ اوّل به شماره 2549 که موضوع آن در فهرست ، ذکر نشده است (فهرست ، ج 3 ، ص 204) .

نسخۀ دوم ، به شماره 6347 که در چهار بخش است ، با این عنوان ها :

الف) جزء چهارم از مقدمۀ أنوار البصائر در علم کلام « 2 - 143 » .

ب) جزء چهارم از مقدمۀ أنوار البصائر در اصول الفقه « 144 - 178 » ؛

ج) وجیزه ای در حجّیت ادلّة فقه « 180 - 187 » ؛

د) تعلیق بر المعالم از همین مؤلف « 190 - 210 » (الذریعة ، ج 6 ، ص 206) .

کتاب خانۀ آیة الله مرعشی ، نسخه شماره 2569 (فهرست ، ج 7 ص 158) .

5 - درایة الحدیث یا زبده الرجال ، که به منزله مقدمۀ أنوار البصائر است و در این جا معرفی می شود .

این بخش ، ابوابی است در کلیات علم رجال و درایة الحدیث و تمیز مشترکات و جز اینها که مؤلف به عنوان مقدمۀ کتاب خود ، أنوار البصائر ، نوشته است که دارای مقدمه ای در بیان احتیاج به علم رجال و یک باب (یازده فصل) در علم درایه است . در برخی از نسخه ها نام مؤلف محمّد بن حسن ذکر شده است .

آثار دیگر مؤلف عبارت اند از :

جام جهان نما به فارسی در کلام : مدرسه نمازی ، شماره 557 (فهرست ، ج 1 ، ص 292) و کتاب خانه آیه الله مرعشی ، شماره 502 (فهرست ، ج 2 ، ص 109) ؛

معاد به فارسی : مدرسه نمازی خوی ، شماره 557 (فهرست ، ج 1 ، ص 292 و الذریعة ، ج 21 ، ص 172 و 177) که آن را پس از مباحثه ای با شیخ محمد تقی در کرمانشاه نگاشته است ؛

کتاب الرضاع (الذریعة ، ج 17 ، ص 275) ؛

کتاب الارث (الذریعة ، ج 26 ، ص 37) ؛

تعلیقات علی ابواب المفاهیم (الذریعة ، ج 26 ، ص 212) .

سه نسخه دیگر از کتاب أنوار البصائر در کتاب خانه دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان موجود است (نشریه نسخه های خطی : ج 11 و 12 ، ص 883 ؛ نامه بهارستان ، شماره 2 ، ص 127) .

[فهرست آستان قدس رضوی 6 / 624 ، الذریعة 12 / 27 و 26 / 58 با عنوان «زبدة الرجال» .]

آغاز : الحمد لله والصلوة ... اما بعد فهذه زبدة من الرجال الراوین لاخبار الآل اذکرهم فی هذه الرسالة لاعتمادی علیهم و اضم الی ذلک کلیات فی درایة الحدیث و فی معرفة التمییز عند الاشتراک .

نسخه ها

9 / 1 . قم ، گلپایگانی : 18 / 134 ، فقط باب اول را دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نور محمد لاریجانی ، 1233ق ، در این نسخه نام مؤلف حسن بن محمد ذکر شده است ، رساله دوم مجموعه ، 17 برگ [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 1 / 67] .

10 / 2 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8638 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 14 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 624] .

11 / 3 . قم ، مدرسه حجازیها : 8500 / 57 / 170 ، عنوان معرفی : اقسام الحدیث ، آغاز :

فوائد فی بیان اقسام الحدیث وانواعه وحدودهما ، محمد بن حسن شریف (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، در این نسخه نام مؤلف محمد بن حسن شریف ذکر شده است ، « 210 - 211 » 2 برگ ، 34 سطر ، 9*17 [فهرست مدرسه حجازیها] .

ص:8

(عربی)

از: محمد جعفر بن سيف الدين شريعتمدار استر آبادی (1263 ق)

رسالة مختصری است در قواعد درایه و کلیات علم رجال، در ضمن ده مطلب و یک خاتمه. این کتاب، گزیده اثر دیگر مؤلف به نام لب اللباب است که برای ایجاد سهولت استفادة طلاب از کتاب های رجال، تألیف شده است

[التراث العربی 5 / 450 با عنوان «الوجيزة»، الذریعة 2 / 486]

آغاز: الحمد لله على نواله والصلوة... اما بعد فيقول... محمد جعفر الاسترآبادی ان هذه رسالة على وجه الايجاز والاجمال فى علم الرجال.

انجام: و منهم الكشى و منهم البرقى و مشايخ الاجازة كثيرة تعلم من ملاحظه كتب الرجال.

نسخه ها

12 / 1. قم، دار الحديث: 363، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعليق، حسين بن محمد على شفتى (ساكن قريه نهزم شفت) ، جمعه 14 صفر 1245 ق، كربلاى معلا، رساله دوم مجموعه، « 116 پ - 121 ر » 4 برگ، 19 سطر [فهرست دار الحديث] .

13 / 2. قم، مرعشى: 3311، نستعليق، محمد جعفر استرآبادى (مؤلف)، رمضان المبارک 1246 ق [فهرست مرعشى: 9 / 92] .

14 / 3. آران و بيدگل، امامزاده هلال بن محمد: 66، آغاز: برابر نمونه، نستعليق نازيبا، بدون نام کاتب، رمضان المبارک 1246 ق، رساله پنجم مجموعه، این نسخه در مجله وقف ميراث جاويدان با شماره 130 معرفى شده است، « 180 ر - 183 پ » 4 برگ، 15*21 سم [مجله وقف ميراث جاويدان: 3 / 70؛ فهرست امامزاده هلال] .

15 / 4. قم، مرعشى: 3066، عنوان معرفى: الوجيزة، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، آقا بابا بن ملا محمد مهدى شهميزادى (شاهميرزاى)، 1256 ق، رساله هشتم مجموعه، « 166 ر - 174 پ »، 9 برگ، 15 سطر، 10*15 سم [فهرست مرعشى: 8 / 290] .

16 / 5. تهران، سپهسالار: 2707، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1258 ق، رساله دوم مجموعه، « 38 پ - 63 » 26 برگ [فهرست سپهسالار: 3 / 225] .

17 / 6 . مشهد، گوهر شاد: 627، آغاز: برابر نمونه، نسخ، محمد جعفر خوزانی، 13 صفر 1268ق، رساله چهارم مجموعه [فهرست گوهر شاد: 741 / 2] .

18 / 7 . تبریز، سید محمد علی قاضی طباطبایی: بدون شماره، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی: 512 / 7] .

19 / 8 . قم، دار الحدیث: بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه، 23 سطر [فهرست عکسی دار الحدیث] .

10 . بدایة الدراية

(عربی)

از: زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شهید ثانی) (965ق)

رساله کوتاهی است در درایه، شامل یک مقدمه و چهار باب با این عنوان ها:

مقدمه: فی بیان اصول علم الدراية و اصطلاحاته (شامل چهار مسئله 1 . الخبر والحديث، 2 . المتن والسند، 3 . اقسام الخبر، 4 . تقسیم آخر للخبر)؛

الباب الاول: فی اقسام الحديث؛

الباب الثاني: فی من تقبل روايته ومن ترد؛

الباب الثالث: فی تحمّل الحديث و طرق نقله؛

الباب الرابع: فی بعض المصطلحات فی اسماء الرجال و طبقاتهم .

شهید ثانی، علاوه بر این کتاب، چند اثر دیگر در حدیث و علوم حدیث دارد، که عبارت اند از:

«الرعاية فی شرح بدایة الدراية» که شرح همین بدایة است و بعداً معرفی خواهد شد .

«غنية القاصدين فی معرفة اصطلاحات المحدثين»؛

«فوائد فی الدراية»؛

«حاشية علی خلاصة الأقوال فی علم الرجال» .

شایان ذکر است که برخی دیدگاه های رجالی شهید ثانی، در کتاب «رجال ابن عذاقة»، که مؤلف آن معاصر وی بوده، درج شده است .

چاپ: 1 - تهران، 1310ق 2 - تهران، المجمع العلمی الاسلامی، 1404ق، رقعی،

24 صفحه ؛ 3 - همچنین با تصحیح مجدد در ضمن مجموعه «درایة الحدیث» در مؤسسه دارالحدیث در دست انتشار است . ترجمه فارسی این کتاب ، که آقای محمّد افتخار زاده ترجمه نموده ، در ضمن کتاب «روش شناخت سنت و تاریخ اسلام» ص 255 - 310 به چاپ رسیده است .

[الذریعة : 3 / 58 ؛ معجم المطبوعات العربية فی ایران : 283]

آغاز : نحمدک اللهم علی البدایة فی الدرایة والروایة ... وبعد فهذا مختصر فی علم درایة الحدیث .

انجام : فهذه جملة موجزة فی الاشارة الی مقاصد هذا العلم ، فمن اراد الاستقصاء فیها مع ذکر الامثلة فلیراجع الکتب المفصلة .

نسخه ها :

1 / 20 . تهران ، دانشگاه تهران : 1044 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، شریف رامدی ، 967ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 1661 / 5] .

2 / 21 . قم ، محقق طباطبایی : عکس 191 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قبل از 969ق ، با امضای پدر شیخ بهایی در 969ق [یادنامه محقق طباطبایی : 1479 / 3] .

3 / 22 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9889 ، نسخ ، محمّد بسطامی ، 1010ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 84] .

4 / 23 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 711 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، علی رضا بن محمّد غیاث شولستانی ، 1068ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 13ر » 13 برگ [فهرست مجلس : 24 / 23] .

5 / 24 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 9384 ، علی بن مجد الدین حسینی ، قرن 11ق ، رساله هفتم مجموعه ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 4022 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 31 / 3] .

6 / 25 . همدان ، کمالی : بدون شماره ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، صفر 1124ق [نشریه نسخه های خطی : 386 / 5] .

7 / 26 . تهران ، دانشکده الهیات : 801 ، نستعلیق ، ابراهیم بن عباس خراسانی ، 10 رجب 1227ق ، رساله دوم مجموعه ، « 107پ - 112پ » 6 برگ [فهرست الهیات تهران :

[397 / 1] .

27 / 8 . قم ، گلپایگانی : 22 / 193 ، از اوّل افتادگی دارد ، تحریری ، علی بن محمد رضا ابرقوهی ، غره محرم الحرام 1244ق ، مقابله و تصحیح شده ، رساله اوّل مجموعه ، « 1ر - 72پ » 72 برگ ، 15 سطر ، 11*17 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 246 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

28 / 9 . قم ، مرعشی : 6658 ، نستعلیق ، سیّد محمد بن علی اردکانی یزدی ، 1245ق ، رساله هشتم مجموعه ، « 190ر - 198ر » 9 برگ [فهرست مرعشی : 17 / 222] .

29 / 10 . قم ، مرعشی : 6482 ، آغاز : برابر نمونه ، حسن بن کاظم بواناتی ، 1265ق ، « 1پ - 4ر » 4 برگ [فهرست مرعشی : 17 / 75] .

30 / 11 . یزد ، وزیری : 2085 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد کریم ، 1266ق ، رساله سوم مجموعه ، « 1 - 23 » 23 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 4 / 1159] .

31 / 12 . تهران ، مدرسه مروی : 720 ، عنوان معرفی : درایه ، اسماعیل سمنانی ، 1285ق ، رساله هشتم مجموعه [فهرست مدرسه مروی : 303] .

32 / 13 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9753 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1298ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 84] .

33 / 14 . قم ، گلپایگانی : 12 / 39 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق شکسته ، بدون نام کاتب ، 1306ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 115پ - 182پ » 68 برگ ، 15 سطر ، 18*23 سم [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

34 / 15 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7676 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست آستان قدس : 6 / 590] .

35 / 16 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4903 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سیزدهم مجموعه ، « 108ر - 110پ » 3 برگ [فهرست مجلس : 14 / 123] .

36 / 17 . تهران ، دانشگاه تهران : 821 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 4پ - 8پ » 5 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 1660 / 5] .

37 / 18 . تهران ، دانشگاه تهران : 9255 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله ششم مجموعه ، « 7ر - 16ر » 10 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 17 / 332] .

38 / 19 . قم ، گلبایگانی : 86 / 31 / 6206 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، پس از اتمام رساله ابیات عربی در رجال شامل بیان عده کافی و طرق صدوق و شیخ طوسی و اصحاب اجماع با این سر آغاز : اربعة اربعة و خمسة * عنی الکلبینی بلفظ العدة ، رساله سوم مجموعه ، « 266ر - 268پ » 3 برگ ، 19 سطر [فهرست گلبایگانی ، جدید : مخطوط] .

39 / 20 . تهران ، سپهسالار : 2712 ، نسخ ، میرزا محمد حسین بحرینی منشی ، بدون تاریخ کتابت ، از روی خط مؤلف ، 142 برگ [فهرست سپهسالار : 3 / 245] .

40 / 21 . تهران ، دانشکده الهیات : 561د ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 81پ - 91پ » 11 برگ [فهرست الهیات تهران : 329 / 1] .

41 / 22 . شیراز ، ملی فارس : 381 ، عنوان معرفی : علم درایه و مصطلحات حدیث ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 11 برگ [فهرست ملی فارس : 1 / 357] .

42 / 23 . قم ، مدرسه حجازیها : 80 / 57 / 8410 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 9 - 16 و 41 - 56 » 24 برگ ، 19 سطر ، 15*22 [فهرست مدرسه حجازیها] .

43 / 24 . مشهد ، حیدری : 31 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هشتم مجموعه [مجله اندیشه حوزه : 7 / 213] .

11 . تحریر بیان الأخبار التي فی أول الاستبصار (شرح مقدمه استبصار)

(عربی)

از : سعید بن هبة الله راوندی ، ابو حسین (قطب الدین) (573ق)

شیخ طوسی در آغاز کتاب « الاستبصار » ، بحث کوتاهی درباره خبر متواتر و غیر متواتر و همچنین علاج خبرهای متعارض ، بیان نموده است . قطب راوندی در این رساله کوتاه ، مطالب شیخ طوسی را در اول الاستبصار شرح نموده است . قطب راوندی ، رساله دیگری نیز در این زمینه دارد به نام رساله فی أحوال الأخبار ، که اصل آن در دست نیست ، ولی مختصر آن با عنوان « مختصر رساله فی أحوال الأخبار » ، موجود است . گویا رساله حاضر ، همان « رساله فی أحوال الأخبار » است .

ص: 13

آغاز: اما بعد حمد الله الذي خلقنا وعلمنا البيان... فاني اذكر خلاصة ما في الفصل الاول من كتاب الاستبصار ثم شرحها... على ما هو مذهب خ (الشيخ) في عمله بالاخبار واتبع ذلك ايضا ما اختاره المرتضى وهو خير الاختيار... فصل اعلم ان الاخبار المتواترة توجب العلم والعمل على الاطلاق.

انجام: فصل والعلوم التي يحصل عند الاخبار المتواترة لكل عاقل مكتسبة عند الشيخ المفيد وذهب المرتضى الى تقسيم ذلك... واذا صحت هذه الجملة في صفة الخبر الذي لا بد ان يكون المخبر به صادقا... فانها صحيحة على ما قدمناه والحمد لله وحدها و صلى الله على سيدنا محمد وآله وسلم.

نسخه ها :

44 / 1 . تهران ، دانشگاه تهران : 2694 ، افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، محمد باقر بن شیخ عبد الله جزایری شیرازی ، 1044 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 248 ر و پ » 1 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 10 / 1578] .

45 / 2 . تهران ، دانشگاه تهران : 3279 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در فهرست دانشگاه تهران این کتاب به وحید بهبهانی نسبت داده شده که درست نیست ، رساله دوم مجموعه ، « 40 پ - 45 پ » 6 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 11 / 2239] .

46 / 3 . قم ، مسجد اعظم : 1822 ، عنوان معرفی : شرح مقدمه استبصار ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 525] .

12 . تحفة الإخوان

(فارسی)

از : محمد سعید واعظ مرندی (قرن 11 ق)

رساله مفصلی است در مباحث متفرقه که بخشی از آن درباره درایه است . این رساله در یک مقدمه و سه فایده و یک خاتمه تنظیم شده و عنوان بخش های آن عبارت اند از :

مقدمه در بیان اموری که به فواید سه گانه تعلق دارد ؛

فایده اول در دانستن اصطلاحات اهل حدیث ؛

ص: 14

فایدهٔ دوم در شناختن مجتهدان و پاره ای از کتاب های ایشان . مؤلف در این بخش ، شرح حال چهل نفر از دانشمندان مشهور شیعه (بیست نفر از متقدمان و بیست نفر از متأخران) را به طور خلاصه درج نموده است ؛

فایدهٔ سوم در رموز ائمه (علیه السلام) و بعضی از علما .

خاتمه در نکته های متفرقه بر سیل موعظه دارای دوازده مطلب . خاتمهٔ این رساله از اصل آن ، مفصل تر است و مؤلف مطالبی به تفصیل در پند و اندرز و موعظه و شکایت از واعظان عصر خویش در آن آورده است .

مؤلف از شاگردان شیخ بهایی است و در کتابش شرح حال شیخ بهایی و میرداماد را نیز ذکر نموده است .

[الذریعة : 3 / 415]

آغاز : شکر و سپاس و ثنا و حمد و ستایش ما لا یحصی مر واجب الوجودی را سزااست که به امر کاف و نون ما سوای ذات مقدس .

انجام : و نامهٔ اعمال او را از سینات پر کردیم و شرمندگی بردیم سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین .

نسخه ها :

1 / 47 . قم ، مرعشی : 1833 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، احمد بن محمد طاهر ، 10 شعبان 1226 - 1232 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 19 پ - 46 » 28 برگ ، سابقه :

کتابخانه دار الحدیث : عکسی [فهرست مرعشی : 217 / 5] .

2 / 48 . قم ، گلپایگانی : 130 / 34 / 6760 ، آغاز : برابر نمونه ، تحریری ، محمد رضا ، سه شنبه 15 شوال 1266 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 112 » 112 برگ ، 13 سطر ، 17*21 سم ، سابقه : کتابخانه دار الحدیث : عکسی [فهرست گلپایگانی ، جدید] .

1 تحفة القاصدين فی معرفة اصطلاحات المحدثين (عربی)

از : محمد بن علی بن ابی جمهور احسائی

ر . ک : رساله فی الدراية .

ص: 15

(فارسی)

از : محمود بن علی ، میرزا (قرن 11 ق)

مؤلف بنا داشته کتاب من لا يحضره الفقيه شيخ صدوق را به دستور شاه صفی به فارسی ترجمه نماید ، ولی فقط مقدمه کتاب و بخشی از کتاب طهارت را ترجمه نموده است . مؤلف از شاگردان میرداماد است و در فهرست نسخ خطی کتاب خانة آية الله مرعشی (ج 20 ، ص 299) نام وی میرزا محمود بن میرزا علی (ق 11 ق) ذکر شده است . مؤلف در این مقدمه به طور مختصر در علم درایه و علوم حدیث ، بحث نموده است .

آغاز : بلکه بعضی از خواص را اخذ واستفاده از آن به سهولت میسر نبود لذا خاطر دریا مقاطر ملکوت ناظر ... .

نسخه ها :

49 / 1 . قم ، مرعشی : 7970 ، جزء اول و دوم کتاب و تا احکام حیض ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 21 محرم 1057ق ، 383 برگ [فهرست مرعشی :

20 / 299] .

50 / 2 . قم ، مرعشی : 4055 ، فقط مقدمه در درایه را دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، اسماعیل بن محمد کریم تبریزی ، 1216ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 26 - 36 پ » 11 برگ [فهرست مرعشی : 11 / 57] .

51 / 3 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7540 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 46 - 54 ر » 9 برگ [فهرست مجلس : 26 / 39] .

14 . تعلیقات توضیح المقال

(عربی)

از : حسین بن محمد تقی نوری طبرسی ، میرزا (1320 ق)

تعلیقاتی است بر توضیح المقال ملا علی کنی . نوری در این تعلیقه ، شرح حال شصت تن از مؤلفان علم رجال را که ملا علی کنی نام آنها را ذکر نموده ، بیان کرده است . این تعلیقه در پایان چاپ دوم (چاپ سنگی) توضیح المقال به چاپ رسیده است . [مصفی المقال :

159]

ص: 16

15 . تلخیص المقال فی ما له دخل فی علم الدراية و الرجال

(عربی)

از: فتاح بن اسماعیل حسینی ، سید (قرن 14 ق)

گزیده ای است از پنج مقدمه منتهی المقال که مرتبط با علم درایه و رجال می باشد .

نسخه های این رساله در بخش رجال ، ذیل عنوان بالا معرفی شده است .

16 . تمیمة الحديث فی علم الدراية

(عربی)

از: ابو الفضل بن ابو القاسم کلانتر نوری تهرانی ، حاج میرزا (1316 ق)

شیخ آقا بزرگ تهرانی ، نسخه اصل این کتاب را در کتاب خانه مؤلف و در نزد پسر وی ملاحظه نموده است .

[الذریعة : 4 / 435 ؛ مصفی المقال : 33 و 34]

17 . تنقیح المقال فی كيفية طریق الاستدلال

(عربی)

از: حسن بن عباس بن محمد علی بلاغی نجفی کربلائی (قرن 12 ق)

مؤلف پس از آن که از نگاشتن کتاب منتهی الوصول إلى علم الأصول فراغت یافت ، کتاب حاضر را در شناخت سقیم و صحیح و مستقیم از اخبار نوشت تا دستوری قاطع برای مجتهدان باشد . این کتاب در واقع ردّ بر اخباریان است و در یک مقدمه و سیزده باب تنظیم شده که عناوین آن چنین است :

المقدمة : فی معنی الحديث ؛

الباب الاول : فی انقسام الحديث و الخبر و السنة و الاثر ؛

الباب الثاني : فی بیان احکام السنة ؛

الباب الثالث : فی حکم المتواتر فی السنة ؛

الباب الرابع : فی اخبار الآحاد ؛

الباب الخامس : فی تحقیق ما ذهب اليه الاخباريون و المجتهدین ؛

الباب السادس : فى علة العدول عن مصطلح القدماء ؛

الباب السابع : فيما يشترط فى الراوى ؛

ص:17

الباب الثامن : فى معنى العدالة ؛

الباب التاسع : فى جواز رواية الحديث بالمعنى ؛

الباب العاشر : فى التعادل و الترجيح بين الاخبار المتعارضة ؛

الباب الحادى عشر : فى بيان طريقة المحدثين ؛

الباب الثانى عشر : فيما يشترط للراوى فى تحمل الرواية ؛

الباب الثالث عشر : فى فوائد مهمة يستدعى المقام ذكرها .

[الذريعة : 4 / 466]

آغاز : انمى اصل فرعه معالم الدين وابهى فرع ثمرته تهذيب اخلاق العارفين حمد من استدل على وجوب وجوده بالادلة القاطعة والبراهين .

انجام : و على بن الحسن على ما ذكره البعض و حيث يشتهب الامر يرجع الى الترجيح بالقرائن او الوقف .

نسخه ها :

1 / 52 . قم ، مرعشى : 6322 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 12 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 80 پ » [فهرست مرعشى :

. [289 / 16]

2 / 53 . مشهد ، آستان قدس رضوى : اهداى رهبرى 1364 ، آغاز : برابر نمونه ، حسين على بن محمد حسين ، 1357 ق ، مقابله و تصحيح شده ، رساله دوم مجموعه ، 35 برگ [فهرست اهداى رهبرى : 367] .

18 . توضيح المقال فى علم الدراية و الرجال

(عربى)

از : على بن قربان على كنى طهرانى ، ملا (1306 ق)

رساله مفصّلى است در علم درايه و رجال ، حاوى مقدمه اى در سه امر و سه باب (هر بابى در چند فصل) و خاتمه اى . مؤلف در پايان ، شرح حال كوتاهى از شصت نفر از مصنّفان در علم رجال را آورده و شرح حال خودش را نيز در آخر ، ذكر نموده است . بعد از چاپ اول كتاب ، محدث نورى ، شرح حال شصت نفر ديگر از مؤلفان در علم رجال را بر آن افزود كه مؤلف ، آنها را در آخر چاپ دوم ، اضافه کرده است .

چاپ: تهران (چاپ سنگی) چاپ اول 1299ق، چاپ دوم 1302ق، این کتاب با تحقیق و تصحیح مجدد توسط آقای محمد حسین مولوی، از سوی مؤسسه دار الحدیث در قم در دست انتشار است.

[معجم المطبوعات العربية فی ایران: 289؛ الذریعة: 4/ 499؛ مصفی المقال:

[333

آغاز: حمدله، اما بعد فالكلام فی علم الرجال علی وجه الاستعجال، فیتقضى رسم مقدمة و ابواب و خاتمة.

انجام: و فی القضاء مجلدان و الآن انا فی ثالثهما فی بقیته مع الشهادات ادخلها الفصل بكتابة هذه الرسالة بالتماس ...

نسخه ها:

54 / 1. قم، سیّد احمد زنجانی: 25، بخشی از کتاب، شکسته و نسخ، بدون نام کاتب، 1309ق، رساله دوم مجموعه، « 51ر - 52پ» 2 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی: 199].

55 / 2. قم، مسجد اعظم: 1825، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، سیّد علی بن احمد بن عبد الباقي حسنی حسینی کاشانی، جمادی الثانی 1321ق، 81 برگ، سطور مختلف، 18*22 سم، سابقه: کتابخانه دار الحدیث: عکسی [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 96؛ فهرست مسجد اعظم، جدید: مخطوط].

56 / 3. تهران، دانشکده الهیات: 126ج، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه [فهرست الهیات تهران: 1 / 501].

19. جامع المقال فی ما يتعلق بأحوال الحدیث و الرجال (الدراية لمعرفة الروای

و الروایة، مشترکات الرجال)

(عربی)

از: فخر الدین بن محمد علی طریحی رماحی نجفی (1087ق)

کتاب معروفی است در علم حدیث و درایه، شامل یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه که تألیف آن در جمادی الثانی 1053 ق به پایان رسیده است. عنوان باب های کتاب چنین است:

ص: 19

مقدمه : فى معنى الحديث و الاثر و السنة ؛

الباب الاول : فيما لا بد للمحدث من معرفته فى السند ؛

الباب الثانى : فى بيان احكام ما تقدم ؛

الباب الثالث : فى شروط الراوى فى الرواية من الرواة ؛

الباب الرابع : فى العدالة المحتاج اليها ؛

الباب الخامس : فى بيان اختلاف الحديث ؛

الباب السادس : فى الباعث على العدول عن مصطلحات القدماء ؛

الباب السابع : فيما لا بد للراوى منه فى تحمل الرواية ؛

الباب الثامن : فى كيفية الرواية و جواز نقل الحديث بالمعنى ؛

الباب التاسع : فى طريقة المحدثين فى الاسناد ؛

الباب العاشر : فيما يتوقف عليه قراءة الحديث من العلوم ؛

الباب الحادى عشر : فى كيفية كتابة الحديث و تدريسه و قرائته ؛

الباب الثانى عشر : فى ذكر المهم من اسماء الرجال و طبقاتهم . اين باب شامل چند فايده است بدين ترتيب :

الفائدة الاولى : شامل سه قسم : 1 . فى استعمال من اشترك فى الاسم فقط ، 2 . فى استعمال من اشترك فى الاسم و الاب معاً ، 3 . فى بيان الكنى و الانساب ، در سه باب و يك تذييب .

الفائدة الثانية : فى بيان اصل النسبة و معرفة الانساب و الالقاب ، شامل دو بخش :

1 . نسبت ها به شهرها و قبایل 2 . القاب و انساب .

الفائدة الثالثة : فى معرفة الصحابى ؛

الفائدة الرابعة : فى معرفة طبقات الرواة ؛

الفائدة الخامسة : فى معرفة من تشارك فى الاخوة ؛

الفائدة السادسة : فى معرفة من اجتمعت العصابة على تصديقهم ؛

الفائدة السابعة - الفائدة الاحدى عشر : چند فايده كوتاه در درايه ؛

الفائدة الثانية عشر : فى بيان تاريخ ولادة الرسول و الائمة عليهم السلام و فرق الشيعة ؛

الخاتمه : فى ذكر اربعة امور (1 . تعداد احاديث كتب اربعة ، 2 . فى بيان تاريخ

ص:20

وفات بعض المشايخ، 3. بيان من روى عنهم المشايخ الاربعة، 4. فى ذكر ما وصل اليها من التوقيعات فى حق بعض المشايخ من المحدثين).

چاپ: تهران: كتابفروشى جعفرى، 1374 ق

[الذريعة: 73/5؛ مشار عربى: 246؛ التراث العربى: 197/2]

آغاز: اما بعد حمد الله الهادى الى الرشاد... فيقول... لما كان العلم بالاحكام الشرعية والمسائل الفقهية.

انجام: وهذا اوفى مدح و تزكية وازكى ثناء و تطرية يقول امام الامة و خلف الائمة عليهم السلام و الصلاة. انتهى كلامه و هو كما قال رحمه الله تعالى. تمت الدراية.

نسخه ها:

1/ 57. تهران، دانشگاه تهران: 3436، نسخ، خير الدين خراسانى، 8 جمادى الثانى 1053ق، رساله اول مجموعه [فهرست دانشگاه تهران: 2448/11].

2/ 58. قم، گلپايگانى: 6/90، بدون نام كاتب، 1053ق، 139 برگ [فهرست گلپايگانى، رايانه اى].

3/ 59. تهران، دانشگاه تهران: 1844، آغاز: برابر نمونه، نسخ، محمد بن اسماعيل بن محمد حسيني نجفى، 9 صفر 1059ق، 123 برگ، سابقه: كتابخانه مرعشى:

عكس 28 [فهرست دانشگاه تهران: 441/8؛ فهرست عكسى مرعشى: 31/1].

4/ 60. قم، گلپايگانى: 1253/7/153، آغاز: برابر نمونه، نسخ، عيسى بن محمد امين كاظمى جزائرى، 20 رمضان المبارک 1075ق، در حاشيه تصحيح و نسخه بدل آورده شده است، رساله دوم مجموعه، « 144 پ - 240 زر » 96 برگ، 20 سطر [فهرست گلپايگانى، رايانه اى؛ فهرست گلپايگانى، جديد: مخطوط].

5/ 61. مشهد، مدرسه نواب: 4 رجال، نستعليق، بدون نام كاتب، 1076ق، نظام الدين محمد بن محمد فاضل در 1078ق آن را مقابله کرده، با حواشى (منه) [فهرست دو کتاب خانه مشهد: 547].

6/ 62. قم، مرعشى: 9882، نسخ، بدون نام كاتب، 10 ربيع الاول 1095ق، 106 برگ [فهرست مرعشى: 180/25].

7/ 63. مشهد، مدرسه سليمان خان: 108، نسخ، بدون نام كاتب، قرن 11ق، رساله اول مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد: 18].

ص: 21

- 64 / 8 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9079 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد زمان بن میر حسین نقوی سبزواری ، 1105ق ، 129 برگ [فهرست آستان قدس : 599 / 6] .
- 65 / 9 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1625 ، نستعلیق ، محمد صادق بن محمد کاظم پریشانی ، 1130ق ، 91 برگ [فهرست الهیات مشهد : 748 / 3] .
- 66 / 10 . تهران ، دانشکده ادبیات : 87 - ج ، نسخ ، محمد محسن ، ربیع الثانی 1165ق ، با حواشی ، 106 برگ [فهرست ادبیات تهران : 151 / 1] .
- 67 / 11 . قم ، مسجد اعظم : 3327 ، از باب پنجم تا آخر کتاب ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : الخامسة فی معرفة الالفاظ المتداوله فی الجرح والتعديل بین المحدثین و علماء الرجال فمن الالفاظ التعديل قولهم عدل او ثقة او حجة او صحيح الحديث او متقن ، نستعلیق ، ادریس بن حسین حسینی موسوی ، 21 رمضان المبارک 1188ق ، کربلا ، در حاشیه تصحیح شده است ، رساله دوم مجموعه ، « 60ر - 104ر » 45 برگ ، 17*21سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 623 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 68 / 12 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 81(16674) ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 889] .
- 69 / 13 . تهران ، دانشگاه تهران : 989 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، مهدی بن عبد المراد ، 1216ق ، رساله پنجم مجموعه ، 15 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 1666 / 5] .
- 70 / 14 . مشهد ، آستان قدس رضوی : هدایای رهبری 1057 ، زین العابدین بن محمد خوانساری ، 1224ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست هدایای رهبری : 329] .
- 71 / 15 . تهران ، دانشگاه تهران : 191 ، آغاز : الباب الثانی عشر فی ذکر المهم من اسماء الرجال وطبقاتهم ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 21 جمادی الثانی 1225ق ، 99 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 555 / 2] .
- 72 / 16 . قم ، مدرسه فیضیه : 901 ، نسخ ، معصوم بن حاج ابراهیم ، 1226ق ، رساله دوم مجموعه ، 60 برگ [فهرست مرعشی : 2 / 36] .
- 73 / 17 . قم ، گلپایگانی : 121 / 22 / 4401 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد رضا بن محمد حسین خوانساری ، 1233ق ، رساله دوم مجموعه ، « 76پ - 136ر » 61 برگ ، 25 سطر ، 15*21 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 226 / 2 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

- 18 / 74 . قم ، مرعشی : 7163 ، نسخ ، حسن بن ابو المعصوم گلپایگانی کوکدی ، 1236ق ، رساله اول مجموعه ، 205 برگ [فهرست مرعشی : 306 / 18] .
- 19 / 75 . تهران ، ملک : 3507 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1244ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست ملک : 462 / 6] .
- 20 / 76 . تبریز ، ملی تبریز : 3216 ، آغاز : الواقع فاذا فرغ من تمییز الرجل الراوی ، نسخ ، عباس بن محمد لنجانی اصفهانی ، 1246ق ، 65 برگ [فهرست ملی تبریز : 1093 / 3] .
- 21 / 77 . قزوین ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 136 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1272ق ، رساله اول مجموعه [میراث اسلامی ایران : 655 / 10 ؛ فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 324 / 1] .
- 22 / 78 . تهران ، ملک : 3562 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه [فهرست ملک : 489 / 6] .
- 23 / 79 . تهران ، دانشکده الهیات : 806د ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله دوم مجموعه ، « 140پ - 150ر » 11 برگ [فهرست الهیات تهران : 398 / 1 و 504] .
- 24 / 80 . مشهد ، کاظم مدیر شانه چی : بدون شماره ، نسخ ، محمد صادق پریشانی ، 1310ق [نشریه نسخه های خطی : 593 / 5] .
- 25 / 81 . قم ، مرعشی : 3266 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 107 برگ [فهرست مرعشی : 55 / 9] .
- 26 / 82 . قم ، مرعشی : 5777 ، نسخ ، علی نقی بن اسماعیل موسوی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 91پ » 91 برگ [فهرست مرعشی : 163 / 15] .
- 27 / 83 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 837 ، سید احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 301] .
- 28 / 84 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14467 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 61ر » 61 برگ [فهرست مجلس : 613 / 38] .

85 / 29 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 6030 ، نبذی از جامع المقال درباره کتابهای فقیه واستبصار وکافی وتهذیب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، 266 برگ [فهرست میکرو فیلمهای دانشگاه تهران : 193 / 3] .

86 / 30 . قم ، مسجد اعظم : 832 ، عنوان معرفی : فاندتان ، فقط دو فایده آخر از کتاب را شامل است ، آغاز : فائدة الحادية عشر فی بیان الکنی واللقاب یعبر بها عن الرسول و الائمة علیهم السلام فی الاخبار منها ابو القاسم کنیة صلی الله علیه و آله و يستعمل ذکرها فی محمّد بن الحسن المهدی علیه السلام ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 30 پ - 34 » 7 برگ ، 16*21 [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 480 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

87 / 31 . تهران ، ملک : 3482 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست ملک : 457 / 6] .

88 / 32 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2314 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده و در پایان علامت بلاغی بدون نام با نسخه ای مغلوط آمده است ، در برگ اول مهر بیضوی محمّد باقر بن زین العابدین الموسوی مشهود است ، 128 برگ ، 19 سطر ، 5 / 14*3 / 21 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

89 / 33 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 115 ، باب دوازدهم ، نسخ ، محمّد فاضل بن محمّد مهدی مشهدی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 20] .

20 . جواهر الکلمات فی ما يتعلق بأحوال الرواة

(عربی)

از : احمد بن محمّد مفید هزار جریبی (قرن 13 ق)

قواعدی است در شناخت احوال راویان حدیث و چگونگی تشخیص راوی مورد اعتماد یا غیر معتمد و دیگر قواعدی که در علم رجال بدان نیاز است . همچنین انواع خبر از جهت سند یا متن ، به صورت استدلالی با نقل نظر علمای معروف و ردّ و ایراد بر آنها ، در یک مقدمه و چند مقصد بیان شده است با این عنوان ها :

ص:24

مقدمه : در سه مطلب در تعریف و موضوع و فایده علم رجال ؛

مقصد اول : در تقسیم خبر واحد ؛

مقصد دوم : در انواع تحمّل حدیث ؛

مقصد سوم : در کفایت و عدم کفایت تعدیل عدل واحد ؛

مقصد چهارم : در اختلاف علما در قبول تعدیل ؛

مقصد پنجم : در اسباب مدح و ذم ؛

تذنیب شامل چند مطلب .

[الذریعة : 278 / 5 ودرآن گوید که نسخه ناقصی از این کتاب در کربلا نزد سیّد محمد تقی بن سیّد رضا طباطبائی موجود بوده و بعد از آن می نویسد : «و ما تمكنت من رؤية النسخة مع السعي البالغ سنين» ؛ مصفی المقال : 71]

آغاز : الحمد لله الذي من علينا بالهداية الى التمسك بولاية من يكون امام البرية .

انجام : و بالجملة يجب على المجتهد استفرغ الوسع على وجه الاجمال لئلا يشتهه عليه احوال بعون الملك المتعال .

نسخه ها :

90 / 1 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 244 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، 42 برگ [فهرست مرکز احیاء : 341 / 1] .

91 / 2 . قم ، رضا استادی : 5 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، شاید نسخه اصل باشد ، این نسخه به کتاب خانه آیه الله مرعشی نجفی منتقل شده است ، 23 برگ [فهرست یکصد و شصت نسخه خطی : 58] .

92 / 3 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، فهرست نشده است .

93 / 4 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2330 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 170 پ - 218 پ » 28 برگ ، 25 سطر ، 15*5 / 21 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

21 . الجوهرة العزیزة فی شرح الوجیزة

(عربی)

از : علی محمد بن محمد بن دلدار علی نقوی لکنهویی (1312 ق)

مؤلف ، سه شرح بر کتاب الوجيزة في الدراية شيخ بهايى نوشته است . شرح

ص:25

مختصر که رساله حاضر است؛ شرح متوسط که با عنوان شرح الوجيزة معرفی خواهد شد؛ شرح مفصل که سلسله الذهب نام دارد و پس از این خواهد آمد.

چاپ: سنگی؛ همچنين با تصحيح و تحقيق در ضمن مجموعه « دراية الحديث »، در مركز تحقيقات دارالحدیث در دست انتشار است.

[الذریعة: 5 / 293]

22. حاشیه جامع المقال للطریحی

(عربی)

از: جعفر بن حسین خوانساری، سید ابوالقاسم (جد صاحب روضات) (1158ق)

دو حاشیه مفصل است در پنج صفحه بر دو مورد از کتاب « جامع المقال » فخرالدین طریحی. دیگر آثار حدیثی و علوم حدیثی مؤلف عبارت اند از:

المصباح فی الادعية (الذریعة، ج 21، ص 99، ش 4121)؛

تتمیم الإفصاح فی الرجال (الذریعة، ج 3، ص 336 و ج 10، ش 104)؛

شرح دعای ابوحمزة ثمالی (الذریعة، ج 21، ش 401)؛

اعمال یوم و لیل، که در بخش ادعیه معرفتی خواهد شد.

[برای شرح حال مؤلف به طبقات اعلام الشیعه (الکواکب المنتشرة فی القرن الثاني بعد العشرة) ص 591، رجوع شود.]

نسخه ها:

94. مشهد، آستان قدس رضوی: اهدایی رهبری 1057، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست اهدایی رهبری: 329].

23. الدر الثمین فی جملة من المصنفات والمصنفین

(عربی)

از: ابو الهدی بن ابی المعالی کلباسی، کمال الدین (1356ق)

رساله مفصلی است درباره کتاب های التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری (علیه السلام)، فقه الرضا (علیه السلام)، دعائم الإسلام و قرب الإسناد. بخشی از این کتاب با عنوان رساله حول کتاب قرب الإسناد پس از این معرفتی خواهد شد.

[الذریعة: 8 / 63]

(عربی)

از : محمد علی نوری (قرن 13 ق)

مطالبی است درباره علم درایه ، که کاتب نسخه (محمد صادق بن محمد خلیل تویسرکانی) از مؤلف نقل نموده است . در مجموعه ای که رساله حاضر در آن قرار گرفته ، چند رساله دیگر به خط همین کاتب ، موجود است .

نسخه ها :

95 . مشهد ، گوهر شاد : 543 ، نسخ ، محمد صادق بن محمد خلیل تویسرکانی ، ربیع الاوّل 1256 ق ، رساله چهاردهم مجموعه ، « 268 - 275 » 8 برگ ، 15*21 [فهرست گوهر شاد : 2 / 651] .

1 درایة الحدیث (عربی)

از : حسن بن محمد شریف یزدی (شاگرد وحید بهبهانی)

ر . ک : انوار البصائر ، مقدمه ...

(عربی)

از : حسین بن محمد حسینی ، سیّد (قرن 14 ق)

مؤلف در این رساله ، بعضی از قواعد علم درایه را در یک مقدمه و شش باب و یک خاتمه با استدلال مختصر بیان کرده است . عناوین باب های کتاب ، چنین است :

مقدمه : فی حدّ العلم و موضوعه و غایته ؛

الباب الاوّل : فی ان التزکیة و الجرح شهادة او روایة او ظنون اجتهادیه ؛

الباب الثانی : هل يجوز الاکتفاء بتعدیل المتأخرین ؛

الباب الثالث : هل يجوز الاکتفاء بتصحیح الغير ام لا ؛

الباب الرابع : هل يجوز التعویل علی اخبار الآحاد ؛

الباب الخامس : فی تقسیم الخبر باصطلاح المتأخرین ؛

الباب السادس : فى الاصطلاحات المتداولة فى كتب الرجال .

ص:27

مؤلف از دانشمندان رجالی سده چهاردهم هجری است و علاوه بر رساله حاضر، اجازه ای از وی به یکی از دانشمندان (فهرست مرعشی، ج 18، ص 62) و رساله ای در علم رجال (فهرست کتاب خانه غرب همدان، ص 243) در دست است.

آغاز: نحمدک یا رب بجمیع محامدک ونشکرک یا سیدی .

نسخه ها :

1 / 96 . قم ، مرعشی : 8871 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد رحیم خویی ، 1268ق ، رساله پانزدهم مجموعه ، « 58 پ - 83 ر » 26 برگ [فهرست مرعشی : 59 / 23] .

2 / 97 . قم ، مرعشی : 5467 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، سید حسین حسینی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 143 پ - 184 پ » 41 برگ [فهرست مرعشی : 248 / 14] .

26 . درایة الحدیث (الکلیات الرجالية)

(عربی)

از : سید عبد الله بن محمد رضا شبر حسینی کاظمینی (1242 ق)

مؤلف پس از آن که کتاب جامع المعارف والأحكام فی مسائل الحلال والحرام را به پایان رسانید ، بر آن شد تا مسائل علم درایه و کلیات رجال را در کتاب مستقلاً تألیف نماید تا به عنوان مقدمه ای بر کتاب مذکور باشد . لذا کتاب حاضر را در چند «مقصد» و هر مقصد در چند «مقام» در درایه و کلیات علم رجال ، تألیف کرد و در 25 جمادی اول 1233ق به پایان رسانید . این رساله غیر از کتاب جامع المقال فی معرفة الرواة و الرجال مؤلف است که در بخش رجال ، معرفی خواهد شد .

[الذریعة : 18 / 129 با عنوان «الکلیات الرجالية» ؛ التراث العربی : 3 / 14 ؛ مصفی المقال 239]

آغاز : الحمد لله الذی جعلنا فی سلك الرواة عن النبى والآل وهدانا الى معرفة الرجال بالحق لا الحق بالرجال ... اما بعد فيقول . تألیف مختصر نافع فی علم الدراية و معرفة الرجال يكون كالمقدمة لكتابتنا الكبير ... المقصد الاول فيما هو من قبيل الكليات .

انجام : وانساب السمعاني و تاريخ الياقعي ونحوها هذا ما اقتفى ... على افضل حال يقرب الى ذى الجلال انه الكريم المتعال المتفضل المفضل .

ص: 28

1 / 98 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 848 ، نسخ ، عبد الله بن محمد رضا شبر (مؤلف) ، 1233ق [نشریه نسخه های خطی : 2 / 147] .

2 / 99 . قم ، گلپایگانی : 6171 / 31 / 51 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابو ذر بن ملا عبد الصمد انصاری ابراهیم آبادی ، 12 ربیع الاول 1244ق ، تصحیح شده ، 148 برگ ، 16 سطر ، 15*20 سم [فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

3 / 100 . قم ، مرعشی : 4982 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علی بن یعقوب ارادتی ، 7 شعبان 1244ق ، 185 برگ [فهرست مرعشی : 177 / 13] .

4 / 101 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13848 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد علی ، 1244ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 62پ - 285پ » 224 برگ [فهرست مجلس : 413 / 37] .

5 / 102 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 470 ، نستعلیق ، خدا بخش بن شیر علی بن محمد حسن بن صادق قزوینی نجفی ، 1262 [نشریه نسخه های خطی : 147 / 2] .

6 / 103 . قم ، مرعشی : 9733 ، بدون نام کاتب ، 25 شوال 1266ق ، 139 برگ [فهرست مرعشی : 86 / 25] .

7 / 104 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11542 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 243] .

27 . درایة الحدیث

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

بخشی از رساله ای مفصل در علم درایه است . در این نسخه ، اندکی از فصل اول و مقدمه کتاب ، موجود است و دنباله آن از نسخه افتاده و یا نوشته نشده است .

مؤلف از الفوائد الرجالية بهبهانی یاد می کند .

آغاز : المراتب الاول فی بیان بعض مصطلحات اهل الرجال فی التوثیق و التوهین و غیرهما و قد رتبت تلك المقدمات علی مقدمة و ثلث فصول و خاتمة سائلاً من الله ... مقدمة اصطلاح المتأخرون للخبر باعتبار السند اقساماً خمسة .

انجام : وقد حكى بعض الفحول عن جماعة من المحققين انه اذا قال النجاشي ثقة و لم يتعرض .

نسخه ها :

105 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 552 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 40 پ - 45 پ » 6 برگ [فهرست مجلس : 22 / 255] .

28 . درایة الحدیث

(عربی)

از : یکی از شاگردان صاحب قوانین (قرن 13 ق)

این کتاب در فهرست کتاب خانه ملی چنین معرفی شده است :

«تعلیقاتی است بر یک کتاب و مطالبی پراکنده درباره حدیث و انواع آن که با جمله «قوله عطر الله مرقده» آغاز شده و آن را به صورت حاشیه در آورده است ؛ لیکن پس از آن به صورت رساله ای مستقل است که در آن از «شیخنا العلامة فی القوانين المحکمة» (میرزای قمی) نقل می کند و ایرادی را که صاحب کتاب حاشیه شده بر پدر او گرفته ، نقل و آن را رد کرده است و از پدرش دفاع می نماید و در چند جا به کتاب کبیر خود حواله می دهد . حاشیه های « منه دام ظلّه » دارد و سپس از پرسشی که طی نامه ای از صاحب قوانین کرده و پاسخی را که دریافت کرده ، یاد می کند . سپس از فرق « اصل » در چهارصد اصل با « تصنیف » را یاد می کند و در برگ 113 از غلاة و مفوضه و کافر بودن ایشان گفت و گو می کند . بعد از چهار صفحه که سفید مانده ، چنین آمده است : « قوله : و هو کل خبر یقترن الیه قرینة یوجب العلم » .

آغاز : قوله - عطر الله مرقده و شکر سعبه ان الاخبار علی ضربین ینبغی لنا بیان القرآن و الحدیث والخبر، الروایة (گ90) ... شیخنا العلامة فی القوانين المحکمة حیث قال (گ91) ... فائدة : قد قسم المتأخرون الحدیث الی الصحیح والحسن و الموثق و الضعیف و الصحیح علی ما فی الذکری (گ93) ... و نقل کلام والده الی قوله : خصوصاً الاوّل المشهور (گ93) ... و آوردت دلایله فی الکتاب

ص:30

الكبير (گ96ب) ... تذييب : قد ذكر ارباب علم الدراية الحديث اقسام اخر منها ، المسند ... ومنها المتصل ... ومنها المرفوع .

نسخه ها :

106 . تهران ، ملی تهران : 2284 / ع ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 90 ر - 117 پ » « 28 برگ] فهرست ملی تهران : 713 / 11] .

29 . درایة الحديث

(عربی)

از : عبد المجید گروسی طباطبایی همدانی ، سید (1319 ق)

رساله مفصّلی در علم درایه است . تألیف این رساله در نوزدهم رجب 1319 به پایان رسیده است . اصل رساله به خطّ مؤلف در همدان بوده و اخیراً به همراه دیگر آثار مؤلف به کتاب خانه آیت الله مرعشی منتقل شده است .

[نقباء البشر : 3 / 1222]

آغاز : الحمد لله... اما بعد فهذه رسالة مختصرة في علم الدراية كتبها اجابة لسؤال بعض الاصدقاء .

نسخه ها :

108 . همدان ، عندليب : بدون شماره ، نستعلیق ، عبد المجید گروسی (مؤلف) ، 19 رجب 1302 ق ، همدان ، 81 برگ ، قطع رقعی .

30 . الدراية في علم الرواية (منتهى الدراية)

(عربی)

از : محمّد باقر زاهد مهاجرانی همدانی (قرن 15 ق)

رساله متوسطی است در علم درایه و اصول حدیث با این سرفصل ها : موضوع الدراية ، تقسیمات الرواية ، تحقیق فی مراسیل ابن ابی عمیر ، القول فی الجرح و التعديل ، التحقيق فی رواية اجلاء فرق الشيعة ، قواعد مفيدة فی تميز المشتركات ، المقصود من تصنيف هذا الكتاب ، الكلام فی الغلات .

چاپ : قم ، مکتبه بصیرتی ، به اهتمام فرزند مؤلف شیخ جعفر مهاجرانی و با مقدمه

ص: 31

شیخ محمد واصف ، بی تا ، 111 ص .

آغاز : الحمد لله من اول الدنيا الى فنائها ومن الآخرة الى بقائها.

1 الدراية لمعرفة الراوى و الرواية

از : فخر الدين بن محمد على طريحي رماحي نجفى

ر . ك : جامع المقال فى ما يتعلق بأحوال الحديث و الرجال .

31 . درر المقال فى علمى الدراية و الرجال

(عربى)

از : محمد ابراهيم بن على بن حسين كلباسى (قرن 14 ق)

مطالبى است در درايه و رجال كه مؤلف از دروس « سيد ابو تراب خوانسارى » تقرير و تحرير نموده است .

[مصفى المقال 10]

32 . الدرّة العزیزة فى شرح الوجیزة (شرح الوجیزة للشيخ البهائى)

(عربى)

از : على بن محمد حسين بن محمد على شهرستانى (1344 ق)

شرح مختصرى است بر الوجیزة فى الدرايةى شيخ بهائى .

چاپ : چاپ سنگى ، تهران ، 1320 ق ، چاپخانه استاد على اصغر و عبد الرحيم ، 154 ص

[الذريعة : 8 / 101 ؛ فهرست آستان قدس : 6 / 654 ؛ معجم المطبوعات العربية فى ايران : 294]

آغاز : الحمد لله و كفى .

33 . الدرّة الفاخرة (منظومة فى الدراية)

(عربى)

از : حبيب الله بن على مدد شريف كاشانى (1340 ق)

منظومه اى است مشتمل بر 241 بيت كه عنوان بخش هاى آن چنین است : فى رسم

الحديث، فى اصول الحديث، فى رسم الصحيح، فى من اجتمعت العصابة على تصحيح ما يصح عنه، فى الالفاظ الدالة على التعديل، فى الاصول و الكتاب و الاصول الاربعمئة، الحاجة الى علم الرجال، فى رسم الموثق، فى رسم الحسن، فى الالفاظ الدالة على المدح، فى القوى، فى ما لا يفيد مدحاً و لا ذمّاً، فى رسم الضعيف، فى الالفاظ الدالة على الذم، فى سائر اقسام الحديث، فى رسم المسند و المتصل و هو الموصول، فى رسم المعتبر و المقبول، فى رسم المعنعن، فى رسم المسلسل، فى رسم المختلف فى صنفه، فى رسم المرسل، فى رسم المعلق و المقطوع و المعضل و المرفوع، فى رسم المضمّر، فى رسم المصحف و المحرف، فى رسم المضطرب، فى رسم التشابه و السابق و اللاحق و المختلف و المؤلف و المتفق و المفترق و رواية الآباء عن الابناء و بالعكس و رواية الاقران، فى المقلوب، فى المعلل، فى المدلس، فى المدرج، فى المكاتب، فى على الاسناد و المفرد و المشهور و الشاذ و الغريب و المستفيض، فى الناسخ و المنسوخ، فى الموقوف و المزيد، فى الموضوع، فى وجوه تحمّل الرواية، فى الفرق بين القرآن و الحديث القدسى و الحديث النبوى .

چاپ : بار اول 1326ق ؛ همچنين در مجله علوم الحديث شماره اول (1418 ق) ص 335 - 359 ، به تصحيح سيد محمد تقى حسيني به چاپ رسیده است .

آغاز : قال حبيب الله عبد الواهب

انجام : و العقل و النقل على الفساد

34 . رساله حول كتاب قرب الإسناد

(عربى)

از : ابو الهدى بن ابى المعالى كلباسى ، كمال الدين (1356 ق)

رساله مختصرى است درباره كتاب « قرب الإسناد » و مؤلف آن ، شامل چهار

ص:33

بحث با این عنوان ها :

البحث الاوّل : تحقيق شخص المؤلف ؛

البحث الثاني : في حاله ؛

البحث الثالث : في انتساب الكتاب اليه ؛

البحث الرابع : وصف اخبار هذا الكتاب .

این رساله بخشی از کتاب الدر الثمین فی جملة من المصنفات و المصنفین مؤلف است .

[الذريعة : 8 / 63]

آغاز : فی صاحب قرب الاسناد و الکلام فی المقام یتاتی فی تحقیق شخص المؤلف و اخرى .

انجام : وفي ترجمة مسعدة بن الفرّج له كتاب اخبرنا جماعة عن محمد بن علي بن الحسين عن محمد بن الحسن عن عبد الله بن جعفر الحميري .

نسخه ها :

108 . قم ، گلپایگانی : 4869 / 24 / 169 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 44 پ - 63 پ » 19 برگ ، 16 سطر ، 11*17 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 3 / 181 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

35 . رساله در اقسام حدیث

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

هیچ توضیحی درباره این رساله در فهرست نیامده است .

آغاز : الحدیث المتواتر هو ما بلغت رواية في الكثرة .

نسخه ها :

109 . شیراز ، ملی فارس : 292 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست ملی فارس : 1 / 272] .

36. رساله در درایه

از: مؤلف ناشناخته

هیچ توضیحی دربارهٔ مباحث و مؤلف این رساله در فهرست نیامده است.

نسخه ها:

1 / 110. قم، مدرسهٔ حجازیها: 323، بدون نام کاتب، قرن 11ق، ش 1013 [مجله نور علم: 279 / 52].

2 / 111. قم، مدرسهٔ حجازیها: 259، بدون نام کاتب، قرن 13ق، ش 442 [مجله نور علم: 276 / 52].

37. رساله در کیفیت عمل به اخبار و ترک کتب اخلاقی صوفیان

(فارسی)

از: مؤلف ناشناخته

این رساله در فهرست، چنین معرفی شده است: «رساله در کیفیت عمل به اخبار و ترک کتب اخلاقی صوفیان، مانند احیا و جز آن. ترجمهٔ بدی از عربی است».

آغاز: حمد له... و بعد اقل عباد الله (زیر سطر: علی) به عرض علمای عظام میرساند که در این صحیفهٔ صغیره میشود ذکر بعضی از اخبار ائمه اطهار.

انجام: که محصل مراد از حدیث این باشد و الله یعلم. تمت.

نسخه ها:

112. تهران، دانشگاه تهران: 7176، نستعلیق، بدون نام کاتب، قرن 11ق، رساله ششم مجموعه، «87پ - 100پ» 14 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 474 / 16].

38. رساله الدرایة و الرجال

(عربی)

از: محمد حسین بن محمد علی حسینی مرعشی شهرستانی (قرن 13ق)

شیخ آقا بزرگ تهرانی در الذریعة عنوان نموده که نسخهٔ این رساله را در ضمن کتاب های مؤلف، ملاحظه نموده است. رسالهٔ دیگری با عنوان «أنیس الأخیار فی شرح مشکلات الأخبار» از همین مؤلف در بخش حدیث، معرفی خواهد شد.

(عربی)

از: حسین بن ابوالقاسم حسینی سلمی یزدی ، سید (بعد از 1358 ق)

رساله ای در علم الحديث است . از دیگر اثر وی به نام درایة فی علم الحديث ، قبل از این یاد شد .

[المسلسلات فی الإجازات : 2 / 380]

40 . رسالة في أحوال الأخبار

(عربی)

از: سعید بن هبة الله راوندی ، ابو حسین (قطب الدين) (573 ق)

اصل این رساله در دست نیست ؛ ولی تلخیصی از آن موجود است که با عنوان مختصر رسالة في أحوال الأخبار معرفتی خواهد شد . به نظر می رسد که این رساله ، همان رسالهٔ تحریر بیان الأخبار التي في أول الاستبصار ، مؤلف باشد که قبل از این ، معرفتی گردید .

41 . رسالة في الدراية (تحفة القاصدين في معرفة اصطلاحات المحدثين)

(عربی)

از: محمد بن علی بن ابی جمهور احسائی (بعد از 901 ق)

ابن ابی جمهور در آخر کتابش کاشفة الحال ، در بحث انواع و اقسام حدیث و چنین آورده است : « و من اراد الاستقصاء مع ذکر الامثلة فعليه بكتابنا تحفة القاصدين في معرفة اصطلاحات المحدثين » . تا کنون نسخه ای از این کتاب شناسایی نشده است . در کتاب محقق الطباطبایی فی ذکراه السنوية الأولى ، نسخه ای با عنوان رساله ای در درایه از ابن ابی جمهور احسائی معرفتی گردیده ، که بعد از مراجعه به نسخه ، مشخص شد که همان بداية الدراية الشهيد ثانی است که اشتباهی به نام رسالهٔ ابن ابی جمهور احسائی معرفتی شده است .

[الذريعة: 3 / 461]

نسخه ها :

113 . قم ، محقق طباطبایی : میکروفیلم 72 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 37 - 43 » 7 برگ [یادنامهٔ محقق طباطبایی : 3 / 1504] .

42. رسالة في الدراية

(عربی)

از: مهدی بن اسماعیل موسوی هروی، سید (1270 ق)

شیخ آقا بزرگ در مصفّی المقال عنوان نموده که مؤلف، شوهر خاله ایشان بوده و آثاری در فقه و اصول دارد که در همدان، نزد نوه اش میرزا ابوالقاسم بن سید محمّد لواسانی موجود بوده است و از جمله آنها رسالة فی الدراية و ما يتعلق بالرجال و أحوالهم را نام می برد.

[مصفّی المقال : 476]

43. رسالة في دراية الحديث

(عربی)

از: شهاب الدین مرعشی نجفی، آية الله

رسالة کوتاهی است در درایه در یک مقدمه و چند باب، تألیف این رساله ناتمام مانده است.

آغاز: بعد الحمد و الصلوة لاهلها فيقول العبد المخلص في ولاء آل الرسول خادم علوم اهل البيت عليهم السلام في هذا العصر المتعوس و القرن المنكوس الذي اتخذ ابناء العلم الفنون الغير الشرعية قبيلا وجه ... ان هذه وريقات كتبتها على سبيل الاستعجال في علم دراية الحديث اجابة الالتماس بعض الطلبة المستفيدين منا و الله العاصم فاقول قبل الشروع في المسألة لا بد من ذكر امور: 1 - كثيرا ما يشته الفرق بين هذه العلوم الدراية الرجال التاريخ.

انجام: تنبيه، و من الاسانيد العالية ثلاثيات شيخنا الكليني في جامعه الكافي و ثلاثيات النجاشي من العامة، فائدة.

نسخه ها:

114. قم، مرعشی: بدون شماره، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، شکسته نستعلیق، سید شهاب الدین مرعشی (مؤلف)، قرن 14 ق، 14 برگ.

44. رسالة في الدراية و الرجال

(عربی)

از: علی بن محمّد بن علی رضوی تبریزی نجفی، سید داماد (1336 ق)

مؤلف از شاگردان شیخ محمّد حسن مامقانی و داماد وی بوده که به همین

مناسبت، به « علی آقا داماد » مشهور بوده است . شیخ آقا بزرگ از آثار وی مصباح الظلام فی شرح شرائع الإسلام و تقریرات الأصول (در سه جلد) و کتاب فی الدراية والرجال را نام می برد که همه در نزد فرزند مؤلف ، سید مرتضی ، موجود بوده است .

[مصفی المقال : 304]

45 . رسالة فی الدراية و الرجال

(عربی)

از : محمد بن احمد بن زین الدین احسائی (قرن 13 ق)

مؤلف بر خلاف طریقه پدرش بوده و رساله ای در مسائل علم درایه و رجال تألیف نموده که نسخه اصل آن در اصفهان ، در نزد شیخ احمد بیان الواعظین ، موجود بوده است .

[مصفی المقال : 428 ؛ خلد برین : 48 / 1]

46 . رسالة فی الدراية و الرجال

(عربی)

از : محمود بن علی شیخ الاسلام تبریزی (1310 ق)

رساله ای است در علم درایه و رجال . مؤلف در پایان آن ، درباره ، کتاب فقه الرضا(علیه السلام) و التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری(علیه السلام) بحث نموده است .

نسخه ای از این رساله را که به خط مؤلف بوده ، شهید سید محمد علی قاضی طباطبایی در تبریز ملاحظه نموده است .

[مصفی المقال : 452]

47 . رسالة فی علم اصول الحدیث

(عربی)

از : احمد بن عبد الرضا بصری خراسانی ، مهذب الدین (قرن 11 ق)

مرحوم سید عبدالعزیز طباطبایی در شرح حال مؤلف ، عنوان نموده که نسخه ای از این کتاب در کتاب خانه سالار جنگ در هند ، موجود است . اثر دیگر مؤلف در علم درایه به نام المقنعة الأنيسة بعد از این معرفی خواهد شد . کتابش در علم

رجال به نام فائق المقال نیز در بخش رجال، خواهد آمد.

[معجم اعلام الشیعه، سید عبد العزیز طباطبائی، ص 45.]

48. رساله فی علم الدراية

(عربی)

از: عبد الحسین امینی تبریزی (علامه امینی) (1390 ق)

در کتاب یادنامه علامه امینی، در ضمن تألیفات ایشان، رساله ای در علم درایه ذکر گردیده و عنوان شده که نسخه ای از آن در کتاب خانه امیرالمؤمنین (علیه السلام) در نجف اشرف، موجود است.

[یادنامه علامه امینی: 24]

49. رساله فی وجه الحاجة إلى علم الرجال

(عربی)

از: محمد باقر بن مقدس زنجانی نجفی (1341 ق)

رساله ای است در بیان سبب نیاز به علم رجال و بیان اصحاب اجماع، شیخ آقا بزرگ نسخه اصل این رساله را در نزد سید هادی اشکوری ملاحظه نموده و عنوان کرده که آن نسخه در ضمن مجموعه ای از آثار مؤلف - همه به خط وی - بوده که بخشی از اجزای آن تحریر سال 1312 ق بوده است.

[مصفی المقال: 91]

50. الرعاية في شرح بداية الدراية (شرح بداية الدراية)

(عربی)

از: زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شهید ثانی) (965 ق)

شرح مزجی مفصّلی است که مؤلف بر کتاب خود بداية الدراية نوشته است. در بعضی از نسخه های این کتاب، تاریخ تألیف آن شب سه شنبه پنجم ذی حجه 959 ق ذکر شده است. مؤلف در پایان این کتاب، تفصیل مطالب را به اثر دیگر خود، غنية القاصدين، ارجاع داده است.

چاپ: نجف، مطبعة نعمان، به اهتمام محمد جعفر آل ابراهیم، بدون تاریخ، رقعی، 142 صفحه، با عنوان «الدراية فی علم مصطلح الحديث»؛ قم، کتاب خانه

آیه الله مرعشی، با تصحیح بقال، 1413 ق، وزیری، 406 صفحه؛ همچنین با تصحیح مجدد در ضمن مجموعه «درایة الحدیث» در مؤسسه دارالحدیث در دست انتشار است.

[الذریعة: 124 / 13؛ مشار عربی: 345؛ التراث العربی: 126 / 3]

آغاز: نحمدک اللهم علی حسن توفیق البداية فی علم الدراية و الرواية و نسئلك حسن الرعاية فی جميع الاحوال الی النهاية.

انجام: فانه قد بلغ فی ذلك كفاية وفق الله تعالی لا کماله بمحمد و آله و الله الموفق للسداد الهادی الی سبیل الرشاد و هو حسبنا و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر تمت بعون الله و توفیقه.

نسخه ها:

1 / 115. مشهد، آستان قدس رضوی: 3633، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، صنع الله بن محمد، 961ق [فهرست آستان قدس: 6 / 612].

2 / 116. مشهد، آستان قدس رضوی: 3634، محمود بن حسین خطیب رازی، 973ق، تصحیح و مقابله شده، با حواشی، 57 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 612].

3 / 117. تهران، ملک: 3493، نستعلیق، بدون نام کاتب، 976ق، رساله اول مجموعه [فهرست ملک: 6 / 458].

4 / 118. تهران، مجلس شورای اسلامی: 7610، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، 989ق، 59 برگ [فهرست مجلس: 112 / 26].

5 / 119. تهران، ملک: 613، نسخ، معز الدین محمد موسوی، 1006ق، 108 برگ [فهرست ملک: 1 / 244].

6 / 120. تهران، دانشکده ادبیات: 14 - د، نسخ، سیف الدین بن محمد قاینی، رجب 1011ق، رساله هفتم مجموعه، « 316 پ - 375 پ » 30 برگ [فهرست ادبیات تهران: 1 / 295].

7 / 121. مشهد، آستان قدس رضوی: 9889، از آخر افتادگی دارد، نسخ، محمد بسطامی، 1012ق [فهرست الفبایی آستان قدس: 327].

8 / 122. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه طباطبایی 387، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، 1015ق، رساله سوم مجموعه، « 39 پ - 65 پ » 27 برگ [فهرست مجلس: 22 / 143].

123 / 9 . یزد ، وزیری : 1328 ، نسخ ، قربان علی ، 1015ق ، 100 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 3 / 930] .

124 / 10 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2680 ، نسخ ، محمد بن علی عقدایی ، پنجشنبه رجب 1026ق ، تصحیح شده ، با حواشی مختصر ، رساله سوم مجموعه ، « 173 پ - 266 ر » 94 برگ ، 15 سطر ، 12*19 سم [فهرست مرکز احیاء :

7 / مخطوط] .

125 / 11 . تهران ، دانشگاه تهران : 6928 ، نسخ ، احمد بن سید علی بن سید حسن بن سید غیاث حسینی حبیلی نجفی ، 1040ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 403] .

126 / 12 . تهران ، دانشکده ادبیات : 307 ، نستعلیق ، محمد بن احمد بن عمران شامی ، 1043ق ، تصحیح و مقابله شده ، رساله اول مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 171] .

127 / 13 . تهران ، دکتر علی اکبر فیاض : بدون شماره ، محمد بن احمد شامی ، 1043ق [نشریه نسخه های خطی : 7 / 700] .

128 / 14 . قم ، مرعشی : 6860 ، نسخ ، سلیمان بن حسین بن محمد بن احمد بن سلیمان ، 26 ذی حجه 1065ق ، نیمه دوم بخط سلیمان بن حسین بن محمد بن احمد بن سلیمان ، 81 برگ [فهرست مرعشی : 18 / 49] .

129 / 15 . قم ، گلپایگانی : 6 / 71 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، تحریری ، ناجی بن علی ، محرم 1070ق ، در حاشیه تصحیح و نسخه بدل آورده شده با علامت بلاغ در حاشیه با عبارت « بلغت قرائة ایده الله تعالی » ، در پایان نسخه تاریخ مقابله همان تاریخ کتابت ذکر شده یعنی محرم 1070ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 36 پ - 89 پ » 54 برگ ، 19 سطر [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

130 / 16 . قم ، مرعشی : 1452 ، نسخ ، حسین بن علی بن محمد بن حسن بن زین الدین عاملی ، 10 ربیع الاول 1074ق ، رساله اول مجموعه ، 96 برگ [فهرست مرعشی :

4 / 241] .

131 / 17 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9037 ، نسخ ، محمد علی بن نور الله بیابانکی ، 1076ق ، 116 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 612] .

ص: 41

- 18 / 132 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 287 ، بدون نام کاتب ، 1076ق ، (75592) ، رساله دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 44 / 3] .
- 19 / 133 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2542 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، پنجشنبه 3 شوال 1079ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 76پ » 76 برگ ، 17 سطر ، 19 / 5 * 12 / 5 سم [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 20 / 134 . قم ، مسجد اعظم : 589 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد بن سیف الله حسینی اصفهانی ، جمادی الثانی 1086ق ، تصحیح شده ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 47پ » 47 برگ ، 20 سطر ، 21 * 15 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 461 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .
- 21 / 135 . تهران ، دانشگاه تهران : 3072 ، نسخ ، محمد تقی بن محمد حسین شهرستانی ، 12 ربیع الاول 1087ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 132 » 132 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 11 / 2016] .
- 22 / 136 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7731 ، نسخ ، محمد محسن بن محمد سعید ، 1087ق ، رونویسی از نسخه اصلی ، مقابله شده در نزد شیخ علی بن شیخ محمد بن صاحب معالم ، 153 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 612] .
- 23 / 137 . تهران ، دانشگاه تهران : 6294 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1087ق ، با انهاء سماع علی بن محمد بن حسن بن زین الدین شهید ثانی ، 69 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 236] .
- 24 / 138 . قم ، گلپایگانی : 5 / 160 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، دوشنبه دهه دوم شوال 1092ق ، رساله دوم مجموعه ، « 8پ - 66پ » 58 برگ ، 21 سطر [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 25 / 139 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 148 (17212) ، نسخ ، بدون نام کاتب ، محرم 1094ق [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 929] .
- 26 / 140 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 15314 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، محمد طاهر بن علی اکبر زنگنه تبریزی ، 1094ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 651] .
- 27 / 141 . قم ، مرعشی : 8713 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، رمضان المبارک 1095ق ، 76 برگ [فهرست مرعشی : 22 / 254] .

- 28 / 142 . تهران ، ملک : 2629 ، نستعلیق ، محمد علی بن محمد ابراهیم ، 1097ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 77 / 6] .
- 29 / 143 . قم ، مرعشی : 4147 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله دوم مجموعه ، « 134ر - 219ر » 86 برگ [فهرست مرعشی : 11 / 163] .
- 30 / 144 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4532 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 85 برگ [فهرست مجلس : 12 / 203] .
- 31 / 145 . تهران ، دانشگاه تهران : 1980 ، نستعلیق ، صادق بن قاسم خولنجانی ، قرن 11ق ، 37 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 8 / 590] .
- 32 / 146 . قم ، گلپایگانی : 19 / 153 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 55پ » 55 برگ [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 1 / 228] .
- 33 / 147 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3289 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : ، بشرط ظهور عدالة الراوی و لا یکتفی ظاهر الاسلام او الایمان ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، رساله اول مجموعه ، 60 برگ ، 15 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 34 / 148 . مشهد ، گوهر شاد : 1172 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، با حواشی ، رساله اول مجموعه [فهرست گوهر شاد : 3 / 1627] .
- 35 / 149 . تهران ، دانشکده الهیات : 197 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق [فهرست الهیات تهران : 1 / 772] .
- 36 / 150 . خوی ، مدرسه نمازی : 655 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد علی شمس اردکانی ، 1101ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مدرسه نمازی : 1 / 353] .
- 37 / 151 . تهران ، سپهسالار : 5432 ، نسخ و نستعلیق ، محمد زمان بن محمد قاسم ، 1102ق ، رساله دوم مجموعه ، « 165پ - 282ر » 118 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 55] .
- 38 / 152 . تهران ، مدرسه مروی : 811 ، عبد الله بن محمد قانعی ، 1103ق ، رساله اول مجموعه [فهرست مدرسه مروی : 311] .
- 39 / 153 . تهران ، ملی تهران : 2911 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حسین بن امیر لطیف حسینی کدکنی ، 1104ق ، رساله دوم مجموعه ، « 126 - 210پ » 85 برگ [فهرست ملی تهران : 14 / 12] .

40 / 154 . قم ، گلپایگانی : 3 / 143 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد حسین بن محمد حسن اصفهانی خاتون آبادی ، 24 رمضان المبارک 1115 ق ، « 107 پ - 156 ر » 50 برگ ، 17 سطر ، 5 / 12 * 19 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

41 / 155 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6733 ، صفحات اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1120 ق ، به ضمیمه و جیزه شیخ بهایی ، 57 برگ [فهرست آستان قدس : 613 / 6] .

42 / 156 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 362 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، سه شنبه 26 ربیع الاول 1124 ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 39 پ - 74 ر » 36 برگ [فهرست مرکز احیاء : 474 / 1] .

43 / 157 . قم ، مدرسه فیضیه : 821 ، نستعلیق ، عبد المطلب رازی ، 1135 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 33 » 33 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 27 / 2] .

44 / 158 . قم ، مرعشی : 3733 ، نسخ ، صادق بن عبد الحکیم بن حیدر ، 1150 ق ، رساله ششم مجموعه ، 51 برگ [فهرست مرعشی : 130 / 10] .

45 / 159 . قم ، مرعشی : 11247 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رساله اول مجموعه ، 77 برگ ، 19 سطر ، 5 / 7 * 13 سم [فهرست مرعشی : 353 / 28] .

46 / 160 . قم ، مرعشی : 8839 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رساله چهارم مجموعه ، 19 برگ [فهرست مرعشی : 26 / 23] .

47 / 161 . قم ، گلپایگانی : 4062 / 20 / 182 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 25 پ - 101 ر » 77 برگ ، 17 سطر ، 9 * 15 سم [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 255 / 2 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

48 / 162 . کرمانشاه ، فیض مهدوی : 1 ، عبد الحسین بن عبد الله صویلاوی کعبی ، 1219 ق [مجله تراثنا : 54 / 9] .

49 / 163 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 440 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، محمد تقی بن محمد مقیم موسوی ، 1225 ق ، 39 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 106 / 2] .

- 164 / 50 . قم ، مرعشی : 119 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علی نقی بن اسماعیل موسوی ، سه شنبه 5 ربیع الثانی 1231ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 103پ - 147پ » 45 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 143] .
- 165 / 51 . تهران ، دانشگاه تهران : 7707 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1231ق ، رساله اول مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 680] .
- 166 / 52 . قم ، مرعشی : 8264 ، نسخ ، محمد حسن بن محمد علی ، 1 شعبان 1232ق ، رساله اول مجموعه ، « 3پ - 98پ » 96 برگ [فهرست مرعشی : 21 / 221] .
- 167 / 53 . قم ، مدرسه فیضیه : 1143 ، آغاز : برابر نمونه ، محمد مهدی بن محمد حسین رشتی ، 1234ق ، رساله هفتم مجموعه ، 43 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 59] .
- 168 / 54 . تهران ، دانشگاه تهران : 7138 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، جمادی الاول 1238ق ، 156 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 464] .
- 169 / 55 . قم ، گلپایگانی : 13 / 70 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد مهدی بن محمد صادق قمیرانی ، 1241ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 44 » 44 برگ ، 20 سطر ، 15*21 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 170 / 56 . قم ، گلپایگانی : 6714 / 34 / 84 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، ابو القاسم بن محمد کاظم موسوی حسینی زنجانی ، شنبه 27 صفر 1248ق ، تصحیح شده ، رساله ششم مجموعه ، « 49پ - 111پ » 63 برگ ، 18 سطر ، 13*20 سم [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 171 / 57 . تهران ، دانشگاه تهران : 2966 ، نسخ ، سید هاشم بن محمد علی موسوی یزدی ، 1253ق ، رساله سوم مجموعه ، 52 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 10 / 1867] .
- 172 / 58 . کرمانشاه ، فیض مهدوی : 2 ، محمد بن حسین بن محمد علی خراسانی ، 1253ق [مجله تراثنا : 9 / 55] .
- 173 / 59 . قم ، مدرسه فیضیه : 930 ، نسخ ، محمد بن ملا محمد محسن هزار جریبی ، 1254ق ، رساله سوم مجموعه ، 48 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 40] .
- 174 / 60 . قم ، مسجد اعظم : 504 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، اسد الله بن عبد الله ، 1255ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 44 » 44 برگ ، 21 سطر ، 15*21 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 451 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .

- 61 / 175 . تهران ، دانشگاه تهران : 2363 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1265ق ، رساله دوم مجموعه ، « 18 پ - 48 » 31 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 9 / 965] .
- 62 / 176 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 463 ، نسخ ، محمد بن صادق شفتی گیلانی ، 1266ق ، رساله اول مجموعه ، « 2 پ - 74 » 73 برگ ، 20 سطر ، 14 / 5 * 20 / 5 سم [فهرست مؤید : 1 / 374] .
- 63 / 177 . قم ، مرعشی : 9920 ، نسخ و نستعلیق ، نوروز علی بن گل محمد ، شنبه 17 محرم 1277ق ، رساله دوم مجموعه ، « 39 پ - 99 » 51 برگ [فهرست مرعشی : 25 / 206] .
- 64 / 178 . تهران ، دانشکده حقوق : 126 - ج ، نستعلیق ، محمد صالح ، 1287ق ، رساله اول مجموعه ، « 3 پ - 55 » 53 برگ [فهرست حقوق تهران : 358] .
- 65 / 179 . چالوس ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 507 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، ربیع الاول 1293ق ، رساله دوم مجموعه ، 71 برگ [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : مخطوط] .
- 66 / 180 . مشهد ، گوهر شاد : 817 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد باقر ، 1297ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست گوهر شاد : 3 / 1110] .
- 67 / 181 . تهران ، ملک : 2359 ، نسخ ، عبد الرحیم ، 1299ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 5 / 473] .
- 68 / 182 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 344 ، افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله سوم مجموعه ، « 77 پ - 82 » 6 برگ [فهرست مجلس : 22 / 115] .
- 69 / 183 . تهران ، دانشگاه تهران : 2521 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله سوم مجموعه ، « 164 - 226 » 63 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 9 / 1318] .
- 70 / 184 . تهران ، دانشگاه تهران : 7698 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله نوزدهم مجموعه ، « 142 پ - 202 پ » 61 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 676] .
- 71 / 185 . تهران ، ملی تهران : 3909ع ، عنوان معرفی : شرح بدایة الدرایة ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 52 برگ ، 19 سطر ، 15 * 21 [فهرست ملی تهران : 17 / 161] .

- 72 / 186 . تهران ، ملک : 3497 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 460 / 6] .
- 73 / 187 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2697 ، انجام : از آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، تصحیح شده ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 16پ » 16 برگ ، 13 سطر ، 16 / 5 * 10 / 5 سم [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 74 / 188 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3163 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، تصحیح شده ، در برخی اوراق علامت بلاغ مشهود است ، دارای حواشی ، رساله چهارم مجموعه ، 44 برگ ، 18 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 75 / 189 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 236 (23165) ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 932] .
- 76 / 190 . یزد ، وزیری : 1276 ، نستعلیق ، محمد جواد ، 1301ق ، 94 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 3 / 914] .
- 77 / 191 . مشهد ، گوهر شاد : 1090 ، نستعلیق ، سید حسن حسنی حسینی ، 1302ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست گوهر شاد : 3 / 1506] .
- 78 / 192 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8912 ، شکسته نستعلیق ، محمد حسن بن میرزا عبد الرحیم نهاوندی ، 1307ق ، 99 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 613] .
- 79 / 193 . قم ، مرعشی : 210 ، نسخ ، عبد الواحد کاتب دوست آبادی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 62پ » 62 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 239] .
- 80 / 194 . قم ، مرعشی : 4250 ، نسخ و نستعلیق ، عبد کاظم بن عبد العلی تنکابنی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 41پ - 94ر » 54 برگ [فهرست مرعشی : 11 / 250] .
- 81 / 195 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13171 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 327] .
- 82 / 196 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7325 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، مقابله شده ، با حواشی (ع ل مد ظله) و (حسن ره) ، 83 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 613] .
- 83 / 197 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13567 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 106پ - 147پ » 42 برگ [فهرست مجلس : 37 / 62] .

- 198 / 84 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 711 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 13 پ - 85 ر » 73 برگ [فهرست مجلس : 25 / 23] .
- 199 / 85 . تهران ، دانشگاه تهران : 2270 - 2310 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سی و نهم مجموعه ، « 207 پ - 231 پ » 25 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2678 / 7] .
- 200 / 86 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 246 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، (75551) ، رساله ششم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 39 / 3] .
- 201 / 87 . قم ، مسجد اعظم : 1826 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 84 ر - 128 ر » 45 برگ ، 22 سطر ، 12*23 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 525 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .
- 202 / 88 . همدان ، مدرسه غرب : 1228 ، افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « ص 2 - 43 » 21 برگ [فهرست مدرسه غرب : 331] .
- 203 / 89 . همدان ، مدرسه غرب : 5344 ، نسخ ، محمد صادق بروجردی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « ص 15 - 138 » 62 برگ [فهرست مدرسه غرب : 423] .
- 204 / 90 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1436 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 2 / 584] .
- 205 / 91 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1951 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 3 / 988] .
- 206 / 92 . بابل ، مدرسه صدر : 241 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه صدر : 171] .
- 207 / 93 . تهران ، مدرسه مروی : 856 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه [فهرست مدرسه مروی : 316] .
- 208 / 94 . قم ، مدرسه فیضیه : 1887 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، 82 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 144 / 2] .

209 / 95. تهران، مدرسه چهل ستون: 316، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [آشنایی با چند نسخه خطی]: 384].

210 / 96. کرمانشاه، فیض مهدوی: 1 / 95، عبد الحسین بن عبد الله صویلاوی کعبی، جمعه ربیع الاول 1219 [مجله تراثنا: 62 / 157].

211 / 97. کرمانشاه، فیض مهدوی: 1 / 97، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [مجله تراثنا: 62 / 161].

212 / 98. قم، شیخ حیدر علی مؤید: 423، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، باتصحیح، 76 برگ، 20 سطر، 5 / 8*19 / 5 سم [فهرست مؤید: 1 / 343].

51. الرواشح السماویة فی شرح الأحادیث الإمامیة

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد حسین حسینی استرآبادی (میر داماد) (1040 ق)

میر داماد بنا داشته که شرحی بر کتاب الکافی کلینی بنویسد که فقط موفق گردید «کتاب العقل والجهل» و بخشی از «کتاب التوحید» اصول الکافی را شرح کند.

او در مقدمه این شرح، به تفصیل در مسائل علم الحدیث و درایه و رجال، در 39 «راشحه» بحث نموده است.

میر داماد شرحش را با شرح مقدمه الکافی شروع نموده و پس از آن، رواشح سی و نه گانه ای ذکر کرده که عنوان آنها چنین است:

1 - اقسام اولیه حدیث: «صحیح، قوی، موثق، حسن و ضعیف» و بیان اصطلاحاتی مانند: سند، اسناد، حدیث متواتر و واحد

2 - نظر اهل سنت درباره تعریف حدیث و نقد آن

3 - طبقات سه گانه اجماع

4 - درباره ابراهیم بن هاشم

5 - درباره روایات عبدالعظیم حسنی

6 - درباره ابو اسحاق ثعلبه بن میمون

7 - درباره عبد الله بن بکیر

- 8 - درباره ابو عیسی محمد بن هارون الوراق
- 9 - درباره اسماعیل بن ابی زیاده سکونی
- 10 تا 12 - جرح و تعدیل
- 13 - بحث در باره اصطلاح مجهول
- 14 - اصحاب روایت و اصحاب ملاقات
- 15 - درباره صفوان بن یحیی
- 16 - مراسیل ابن ابی عمیر
- 17 - روش نجاشی در نقل
- 18 - درباره حمدان بن احمد
- 19 - درباره محمد بن اسماعیل راوی فضل بن شاذان
- 20 - تفاوت مشیخه و شیخه و شیخان و ...
- 21 - درباره محمد بن احمد علوی
- 22 - درباره اعمش کوفی
- 23 - درباره حسین بن علی بن سفیان
- 24 - درباره بررسی واژه های سعی ، غی و رشد
- 25 - درباره سوید بن قیس و ذوالیدین و ذو الثدیه
- 26 - درباره ابن سنان
- 27 - در باره ضابطه های نسبت راویان به شهرها
- 28 - صیغه های نقل حدیث
- 29 - بحثی درباره اصول اربعمائه
- 30 - تفاوت تخریج و تخرج در اصطلاح علم رجال ، فقه ، اصول و حدیث

31 تا 34 - جرح و تعديل

35 - تعيين ابن غضائري

36 و 37 - اقسام پنجگانه حديث

38 - تفاوت بين حديث قدسي ، قرآن و احاديث نبوي

39 - اقسام حكم عقل .

ص: 50

چاپ: تهران، 1311 ق؛ بمبئی، چاپ سنگی؛ کتاب خانه آیه الله مرعشی نجفی، 217 ص؛ همچنین با تصحیح مجدد در ضمن مجموعه «درایة الحدیث» در مؤسسه دار الحدیث در دست انتشار است.

[آستان قدس رضوی: 14 / 265؛ الذریعة: 11 / 257 و 14 / 27؛ التراث العربی:

3 / 132؛ یادداشتهای قزوینی: 5 / 31؛ مجله علوم حدیث: ش 10، صص 189 - 200؛ مشار، عربی: 494]

آغاز: الحمد لله رب العالمین حمدا ینبغی لکرم وجهه ویلیق بعز جلاله ..

نسخه ها:

213 / 1. قم، شیخ حیدر علی مؤید: 330، از اول افتادگی دارد، نسخ، محمد بن ادین المستویه حسینی، سه شنبه 7 ربیع الثانی 995ق، با تصحیح و توضیح، رساله اول مجموعه، « 1 - 100ر » 100 برگ، 21 سطر، 5 / 14 * 23 سم [فهرست مؤید:

1 / 283] .

214 / 2. تهران، مجلس شورای اسلامی: 2717، آغاز: برابر نمونه، محمد سعید بن محمد تقی خاتون آبادی، 1082ق [فهرست مجلس: 9 / 39] .

215 / 3. مشهد، آستان قدس رضوی: 12899، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، قرن 11ق، با حواشی (منه دام ظلّه) به ضمیمه حاشیة الاستبصار، 199 برگ [فهرست آستان قدس: 14 / 265] .

216 / 4. تهران، دانشگاه تهران: 3453، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 11ق، 164 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 11 / 2462] .

217 / 5. قم، گلپایگانی: 131 / 4، آغاز: برابر نمونه، نسخ خوانا، زین الدین جعفر زاهدی / برگ آخر، قرن 11ق، تصحیح شده، با حواشی « منه مد ظلّه العالی »، رساله اول مجموعه، « 1 پ - 105 پ » 105 برگ، 21 سطر [فهرست گلپایگانی، جدید: مخطوط] .

218 / 6. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2281، از آخر افتادگی دارد، آغاز: برابر نمونه، انجام: حکم الصدر بسبب اختلاف النسبتین، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 11ق، عناوین شنگرف، تصحیح شده با حواشی مختصر، در برگ اول تملک محمد علی بن مقصود علی و نام کتاب آمده است، 123 برگ، 17 سطر، 13 * 18 / 5 [فهرست مرکز احیاء: 6 / مخطوط] .

ص: 51

219 / 7 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2547 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، تصحیح شده ، در برگ اول یادداشتی مبنی بر اینکه 14 برگ اول به خط مؤلف است ولی ظاهراً یک برگ به خط وی است ، 112 برگ ، 17 سطر ، 13*19 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

220 / 8 . قم ، مرعشی : 10038 ، قطعه ای از اواخر کتاب ، نسخ ، محمد مهدی بن الله ویردی اصفهانی ، دهه اول ذی الحجه 1124 ق ، 39 برگ [فهرست مرعشی : 31 / 26] .

221 / 9 . قم ، مسجد اعظم : 3207 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، در دار السلطنه اصفهان ، تصحیح شده ، با حواشی مؤلف ، رساله اول مجموعه ، « 2 پ - 53 پ » ، 52 برگ ، 25 سطر ، 18*24 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 615 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

222 / 10 . تهران ، ملک : 1699 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، 280 برگ [فهرست ملک : 247 / 1] .

223 / 11 . قم ، مدرسه حجازیها : 369 ، بدون نام کاتب ، 1205 ق ، ش 1212 [مجله نور علم : 280 / 52] .

224 / 12 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 224 ، نسخ ، احمد بن محمد ، 14 صفر 1224 ق ، (75529) ، رساله اول مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 36 / 3] .

225 / 13 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3341 ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : ، ازداد ما عدها مما یشارکه فی جنسه ، نسخ ، محمد علی نائینی ، 1238 ق ، « ص 2 - 149 » 74 برگ [فهرست مجلس : 1139 / 10] .

226 / 14 . قم ، مرعشی : 7371 ، افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن محمد باقر بیهودی قاننی خراسانی ، رجب 1245 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 76 پ » 76 برگ [فهرست مرعشی : 173 / 19] .

227 / 15 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 87 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محسن بن چراغ علی ، غره محرم 1270 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 111 ر - 156 پ » 46 برگ ، 23 سطر ، 21*31 / 5 سم [فهرست مؤید : 103 / 1] .

228 / 16 . قم ، مدرسه فیضیه : 1037 ، تا راسحه 39 ، نسخ ، محمد بن سید زین العابدین ، 1270 ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 49 / 2] .

- 17 / 229 . قم ، مرعشی : 9078 ، نستعلیق ، عبد الوهاب بن ملا محمد تقی خیار جی قزوینی ، 8 شوال 1272ق ، رساله سوم مجموعه ، « 99 - 176 پ » 78 برگ [فهرست مرعشی : 232 / 23] .
- 18 / 230 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3635 ، نستعلیق ، حاج عبد الله مسکین بن نجم الدین قندهاری ، 8 شوال 1272ق ، رساله سوم مجموعه ، « 99 - 176 پ » 78 برگ [فهرست مرعشی : 222 / 23] .
- 19 / 231 . ری ، آستان عبد العظیم : 356 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1273ق [نشریه نسخه های خطی : 465 / 3] .
- 20 / 232 . اصفهان ، عمومی اصفهان : 2968 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1283ق ، « 382صفحه » 191 برگ [فهرست کتاب خانه عمومی اصفهان : 245 / 1] .
- 21 / 233 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 811 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، یکشنبه دهه دوم ربیع الاول 1284ق ، سه باب القصر اصفهان ، 165 برگ ، 13 سطر ، 11*5/17 سم [فهرست مؤید : 257 / 2] .
- 22 / 234 . قم ، مرعشی : 8853 ، نسخ ، اسماعیل بن عبد الله خوانساری ، 1295ق ، 119 برگ [فهرست مرعشی : 41 / 23] .
- 23 / 235 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3569 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه [فهرست مجلس : 10 / 1537] .
- 24 / 236 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبائی 677 ، آغاز: بسمله حمدله اما بعد فان السید الجلیل ... الاشحة الاولى متن الحدیث ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 98 » 98 برگ [فهرست مجلس : 4 / 23] .
- 25 / 237 . قم ، گلیپایگانی : 7425 / 38 / 45 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد حسن بن محمد مهدی موسوی جزایری تستری ، 1301 ، در تهران ، تصحیح شده ، با حواشی « منه » ، رساله سوم مجموعه ، « 60 پ - 143 پ » 84 برگ ، 20 سطر ، 17*22 سم [فهرست گلیپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلیپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 26 / 238 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 679 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سه شنبه 8 رمضان المبارک 1304ق ، عناوین شنگرف ، با حواشی منه ، 65 برگ ، 21 سطر ، 15*5/21 [فهرست مؤید : 182 / 2] .

- 27 / 239 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3527 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن علی اکبر طبسی گیلکی ، 1 ربیع الاول 1342ق ، تصحیح شده ، 109 برگ ، سطور مختلف [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 28 / 240 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3636 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تصحیح و مقابله شده ، با حواشی مؤلف (منه دام ظلّه) ، 232 برگ [فهرست آستان قدس : 96 / 5] .
- 29 / 241 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1194 ، از رانشحه ی 3 تا رانشحه ی 27 ، نسخ ، سید محمد صادق طباطبایی سنگلجی ، ق 13 ، رساله یازدهم مجموعه ، « 6گ » 3 ص برگ ، 11 * 17 / 5 [فهرست مجلس : 695 / 23] .
- 30 / 242 . تهران ، دانشگاه تهران : 981 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 141 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 1332 / 5] .
- 31 / 243 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1645 ، از آغاز تا اواخر رانشحه 39 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 73 » 73 برگ [فهرست الهیات مشهد : 763 / 3] .
- 32 / 244 . تهران ، دانشکده حقوق : 4 - د ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی (منه دام ظلّه) و (سلع منه) ، 89 برگ [فهرست حقوق تهران : 358] .
- 33 / 245 . آران و بیدگل ، امامزاده هلال بن محمد : 137 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، غلام رضا بن محمد علی آرانی کاشانی ، بدون تاریخ کتابت ، در مجله وقف با شماره 113 معرفی شده است ، رساله چهارم مجموعه ، 50 برگ ، 23 سطر [مجله وقف میراث جاویدان : 69 / 3 ؛ فهرست امامزاده هلال] .
- 34 / 246 . قم ، قائنی : 165 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، عصر مؤلف ، با حواشی مؤلف [مجله تراثنا : 50 و 343 / 51] .
- 35 / 247 . تهران ، مدرسه چهل ستون : 316 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی از مؤلف ، رساله چهارم مجموعه [آشنایی با چند نسخه خطی : 384] .
- 36 / 248 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [دلیل المخطوطات : 137] .

از: حسن بن محمد شریف یزدی (شاگرد وحید بهبهانی)

ر. ک: انوار البصائر، مقدمه ...

52. سبب اختلاف اخبار

(فارسی)

از: ابو الحسن بن حسین بن نقی گیلانی (قرن 14 ق)

رساله مختصری است در دو فصل:

1 - سبب اختلاف اخبار

2 - شرح حال شیخ بهایی، ملا محمد باقر مجلسی، خواجه نصیرالدین طوسی و سید محمد مجاهد.

تألیف این رساله در شعبان 1302 ق به پایان رسیده است. مؤلف در این رساله از استادش میرزا محمد تنکابنی (صاحب قصص العلماء) مطالب زیادی را نقل نموده است.

آغاز: عبد عاصی ممتحن ابو الحسن گوید که این رساله در دو فصل مذکور.

انجام: در آن وقت قابل درک سخنان فاضلانہ آن بحر بی پایان را نبود لذا پسند او نشد.

نسخه ها:

249. قم، مرعشی: 3840، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، ابو الحسن بن حسین بن نقی گیلانی (مؤلف)، 1271 ق، رساله اول مجموعه، 56 برگ، سطور مختلف، 11*5/17 [فهرست مرعشی: 10/222].

53. سبل الهدایة فی علم الدراية (الفوائد الرجالية)

(عربی)

از: علی بن خلیل بن ابراهیم رازی تهرانی (1296 ق)

رساله مفصلی است در علم درایه و فواید رجالی، شامل یک مقدمه و سه باب و یک خاتمه، با این عنوان ها:

ص: 55

مقدمه (شامل دو امر : 1 - فی بیان سبب الاحتیاج الی علم الرجال ، 2 - موضوع هذا العلم) ؛

الباب الاوّل : فی تقسیم الحدیث ؛

الباب الثانی : فی من یقبل حدیثه ؛

الباب الثالث : فی تحمّل الحدیث .

خاتمه : شامل فواید مختلف در رجال و درایه ، که نصف کتاب را شامل می شود .

[الذریعة : 12 / 135 با عنوان «سبل الهدایة» و 16 / 157 با عنوان «الفوائد الرجالية» که همین نسخه را معرفی نموده و اظهار نظر نموده که همان سبل الهدایه مؤلف است نه چیزی غیر از آن ؛ مصفی المقال : 319 ؛ مجله معهد المخطوطات العربية ، شوال 1377 ، ص 207]

آغاز : نذکر هنا اموراً الاوّل فی بیان سبب الاحتیاج الی علم الرجال اعلم ان باب العلم .

انجام : و لم یکن ما اخبر به موهوماً لانه القدر المتیقن من الاجماع القائم علی حجیته .

نسخه ها :

250 . عراق * ، نجف ، کاشف الغطاء : بدون شماره ، در نسخه حاضر خطبه مؤلف تحریر نشده و از انجام ناتمام مانده است ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 102 » 51 برگ برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه دار الحدیث: عکس 113 [فهرست عکسی دار الحدیث] .

54 . السراج المنیر فی الفوائد الرجالية

(عربی)

از : محمّد علی بن محمّد باقر هزار جریبی (1245 ق)

فرزند مؤلف به نام محمّد حسین ، رساله ای در شرح حال پدرش نوشته (نسخه ای از آن در کتاب خانه ملی تبریز ، موجود است) و در آن عنوان نموده که آثار پدرش را تنظیم و تدوین کرده است . وی از آثار پدرش کتاب السراج المنیر فی الفوائد الرجالية را بر شمرده است .

[مصفی المقال : 338]

ص:56

55 . سلسلة الذهب في شرح الوجيزة

(عربي)

از : علي محمد بن محمد بن دلدار علي نقوي لکنهويي (1312 ق)

شرح مفصل مؤلف بر الوجيزة في الدراية شيخ بهايي است . شرح مختصر مؤلف بر همين كتاب به نام الجوهره العزيزة ، قبل از اين معرفي گرديد .

[الذريعة : 216 / 12]

56 . سنن الهداية في علم الدراية

(عربي)

از : محمد بن علي تبيني عاملي (قرن 11 ق)

مشمول بر يك مقدمه و چند فصل و يك خاتمه . اين رساله را عالم گم نامي شرح نموده و آن را ملخص أسرار اليقين ناميده كه پس از اين ، معرفي خواهد شد . از همين مؤلف ، رساله جامع الأقوال في علم الرجال و أشجار هداية المجيزين ، نيز در بخش رجال و اجازات ، معرفي خواهد شد .

[الذريعة : 239 / 12 ؛ مصفى المقال : 416]

آغاز : الحمد لله الذى صحح عقائدنا بتصحيح الدراية.

1 شرح بداية الدراية

از : زين الدين بن علي بن احمد شامى عاملي (شهيد ثاني)

ر . ك : الرعاية في شرح بداية الدراية .

1 شرح مقدمة استبصار

از : سعيد بن هبة الله راوندى ، ابو حسين (قطب الدين)

ر . ك : تحرير بيان الاخبار التي في اول الاستبصار .

57 . شرح الوجيزة في الدراية

(عربي)

از: عبد النبي بن مفيد بن حسن شیرازی بحرانی (قرن 12 ق)

شرح مفصّلی است بر الوجیزة فی الدراية شیخ بهایی . شیخ آقا بزرگ ، نسخه ای از

ص: 57

این کتاب را در تهران ، در نزد سید حسین شهشهانی ملاحظه نموده است .

[الذریعة : 14 / 168]

آغاز : الحمد لله الذى ارشدنا الى فهم الرواية بالدراية و انتقدنا من ظلم الغواية من البداية الى النهاية.

نسخه ها :

251 . تهران ، حسين شهشهانى : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام كاتب ، 1187ق [الذریعة : 14 / 168] .

1 شرح الوجيزة للشيخ البهائي

از : محمد بن عنایت احمد کشمیری

ر . ک : نهاية الدراية فى شرح الوجيزة .

1 شرح الوجيزة للشيخ البهائي

از : حسن بن هادى صدر كاظمينى ، سيد ، ابو محمد

ر . ک : نهاية الدراية فى شرح الوجيزة .

1 شرح الوجيزة للشيخ البهائي

از : على بن محمد حسين بن محمد على شهرستاني

ر . ک : الدرّة العزیزة فى شرح الوجيزة .

58 . شوارع الرواية إلى مشارع الدراية

(عربی)

از : مهدى بن على غريفى بحراني (1343ق)

رسالة مفصّلى است در سه بخش :

1 - فى الدراية و بعض مصطلحات الحديث ؛

2 - فيما يتعلق بمشايق الاجازة ؛

مؤلف در بخش دوم، اجازاتی را که از مشایخ دریافت نموده و همچنین اجازاتی را که به شاگردانش داده، درج نموده است. شیخ آقا بزرگ تهرانی، نسخه ای از این کتاب را در ضمن دیگر کتاب های وی ملاحظه نموده است.

[الذیعة : 14 / 237 ، مصفی المقال : 473]

59. صحة الأصول الأربعة

(عربی)

از : محسن بن محمد رفیع رشتی اصفهانی (قرن 13 ق)

پاسخی است بر اعتراض یکی از علمای قزوین که در صحّت کتب اربعه حدیثی اشکال نموده بود. مؤلف در جواب این اشکال، صحّت احادیث الکافی، کتاب من لایحضره الفقیه، الاستبصار و التهذیب را اثبات نموده و عنوان کرده که این کتاب ها از «اصول اربعمه» گرفته شده اند. تألیف این رساله در روز یکشنبه سوم رجب 1267 ق در ابراهیم آباد به پایان رسیده است.

آغاز : انا اعطیناک الکوثر ... فالشقی من اثر بعضا ولبعض انکر وصلی.

انجام : و لا تحتاج بعد ذلك الى تكلفات الاخباريين في تصحيح الاخبار كما هو الحال ، هذا آخر الجواب ...

نسخه ها :

252. قم، مرعشی : 2659، آغاز : برابر نمونه، انجام : برابر نمونه، نستعلیق، محسن بن محمد رفیع گیلانی رشتی اصفهانی (مؤلف)، رجب 1267 ق، رساله اول مجموعه، « 1ر - 7ر » 7 برگ [فهرست مرعشی : 238 / 7] .

60. صفائح الإبريز في شرح الوجيز

(عربی)

از : امجد حسین بن منور علی سونوی اله آبادی، سید (قرن 13 ق)

شرحی است بر رساله الوجیزة فی الدرایة شیخ بهایی این شرح در لکنهو هند به چاپ رسیده است.

[الذریعة : 15 / 43 ، مصفی المقال : 83]

ص: 59

61. ضیاء الدراية فی علم الدراية

(عربی)

از: ضیاء الدین بن محمد حسن فانی حسینی یزدی نجفی، سید، علامه (1419 ق)

رساله مفصلی است در اصول علم حدیث و درایه، مشتمل بر یازده باب و یک خاتمه (شامل 12 فایده). تألیف این کتاب در ذی قعدة 1377 ق به پایان رسیده است.

چاپ: چاپ سربی: قم، مطبعة حکمت، 1378 ق، 101 ص.

[معجم المطبوعات العربية فی ایران ص 303؛ فهرست آستان قدس رضوی 6 / 663؛ برای شرح حال مؤلف رک: آینه پژوهش شماره 55 - 56 صص 195 - 196]

62. طریق الهداية إلى علم الدراية

(عربی)

از: محمد بن عبد الکریم تبریزی، مولانا، سید (1363)

رساله مختصری است درباره اقسام خبر و نیز اقسام حدیث به اعتبار حمل آن.

مؤلف بعد از چاپ سنگی این اثر، حواشی کوتاهی بر آن نوشته، که در پاورقی این کتاب در میراث حدیث شیعه، به چاپ رسیده است.

چاپ: سنگی، تبریز، 1343 ق، به خط علی بن محمد تبریزی؛ میراث حدیث شیعه با تحقیق محمد رضا جدیدی دفتر سوم ص 331 - 356.

[الذریعة: 15 / 170؛ مصفی المقال: 439]

آغاز: الحمد لله... و بعد... هذه وجيزة شريفة فيما يحتاج اليه الطلاب مما يتعلق بعلم الدراية.

انجام: و الا مع التقييد بالوجادة. هذا توضيح المختار في تحمل الاخبار.

نسخه ها:

1 / 253. قم، مرعشی: 7904، آغاز: برابر نمونه، نسخ، ابوطالب میرزایی موسوی زنجانی، 9 رجب 1345 ق، 10 برگ، 21 سطر،

13*20/5 [فهرست مرعشی:]

[237 / 20] .

2 / 254 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 1495 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 658] .

63 . علم الحدیث

(عربی)

از : محمد جعفر جعفری گیلانی لنگرودی ، ابو المعالی (قرن 15 ق)

رساله ساده ای است در بیان علل و اسباب وهن و اطمینان حدیث و تعریف برخی مصطلحات درایه . مؤلف ، نسخه چاپی این رساله را در دی ماه 1330 وقف کتابخانه آستان قدس رضوی نموده است .

[فهرست نسخه های خطی آستان قدس رضوی : 6 / 667]

1 عمدة المقال فی علمی الدراية و الرجال

از : ابو طالب بن ابی تراب حسینی مجتهد قائنی

ر . ک : الفوائد الغروية .

64 . العوائد القروية فی شرح الفوائد الغروية

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد حسن آیتی بیرجندی قائنی (1352 ق)

شرح مفصّل می است بر کتاب استادش سید ابو طالب قائنی که به عمدة المقال فی علمی الدراية و الرجال یا الفوائد الغروية موسوم است . این شرح با عنوان های « قوله - قوله » ترتیب یافته ، و شارح در آن ، شرح حال بسیاری از دانشمندان و رجال اسانید را آورده است . این شرح در سه جلد است . در الذریعة عنوان شده که مؤلف ، پیش از سال 1331 ق ، تألیف این کتاب را به پایان رسانیده و در سال 1333 ق ، در آن تجدید نظر نموده است .

[الذریعة : 15 / 354]

آغاز : الحمد لله مجیب الدعوات و رافع الدرجات لمن اطاعه من الرجال .

نسخه ها :

1 / 255 . قم ، مرعشی : 3408 ، جلد سوم از سه جلد ، نسخ ، غلام رضا بن محمد بیدانی ،

ص: 61

7 جمادی الثانی 1323ق ، 143 برگ [فهرست مرعشی : 9 / 192] .

256 / 2 . قم ، مرعشی : 3407 ، جلد اول از سه جلد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد باقر قائنی بیرجندی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 107پ » 107 برگ [فهرست مرعشی : 9 / 190] .

1 الفوائد الرجالية (عربی)

از : علی بن خلیل بن ابراهیم رازی تهرانی

ر . ک : سبل الهدایة فی علم الدراية .

65 . الفوائد الطوسية و الدروس الرجالية

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد حسن آیتی بیرجندی قائنی (1352 ق)

فواید حدیثی و رجالی چندی است که مؤلف به درخواست یکی از فقها ، هنگامی که به زیارت امام رضا(علیه السلام) مشرف بوده ، از کتاب های مختلف استخراج و نقل نموده است . موضوع این فواید ، که با عنوان « فائدة و درس » آغاز می شود ، مسایل علم رجال و درایه است و مؤلف گاهی در اثنا به اندرز طالبان علم می پردازد . تألیف این کتاب به سال 1350ق ، پایان یافته است .

آغاز : الحمد لله الذى سهل لنا طريق الهداية و ارشدنا الى ما فيه .

انجام : و الله عز و جل و لى التوفيق فى صنك المحول ... .

نسخه ها :

257 . قم ، مرعشی : 3416 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد حسین بن محمد حسن عاملی ، قرن 14ق ، 65 برگ ، سطور مختلف ، 10 / 5*16 / 5 [فهرست مرعشی : 9 / 201] .

66 . الفوائد الغروية (عمدة المقال فى علمى الدراية و الرجال)

(عربی)

از : سید ابو طالب بن ابی تراب حسینی مجتهد قائنی (1293 ق)

رساله مفصلی است درباره قواعد کلی علم رجال و درایه و احوال بعضی از

راویان و علمای مشهور شیعه، شامل دو قسم، بدین ترتیب:

قسم اول در رجال و شامل یک مقدمه و یازده فایده با این عنوان ها:

در مقدمه تعریف علم رجال و موضوع و فایده آن؛

فایده اول، تاریخ میلاد و وفات حضرت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و امامان شیعه و ذکر دانشمندانی که سخن آنها در علم رجال مرجع است، با ذکر سرگذشت و تألیفات آنان، اولین شخص محمد بن عمر کثی و آخرین آنها ابو علی صاحب منتهی المقال است؛

فایده دوم در بیان رموز اختصاری متداول در کتب رجال؛

فایده سوم در روش تألیف و استفاده از کتب رجال و توضیح برخی از نکات در رجال و حدیث؛

فایده چهارم در شرح پاره ای از اصطلاحات علم رجال؛

فایده پنجم در تحقیق درباره پنج راوی (سکونی، سهل بن زیاد آدمی، ابراهیم بن هاشم کوفی، اسحاق بن عمار و محمد بن سنان)؛

فایده ششم در تحقیق درباره مؤلفان کتب اربعه متقدم و متأخر؛

فایده هفتم در بیان روش مؤلفان کتب مذکور در نقل حدیث؛

فایده هشتم در مصطلحات فیض کاشانی در وافی؛

فایده نهم در نشانی هایی که مجلسی در بحار به کار برده؛

فایده دهم در ضبط اسماء و القابی که نادرست خوانده شده اند؛

فایده یازدهم در فرق شیعه و مسلمان و تفسیر و عنوان هایی مانند ابواب اربعه از اثنا عشریه.

قسم دوم: در علم درایه، دارای چند فایده و یک خاتمه با این عنوان ها: در سنت و خبر، در طریق حمل حدیث، در اجازه، در اهلیت حمل حدیث. در خاتمه نیز در باره اصول شیعی و مجامیع اخبار امامی بحث شده است.

تألیف این رساله در نجف اشرف و در سال 1268 ق پایان یافته است.

شیخ محمد باقر بیرجندی قاینی، که شاگرد مؤلف بوده، شرح مفصّلی بر این کتاب نوشته و آن را العوائد القرویه فی شرح الفوائد الغرویه نام نهاده که قبل از این، معرفی گردید.

آغاز: الحمد لله الذى هدانا الى تميز صحيح الاقوال بدراية احوال الرجال ... وبعد فهذه عمدة المقال فى علمى الدراية و الرجال .

انجام: وقد تقدم احوال المحمدين الستة و بيان كتبهم ، فتذكر ، فهذه جملة موجزة فى بيان مطالب علمى الرجال و الدراية .

نسخه ها :

1 / 258 . تهران ، مجلس شورای اسلامى : مجموعه خويى 12 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

برابر نمونه ، محمد على اصفهانى ، 1273ق ، رساله اول مجموعه ، در فهرست اين كتاب خانه نام مؤلف «شيخ محمد تهرانى» ذكر شده است ، «ص 1 - 224» 112 برگ [فهرست مجلس : 204 / 7] .

2 / 259 . تهران ، ملك : 3486 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الرزاق قاينى ، 1274ق ، 128 برگ [فهرست ملك : 407 / 1] .

3 / 260 . تهران ، دانشگاه تهران : 3324 ، عنوان معرفى : الفوائد الغروية ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام كاتب ، جمادى الثانى 1292ق ، رساله اول مجموعه ، «1 - 206» 206 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2309 / 11] .

4 / 261 . قم ، مرعى : 3407 ، عنوان معرفى : عمدة المقال فى علمى الدراية و الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد حسين بن ابى تراب بيرجندى قائنى ، 9 ربيع الثانى 1330ق ، رساله دوم مجموعه ، «108 پ - 168 ر» 61 برگ [فهرست مرعى : 191 / 9] .

67 . فوائد فى الدراية

(عربى)

از : زين الدين بن على بن احمد شامى عاملى (شهيد ثانى) (965ق)

فوايدى است كه شهيد ثانى در پشت نسخه اى از الدرايه اش يادداشت نموده و پس از وى جمع آورى شده است . عنوان اين فوايد ، چنين است :

- روى ابن صلاح فى كتابه عن الزهرى ، قال .

- من كتاب الخلاصه فى علم الحديث للشيخ شرف الدين الطيبى ، شارح الكشاف ، قال فى قسم الموضوع و اقسام الواضعين و منهم قوم من السوال و المكدين يقفون فى الاسواق و المساجد ...

ص:64

- فوائد نقلتها من أربعين الحافظ شهاب الدين بن حجر - رحمه الله - قال في حديث : أنّما الاعمال بالنیات هذا حديث صحيح ...

- قال السلفی وقد استفتیت شیخنا الامام ابوالحسن علی بن محمد الکیا الطبری فی رجل وصی بثلاث ماله للعلماء و الفقهاء ... وقد قال صلی الله علیه و آله و سلم من حفظ علی امتی اربعین حدیثا ...

چاپ : رسائل الشہید الثانی ، جلد دوم ، با تصحیح آقای رضا مختاری ؛ میراث حدیث شیعه ، دفتر ہفتم ، ص 450

[الذریعة : 16 / 355]

آغاز : بخط الشہید الثانی - قدس سرہ - علی ظہر درایتہ : روی ابن الصلاح فی کتابہ عن الزہری قال قدمت علی عبد الملک.

انجام : و الثالثة ذكرها الشيخ الجليل ابو سعيد محمد بن احمد بن الحسن النيسابوري في اربعينه عن اربعين شيخا وفي سنده ايضا مجاهيل . انتهى ما نقل من خط شيخنا المبرور ... الشہید الثانی - قدس سرہ - علی ظہر درایتہ و الحمد لله وحده و الصلوة علی خیر خلقہ محمد و آله اجمعین . تمت .

نسخه ها :

1 / 262 . تهران ، دانشگاه تهران : 3072 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد تقی بن محمد حسین شہرستانی ، 5 ربیع الثانی 1087ق ، رسالہ دوم مجموعہ ، « 148 - 134 » 15 برگ ، 17 سطر ، 5 / 12*20 [فہرست دانشگاه تهران :

. [2016 / 11]

2 / 263 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 9136 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، محمد تقی بن محمد حسین شہرستانی ، پنجشنبہ 15 ربیع الثانی 1087ق ، رسالہ آخر مجموعہ ، 17 سطر [رؤیت نسخه] .

68 . الفوائد الكاظمية (وجيزة المقال في الرجال)

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد حسن آیتی بیرجندی قاننی (1352 ق)

رسالہ ای است در فوائد مختلف در رجال و درایہ و بیان لزوم دقت در علم رجال و عدم قناعت بہ آنچه نقل شدہ ، با عناوین « فائدة - فائدة » . نیز حالات عدہ ای از

ص:65

علمای خاصّه و عامه و کتاب های آنان به اختصار . تألیف این رساله در رجب 1338 ق در کاظمین به پایان رسیده است .

[الذریعة : 25 / 54 که با عنوان «وجیزة المقال فی الرجال» ذکر نموده است .]

آغاز : الحمد لله الذی رفع درجات العلماء و جعلهم علی احکامه امناء فهم ورثة الانبیاء و مدادهم افضل من دماء الشهداء .

انجام : و وقفنا الله لجميع هذه الفوائد التي تليق ان تكتب بالنور على جبهات الحور ...

نسخه ها :

264 . قم ، مرعشی : 3415 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، حسن بن میرزا عبد الجواد چمیکندوکی ، قرن 14 ق ، در مدرسه عتیقه بیرجند ، در پایان نسخه اجازه میرزا حسین نوری و سیّد حسن صدر به مؤلف آمده است ، 193 برگ ، سطر مختلف ، 17*10 / 5 سم [فهرست مرعشی : 9 / 200] .

69 . فواید متفرقه در درایه

(فارسی و عربی)

از : مؤلف ناشناخته

مطالب متفرقه ای است که در لا به لای نسخه ، تحریر شده است .

نسخه ها :

265 / 1 . تهران ، ملک : 2387 ، عنوان معرفی : بندی در رجال و درایه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله پنجم مجموعه [فهرست ملک : 6 / 1] .

266 / 2 . قم ، مسجد اعظم : 1074 ، عنوان معرفی : برخی اصطلاحات درایه در یک صفحه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، یک برگ [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 497] .

70 . الفیوضات الالامعة فی حال الکتب الأربعة

(عربی)

از : محمد باقر بن رضا زند کرمانی (قرن 14 ق)

بحثی است در احادیث کتب اربعه و بیان این که تمام آنها قطعی الصدور نیستند ،

بلکه پاره ای از احادیث ضعیف و موضوع در آنها آمده و باید مورد بررسی قرار گیرند . مؤلف در آغاز کتاب ، چهار مقدمه آورده است . تألیف کتاب را در اصفهان به سال 1320ق ، به پایان رسانیده است .

آغاز : الحمد لمن خلق الانسان وعلمه البيان وفضله على كثير ممن خلق تفضيلا .

نسخه ها :

1 / 267 . قم ، مرعشی : 7336 ، نستعلیق ، محمد باقر زند کرمانی (مؤلف) ، 1320ق ، همراه با برگهایی از حاشیه مؤلف بر رساله بدایة الدرایه شهید ثانی ، 47 برگ [فهرست مرعشی : 127 / 19] .

2 / 268 . قم ، مرعشی : 4923 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تصحیح شده ، 47 برگ [فهرست مرعشی : 111 / 13] .

71 . القوامیس فی الرجال و الدرایة

(عربی)

از : آقا بن عابد بن زاهد شیروانی (فاضل دربندی) (1285ق)

رساله مفصلی است در رجال و درایه ، در دو فن :

فن اول در رجال ، شامل پانزده فصل (فی طبقات الرواة الخمسة عشر ، فی تمیز المشتربات و ...) .

فن دوم شامل چند فصل با این عنوان ها :

الفصل الاول : فی بیان اقسام الحدیث .

الفصل الثانی : شامل هشت فایده با این عنوان ها : فی بیان حقیقة السند و المتن ، حکم کتابة الحدیث ، فی بین اهل الحدیث من الطالب و الشیخ و الحافظ و الحجة و الحاکم ، جملة من احوال كتب اصحابنا المتقدمين و المتأخرين ، عدد احادیث الکتب الاربعة ، اقسام الحدیث ، المتفق و المفترق و ... ، معرفة کنی المسمين .

الفصل الثالث (شامل سه فایده) : حدّ الصحيح و الحسن و القوى و الصحيح ، طرق تحمّل الحدیث ، الفاظ الجرح و التعديل .

الفصل الرابع : معرفة سبب الحدیث ، فی بیان آداب کتابة الحدیث ، فی بیان ...

الاقتصار على الرمز فی حدّثنا و ... ، مما ینبغی للراوی ترکه و ما ینبغی له فعله ،

تقطيع الحديث ، ان علم الحديث من علوم الآخرة .

خاتمة : فى الاشارة الى جملة من الامور .

[الذريعة : 17 / 199 ؛ در مجله تراثنا شماره 24 صص 156 - 237 منتخبي از بخش رجال اين كتاب با عنوان «المنتقى النفيس من درر القواميس» توسط استاد معظم سيّد محمد رضا حسيني جلالى ، با استفاده از نسخه كتاب خانه آية الله نجومى منتشر شده است . همچنين بخش درايه آن توسط آقاى محمد كاظم رحمان ستايش تصحيح و تحقيق و در ضمن مجموعه «درايه الحديث» در مؤسسه دار الحديث در دست انتشار است .]

آغاز كتاب : سبحانك اللهم اجعلنا من الآخذين دينهم من كتابك و سنة .

آغاز فن درايه : الحمد لله رب العالمين ... و بعد فيقول ... الفن الثانى من فنى علم الاسناد علم الدراية و هو علم يقتدر به علم معرفة احوال الاسانيد .

انجام : بان ينسبوا جملة من مطالبه الى انفسهم الحمد لله و الشكر له على توفيقه للاتمام و صلى الله على محمد و آله المعصومين .

نسخه ها :

269 / 1 . کرمانشاه ، سيّد مرتضى نجومى : بدون شماره ، قسمت رجال و درايه (عکس مرکز احیاء شامل قسمت رجال) ، محمد بن اسماعيل بن ابراهيم کرمانشاهى ، يکشنبه 1281 ، از روى نسخه مؤلف ، کاتب از شاگردان مؤلف است ، رساله اول و دوم مجموعه ، 163 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء ميراث اسلامى :

عکس 709 [دليل المخطوطات : 282 ؛ فهرست عکسى مرکز احیاء : 2 / 352] .

270 / 2 . قم ، مرعشى : عکس 857 و 934 ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، شامل هر دو فن ، عکس مکرر از نسخه مدرسه ملا ابراهيم اردبيلی ، 156 برگ [فهرست عکسى مرعشى : 2 / 335 و 414] .

271 / 3 . قم ، مرعشى : 9580 ، عنوان معرفى : الدر ايّه ، فن الدراية ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، در پايان نسخه مهر کتاب خانه صدر الاسلام محمد امين خويى ، « 22 پ - 83 پ » 62 برگ ، سابقه : کتابخانه دار الحديث :

عکسى ، مرکز احیاء ميراث اسلامى : فيلم 1728 [فهرست مرعشى : 24 / 317] .

272 / 4 . قم ، مرکز احیاء ميراث اسلامى : عکس 1644 ، فقط فن ثانى ، درايه را دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، 35 برگ .

273 / 5 . تهران ، مدرسه مروی : 5 ، عنوان معرفی : رجال ملا آقا دربندی ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست مدرسه مروی : 271] .

72 . الكفاية في علم الدراية

(عربی)

از : ابو طالب بن ابوالقاسم موسوی زنجانی (1329 ق)

رسالهٔ مفصّله‌ای است در قواعد علم حدیث و درایه ، در نه مقدمهٔ کوتاه و چهار باب و یک خاتمه . تألیف این رساله در شب سه شنبه 28 صفر 1289 ق به پایان رسیده است و عنوان باب های آن چنین است :

المقدمات (شامل نه مقدمهٔ کوتاه در کلیات علم درایه) ؛

الباب الاول : فی اصول الاحادیث الاربعة ؛

الباب الثاني : فی تحمّل الاحادیث و الطرق الی نقله (شامل سه مطلب) ؛

الباب الثالث : فی صفات الراوی (شامل هفت مطلب) ؛

الباب الرابع : فی الاسماء و الطبقات و ما یناسبها .

خاتمة : فی اصطلاحات متعلقة بالقدح و المدح (شامل دو مطلب) .

چاپ : در میراث حدیث شیعه دفتر پنجم صص 279 - 400 ، با تحقیق آقای علی فرخ به چاپ رسیده است .

[الذریعة : 96 / 18]

آغاز : اللهم ربنا لك الحمد على ما ايقظتنا و هديتنا و جعلت لنا اسماعا .

نسخه ها :

274 / 1 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10212 ، نسخ ، ابو طالب بن ابو القاسم موسوی زنجانی (مؤلف) ، 1290 ق [فهرست الفبايي آستان قدس : 467] .

275 / 2 . عراق * ، نجف ، محمّد علی اردوبادی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1295 ق [مصفى المقال : 30] .

276 / 3 . قم ، مرعشى : 8334 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق ، موسی بن ابو طالب اسکی لاریجانی ، 1301 ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1پ - 52پ » 52 برگ [فهرست مرعشى : 21 / 294] .

73 . الكفاية في علم الدراية

(عربی)

از: عبد الله بن صالح سماهيجی بحرانی (1135 ق)

شیخ آقا بزرگ در مصنفی المقال در ضمن آثار سماهيجی ، الكفاية في علم الدراية را نام برده است ؛ ولی در الذريعة از آثار وی ، الكفاية في النحور را یاد کرده که سماهيجی در الإجازة الكبيرة اش از آن یاد نموده و گفته که ناتمام مانده است .

به نظر می رسد آنچه در الذريعة ذکر گردیده ، به صواب نزدیکتر است .

[مصنفی المقال : 248 ؛ الذريعة : 18 / 97]

74 . الكلام الوجيز في تهرين المستجيز

(فارسی)

از: عبد الله بن ابو القاسم موسوی بحرانی بلادی (1372 ق)

رساله ای است به فارسی در درایه و اصول حدیث که مؤلف برای امتحان کردن کسانی که درخواست اجازة روایتی از وی می کرده اند و نیز جهت به دست آوردن میزان مهارت آنها در علم الحدیث ، نگاشته است .

[المسلسلات في الإجازات : 2 / 18]

1 الكليات الرجالية

از: عبد الله بن محمد رضا شبر حسینی کاظمینی

ر . ک : درایة الحدیث .

75 . لب اللباب في الدراية و علم الرجال

(عربی)

از: محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استر آبادی (1263 ق)

رساله مفصّله می است در علم درایه و کلیات رجال مؤلف در این رساله قواعد کلی علم درایه و رجال را آمیخته با مطالب اصولی در یک مقدمه و هشت باب و یک خاتمه بیان نموده که عنوان باب های آن چنین است :

المقدمة : في تعريف علم الرجال و موضوعه و الحاجة اليه ؛

الباب الأول : فى تعريف الخبر ؛

ص:70

الباب الثاني : فى تقسيم الخبر ؛

الباب الثالث : فى انحاء تحمّل الحديث ؛

الباب الرابع : فى ان التزكية هل هى شهادة او خبر ؛

الباب الخامس : فى الفاظ الجرح و التعديل ؛

الباب السادس : ذكر السبب فى الجرح و التعديل ؛

الباب الثامن : كيفية الرجوع الى كتب الرجال ؛

الخاتمة : فى احوال مشايخ الرجال .

تأليف اين كتاب در ربيع الثانى 1235ق به پايان رسیده است . مؤلف ، اين كتاب را با عنوان الإيجاز تلخيص نموده كه نسخه هاى آن در همين بخش معرفى شده است.

چاپ : در ميراث حديث شيعه ، دفتر دوم ، صص 395 - 496 با تحقيق محمّد حسين مولوى به چاپ رسیده است .

[الذريعة : 18 / 283 و 289 ؛ التراث العربى : 4 / 391 - 392]

آغاز : الحمد لله رب العالمين ... اما بعد ... هذه رسالة فى علم الرجال كتبتها على سبيل الاستعجال اسعافا لحاجة بعض الاحباب و سميتها .

نسخه ها :

277 / 1 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامى : 375 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، ابراهيم بن يعقوب رشتى ، پنجشنبه 12 شعبان 1233ق ، 22 برگ ، 20 سطر ، 15*21 [فهرست مركز احياء : 1 / 490] .

278 / 2 . يزد ، وزيرى : 2344 ، نسخ و نستعليق ، محمّد جعفر ، 1233ق ، رساله سوم مجموعه ، « 108 - 127 » 20 برگ [فهرست كتاب خانه وزيرى : 4 / 1258] .

279 / 3 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامى : 3131 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، ذى حجه 1234ق ، تصحيح شده ، 29 برگ ، 19 سطر [فهرست مركز احياء :

8 / مخطوط] .

280 / 4 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 6710 ، آغاز : برابر نمونه ، شكسته نستعليق ، بدون نام كاتب ، 1235ق ، 28 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 621] .

281 / 5 . قم ، مرعشی : 7594 ، نستعلیق ، عبد الرسول (کوچ کجوری) ، 1244ق ، رسالۂ اول مجموعہ ، « 1پ - 19ر » 19 برگ]
فہرست مرعشی : 19 / 407 .

ص:71

- 6/ 282 . کرمانشاه، فیض مهدوی : 4، محمد بن حسین بن محمد علی خراسانی، 1253ق [مجله تراثنا : 55 / 9] .
- 7/ 283 . قم، مرعشی : 4023، آغاز : برابر نمونه، نسخ، آقا بابا بن ملا محمد مهدی شه میرزادی (شاهمیرزایی)، 1255ق، رساله نهم مجموعه، « 81 - 94ر » 14 برگ [فهرست مرعشی : 11 / 27] .
- 8/ 284 . تهران، مجلس شورای اسلامی : 13833، نسخ، محمد حسین بن ملا احمد شهر بابکی، 1256ق، رساله اول مجموعه، « 1پ - 61پ » 61 برگ [فهرست مجلس : 37 / 385] .
- 9/ 285 . مشهد، آستان قدس رضوی : 12909، نستعلیق، بدون نام کاتب، 1258ق، در کربلا، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 482] .
- 10/ 286 . ری، آستان عبد العظیم : 300، نستعلیق، بدون نام کاتب، جمادی الاوّل 1259ق، رساله سوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 3 / 448] .
- 11/ 287 . قم، مسجد اعظم : 3007، آغاز : برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، 17 ربیع الاوّل 1263ق، تصحیح شده، رساله دوم مجموعه، « 39 - 79پ » 41 برگ، 15 سطر، 10*15 سم [فهرست مسجد اعظم، قدیم : 606؛ فهرست مسجد اعظم، جدید] .
- 12/ 288 . تهران، دانشگاه تهران : 994، نسخ، قاسم بن مسیح گیلانی، ذی قعدۀ 1263ق، رساله چهارم مجموعه، 70 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 5 / 1718] .
- 13/ 289 . کرمانشاه، فیض مهدوی : بدون شماره، حسین موسوی کرمانشاهی، 1291ق [مجله تراثنا : 47 / 9] .
- 14/ 290 . قم، مرعشی : بدون شماره، بدون نام کاتب، قرن 13ق، رساله اول مجموعه [مجله میراث شهاب : 19 / 113] .
- 15/ 291 . تهران، سپهسالار : 2707، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 13ق، رساله اول مجموعه، « 3پ - 37ر » 35 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 472] .
- 16/ 292 . مشهد، حیدری : 38، ابراهیم بن یعقوب رشتی، قرن 13ق، رساله دوم مجموعه [مجله اندیشه حوزه : 7 / 215] .
- 17/ 293 . شیراز، شاه چراغ : 194، آغاز : برابر نمونه، حسن بن صادق موسوی، بدون تاریخ کتابت، شماره ثبت : 3 / 504، 19 برگ [فهرست شاه چراغ : 2 / 199] .

294 / 18 . قم ، مرعشی : 4713 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، 40 برگ [فهرست مرعشی : 12 / 297] .

295 / 19 . قم ، مرعشی : 5344 ، از آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، محمّد جعفر استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 33 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 130] .

296 / 20 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 1139 ، آغاز : الحمد لله... اما بعد فيقول الغريق في بحر العصيان ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 345] .

297 / 21 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5434 ، محمّد طاهر بن محمّد صالح حسینی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ بیست و یکم مجموعه ، « 248 - 255 پ » 8 برگ [فهرست مجلس : 16 / 338] .

298 / 22 . تهران ، دانشگاه تهران : 1109 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، 26 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 5 / 1720] .

299 / 23 . تهران ، دانشگاه تهران : 4124 ، نستعلیق ، جلال الدین بن غیاث الدین حسینی افچه ای کوشک دشتی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 138 - 192 » 45 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 13 / 3104] .

300 / 24 . تبریز ، سیّد محمّد علی قاضی طباطبایی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هشتم مجموعه کنوز العلوم مؤلف [نشریهٔ نسخه های خطی : 7 / 517] .

301 / 25 . کرمانشاه ، فیض مهدوی : بدون شماره ، حسین موسوی کرمانشاهی ، یک شنبه 15 رجب 1291 [مجله تراثنا : 62 / 140] .

302 / 26 . کرمانشاه ، فیض مهدوی : 4 / 97 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله تراثنا : 62 / 161] .

76 . مبدأ الآمال فی قواعد علوم الحدیث و الدراية و الرجال

(عربی)

از : علی بن محمّد جعفر شریعتمدار استرآبادی (1315 ق)

رسالهٔ مفصّلی است در قواعد علم درایه و رجال ، در چهار مقدمه و سه کتاب ، بدین ترتیب :

ص: 73

المقدمة الاولى : فى تعريف علم الرجال .

المقدمة الثانية : فى اسامى الكتب الرجالية .

المقدمة الثالثة : ترجمة احوال المؤلف .

المقدمة الرابعة : مشايخ الرجال و مؤلفو الكتب الرجالية .

الكتاب الاول : فى علم الرجال .

الكتاب الثانى : فى علم الدراية .

الكتاب الثالث : فى علم الحديث .

تأليف اين كتاب در شانزدهم جمادى الثانى 1302ق به پايان رسيده است .

مقدمه سوم اين كتاب - كه شرح حال مؤلف است - در دفتر سوم ميراث حديث شيعه ، به چاپ رسيده است .

[الذريعة : 19 / 48 ، مصفى المقال : 324]

آغاز : الحمد لله جل جلاله وعم نواله وعظم افضاله وكرم رجاله ورجل .

نسخه ها :

303 / 1 . قم ، مرعشى : 4659 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، على بن محمد جعفر شريعتمدار استرآبادى (مؤلف) ، بدون تاريخ كتابت ، 240 برگ [فهرست مرعشى :

. [244 / 12]

304 / 2 . تبريز ، سيّد ابو الحسن مولانا : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت [رؤيت نسخه] .

77 . مختصر رسالة فى أحوال الأخبار

(عربى)

از : سعيد بن هبة الله راوندى ، ابو حسين (قطب الدين) (573ق)

اصل رسالة فى أحوال الأخبار در دست نيست ؛ ولى يكى از عالمان آن را تلخيص نموده كه رسالة حاضر است .

اين مختصر در سيزده فصل مى باشد كه عنوان هاى آن چنين است :

1 - فى التواتر و حجّية الخبر المتواتر و ما يقوم مقامه .

2 - فى اجماع الامامية و حجّيته .

ص:74

3- فى نقل من يوجب نقله العلم من مباشرى الاتصال بالمعصومين (عليه السلام) من الرسل و النواب .

4- فى نقل العدل عن مثله و مدى حجتيه .

5- فى علامة الفاسد من الاخبار .

6- فى علامة ما يسقط العمل به مما يقطع على صدق ناقله .

7- فى علامة ما يسقط العمل به مع الشك فى صدق ناقله .

8- فى علل اختلاف الاخبار .

9- فى علل الشبهة فى اختلاف ما ليس بمختلف من الاخبار .

10- فى عرض الاخبار على الكتاب .

11- فى معارضى احاديث العرض من العامة .

12- فى عرض ما اختلف من الاخبار على المذهبيين .

13- فى كيفية العرض و علة من انكر عرض الخبرين على المذهبيين .

به نظر مى رسد اين مختصر همان رساله تحرير بيان الأخبار التي فى أول الاستبصار باشد كه قبلا معرّفى گردید .

چاپ : بار اول در مجله علوم حديث عربى : شماره اول (محرم 1418) ص 305 - 335 ؛ بار دوم در ميراث حديث شيعه ، دفتر پنجم ص 249 - 277 ، هر دو بار با تحقيق استاد سيّد محمد حسين جلالى ، به چاپ رسیده است .

آغاز : اختصار من الرسالة التي صنفها الامام الكبير السعيد قطب الدين شيخ الاسلام ابو الحسين سعيد بن هبة الله الراوندى فى احوال الاخبار ، فصل (1) اعلم ان التواتر يقع على الثلاثة فما فوقها ..

انجام : وقد ناقضت جماعة منهم ذلك و اتبعت العامة فخرجت بذلك عن اجماعها وشدت عن اسلافها ... الى آخر .

نسخه ها :

1 / 305 . قم ، محقق طباطبايى : عكسى ، عبد الغفور بن مسعود طالقانى ، 30 جمادى الاول 1029ق [مجله تراثنا : 38 / 273] .

2 / 306 . شيراز ، دانشكده پزشكى : بدون شماره ، مسعود بن ابى ابراهيم عز الدين موسى شيرازى ، 30 ربيع الاول 1073ق ، مکه .

(عربی)

از: مهدي بن علي غريفي بحراني (1343 ق)

رسالة مختصری است در سه جزء ، با این عنوان ها :

1 - في الدراية و بعض مصطلحاته .

2 - في احوال مشايخ الاجازة .

3 - في احوال الانمة (عليه السلام) .

شيخ آقا بزرگ در مصفّی المقال عنوان نموده که نسخه ای از این رساله را ملاحظه کرده است و همچنین عنوان نموده که مؤلف ، اجازة مفصّلی به آية الله سيّد شهاب الدين مرعشي نجفی واجازة مفصّل دیگری به شيخ عيسى بن صالح خاقانی جزایری داده و آن را شوارع الرواية إلى مشايخ الدراية نام نهاده است .

[مصفّی المقال : 473]

1 مشتركات الرجال

از: فخر الدين بن محمد علي طريحي رماحي نجفی

ر . ک : جامع المقال في ما يتعلّق بأحوال الحديث و الرجال .

79 . معرفة علوم الحديث (اصول علم الحديث)

(عربی)

از: محمد بن عبد الله نيشابوري ، ابو عبد الله (حاکم نيشابوري) (405 ق)

اولین کتابی است که در اصول علم حديث ، تأليف گردیده و مؤلف آن از بزرگان شيعه است . چنانچه مرحوم سيّد حسن صدر در کتاب تأسيس الشيعة لعلوم الإسلام به تفصيل در این باره بحث نموده است .

مؤلف در این کتاب 52 نوع از علوم حديث را در 52 بخش ، بيان نموده که عنوان سرفصل های آن چنین است :

1 - عالی الاسناد ، 2 - العلم بالنازل ، 3 - صدق المحدث ، 4 - المسانيد من الاسانيد ، 5 - الموقوفات من الروايات ، 6 - الاسانيد التي لا يذكر سندها من رسول الله (صلى الله عليه و آله) ، 7 - الاصحاب على مراتبهم ، 8 - المرسل ، 9 - المنقطع ، 10 - المسلسل ،

11 - المعنونة ، 12 - المعضل ، 13 - المدرج ، 14 - التابعين ، 15 - اتباع التابعين ، 16 - معرفة الاكابر ، 17 - اولاد الصحابة ، 18 - الجرح و التعديل ، 19 - الصحيح و السقيم ، 20 - فقه الحديث ، 21 - ناسخ الحديث من منسوخه ، 22 - الالفاظ الغريبة فى المتون ، 23 - المشهور من الحديث ، 24 - الغريب ، 25 - الإفرد ، 26 - المدلّسين ، 27 - علل الحديث ، 28 - الشاذ ، 29 - سنن لرسول الله (صلى الله عليه و آله) يعارضها مثلها ، 30 - الاخبار التى لا معارض لها ، 31 - زيادة الفاظ فقهيّة فى احاديث ، 32 - مذاهب الحديثين ، 33 - مذاكرة الحديث ، 34 - التصحيفات فى المتون ، 35 - تصحيفات المحدثين فى الاسانيد ، 36 - 49 - معرفة المحدثين و الرواة ، 50 - معرفة جمع الابواب التى يجمعها اصحاب الحديث ، 51 - جماعة من الرواة لم يحتج بحديثهم و لم يسقطوا ، 52 - من رخص فى العرض على العالم و رآه سماعاً و من رأى الكتابة بالاجازة من بلد الى بلد و من انكر ذلك .

چاپ : قاهره : مكتبة المتنبى ، بى تا ، از روى چاپ حيدر آباد دكن ، با تصحيح سيّد معظم حسين ، 266 ص

[الذريعة : 2 / 199 ؛ تأسيس الشيعة لعلوم الاسلام : ص 295 ؛ دائرة المعارف تشيع :

[34 / 6

آغاز : حدثنا على بن عباس ... قال اخبرنا الحاكم الفاضل ابو ... الحمد لله ذى المن و الاحسان .

نسخه ها :

307 . قم ، مرعشى : عكس 794 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، عبد الله دينورى ، قرن 5 ق ، 138 برگ [فهرست عكسى مرعشى : 2 / 271] .

80 . مقباس الهداية فى علم الدراية

(عربى)

از : عبد الله بن محمد حسن مامقانى (1351 ق)

رسالة مفصّلى است در درايه ، شامل اين مطالب :

المقدمة : حقيقة علم الدراية و تعريفها و موضوعها و غايتها .

الفصل الاول : بيان اصطلاحات علم الدراية .

ص: 77

الفصل الثانی : فی بیان الخبر و اقسامه .

الفصل الثالث : انقسام الخبر الی متواتر و آحاد .

الفصل الرابع : تنويع الخبر الواحد باعتبار احوال رواته .

الفصل الخامس : مصطلحات علماء الحديث غير ما مر .

الفصل السادس : من تقبل رواياته و من ترد .

الفصل السابع : فی شرف علم الحديث و كيفية تحمله و طرق نقله و آدابه .

الفصل الثامن : من اسماء الرجال و طبقاتهم و ما يتصل به .

الخاتمة : من صنف فی احوال الرجال و علم الدراية .

چاپ : در سال 1345 به صورت سنگی به چاپ رسیده ؛ همچنین در قم از سوی مؤسسه آل البيت لاحیاء التراث ، با تحقیق شیخ محمد رضا مامقانی در سال 1411ق ، در هفت جلد به چاپ رسیده که جلد های 1 - 4 متن کتاب و در پایان جلد 4 فهارس کتاب آمده است . جلد 5 و 6 شامل مستدرکاتی است که مصحح بر کتاب نوشته و تعداد آنها به 238 عدد می رسد و در پایان جلد 6 فهارس مستدرکات مقباس الهدایة آمده است . در جلد 7 که نتایج مقباس الهدایة نامیده شده ، محقق فهارس اصطلاحات شش جلد را به ترتیب حروف تهجی آورده است . همچنین آقای علی اکبر غفاری این کتاب را تلخیص نموده که با عنوان تلخیص مقباس الهدایة از سوی جامعه امام صادق (علیه السلام) در سال 1369ش در 280 صفحه به چاپ رسیده است .

آغاز : الحمد لله السميع البصير و الصلوة و السلام على سيدنا البشير النذير ... و بعد فيقول ... انه لما كان علما الدراية والرجال .

81 . المقنعة الأنيسة و المغنية النفيسة

(عربی)

از : احمد بن عبد الرضا بصرى خراسانى ، مهذب الدين (قرن 11 ق)

رساله مختصرى است در علم درايه ، شامل هفده «منهج» و يك خاتمه که در جمادى اول 1079 در هرات تأليف آن به پایان رسیده است . عنوان مناهج کتاب ، چنین است :

منهج اول : تعريف علم درايه ، حديث ، سنت ، اثر و ...

منهج دوم : تعريف متواتر ، آحاد ، معلق ، مُرسل ، منقطع ، مسلسل و ...

منهج سوم: متواترات، موجب علم قطعی می شوند یا ظنی؟

منهج چهارم: تقسیم بندی های حدیث در اصطلاح قدما و متأخران.

منهج پنجم: شروط قبول قول راوی.

منهج ششم: اعتبار قول راوی در حالت ادای روایت است نه وقت تحمل آن

منهج هفتم: طرق موصوله به شناخت عدالت راوی

منهج الثامن: انواع حمل حدیث

منهج نهم: آداب کتابت حدیث

منهج دهم: اصطلاحات محدثان در اسناد

منهج یازدهم: چگونگی شکل گیری احادیث شیعه

منهج دوازدهم: بحثی در معنای صحابی و تابعی

منهج سیزدهم: کنیه های معصومان (علیه السلام)

منهج چهاردهم: اصحاب اجماع

منهج پانزدهم: بحثی در جماعتی از راویان که نجاشی آنان را استثنا کرده است.

منهج شانزدهم: بحثی در طبقه راویان، تعریف و مفهوم آن.

منهج هفدهم: فرق شیعه. خاتمه در اختلاف حدیث، علل آن و احادیث موضوع.

چاپ: این رساله توسط آقای علی رضا هزار تصحیح و تحقیق شده و در ضمن مجموعه «درایة الحدیث» در مرکز تحقیقات دارالحدیث در دست انتشار است.

آغاز: احمدک اللهم لتواتر نعمانک.

انجام: البلدة المعروفة بهرات حفت بسائر الخیرات و الحمد لله وحده.

نسخه ها:

فی کتابه المقنعة الانيسة في الدراية منهم ، نسخ ، سيد محمد صادق طباطبائي سنگلجی ، بدون تاریخ کتابت ، تنها بخش کوچکی از کتاب است ، (4ص) 2گ برگ ، 11 * 18 [فهرست مجلس : 583 / 23] .

2 / 309 . تهران ، ملک : 3572 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست ملک : 495 / 6] .

3 / 310 . تهران ، دانشکده الهیات : 641 د ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، « پ 3 - 18 پ » 15 برگ [فهرست الهیات تهران : 1 / 346 و 675] .

ص:79

82. ملخص اسرار اليقين في شرح دراية المتقين

(عربي)

از: مؤلف ناشناخته

شرحی است بر کتاب سنن الهداية في علم الدراية كه قبلاً معرفي گردید .

[الذريعة : 239 / 12 و 203 / 22]

آغاز: الحمد لله الذي احكم اساس شرايع الدين بتصحيح الدراية.

83. ملخص المقال في الدراية و الرجال

(عربي)

از: محمد بن محمود عصار لواساني ، سيّد (1356 ق)

رساله ای مفصل و استدلالی است در درایه و بیان اصول کلی علم رجال . مؤلف در بخش اخیر کتاب، در موارد متعدّد از توضیح المقال ملاً علی کنی نقل نموده است.

تألیف این رساله در ربیع الثانی 1247 در مشهد به پایان رسیده و مؤلف ، نسخه اصل را در دوازدهم ربیع الثانی 1347 وقف آستان قدس رضوی نموده است.

[الذريعة : 214 / 22]

آغاز: ... بنده شرمنده در موقع نوشتن فقاهاة الرضوية چون در مقدمه آن اموری را مذکور نموده ام که شخص طالب محتاج به کتب اصولیه و قواعد فقهیه که علماء سلف تصنیف فرموده اند نباشند.

انجام: کنیه جد بزرگوارش ابو القاسم است .

نسخه ها :

311 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3639 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، سيّد محمد عصار (مؤلف) ، ربیع الثانی 1347 ق ، وقف از سوی مؤلف در 12 ربیع الثانی 1347 ، 64 برگ ، 11*19 [فهرست آستان قدس : 6 / 625] .

84. منبع الأحكام (منظومة في الدراية)

(عربي)

از : محمّد بن سلیمان تنکابنی ، صاحب قصص العلماء (1302 ق)

ارجوزة کوتاهی است در 78 بیت در قواعد علم درایه و شناخت حدیث که مؤلف ، آن را در صفر 1265 به نظم کشیده است .

ص:80

آغاز:

احمد من یحمد بالمحمد

انجام: فی صفر من هجرة الرسول مهاجراً مع زمرة الفحول

نسخه ها:

1 / 312 . قم ، مرعشی : 4505 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حسن بن مشهدی حسین کلان محله ای ، 1271ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست مرعشی : 81 / 12] .

2 / 313 . قم ، مرعشی : 6109 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مرعشی : 112 / 16] .

3 / 314 . چالوس ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 453 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام)] .

85 . منتقى الآمال فی قواعد علم الرجال

(عربی)

از : علی بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (1315 ق)

رساله مفصلی است که مؤلف قصد داشته ، آن را در سه بخش و هر بخش در چند باب ، تألیف نماید . هدف مؤلف ، کمک به مراجعه کنندگان به کتب رجالی بوده که هنگام مراجعه ، با اصطلاحات و مشکلاتی مواجه می شوند که فهم و حل آنها ضروری است تا بتوانند کاملاً استفاده نمایند . از این کتاب ، فقط چهار باب از بخش اول آن تألیف شده و ناتمام باقی مانده است .

آغاز : احمدک اللهم علی آلائک وصل اولیائک و امنائک و تابع اللهم بیننا و بینهم فی یوم لقائک .

انجام : او کانت مسطورة فی کتاب المشترکات و علیه اوله التکلان .

نسخه ها:

315 . قم ، مرعشی : 3090 ، افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علی بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 23 پ - 69 پ » 47 برگ [فهرست مرعشی : 314 / 8] .

ص: 81

از : محمّد باقر زاهد مهاجرانی همدانی (معاصر)

ر . ک : الدراية في علم الرواية .

1 منظومة في الدراية

از : محمّد بن سليمان تنكابنی ، صاحب قصص العلماء

ر . ک : منبع الأحكام .

1 منظومة في الدراية

از : حبيب الله بن علي مدد شريف كاشاني

ر . ک : الدرّة الفاخرة .

86 . موجز المقال في علم الدراية (نظم الوجيزه للشيخ البهائي)

(عربي)

از : عبد الرحيم بن عبد الحسين حائري تهراني (قرن 14 ق)

نظم الوجيزة ي شيخ بهايي است كه در سال 1309ق ، به نظم كشيده شده و داراي تقريظ سيّد محمّد باقر حجّت و شيخ محمّد حسن ابي المحاسن حايري در سال 1343ق است .

چاپ : در تهران سال 1343ق به همراه «ملخص المقال في الرجال» همين مؤلف به چاپ رسيده است .

[الذريعة : 1 / 472 با عنوان «ارجوزة في الدراية» و 23 / 253 با عنوان «موجز المقال» ؛ مصفى المقال : 227]

1 نظم الوجيزة للشيخ البهائي

از : عبد الرحيم بن عبد الحسين حائري تهراني

ر . ک : موجز المقال في علم الدراية .

87. نهاية الدراية في شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائي)

(عربی)

از: حسن بن هادی صدر کاظمینی، سید، ابو محمد (1354 ق)

شرح مزجی مفصّلی است بر الوجيزة شیخ بهایی، شامل مقدمه و شش فصل و خاتمه، به شرح زیر:

المقدمة: تعريف علم الدراية؛

الفصل الاوّل: في بعض التقسيمات التي مدارها على المتن والسند؛

الفصل الثاني: حجية الاخبار؛

الفصل الثالث: في بعض الالقب والاصطلاحات للخبر؛

الفصل الرابع: الجرح والتعديل؛

الفصل الخامس: انحاء تحمّل الحديث؛

الفصل السادس: آداب كتابة الحديث و ضبطه و نقله .

تأليف این شرح در شب شنبه 23 شوال 1314 به پایان رسیده است .

چاپ: هند، لکنهو چاپ سنگی، 1324ق؛ بیروت، صیدا، 1331ق، 150ص؛ ایران، قم، تحقیق ماجد غرباوی، نشر مشعر، 1354ق، 609ص

[الذريعة 24 / 400]

آغاز: الحمد لله في البداية و النهاية على نعمائه المتواترة.

88. نهاية الدراية في شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائي)

(عربی)

از: محمد بن عنایت احمد کشمیری (1235 ق)

شرح مفصّلی است بر الوجيزة فی الدراية شیخ بهایی . در نجوم السماء عنوان شده که نسخه اصل این کتاب، در کتاب خانۀ میر حامد حسین در هند موجود بوده و بالغ بر پانزده هزار بیت است .

[الذريعة : 24 / 399 ؛ مصفى المقال : 436]

آغاز : الحمد لله؛ قيل هو الوصف بالجميل .

89 . النهاية فى علم الدراية

(عربى)

از : محمد باقر بن مرتضى بن احمد طباطبايى يزدي (1298 ق)

مؤلف ، ابتدا منظومه اى در درايه سروده و سپس آن را شرح نموده و نام شرحش

ص: 83

را النهایة فی علم الدراية نهاده است . مؤلف ، این رساله را در آخر کتابش لوائح اللوحین فی أسرار شهادة الحسین ، نام برده است .

1 الوجيزة

از : محمد جعفر بن سيف الدين شریعتمدار استر آبادی

ر . ک : الإيجاز .

90 . الوجيزة

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

نسخه ها :

316 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 12909 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، در کربلا ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 601] .

91 . الوجيزة فی الدراية (الوجيزة فی کلیات الرجال)

(عربی)

از : ابو الحسن بن حسین یزدی (1244 ق)

رساله کوتاهی است در درایه و کلیات علم رجال، مؤلف از مسوده آن در آخر شعبان 1237 ق فراغت یافته، و پس از وی یکی از شاگردانش در سال 1242 ق آن را از سواد به بیاض برده است. در الذریعة 48 / 25 عنوان شده که این رساله در یک مقدمه و شش مقاله و یک خاتمه دارای یازده فایده تنظیم شده، ولی در فهرست دانشگاه تهران 688 / 16 که نسخه ای از این رساله معرفی شده آن را دارای یک مقدمه و سه مقاله و یک خاتمه، معرفی نموده است. همچنین در الذریعة سه نسخه برای این رساله در کتاب خانه های نجف (کتاب خانه محمد رضا فرج الله، کتاب خانه شیخ علی کاشف الغطاء، کتاب خانه شیخ محمد سماوی) معرفی نموده است .

[الذریعة : 10 / 91 با عنوان «رجال المولى ابی الحسن» و 25 / 48 با عنوان «الوجيزة فی الدراية» ؛ مصفی المقال : 28]

ص: 84

آغاز: الحمد لله الذى جعلنى من اهل الدراية و ميز لنا الصحيح والسقيم من الرواية.

انجام: و تاريخ ولادة الشيخ تاريخ وفاة التلعكبرى.

نسخه ها:

317. تهران، دانشگاه تهران: 7749، عنوان معرفى: الوجيزة فى كليات الرجال، آغاز:

برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعليق، محمد تقى بن محمد اسماعيل استرآبادى، 1242ق، رساله دوم مجموعه، كل مجموعه 161 برگ، 27 سطر، 17*24 [فهرست دانشگاه تهران: 16 / 688].

92. الوجيزة فى الدراية

(عربى)

از: محمد بن حسين عاملى، بهاء الدين (شيخ بهابى) (1030 ق)

رساله مختصر و معروفى است در علم درايه. مؤلف آن را به منزله مقدمه اى بر كتابش الحبل المتين نگاشته و روز چهارشنبه آخر ذى قعدة 1010، هنگامى كه در مرو رود معروف به ماروچاق، همراه لشكريان شاه عباس صفوى براى تسخير بلخ عازم آن جا بوده، تأليف آن را به پايان رسانيده است.

مؤلف كتابش را در يك مقدمه و شش فصل قرار داده كه عنوان سر فصلهاى آن چنين است:

المقدمة: فى تعريف علم الدراية.

الفصل الاول: ما يتقوم به من معنى الحديث.

الفصل الثانى: فى المتواتر و الواحد.

الفصل الثالث: فى انواع الحديث.

الفصل الرابع: فى تعديل الراوى و جرحه.

الفصل الخامس: فى انواع تحمل الحديث.

الفصل السادس: فى آداب كتابة الحديث.

الخاتمة: فى كثرة احاديث الشيعة.

بر اين رساله، شروح متعددى نوشته شده است كه هر کدام در عنوان خود، معرفى گرديد.

چاپ: چندین بار به صورت مستقل به چاپ رسیده است. همچنین به ضمیمه کتاب ضیاء الدراية و در مجله تراثنا، شماره 32 (ذی حجه 1413) صص 387 - 439 با تصحیح ماجد الغرباوی منتشر گردیده است. همچنین با تصحیح مجدد توسط سید محمد حسن آل مجدد شیرازی در مجموعه درایة الحدیث، در مرکز انتشارات دارالحدیث در دست انتشار است.

[الذریعة: 51 / 25؛ مشار عربی: 985؛ التراث العربی: 448 / 5؛ فهرست الفبایی آستان قدس: 600]

آغاز: الحمد لله على نعمائه المتواترة وآلائه المستفیضة المتكاثرة و الصلوة.

انجام: المتناولون بيد غير قصيرة و انا اسأل الله تعالى التوفيق لاتمامه و الفوز بسعادة اختتامه انه سميع مجيب و الحمد لله رب العالمين.

نسخه ها:

1 / 318. یزد، وزیری: 909، نسخ، بدون نام کاتب، 1004ق، رساله سوم مجموعه [فهرست کتاب خانه وزیری: 749 / 2].

2 / 319. شیراز، دانشکده پزشکی: 627، محمد شریف بن عبد الرحیم یزدی نجفی، 1009ق [میراث اسلامی ایران: 413 / 1].

3 / 320. تهران، دانشگاه تهران: 4316، نسخ، محمد بن علی تبینی، 6 رمضان المبارک 1011ق، رساله ششم مجموعه، « 71 -

91 » برگ [فهرست دانشگاه تهران:

. [3279 / 13]

4 / 321. تهران، دانشگاه تهران: 918، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، محمد امین قاری، صفر 1015ق، رساله دوم مجموعه، « 142 پ -

149 پ » 8 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 1749 / 5].

5 / 322. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه طباطبایی 387، نستعلیق، بدون نام کاتب، 1016ق، رساله دوم مجموعه، «

31 پ - 38 » 8 برگ [فهرست مجلس:

. [142 / 22]

6 / 323. قم، گلپایگانی: 1629 / 9 / 179، آغاز: برابر نمونه، نسخ، زین العابدین بن محمد باقر حسینی، 1016ق، دار المومنین قم

، در حاشیه تصحیح شده با علامت « بلاغ سماع » در حاشیه، رساله چهارم مجموعه، « 73 پ - 83 ر » 10 برگ، 14 سطر [فهرست

گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید: مخطوط].

ص: 86

- 324 / 7 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 246 ، بدون نام کاتب ، 22 شعبان 1033ق ، (75551) ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 39 / 3] .
- 325 / 8 . چالوس ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 475 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ جلی ، محمد باقر بن محمد بن خواجه علی ، 15 رجب 1038ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، 13*20 [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : مخطوط] .
- 326 / 9 . قم ، گلپایگانی : 27 / 173 ، بدون نام کاتب ، 1040ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای] .
- 327 / 10 . مشهد ، ادبیات مشهد : 307 ، نستعلیق ، محمد بن احمد بن عمران شامی ، 1043ق ، تصحیح و مقابله شده ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 171] .
- 328 / 11 . تهران ، دکتر علی اکبر فیاض : بدون شماره ، نسخ ، محمد بن احمد شامی ، 1043ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 70 / 7] .
- 329 / 12 . تهران ، حسین مفتاح : 104 ، منتخب الوجیزه ، حسن بن حسین حسینی مازندرانی ، شعبان 1046ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 223 / 7] .
- 330 / 13 . تهران ، سپهسالار : 2670 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1046ق ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 50 پ - 53 پ » 4 برگ [فهرست سپهسالار : 748 / 5] .
- 331 / 14 . مشهد ، عبد الحمید مولوی : 563 ، نسخ ، اسماعیل بن کمال الدین حسین شیرازی ، 1048ق ، با حواشی ، رسالهٔ دوم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 88 / 5] .
- 332 / 15 . تهران ، دانشگاه تهران : 5884 ، نسخ ، محمد شریف ، 1049ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 24 پ - 40 پ » 17 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 130 / 16] .
- 333 / 16 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 124(17055) ، نستعلیق ، رفیع الدین احمد ، محرم 1053ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 11 و 927 / 12] .
- 334 / 17 . تهران ، دانشگاه تهران : 3436 ، نسخ ، خیر الدین خراسانی ، 8 جمادی الثانی 1053ق ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 178 پ - 181 ر » 4 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2448 / 11] .
- 335 / 18 . شیراز ، خانقاه احمدیه : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1067ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 224 / 5] .

- 19 / 336 . شیراز ، دانشکده پزشکی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، قبل از 1070ق ، به ضمیمه تہذیب الاحکام ہمراہ با اجازہ ای در 1070ق [میراث اسلامی ایران :
- . [420 / 1 .
- 20 / 337 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9313 ، شکستہ نستعلیق ، عزیز اللہ ، 1071ق [فہرست الفبایی آستان قدس : 600] .
- 21 / 338 . تہران ، دانشگاه تہران : 6724 ، نسخ ، کمال الدین حسن حسینی نجفی نیشابوری ، ربیع الثانی 1072ق ، رسالہ دوم مجموعہ [فہرست دانشگاه تہران :
- . [345 / 16 .
- 22 / 339 . یزد ، مدرسہ عبد الرحیم خان (سریزدی) : 25 ، بدون نام کاتب ، 1072ق ، رسالہ ششم مجموعہ ، 25 برگ [نشریہ نسخہ های خطی : 4 / 426] .
- 23 / 340 . تہران ، ملک : 1023 ، نسخ ، نظام الدین محمد بن محمد فاضل خادم ، 1074ق [فہرست ملک : 224 / 5] .
- 24 / 341 . تہران ، مجلس شورای اسلامی : 3718 ، نستعلیق ، محمد تقی بن محمد علی ، 1075ق ، رسالہ چہارم مجموعہ ، « ص 118 - 130 » 7 برگ [فہرست مجلس :
- . [1694 / 10 .
- 25 / 342 . مشهد ، مدرسہ نواب : 143 ، نسخ ، محمد فاضل بن محمد مہدی مشہدی ، 1078ق ، رسالہ ہشتم مجموعہ [فہرست دو کتاب خانہ مشہد : 554] .
- 26 / 343 . آران و بیدگل ، امامزادہ ہلال بن محمد : 257 ، آغاز : برابر نمونہ ، انجام : برابر نمونہ ، نسخ ، محمد باقر بن محمد رضا مشہدی اصفہانی ، 26 ذی قعدہ 1084ق ، با تصحیح و حواشی ، رسالہ سوم مجموعہ ، « 90 پ - 95 » 6 برگ ، 17 و 18 سطر ، 13*19 سم [فہرست امامزادہ ہلال] .
- 27 / 344 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2618 ، نستعلیق ، محمد بن مرتضی مشہور بہ نور الدین ، 1085ق ، رسالہ اول مجموعہ ، « 1 پ - 2 پ » 2 برگ ، 5 / 17*25 سم [فہرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 28 / 345 . اصفہان ، دانشگاه اصفہان : 293 (17061) ، نسخ ، شیخ نظام بن شیخ صادق تویسرکانی ، 1085ق ، رسالہ ہفتم مجموعہ [نشریہ نسخہ های خطی :
- . [938 / 12 و 11 .
- 29 / 346 . اصفہان ، دانشکدہ ادبیات : بدون شماره ، نظام بن صادق تویسرکانی ، 1085ق ، رسالہ ہفتم مجموعہ [نشریہ نسخہ های خطی : 5 / 305] .

- 30/ 347 . قم ، مدرسه حجازیها : 8680 / 58 / 130 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد زمان قاری ، 1091ق ، ش 1393 ، رساله دوم مجموعه ، « 16 - 21 » 6 برگ ، 13 - 15 سطر ، 11*17 سم [مجله نور علم : 297 / 52 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .
- 31 / 348 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7097 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، با انهاء از شیخ بهایی ، « 9صفحه » 5 برگ [فهرست آستان قدس : 629 / 6] .
- 32 / 349 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 120 ، نسخ ، محمود بن حسام مشرقی جزایری خوارزمی ، قرن 11ق ، رساله اول مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 41/2] .
- 33 / 350 . تهران ، ملی تهران : 1088 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد جعفر بن عبد الرحیم ، قرن 11ق ، رساله اول مجموعه ، « ص 1 - 8 » 4 برگ [فهرست ملی تهران : 80 / 9] .
- 34 / 351 . قم ، گلپایگانی : 981 / 6 / 71 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، در حاشیه تصحیح و نسخه بدل آورده شده ، با حواشی « منه رحمه الله » ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 5پ » 5 برگ ، 19 سطر [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 35 / 352 . تهران ، سپهسالار : 321 صدر ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله دوم مجموعه ، « 131پ - 136ر » 6 برگ [فهرست سپهسالار : 747 / 5] .
- 36 / 353 . قم ، مسجد اعظم : 770 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله سوم مجموعه ، « 53پ - 59پ » 7 برگ ، 14 سطر ، 11*19 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 475 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .
- 37 / 354 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3599 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، رساله دوم مجموعه ، 17 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 38 / 355 . تهران ، مجلس سنا : 225 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق ، « 118 - 132 » 15 برگ [فهرست مجلس سنا : 105 / 1] .
- 39 / 356 . خوی ، مدرسه نمازی : 655 ، نسخ ، محمد علی شمس اردکانی ، 1101ق ، رساله اول مجموعه [فهرست مدرسه نمازی : 353 / 1] .
- 40 / 357 . قم ، مرعشی : 7316 ، نسخ ، صفی الدین بن فخر الدین بن نور الدین بن علی عاملی ، 1104ق ، رساله هشتم مجموعه ، « 175پ - 180ر » 6 برگ [فهرست مرعشی : 110 / 19] .

41 / 358 . یزد ، وزیری : 3161 ، نسخ ، محمد محسن قاری ، 1111ق ، رساله دوازدهم مجموعه ، « 214 - 215 » 2 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 1555 / 5] .

42 / 359 . همدان ، کمالی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1123ق [نشریه نسخه های خطی : 386 / 5] .

43 / 360 . قم ، مسجد اعظم : 652 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد رفیع بن ملا صفات الله نائینی ، ذی حجه 1124ق ، رساله هفتم مجموعه ، « 60 پ - 64 ر » 5 برگ ، 17 سطر ، 12*19 [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 467 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .

44 / 361 . شیراز ، ملی فارس : 163 ، بدون نام کاتب ، محرم 1127ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملی فارس : 141 / 1] .

45 / 362 . قم ، قائنی : 341 ، محمد خضر بن محمد حسین شوشتری ، 1134ق ، شرح حال کاتب در طبقات اعلام الشیعه (قرن 12 ، صفحه 240) آمده است [مجله تراثنا :

[143 / 52] .

46 / 363 . قم ، مرعشی : 11247 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 27 جمادی الاوّل 1153ق ، رساله دوم مجموعه ، « 77 - 81 » 5 برگ ، 19 سطر ، 7*13 سم [فهرست مرعشی : 354 / 28] .

47 / 364 . مشهد ، واعظ زاده خراسانی : 17 ، مؤمن بن شاه حسن تونی ، 1162ق ، رساله دوم مجموعه [مجله مشکوة : 214 / 47] .

48 / 365 . تهران ، ملی تهران : 4043 ع ، نسخ ، محسن بن حسن حسینی طالقانی ، قرن 12ق ، رساله دوم مجموعه ، « 59 - 63 » 5 برگ ، 17 سطر ، 10*16 [فهرست ملی تهران : 344 / 17] .

49 / 366 . تهران ، ملی تهران : 1984 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 80 - 85 » 6 برگ [فهرست ملی تهران : 11 / 16 و 17] .

50 / 367 . اصفهان ، عمومی اصفهان : 3088 ، نسخ ، عبد الکریم بن محمد باقر خوئی ، قرن 12ق ، رساله دوم مجموعه ، « صفحه 293 - 302 » 5 برگ [فهرست کتاب خانه عمومی اصفهان : 334 / 1] .

51 / 368 . قم ، مسجد اعظم : 2082 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، تقی بن محمد باقر رشتی ، 1208ق ، در نجف اشرف ، رساله پنجم مجموعه ، « 178 پ - 180 پ » 3 برگ ، 13*20 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 536 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

- 369 / 52 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 277 ، مصطفی بن محمد علی حسینی ، 1208ق ، رساله چهارم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 102 / 2] .
- 370 / 53 . قم ، مرعشی : 4055 ، نستعلیق ، اسماعیل بن محمد کریم تبریزی ، 1216ق ، رساله اول مجموعه ، « 12ر - 15ر » 4 برگ [فهرست مرعشی : 56 / 11] .
- 371 / 54 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3163 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1218ق ، تصحیح شده ، رساله سوم مجموعه ، 18 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 372 / 55 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7087 ، نستعلیق ، محمد بن محمد علی خوانساری ، 1219ق [فهرست آستان قدس : 6 / 630] .
- 373 / 56 . تهران ، دانشگاه تهران : 2270 - 2310 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1222ق ، رساله چهل و یکم مجموعه ، « 236پ - 239پ » 4 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2679 / 7] .
- 374 / 57 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 340 ، نسخ ، حسین بن محمد شوشتری ، 1224ق [نشریه نسخه های خطی : 113 / 2] .
- 375 / 58 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8066 ، نسخ ، میرزا محمد بن محمد علی خوانساری ، 1226ق ، 34 برگ [فهرست آستان قدس : 631 / 6] .
- 376 / 59 . قم ، گلپایگانی : 4068 / 20 / 188 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، ابو القاسم ، یکشنبه 2 ربیع الاول 1228ق ، رساله سوم مجموعه ، « 53ر - 63ر » 11 برگ ، 10*15 سم [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 261 / 2 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 377 / 60 . تهران ، ملک : 828 ، بدون نام کاتب ، 1231ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 100پ - 104ر » 5 برگ [فهرست ملک : 5 / 196] .
- 378 / 61 . کرمانشاه ، فیض مهدوی : 1 ، محمد بن میرزا حسن بن آقارستم بن زین البیک ، 1233ق [مجله تراثنا : 48 / 9] .
- 379 / 62 . قم ، مرعشی : 5384 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، ذی حجه 1240ق ، رساله چهارم مجموعه [فهرست مرعشی : 14 / 175] .
- 380 / 63 . تهران ، سپهسالار : 549 ، بدون نام کاتب ، 1255ق ، « 27ر - 33ر » 7 برگ [فهرست سپهسالار : 748 / 5] .
- 381 / 64 . تهران ، سپهسالار : 559 ، بدون نام کاتب ، 1255ق ، رساله هشتم مجموعه ، « 27ر - 33ر » 7 برگ [فهرست سپهسالار : 748 / 5] .

- 382 / 65 . قم ، آستان معصومیه (س) : 77 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1257ق ، رساله چهارم مجموعه [فهرست آستان معصومیه (س) : 96/1] .
- 383 / 66 . قزوین ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 294 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سیّد حسین بن سیّد محسن حسینی ، 2 ربیع الاوّل 1264ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 1 - 7 » 7 برگ ، 15 سطر [میراث اسلامی ایران : 10 / 667 ؛ فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 1 / 346] .
- 384 / 67 . تهران ، دانشگاه تهران : 2363 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1265ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 9 / 965] .
- 385 / 68 . قم ، گلپایگانی : 6907 / 35 / 87 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، عبد الشکور ، 1277ق ، رساله چهارم مجموعه ، ؛ « 41 پ - 45 پ » 5 برگ ، 18 سطر [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 386 / 69 . کاشان ، جعفری کاشان : 12 ، آغاز : برابر نمونه ، عبد الحسین بن محمّد مهدی خوانساری ، 1287ق ، رساله دوم مجموعه ، « 59 - 60 پ » 2 برگ ، 15 سطر ، 20*27 سم [فهرست کتاب خانه جعفری : مخطوط] .
- 387 / 70 . قم ، گلپایگانی : 27 / 130 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمود بن محمّد حسن رازی ، 20 شوال 1291ق ، رساله دوم مجموعه ، « 55 پ - 64 ر » 10 برگ ، 10 سطر ، 12*18 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 116/3 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 388 / 71 . قم ، مرعشی : 56 ، نسخ ، ابراهیم زنجانی ، 1294ق ، رساله چهارم مجموعه [فهرست مرعشی : 1 / 68] .
- 389 / 72 . تهران ، ملک : 2359 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1299ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست ملک : 5 / 473] .
- 390 / 73 . قم ، مدرسه حجازیها : 8205 / 56 / 55 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، شیخ موسی بن ابوطالب لاریجانی ، 1299ق ، رساله ششم مجموعه ، « 53 - 57 » 5 برگ ، 17*21 سم [فهرست مدرسه حجازیها] .
- 391 / 74 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 514 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 1 پ - 6 ر » 6 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی :
- عکس 278 [فهرست مجلس : 22 / 231 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 1 / 250] .
- 392 / 75 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5886 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 12 و 13 ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 2 - 16 » 8 برگ [فهرست

393 / 76 . قم ، گلپایگانی : 16 / 155 ، آغاز : برابر نمونه ، تحریری ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 40 پ - 45 پ » 6 برگ ، 16 سطر ، 16*11 سم [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

394 / 77 . قم ، گلپایگانی : 5 / 114 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 190 پ - 193 ر » 4 برگ [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

395 / 78 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2418 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : ، یرتضیه الناظرون بعین البصیره ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 42 پ - 51 ر » 5 برگ ، 18 سطر ، 18 / 5*11 / 5 [فهرست مرکز احیاء :

7 / مخطوط] .

396 / 79 . قم ، مدرسه فیضیه : 847 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله سیزدهم مجموعه ، « 5 صفحه » 3 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 30 / 2] .

397 / 80 . قم ، گلپایگانی : 2 / 57 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد بن محمد باقر ، 2 ذی قعدہ 1303 ق ، بلده طیبہ سر من رای ، رساله دوم مجموعه ، « 7 پ - 10 ر » 4 برگ ، 19 سطر ، 18*24 سم [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

398 / 81 . قم ، مرعشی : 6068 ، نسخ و نستعلیق ، محمد تقی بن آقا محمد صالح ، 1303 ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مرعشی : 69 / 16] .

399 / 82 . تهران ، دانشگاه تهران : 4509 ، نستعلیق ، علی اکبر بن علی حسینی فراهانی ، 10 ربیع الثانی 1308 ق ، رساله ششم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران :

13 / 3461] .

400 / 83 . قم ، مرعشی : 11388 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد امین بن علی محمد موسوی جزائری شوشتری ، دوشنبه نیمه جمادی الثانی 1312 ق ، رساله یازدهم مجموعه [فهرست مرعشی : 652 / 28] .

401 / 84 . قم ، مدرسه حجازیها : 7871 / 53 / 81 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، غلام حسین ، 1312 ق ، ش 540 ، رساله پنجم مجموعه ، « 66 - 68 » 3 برگ ، 20 سطر ، 14*21 سم [مجله نور علم : 297 / 52 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .

- 402 / 85 . قم ، آستان معصومیه (س) : 6203 ، نستعلیق ، محمد رضی زنکوهی ، 8 صفر 1314ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست آستان معصومیه (س) ، دانش پژوه : 226] .
- 403 / 86 . قم ، مرعشی : 1001 ، نسخ ، محمود بن محمد رضا بیدگلی ، 12 شعبان 1318ق [فهرست مرعشی : 193 / 3] .
- 404 / 87 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1424 ، بدون نام کاتب ، 1348ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 370] .
- 405 / 88 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 1492 ، آیت الله سید شهاب الدین مرعشی ، 1349ق ، مقابله شده ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 379] .
- 406 / 89 . رشت ، فرهنگ : 146ح ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست فرهنگ رشت : 125] .
- 407 / 90 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 269 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ پانزدهم مجموعه ، « 121 پ - 123 پ » 3 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 1 / 254] .
- 408 / 91 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [مجله میراث شهاب : 19 / 112] .
- 409 / 92 . قم ، مرعشی : 2548 ، نسخ ، محفوظ بن علی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 146 پ - 148 پ » 3 برگ [فهرست مرعشی : 7 / 131] .
- 410 / 93 . قم ، مرعشی : 28 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 47 پ - 51 » 5 برگ [فهرست مرعشی : 39 / 1] .
- 411 / 94 . قم ، مرعشی : 7032 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ بیست و سوم مجموعه [فهرست مرعشی : 18 / 201] .
- 412 / 95 . قم ، مرعشی : 7520 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، : رسالهٔ دوم مجموعه ، « 42 پ - 47 پ » 6 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 327] .
- 413 / 96 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11134 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 600] .
- 414 / 97 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1157 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ نهم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 348] .

- 98 / 415 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 749 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، به ضمیمه تهذیب الاحکام] فهرست اهدایی رهبری : 250] .
- 99 / 416 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1598 (1283) ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مجلس : 299 / 4] .
- 100 / 417 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1851 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله ششم مجموعه ، « ص 597 - 609 » برگ [فهرست مجلس : 320 / 5] .
- 101 / 418 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1851 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دهم مجموعه ، « ص 597 - 609 » برگ [فهرست مجلس : 530 / 9] .
- 102 / 419 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2761 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهاردهم مجموعه ، « ص 541 - 552 » برگ [فهرست مجلس : 163 / 9] .
- 103 / 420 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2938 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه [فهرست مجلس : 366 / 10] .
- 104 / 421 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 426 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 22 - 28 » برگ [فهرست مجلس : 177 / 22] .
- 105 / 422 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4359 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 102 پ - 109 » برگ [فهرست مجلس : 72 / 12] .
- 106 / 423 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4903 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوازدهم مجموعه ، « 106 ر - 108 ر » برگ [فهرست مجلس : 122 / 14] .
- 107 / 424 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 754 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 ر - 11 ر » برگ [فهرست مجلس : 40 / 23] .
- 108 / 425 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7540 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 5 ر » برگ [فهرست مجلس : 39 / 26] .

- 109 / 426 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 875 ، بخشی از وجیزه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 62 » 31 برگ [فهرست مجلس : 157 / 23] .
- 110 / 427 . تهران ، دانشگاه تهران : 3072 ، نسخ ، محمد تقی بن محمد حسین شهرستانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 191 - 199 » 9 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2017 / 11] .
- 111 / 428 . تهران ، دانشگاه تهران : 3359 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله ششم مجموعه [فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 130 / 2] .
- 112 / 429 . تهران ، دانشگاه تهران : 4123 ، نستعلیق ، جلال الدین بن غیاث الدین حسینی افچه ای کوشک دشتی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 194 - 215 » 22 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 3104 / 13] .
- 113 / 430 . تهران ، دانشگاه تهران : عکس 6473 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله یازدهم مجموعه [فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 257 / 3] .
- 114 / 431 . تهران ، دانشگاه تهران : 821 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 10 پ - 11 پ » 2 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 1748 / 5] .
- 115 / 432 . تهران ، دانشگاه تهران : 9255 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هفتم مجموعه ، « 3ر - 6ر » 4 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 332 / 17] .
- 116 / 433 . تهران ، دانشگاه تهران : 989 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 1750 / 5] .
- 117 / 434 . تهران ، ملی تهران : 3743 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 123 - 126 پ » 4 برگ ، 19 سطر ، 11*19 سم [فهرست ملی تهران : 366 / 16] .
- 118 / 435 . تهران ، ملی تهران : 2046 / ع ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله شانزدهم مجموعه ، « 190 - 193 » 4 برگ [فهرست ملی تهران : 178 / 11] .
- 119 / 436 . تهران ، ملی تهران : 2189 / ع ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 33 - 36 » 4 برگ [فهرست ملی تهران : 466 / 11] .

- 120 / 437 . تهران ، ملی تهران : 2272 / ع ، نسخ ، هاشم بن کرم الله جزائری ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 80 - 85 »
 « 6 برگ [فهرست ملی تهران : 11 / 680] .
- 121 / 438 . قم ، گلپایگانی : 12 / 144 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 98 پ - 102 ر » 5 برگ ، 15 سطر ، 13*21 سم [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .
- 122 / 439 . تهران ، سپهسالار : 2799 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « ص 20 - 23 » 2 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 748] .
- 123 / 440 . تهران ، سپهسالار : 7542 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 122 پ - 126 پ » 5 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 748] .
- 124 / 441 . قم ، مسجد اعظم : 1826 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 129 ر - 131 پ » 3 برگ ، 22 سطر ، 12*23 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 525 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .
- 125 / 442 . قم ، مسجد اعظم : 5 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الحسین بن سید تاج حسینی جزائری ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 144 ر - 145 پ » 2 برگ ، 29 سطر ، 21*29 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 428 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .
- 126 / 443 . قم ، مسجد اعظم : 849 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 72 پ - 77 پ » 6 برگ ، 14 سطر ، 10*19 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 482 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید : مخطوط] .
- 127 / 444 . خوی ، مدرسه نمازی : 493 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مدرسه نمازی : 1 / 355] .
- 128 / 445 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2276 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 150 ر - 152 ر » 3 برگ ، 21 سطر ، 5 / 11*17 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 129 / 446 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 280 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 120 پ - 124 ر » 5 برگ [فهرست مرکز احیاء : 1 / 381] .

- 130 / 447 . یزد ، وزیری : 3909 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 49 - 52 » 4 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 1844 / 5] .
- 131 / 448 . یزد ، وزیری : 844 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست کتاب خانه وزیری : 710 / 2] .
- 132 / 449 . همدان ، مدرسه غرب : 4822 ، نسخ ، محمد صادق بن محمد رضا بروجردی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، « ص 1 - 14 » 7 برگ [فهرست مدرسه غرب : 423] .
- 133 / 450 . قم ، مدرسه فیضیه : 1887 ، نستعلیق ، مسیب قائینی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 144 / 2] .
- 134 / 451 . قم ، مدرسه فیضیه : 1980 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 158 / 2] .
- 135 / 452 . قم ، مدرسه فیضیه : 874 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه فیضیه : 33] .
- 136 / 453 . قم ، مدرسه فیضیه : 874 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 33 / 2] .
- 137 / 454 . شیراز ، ملی فارس : 711 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه [فهرست ملی فارس : 305 / 2] .
- 138 / 455 . قم ، طبسی حائری : 340 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [مجله نور علم : 110 / 14] .
- 139 / 456 . تهران ، مدرسه چهل ستون : 316 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه [آشنایی با چند نسخه خطی : 384] .
- 140 / 457 . مشهد ، عبد الحمید مولوی : 561 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هفتم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 87 / 5] .
- 141 / 458 . مشهد ، عمومی امام هادی (علیه السلام) : 41 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 54 پ - 59 » 3 برگ [فهرست کتاب خانه امام هادی (علیه السلام) : 34] .
- 142 / 459 . کرمانشاه ، فیض مهدوی : 71 / 1 ، محمد بن میرزا حسن بن آقا رستم بن زین البیک ، پنج شنبه 13 صفر 1233 ، کاظمین [مجله تراثنا : 134 / 62] .

143 / 460 . قم ، مدرسه حجازیها : 7958 / 54 / 48 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 299 - 300 » 2 برگ ، 25 سطر ، 18*22 سم [مجله نور علم : 297 / 52 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .

93 . الوجيزة في الدراية

(عربی)

از : احمد بن مصطفی بن احمد (مولی آقا خوئینی قزوینی) (1307 ق)

شیخ آقا بزرگ در الذریعة عنوان نموده که این کتاب ، مفصل تر از الوجيزة شیخ بهایی است و نسخه آن را نزد فرزند مؤلف به نام میرزا حسین ، ملاحظه نموده است .

[الذریعة : 45 / 25 ؛ مصفی المقال : 2]

94 . الوجيزة في الدراية و الفوائد الرجالية

(عربی)

از : عبد الرزاق بن علی رضا قزوینی اصفهانی حائری همدانی ، واعظ ، محدث (1383 ق)

رساله مختصری است در علم درایه و رجال ، بدون ابواب و فصول ، تألیف این کتاب در روز چهارشنبه 24 رمضان 1344 در همدان به پایان رسیده است .

مؤلف ، پس از پایان رساله ، مطالب متفرقه ای در علم درایه و رجال با عنوان «مستطرفات» و «فوائد متفرقة ملحقة بالوجيزة في علم الدراية» ، آورده است . در مقدمه فهرست نسخه های خطی کتاب خانه غرب مدرسه آخوند همدان ، عنوان شده که دویمت جلد از کتاب های خطی میرزا عبدالرزاق حائری ، به آن کتاب خانه منتقل شده است . نام کامل مؤلف چنین است : « عبد الرزاق بن علی رضا بن عبد الحسين بن ابی طالب بن عبد الکریم بن محمد یحیی بن محمد شفیع بن رفیع الدین محمد بن مولا فتح الله قزوینی اصفهانی حائری همدانی » مشهور به واعظ و محدث .

[الذریعة : 50 / 25 ؛ مصفی المقال : 229]

ص:99

آغاز: الحمد لله رب العالمين... وبعد... ان علم الحديث من اشرف العلوم لجهات لا يخفى... وهذه وجيزة غريزة في مهمات علم دراية الحديث لم اجعلها لها ككتب القوم ترتيبا من مقدمة و ابواب و فصول و ابواب و خاتمة، اعلم ان علم الرجال ما وضع لتشخيص رواة الحديث ذاتا ووصفا، مدحا و قدحا.

نسخه ها :

461 / 1 . قم ، دار الحديث : 49 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الرزاق بن عبد الحسين بن ابى طالب اصفهاني همداني (مؤلف) ، چهارشنبه 24 رمضان المبارك 1344ق ، 32 برگ ، 19 سطر ، 15*20 [فهرست دار الحديث] .

462 / 2 . قم ، مرعشى : بدون شماره ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله اول مجموعه [مجله ميراث شهاب : 19 / 112] .

95 . الوجيزة في علم دراية الحديث (منظومه)

(عربى)

از: حسين بن محمد حسين بن رضى الدين كاشانى حابرى لاجوردى (قرن 14 ق)

منظومه اى است در درايه و رجال و اسامى كتب كه مؤلف ، آن را در سال 1350ق ، به نظم كشيده است .

چاپ : تهران 1355ق ، 32ص ، چاپ سنگى

1 الوجيزة في كليات الرجال

از : ابو الحسن بن حسين يزدى

ر . ك : الوجيزة في الدراية .

1 وجيزة المقال في الرجال

از : محمد باقر بن محمد حسن آيتى بيرجندى قائنى

ر . ك : الفوائد الكاظمة .

ص:100

(عربی)

از: حسین بن عبد الصمد حارثی عاملی، عزالدین (پدر شیخ بهایی) (984 ق)

رساله نسبتاً مفصّلی است در قواعد علم حدیث و درایه شامل یک مقدمه در اهمیت علم حدیث و برتری احادیث اهل بیت (علیه السلام) و اهمیت آنها. پس از آن، چند «اصل» در تعریفات و تقسیمات و اصطلاحات احادیث و چگونگی شناخت راویان و جمع بین احادیث و جز اینها آمده است و در آخر، خاتمه ای است دارای فواید متفرقه.

چاپ: با تصحیح عبد اللطیف کوهکمری، قم، مجمع الذخائر الاسلامیه، 201 ص. همچنین با تصحیح مجدد توسط سید محمد رضا جلالی، در ضمن مجموعه «درایة الحدیث» در دست انتشار است.

[الذریعة: 101 / 25]

آغاز: الحمد لله فاتح الاغلاق مانح الاعلاق مسیغ العطاء.

نسخه ها:

463 / 1. تهران، دانشگاه تهران: 1044، آغاز: برابر نمونه، شریف بن بهاء الدین علی رامدی حسنی، جمعه 17 شوال 967ق، در قزوین کتابت شده، رساله اول مجموعه، این نسخه توسط کاتب بر حسین بن عبد الصمد حارث همدانی عاملی (پدر شیخ بهایی) قرائت شده است، «ص 3 - 73» 36 برگ، سابقه: کتابخانه محقق طباطبایی: میکروفیلم 72 و 73 [فهرست دانشگاه تهران: 1750 / 5؛ یادنامه محقق طباطبایی: 1504 و 1449 / 3] .

464 / 2. قم، گلپایگانی: 3 / 108، از اول و آخر افتادگی دارد، آغاز: ارتدوا علی ادبارهم فلا اراه یخلص منهم، انجام: ینبغی الاعتناء بضبط الملبس من الاسماء، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 10ق، با حواشی «منه سلمه الله»، 71 برگ، 15 - 17 سطر، 5 / 14 * 5 / 20 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید] .

465 / 3. قم، گلپایگانی: 2 / 196، آغاز: برابر نمونه، محمد علی قزوینی، صفر 1007ق، در آخر نسخه نوشته ای مبنی بر این که این نسخه از روی نسخه ای که از روی نسخه مؤلف نوشته شده استساخته شده و مقابله آن در 18 رجب 1009ق به اتمام رسیده است، رساله ششم مجموعه، «79 پ - 137 ر» 59 برگ، 12 سطر [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید] .

ص: 101

4 / 466 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9889 ، نسخ ، محمد بسطامی ، 1012ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 604] .

467 / 5 . قم ، گلبایگانی : 2 / 160 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، وجیه الدین بن اسماعیل بن عباس ، سه شنبه 15 شعبان 1030ق ، در آخر نسخه شماره احادیث کتب اربعه شیعه از صحیح و حسن و موثق و قوی و ضعیف آمده است ، 141 برگ ، 14 سطر ، 13*19 سم [فهرست گلبایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلبایگانی ، جدید : مخطوط] .

468 / 6 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2986 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : کلاب قد حملت به ایام التشریق فی منزل ابیه عبدالله بمنی عند جمرة الوسطی ، نسخ ، محمد علی بن مصطفی اصفهانی ، یکشنبه 19 رمضان المبارک 1035ق ، تصحیح شده ، 78 برگ ، 15 سطر ، 9*20 سم [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

469 / 7 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2698 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد محسن سلیمی ، رجب 1058ق ، تصحیح شده ، 95 برگ ، 15 سطر ، 10*16 / 5 سم [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

470 / 8 . تهران ، ملک : 2586 ، نسخ ، فضل الله بن محمد ، 1066ق ، 88 برگ [فهرست ملک : 1 / 584] .

471 / 9 . قم ، مرعشی : 744 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حسین بن عبد السید بن خلیفة بن احمد ، ربیع الاول 1072ق ، رساله سوم مجموعه ، « 61 - 150 ر » 90 برگ [فهرست مرعشی : 2 / 345] .

472 / 10 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3566 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سعد بن خزعل حویزی حلّی ، 1096ق ، رساله دوم مجموعه ، « ص 4 - 109 » 53 برگ [فهرست مجلس : 10 / 1531] .

473 / 11 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3432 ، از انجام افتادگی دارد ، انجام : وقیل لزید بن ارقم بای شیء کفرتم عثمان فقال بثلاث جعل المال ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، تصحیح شده ، رساله دوم مجموعه ، 23 برگ ، 15 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .

474 / 12 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3163 ، نسخ ، جعفر بن محمد صفی ، 1218ق ، تصحیح شده و در برگ آخر علامت بلاغی از ابی الحسن بن علی ریز علی

لنجانی در 24 ربیع الاول 1257 ق آمده است، دارای حواشی، رساله دوم مجموعه، 49 برگ، 18 سطر [فهرست مرکز احیاء: 8 / مخطوط].

13 / 475. مشهد، آستان قدس رضوی: 7677، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 48 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 631].

14 / 476. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه طباطبایی 854، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه، «86 - 159 پ» 74 برگ [فهرست مجلس: 139 / 23].

15 / 477. تهران، دانشگاه تهران: 3598، نستعلیق، محمد حسن بن محمد حسین خاتون آبادی، بدون تاریخ کتابت، رساله چهارم مجموعه، «118 پ - 189 پ» 72 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 4241 / 15].

97. هدیه المحدثین (هدیه المحصلین)

(فارسی)

از: علی اکبر بن غلام علی خراسانی، مروج الاسلام (قرن 14 ق)

رساله مفصلی است در درایه و اصول حدیث. مؤلف در این رساله قواعد علم حدیث را به درخواست یکی از اساتید در یک مقدمه و ده فصل و یک خاتمه بیان نموده و تألیف آن را در شب نوزدهم ربیع الاول 1348 در مشهد به پایان رسانیده است. سر فصل های این رساله چنین است:

مقدمه: در تعریف و فایده و موضوع درایه و فضیلت علم حدیث.

فصل اول: در اقسام خبر از حیث صدق و کذب.

فصل دوم: در اخبار متواتر و آحاد.

فصل سوم: در تقسیم اخبار به پنج نوع.

فصل چهارم: در اقسام خبر واحد.

فصل پنجم: در کیفیت روایت حدیث.

فصل ششم: در ردّ و قبول حدیث.

فصل هفتم: در الفاظ مدح و ذم.

فصل هشتم: در طرق حمل حدیث.

فصل نهم: در آداب کتابت حدیث .

فصل دهم: در آداب محدث و طالب حدیث .

خاتمه: در مدح کتب اربعه .

چاپ: چاپ سنگی، تهران با نام «هدیه المحدثین»؛ چاپ سربی، تهران، مصطفوی، 1377 ق، رقعی، 266 ص، با اضافات و فواید و تفصیلی با عنوان «هدیه المحصلین» و همراه با تقریظات شیخ علی اکبر نهاوندی و محمد باقر بیرجندی و شیخ عباس قمی .

[مشارف فارسی: 2053 / 2؛ مصنفی المقال: 340؛ فهرست آستان قدس رضوی:

6 / 687]

آغاز: افضل خبر یحکیمه الفضلاء واحسن حدیث یرویه العلماء حمد الله... اما بعد بعرض اخوان دین.

نسخه ها:

1 / 478 . قم، مرعشی: 7192، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، حسین علی قاجار، 22 رجب 1357 ق، 51 برگ [فهرست مرعشی: 18 / 329].

2 / 479 . تهران، مجلس شورای اسلامی: 3576، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، «ص 2 - 243» 171 برگ [فهرست مجلس: 10 / 1543].

1 هدیه المحصلین

از: علی اکبر بن غلام علی خراسانی، مروج الاسلام

ر. ک: هدیه المحدثین .

ص: 104

(عربی)

از: عبد الرحمن بن علی حنبلی، ابن جوزی، ابو الفرج (597ق)

نسخه ها:

480. مشهد، آستان قدس رضوی: 1601، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس: 13].

99. اتمام الدراية لقراء النقابة

(عربی)

از: عبد الرحمن بن ابی بکر خضیری سیوطی شافعی، جلال الدین (911ق)

شرحی است بر کتاب النقابةی خود مؤلف که در خلاصه چهارده علم نگاشته است و بخشی از آن، مربوط به علم حدیث و درایه است.

چاپ: هند، 1309ق؛ فاس مغرب، 1317ق؛ مصر، 1317ق؛ در حاشیه مفتاح العلوم سکاکی. [دلیل مخطوطات السیوطی:

255]

آغاز: الحمد لله على نعمه السابعة الشاملة و اشهد ان لا اله الا الله.

نسخه ها:

481. تهران، ملی تهران: 1412ع، بخشی از کتاب، نسخ، شمس الدین بن علی کروی، 1000ق، «صفحه 58 - 89» 6 برگ [

فهرست ملی تهران: 431/9].

ص: 107

100 . إخبار أهل الرسوخ (الناسخ و المنسوخ في الحديث)

(عربی)

از: عبد الرحمن بن علی حنبلی، ابن جوزی، ابو الفرج (597ق)

رساله کوتاهی است در معرفت احادیث ناسخ و منسوخ. مؤلف در این رساله 21 حدیث را - که گفته شده نسخ شده اند - همراه با ناسخ آن ذکر نموده و پس از آن، اثبات نموده که حدیث نسخ نشده است و وجه جمع بین ناسخ و منسوخ را ذکر نموده است. نام کامل این کتاب إخبار أهل الرسوخ فی الفقه و التحدیث بمقدار المنسوخ من الحدیث است.

چاپ: مصر، دار الوفاء، 1405 ق، 51 ص.

[دليل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة 705 / 2]

آغاز: الحمد لله العظيم في مجده الكريم في رفته ... وبعد لما رايت تخطيط اكثر القدماء.

نسخه ها :

482. تبریز، ملی تبریز: 3167، ابراهیم بن محمد سعدی سعدی، 1032ق، رساله دوم مجموعه، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: عکس 6137 [فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران: 241 / 3].

101 . اختصار علوم الحدیث (تلخیصی مقدمه ابن صلاح)

(عربی)

از: اسماعیل بن عمر بن کثیر، ابو الفداء (774ق)

تلخیص و گزیده ای است از مقدمه ابن صلاح، به همان ترتیب و در 65 قسم.

چاپ: بیروت، دار الفکر، 1387ق، 142 ص.

آغاز: قال الشيخ الامام الحافظ الناقد الحجة عماد الدين.

نسخه ها :

483. تهران، مجلس شورای اسلامی: 1597، عنوان معرفی: درایة الحدیث، آغاز:

برابر نمونه، نسخ، احمد بن عبد الله، سده 7 و 8ق، 48 برگ [فهرست مجلس:

[299 / 4] .

102 . إرشاد طلاب الحقائق إلى معرفة سنن خير الخلائق

(عربی)

از: یحیی بن شرف الدین نووی شافعی، محیی الدین ابوزکریا (676 ق)

مختصری است از کتاب معرفة أنواع علم الحديث ابن صلاح که به مقدمه ابن صلاح معروف است.

[کشف الظنون: 2 / 1162؛ بروکلیمان، ذیل 1 / 611]

چاپ: مکتب الایمان، تحقیق عبد القاری فتح الله سلفی.

آغاز: قال الشيخ الامام العالم... الحمد لله ذي الالاء والحكم.

نسخه ها:

484. ترکیه*، استانبول، کوپریلی: 220، آغاز: برابر نمونه، نسخ، محمد بن غازی بن عبد الرحیم حمصی، 16 ذی حجه 732 ق، 86 برگ، سابقه: کتابخانه مرعشی:

عکس 830 [فهرست عکسی مرعشی: 2 / 306؛ فهرست کوپریلی: 1 / 119].

103 . اصول الحديث

(فارسی)

از: عبد الحق بن سیف الدین ترک دهلوی بخاری، ابوالمجد (1052 ق)

مؤلف، شرحی به فارسی بر کتاب مشکاة المصابیح نوشته و در مقدمه آن، مسائل اصول حدیث و درایه و برخی از اصطلاحات علم حدیث را ذکر نموده که بعداً به صورت رساله مستقل در آمده، که همین کتاب حاضر است.

آغاز: الحمد لله اكمل الحمد كل حال... بعد از رجوع از حرمین شریفین.

نسخه ها:

485. قم، مرعشی: 7313، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، سید محمد تسلیم حسینی، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه، « 17 پ - 25 پ » 9 برگ [فهرست مرعشی: 19 / 105].

104 . الألفاظ المتداولة بين أهل الحديث

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

توضیحی دربارهٔ این کتاب در فهرست نیامده است.

ص: 109

486. تهران، دانشگاه تهران : 9478، نستعلیق، بلال بن سنان (مدرس مدرسه جبه علی)، قرن 11ق، رساله یازدهم مجموعه، « 93ر - 96ر » 4 برگ [فهرست دانشگاه تهران :

. [381 / 17]

105. ألفية العراقي (التبصرة و التذكرة)

(عربی)

از : عبد الرحيم بن حسين عراقی، زين الدين (806ق)

ارجوزه ای در هزار بیت که ناظم در آن، مسائل علم درایه و اصول حدیث را به نظم کشیده است. مبنای نظم وی مقدمه ابن صلاح بوده و خود نیز مسائلی را افزوده است. بر این منظومه، شروح متعددی نوشته شده که از جمله آنها شرحی است که خود ناظم بر آن نوشته و نام آن را فتح المغیث نهاده است.

چاپ : بارها به صورت مستقل و در ضمن شروحش به چاپ رسیده است.

[دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة 1 / 38]

آغاز : يقول راجی ربه المقتدر

نسخه ها :

1 / 487. مشهد، آستان قدس رضوی : 3593، نسخ، احمد، 994ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 65] .

2 / 488. مشهد، آستان قدس رضوی : 4، آغاز : برابر نمونه، نسخ، احمد بن خلیل بن احمد بن خلیل، 994ق، 126 برگ [فهرست آستان قدس : 354 / 2] .

3 / 489. قم، گلپایگانی : 7569 / 38 / 189، عنوان معرفی : منظومه فی درایة الحدیث، از آغاز و انجام افتادگی دارد، آغاز : بیانہ فی الحکم و العقاید* عن ابن مهدی و غیر واحد / معرفة من تقبل روايته و من ترد، بدون نام کاتب، قرن 11ق، 15 سطر، 12*18 [فهرست گلپایگانی، جدید] .

4 / 490. سوریه*، دمشق، ظاهریه : بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله هفتم مجموعه، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکرو فیلم 70 [یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1504] .

(عربی)

از : طه بن محمد بن فتوح بيقونی (1080 ق)

منظومه ای است در مصطلحات علم حدیث در 34 بیت . شروح متعددی بر این منظومه نوشته شده است.

[دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة 1 / 41 ، كشف الظنون : 1 / 208]

آغاز : ابدأ بالحمد مصلیا علی

نسخه ها :

491 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13877 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 53 پ
- 54 پ » 2 برگ [فهرست مجلس : 37 / 450] .

1 التبصرة و التذكرة

از : عبد الرحیم بن حسین عراقی ، زین الدین

ر . ک : ألفية العراقي .

108 . تدریب الراوی فی شرح تقریب النووی

(عربی)

از : عبد الرحمن بن ابی بکر خضیری سیوطی شافعی ، جلال الدین (911 ق)

شرحی است بر کتاب التقریب فی اصول الحدیث یحیی بن شرف الدین شافعی نووی (676 ق) . سیوطی در این شرح ، بسیاری از تألیفات علمای اهل سنت در علم حدیث را تلخیص نموده است .

چاپ : مصر ، قاهره ، مطبعة خيرية ، 1307 ق ؛ مدینه منوره : مكتبة علمیه ، 1392 ق با تحقیق عبد الوهاب عبد اللطیف .

[دلیل المؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة 1 / 41 ، دلیل مخطوطات السیوطی :

57 ؛ كشف الظنون : 1 / 382]

نسخه ها :

492 . کتاب خانه شخصی (دارای 230 نسخه) : 210 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله نور علم : 88 / 54] .

108 . التقريب و التيسير لمعرفة سنن البشير النذير

(عربی)

از : يحيى بن شرف الدين نووى شافعى ، محيى الدين ابوزكريا (676ق)

نووى كتاب علوم الحديث ابن صلاح (مقدمة ابن صلاح) را تلخيص نمود و آن را الإرشاد ناميد . سپس الإرشاد را تلخيص نمود و آن را التقريب نام نهاد كه كتاب حاضر است . نووى در اين كتاب ، انواع احاديث را در 93 نوع ، مورد بررسى قرار داده است .

[دليل مؤلفات الحديث الشريف : 1 / 42 و 43]

آغاز : الحمد لله الفتح المنان ذى الطول والفضل والاحسان الذى من علينا .

نسخه ها :

493 . قم ، مرعشى : 2564 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 3 ربيع الثانى 907ق ، رساله دوم مجموعه ، « 22 پ - 63 پ »
42 برگ [فهرست مرعشى : 151 / 7] .

1 تلخيص مقدمة ابن صلاح

از : اسماعيل بن عمر بن كثير ، ابو الفداء

ر . ك : اختصار علوم الحديث .

109 . الجزء فى مصطلح الحديث و الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

توضیحی درباره این کتاب در فهرست نیامده است .

نسخه ها :

494 . آلمان * ، برلين ، دانشگاه توپینگن : MI 22 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ

کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 5494 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 3 / 161] .

110 . حاشیه علی عالی الرتبة فی شرح نظم النخبة

(عربی)

از : قاسم بن قطلوبغا حنفی ، زین الدین (879ق)

محمد الشمنی ، رساله نخبة الفكر ابن حجر عسقلانی را به نظم درآورده و فرزندش تقی الدین احمد ، آن منظومه را به نام عالی الرتبة شرح نموده است .

رساله حاضر ، حاشیه مختصری با عناوین «قوله - قوله» بر این شرح است و بیشتر به توضیح گفته های صاحب متن نظر دارد .

آغاز : الحمد لله و كفى ... هذه حواشی علی شرح نخبة الفكر .

نسخه ها :

495 . قم ، مرعشی : 10415 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1263ق ، 15 برگ [فهرست مرعشی : 26 / 343] .

111 . الحاشية علی نزهة النظر

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

نزهة النظر ، شرحی است بر نخبة الفكر ، که هر دو از تألیفات ابن حجر عسقلانی است . رساله حاضر ، حاشیه ای است بر نزهة الفكر که مؤلف آن معلوم نیست .

آغاز : قوله الحمد لله ، انما ذكر الحمد بهذه الجملة المخصوصة .

نسخه ها :

496 . تهران ، مدرسه مروی : 862 ، آغاز : برابر نمونه ، عبد الرحیم بن مطهر جیلی ، 892ق ، 26 برگ [فهرست مدرسه مروی : 124] .

112 . خلاصة الخلاصة (درایة الحدیث ، رساله فی اصول الحدیث)

(عربی)

از : علی بن محمد حسینی جرجانی ، میر سید شریف (816ق)

خلاصه ای است از کتاب الخلاصة فی معرفة علم الحدیث طیبی ، در یک مقدمه

ص: 113

و چهار باب با این عنوان ها :

المقدمة : فى بيان اصوله و اصطلاحاته ،

الباب الاول : فى اقسام الحديث و انواعه و فيه ثلاثة فصول ،

الباب الثانى : فى الجرح و التعديل و فيه فصلان ،

الباب الثالث : فى تحمل الحديث ،

الباب الرابع : فى اسماء الرجال .

چاپ : اسكندرية ، دارالدعوة ، 1403 ق ، تحقيق فؤاد عبد المنعم احمد ، 94 ص ؛ رياض ، دارالرشيد ، 1407 ق ، تحقيق على زوين ، 207 ص ، با عنوان : رسالتان فى مصطلح الحديث للجرجانى و الكافيجى .

[كشف الظنون : 1 / 472 ؛ دليل مؤلفات الحديث الشريف : 1 / 50 و 63]

آغاز : هذا مختصر جامع لمعرفة علم الحديث مرتب على مقدمة و مقاصد المقدمة فى .

نسخه ها :

1 / 497 . قم ، مرعى : 2564 ، عنوان معرفى : علوم الحديث ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 3 ربيع الثانى 907ق ، رساله سوم مجموعه ، « 63 پ - 72 ر » 10 برگ [فهرست مرعى : 7 / 151] .

2 / 498 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 6020 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، بدون نام كاتب ، 997ق [فهرست آستان قدس : 6 / 602] .

3 / 499 . قم ، گلپايگانى : 31 / 157 ، بدر الدين بن محمد ، 999ق ، رساله اول مجموعه ، 40 برگ [فهرست گلپايگانى ، رايانه اى] .

1 الخلاصة فى معرفة الحديث

از : حسين بن محمد عبدالله طيبى

ر . ك : مختصر فى اصول الحديث .

ص:114

از: علی بن محمد حسینی جرجانی، میر سید شریف

ر. ک: خلاصة الخلاصة

113. درایة الحدیث

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

مؤلف، انواع روایتها را از جهت سند و اصطلاحاتی که اهل حدیث به کار می‌بندند، بر پایه نظر عامه به طور متوسط نگاشته است. 25 اصطلاح زیر در این کتاب شرح داده شده است: صحیح، سقیم، عالی، نازل، مسند، موقوف، مُرسل، مُعضل، منقطع، مدرّج، مسلسل، مشهور، حَسَن، قریب، فرد، معلول، شاذ، مدّلس، موضوع، منکر، اثر، منسوخ، ناسخ، جرح و تعدیل.

آغاز: الحمد لله القائم بذاته الدائم بجميع صفاته و بعد... فقد استدعانی من تخصص بمجامع المحامد و المقاصر و المناقب و المآثر.

انجام: و الله جل ذكره نرجو في العاقبة و السابقة و نؤمل فضله و لطفه في جميع الامور اللاحقة و اياه نسأل العصمة.

نسخه ها:

500. قم، مرعشی: 1438، آغاز: برابر نمونه، نسخ، یحیی بن بو الغار، 776ق، 136 برگ [فهرست مرعشی: 4 / 223].

114. درایة الحدیث (الهدایة إلى علوم الدرایة)

(عربی)

از: محمد بن محمد بن جزری، شمس الدین ابو الخیر (ابن جزری) (833ق)

منظومه ای است در علم درایه و شناسایی انواع حدیث. سخاوی شرحی بر این منظومه نوشته و نام آن را الغایة فی شرح هدایة الدرایة نهاده است.

چاپ: جده، توزیع مکتبه العلم، 1413ق، 139ص.

[هدیه العارفین: 2 / 188؛ دلیل مؤلفات الحدیث الشریف: 1 / 75]

ص: 115

آغاز:

يقول راجی عفورب رؤف

نسخه ها:

501. تهران، سپهسالار: 2887، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، حاج بن منصور احسائی، 1051ق، رساله سوم مجموعه، « 89ر - 92پ » 4برگ [فهرست سپهسالار: 407/4].

1 رساله فی اصول الحدیث

از: علی بن محمد حسینی جرجانی، میر سید شریف

ر. ک: خلاصة الخلاصة.

115. رساله فی مصطلحات أهل الحدیث

(عربی)

از: احمد بن علی بن محمد عسقلانی، شهاب الدین (ابن حجر عسقلانی) (852)

رساله کوتاهی است در تعریف اصطلاحات علم حدیث. در فهرست مجلس و ملک، مؤلف رساله، ابن حجر معرفتی شده، ولی هیچ توضیحی داده نشده است. گویا همان کتاب نخبه الفکر فی مصطلح حدیث أهل الأثر، تألیف شهاب الدین ابن حجر عسقلانی است.

نسخه ها:

502 / 1. تهران، مجلس شورای اسلامی: 13886، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سی و چهارم مجموعه، « 94ر » 1 برگ [فهرست مجلس: 473 / 37].

503 / 2. تهران، ملک: 4612، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله یازدهم مجموعه [فهرست ملک: 441 / 7].

116. رساله مصطلحات الحدیث الشریف

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

در فهرست هیچ توضیحی درباره آن داده نشده است.

ص: 116

نسخه ها :

504 . تهران ، ملك : 4612 ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله دهم مجموعه [فهرست ملك : 441 / 7] .

117 . شرح البيقونية في مصطلح الحديث

(عربي)

از : مؤلف ناشناخته

شرحی است بر منظومه البيقونی فی مصطلح الحديث ، سروده طه بن محمد بيقونی (1080 ق) که در 34 بیت بوده است . شارح آن را در روز عاشورای 1080 به پایان رسانیده است . در إيضاح المکنون (ج 1 ، ص 208) شرحی بر البيقونية از سيد محمد عثمان بن محمد مکی میر عنی ذکر شده که گویا همین شرح است . این شرح ، غیر از شرح محمد بن صالح بن عثيمين است که به چاپ رسیده است .

[إيضاح المکنون : 208 / 1]

آغاز : الحمد لله العزيز القوي الغافر الذي نفس اصحاب الحديث .

نسخه ها :

505 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13877 ، آغاز : برابر نمونه ، خط مغربی ، العربي بن محمد بن العربي بن عقيل ، 1270 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 38 » 38 برگ [فهرست مجلس : 448 / 37] .

1 شرح التبصرة و التذكرة

از : زکریا بن محمد انصاری شافعی ، شیخ الاسلام ابو یحیی

ر . ک : فتح الباقي بشرح ألفية العراقي .

1 شرح ألفية العراقي

از : زکریا بن محمد انصاری شافعی ، شیخ الاسلام ابو یحیی

ر . ک : فتح الباقي بشرح ألفية العراقي .

ص: 117

1 شرح الفية العراقية

از: محمّد بن عبد الرحمن سخاوى مصرى شافعى

ر. ك: فتح المغيـث بشرح ألفية الحديث .

118 . شرح القصيدة الغرامية (شرح قصيدة غرامى صحيح)

(عربى)

از: مؤلف ناشاخته

آغاز: الحديث الصحيح المتفق على صحته هو الحديث المسند الذى اتصل اسناده بنقل العدل الضابط .

نسخه ها:

506 . تهران ، سلطنتى (كاخ گلستان): 172 ، آغاز: برابر نمونه ، نستعليق ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله پانزدهم مجموعہ ، «ص 371 - 377» 4 برگ ، سابقه: كتابخانه مركز احياء ميراث اسلامى : عكس 1073 [فهرست عكسى مركز احياء : 3 / 338] .

1 شرح قصيدة غرامى صحيح

از: مؤلف ناشاخته

ر. ك: شرح القصيدة الغرامية

1 شرح نخبة الفكر

از: احمد بن على بن محمّد عسقلانى ، شهاب الدين (ابن حجر عسقلانى)

ر. ك: نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر

119 . فتح الباقي بشرح الفية العراقي (شرح التبصرة و التذكرة)

(عربى)

از: زكريا بن محمّد انصارى شافعى ، شيخ الاسلام ابو يحيى (926ق)

شرح مزجى كوتاهى است بر ألفية العراقي موسوم به التبصرة و التذكرة ، سروده

عبدالرحيم بن حسين عراقى (806ق) .

چاپ: بيروت، همراه با فتح الباقي على الفية العراقي .

[دليل مؤلفات الحديث الشريف المطبوعة 1 / 52، كشف الظنون: 1 / 156]

آغاز: الحمد لله الذى وصل من انقطع اليه بدينه القويم ورفع من اسند .

نسخه ها :

1 / 507 . تهران، مجلس شورای اسلامى : 14166، از آخر افتادگى دارد، نسخ و نستعليق، حسن بن محمد عثمان عفاننى حنفى، 971ق [فهرست مجلس : 38 / 207] .

2 / 508 . قم، مرعشى : 8537، از آخر افتادگى دارد، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام كاتب، اوایل سده 14ق، 132 برگ [فهرست مرعشى : 22 / 115] .

120 . فتح المغيـث بشرح ألفية الحديث (شرح ألفية العراقي)

(عربى)

از: محمد بن عبد الرحمن سخاوى مصرى شافعى (902ق)

شرح مفصلى است بر ألفية مصطلح الحديث، معروف به ألفية العراقي، سروده عبد الرحيم بن حسين عراقى (م806ق) . تأليف اين شرح در يازدهم رمضان 882 به پايان رسيده است .

چاپ: بيروت، در سه جلد

[دليل مؤلفات الحديث الشريف المطبوعة 1 / 59]

آغاز: الحمد لله الذى جعل العلم بفنون الخبر مع العمل المعتبر بما اليه .

نسخه ها :

509 . قم، مرعشى : 3565، آغاز: برابر نمونه، نسخ، ابو المكارم جمال الدين محمد بن ابوالقاسم رافعى، 2 جمادى الثانى 886ق، 268 برگ [فهرست مرعشى : 9 / 353] .

121 . فتوى فى مصطلح الحديث

(عربى)

از : عبد العظیم بن عبد القوی بن سلامه منذری ، زکی الدین ابو محمّد (656 ق)

از مؤلف درباره فرق بین توثیق راوی با الفاظ «صالح الحدیث» و لفظ «یکتب حدیثه و لا یحتج به» سؤال شده و منذری به آن پاسخ داده است .

ص: 119

آغاز: بسمله ... ما تقول سادة العلماء و الائمة الفضلاء في هذه العبارات التي يعبر بها ائمة الحديث عن الرواة.

نسخه ها :

510 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه (مدرسه عمریه) : 3746 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 9ق ، رساله دوازدهم مجموعه در میکرو فیلم طباطبایی و رساله پنجم مجموعه در عکس مرکز احیاء ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکرو فیلم 70 ، مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 1075 [یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1503 ؛ فهرست مجامع العمریه : 44 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 3 / 343] .

122 . قول الحسن بن سهل بن السمح فی الأخبار التي یخبر بها كثیرون

(عربی)

از : حسن بن سهل بن سمح بن غالب ، ابو علی (ابن السمح) (418ق)

رساله مفصلی است در بیان اعتبار خبر متواتر . مؤلف - که از فیلسوفان و منطقیان عراق است - در این رساله ، اعتبار خبر متواتر و شرایط آن را از قول فیلسوفان ، بار رد و ایراد فراوان ، بیان نموده است .

چاپ : در مجله مقالات و بررسی ها (سال 1349ش پائیز و زمستان 3و4 صص 239 - 257) به تصحیح محمد تقی دانش پژوه ؛ 44 -

Journ Society i c ، -s h Ibn ، S. M ، Stern ک pp: ، 1956 ، Roy 31

آغاز : قول الحسن بن سهل ابن الشمخ بن غالب فی الاخبار التي یخبر بها كثیرون ، قال لما تردد بینی و بینک ایها الاخ عزیز وجود النظیر ، اطال الله لی و بعدی بقاک ، من الکلام و الخوض الكثير فی الاخبار التي یخبر بها كثیرون و ایها یجب التصدیق به لا محالة و ایها لیس یجب التصدیق به لا محالة ، اخترت ایدک الله ، ان اثبت ذلك لک .

نسخه ها :

511 . انگلستان * ، لندن ، موزه بریتانیا : d 7473 ، بدون نام کاتب ، 639ق ، این نسخه در صفحه 250 فهرست قدیم موزه بریتانیا به شماره 426 معرفی شده است ، « 23 پ - 40 » 18 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 1346 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 / 364 و 668 ؛ نشریه نسخه های خطی : 4 / 447] .

ص: 120

(عربى)

از : حسن بن عبد الرحمن بن خلاد رامهرمزی ، قاضى ابو محمّد (360ق)

رسالة مفصّلى است در علم اصول حديث و درايه . اين كتاب ، اولين كتاب شناخته شده و موجود در اين علم است و نسخه هاى متعددى از آن در دست است . برخى از سر فصل هاى آن چنين است : فضل الناقل و الطالب لسنة رسول الله ، باب النية فى طلب الحديث ، اوصاف الطالب ، القول فى فضل من جمع بين الرواية و الدراية ، من اصحاب النبى ممّن يعرف بجده و ينسب اليه ، باب الكتاب ، باب القول فى الاجازة و المناولة ، باب القول فى التحديث و الاخبار ، القول فى التقديم و التأخير ، الاملاء و الاستملاء ، الجمع بين الرواة ، المصنفون من رواة الفقه فى الامصار .

چاپ : بيروت ، دار الفكر ، 1391ق ، 678ص ، با تحقيق محمّد عجاج الخطيب .

[دليل مؤلفات الحديث الشريف المطبوعة 1 / 81 ، كشف الظنون 2 / 1612 ، ذيل بروكلمان 1 / 274]

آغاز : اخبرنا الشيخ الفقيه ... ابو الحسن على بن ابى المكارم المفضل بن على المقدسى رضى الله عنه بالاسكندرية قال : اخبرنا الشيخ الامام الحافظ ابو طاهر احمد بن محمّد بن احمد السلفى الاصفهانى بالاسكندرية .

آغاز : الحمد لله و لا اله الا الله و على محمّد نبى الله و آله صلوات الله ، اعترضت طائفة ممن يشنأ الحديث و يبض اهله فقالوا بتقص اصحاب الحديث .

نسخه ها :

1 / 512 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 3620 ، در دو جا از وسط و از آخر افتادگى دارد ، آغاز : برابر نمونه ، خط مغربى ، بدون نام كاتب ، او اخر سده 6ق ، 61 برگ ، سابقه :

کتابخانه مرعى : عكس 959 [فهرست الفبايى آستان قدس : 500 ؛ فهرست عكسى مرعى : 2 / 439] .

2 / 513 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 31 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، نسخه نفيس قديمى ، سال وقف 1067ق ، در باره اين نسخه و راويان اول آن در مقدمه همين كتاب (چاپ بيروت ، دارالفكر ، 1404ق ، ص 120 - 136) توضيح داده شده است ، 67 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 362] .

ص:121

(عربی)

از : حسین بن محمد عبدالله طیبی (743 ق)

طیبی شرحی بر مشکاة المصابیح خطیب نگاشته و آن را الکاشف عن حقائق السنن نامیده است . او در مقدمه شرحش مسائل اصول علم درایه وحدیث را ذکر نموده که به صورت رساله مستقلی در آمده است . رساله حاضر ، همان مقدمه شرح مشکاة المصابیح است .

چاپ : بغداد ، 1391 ق ، تحقیق صبحی سامرائی ، 178 ص ؛ بیروت : عالم الکتب ، 1405 ق ، 171 ص .

[کشف الظنون / 2 / 1700 ؛ دلیل مؤلفات الحدیث الشریف / 1 / 49 و 63]

آغاز : الحمد لله على افضاله و نسأله المزيد من نعمه ونواله ... قال الطیبی فی بیان اصول الاحادیث لشرح المشکوة ... مرتباً علی مقدمه و مقاصد و خاتمه اما المقدمة ففی بیان اصوله و اصطلاحات المتن .

نسخه ها :

514 / 1 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3608 ، نستعلیق ، عبد المحسن بن عبد الصمد شیروانی ، 854 ، شماره قبلی این نسخه 19 بوده است ، 50 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 359 ؛ فهرست الفبایی آستان قدس : 235] .

515 / 2 . قم ، مرعشی : 3452 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، یوسف بن علی رومی ، 882 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 52 پ - 86 پ » 35 برگ [فهرست مرعشی :

. [248 / 9]

516 / 3 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10881 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 901 ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 235] .

517 / 4 . تهران ، دانشگاه تهران : 6636 ، نسخ ، سید علی غریب ، سده 10 و 11 ق ، رساله اول مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 222] .

518 / 5 . قم ، گلپایگانی : 5 / 63 ، آغاز : قال الطیبی فی بیان اصول الاحادیث لشرح المشکوة و اذا كنا التزمنا ، محمد دارکلی ، قرن 12 ق ، ساوجبلاغ ، 16 برگ ، 18 سطر ، 16*22 [فهرست گلپایگانی ، جدید] .

ص: 122

519 / 6 . قم ، مدرسه حجازیها : 8149 / 55 / 129 ، مقدمه و تافصل سوم از باب اول ، آغاز : حمدله هذا مختصر جامع لمعرفة علم الحديث رتب على مقدمة و مقاصد ...

المقدمة في بين اصوله و اصطلاحاته ، الباب الاوّل في اقسام الحديث و انواعه ، تحريري ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 38 - 40 » 3 برگ ، 21 سطر ، 12*19 [فهرست مدرسه حجازیها] .

125 . مصطلحات علم الحديث (مقدمة مشكاة المصابيح)

(عربی)

از : محمد بن عبد الله خطيب تبریزی ، ابو عبد الله (قرن 8 ق)

مؤلف در مقدمه مشكاة المصابيح چند فصل کوتاه درباره صحاح اهل سنت و احاديثی که در آنها آمده و بعضی از اصطلاحات علم الحديث ، آورده است .

این مقدمه به صورت رساله مستقلى در آمده که اثر حاضر می باشد.

آغاز : مقدمه فی بیان بعض مصطلحات علم الحديث مما يكفى فی شرح الكتاب من غير تطويل و اطناب .

نسخه ها :

520 . قم ، مرعشی : 7313 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، سیّد محمد تسلیم حسینی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 13 » 13 برگ [فهرست مرعشی :

19 / 104] .

126 . معرفة أنواع علم الحديث (مقدمة ابن صلاح)

(عربی)

از : عثمان بن عبد الرحمن شهرزوری شافعی ، تقی الدین (ابن صلاح) (643)

رساله مفصلی است در اصول حدیث و درایه . این کتاب بعد از تألیف ، مصدر و مرجع تألیفات بعدی در این علم قرار گرفته و کتابهای متعددی در شرح و تلخیص و نظم آن ، نوشته شده است . ابن صلاح ، کتابش را در شصت نوع قرار داده که عنوان آنها چنین است : 1 . معرفة الصحيح من الحديث ، 2 . معرفة الحسن من الحديث ، 3 - 22 . معرفة حديث : الضعيف ، المسند ، المتصل ،

ص: 123

المرفوع، الموقوف، المقطوع، المرسل، المنقطع، المعضل، التدليس و حكم المدلس، الشاذ، المنكر، الاعتبار و التابعات و الشواهد، زيادات الثقات و حكمها، الافراد، المعلل، المضطرب، المدرج، الموضوع، المقلوب، 23. صفة من تقبل روايته و من ترد روايته، 24 . كيفية سماع الحديث و تحمّله، 25 . فى كتابة الحديث، 26 . فى صفة رواية الحديث، 27 . معرفة آداب الحديث، 28 . معرفة آداب طالب الحديث، 29 . معرفة الاسناد العالى و النازل، 30 . معرفة المشهور من الحديث، 31 - 38 . معرفة: الغريب، العزيز، المسلسل، ناسخ الحديث و منسوخه، مختلف الحديث، المزيد فى متصل الاسانيد، المراسيل الخفى ارسالها. 39 - 41 . معرفة الصحابه، التابعين، الاكابر الرواة عن الاصاغر، 42 . المديج و ماعده من رواية الاقران بعضهم عن بعض، 43 - 65 . معرفة: الاخوة والاخوات من العلماء و الرواة، الآباء عن الابناء، الابناء عن الآباء، من اشترك عنه فى الرواية راويان متقدّم و متأخّر، من لم يرو عنه الا راوٍ واحد، من ذكر بأسماء و نعوت مختلفة، المفردات الآحاد من الاسماء و الالقاب و الكنى، معرفة الاسماء و الكنى، كنى المعروفين بالأسماء، القاب المحدثين و من يذكر معهم، المؤتلف و المختلف من الاسماء و الانساب، المتفق و المفترق من الاسماء و الانساب و نحوها، نوع يترکب من النوعين، الرواة المتشابهون فى الاسم و النسب المتمايزون بالتقديم و التأخير، المنسوبين الى غير آبائهم، النسب التى على خلاف ظاهرها، المبهمات، تواريخ الرواة، الثقات و الضعفاء من رواة الحديث، من خلط فى آخر عمره من الثقات، طبقات الرواة و العلماء، الموالى من الرواة و العلماء، اوطان الرواة و بلدانهم.

چاپ: مصر، مركز تحقيق التراث، 1394ق، 1053 ص با تحقيق عايشه عبد الرحمن .

[دليل مؤلفات الحديث الشريف المطبوعة 1 / 66، بروكلمان 1 / 440]

آغاز: قال الشيخ الامام... تقى الدين ابو عمرو عثمان ابن عبد.

نسخه ها:

1 / 521 . اسبانيا، مدريد، اسكوريال: 1530، خط مغربى، محمّد بن محمّد بن احمد بن

ص:124

عیسی، 3 رمضان المبارک 688ق، تصحیح شده، 119 برگ، 19 سطر، سابقه:

کتابخانه مرعشی: عکس 799 [فهرست عکسی مرعشی: 275/2؛ فهرست اسکوریال: 121/3].

2/ 522. اسپانیا، مادرید، اسکوریال: 1611، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، رجب 792ق، 124 برگ، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 130 [فهرست عکسی مرعشی: 125/1؛ فهرست اسکوریال: 161/3].

127. المغیث من مختلف الحدیث، بخشی از ...

(عربی)

از: محمود بن طاهر بن مظفر سجزی (قرن 6 ق)

منتخب کوتاهی است از کتاب المغیث من مختلف الحدیث.

[کشف الظنون: 476/2، آصفیه: 674/1؛ بروکلیمان: 127/1]

آغاز: نکات منتخبة من کتاب المغیث حدیث عن ابی سعید الخدری و جابر بن عبد الله و انس بن مالک انهم رووا عن النبی .

انجام: شرح حدیث فان قیل ما تأویل قوله (صلی الله علیه و آله) اجد نفس الرحمن من قبل الیمان ... اذ هبت الرمه و اطابت للمسافر المسیر اذا هبت انشأت السحاب و ... باذن الله تم الانتخاب .

نسخه ها:

1/ 523. تهران، مجلس شورای اسلامی: 1805، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله نود و یکم مجموعه، «صفحه 417 - 422» 3 برگ [فهرست مجلس: 376/9].

2/ 524. تهران، مجلس شورای اسلامی: 4900، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله هشتاد و هفتم مجموعه، «217 پ - 220 ر» 4 برگ [فهرست مجلس: 94/14].

3/ 525. تهران، مجلس شورای اسلامی: 592، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله پنجم مجموعه [فهرست مجلس: 2/350].

ص: 125

از: عثمان بن عبد الرحمن شهرزوری شافعی، تقی الدین (ابن صلاح)

ر. ک: معرفة أنواع علم الحديث .

128 . المنهل الروی فی مختصر علوم الحديث النبوی

(عربی)

از: محمد بن ابراهیم بن جماعه شافعی، بدر الدین (733 ق)

تلخیصی است از مقدمة ابن صلاح فی معرفة علوم الحديث . مؤلف این گزیده را مؤلف در چهار طرف با این عنوانها تنظیم نموده است :

الطرف الاوّل : فی الكلام علی المتن و النظر فی اقسامه و انواعه ،

الطرف الثانی : فی الاسناد و ما يتعلّق به ،

الطرف الثالث : فی تحمل الحديث و طرق نقله ،

الطرف الرابع : فی اسماء الرجال و طبقات العلماء .

چاپ : دمشق ، دار الفكر ، 1406 ق ، 183 ص .

[كشف الظنون : 1884 ، دليل مؤلفات الحديث الشريف المطبوعة 71 / 1]

آغاز : الحمد لله الذي اوضح لمعالم السنة سبيلا و جعلها على احكام الشريعة دليلا .

نسخه ها :

526 . كتاب خانة شخصی (دارای 230 نسخه) : 226 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله نور علم : 109 / 54] .

1 الناسخ و المنسوخ فی الحديث

از: عبد الرحمن بن علی حنبلی ، ابن جوزی ، ابو الفرج

ر. ک: إخبار أهل الرسوخ .

129 . نخبة الفكر فی مصطلح أهل الأثر

(عربی)

از : احمد بن علی بن محمد عسقلانی ، شهاب الدین (ابن حجر عسقلانی) (852)

تلخیصی است از مقدمه ابن صلاح . مؤلف خود، این مختصر را شرح کرده

ص:126

و نزہة النظر فی توضیح نخبة الفكر نامیده است که قبلاً معرّفی گردید .

[دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة 71 / 1]

آغاز : الحمد لله الذي لم يزل عالما قديرا و صلى الله على سيدنا الذي .

انجام : فليراجع لها مبسوطاتها و الله الموفق و اليه المرجع و المآب و الحمد لله رب العالمين .

نسخه ها :

1 / 527 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11090 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 130ق ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 580] .

2 / 528 . قم ، مرعشی : 210 ، عنوان معرّفی : رساله در درايه ، آغاز : برابر نمونه ، عبد الواحد کاتب دوست آبادی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 63 - 66ر » 4 برگ [فهرست مرعشی : 239 / 1] .

3 / 529 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13171 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 580] .

130 . نزہة النظر فی توضیح نخبة الفكر (شرح نخبة الفكر)

(عربی)

از : احمد بن علی بن محمد عسقلانی ، شهاب الدین (ابن حجر عسقلانی) (852)

شرحی مزجی است بر رساله خود مؤلف ، موسوم به نخبة الفكر ، شامل مباحثی در تقسیم خیر ، اسباب طعن در حدیث ، اسباب وضع ، تعریف صحابی ، صیغ الاداء ، مکاتبة ، مناولة . خاتمه در فواید گوناگون مراتب تعدیل ، سنن تحمّل و اداء و ...

چاپ : دمشق ، مکتبة الغزالی ؛ بیروت : مؤسسة مناهل العرفان ، 1410 ق ، با مقدمه شیخ محمد عوض و تعلیق محمد غیاث صباغ ، 182 ص ، رقعی .

[دلیل مؤلفات الحدیث الشریف : 71 / 1]

آغاز : الحمد لله الذي لم يزل عالما قديرا حيا قيوما سميحا بصيرا .

نسخه ها :

1 / 530 . قم ، مرعشی : 3942 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، نزدیک عصر

مؤلف، 30 برگ، 21 سطر، 13*18 [فهرست مرعشی : 10 / 323] .

531 / 2 . قم، مرعشی : 2564، نسخ، بدون نام کاتب، 3 ربیع الثانی 907ق، رساله چهارم مجموعه، « 75 پ - 104 ر » 30 برگ [فهرست مرعشی : 7 / 152] .

532 / 3 . مشهد، آستان قدس رضوی : 2050، آغاز: قال الشيخ الامام العالم العامل الحافظ وحید دهره، نسخ، عبد الله بن جعفر بن یوسف، 970ق، با حواشی، 71 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 628] .

533 / 4 . تهران، ملک : 2851، نسخ، بدون نام کاتب، سده 10 و 11ق، رساله اول مجموعه، « 1 پ - 40 ر » 40 برگ [فهرست ملک : 6 / 140] .

534 / 5 . قم، مرعشی : 10899، نسخ، علی بن ولی بن حاج محمد، جمادی الاول 1113ق، رساله دوم مجموعه، « 6 پ - 31 پ » 26 برگ [فهرست مرعشی : 27 / 317] .

535 / 6 . مشهد، گوهر شاد : 595، آغاز: برابر نمونه، نسخ و نستعلیق، علی بن ابراهیم بن علی بن حاج سید احمد چلبی، سده 1203 - 1207ق، رساله هفتم مجموعه، « 82 - 132 » 51 برگ [فهرست گوهر شاد : 2 / 715] .

536 / 7 . قم، مسجد اعظم : 3487، آغاز: برابر نمونه، مصطفی رجایی زاده، 1245ق، 32 برگ، 21 سطر، 14*21 [فهرست مسجد اعظم، قدیم : 409؛ فهرست مسجد اعظم، جدید] .

537 / 8 . قم، مرعشی : 10899، آغاز: برابر نمونه، نسخ، علی بن ولی بن حاج محمد، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [فهرست مرعشی : 27 / 317] .

538 / 9 . تهران، مجلس شورای اسلامی : 14236، عنوان معرفتی: نزهه النظر فی توضیح مصطلح اهل الاثر، آغاز: برابر نمونه، نسخ، احمد سعید بن قادر حسین، بدون تاریخ کتابت، 133 برگ [فهرست مجلس : 38 / 347] .

539 / 10 . مشهد، دانشکده الهیات : 1492، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 48 برگ [فهرست الهیات مشهد : 2 / 638] .

540 / 11 . قم، مدرسه فیضیه : 1887، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله پنجم مجموعه، 39 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 144] .

12 / 541 . شیراز ، ملی فارس : 267 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 33 برگ [فهرست ملی فارس : 1 / 247] .

131 . نظم نخبه الفكر

(عربی)

از : محمّد حسین بن علی قزلبی ، ملا (زنده در 1326 ق)

مؤلف در این رساله کتاب نخبه الفكر فی مصطلح أهل الأثر تألیف شهاب الدین ابن حجر عسقلانی (852 ق) را در 96 بیت ، به نظم کشیده ، و نظم آن را در سال 1326 ق ، به پایان رسانیده است .

آغاز : الحمد لله الذی قد ارسلا

انجام : سمیته بنظم نخبه الفكر

نسخه ها :

542 . قم ، گلپایگانی : 30 / 82 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، سیّد احمد بن سیّد خضر ، 1327 ق ، رساله اول مجموعه ، 12 سطر ، 18*23 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

132 . النکت الوفیة بما فی شرح الألفیة

(عربی)

از : ابراهیم بن عمر بن حسن بقاعی شافعی ، برهان الدین (885 ق)

حاشیه ای است با عنوان های «قوله - قوله» بر متن ألفیة العراقی و شرح آن (الفتح المغیث بشرح ألفیة الحدیث) که هر دو تألیف عبد الرحیم بن حسین کردی عراقی است . این حاشیه ناتمام مانده و مؤلف بنا به تصریح خود در مقدمه ، اکثر نکات و فواید این حاشیه را از استاد خود ابن حجر عسقلانی استفاده نموده است .

ص: 129

چاپ: بخشی از این رساله (از آغاز تا پایان قسم الحسن) را خبیر خلیل عبد الکریم به عنوان پایان نامه دوره دکتری در دانشگاه مدینه منوره در سال 1406 ق تحقیق و تصحیح نموده است .

[دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة 1 / 74 ، فهرس الفهارس و الاثبات 2 / 815 ، کشف الظنون 1 / 156 و 2 / 1161]

آغاز: قال افقر الخلائق الى عفو الخالق ابو الحسن ابراهيم ... البقاعى .

آغاز: الحمد لله الذى من اسند اليه .

انجام: قوله: ان اوله و آخره الى آخر النوع من كلام الشيخ وعبارة ابن الصلاح و من المسلسل ما ينقطع لتسلسله فى وسط اسناده و ذلك نقص فيه .

نسخه ها :

543 . ترکیه * ، استانبول ، فیض الله افندی : 252 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، اواخر سده 9 ق ، 274 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 696 [فهرست عکسی مرعشی : 2 / 179] .

1 الهداية إلى علوم الدراية

از : محمد بن محمد بن محمد بن جزرى ، شمس الدين ابو الخير (ابن جزرى)

ر . ک : دراية الحديث .

ص:130

بخش دوم : رجال شيعه

اشاره

ص:131

133 . آل أعین (رسالة أبي غالب الزراري)

(عربی)

از : احمد بن محمد بن محمد زراری شیبانی ، ابو غالب (368 ق)

رسالة مختصری است در احوال شخصیت های علمی منسوب به خاندان آل اعین که مؤلف نیز خود منسوب به این طایفه است . مؤلف ، این رساله را برای نوه اش محمد بن عبد الله بن احمد در ذی قعدة سال 365 تألیف کرده و در سال 367 ق ، آن را بازنگاری و اصلاح نموده است . این رساله یکی از قدیمی ترین کتاب ها در فن تراجم (شرح حال نویسی) است و چون مؤلف یکی از افراد این خاندان بوده ، با دقت بسیار ، شرح حال ایشان را نوشته است . همچنین این رساله بنا بر گفته شیخ آقا بزرگ تهرانی از قدیمی ترین اجزاتی است که از قدما به دست ما رسیده و عده ای از دانشمندان ، این رساله را یکی از اصول علم رجال و مقدم بر کتب پنجگانه رجالی مشهور دانسته اند . ابن غضائری (حسین بن عبد الله بن ابراهیم واسطی) که راوی این رساله است ، تکمله کوتاهی بر این رساله نوشته که در اغلب نسخه ها به اصل رساله ضمیمه شده است .

چاپ : قم ، مرکز البحوث و التحقیقات الاسلامیة ، با عنوان رسالة أبي غالب الزراري إلى ابن ابنه في ذكر آل أعین و تکملتها لأبي عبد الله الغضائری ، تحقیق سید محمد رضا حسینی جلالی ، سال 1411 ق ، وزیری ، 365 ص .

[الذريعة : 7 / 11 و 143 / 1 ؛ التراث العربی : 30 / 1]

آغاز : حدثنا ابو عبد الله الحسين بن عبد الله بن ابراهیم الواسطی قال : حدثنا ابو غالب احمد بن محمد بن محمد بن سلیمان بن الحسن بن الجهم بن بكير بن اعین الشیبانی ، برسالة منه الى ابنه محمد بن عبيد الله بن احمد : سلام عليك فانی

ص: 133

انجام : لما وقع زرارة و اشتد به قال ناولینی المصحف فناولته و فتحه فوضعه علی صدره ... الحدیث و هذا نهاية من هذا المعجم و نسأل اللہ حسن الختام ...

نسخه ها :

1 / 544 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7669 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، 15 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 214]
فهرست آستان قدس : 609 / 6 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 196 / 1 .

2 / 545 . عراق * ، نجف ، شیخ آقا بزرگ تهرانی : بدون شماره ، شیخ آقا بزرگ محمد محسن تهرانی ، محرم 1320 ق ، با مقابله خود او ، رساله پنجم مجموعه ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 2375 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 / 676] .

3 / 546 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 198 ، نسخ ، محمد بن نصر اللہ شیرازی ، صفر 1336 ق ، تصحیح شده ، رساله سوم مجموعه ، « 20 پ - 45 پ » 26 برگ ، 19 / 5 * 14 / 5 ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : ؛ عکس 170 [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 147 / 1 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 191 / 1] .

4 / 547 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 1071 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سید محمد حسن حسنی طباطبایی ، سه شنبه 3 شوال 1348 ق ، در نجف اشرف ، رساله اول مجموعه ، 33 برگ [فهرست عکسی مرکز احیاء : 329 / 3] .

5 / 548 . قم ، مرعشی : 155 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1359 ق ، رساله سوم مجموعه ، 23 برگ [فهرست مرعشی : 175 / 1] .

6 / 549 . قم ، مرعشی : 4067 ، نستعلیق ، حمزة بن محمود ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 43 پ - 64 پ » 22 برگ [فهرست مرعشی : 73 / 11] .

7 / 550 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 834 ، سید احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری ، بدون تاریخ کتابت ، با تصحیح و مقابله مصطفی خوانساری ، رساله هشتم مجموعه [فهرست آستان قدس : 310] .

8 / 551 . تهران ، دانشگاه تهران : 6970 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 416 / 16] .

552 / 9 . تهران ، دانشگاه تهران : 6982 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 419] .

134 . ابن الغضائری ، رساله ...

(عربی)

از : اسماعیل بن محمد حسین خواجهی اصفهانی مازندرانی (1173 ق)

مؤلف در این رساله به شرح حال ابو الحسین احمد بن حسین بن عبید الله بن غضایری، نگارنده الضعفاء پرداخته و در آن به مرحوم مجلسی اول اعتراض کرده که چرا در کتابش شرح من لایحضره الفقیه به درستی سخن او رای نداده و او را مجهول پنداشته است . همچنین گفته ملا عبد الله شوشتری را که می گوید : « کتاب رجال ابن الضغائری بسیار سودمند است و من ، جز نسخه ای از آن که در الرجال ابن طاووس است ، ندیده ام ، نقل کرده ، به آن استناد می کند . همچنین در این رساله از میرزا محمد استرآبادی و قهپایی مطالبی نقل شده است . این رساله ، بخشی از الفوائد الرجالية مؤلف است (ص 289 - 308 چاپی با عنوان تحقیق حول ابن الغضائری) که در این جا مؤلف آن را با خطبه ای مستقل و جداگانه آورده است .

[الذریعة : 16 / 337]

آغاز : الحمد لله على نعمته والصلوة على اشرف بريته محمد وآله وعترته وبعد فاني حين ما رجعت بتقريب مسئلة الى شرح مولانا الفاضل الملى محمد تقى بن على الملقب بالمجلسى .

نسخه ها :

553 . تهران ، دانشگاه تهران : 791 ، نسخ ، اسماعیل بن محمد حسین خواجهی اصفهانی مازندرانی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 19 پ - 36 پ » 18 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 5 / 1655] .

1 الأبواب

از : محمد بن حسن طوسی ، شیخ الطائفة ابو جعفر

ر . ک : الرجال .

ص : 135

(عربي)

از: محمد طه بن مهدي بن محمد رضا تبريزي نجفي (1323 ق)

رسالة مفصلة است در احوال رجال، مشتمل بر یک مقدمه و سه بخش با این عناوین:

مقدمه: در بیان رموز مصطلح،

بخش اول: درباره ثقات،

بخش دوم: درباره حسان

بخش سوم: درباره ضعاف.

تأليف این کتاب در سال 1277 ق، به پایان رسیده و مؤلف، ابتدا نام آن را احياء الأموات في أحوال الرواة نهاده بود، ولی بعداً در آن تجدید نظر نمود و إتيان المقال نامگذاری نمود که با همین نام در سال 1341 ق، به چاپ رسیده است.

چاپ: نجف اشرف، 1341 ق، سربی، 398 ص.

[الذريعة: 1 / 83 و 307؛ فهرست عربي مشار: 15؛ معجم المؤلفين العراقيين:

199 / 3؛ معجم المؤلفين: 10 / 107؛ مصنفی المقال: 207]

آغاز: الحمد لله الذي اصطفى لدينه المبين محمد وآله.

انجام: سنة 1277 ق تم والحمد لله رب العالمين.

نسخه ها:

554. تهران، ملك: 3558، عنوان معرفي: احياء الاموات في احوال الرواة، آغاز:

برابر نمونه، نسخ، محمد طه بن مهدي بن محمد رضا تبريزي نجفي (مؤلف)، 1277 ق، عدنان بن سيد شبر موسوي كتاب را در سال 1306 نزد مؤلف خوانده و مطالبی را در نسخه نوشته است، 156 برگ [فهرست ملك: 1 / 18].

1 إحياء الأموات في أحوال الرواة

از: محمد طه بن مهدي بن محمد رضا تبريزي نجفي

ر . ك : إتمام المقال .

ص: 136

(عربی)

از: محمد بن حسن طوسی، شیخ الطائفة ابو جعفر (460 ق)

یکی از کتاب های چهار گانه اصلی رجال شیعه است. شیخ طوسی این کتاب را از معرفة الناقلین محمد بن عمر بن عبد العزیز کشی انتخاب و نقل نموده است.

کشی در الرجال خود، راویان شیعه و سنی را با هم ذکر کرده بود که شیخ مطالب مربوط به راویان اهل سنت را حذف نموده است. این کتاب از اولین و مهم ترین کتب موجود در بررسی رجال حدیث شیعه است و در آن، احادیث مربوط به هر راوی با سند ذکر شده است و اسامی رجال بر حسب طبقات تنظیم شده و از طبقه صحابه شروع می شود.

چاپ: این کتاب تاکنون چند بار به چاپ رسیده است:

1- قم، مؤسسه آل البيت (علیه السلام)، همراه با حواشی میر داماد استرآبادی، تحقیق سید مهدی رجائی، 1404 ق، دو جلد؛

2- بمبئی، 1317، با اهتمام علی محلاتی حائری، سربی وزیری، 392 ص؛

3- نجف اشرف، مؤسسه الاعلمی، با تعلیقات سید احمد حسینی، سربی وزیری، 527 ص.

[الذریعة: 1 / 365 و 10 / 141؛ مشار عربی: 402؛ مصفی المقال: 375 و 402 و 403؛ التراث العربی: 1 / 134]

آغاز: حمدویه بن نصیر الکشی قال حدثنا محمد بن الحسين بن ابی الخطاب عن محمد بن سنان عن حذيفة بن منصور عن ابی عبد الله عليه السلام قال اعرفوا منازل الرجال منا علی قدر روايتهم عنا.

انجام: ثقة مأمون علی الحدیث الا انه یحب آل رسول الله صلی الله علیه و آله و کان دینه و مذهبه .

نسخه ها:

1 / 555 . قم، مرعشی: 2636، نسخ، منصور بن علی منصور خازن، 14 ربیع الاوّل 577ق، 209 برگ [فهرست مرعشی: 208 / 7] .

2 / 556 . تهران، مصطفوی: بدون شماره، از اوّل افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، 24 ربیع الاوّل 577ق، 233 برگ، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: میکرو فیلم 1446 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران: 1 / 280] .

ص: 137

- 557 / 3. تهران، دانشکده ادبیات: 133 - د، از جزء چهارم تا پایان جزء هفتم، نسخ، بدون نام کاتب، 4 ذی قعدة 702ق، رسالهٔ دوم مجموعه، «37ر - 241پ» 5 برگ، سابقه:
- کتابخانه دانشگاه تهران: میکرو فیلم 1441 [فهرست ادبیات تهران: 18 / 1؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران: 1 / 280 و 601].
- 558 / 4. قم، مرعشی: 6877، نستعلیق، علاء الملک بن عبد القادر حسینی مرعشی، 14 محرم 924ق، رسالهٔ سوم مجموعه، 113 برگ [فهرست مرعشی: 18 / 72].
- 559 / 5. تهران، ملک: 3589، نسخ، بدون نام کاتب، 964ق، 173 برگ [فهرست ملک: 20 / 1].
- 560 / 6. قم، مسجد اعظم: 3052، شش بخش اول کتاب، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، شب عید فطر 993ق، در حاشیه تصحیح شده است، 204 برگ، 21 سطر، 10*14 سم [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 200؛ فهرست مسجد اعظم، جدید].
- 561 / 7. تهران، دانشکده ادبیات: امام جمعه 300، نستعلیق، بدون نام کاتب، 7 شوال 1013ق، (78605)، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست ادبیات تهران: 3 / 45].
- 562 / 8. قم، مرعشی: 9727، تا جزء ششم، نسخ، حسین بن محمد حسینی، 10 جمادی الاول 1016ق، 313 برگ [فهرست مرعشی: 25 / 80].
- 563 / 9. تهران، دانشگاه تهران: 990، نسخ، نصار بن محمد حویزی، 28 ربیع الاول 1020ق، 171 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 2 / 482].
- 564 / 10. تهران، دانشکده ادبیات: 14 - د، تا پایان جزء پنجم، نسخ، بدون نام کاتب، 1021ق، رسالهٔ پنجم مجموعه، «129پ - 310ر» 182 برگ [فهرست ادبیات تهران: 1 / 16].
- 565 / 11. مشهد، آستان قدس رضوی: 3638، نسخ، شمس الدین محمد بن قاسم گیلانی استرآبادی، 1034ق، تصحیح شده، 218 برگ، سابقه: کتابخانه مدرسه فاضلیه: 1 [فهرست آستان قدس: 6 / 584؛ فهرست مدرسه فاضلیه: 170].
- 566 / 12. تهران، ملی تهران: 1944 / ع، آغاز: و الیه ینسون و فیهم سلمان الفارسی و ان عمر سألہ عن نسبه، نسخ، حسن بن محمد حسین طبسی، 1035ق، 272 برگ [فهرست ملی تهران: 10 / 622].
- 567 / 13. تهران، دانشگاه تهران: 6995، تا آخر جزء هفتم، نستعلیق، بدیع الزمان فهپایی، 20 ذی حجه 1037ق، 354 برگ، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران:

میکرو فیلم 2437 [فهرست دانشگاه تهران: 16 / 423؛ فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران: 1 / 280].

14 / 568 . قم، مرعشی: 575، نسخ، نبی بن بنیاد قزوینی، 18 ربیع الاوّل 1049ق، 249 برگ [فهرست مرعشی: 2 / 17].

15 / 569 . تهران، دانشکده ادبیات: امام جمعه 226، نسخ، بدون نام کاتب، شنبه 15 ذی قعدة 1059ق، (75531) [فهرست ادبیات تهران: 3 / 69].

16 / 570 . خوانسار، فاضل خوانساری: 5، نسخ، حسن بن حرز بحرانی سترای، 1089ق، 253 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری: 1 / 9].

17 / 571 . قم، مرعشی: 8813 موقت، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 11ق، مقابله شده است [مجله میراث شهاب: 21 / 26].

18 / 572 . قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2911، از آغاز تا پایان جزء ششم، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، 1100ق، از روی نسخه میر داماد مقابله شده است، 197 برگ، 21 سطر، 24*13 [فهرست مرکز احیاء:

8 / مخطوط].

19 / 573 . قم، مرعشی: 143، نسخ، حاج قاسم بن حاج علی اکبر خوانساری، 18 ذی حجه 1236ق، رساله اوّل مجموعه، 107 برگ [فهرست مرعشی: 1 / 143].

20 / 574 . تهران، سپهسالار: 2710، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 13ق، 162 برگ [فهرست سپهسالار: 3 / 72].

21 / 575 . تهران، مجلس شورای اسلامی: 7211، نسخ، بدون نام کاتب، 22 شعبان 1302ق، 230 برگ [فهرست مجلس: 25 / 216].

22 / 576 . قم، مرعشی: 144، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، برگهای 49 تا 72 و برگ آخر را میرزا عبد الغنی علوی بتاريخ 29 محرم 1334 نوشته است، 141 برگ [فهرست مرعشی: 1 / 163].

23 / 577 . قم، گلپایگانی: 100 / 5 / 810، عنوان معرفی: اختیار الرجال، بخشی از کتاب است، از آغاز و انتها افتادگی دارد، آغاز: صلی الله علیه و آله فعرفت من العرفان ما کنت اعمله و رایت من العلامه فاجرت بها، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، نسخه در حاشیه تصحیح و نسخه بدل آورده شده است، رساله ششم

مجموعه، « 101 پ - 141 ر » 42 برگ، 16 - 17 سطر [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید: مخطوط] .

24 / 578. قزوین، فحول قزوینی: بدون شماره، از اول و آخر افتادگی دارد، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [مجله تراثنا: 65] .

25 / 579. زنجان، امام جمعه زنجان: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، آغاز افتاده [دلیل المخطوطات: 90] .

137. ارجوزة فی أصحاب الإجماع (منظومة فی أصحاب الإجماع)

(عربی)

از: محمد مهدی بن مرتضی طباطبایی بحر العلوم نجفی، سید (1212 ق)

ارجوزه ای است کوتاه، مشتمل بر هفده بیت درباره اصحاب اجماع و ذکر نام های آنان.

در مورد انتساب آن به علامه بحر العلوم، تردید وجود دارد. شیخ آقا بزرگ تهرانی در الذریعة، مؤلف آن را سید رضا پسر علامه بحر العلوم (1253 ق) ذکر نموده و می گوید که نسخه ای از آن به خط مؤلف، نزد نوه وی سید جعفر بحر العلوم در نجف موجود است. اما در اغلب کتابشناسی ها علامه بحر العلوم به عنوان مؤلف، معرفی شده است. مرحوم میرزا ابوالفضل کلانتر تهرانی، شرحی بر این ارجوزه نوشته و آن را تفاوت الإصابة نام نهاده که در حرف نون، معرفی خواهد شد.

[الذریعة: 2 / 120 رقم 481]

آغاز: قد اجمع الكل على تصحيح ما يصح عن جماعة فليعلمنا

انجام: و بعد زين بن اذينة على و ابن لبراهيم و اسمه على

نسخه ها:

1 / 580. تهران، دانشگاه تهران: 1582، نسخ، عبد الرحيم بن محمد جعفر مراغی، 1244ق [فهرست دانشگاه تهران: 8 / 191] .

2 / 581. مشهد، آستان قدس رضوی: اهدایی رهبری 326، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری: 260] .

ص: 140

582 / 3 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 532 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 34 - 43 پ » 10 برگ [فهرست مجلس : 22 / 243] .

583 / 4 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 770 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، 21 برگ [فهرست مجلس : 23 / 59] .

584 / 5 . تهران ، ملی تهران : 3942 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در فهرست مؤلف آن رضا بن محمد مهدی بحر العلوم ذکر شده است ، رساله سوم مجموعه ، « 178 - 179 » 2 برگ ، 11*5 / 18 سم [فهرست ملی تهران : 17 / 222] .

585 / 6 . قم ، گلیایگانی : 118 / 7 / 1218 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 121 پ » 1 برگ [فهرست گلیایگانی ، جدید] .

586 / 7 . مشهد ، گوهر شاد : 627 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 80 پ - 81 ر » 2 برگ [فهرست گوهر شاد : 2 / 741] .

138 . ارجوزة فی الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

منظومه مختصری است در رجال .

[الذریعة : 1 / 473 رقم 2357]

نسخه ها :

587 . تهران ، سپهسالار : 1874 ، بدون نام کاتب ، 1265 ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست سپهسالار : 5 / 5 و 1 / 330] .

139 . ارجوزة فی الرجال و شرحها (منظومة فی الرجال)

(عربی)

از : احمد بن محمد بن علی عطار بغدادی (1215 ق)

مؤلف ، نخست منظومه ای در رجال به ترتیب حروف الفبا سروده و از ذکر رجال مجهول الحال ، خودداری نموده است . پس از آن شرحی مختصر بر منظومه خود

نگاشته و مشکلات آن را روشن ساخته و در آغاز آن، رموزی را که به کار برده، توضیح داده است و در پایان کتاب، رجال مشهور به کنیه و لقب و نسب و زنان را ذکر کرده است. رساله حاضر، شامل اصل منظومه و شرح آن است.

[مصفى المقال : 68؛ معهد المخطوطات، شوال 1377، المجلد الرابع، الجزء الثانى، مخطوطات العربية فى العراق؛ الذريعة 10 / 134]

آغاز منظومه : احمد من ايد دين احمدا بأله و من بهم قد اقتدى

قد كان آدم بن اسحاق الاجل

آغاز شرح : الحمد لله رب العالمين ... و بعد فيقول فقير رحمة ربه الغنى احمد بن محمد الحسينى ... لما نظمت هذه المختصر كتبت عليها تعليقات يشتد اليها حاجة المبتدئين و يستغنى بها من رام الاختصار من المشتغلين مفصلا، اجملت من النظم ...

انجام : اخت ميسر كاسم الاسود

نسخه ها :

588. تهران، مجلس شورای اسلامی : 12، عنوان معرفى : ارجوزه، آغاز : برابر نمونه، انجام : برابر نمونه، نسخ، عبد الحميد بن شيخ مهدي خماسى، 1273ق، رساله دوم مجموعه، «ص 221 - 499» 145 برگ، 15 سطر، 13*21 [فهرست مجلس : 8 / 7 و 9] .

140. إرشاد الخبير البصير إلى تحقيق الحال في أبي بصير (ترجمة أبي بصير)

(عربى)

از : محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهانى، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله سوم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 4 / 148؛ التراث العربى : 1 / 183]

ص: 142

آغاز: بعد حمد المنعم المفضل العلام و الصلاة على مفخر الرسل اكمل الانام و آله سادات البرية .

انجام: و له الحمد دائما في كل آن و حال و صلواته على خليفته اشرف البرية و عترته الامجد الاطائب الاطهار ما غسق الليل و اشرق النهار .

141 . اسامی جاعلان حدیث

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

گویا بخشی از رساله ای در معرفی واضعان (جاعلان) حدیث است . تنها تألیفی که در این باب می شناسیم ، رساله ای است از قاضی نورالله شوشتری با نام اسامی وضاع الحدیث که صاحب ریاض العلماء آن را دیده است و در الذریعة (ج 2 ، ص 11) از آن یاد شده است .

آغاز نسخه: من رؤس الوزراء ابو هريرة الاوسى الذى ترى الجمهور قد شحنوا صحاحهم السقيمة من حديثه .

انجام: و كذا الحكم فى صحيح المسلم و المستدرک عليهما للحاكم ابى عبد الله النيشابورى فتأمل فان الفكر فيه طويل و التعجب منهم غير قليل و الله الهادى الى سواء السبيل .

نسخه ها:

589 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7525 ، آغاز: برابر نمونه ، انجام: برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 279 - 282 » 5 برگ ، 23 سطر ، 12*25 [فهرست مجلس : 26 / 27] .

1 أسانید کتاب من لا يحضره الفقيه

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی

ر . ک : ترتیب مشیخة من لا يحضره الفقيه .

ص: 143

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رساله کوتاهی است که در آن نام 313 نفر از اصحاب پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) که در جنگ بدر در خدمت آن حضرت بوده اند به ترتیب الفبا ذکر شده است و پس از هر نام، رمزهایی جهت مشخص شدن بعضی از خصوصیات آنها درج شده است .

رساله ای با نام الأنوار الظاهرة، تألیف مصطفی بن محمد بن عبد الباقي حلبی (زنده در 1185 ق)، که در آن نام اصحاب بدر را شرح نموده، در کتاب خانه مجلس (فهرست، ج 10، ص 1233) به شماره 3381 موجود است .

[التراث العربی : 1 / 220 ؛ فهرست مرعشی : 20 / 149]

آغاز : الحمد لله الذی اعز الاسلام بغزوة بدر و الصلاة و السلام علی من انشق له بدر و علی آله و اصحابه الذین لهم الشرف و القدر .

انجام : و خذلت الاعداء فی الاطراف ان ترزقنا بقضاء اوطارنا و دفع مضارنا او نحو ذلك .

نسخه ها :

590 . قم ، مرعشی : 7790 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ معرب ، حاجی عبد الله صوفی ، 25 رجب 1202 ق ، 14 برگ ، 17 سطر ، 14*21 [فهرست مرعشی :

. [149 / 20]

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

منظومه ای است در مناجات که در آن ، اسامی اصحاب بدر به ترتیب الفبایی ذکر گردیده و در پایان آن از معروفان به کنیه یاد شده است . این منظومه در سال 1086 ق ، سروده شده است .

آغاز : یا ربنا اللهم ذا الآلاء

ص: 144

انجام :

ربی اقلنی بایی مخشی

نسخه ها :

591. تهران، مجلس شورای اسلامی : 3381، عنوان معرّفی : منظومه رجالیه، آغاز : برابر نمونه، انجام : برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1316ق، رساله دوم مجموعه، « صفحه 100 » 1 برگ [فهرست مجلس : 10 / 1233] .

144. أسماء اصحاب بدر

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

دعای مفصّلی است در توسل و استشفای به اسامی اصحاب بدر .

آغاز : اللهم انی اسئلك و اتوسل الیک بسیدنا .

نسخه ها :

592. قم، شیخ حیدر علی مؤید : 476، آغاز : برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1310ق، رساله پنجم مجموعه، 42 برگ [فهرست مؤید : 1 / 384] .

145. أسماء الرجال المتکررة فی الأسناد

(عربی)

از : محسن بن مرتضی فیض کاشانی (1091ق)

شامل جدول هایی است در توضیح بعضی اسامی راویان که در سند احادیث، تکرار شده است . فیض کاشانی در پایان کتاب الوافی، مشیخه خود را ذکر نموده است . همچنین پسر فیض (علم الهدی)، رجال کتاب الوافی را تنظیم نموده که پس از این معرّفی خواهد شد . احتمالاً کتاب حاضر یکی از دو کتاب مذکور باشد که در فهرس با نام دیگر معرّفی شده است .

نسخه ها :

593. تهران، ملک : 3524، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم

ص: 145

مجموعه، در فهرست تذکر داده است که نسخه دیگری از این کتاب به شماره 525 / 23 ف در همین کتاب خانه موجود است، ولی با مراجعه به فهرست کتاب خانه نشانی از آن بدست نیامد [فهرست ملک : 465 / 6].

146 . أسند عنه ، رسالة في ...

(عربی)

از : محمد امین بن محمد خلیل تویرکانی (قرن 13 ق)

رسالة نسبتاً مفصّلی است درباره اصطلاح «اسند عنه» در علم رجال تألیف این رساله در دهه آخر جمادی اول 1205 پایان یافته است .

آغاز : حمدله و بعد اعلم انهم اختلفوا فی معنی اسند عنه .

نسخه ها :

594 . مشهد ، گوهر شاد : 543 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، اصفهان ، رساله نهم مجموعه ، « 211 - 231 »
« 20 برگ [فهرست گوهر شاد : 649/2].

147 . أصحاب الإجماع

(عربی)

از : حسن بن زین الدین عاملی ، ابو منصور (صاحب معالم) (1011 ق)

یک صفحه است در معرفی اصحاب اجماع که از حواشی شیخ حسن صاحب المعالم ، فرزند شهید ثانی نقل شده است . در نسخه معین نشده که مقصود از حواشی کدام حاشیه اوست .

نسخه ها :

595 . بابل ، مدرسه صدر : 241 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه صدر : 171].

148 . أصحاب الإجماع ، رسالة في ...

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

رسالة چهارم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

ص: 146

آغاز: فهذه رسالة في اصحاب الاجماع المنقول في حقهم الاجماع، فنقول ان الكشي .

149 . أصحاب العدة

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله ای است در شناخت اصحاب عده در بیان و توضیح فرمایش کلینی که در ابتدای سند برخی روایات فرموده است «عدة من اصحابنا» که شفتی می گوید مراد کلینی سه تن از روایات می باشد . رساله دوازدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 2 / 120 ؛ التراث العربی : 1 / 233 - 234]

آغاز: الحمد لله عدة الرواة و الاخير و زنة الجبال و الاحجار و الاشجار و صلواته على اكمل انبيائه .

انجام: قال فكتب الى صل على ركبك الذي انت عليه .

1 أصحاب العدة

از: مؤلف ناشناخته

ر . ک : تفسیر « عدة من أصحابنا » من الكافي للكليني .

1 أصحاب العدة

از: محمد حسین بن علی اصغر قاضی طباطبایی تبریزی ، سید

ر . ک : الفوائد الكاشفة .

150 . الإكمال لمنتهى المقال في أحوال الرجال

(عربی)

از: محمد علی آل کشکول حائری (قرن 13 ق)

تکمله ای است که مؤلف به امر استادش شریف العلماء بر کتاب منتهی المقال ابو علی محمد بن اسماعیل حایری (1216 ق) نگاشته است و در آن ، مجاهیلی را که حایری نیاورده و رجالی را که مهمل گذاشته ، آورده است . تألیف این کتاب ،

در روز جمعه نیمه شوال سال 1245 پایان یافته است .

[الذریعة : 2 / 283 و 284 و 390 / 6 ؛ مصفی المقال : 305 - 306 ؛ فهرست دانشگاه تهران : 2610 / 7]

آغاز : الحمد لله الذی هدانا لهذا ... و بعد فیقول راجی رحمة المأمول ... انه لما كان کتاب منتهی المقال کتاباً شافياً لم یعمل مثله .

انجام : و اما الفائدة الخامسة من الکتاب فشرعنا باتمامها و جعلناها کتاباً علیحده و سمیناها بحدیقة الانظار فی مشیخة الفقیه و التهذیب و الاستبصار تمت .

نسخه ها :

1 / 596 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11437 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد علی آل کشکول (مؤلف) ، 1245ق ، « 294ص
« 147 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 30 [فهرست الفبایی آستان قدس : 63 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء :
40 / 1] .

2 / 597 . تهران ، دانشگاه تهران : 2249 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، در سال 1245ق ، 98 برگ [فهرست دانشگاه تهران
: 2610 / 7] .

3 / 598 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2102 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله دوم مجموعه ، « 294ر
- 332ر » 38 برگ ، 32 سطر ، 21 * 30 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

4 / 599 . تهران ، ملی تهران : 2258 / ع ، آغاز : الحمد لله ... والسلام علی محمد وآله الطیبین ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ
کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 210 - 241 » 32 برگ [فهرست ملی تهران : 78 / 13] .

151 . اِکمال منتهی المقال

(عربی)

از : ریحان الله بن جعفر کشفی بروجردی ، سید (1328ق)

نسخه ها :

600 . اصفهان ، مهدی نجفی : بدون شماره ، نستعلیق ، سید ریحان الله بن جعفر کشفی بروجردی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، با
حواشی از «رح» [فهرست مکتبه النجفی : 226] .

ص: 148

(عربی)

از: حسن بن محمد بن علی بحرانی دمستانی (قرن 12 ق)

تلخیصی است از کتاب تنبیہات الأریب و تذکرۃ اللیب فی ایضاح رجال التهذیب، تألیف سید هاشم بحرانی کتکائی (1107 ق) که در آن، اسانید تهذیب الأحکام شیخ طوسی را شرح نموده است، چون شرح بحرانی مفصل و از نظر ترتیب هم دارای اشکالاتی بوده، لذا دمستانی در کتاب حاضر آن را تلخیص و تهذیب نموده و به ترتیب ابواب فقهی و در هر باب به ترتیب راویان، تنظیم نموده است. مؤلف در این کتاب، راویانی را که حالات آنها دارای ابهام بوده و یا مورد اشتباه قرار گرفته اند، توضیح داده و اکثر رجال اسناد التهذیب را شرح نموده است و در مواردی که روایات و یا اسانید الکافی، کتاب من لا یحضره الفقیه و الاستبصار را نقل نموده، با رمز «کا، یه، صا» مشخص کرده است.

مؤلف در آغاز کتاب، کلیاتی را که مورد نیاز محققان فن رجال است، به عنوان مقدمه آورده است. تألیف این کتاب در هشتم جمادی اول 1173 به پایان رسیده است.

[الذریعة: 2 / 358؛ مصفی المقال: 129؛ التراث العربی: 1 / 314]

آغاز: الحمد لله الذی وطد قباب الشرع الشریف بالکتاب المبین و السنة الزاهرة و سدد طلاب الدین الحنیف .

انجام: فمن عثر علی عشرة فلیصفح الصفح الجمیل و لیجبر الخلل و النقص بالاصلاح و التکمیل ....

نسخه ها:

1 / 601 . تهران، دانشکده الهیات: 129، آغاز: برابر نمونه، نسخ، عبد الله بن محمد، 174 ق، مقابله شده [فهرست الهیات تهران: 1 / 749] .

2 / 602 . قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 3159، آغاز: برابر نمونه، نسخ، عبد الله بن ملا محمد حسین خیرآبادی، چهارشنبه 20 رمضان المبارک 1178 ق، تصحیح شده، در برخی اوراق علامت بلاغ مشهود است، دارای حواشی مختصر، رساله اول مجموعه، 140 برگ، 22 سطر [فهرست مرکز احیاء: 8 / مخطوط] .

ص: 149

- 603 / 3 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3195 ، از انجام افتادگی دارد ، نستعلیق ، گویا حسن بن محمد دمستانی بحرانی (مؤلف) ، قرن 12 ق ، تصحیح شده ، 48 برگ [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 604 / 4 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3335 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، تصحیح شده ، 121 برگ ، 25 سطر ، 15*21 [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 605 / 5 . شیراز ، مدرسه امام عصر (عج) : 360 ، نسخ و نستعلیق ، سید عبد اللطیف حسینی ، قرن 12 ق ، تصحیح شده ، 173 برگ [فهرست مدرسه امام عصر (عج) : 11 / 1] .
- 606 / 6 . تهران ، دانشگاه تهران : 995 ، آغاز : برابر نمونه ، صفر علی بن سبز علی موسوی خراسانی ، 18 ذی قعدة 1232 ق [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 688] .
- 607 / 7 . تهران ، ملک : 3481 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1254 ق ، رساله اول مجموعه [فهرست ملک : 6 / 457] .
- 608 / 8 . تهران ، دانشکده ادبیات : 80 - ج ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 65 پ - 155 ر » 91 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 269 [فهرست ادبیات تهران : 1 / 34 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 243 / 1] .
- 609 / 9 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 8 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1319 ق ، 176 برگ [فهرست مرکز احیاء : 1 / 22] .
- 610 / 10 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7444 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1340 ق ، 266 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 586] .
- 611 / 11 . قم ، مرعشی : 1799 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 152 برگ [فهرست مرعشی : 5 / 184] .
- 612 / 12 . قم ، مرعشی : 4986 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 119 برگ [فهرست مرعشی : 13 / 180] .
- 613 / 13 . قم ، مرعشی : 7535 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، عصر مؤلف ، 139 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 339] .
- 614 / 14 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 1211 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، بلاغ در سنه 1233 ق [میراث اسلامی ایران : 1 / 442] .
- 615 / 15 . تهران ، ملک : 3507 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله

پنجم مجموعه [فهرست ملک : 462 / 6] .

16 / 616 . شیراز ، ملی فارس : 378 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 177 برگ [فهرست ملی فارس : 355 / 1] .

153 . أنجاب الثقات في فحول الرواة

(عربی)

از : علی نقی شریف ترشیزی (قرن 14 ق)

رساله کوتاهی است درباره اصحاب اجماع . مؤلف گوید چون نام اصحاب اجماع در کتب رجال متفرقه بوده ، آنها را در این رساله جمع آوری نموده و در اثنا ، شرح حال بعضی از اصحاب ائمه علیهم السلام و بعضی از راویان که نام آنها شبیه به هم بوده و بعضی از علمایی را که در علم رجال دارای تألیفاتی هستند ، ذکر کرده است . او همچنین در پایان ، شرح حال مختصری از خود آورده و تألیف کتاب را در دهه دوم ذی قعدة 1309 به پایان رسانده است .

آغاز : احمدک یا من لا یخیب سائله و لا یرد نائله حمدا کما هو اهله و مستحقه و لا حول و لا قوة الا به .

نسخه ها :

617 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3109 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 14 ق ، دارای حواشی مختصر ، 98 برگ ، 14 سطر [فهرست مرکز احیاء :

8 / مخطوط] .

154 . أنساب الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

در این کتاب ، شرح حال خاندان و پدران بزرگان عالم اسلام آمده است که از شرح حال پیامبر اسلام شروع شده و در ذیل هر نام ، افراد خاندان آن شخص نیز ذکر می شود . آخرین کسی که در این کتاب معرفی می شود ، جعفر الملک بن محمد بن عبدالله بن محمد اطرف است و پس از آن ، نسخه موجود افتادگی دارد .

آغاز : الحمد لله الذی خلق انبیائه المرسلین حلیة المتقین .

ص: 151

انجام : اما جعفر الملک بن محمد بن عبد الله بن محمد الاطرف و کان قد خاف .

نسخه ها :

618 . تهران ، ملی تهران : 43 / ع ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، 175 برگ ، 16 سطر ، 15*17 [فهرست ملی تهران : 43 / 7] .

155 . الأنوار اللمعة

(عربی)

از : موسی بن مهدی حسینی مازندرانی ، سید (1400 ق)

مؤلف قبلاً رساله ای در فقه به نام العقد المنیر تألیف کرده و در آن ، روایت هایی را نقل نموده بود . پس از آن برای بررسی سند روایتهای آن ، کتاب حاضر را تألیف نموده است . وی در این کتاب به شرح اسانید روایت های مذکور از کتاب های الرجال نجاشی ، کشی ، شیخ طوسی و الخلاصة علامه حلّی پرداخته و در مواردی که آنها متعرض ترجمه ای نشده اند ، کلام متأخران را نقل نموده است . مؤلف در این کتاب شرح حال خود و پدرش را نیز آورده است .

آغاز : حمدله و بعد فانی عندما اقدمت علی إعادة طبع العقد المنیر رایت ان اضعیف الی بعض .

انجام : و شعيب العقرقوئی و علی بن عیسی القناط و ابی بصیر و حمدان بن اعین و غیرهم .

نسخه ها :

619 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 492 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، سید موسی مازندرانی (مؤلف) ، قرن 14 ق ، تصحیح شده و خط خوردگی دارد ، 115 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 96 [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 139 / 2 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 118 / 1] .

ص:152

(عربی)

از: فرج الله بن محمد بن درویش جزایری حویزی (قرن 11 ق)

کتاب مفصّلی است در رجال. مؤلف کتابش را در دو قسم: رجال خاصه و رجال عامه، تنظیم نموده و شرح حال رجال معاصر خود را نیز در آن درج نموده است.

[الذریعة: 2 / 487؛ ریاض العلماء: 4 / 338؛ مصفی المقال: 354]

نسخه ها:

620 / 1 . تهران، ملک: 3603، جلد دوم، از اول افتادگی دارد، آغاز: الحسین بن محمد بن عمر بن یزید عن عمر بن جده، نسخ، فرج الله حویزی (مؤلف)، جمادی الاوّل 1083ق و ذیقعه 1081ق، 460 برگ، سابقه: کتابخانه مرعشی:

عکس 88 [فهرست ملک: 1 / 60 و 76؛ فهرست عکسی مرعشی: 1 / 92] .

621 / 2 . تهران، ملک: 3601، شامل هر چهار جزء جلد اول، از اول افتادگی دارد، آغاز:

العجلی بکسر العین و سکون الجیم و کسر اللام من بنی عجل، نسخ و ثلث، فرج الله حویزی (مؤلف)، جزء سوم 1083ق و جزء چهارم 1081ق، 450 برگ، سابقه:

کتابخانه مرعشی: عکس 87، دانشگاه تهران: میکرو فیلم 4222 [فهرست ملک:

60 / 1 و 76؛ فهرست عکسی مرعشی: 1 / 91؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران: 3 / 33] .

622 / 3 . قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2654، از حرف میم تا پایان کتاب، آغاز: باسمک اللهم و حمدت... باب المیم ماجد بن هاشم بن علی بن المرتضی السید ابی علی الحسینی البحرینی، بدون نام کاتب، قرن 11ق، تصحیح شده و در اکثر صفحات علامت بلاغ مشهود است، در برگ اول فهرست رموز کتاب و وقفنامه کتاب از علامه مجلسی با مهر بیضوی « محمّد باقر العلوم » در محرم 1106ق مشهود است، 399 برگ، 33 سطر، 24*37، سابقه: کتابخانه دار الحدیث:

عکس [فهرست مرکز احیاء: 7 / مخطوط] .

(عربی)

از: حسن بن یوسف بن مطهر، جمال الدین (علامه حلّی) (726 ق)

رساله متوسطی است در ضبط صحیح اسامی راویان حدیث. این رساله بر حسب ترتیب حروف اول اسامی و نام پدران و نسبت آنها به شهرها تنظیم شده و مؤلف، ضبط صحیح اسامی و حرکات حروف آنها را بیان نموده و تألیف رساله را در نوزدهم ذی قعدة 707 به پایان رسانیده است.

چاپ: تهران، 1319 ق، چاپ سنگی، 110 ص، 17 سطر؛ قم، انتشارات جامعه مدرسین، تحقیق محمد حسون، 1411 ق، 392 ص.

[التراث العربی : 1 / 352 ؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران : 282 ؛ الذریعة :

493 / 2 ؛ مصفی المقال : 131 ؛ مشار عربی : 107]

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد یقول العبد ... انی مثبت فی هذه الاوراق تحقیق اسماء جماعة من رواتنا ... ابورافع، اسمه اسلم بالالف قبل السین المهملة وله ولدان.

انجام: ابو الحسن القطوانی بالقاف و النون بعد الالف قبل الیاء. فهذا آخر ما اردنا اثباته فی هذا الكتاب و من اراد التطویل ... فعليه بكتابتنا الكبير الموسوم بكشف المقال فی معرفة الرجال و صلی الله علی سیدنا المرسلین محمد و آله الطاهرین.

نسخه ها :

623 / 1 . تهران، ملی تهران : 1247 / ع، افتادگی دارد، نستعلیق، محمد بن علی بن محمد، قرن 8 ق، رساله چهارم مجموعه، « صفحه 226 - 328 » 52 برگ [فهرست ملی تهران : 233 / 9] .

624 / 2 . قم، مرعشی : 7295، نسخ، محمود بن علی حمید استرآبادی، 20 صفر 926 ق، 56 برگ [فهرست مرعشی : 83 / 19] .

625 / 3 . قم، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2891، نستعلیق، عبد الله جزائری، شنبه 30 شوال 974 ق، قزوین، رساله اول مجموعه، 24 برگ، 21 سطر، 5 / 14 * 21 [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

626 / 4 . قم، مرعشی : 5828، نسخ، فضل الله بن محمد کاشانی، 27 رمضان المبارک

ص: 154

980ق، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست مرعشی : 15 / 214] .

627 / 5 . قم ، مدرسه فیضیه : 580 ، نسخ ، حسام الدین بن عز الدین بن عبد الله نزیل القری ، 994ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 114] .

628 / 6 . کاشان ، مدرسه سلطانی : 263 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمّد علی بن ولی حسینی اصفهانی ، 10 محرم 1007ق ، کربلای معلی ، در هامش تصحیح شده است ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 116 پ - 139 ار » 24 برگ ، 23 سطر ، 5 / 12*19 سم [فهرست مدرسه سلطانی ، جدید] .

629 / 7 . قم ، مرعشی : 3029 ، نستعلیق ، محمّد صالح بن علی طالقانی ، 12 جمادی الثانی 1012ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 108 پ - 137 پ » 30 برگ [فهرست مرعشی :

217 / 8] .

630 / 8 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3154 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : شبابه بالشین المعجمة المفتوحة و الیاء المنقوطة تحتها قبل الالف و بعدها ، ابن سوار بالسنین المهملة المفتوحة ، نسخ ، ابراهیم بن عطاء الله حسینی ، 6 جمادی الاول 1017ق ، حیدر آباد دکن ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « ص 286 - 328 » 22 برگ ، 21 سطر ، 15*23 [فهرست مجلس : 10 / 738] .

631 / 9 . شیراز ، ملی فارس : 441 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، جمادی الثانی 1019ق ، با حواشی ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 35 برگ [فهرست ملی فارس : 1 / 37] .

632 / 10 . تهران ، دانشگاه تهران : 990 ، نستعلیق ، نصار بن محمّد حویزی ، 22 جمادی الاول 1020ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 36 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 511] .

633 / 11 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2680 ، نسخ ، محمّد بن علی عقدایی ، 1025ق ، تصحیح شده ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 114 پ - 172 ار » 58 برگ ، 15 سطر ، 12*19 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

634 / 12 . قم ، مرعشی : 108 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، ابو الفضل عباس بن سیف الدین مازندرانی ، 1027 ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 121 پ - 161 پ » 41 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 129] .

635 / 13 . قم ، مرعشی : 6668 ، نسخ ، محمّد علی کشمیری ، 3 محرم 1038ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 77 ر » 77 برگ [فهرست مرعشی : 17 / 233] .

636 / 14 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 309 ، نسخ ، علی بن عبد الغالب

فیروز آبادی، ذی حجه 1047ق، (75614) [فهرست ادبیات تهران: 77/3].

637 / 15. شیراز، دانشکده پزشکی: بدون شماره، بدون نام کاتب، 1048ق، به ضمیمه خلاصه الاقوال [میراث اسلامی ایران: 1 / 443].

638 / 16. مشهد، آستان قدس رضوی: 7823، نسخ، محمد صالح شیرازی، 1049ق، 54 برگ [فهرست آستان قدس: 588/6].

639 / 17. تهران، دانشگاه تهران: 2359، نسخ، حسین کمره ای، ذی حجه 1053ق، رساله سوم مجموعه، 15 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 964/9].

640 / 18. تهران، دانشکده ادبیات: امام جمعه 452، نسخ، احمد بن صالح بن سعید بن جیل حجری، 19 رمضان المبارک 1066ق، (75233)، رساله سوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران: 62/3].

641 / 19. مشهد، آستان قدس رضوی: رجال و انساب 3، نسخ، بدون نام کاتب، قبل از 1067ق، سال وقف در سال 1067ق، 54 برگ [فهرست آستان قدس: 354/2].

642 / 20. تهران، دائرة المعارف بزرگ اسلامی: 364، نستعلیق، محمد بن محمد صالح (مدعو به ملا حاجی بابا)، 17 رمضان المبارک 1074ق، «17 پ - 45 پ» 29 برگ، تحریری [فهرست دائرة المعارف: 310/1].

643 / 21. قم، مرعشی: 5384، نستعلیق، بدون نام کاتب، 1075، رساله سوم مجموعه، 33 برگ [فهرست مرعشی: 175/14].

644 / 22. مشهد، دانشکده الهیات: 30، نسخ، بدون نام کاتب، 16 شعبان 1081ق، 48 برگ، سابقه: کتابخانه عبد الحمید مولوی [فهرست الهیات مشهد: 16/1؛ نشریه نسخه های خطی: 12/3].

645 / 23. شیراز، دانشکده پزشکی: 645، حسین بن علی بن هلال بغدادی، 1085ق [میراث اسلامی ایران: 442/1].

646 / 24. مشهد، مدرسه سلیمان خان: 108، نسخ، قاضی سلطان بن محمد تقی ازغدی، 1086ق، رساله سوم مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد: 18].

647 / 25. قم، مرعشی: 4910، نسخ، محمد سعید بن شیخ امین الدین استرآبادی، قرن 11ق، رساله دوم مجموعه، 56 برگ [فهرست مرعشی: 90/13].

648 / 26. تهران، دانشکده ادبیات: 107 - ب، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 11ق، مقابله شده، 53 برگ [فهرست ادبیات تهران: 1 / 39].

27 / 649 . تهران ، دانشکده ادبیات : 133 - ر ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 32 پ
« 32 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکروفیلم 1441 [فهرست ادبیات تهران : 1 / 39 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران :
601 / 1] .

28 / 650 . تهران ، ملی تهران : 4062 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ -
22 پ » 22 برگ ، 19 سطر ، 12*5 / 18 [فهرست ملی تهران : 17 / 384] .

29 / 651 . تهران ، سپهسالار : 2704 ، نسخ ، ملک محمد ، قرن 11 ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 110 پ - 171 ر » 62 برگ [فهرست
سپهسالار : 3 / 228] .

30 / 652 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 665 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد کاظم بن محمد شریف مدرس خادم ، غره رجب
1111 ق ، با تصحیح و توضیح در حاشیه ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 ظ - 37 و » 37 برگ ، 17 سطر ، 5 / 12*5 / 18 [فهرست مؤید : 2 /
172] .

31 / 653 . قم ، مرعشی : 336 ، نستعلیق ، شرف بن مظفر ، 1112 ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 45 برگ [فهرست مرعشی : 12 / 336] .

32 / 654 . قم ، مرعشی : 8050 ، نسخ ، محمد تقی بن محمد حسن گیلانی ، 22 شعبان 1115 ق ، 30 برگ [فهرست مرعشی : 21 /
55] .

33 / 655 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 138 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، محمد تقی جهرمی ، 1118 ق [فهرست ادبیات
تهران : 2 / 74] .

34 / 656 . قم ، مرعشی : 7752 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 20 شوال 1120 ق ، 45 برگ [فهرست مرعشی : 20 / 125] .

35 / 657 . قم ، گلپایگانی : 152 / 21 / 4232 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، ذی حجه 1126 ق ، در 24 صفر 1151 ق
مقابله شده ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 53 پ » 53 برگ ، 17 سطر ، 12*18 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 232 ؛ فهرست
گلپایگانی ، جدید] .

36 / 658 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7457 ، نسخ ، محمد بن محمد علی خوانساری ، 1126 ، 42 برگ [فهرست آستان قدس : 6 /
589] .

37 / 659 . تهران ، ملی تهران : 1390 / ع ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ،

رساله یازدهم مجموعه، «ص 182 - 224» 22 برگ [فهرست ملی تهران: 406/9].

660 / 38. تهران، ملی تهران: 1433/ع، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 12ق، رساله سوم مجموعه، «ص 77 - 142» 34 برگ [فهرست ملی تهران: 455/9].

661 / 39. یزد، آتشی: بدون شماره، فضل بن محمد بن فضل عباسی، قرن 12ق، با تملک علامه مجلسی، رساله دوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی: 704/7].

662 / 40. مشهد، آستان قدس رضوی: 9920، نسخ، بدون نام کاتب، 1228 [فهرست القبای آستان قدس: 78].

663 / 41. قم، مسجد اعظم: 624، آغاز: برابر نمونه، نسخ، محمد علی بن جعفر بن حاج صادق، 1228ق، رساله دوم مجموعه، «72 پ - 107ر» 36 برگ، 18 سطر، 15*20سم [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 464؛ فهرست مسجد اعظم، جدید].

664 / 42. قم، مرعشی: 2548، نسخ، محمد جعفر بن محمد علی حائری، 1229ق، رساله دوم مجموعه، «43 پ - 64 پ» 22 برگ [فهرست مرعشی: 130/7].

665 / 43. مشهد، دانشکده الهیات: 1862، نسخ، بدون نام کاتب، 1230ق، رساله دوم مجموعه، «162 - 181» 20 برگ [فهرست الهیات مشهد: 931/3].

666 / 44. مشهد، کاظم مدیر شانه چی: مجموعه 13، نسخ، محمد علی، 1230ق، رساله دوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی: 604/5].

667 / 45. تهران، ملک: 3507، نسخ، محمد هادی بن عبد الکریم کوکدی گلپایگانی، 1244ق، رساله اول مجموعه [فهرست ملک: 462/6].

668 / 46. تهران، دانشگاه تهران: 6290، نسخ، بدون نام کاتب، 1252ق، رساله دوم مجموعه، «193 - 195» 3 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 235/16].

669 / 47. یزد، وزیری: 3175، از آخر افتادگی دارد، نسخ و نستعلیق، محمد اسماعیل سمنانی، 1258ق، رساله اول مجموعه، «44 - 64» 19 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری: 1560/5].

670 / 48. قم، مدرسه فیضیه: 161/2 یا 1061/2، نستعلیق، محسن بن حبیب حسینی جرفادقانی، 1284ق، 20 برگ [فهرست مدرسه فیضیه: 6/2].

671 / 49. قم، مدرسه فیضیه: 759، نسخ، سید محمد موسوی، 1284ق، رساله دوم

50 / 672 . قم ، مرعشی : 8853 ، نسخ ، اسماعیل بن عبد الله خوانساری ، 1294ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 405 - 451 ر » 47 برگ [فهرست مرعشی : 40 / 23] .

51 / 673 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه خوبی 26 ، سبحان علی ، 1295ق ، رساله دوم مجموعه ، « صفحه 91 - 149 » 30 برگ [فهرست مجلس : 24 / 7] .

52 / 674 . تهران ، ملک : 3482 ، افتادگی دارد ، نسخ ، ابو القاسم خوانساری ، 1296ق ، رساله چهارم مجموعه [فهرست ملک : 6 / 457] .

53 / 675 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5904 ، از آخر افتادگی دارد ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، « 149 صفحه » 75 برگ [فهرست مجلس : 296 / 17] .

54 / 676 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 151 ، فقط 2 صفحه را دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، (75426) ، رساله دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 31 / 3] .

55 / 677 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2418 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 42ر » 42 برگ ، 16 سطر ، 18 / 5 * 11 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

56 / 678 . قم ، مرعشی : 1176 ، نستعلیق ، علی بن محمد بن امیر خوراسکانی ، 16 شعبان 1307ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 68پ - 87پ » 20 برگ [فهرست مرعشی : 348 / 3] .

57 / 679 . مشهد ، آستان قدس رضوی : هدایای رهبری 834 ، سید احمد صفایی خوانساری ، 1320ق ، با تصحیح و مقابله سید مصطفی خوانساری ، رساله سوم مجموعه [فهرست هدایای رهبری : 300] .

58 / 680 . قم ، مدرسه فیضیه : 1796 ، نستعلیق ، شهاب الدین بن حسنعلی همدانی درجزینی سوزنی ، 1363ق ، 35 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 27 / 1] .

59 / 681 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 115 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 55پ - 83ر » 29 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 83 / 1] .

- 60 / 682 . قم ، مرعشی : 443 ، نسخ ، علی بن ملا عبد الحسین بیدگلی کاشانی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1ر - 31پ » برگ [فهرست مرعشی :
- . [45 / 2 .
- 61 / 683 . قم ، مرعشی : 4952 ، نسخ ، درویش قاسم نقاش ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 15 برگ [فهرست مرعشی :
- . [151 / 13 .
- 62 / 684 . قم ، مرعشی : 9474 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 103پ - 149پ » برگ [فهرست مرعشی : 237 / 24] .
- 63 / 685 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10687 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 78] .
- 64 / 686 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3592 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 78] .
- 65 / 687 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3606 ، نسخ ، سیّد محمّد زمان بن سیّد اسماعیل حسینی اعرجی سمنانی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 282 - 350 » 69 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 256 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 291 / 1] .
- 66 / 688 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1599 (1233) ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مجلس : 300 / 4] .
- 67 / 689 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13567 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 78پ - 101پ » برگ [فهرست مجلس :
- . [62 / 37 .
- 68 / 690 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7440 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 148پ - 170پ » برگ [فهرست مجلس :
- . [421 / 25 .
- 69 / 691 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7540 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 26پ - 45پ » 20 برگ [فهرست مجلس : 39 / 26] .
- 70 / 692 . تهران ، دانشگاه تهران : 2945 ، نسخ ، محمّد بن احمد شریف سپاهانی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 367 - 331 » برگ [فهرست دانشگاه

تهران : 10 / 1829] .

71 / 693 . تهران ، دانشکده ادبیات : 127 - ج ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هفدهم مجموعه ، « 124 ر - 143 ر » 20 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 39] .

72 / 694 . تهران ، دانشکده ادبیات : 22 - د ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی ، رساله دوم مجموعه ، « 35 پ - 75 پ » 31 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 39] .

73 / 695 . تهران ، ملک : 3566 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 84 پ - 120 پ » 37 برگ [فهرست ملک : 6 / 494] .

74 / 696 . یزد ، وزیری : 3643 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست کتاب خانه وزیری : 5 / 1733] .

75 / 697 . همدان ، مدرسه غرب : 4698 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « ص 2 - 121 » 60 برگ [فهرست مدرسه غرب : 345] .

76 / 698 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1016 ، نسخ ، اسماعیل کرمانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 2 / 173] .

77 / 699 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1429 ، از آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 2 / 578] .

78 / 700 . شیراز ، خانقاه احمدیه : 90 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوازدهم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 5 / 221] .

79 / 701 . یزد ، مدرسه عبد الرحیم خان (سریزدی) : 66 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 4 / 427] .

1 ایضاح الرجال فی أسامی أصحاب الأئمة الأطهار علیهم السلام

از : مؤلف ناشناخته

ر . ک : جامع اجزاء اسماء روات .

(عربی)

از: سلیمان بن عبد الله ماحوزی بحرانی (1121 ق)

مؤلف پس از تألیف مقداری از کتاب معراج اهل الکمال خود، کتاب حاضر را دربارهٔ راویان و رجالیان مؤثق، بدون گفتگوهای مفصل و شامل خلاصهٔ آرایش تألیف کرد تا کمکی باشد برای کسانی که با حدیث سر و کار دارند. این وجیزه به تاریخ هشتم صفر 1112 پایان یافته است.

چاپ: قم، تحقیق عبد الزهراء العویناتی البلادی، مطبعه سید الشهداء، 1412ق، همراه با معراج اهل الکمال مؤلف، وزیر، (ص 319 تا 447) 133 ص.

[الذریعة: 3 / 146 و 148؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران: 284؛ التراث العربی: 1 / 407]

آغاز: الحمد لله الذی جعل تفاوت مراتب الرجال و ارتقاءهم الی معارج الکمال علی قدر روایتهم... آدم بن اسحاق و ابن الحسین النخاس و ابن المتوکل، ثقات.

انجام: و سیاتی بسط البحث فیہ فی ترجمته فی حرف الباء من کتاب معراج اهل الکمال.

نسخه ها:

1 / 702 . شیراز، دانشکده پزشکی: 648، علی بن احمد بحرانی، 1115ق [میراث اسلامی ایران: 1 / 442].

2 / 703 . شیراز، مدرسه امام عصر (عج): 233، نستعلیق، حاجی بن شریف بهبهانی، قرن 12ق، رسالهٔ دوم مجموعه، « 86 - 53 »
34 برگ [فهرست مدرسه امام عصر (عج): 1 / 104].

3 / 704 . قم، مرعشی: 4360، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، عصر مؤلف، رسالهٔ دوم مجموعه، « 210 پ - 250 پ »
41 برگ [فهرست مرعشی: 11 / 358].

ص: 162

(عربی)

از: حسن بن هادی صدر کاظمینی ، سید ، ابو محمد (1354 ق)

رساله مفصلی است در اثبات این که محمد بن اسماعیل که در آغاز برخی روایت های کتاب الکافی آمده ، محمد بن بزیع است نه محمد بن برمکی یا بندقی . این رساله دارای هشت مقدمه کوتاه و دو مقام است (1) . دلیل این که این شخص ابن بزیع است ، 2 . دلیل اینکه کس دیگری نیست) . این رساله در پانزدهم صفر 1338 به پایان رسیده است . مؤلف پس از تألیف این رساله ، دو وجه در این موضوع نوشته و برای شیخ علی زاهد قمی فرستاده و او نیز این دو وجه را به عنوان دو الحاق در پایان نسخه خود بر این رساله افزوده است .

[الذریعة : 4 / 162 ، رقم 802 با عنوان «ترجمة محمد بن اسماعیل»]

آغاز: الحمد لله الهادی لما اختلف فيه من الحق و الصلاة على خير الخلق محمد و آله ائمة الحق اما بعد فيقول العبد الراجي فضل ربه .

انجام: و في بلد الكاظمين على مشرفها من الصلاة و السلام ما يملأ الخافقين و يقربه العالمين .

نسخه ها :

1 / 705 . قم ، مرعشی : 10109 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد کاظم بن احمد بن محمد جعفر موسوی جزائری ، 1360 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 17 پ - 58 پ » 42 برگ [فهرست مرعشی : 26 / 76] .

2 / 706 . ، شیخ علی قمی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [الذریعة :

. [4 / 163] .

160 . تبويب خلاصة الأقوال

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

رساله مفصلی است در تنظیم و تبویب خلاصة الأقوال علامه حلی ، که مؤلف برای استفاده بهتر مراجعان و سهولت دسترسی به مطالب کتاب ، آن را به ترتیب

ص: 163

حرف اول اسامی رجال و نام پدر آنها تنظیم نموده است .

آغاز : الحمد لله الذي هدانا الى طريق السداد والصلوة والسلام على محمد ... وبعد فان النظر في احاديث الامامية موقوف على العلم بحال روايتها المرضية وغير المرضية و عليه تبنى الاحكام الشرعية الفرعية .

انجام : وقد اقتصرنا من الروايات الى هولاء المشايخ بما ذكرت و الباقي من الروايات الى هولاء المشايخ و الى غيرهم مذكور في كتابنا الكبير من اراده وقف عليه هناك و الحمد لله رب العالمين .

نسخه ها :

707 . آران ، مدرسه اميرالمؤمنين (عليه السلام) : 6 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، محمد مؤمن بن عبد العلي ، 15 ذى حجه 1179ق ، در حاشيه تصحيح شده است ، 135 برگ ، 18 سطر ، 13*19 [فهرست مدرسه اميرالمؤمنين : مخطوط] .

161 . التحرير الطاوسي

(عربي)

از : حسن بن زين الدين عاملی ، ابو منصور (صاحب معالم) (1011 ق)

احمد بن موسى بن طاووس حسنی (673 ق) ، كتاب حل الإشكال في معرفة الرجال را در جمع بين كتب پنجگانه رجال شيعه (اختيار معرفة الرجال كشي ، رجال النجاشي ، رجال ابن الغضائري ، فهرست و الرجال شيخ طوسي) با توضيحاتي از خود درباره برخی راويان نگاشت . اصل اين كتاب كه به خط مؤلف بوده ، به دست صاحب المعالم رسیده و او مطالب مربوط به كتاب رجال الكشي را استخراج کرده و التحرير الطاوسي نام نهاده كه همين كتاب حاضر است .

صاحب المعالم ، توضيحات کوتاهی بر مطالب كتاب ، در حاشيه و متن آن افزوده و تحرير آن را در هفتم جمادى اول 991 به پايان رسانیده است .

چاپ : قم ، كتاب خانه آية الله مرعشي ، تحقيق فاضل جواهری ، 1411ق ، 750ص ؛ دارالذخائر ، تحقيق سيّد محمد حسن ترحيني ، 1368ش ، 352ص ؛ بيروت ، مؤسسه اعلمی ، تحقيق سيّد محمد حسن ترحيني ، 1408ق ، 348ص .

[الذريعة : 3 / 385 ؛ مصفى المقال : 124 ؛ التراث العربى : 1 / 451 ؛ معجم

ص: 164

آغاز : الحمد لله رب العالمين ... وبعد فيقول الفقير الى الله ... هذا تحرير كتاب الاختيار من كتاب ابي عمرو الكشي في الرجال انتزعته من كتاب السيد ... ابواب الهمزة ابراهيم بن نعيم ابو الصباح الكناني روى ... .

انجام : فاصمدا في دينكما على مسن في حبا و كل كثير التقدم في امرنا فانهم كافوكما ان شاء الله تعالى و الحمد لله رب العالمين و ... .

نسخه ها :

1 / 708 . قم ، مرعشى : 1457 ، نسخ ، محمد باقر بن على اكبر حسيني ، 17 شعبان 1010ق ، رساله دوم مجموعه ، 85 برگ [فهرست مرعشى : 246 / 4] .

2 / 709 . مشهد ، آستان قدس رضوى : رجال و انساب 14 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1011ق ، 66 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 357] .

3 / 710 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 3602 ، نسخ ، موسى ، 1011ق [فهرست الفبايى آستان قدس : 107] .

4 / 711 . قم ، مرعشى : 3112 ، نسخ ، على محمد حويزى ، 21 محرم 1060ق ، رساله چهارم مجموعه ، 69 برگ [فهرست مرعشى : 338 / 8] .

5 / 712 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 3625 ، نسخ ، محمد شفيح الوايقانى ، 1108ق ، 78 برگ [فهرست آستان قدس : 590 / 6] .

6 / 713 . تهران ، دانشگاه تهران : 588 ، نسخ و نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 12ق ، 63 برگ ، سابقه : كتابخانه مرعشى : عكس 323 [فهرست دانشگاه تهران : 528 / 2 ؛ فهرست عكسى مرعشى : 286 / 1] .

7 / 714 . تهران ، مجلس سنا : 215 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1237ق ، رساله دوم مجموعه ، « 63 - 141 » 79 برگ [فهرست مجلس سنا : 100 / 1] .

8 / 715 . قم ، مرعشى : 6663 ، نستعليق ، بدون نام كاتب ، عصر مؤلف ، 58 برگ [فهرست مرعشى : 230 / 17] .

9 / 716 . قم ، مرعشى : 6878 ، نسخ ، عبد الله بن على كاتب (ميرزا جان) ، عصر مؤلف ، 81 برگ [فهرست مرعشى : 74 / 18] .

10 / 717 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 837 ، سيد احمد بن محمد رضا حسيني

خوانساری، بدون تاریخ کتابت، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری: 301].

11 / 718. تهران، مجلس شورای اسلامی: 700، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رسالهٔ دوم مجموعه، «19ر - 127پ» 109 برگ [فهرست مجلس: 3 / 25].

12 / 719. تهران، مجلس شورای اسلامی: 7988، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، «1پ - 71ر» 70 برگ [فهرست مجلس: 473 / 26].

13 / 720. تهران، دانشگاه تهران: میکروفیلم 1984، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران: 1 / 633].

162. تحفة الرجال و زبدة الزبدة فى المقال (منظومة فى الرجال)

(عربی)

از: عبد الله بن صالح سماهیجی بحرانی (1135 ق)

منظومهٔ مفصّلی است در حدود یکهزار بیت در احوال راویانی که شناخت آنها احتیاج به بحث و کاوش دارد، با استفاده از آرای سلیمان ماحوزی. ناظم، آن را در ماه رجب سال 1109 به نظم کشیده و در پایان، طریق روایت خود را از شیخ سلیمان بن عبد الله ماحوزی از علامهٔ مجلسی بیان نموده است.

[الذریعة: 3 / 433؛ مصفی المقال: 248]

آغاز: الحمد للمحمود بالکمال

انجام: فالحمد لله كما قد انعمنا

نسخه ها:

1 / 721. قم، مرعشی: 3112، عنوان معرّفی: تحفة الرجال و زبدة الزبدة فى المقال، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، عصر مؤلف، رسالهٔ هفتم مجموعه، «258 - 290» 33 برگ [فهرست مرعشی: 8 / 339].

2 / 722. قم، مرعشی: 5660، تا چند بیت از باب الصاد را دارد، نستعلیق، بدون نام

ص: 166

کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 8 برگ [فهرست مرعشی : 15 / 61] .

163 . تحقیق احوال اَبی بصیر ، رساله فی ... (عَدیمة النظیر فی احوال اَبی بصیر)

(عربی)

از : مهدی بن حسن بن حسین موسوی خوانساری ، سیّد (1246 ق)

در پاره ای از روایت هایی که از امام صادق (علیه السلام) روایت شده ، سند آنها به اَبی بصیر می رسد و چون این کنیه بین عده ای از راویان ، مشترک است ، گروهی از دانشمندان به بررسی احوال این راوی پرداخته اند . یکی از رساله های مفصّلی که در این موضوع نوشته شده ، رساله حاضر است که مؤلف در سال 1230 ق ، از تألیف آن فارغ شده است .

چاپ : تهران ، 1276 ق ، سنگی ، وزیری ، 42 ص ، با عنوان عَدیمة النظیر فی شرح حال اَبی بصیر ، در ضمن الجوامع الفقیة .

[الذریعة : 4 / 148 ، رقم 724 با عنوان «ترجمة اَبی بصیر» ؛ مصفی المقال : 469 :

مشار عربی : 258 و 436]

نسخه ها :

723 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 1984 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اوّل مجموعه [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 / 633] .

164 . تحقیق احوال اَبی بصیر ، القول فی ...

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رساله کوتاهی است در بیان مراد از اَبو بصیر در سند بعضی از روایاتی که از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است .

نسخه ها :

724 . تهران ، ملک : 3474 ، عنوان معرفی : در ذیل «حاشیه منهج المقال» معرفّی شده است ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 3صفحه » 2 برگ [فهرست ملک : 1 / 182] .

ص: 167

165 . تحقیق رجالی درباره مفضل و معلی بن خنیس و عمر بن حنظله

(عربی)

از : محمد رضا بن محمد رشید نائینی (قرن 12 ق)

فایده کوتاهی است در یک صفحه ، درباره احوال مفضل بن عمر و معلی بن خنیس و عمر بن حنظله . مؤلف این فایده را در اثنای جنگی که تنظیم نموده ، درج کرده است .

آغاز : اختلف العلماء فی حال مفضل بن عمر ... وفی حال معلی بن خنیس توثیقه لمدح رایته عن الصادق علیه السلام فی حقه .

نسخه ها :

725 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 1032 ، آغاز : برابر نمونه ، محمد رضا نائینی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سیزدهم مجموعه ، « 14ر » یک صفحه برگ [فهرست مجلس : 326 / 23] .

166 . تذکرة الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

این رساله در حاشیه نسخه ای از کتاب من لا یحضره الفقیه تحریر شده و در فهرست ، چنین معرفی شده است : «در حاشیه 66 برگ ، تذکرة الرجال شیخ صدوق و سپس در سه برگ فائده تذکرة الرجال آمده» . گویا نسخه ای از مشیخه شیخ صدوق یا ترتیب آن است .

نسخه ها :

726 . مشهد ، گوهر شاد : 146 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1075ق ، در حاشیه من لا یحضره الفقیه تحریر شده است ، 69 برگ [فهرست گوهر شاد : 1 / 122 و 123] .

1 تذکرة المتبحرین

از : یحیی بن حسین بن عشیره یزدی

ص: 168

ر. ک: مشایخ الشيعة .

167. تذکره مشایخ قم (رجال قم)

(فارسی)

از: علی بن حیدر علی منعل قمی، نورالدین (قرن 10 ق)

رساله کوتاهی در شرح حال رجال و بزرگان قم. مؤلف، اسامی این دانشمندان را از کتب رجالی شیعه مانند الرجال و الفهرست شیخ طوسی، الرجال کشی، نجاشی، علامه حلّی، ابن داوود و فهرست منتجب الدین استخراج و تنظیم نموده و در رمضان 978 آن را در قم به پایان برده و به شاه طهماسب صفوی تقدیم نموده است.

چاپ: این رساله به چاپ رسیده است.

[کتاب شناسی آثار مربوط به قم از مدرسی طباطبائی؛ مصفی المقال: 279 و 280؛ فهرست مجلس: 231 / 22]

آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عد علیمی را که بنی نوع انسان را به ... .

انجام: و ما اتکالی الا علی الله... و توفیق اتمام این تذکره در اوایل شهر رمضان سنه ثمان و سبعین و تسعمائه در مدینه المؤمنین قم روی نمود. تم.

نسخه ها:

1 / 727. قم، مرعشی: عکس 270، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، قرن 11 ق، 37 برگ [فهرست عکسی مرعشی: 244 / 1].

2 / 728. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه طباطبایی 514، عنوان معرفی:

اسامی مشایخ قم، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، قرن 12 ق، رساله دوم مجموعه، «7 - 43 پ» 37 برگ، 27 سطر، 16*10 [فهرست مجلس: 231 / 22].

1 تراجم الرجال

از: محمد بن حسن عاملی مشغری (شیخ حر عاملی)

ر. ک: الرجال.

ص: 169

1 ترتیب اختیار معرفة الرجال

از: یوسف بن محمد حسین عاملی شامی

ر. ک: ترتیب رجال الکشی .

1 ترتیب اختیار معرفة الرجال

از: عنایت الله بن شرف الدین علی قهپایی نجفی، زکی الدین

ر. ک: ترتیب رجال الکشی .

168 . ترتیب أسانید الفقیه

(عربی)

از: محمد بن محمد حسین نهاوندی (1270 ق)

مؤلف در حین تدریس کتاب من لا یحضره الفقیه بر شاگردانش، فهرست اسانید آن را غیر مرتب دیده، به گونه ای که استفاده از آن را مشکل یافته است لذا خود تصمیم به مرتب کردن آن گرفته و در جمادی الثانی 1270 تنظیم و ترتیب آن را به پایان رسانیده است .

[آشنایی با چند نسخه خطی : 215]

آغاز: حمدله . اما بعد: فیقول العبد محمد بن محمد حسین النهاوندی عفی عنهما انی لما حصلت نسخه مغلوطه من کتاب من لا یحضره الفقیه للشیخ الصدوق وقابلتها حین قرائتها علی بعض المحصلین ونحوهم مشیرا الی اختلاف النسخ الی آخرها، وجدت فهرستها مضطربة غیر مرتب الاسانید بحیث لا یکاد ینتفع بها الا بعسر شدید، خلج فی صدری ان ارتبه ترتیباً یسهل علی الناظرین سبیل استخراجها.

نسخه ها:

729 . قم، سید احمد زنجانی: 72، نسخ، محمد نهاوندی (مؤلف)، 1270 ق [آشنایی با چند نسخه خطی : 215] .

ص: 170

(عربی)

از: محمد بدیع بن جلال بن علی (1090 ق)

ترتیبی است از سند روایت های کتاب من لا یحضره الفقیه شیخ صدوق که تألیف آن در روز دوشنبه 21 صفر 1090 به پایان رسیده است .

نسخه ها :

730 . قم ، سید احمد زنجانی : 72 ، نسخ ، محمد بن محمد حسین نهاوندی ، 1270 ق ، رساله دوم مجموعه [آشنایی با چند نسخه خطی : 215] .

170 . ترتیب آسانید الفقیه

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

ترتیب دیگری است از سند روایت های کتاب من لا یحضره الفقیه شیخ صدوق .

نسخه ها :

731 . قم ، سید احمد زنجانی : 72 ، محمد بن محمد حسین نهاوندی ، 1270 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 2صفحه » 1 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی : 215] .

171 . ترتیب خلاصه الأقوال

(عربی)

از: یکی از علمای اصفهان (قرن 14 ق)

در این رساله ، هر دو بخش کتاب خلاصه الأقوال علامه حلی به ترتیب آغاز نام ها و با رعایت حرف دوم و نام پدران آنها ، در یک بخش تنظیم گردیده تا رجوع به آن آسان باشد . این تألیف در روز دوشنبه ، نوزدهم محرم 1312 در اصفهان در هشتاد سالگی مؤلف به پایان رسیده است .

آغاز: الحمد لله... وبعد فانی وجدت الخلاصة فی الرجال من تألیف شیخنا و مولانا العلامة غیر مرتب حق الترتیب .

انجام: قلت وقد وقع الفراغ من ترتیب الخلاصة و تسویدها ....

نسخه ها :

732. قم ، مرعشی : 9702 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، به خط مؤلف ، دوشنبه 19 محرم 1312ق ، 115 برگ [فهرست مرعشی : 65 / 25] .

172 . ترتیب خلاصه الأقوال

(عربی)

از : فخر الدین بن محمد علی طریحی رماحی نجفی (1087ق)

ترتیبی است از خلاصه الأقوال علامه حلی . در فهرست ، هیچ توضیحی درباره خصوصیات آن نیامده است .

نسخه ها :

733. قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1075ق [مجله میراث شهاب :

. [93 / 12] .

1 ترتیب خلاصه الأقوال

از : محمد بن علی شریف بغدادی

ر . ک : الرواة .

173 . ترتیب رجال الکشی (ترتیب اختیار معرفة الرجال)

(عربی)

از : یوسف بن محمد حسین عاملی شامی (982ق)

ترتیب و تنظیمی است از اختیار معرفة الرجال الکشی . این ترتیب بر طبق طبقات اصحاب حضرت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و امامان صورت گرفته و تنظیم آن در سال 981ق پایان یافته است .

[الذریعة : 67 / 4 ، رقم 281]

نسخه ها :

734 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13062 ، نسخ ، محمد حسینی ، 1057ق [فهرست

174 . ترتیب رجال الکشی (ترتیب اختیار معرفة الرجال)

(عربی)

از : عنایت الله بن شرف الدین علی قهپایی نجفی ، زکی الدین (زنده در 1026 ق)

ترتیبی است از کتاب اختیار معرفة الرجال . در این ترتیب ، اسامی راویان به ترتیب حروف تهجی تنظیم گردیده و اصل روایات و عبارات ها در هر مورد ، مانند اصل کتاب ذکر شده است . مؤلف ، این تنظیم را در هفدهم محرم 1011ق ، به پایان رسانیده است .

[الذریعة : 4 / 66 ، رقم 280 ؛ مصفی المقال : 343]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... و بعد لما کان کتاب اختیار الرجال المتجزی علی سبعة اجزاء ... الموضوع لذكر الرجال .

انجام : تم ترتیب هذه النسخة الشريفة علی حروف الهجاء المسمیة باختيار الرجال للشيخ الاجل الفاضل الطوسی ...

نسخه ها :

735 / 1 . تهران ، دانشکده ادبیات : 14 - د ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 86پ - 126پ » 41 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 123] .

736 / 2 . قم ، مرعشی : 1798 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمود بن یعقوب موسوی ، 24 شوال 1276ق ، رساله اول مجموعه ، 713 برگ [فهرست مرعشی : 5 / 184] .

737 / 3 . بابل ، مدرسه صدر : 206 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی مؤلف [فهرست مدرسه صدر : 141] .

738 / 4 . اصفهان ، سید محمد علی روضاتی : 18 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق شکسته ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، برخی از اوراق به خط مؤلف ، 162 برگ ، 21 سطر ، 13*19 [فهرست کتاب خانه روضاتی : 57] .

ص: 173

(عربی)

از: محمد تقی بن ابی المعالی خادم متطبب انصاری (قرن 11 ق)

ترتیبی است از رجال النجاشی . در این ترتیب اسامی رجال بر اساس حروف تهجی تنظیم گردیده و در پایان ، رجال مشهور به کنیه و لقب ذکر شده اند . مؤلف در آغاز کتاب ، خطبه و مقدمه نجاشی را به همان عبارت نقل نموده و تنظیم کتاب را در نیمه شعبان 1006 ق به پایان رسانیده است .

[الذریعة : 4 / 70 ؛ مصفی المقال : 97 ؛ التراث العربی : 2 / 23]

آغاز : الحمد لله على ما وهب و الصلاة على الرسول المنتجب و آله و اصحابه الحجب لما كان كتاب الفهرست للشيخ المحقق .

انجام : وقال حدثنا حميد بن زياد قال سمعت من عمر بن طرخان كتاب ابى يحيى المكفوف .

نسخه ها :

1 / 739 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 207 ، نسخ ، محمد باقر بن علی اکبر حسینی ، ذی حجه 1008 ق ، ابو المعالی آنرا با نسخه اصل انصاری و نسخه اصل نجاشی مقابله نموده [فهرست ادبیات تهران : 2 / 75] .

2 / 740 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 92 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد سلمان شریف صفوی اردبیلی ، 26 ربیع الثانی 1024 ق ، مصحح و محشی در زمان مؤلف ، 194 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 32 [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 1 / 68 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 46] .

3 / 741 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 65 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، با تملک صالح بن عبد الکریم بحرانی 1065 ق [میراث اسلامی ایران : 1 / 442] .

4 / 742 . قم ، مرعشی : 7838 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، شیخ حسن قزوینی ، بدون تاریخ کتابت ، 169 برگ [فهرست مرعشی : 186 / 20] .

5 / 743 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13274 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 122] .

(عربی)

از: عنایت الله بن شرف الدین علی قهپایی نجفی، زکی الدین (1127 ق)

ترتیبی است از کتاب الفهرست شیخ طوسی . در این ترتیب ، اسامی رجال به ترتیب الفبایی تنظیم شده است . مؤلف در هنگام تألیف مجمع الرجال ، در سال 1016 ق ، این ترتیب را در آن کتاب ، درج نموده است .

[الذریعة : 4 / 66]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... وبعد لما كان كتاب فهرست رجال الشيعة الاصيل في هذا الفن غير مرتب اساميه في كل باب .

انجام : في دار السلطنة اصفهان صينت عن كل الحدثان بحفظ الرحيم الرحمان .

نسخه ها :

744 . تهران ، ملك : 3473 ، نستعليق ، عنایت الله بن شرف الدین علی قهپایی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 85 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی :

عکس 353 [فهرست ملك : 1 / 99 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 411] .

177 . ترتیب مشیخة من لا يحضره الفقيه

(عربی)

از : هاشم بن سلیمان بن اسماعیل بن عبد الجواد حسینی کتکانی بحرانی ، سید (1107 ق)

مؤلف در این رساله ، مشیخة کتاب من لا يحضره الفقيه را با حذف مجاهیل ، به ترتیب حروف تهجی نام رجال ، تنظیم نموده و در پایان ، چند فصل کوتاه در فواید رجالی و بعضی مطالب مربوط به درایه ، آورده است .

[الذریعة : 4 / 217 با عنوان «تعریف رجال من لا يحضره الفقيه»]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذه الاوراق مشتملة على الجم من رجال الشيخ الاقدم و الامام المعظم .

انجام : و هذا يكون مقطوع الاوّل و الوسط و الاخير .

ص: 175

نسخه ها :

745. قم ، مرعشی : 5040 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، سلیمان بن محمود بحرانی ، سه شنبه 8 شوال 1076ق [فهرست مرعشی : 13 / 236] .

178 . ترتیب مشیخه من لایحضره الفقیه

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

در این رساله ، مشیخه کتاب من لا یحضره الفقیه به ترتیب الفبایی تنظیم شده است . مؤلف ، نام رجال را به شنگرف در متن آورده و توضیحات رجالی را در حاشیه و به طور مختصر ذکر نموده است .

آغاز : باب الالف ابان بن تغلب ثقة جلیل فی الطریق ضعف لجهالة صاحب الكل و اشتراك ابی ایوب .

انجام : و یونس بن یعقوب ثقة جلیل و المصنف قال انه و اخوه فطحي و الحق الاعتماد علیه و الطریق الیه حسن باین مسکین .

نسخه ها :

746. قم ، مرعشی : 5853 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق ، به خط مؤلف / احتمالاً ، بدون تاریخ کتابت ، 22 برگ [فهرست مرعشی : 15 / 235] .

179 . ترتیب مشیخه من لایحضره الفقیه

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رساله کوتاهی است در ترتیب مشیخه کتاب من لا یحضره الفقیه . در فهرست کتاب خانه فیضیه ، مؤلف رساله بر اساس یادداشتی که در اول نسخه آمده ، صفی سپهری احتمال داده شده است . این رساله در پایان نسخه ای از کتاب من لا یحضره الفقیه تحریر شده که دارای حواشی ملاً مراد تفرشی (صاحب التعلیق السجادیة) بوده و احتمالاً این رساله نیز از آثار همین تفرشی است .

[مصفی المقال : 453]

ص: 176

آغاز: باب الالف، اسماعیل بن جابر ثقة طریقه صحیح علی .

نسخه ها :

747. قم، مدرسه فیضیه : 398، عنوان معرفی : رجال من لا- یحضره الفقیه، آغاز: برابر نمونه، حسین قلی، 1083ق، رساله دوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه :

. [11 / 2] .

180. ترتیب مشیخه من لایحضره الفقیه

(عربی)

از: محمد مؤمن بن عبد الرضا موسوی بفرویی یزدی خطیب (زنده در 1060 ق)

ترتیبی الفبایی است از مشیخه شیخ صدوق که در پایان کتاب من لا یحضره الفقیه، ذکر نموده است .

نسخه ها :

748. قم، قائمی : 294، عنوان معرفی : مشیخه من لا- یحضره الفقیه، محمد مؤمن بن عبد الرضا موسوی بفروئی یزدی (مؤلف)، 1060ق [مجله تراثا : 52 / 123] .

181. ترتیب مشیخه من لایحضره الفقیه

(عربی)

از: حسن بن زین الدین عاملی، ابو منصور (صاحب معالم) (1011 ق)

رساله کوتاهی است در ترتیب مشیخه شیخ صدوق که در پایان کتاب من لایحضره الفقیه آورده است . این ترتیب در ماه رمضان سال 982 به پایان رسیده است .

[الذریعة : 68 / 4 ؛ التراث العربی : 24 / 2 ؛ مصفی المقال : 124]

آغاز: باب الالف و ما كان فيه عن ابان بن تغلب فقد روئته عن ابی رضی الله عنه عن سعد بن عبدالله عن یعقوب .

انجام: قضایا امیر المؤمنین علیه السلام المتفرقه ... و الحمد لله رب العالمین ...

کتب ذلك بيده العبد حسن بن زین الدین ...

ص: 177

نسخه ها :

1 / 749 . خوی ، مدرسه نمازی : 124 ، نسخ ، احمد بن علی بکیسیتی عاملی ، 1097ق ، به ضمیمه من لا یحضره الفقیه ، رساله دوم مجموعه [فهرست مدرسه نمازی :

. [71 / 1]

2 / 750 . قم ، گلپایگانی : 226 / 2 / 46 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، با حواشی از « م د » ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 15پ » 15 برگ ، 23 سطر ، 24/5*18/5 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید :

. [مخطوط]

3 / 751 . مشهد ، مدرسه نواب : 61 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، به ضمیمه من لا یحضره الفقیه [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 498] .

4 / 752 . مشهد ، مدرسه فاضلیه : 70 ، عنوان معرفی : رساله در معرفت طرق احادیث فقیه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، ضمن الفقیه [فهرست مدرسه فاضلیه : 81] .

5 / 753 . قم ، گلپایگانی : 6441 / 32 / 141 ، آغاز : قال الشیخ حسن ولد الشہید الثانی قدس روحیہما و نور ضریحہما بحمد و آلہ الحمد للہ رب العالمین و الصلوٰۃ علی خیرتہ من خلقہ محمّد و آلہ اجمعین و بعد فلما کانت معرفة الطرق من کتاب من لا یحضره الفقیه ... الالف : ابراهیم بن ابی محمّد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیہ تصحیح شدہ ، این نسخه از روی خط مؤلف نقل شدہ است ، رساله دوم مجموعه ، « 263پ - 265ر » برگ ، 19 سطر ، 29*20 [فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

6 / 754 . مشهد ، مدرسه نواب : 61 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 485] .

182 . ترتیب مشیخه من لا یحضره الفقیه

(عربی)

از : محمّد بن حسن عاملی مشغری (شیخ حر عاملی) (1104ق)

مؤلف در این رساله مشیخه کتاب من لا یحضره الفقیه را به ترتیب الفبایی تنظیم کرده و پس از هر نام ، شماره حدیث و بابی را که نام راوی در آن آمده ،

ص: 178

ذکر نموده است .

آغاز: الحمد لله على فضاله و الصلوة و السلام على محمد و آله و بعد ... لما كان تحصيل السند المطلوب من اسانيد كتاب من لايحضره الفقيه لا يخلو من عسور .

انجام: هو داود به على . و بهذا ختمنا الرسالة و الحمد لله وحده و الصلاة على خاتم الرسالة .

نسخه ها :

1 / 755 . تهران ، ملك : 3563 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن تاج الدين جزايرى مشهدى ، 12 شعبان 1119ق ، در فهرست نام ديگر اين رساله اجازه شيخ حر به ميرزا محمد صالح رضوى ذكر شده كه اشتباه است و اين اشتباه بدليل آن بوده كه شيخ حر اغلب كتابهاى خود را با عبارت : « الحمد لله على فضاله و الصلاة و السلام على محمد و آله » شروع ميكند و به جهت يكي بودن آغاز اين دو رساله ، اشتباه رخ داده است ، 28 برگ ، 14*19 [فهرست ملك : 491 / 6] .

2 / 756 . بابل ، مدرسه صدر : 58 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، بضميمة من لايحضره الفقيه ، رساله دوم مجموعه ، 21 سطر ، 32*22 [فهرست مدرسه صدر : 50] .

183 . ترتيب مشيخة من لايحضره الفقيه

(عربى)

از : محمد بن حسن بن هلال بحراني (1127ق)

مؤلف در اين رساله ، مشيخة شيخ صدوق را كه در پايان كتاب من لايحضره الفقيه ذكر نموده ، به ترتيب حروف تهجى تنظيم نموده و ترتيب آن را در سال 1116ق ، در بهبهان به پايان رسانيده است .

آغاز : بحمدك يا من لايحيط بجميع نعمه ... اما بعد فيقول افقر العباد .

نسخه ها :

757 . تهران ، مجلس شوراي اسلامى : 5947 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن حسن بحراني (مؤلف) ، 1116ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مجلس : 333 / 17] .

ص:179

(عربی)

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی (1028 ق)

ترتیبی است از مشیخه شیخ صدوق که در پایان کتاب من لایحضره الفقیه خود آورده است. در این رساله، این مشیخه به صورت الفبایی مرتب شده است.

آغاز: هذا اسانید کتاب من لایحضره الفقیه مرتبه علی حروف المعجم.

نسخه ها:

758 / 1 . چالوس، مدرسه امام صادق (علیه السلام): 475، آغاز: بسمله و ما کان فیہ عن ابان بن تغلب فقد رویتہ عن ابی رضی اللہ عنہ، نسخ جلی، محمد باقر بن محمد بن خواجه علی، 2 صفر 1038 ق، تصحیح و مقابله شده است، رساله دوم مجموعه، 31 برگ، 13*20 سم [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام)].

759 / 2 . تهران، معارف: 52، عنوان معرفی: اسانید کتاب من لایحضره الفقیه، آغاز:

برابر نمونه، نسخ، حسین بن شهاب الدین کرکی، 1041 ق، ضمن من لایحضره الفقیه [فهرست معارف: 1 / 72].

760 / 3 . تهران، ملک: 802، عنوان معرفی: مشیخه کتاب من لایحضره الفقیه از میرزا محمد اسد آبادی، شکسته نستعلیق، عبد الخالق بن عبد الرحیم، شعبان 1243 ق، اصفهان، رساله دوم مجموعه، «35 پ - 51 پ» 17 برگ، 15 سطر، 15*20 [فهرست ملک: 5 / 181].

761 / 4 . شیراز، دانشکده پزشکی: 6، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، به ضمیمه استقصاء الاعتبار [میراث اسلامی ایران: 1 / 423].

762 / 5 . اصفهان، عمومی اصفهان: 2917، عنوان معرفی: رساله در مشیخه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، ضمن من لایحضره الفقیه، «836 - 857» 11 برگ [فهرست کتاب خانه عمومی اصفهان: 1 / 316].

ص: 180

1 ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه

از: محمد حسين بن علي اصغر قاضي طباطبائي تبريزي، سيد

ر. ك: المشيخة المرتبة.

185. ترجمة أبان بن عثمان

(عربي)

از: محمد باقر بن محمد تقى موسوى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة اول از الرسائل الرجالية مؤلف است.

[الذريعة: 4 / 147 ؛ التراث العربي: 2 / 24]

آغاز: الحمد لله الذي لو حمدته دوام خلود ربوبيته بكل شعرة في كل طرفة عين بحمد الخلائق.

انجام: ويكون مقصوده عليه السلام لا نقل عند من ليس له اهلية ذلك وقوله اشهد انه عنا هم عند غيرهم.

186. ترجمة إبراهيم بن هاشم القمي (مختصر)

(عربي)

از: محمد باقر بن محمد تقى موسوى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة اي است مختصر در تحقيق حال ابراهيم بن هاشم كه مؤلف رساله مفصلي در شرح حال او داشته است.

[الذريعة: 4 / 147]

آغاز: بعد حمد الله المرشد للصواب والصلاة على الحائز بكمال الفضيلة في كل باب وآله واصحابه خير.

انجام: فيما اذا كانت رواية ثقت الاسلام عن حماد بواسطتين ويكون الواسطة الثانية.

ص: 181

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

شرح حالی است از ابراهیم بن هاشم قمی در دو بحث: 1 - در احوال وی 2 - در اموری که توجه به آن حایز اهمیت است و در آخر نیز تعلیقاتی مهم بر آن افزوده است. مؤلف رساله ای مختصر در این موضوع نگاشته بود که در رساله حاضر به تفصیل از آن سخن گفته است. رساله نهم از الرسائل الرجالية مؤلف است. [الذریعة: 4 / 147 ؛ التراث العربی: 2 / 25]

آغاز: الحمد لله المأبد مملکته بالخلود و الدوام و الممتنع سلطنته بغير جنود و لا اعوان و علی اکمل انبیائه .

انجام: و منه يظهر ان الاتکال علی النقل لا سیما فی هذا المقام بمعزل عن الاعتبار و لله الحمد و الشکر فی کل حال .

188 . ترجمة ابن النضاری

(عربی)

از: ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

ششمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز: و بعد فقد تکرر و تکرر .

1 ترجمة أبي بصير

از: محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام

ر . ک : إرشاد الخبير البصير إلى تحقيق الحال في أبي بصير .

189 . ترجمة أبي بكر الحضرمي

(عربی)

از: ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

یازدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز: و بعد فهذه كلمات في ابي بكر الحضرمي فنقول ان اسمه عبدالله .

190 . ترجمة أبي داود

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

دوازدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فقد روى الكليني عن ابي داود.

191 . ترجمة أحمد بن الحسين

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

سیزدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

192 . ترجمة أحمد بن محمد

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

پانزدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فقد تكرر رواية الكليني رحمه الله عن احمد بن محمد .

193 . ترجمة أحمد بن محمد بن خالد البرقي

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهانى، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله چهارم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 4 / 152]

آغاز : الحمد لله الذى فضل مداد العلماء على دماء الشهداء.

انجام : فانصرف محمد بن الحنفية و هو يتولى على بن الحسين (عليه السلام) .

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة پنجم از الرسائل الرجالية مؤلف است . [الذريعة : 4 / 152]

آغاز : حمد المنعم المفضل و الصلاة على سيد البرية .

ص: 183

انجام : علی ان الکشی اعتقد ان الحدیث المذكور مما وضعه احمد بن محمد غیر ظاهر .

195 . ترجمة إسحاق بن عمار

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

تحقیق کوتاهی است درباره اسحاق بن عمار و احادیثی که وی روایت نموده است . این رساله ، غیر از رساله حجة الاسلام شفتی است که در این موضوع نگاشته و در ضمن الرسائل الرجالية وی به چاپ رسیده است .

آغاز : الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد وآله سادات الوری و بعد اعلم یدک الله تعالی وایانا ان اسحق بن عمار اثنان و المذكور فی کش و ق .

انجام : وبالاصل الامام کما فی ترجمة ابی حامد و بعض الاصحاب .

نسخه ها :

763 . قم ، گلپایگانی : 643 / 4 / 113 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 119 پ - 121 پ » 3 برگ ، 25 سطر [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 1 / 272 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

196 . ترجمة إسحاق بن عمار

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی ، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله ششم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : الحمد لله المنقذ عباده من الجهالة و وفق لاصابة الحق من طلبه .

انجام : و اما علی بن حیان و جعفر بن حیان فلان شیخ الطائفة اوردهما فی اصحابه و الحمد لله رب العالمین .

197 . ترجمة حسین بن خالد

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی ، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله هفتم از الرسائل الرجالية مؤلف است . [الذریعة : 4 / 155]

آغاز : بسمله و منه الاعانة للفوز بجنت النعيم.

ص:184

انجام : و محمد بن احمد السناني رضی اللہ عنہم عن محمد بن یعقوب الكليني .

198 . ترجمة حسين بن عبد الله

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهيم كلباسی (1315 ق)

چهاردهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

199 . ترجمة حسين بن محمد

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهيم كلباسی (1315 ق)

شانزدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : و بعد فقد تكثر رواية الكليني عن الحسين بن محمد .

200 . ترجمة حفص بن غياث و سليمان بن داود و قاسم بن محمد

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهيم كلباسی (1315 ق)

هفدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : و بعد فهذه كلمات في حفص بن غياث .

201 . ترجمة حماد بن عثمان

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهيم كلباسی (1315 ق)

هیجدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : و بعد فهذه رسالة في باب حماد بن عثمان فنقول قال النجاشي .

202 . ترجمة حماد بن عيسى

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة هشتم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 4 / 156 ؛ التراث العربي : 2 / 29]

ص: 185

آغاز: الحمد لله رب العالمين حمدا كثيرا فوق حمد الحامدين والصلاة والسلام على اكمل الخلايق اجمعين.

انجام: فالظاهر هو ان الستين او السبعين فى كلامه عليه السلام محمول على المثال.

203 . ترجمة سهل بن زياد

(عربى)

از: محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهانى، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة نهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة: 4 / 157 ؛ التراث العربى: 2 / 30]

آغاز: الحمد لله المتفرد المقدم والكمال المتقدس جماله عن مضاهاة الاشباه والامثال .

انجام: اذ المعروف بين علماء الشيعة انه ليس لمولانا ابى محمد الحسن عليه السلام ولد غير مولانا الصاحب .

204 . ترجمة شهاب بن عبد ربه

(عربى)

از: محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهانى، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة دهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة: 4 / 158 ؛ التراث العربى: 2 / 30]

آغاز: شهاب بن عبد ربه فاختلف العلماء فى شأنه فقيل ان حديثه معدود فى الحسان و هو مختار شيخنا الشهيد الثانى .

انجام: وقوله اشهد انه عناهم عند غير هم ، تمت الرسالة .

205 . ترجمة عبد الحميد بن سالم العطار و ابنه

(عربى)

از: محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهانى، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة يازدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة: 4 / 159 ؛ التراث العربى: 2 / 31]

آغاز : هذه مقالة فى حال عبد الحميد ... فنقول اما عبد الحميد فالظاهر انه ثقة ، وثقة العلامة وابن داود .

انجام : عن محمد بن عبد الحميد عن سيف بن عميرة عن منصور بن حازم الاسدى الكوفى .

206 . ترجمة عبد الله بن محمد

(عربى)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

نوزدهمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : فهذه مقالة فى باب عبد الله بن محمد حيث انه قد اتفق .

207 . ترجمة على بن الحكم

(عربى)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

بيستمين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فهذه الكلمات فى على بن الحكم فنقول .

208 . ترجمة على بن السندى

(عربى)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

بيست و يكمين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فهذه كلمات فى على بن السندى فنقول .

209 . ترجمة على بن محمد

(عربى)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

بيست و دومين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فقد اكثر الكليني في الرواية عن علي بن محمد كما فيما رواه .

ص: 187

(عربی)

از : محمّد باقر بن محمّد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله سیزدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 161 / 4 ؛ التراث العربی : 31 / 2]

آغاز : بعد حمد الفياض العلام و الصلاة على سيّد الرسل و اشرف الانام و آله الامجد الافاخم العظام .

انجام : يكون شهادته مستندة الى حظه اذا كان معه عدل و يكون المدعى ايضا عادلا .

211 . ترجمه محمّد بن أبي عمير

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمّد ابراهيم كلباسی (1315 ق)

بيست و چهارمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : بسمله و منه سبحانه الاستغاثة للتميم فهذه كلمات في روايات .

212 . ترجمه محمّد بن أبي عمير

(عربی)

از : محمّد بن صالح موسوی نجفی عاملی ، سيّد صدر الدين (1263 ق)

رساله کوتاهی است در شرح حال راوی مشهور ، محمّد بن ابی عمير . مؤلف در این رساله ، ضمن شرح حال وی ، وثاقت و عدالت وی را در نقل روایات ، اثبات نموده است .

آغاز : محمّد بن ابی عمير ضا ست جش یکنی ابا احمد و اسم ابی عمير زياد مولى الازد ... ابی عمير زياد بن عيسى ابو احمد الازدی من مولى الملهب بن ابی صفره .

انجام : ان يكون حصل ذلك الاجماع كما حصله كثير او اعتمد في الاحتجاج على ما نقله ... على ذلك الاجماع البتة ...

نسخه ها :

764 . آران و بيدگل ، امامزاده هلال بن محمّد : 202 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، غلام رضا بن محمّد علی آرانی ،

قرن 13 ق، رسالۀ هفتم مجموعہ، « 150 ر - 155 پ » 6 برگ، 22 سطر، 15*21 سم [فہرست امامزادہ ہلال] .

ص: 188

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة پانزدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز: يقول المفتقر الى عفوره الغافر... قد تكرر و كثر في الاسانيد .

انجام: فما صدر من اعظام علمائنا من الحكم بصحة الحديث المذكور ليس على ما ينبغي .

214 . ترجمة محمد بن اسماعيل

(عربی)

از: محمد بن حسين عاملی ، بهاء الدين (شيخ بهایی) (1030 ق)

رسالة کوتاهی است مشتمل بر چند فصل در شرح حال محمد بن اسماعيل که در آغاز برخی سند روایت های کافی وارد شده است .
شيخ بهایی در این رساله بیان نموده که محمد بن اسماعيل ، نام مشترک هفت راوی است و شخص مورد نظر در سند روایات کافی ،
محمد بن اسماعيل برمکی است .

[الذريعة : 4 / 163 ، رقم 804]

آغاز: هذه فصول امليتها على سبيل الاستعجال يتلحق بتنقيح حال بعض الرجال و بالله التوفيق قد اشتهر الاشكال في محمد بن اسماعيل
الذي يروى عنه الكليني بغير واسطة .

نسخه ها :

765 / 1 . عراق * ، نجف ، مصطفى تستري نجفی : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، شيخ حسين بن مطر جزايرى ، 19 ربيع الاول
1052ق [الذريعة : 4 / 163] .

766 / 2 . تبريز ، سيد محمد رضا تبريزی : بدون شماره ، نسخ ، سيد محمد علي بن محمد بن عبد الله موسوی لاريجانی شاه آبادی
اصفهانى ، 1241ق ، نجف [الذريعة : 4 / 163] .

767 / 3 . قم ، آستان معصوميه(س) : 639 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه [فهرست
آستان معصوميه(س) : 2 / 274] .

215 . ترجمة محمد بن إسماعيل

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد اکمل (وحید بهبهانی) (1206 ق)

در فهرست ، هیچ توضیحی درباره آن داده نشده است .

نسخه ها :

768 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، جمعه ربیع الثانی 1240 ق ، رساله نهم مجموعه [دلیل المخطوطات : 147] .

216 . ترجمة محمد بن إسماعيل

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی ، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله شانزدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 4 / 162 ؛ التراث العربی : 2 / 33]

آغاز : الحمد لله الذي انشأ السماوات والارضين وجعلها وما فيها مسالك لاهتداء المهتدين .

انجام : كما عرفت مما فصلنا فالحمد لله العزيز الغفار وصلاته على سيدنا محمد المختار وآله وعترته الامجد الاطهار .

1 ترجمة محمد بن اسماعيل ، ابن بزيع

از : حسن بن هادی صدر کاظمینی ، سید ، ابو محمد

ر . ک : البيان البديع فی ابن بزيع .

217 . ترجمة محمد بن الحسن

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

بیست و پنجمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فقد تكرر رواية الكليني عن محمد بن الحسن .

ص:190

218 . ترجمة محمد بن خالد البرقي

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة هفدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 4 / 164 ؛ التراث العربي : 2 / 33]

آغاز : بعد حمد الله المنعم بكل الآلاء و الصلاة على من التجأ اليه قاطبة البرية حتى الانبياء .

انجام : فحديثه معدود فى الصحاح و هو مختار المحققين من المتأخرين ايضا .

219 . ترجمة محمد بن زياد

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

بيست و ششمين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : فهذه رسالة فى محمد بن زياد فنقول انه قد تكثر وقوع .

220 . ترجمة محمد بن سنان

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة هجدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذريعة : 4 / 164 ؛ التراث العربي : 2 / 34]

آغاز : الحمد لله الذى جعل منازل الرجال على قدر روايتهم عن النبى و آله الائمة الاطهار .

انجام : توفى يوم الثلاثاء لست خلون من ذى الحجة سنة عشرين و مائتين .

221 . ترجمة محمد بن سنان

(عربي)

از : ابوالمعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

بیست و هفتمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : و بعد فهذه رسالة فی تحقیق حال محمد بن سنان فنقول .

ص: 191

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

شفتی در رسالهٔ یازدهم الرسائل الرجالية خود، که دربارهٔ عبد الحمید بن سالم عطار تحقیق نموده، شرح حال پسرش محمد بن عبد الحمید را نیز افزوده که در برخی نسخه‌ها جداگانه تحریر شده است .

[التراث العربی : 31 / 2]

آغاز : و اما بعد محمد بن عبد الحمید فقی محمد بن عبد الحمید بن سالم العطار ابو جعفر روی عبد الحمید عن ابی الحسن موسی علیه السلام .

انجام : عن محمد بن عبد الحمید عن سیف بن عمیرة عن منصور بن حازم الاسدی الکوفی .

223 . ترجمة محمد بن عبد الله

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

بیست و سومین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : فقد تكرر رواية الكليني عن محمد بن ابی عبدالله كما فيما رواه .

224 . ترجمة محمد بن عيسى الیقطينی

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالهٔ نوزدهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

[الذریعة : 165 / 4 ؛ التراث العربی : 34 / 2]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... لما اختلفت مقالة العلماء فی محمد بن عيسى الیقطينی ای محمد بن عيسى بن عبيد بن یقطين .

انجام : لا تعجل له اسماء من عندك فتكون من الظالمین جعلنا الله وایاک من الذین یخشون ربهم بالغیب و هم من الساعة مشفقون .

225 . ترجمة محمد بن الفضيل

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

بيست و هشتمين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : قد تكرر رواية محمد بن الفضيل عن ابي الصباح .

226 . ترجمة محمد بن الفضيل

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقى موسى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

رساله بيستم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : الحمد لله رب العالمين ... قد اكثر شيخنا الصدوق الرواية فى الفقيه .

انجام : كما ان الظاهر ان تضعيف الخلاصة مبنى على كلامه فى اصحاب مولانا الجواد (عليه السلام) .

227 . ترجمة محمد بن قيس

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

بيست و نهمين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : فهذه كلمات فى محمد بن قيس انه قد عنون .

228 . ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة

(عربي)

از : ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

رساله سى ام از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : فقد اختلفت الكلمات بالصراحة او الظهور .

(عربي)

از : محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة بیست و یکم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

ص: 193

آغاز: الحمد لله الخالق للارضين و السماوات .

انجام: لکنه غیر ملائم لقوله فی اوّل الكتاب ، الجزء الاوّل من الكتاب فی ذکر الممدوحین و من لم يضعفهم لاصحاب فیما علمته .

230 . ترجمة الملقبون بما جيلويه

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، حجة الاسلام (1260 ق)

رسالة چهاردهم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز: الحمد لله المعین لمن استعانه فی کل شدة و صعاب .

انجام: مع ان العلامة فی الخلاصة لم يتعرض لحال طريقه الى الحسين بن زيد اصلا .

231 . ترجمة النجاشي

(عربی)

از: ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

پنجمین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز: و بعد فهذه رسالة فی باب النجاشی فنقول انه يتأتى الكلام تارة .

232 . ترجمة تلخيص المقال (ترجمة رجال وسيط)

(فارسی)

از: ابو الحسن حسینی یزدی (قرن 13 ق)

مترجم به دستور شاهزاده محمد ولی میرزا، کتاب تلخیص المقال استرآبادی (1028 ق)، مشهور به رجال الوسیط را به فارسی ترجمه نموده و در دهه اوّل صفر 1239 از ترجمه آن فارغ شده است . او همچنین در بعضی موارد، مطالبی را با عنوان «مترجم می گوید»، افزوده است . مؤلف این اثر، احتمالاً همان ابو الحسن بافتی است که شرح حالش در الکرام البررة (ج 1، ص 34) و مصفّی المقال (ص 27 و 28) آمده است .

آغاز: فهرست مجموعه کلام حمد ملک علامی است که نعمای بی منتهایش بر کبیر و صغیر رجال متواتر و خلاصه زبده مرام .

انجام: در سال نهصد و هشتاد و هشت در حالی که حمد کننده و صلوات گوینده و استغفار کننده و فارغ شد مترجم در عشر اول .

نسخه ها :

769 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2097 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، ابو الحسن حسینی یزدی (مؤلف) / احتمالاً ، قرن 13 ق ، تصحیح شده ، 360 برگ ، 21 سطر ، 5/18*28/5 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

233 . ترجمه خلاصه الأقوال فی علم الرجال

(فارسی)

از : محمد باقر بن محمد حسین تبریزی (قرن 12 ق)

ترجمه تحت اللفظی فارسی است از خلاصه الأقوال علامه حلی (726 ق) که برای یکی از شاهان صفوی (گویا شاه سلطان حسین صفوی) صورت گرفته و در روز شنبه ، پانزدهم ذی حجه 1129 پایان پذیرفته است . این ترجمه مانند اصل کتاب در دو قسم تدوین شده است .

آغاز قسم دوم : این قسم دویم است از کتاب ما که نامیده شده است به خلاصه الأقوال و این قسم مخصوص است بذکر ضعفاء و ذکر آنکه رد قول او می نمایم .

انجام : در حدیث ایشان دارم و الحمد لله رب العالمین و این آخر کلام مصنف بود .

صلی الله علی محمد و آله الطیبین .

نسخه ها :

770 / 1 . قم ، مرعشی : 7423 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : عمل بروایت او می کنیم ابراهیم پسر ابی محمد خراسانی عرب غیر خالص ، انجام : و بحمد الله و حسن توفیقه که توفیق رفیق و شامل حال و به یمن عنایت و برکت انفاس نواب فلک ... ، نستعلیق ، محمد باقر بن محمد حسین تبریزی (مؤلف) ، شنبه 15 ذی حجه 1129 ق ، چند برگ اول نسخ و از کاتبی دیگر ، رساله دوم مجموعه ، « 157 ر - 261 پ » 105 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 234] .

771 / 2 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5955 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : بوده اند باو و دزدان و قطاع طریق هر گاه متوجه میشدند تاخت و تاراج ... این قسم دوم است از کتاب ما که نامیده شده است ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1290 ق ،

ص: 195

در صحافی قسم اول پس از قسم دوم قرار گرفته است، در فهرست مجلس این نسخه به خط مترجم و تاریخ تحریر آن سال 1290 ق ذکر شده است ولی در نسخه مرعشی که آن هم به خط مترجم معرفی شده تاریخ پایان ترجمه سال 1129 ق ذکر شده و بنابراین نسخه مجلس نمی تواند به خط مترجم باشد، 424 برگ، 17 سطر، 17*28 [فهرست مجلس: 339/17].

1 ترجمه رجال و سیط

از: ابو الحسن حسینی یزدی

ر. ک: ترجمه تلخیص المقال.

234. ترجمه نقد الرجال

(فارسی)

از: مؤلف ناشناخته

ترجمه فارسی بخشی از کتاب نقد الرجال سیّد مصطفی تفرشی است. در این ترجمه ناتمام، تمام باب الهمزه و یک برگ از باب الباء به فارسی ترجمه شده است.

آغاز: باب الهمزة آدم بن اسحق بن آدم بن عبد الله بن سعد اشعری جش گفته ثقه است.

انجام: و كيف يرشد من اصابته الدعوة و الله اعلم بحقيقة الحال ربنا لا تؤاخذنا ان نسينا او اخطانا.

نسخه ها:

772. تهران، ملی تهران: 2355، نسخ، رشید بن غیاث الدین، 1041 ق، رساله اول مجموعه، « 1ر - 16پ » 16 برگ [فهرست ملی تهران: 107/12].

235. تزكية الرواة من أهل الرجال

(عربی)

از: ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

سومین رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است.

آغاز: اما بعد فهذه كلمات فى تزكية الرواة من اهل الرجال قد اختلف فيها جماعة من علمائنا الابدال.

(عربى)

از: محمد بن حسن عاملى (پسر صاحب معالم) (1030 ق)

رسالة مختصرى است در بيان اين كه آيا در صحت سند روايت ، به تزكية عدل واحد مى توان اکتفا كرد يا نه . مؤلف ، اين رساله را پس از تأليف شرح الاستبصار ، موسوم به استقصاء الاعتبار ، نگاشته است .

[مصفى المقال : 401]

آغاز : الحمد لله الذى جعل الكائنات على وجوده اعدل شاهد .

انجام : الثامن ظن بعض مشايخنا جهالة حال ابن الغضائرى بناء على انه احمد كما هو الظاهر و ذكرنا وجهه فى الشرح .

نسخه ها :

1 / 773 . قم ، مدرسه فيضيه : 18 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 11 ق ، اين نسخه ضميمه جلد اول استقصاء الاعتبار است [فهرست مدرسه فيضيه :

. [44/1]

2 / 774 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامى : 3148 ، عنوان معرفى : مقدمة استقصاء الاعتبار فى شرح الاستبصار ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سيد محمد بن زين العابدين موسوى خوانسارى ، سه شنبه 22 ذى قعدة 1268 ق ، 16 برگ ، 15 سطر [فهرست مركز احياء : 8 / مخطوط] .

237 . تشريح الثقة فى الرجال ، رسالة فى ...

(عربى)

از: ابو المعالى بن محمد ابراهيم كلباسى (1315 ق)

اولين رساله از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : وبعد فقد تكثر فى الغاية وعلى وجه الكمال اللفظة ثقة .

238 . تعليقه منهج المقال (حاشية منهج المقال ، الرجال ، الفوائد الرجالية)

(عربى)

از : محمّد باقر بن محمّد اکمل (وحید بهبهانی) (1206 ق)

حاشیه مهم و معروفی است بر منهج المقال میرزا محمّد استرآبادی ، با عنوان

ص: 197

«قوله - قوله». این تعلیقه، دیباچه ای دارد مشتمل بر پنج فایده که الفوائد الرجالية نامیده می شود و در برخی نسخه ها جداگانه تحریر شده است و عنوان فوائد آن چنین است: 1. فی الحاجة الى علم الرجال؛ 2. طائفة من المصطلحات المتداولة؛ 3. جرح و تعديل بعض العلماء؛ 4. مصطلحات المؤلف فی كتابه؛ 5. طریق ملاحظة الرجال.

شیخ علی خاقانی، شرح مفصّلی بر فواید پنجگانه آغاز این کتاب نوشته که با عنوان رجال الخاقانی به چاپ رسیده است.

چاپ: تهران: 1306ق، سنگی، رحلی به ضمیمه منهج المقال؛ همچنین به همراه رجال الخاقانی (که شرح فواید پنجگانه وحید بهبهانی است) در 72 صفحه از سوی انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی قم در سال 1404ق به چاپ رسیده است.

[الذریعة: 4 / 223 و 16 / 336؛ مشار عربی: 196 و 929؛ التراث العربی: 2 / 62؛ مصفی المقال: 86]

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد يقول الاقل الاذل محمّد باقر بن محمّد اکمل انی لما نهبت بفکری الفاتر علی تحقیقات فی الرجال و عثرت بتبعی القاصر علی افادات من العلماء العظام و الاقوال.

انجام: علی ما سنشیر الیه فی اواخر الكتاب... فنسأل الله... بظهور من یملاً الارض عدلاً بعد ما ملئت جوراً تمت.

نسخه ها:

1 / 775. تبریز، ثقة الاسلام تبریزی: بدون شماره، بدون نام کاتب، 1174ق، از روی نسخه مؤلف [نشریه نسخه های خطی: 7 / 523].

2 / 776. همدان، مدرسه غرب: 10162، ابو طالب رضوی همدانی، 1184ق، رساله دوم مجموعه، «ص 38 - 320» 142 برگ [فهرست مدرسه غرب: 438].

3 / 777. تهران، ملی تهران: 3519 / ع، آغاز: برابر نمونه، محمّد حسن بن محمّد معصوم قزوینی، 1190ق، با تصحیح در حاشیه، رساله دوم مجموعه، «93 پ - 109 پ» 17 برگ، 23 سطر، 16*21 [فهرست ملی تهران: 16 / 36].

4 / 778. همدان، مدرسه غرب: 4812، نسخ، ملا محمّد مجتهد خوبی، 1190ق، رساله سوم مجموعه، «ص 22 - 102» 41 برگ [فهرست مدرسه غرب: 417].

ص: 198

- 779 / 5 . تهران ، حسین مفتاح : 162 ، نسخ و نستعلیق ، محمد حسن بن محمد معصوم قزوینی ، 1190ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 225 / 7] .
- 780 / 6 . یزد ، وزیری : 2113 ، عنوان معرفی : حاشیه بر رجال میرزا محمد استرآبادی ، آغاز : الحمد لله الذي مقال الرجال وجيزة من ذكر نعمائه ... ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1197ق ، این نسخه شامل مقدمه مؤلف (فوائد پنجگانه) و تعلیقات است و در فهرست به عنوان دو رسالهٔ مستقل بدین نامها معرفی شده است : 1 - حاشیه بر رجال میرزا محمد استرآبادی 2 - حاشیهٔ منهج المقال ، 96 برگ ، 28 سطر ، 14*20 [فهرست کتاب خانه وزیری : 1170 / 4] .
- 781 / 7 . تهران ، دانشگاه تهران : 6844 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 138 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 379 / 16] .
- 782 / 8 . قم ، گلپایگانی : 34 / 178 ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 46 برگ [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای] .
- 783 / 9 . تهران ، دانشکده الهیات : 193د ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1ر - 23ر » 23 برگ [فهرست الهیات تهران : 258 / 1 و 553] .
- 784 / 10 . تهران ، حسین مفتاح : 244 ، عنوان معرفی : الفوائد الرجالية ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 230 / 7] .
- 785 / 11 . ری ، آستان عبد العظیم : 144 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 464 / 3] .
- 786 / 12 . یزد ، حسن محمود آبادی : بدون شماره ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 451 / 4] .
- 787 / 13 . تهران ، دانشکده الهیات : 385د ، نستعلیق ، عبد الغنی بن عبد الصمد ، 1200ق ، رسالهٔ نهم مجموعه ، « 104ر - 120ر » 17 برگ [فهرست الهیات تهران : 291 / 1] .
- 788 / 14 . تهران ، دانشگاه تهران : 7698 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1208ق ، رسالهٔ هجدهم مجموعه ، « 110پ - 139پ » 20 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 676 / 16] .

- 15/789 . تهران ، مدرسه مروی : 642 ، محمد صادق بن محمد حسین ، 1209ق یا 1290ق [فهرست مدرسه مروی : 89] .
- 16/790 . قم ، مدرسه فیضیه : 1293 ، نستعلیق ، سید محمد بن میر علی محمد کزازی ، 1210 ، 161 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 45/1] .
- 17/791 . قم ، مسجد اعظم : 1822 ، فقط شامل مقدمه است ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1211ق ، رساله ششم مجموعه ، « 185پ - 195ر » 11 برگ ، 27 سطر ، 15*21سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 525 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 18/792 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2129 ، عنوان معرفی : الفوائد الرجالية ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : بل رفع الی الملكوت و ادعوا معاتبه امواتهم ، نسخ ، محمد باقر بن محمد سمیع خراسانی ، پنجشنبه 7 جمادی الاوّل 1213ق ، رساله پانزدهم مجموعه ، « 222پ - 243پ » 21 برگ ، 21 سطر ، 14*21 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 19/793 . تهران ، حسن علی معاون الدوله غفاری : 118 ، بدون نام کاتب ، 1215 ، رساله اوّل مجموعه [مجله نور علم : 16 / 116] .
- 20/794 . آران و بیدگل ، امامزاده هلال بن محمد : 166 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، غلام رضا بن محمد علی آرانی ، دوشنبه 6 ذی حجه 1218ق ، تحشیه فراوانی از ملا غلامرضا آرانی در هامش صفحات آمده است ، 195 برگ ، 23 سطر ، 15*21 [مجله وقف میراث جاویدان : 3 / 59 ؛ فهرست امامزاده هلال] .
- 21/795 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8156 ، نسخ ، محمد شریف ، 1221 [فهرست الفبایی آستان قدس : 131] .
- 22/796 . قم ، مسجد اعظم : 1821 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، امیر محمد قاسم بن محمد کاظم ، پنجشنبه محرم 1222ق ، 151 برگ ، 22 سطر ، 15*22سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 88 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 23/797 . تهران ، سپهسالار : 7345 ، نسخ ، شکر الله ، 1223ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 2پ - 154ر » 153 برگ [فهرست سپهسالار : 3 / 454] .
- 24/798 . قم ، مدرسه فیضیه : 1538 ، نسخ ، احمد نجل علی بن کتان نجفی ، 1225ق ، رساله ششم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 99] .

- 799 / 25 . تهران ، ملی تهران : 2876 / ع ، نستعلیق ، ابو القاسم بن رمضان علی لاریجانی ، 1228 و 1223 ق ، نستعلیق و شکسته نستعلیق ، « 98 - 79 » 20 برگ [فهرست ملی تهران : 13 / 393] .
- 800 / 26 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9672 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1229 ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 131] .
- 801 / 27 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، ناد علی بن مهر علی خوانساری ، شنبه 3 جمادی الاوّل 1231 ق [دلیل المخطوطات : 98] .
- 802 / 28 . تهران ، دانشگاه تهران : 7707 ، فقط دیباچه ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1231 ق ، رساله نهم مجموعه ، 275 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 681] .
- 803 / 29 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 721 ، نسخ ، « محمد بن صفر فخار ، 1233 ق ، رساله اوّل مجموعه ، » 1 پ - 17 پ « 17 برگ [فهرست مجلس : 23 / 30] .
- 804 / 30 . تهران ، ملک : 1241 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1233 ق ، رساله هفتم مجموعه [فهرست ملک : 5 / 431] .
- 805 / 31 . قم ، مرعشی : 9682 ، نسخ ، محمد رضا بن محمد محسن ، 1234 ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 52 پ - 101 پ » 50 برگ [فهرست مرعشی : 25 / 53] .
- 806 / 32 . قم ، مرعشی : 10715 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1236 ق ، 228 برگ [فهرست مرعشی : 27 / 160] .
- 807 / 33 . تهران ، دانشکده ادبیات : 186 - ج ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1239 ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 2 پ - 162 پ » 161 برگ [فهرست ادبیات تهران] .
- 808 / 34 . قم ، مدرسه فیضیه : 651 ، نسخ ، عبدالمجید بن محمد مهدی علی آبادی یزدی ، 1239 ق ، 165 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 1 / 45] .
- 809 / 35 . قم ، گلپایگانی : 4473 / 22 / 193 ، عنوان معرفی : فوائد الرجالیه ، آغاز : الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و بعد یقول الاقل الاذل محمد باقر بن ... انی تنبّهت بفکر الفاتر علی تحقیقات الرجال ، تحریری ، علی بن محمد رضا ابرقوهی ، جمعه از اوایل ذی حجه 1243 ق ، اصفهان ، رساله دوم مجموعه ، « 73 پ - 113 ر » 41 برگ ، 15 سطر ، 11*17 [فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

- 36 / 810 . مشهد ، گوهر شاد : 1501 ، عنوان معرّفی : فوائد رجالیه ، نسخ ، محمّد زمان بن حسن ، 1247ق [فهرست گوهر شاد : 4 / 2064] .
- 37 / 811 . قم ، مرعشی : 1470 ، عنوان معرّفی : فوائد رجالیه ، نسخ ، محمّد تقی بن فتاح موسوی حسینی زنجانی ، 1 صفر 1249ق ، رساله سوم مجموعه ، « 6ر - 29ر » 24 برگ [فهرست مرعشی : 6 / 263] .
- 38 / 812 . مشهد ، مدرسه نواب : 7 رجال ، محمّد جعفر ، 1250ق ، رساله اول مجموعه [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 548] .
- 39 / 813 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، سه شنبه غره ربیع الاول 1256ق ، قطع رقعی [مجله میراث شهاب : 20 / 16] .
- 40 / 814 . مشهد ، مدرسه نواب : 8 رجال ، محمّد بن قاسم طارمی ، 1260ق ، رساله اول مجموعه [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 548] .
- 41 / 815 . قم ، مرعشی : 3138 ، نسخ ، محمّد جواد بن محمّد حسن دهنوی سمیرمی ، رجب 1267ق ، رساله اول مجموعه ، 27 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 367] .
- 42 / 816 . مشهد ، گوهر شاد : 1424 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1267ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 28 » 28 برگ [فهرست گوهر شاد : 4 / 2004] .
- 43 / 817 . تهران ، ملی تهران : 2125 / ع ، فوائد رجالیه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1270ق ، رساله هفتم مجموعه ، « 157 - 182 » 26 برگ [فهرست ملی تهران : 11 / 335] .
- 44 / 818 . قم ، مرعشی : 5467 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 14 رمضان المبارک 1273ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 137ر » 137 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 248] .
- 45 / 819 . تهران ، ملک : 3474 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1277ق ، 164 برگ [فهرست ملک : 1 / 182] .
- 46 / 820 . تهران ، دانشگاه تهران : 508 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1284ق ، رساله اول مجموعه ، 201 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 34 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 36 ؛ فهرست دانشگاه تهران : 2 / 546] .
- 47 / 821 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 58 ، نسخ ، آقا بابا بن ملا محمّد مهدی شهمیرزادی (شاهمیرزایی) ، 1286ق ، رساله دوم مجموعه ، « 78 - 109 » 32 برگ [فهرست مجلس : 22 / 44] .

- 48 / 822 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11497 ، عبد الغنی ، 1287ق ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 435] .
- 49 / 823 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6111 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1287ق [فهرست اهدایی رهبری : 131] .
- 50 / 824 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 692 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علی هزار جریبی ، 1293ق ، با تصحیح در حاشیه ، 60 برگ ، 21 سطر ، 16*20 [فهرست مؤید :
- 189 / 2] .
- 51 / 825 . قم ، مرعشی : 7096 ، فقط فوائد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 10 ربیع الاوّل 1295ق ، 81 برگ [فهرست مرعشی : 18 / 250] .
- 52 / 826 . مشهد ، گوهر شاد : 817 ، فوائد رجالیه ، نسخ ، حاج محمد باقر بن حاج ملا احمد بن حاج ملا سلیم ، 1297ق ، رساله دوم مجموعه ، 31 برگ [فهرست گوهر شاد : 3 / 1110] .
- 53 / 827 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2581 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، تصحیح شده ، رساله چهارم مجموعه ، « 19پ - 283ر » 264 برگ ، 20 سطر ، 15*21 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 54 / 828 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1075 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق [فهرست اهدایی رهبری : 76] .
- 55 / 829 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3357 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، « 386صفحه » 198 برگ [فهرست مجلس : 10 / 1182] .
- 56 / 830 . تهران ، دانشگاه تهران : 1680 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 192 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 8 / 242] .
- 57 / 831 . تهران ، دانشگاه تهران : 5418 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 82ر - 97ر » 16 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 5] .
- 58 / 832 . تهران ، ملی تهران : 1538ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله دوم مجموعه ، « 73 - 111 » 20 برگ [فهرست ملی تهران : 10 / 32] .
- 59 / 833 . تهران ، ملی تهران : 2227ع ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله یازدهم مجموعه ، « 126 - 144 » 19 برگ [فهرست ملی تهران : 11 / 691] .

60 / 834 . تهران ، ملی تهران : 3808 / ع ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : بسمله حمدله ...

و بعد يقول الاقل محمد باقر ، انجام : فذكر ابان بن محمد في باب الالف السندی بن محمد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، « 114 - 140 » 27 برگ ، 24 سطر ، 15*21 سم [فهرست ملی تهران : 24 / 17] .

61 / 835 . تهران ، سپهسالار : 2708 ، نسخ ، کاظم بن ابو الحسن بیابانکی ، قرن 13 ق [فهرست سپهسالار : 454 / 3] .

62 / 836 . تهران ، ملک : 2996 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله ششم مجموعه ، « 94 پ - 114 ر » 21 برگ [فهرست ملک : 184 / 6] .

63 / 837 . تهران ، ملک : 3516 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، 214 برگ [فهرست ملک : 182 / 1] .

64 / 838 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2721 ، از آخر افتادگی دارد ، انجام : ، نوح بن ابی مریم ابو العلاء خالد بن ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، تصحیح شده ، دارای حواشی « کذا بخطه سلمه الله » ، بعضی اوراق بازنویسی شده است ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 110 پ » 109 برگ ، 22 سطر ، 5 / 15*21 [فهرست مرکز احیاء :

7 / مخطوط] .

65 / 839 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3396 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ، تصحیح شده ، در برگ اول مهر کتاب خانه محمد علی تربیت به چشم می خورد ، 273 برگ ، 23 سطر [فهرست مرکز احیاء :

9 / مخطوط] .

66 / 840 . مشهد ، گوهر شاد : 734 ، عنوان معرفی : فوائد رجالیه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله اول مجموعه ، 14 برگ [فهرست گوهر شاد : 842 / 2] .

67 / 841 . تهران ، حسین مفتاح : 1131 ، از اول افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق [نشریه نسخه های خطی : 144 / 7] .

68 / 842 . قم ، رضا استادی : 4 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله چهارم مجموعه ، ص « 134 - 150 » ، 16 برگ [فهرست یکصد و شصت نسخه خطی : 58] .

69 / 843 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 121 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 7] .

ص: 204

70 / 844 . دامغان ، مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) : 90 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله سوم مجموعه ، : « 39 - 51 ر » 12 برگ ، 5 / 26*15 [فهرست مدرسه فتحعلی بیگ] .

71 / 845 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3410 ، شکسته نستعلیق ، اسد الله بن محمد باقر طالقانی ، 1300 ق ، « 50 صفحه » 25 برگ [فهرست مجلس : 1273/10] .

72 / 846 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 143 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 215 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 1 / 103] .

73 / 847 . قم ، مرعشی : 2115 ، عنوان معرفی : فوائد و حاشیه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 132 پ - 141 پ » 10 برگ [فهرست مرعشی : 6 / 127] .

74 / 848 . قم ، مرعشی : 3516 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 187 پ » 187 برگ [فهرست مرعشی : 9 / 313] .

75 / 849 . قم ، مرعشی : 431 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 185 برگ [فهرست مرعشی : 2 / 34] .

76 / 850 . قم ، مرعشی : 7594 ، قطعه ای از کتاب ، نسخ ، علی صوفی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 32 ر - 54 ر » 23 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 407] .

77 / 851 . قم ، مرعشی : 8816 ، بدون مقدمات ، نسخ ، عبدالحسین شراره ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مرعشی : 23 / 12] .

78 / 852 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1157 ، مقدمه را دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله نهم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 348] .

79 / 853 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13152 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 435] .

80 / 854 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7221 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 435] .

81 / 855 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7222 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 17 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 595] .

82 / 856 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8840 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی ، 22 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 595] .

- 83 / 857 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1561 (1303) ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مجلس : 301 / 4] .
- 84 / 858 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13833 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 76 ر - 132 پ » 57 برگ [فهرست مجلس : 387 / 37] .
- 85 / 859 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14476 ، از آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 78 پ - 85 ر » 8 برگ ، « 271 - 278 پ » 8 برگ [فهرست مجلس : 614 / 38] .
- 86 / 860 . تهران ، دانشگاه تهران : 508 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست دانشگاه تهران : 546 / 2] .
- 87 / 861 . تهران ، دانشکده ادبیات : 127 - ج ، فقط مقدمه را دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هیجدهم مجموعه ، « 143 ر - 159 ر » 17 برگ [فهرست ادبیات تهران : 129 / 1] .
- 88 / 862 . تهران ، ملی تهران : 2125 / ع ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هجدهم مجموعه ، « 251 - 290 » 40 برگ [فهرست ملی تهران : 342 / 11] .
- 89 / 863 . تهران ، ملی تهران : 2918 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 87 پ - 128 » 42 برگ [فهرست ملی تهران : 21 / 14] .
- 90 / 864 . تهران ، ملی تهران : 3108 / ع ، عنوان معرفی : فوائد رجالیه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 61 - 100 » 40 برگ [فهرست ملی تهران : 233 / 14] .
- 91 / 865 . قم ، گلپایگانی : 1217 / 7 / 117 ، عنوان معرفی : تعلیقه منهج المقال ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با علامت بلاغ و تصحیح و نسخه بدل در حاشیه آمده است ، رساله هفتم مجموعه ، « 117 پ - 130 پ » 13 برگ ، 25 سطر [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 92 / 866 . قم ، گلپایگانی : 5460 / 27 / 130 ، مقدمه تا فایده چهارم ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : حمد له و بعد فیقول الاقل الاذل محمّد باقر بن محمّد اکمل انی لما تنبّهت بفکری الفاتر علی تحقیقات فی الرجال و عثرت بتبعی القاصر علی افادات ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 65 پ - 114 پ » 49 برگ ، 14 سطر ، 12*18 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 116 / 3 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

- 93 / 867 . تهران ، سپهسالار : 6229 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 42 - 54 ر » 13 برگ [فهرست سپهسالار : 3 / 454] .
- 94 / 868 . تهران ، سپهسالار : 907 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ پانزدهم مجموعه ، « 285 پ - 313 ر » 29 برگ [فهرست سپهسالار : 3 / 453] .
- 95 / 869 . قم ، مسجد اعظم : 3987 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ پنجم مجموعه ، « 58 ر - 70 ر » 13 برگ ، 21*34 سم [فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 96 / 870 . قم ، مسجد اعظم : 753 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تصحیح شده است ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 70 ر - 165 ر » 96 برگ ، 15*21 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 472 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 97 / 871 . قم ، مسجد اعظم : 798 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هفتم مجموعه ، « 97 ر - 108 پ » 12 برگ ، 16*12 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 478 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 98 / 872 . خوی ، مدرسه نمازی : 527 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، عصر مؤلف ، رسالهٔ هفتم مجموعه [فهرست مدرسه نمازی : 1 / 270] .
- 99 / 873 . تهران ، ملک : 2801 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 163 پ - 190 ر » 28 برگ [فهرست ملک : 6 / 107] .
- 100 / 874 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2441 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 19 برگ [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 101 / 875 . یزد ، وزیری : 2037 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ یازدهم مجموعه [فهرست کتاب خانه وزیری : 4 / 1137] .
- 102 / 876 . همدان ، مدرسه غرب : 1228 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 43 - 378 ر » 336 برگ [فهرست مدرسه غرب : 331] .
- 103 / 877 . همدان ، مدرسه غرب : 4623 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 117] .
- 104 / 878 . همدان ، مدرسه غرب : 7911 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « صفحه 98 - 163 » 33 برگ [فهرست مدرسه غرب : 428] .

- 105 / 879 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1219 ، از آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه [فهرست الهیات مشهد: 356/2] .
- 106 / 880 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1553 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 691 / 2] .
- 107 / 881 . تهران ، دانشکده حقوق : 247 - ج ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ پنجم مجموعه ، « 25 ر - 52 پ » 28 برگ [فهرست حقوق تهران : 348] .
- 108 / 882 . تهران ، دانشکده الهیات : 385 د ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ نهم مجموعه [فهرست الهیات تهران : 1 / 622] .
- 109 / 883 . تبریز ، سید محمد علی قاضی طباطبایی : بدون شماره ، ابوعلی حائری (شاگرد مؤلف و مؤلف منتهی مقال) ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هشتم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 521 / 7] .
- 110 / 884 . قم ، مدرسه فیضیه : 1198 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ نهم مجموعه ، 17 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 69 / 2] .
- 111 / 885 . قم ، مدرسه فیضیه : 1624 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 230 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 25 / 1] .
- 112 / 886 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 277 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هفتم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 102 / 2] .
- 113 / 887 . یزد ، جواد مدرسی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 223 برگ [میراث اسلامی ایران : 8 / 436] .
- 114 / 888 . کاشان ، سید محمد حسین علم الهدی رضوی : 76 - 346 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [نشریهٔ نسخه های خطی : 40 / 7] .
- 115 / 889 . یزد ، حسن محمود آبادی : بدون شماره ، فقط مقدمه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 457 / 4] .
- 116 / 890 . قم ، مدرسه حجازیها : 7748 / 52 / 88 ، آغاز : حمد له اما بعد فیقول الاقل محمد باقر بن محمد اکمل انی لما تنبہت بفکری الفاتر علی تحقیقات فی الرجال و عشرت بتبعی القاصر ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 138 - 173 » 36 برگ ، 14 - 16 سطر ، 16*21 [مجله نور علم : 288 / 52 : فهرست مدرسه حجازیها] .

117 / 891 . قم ، مدرسه حجازیهها : 8023 / 54 / 113 ، از انجام افتادگی دارد ، آغاز : حمدله اما بعد فيقول الاقل الاذل محمد باقر بن محمد ... لما تنبته بفكرى الفاتر على تحقیقات فى الرجال ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « گ 109 - 128 » 19 برگ ، 22 سطر ، 16*21 [فهرست مدرسه حجازیهها] .

118 / 892 . مراغه ، عمومی مراغه : 23 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محب علی بن مراد علی لاهیجانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله یازدهم مجموعه ، 43 برگ ، 15*21 [فهرست کتاب خانه عمومی مراغه : 241] .

239 . تعلیقه نقد الرجال

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد اکمل (وحید بهبهانی) (1206 ق)

تعلیقات مختصری است بر نقد الرجال میر مصطفی نقرشی .

نسخه ها :

893 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2581 ، آغاز : الحسین بن عثمان الاحمسی البجلی کوفی ثقه ذکرة ابوالعباس فى رجال ابی عبدالله ، انجام : من احوال المشایخ اکثرهم الروایة ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1ر - 4پ » 4 برگ ، 19 سطر ، 15*21 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

240 . تعیین محمد بن سنان

(عربی)

از : سلیمان بن عبد الله ماحوزی بحرانی (1121 ق)

در سند برخی روایت های کتاب الاستبصار ، از راوی ای به نام عبد الله بن سنان یاد شده است و در برخی محمد بن سنان . مؤلف در این رساله ، تحقیق نموده که این دو نام یک شخص است و نام درست وی ، محمد بن سنان است . گویا این رساله بخشی از شرح الاستبصار مؤلف است که جداگانه تحریر شده است .

آغاز : الا بذكر الله تطمئن القلوب ، قوله : يدل على ذلك ما اخبرني به الشيخ ائده الله عن احمد بن محمد عن ابيه عن سعد بن عبد الله .

ص: 209

نسخه ها :

894 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 194 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 21 پ - 24 » برگ [فهرست مرکز احیاء : 1 / 274] .

241 . تفسیر « عدة من أصحابنا » من الکافی للکلینی (أصحاب العدة)

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

کلینی در سند بسیاری از روایت های الکافی ، از چند تن از روایان با عبارت :

«عدة من اصحابنا» تعبیر آورده است . رساله حاضر ، توضیحی است درباره این عبارت و اشخاصی که منظور او هستند .

نسخه ها :

895 . تهران ، دانشگاه تهران : 6955 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله هفدهم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 411] .

242 . تکملة رسالة أبي غالب الزراري

(عربی)

از : حسین بن عبید الله واسطی غضائری ، ابو عبد الله (411ق)

تکمله کوتاهی است که غضائری بر رساله ابی غالب زراری در شرح حال رجال آل اعین ، نوشته است . در اغلب نسخه ها این تکمله در ضمن رساله آل اعین تحریر شده است .

چاپ : قم ، دفتر تبلیغات اسلامی ، تحقیق سید محمد رضا حسینی جلالی ، 1411ق ، همراه با رساله ابی غالب زراری ص 185 - 194 .

[معجم المطبوعات العربية فی ایران : ص 288]

ص:210

(عربی)

از : عبد النبي بن علی بن احمد مدنی کاظمی (1256 ق)

حاشیه و اضافاتی است بر کتاب نقد الرجال سید مصطفی بن احمد تفرشی .

این تکمله با عنوان های «قوله - قوله» ترتیب یافته و مؤلف در آغاز آن ، نام مآخذی را که استفاده نموده (حدود پنجاه کتاب) ذکر نموده و چند مسئله متعلق به کلیات علم رجال را بیان نموده است . او تألیف کتاب را در شب سه شنبه ، پانزدهم ربیع الثانی 1240 به پایان رسانیده است .

چاپ : نجف اشرف ، در دو جلد .

[الذریعة : 4 / 417 و 10 / 130 ؛ مصفی المقال : 255]

آغاز : الحمد لله الذي رفع قدر العلماء و فضل مدادهم على دماء الشهداء .

انجام : و هذا ما يسر لنا جل جلاله و سهل علينا من فضله و كرمه و نسأله ان ينفع به اخوانی فی الدين ...

نسخه ها :

896 / 1 . تهران ، دانشگاه تهران : 983 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1241ق ، 232 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 50 و 51 [فهرست دانشگاه تهران :

2 / 547 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 1 / 53 و 54] .

897 / 2 . قم ، گلپایگانی : 193 / 22 ، عنوان معرفی : منتخب حاوی الاقوال فی معرفة الرجال یا رجال شیخ عبدالنبي ، آغاز : فوائد منتخبه من کتاب الرجال للشيخ عبدالنبي ره اما المقدمة ففیها فوائد و ... فی تعریفه و بیان موضوعه و غایته هو علم یبحث فیہ عن اسرار الرجال ، محمد بن محمد تقی ابرقوهی ، 1243ق ، رساله سوم مجموعه ، 15 سطر ، 11*17 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 246 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

898 / 3 . قم ، مرعشی : 2931 ، نسخ ، عبد الله موسوی اشتهدادی ، 1362ق ، رساله اول مجموعه ، 266 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 125] .

899 / 4 . قم ، مرعشی : 5244 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 14ق ، 412 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 41] .

900 / 5 . قم ، مرعشی : 3158 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، 203 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 390] .

901 / 6 . قم ، مرعشی : 438 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در برگ اول نسخه تملک حسن بن هادی موسوی (سید حسن صدر) به تاریخ 1298 دیده میشود ، 240 برگ ، 21 سطر ، 15*20 [فهرست مرعشی : 2 / 41] .

1 تلخیص الأقوال فی تحقیق أحوال الرجال

از : محمد بن علی حسینی استرآبادی

ر . ک : تلخیص المقال فی معرفة الرجال .

244 . تلخیص الرسائل الرجالية للشتی

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (1333 ق)

تلخیصی است از الرسائل الرجالية حجة الاسلام سید محمد باقر شفتی .

[مصفی المقال : 87]

نسخه ها :

902 / 1 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، خلاصه 11 رساله رجالی حجة الاسلام شفتی ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، پنجشنبه 26 جمادی الاوّل 1313ق ، نجف اشرف ، رساله چهارم مجموعه [مجله میراث شهاب : 4 / 13] .

903 / 2 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، شامل احوال ابی بصیر و اسحاق بن عمار و حسین بن خالد ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، 1313ق ، نجف اشرف ، 22 برگ [مجله میراث شهاب : 4 / 13] .

904 / 3 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، 1313ق ، این نسخه مبیضه است [مجله میراث شهاب : 5 / 13] .

905 / 4 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، شامل احوال ابی بصیر و اسحاق بن عمار و حسین بن خالد ، بدون نام کاتب ، 1313ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 37ص + 24ص » 32 برگ [مجله میراث شهاب : 8 / 13] .

906 / 5 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، شامل 17 فصل ، بدون نام کاتب ، 1313ق ، رساله پنجم مجموعه [مجله میراث شهاب : 8 / 13] .

907 / 6 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، تلخیص رساله شافیه شفتی در احوالات ابراهیم بن هاشم قمی و دیگران ، بدون نام کاتب ، قرن 14ق ، رساله هفتم مجموعه [مجله میراث شهاب : 8 / 13] .

908 / 7 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، تلخیص رساله شافیه شفتی در باره ابراهیم بن هاشم قمی ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، 11 صفر 1313 ، رساله سوم مجموعه ، 21 برگ [مجله میراث شهاب : 4 / 13] .

245 . تلخیص الفهرست للطوسی

(عربی)

از : جعفر بن حسن هذلی ، نجم الدین ابو القاسم (محقق حلّی) (676 ق)

گزیده و ترتیبی از کتاب « الفهرست » شیخ طوسی است . محقق حلّی در این تلخیص ، اسامی راویانی را که شیخ طوسی تصریح به توثیق یا جرح آنها نموده انتخاب و به ترتیب حروف الفبا تنظیم و اسناد شیخ را به کتابهای آنان ، حذف نموده است .

[الذریعة : 4 / 425 ؛ التراث العربی : 2 / 119 ؛ مصفی المقال : 104]

آغاز : تلخیص کتاب فهرست المصنفین ... الالف ابراهیم بن صالح الانماطی کوفی یکنی ابا اسحاق ثقة .

نسخه ها :

909 / 1 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2151 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : ابو الطیب الرازی کان یقول بالارجاء ابن عبدک کتب کثیرة ، جعفر علی بن جلال الدین ، 24 رمضان المبارک 1014ق ، رساله دوم مجموعه ، « 175 پ - 187 پ » 8 برگ ، 17 سطر ، 10*18 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

910 / 2 . قم ، مرعشی : 6062 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

حسن الحفظ غیر انه ضعفه جماعة من اصحابنا ، محمد بن عیسی ... ، نستعلیق ، میرزا عبد الله افندی اصفهانی تبریزی ، قرن 12ق ، رساله پانزدهم مجموعه ، « 124 پ - 133 پ » 10 برگ [فهرست مرعشی : 16 / 64] .

ص: 213

(عربی)

از: عبد الغفور بن عبد النبی بن عبد الغفور انصاری لاری (زنده در 1212 ق)

تلخیصی است از الفهرست شیخ طوسی . مؤلف از شاگردان میرزا محمد اخباری است و پس از مطالعه صحیفه الصفاء وی ، خود را نیازمند به الفهرست شیخ طوسی دیده و اقدام به تلخیص آن نموده است . او این تلخیص را به همان شیوه صحیفه الصفاء (فایده یازدهم مقدمه آن که در اسناد روایت شیخ طوسی آمده است) به ترتیب نام رجال با ذکر آثار آنها ، تنظیم نموده است . تألیف این رساله در سال 1212 ق ، به پایان رسیده است .

آغاز: الحمد لله على اصفیاء الله اما بعد فيقول الخاطی عبد الغفور انی لما قرأت فوائد الصحیفة احتجت الی تلخیص فهرسة الشیخ فلخصتها مراعیاً لترتیب الصحیفة علی اسلوب وجیز بتغییر المبانی و حفظ المعانی و من الله التوفیق قال الشیخ: ... الحمد لله ولی الحمد

انجام: المسعودی له کتاب رویناه عن موسی بن حسان عن المسعودی والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً .

نسخه ها :

911 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3368 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام: برابر نمونه، نسخ، عبد الغفور بن عبد النبی بن عبد الغفور انصاری لاری (مؤلف) ، 1212 ق ، این کتاب رساله چهارم مجموعه و در متن و حواشی صفحه های 472 تا 498 مجموعه تحریر شده است و شایان ذکر است که بقیه رساله های این مجموعه نیز همه به خط همین مؤلف تحریر شده است ، « 472 - 498 » 27 برگ [فهرست مجلس : 10 / 1211] .

247 . تلخیص المقال فی معرفة الرجال (رجال الوسیط ، تلخیص الأقوال فی

تحقیق أحوال الرجال)

(عربی)

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی (1028 ق)

استر آبادی ، سه کتاب در رجال شیعه تألیف نموده است : الرجال الصغیر ، موسوم

ص: 214

به توضیح المقال و مشهور به الوجيزة؛ الرجال الوسيط، موسوم به تلخیص المقال؛ الرجال الكبير، موسوم به منهج المقال.

کتاب حاضر، الرجال الوسيط مؤلف است که در آن، اسامی رجال را به ترتیب حروف تهجی گرد آورده و ویژگی های هر راوی را به طور مختصر بیان نموده است. استرآبادی، تألیف این کتاب را در دهم جمادی الثانی 988 به پایان رسانیده است. اردبیلی در کتابش جامع الرواة، تمام مطالب این کتاب را به همان عبارت و ترتیب، درج نموده است.

[الذریعة: 4 / 420 و 25 / 73؛ التراث العربی: 2 / 124؛ مصفی المقال: 430]

آغاز: الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد فهذا کتاب تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال قد اثبت فيه الاسماء علی ترتیب الحروف المعجم... باب الالف آدم ابو الحسین النخاس الکوفی ق و فی جش و صه ابن الحسین موثقا و فی جش ابن المتوکل ابو الحسین ایضا کما یاتی آدم بن اسحاق بن آدم بن عبدالله بن سعد الاشعری قمی ثقة صه ست جش له کتاب.

انجام: الفائدة العاشرة قال العلامة فی صه لنا طرق متعددة... و عنه علی ما ذکره الی المشایخ رضی الله عنهم و جزاهم عن الاسلام و اهله خیر الجزاء بمحمد و آله الطیبین الطاهرین.

نسخه ها:

1 / 912. مشهد، مدرسه نواب: 5 رجال، از اول افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 10 ق، تصحیح و مقابله شده، با حواشی [فهرست دو کتاب خانه مشهد: 547].

2 / 913. تبریز، ملی تبریز: 3122، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، شمس الدین محمد بن حاجی علی، 1009 ق، 192 برگ [فهرست ملی تبریز: 1 / 299].

3 / 914. تهران، دانشگاه تهران: 1843، نسخ، عبد الله بن حسینی، 16 رمضان المبارک 1011 ق، 220 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 8 / 441].

4 / 915. شیراز، دانشکده پزشکی: 654، بدون نام کاتب، 1012 ق [میراث اسلامی ایران: 1 / 442].

ص: 215

- 916 / 5. تهران، سپهسالار: 2706، نسخ، محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی، 1012ق، 210 برگ [فهرست سپهسالار: 3 / 500].
- 917 / 6. تهران، دانشگاه تهران: 6713، از اول و آخر افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، ربیع الاول 1014ق، 256 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 16 / 343].
- 918 / 7. قم، مرعشی: 3174، حافظ محمد صالح بن محمد حسین مشهدی، 4 شعبان 1021ق، 249 برگ [فهرست مرعشی: 8 / 400].
- 919 / 8. مشهد، آستان قدس رضوی: رجال و انساب 12، از آخر افتادگی دارد، نستعلیق، بدون نام کاتب، قبل از 1024ق، بدون دیباچه، سال وقف 1024ق، 283 برگ [فهرست آستان قدس: 2 / 356].
- 920 / 9. مشهد، آستان قدس رضوی: رجال و انساب 13، از آخر افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، قبل از 1024ق، سال وقف 1024ق، 383 برگ [فهرست آستان قدس: 2 / 357].
- 921 / 10. تهران، ملی تهران: 2600ع، آغاز: برابر نمونه، نسخ، امین الدین محمد بن روزبهان شریف، 1024ق، 285 برگ [فهرست ملی تهران: 12 / 559].
- 922 / 11. قم، مرعشی: 977، از اول افتادگی دارد، نسخ، جمال الدین محمد بن شیخ محمد جهرمی، 20 شعبان 1025ق، 345 برگ [فهرست مرعشی: 3 / 170].
- 923 / 12. خوانسار، فاضل خوانساری: 7، نستعلیق، شیخ صفی الدین بن امیر شیخ، 1025ق، با نشان بلاغ و حواشی به خط مؤلف، 286 برگ، سابقه: کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی: عکس 75 [فهرست کتابخانه فاضل خوانساری: 1 / 10؛ فهرست عکسی مرکز احیاء: 1 / 95].
- 924 / 13. مشهد، آستان قدس رضوی: 9450، نسخ، احمد مکی، 1025ق [فهرست الفبایی آستان قدس: 145].
- 925 / 14. مشهد، مدرسه سلیمان خان: 28، نسخ، بدون نام کاتب، 1025ق، رساله اول مجموعه، خشتی بزرگ [فهرست چهار کتابخانه مشهد: 17].
- 926 / 15. شیراز، ملی فارس: 153، نستعلیق، عنایت الله، 1026ق، 295 برگ [فهرست ملی فارس: 1 / 132].

927 / 16 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2933 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، رجب 1028ق ، 272 برگ ، 26 سطر ، 13* / 25]
فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

928 / 17 . خوی ، مقبره سیّد یعقوب : 2 ، آغاز : برابر نمونه ، محمّد مقیم شجاع شریف شیرازی بن صفی الدین محمود بن قاسم بن محمود بن شریف الدین سلیمان بن زین العابدین بن ابی مظفر من آل مظفر ، 21 رمضان المبارک 1028ق ، با حواشی از مؤلف ، رساله دوم مجموعه [فهرست مقبره سیّد یعقوب] .

929 / 18 . قم ، مرعشی : 5995 ، نسخ ، ابراهیم بن احمد خواندی حسینی سمنانی ، 2 رمضان المبارک 1029ق ، 362 برگ [فهرست مرعشی : 15 / 368] .

930 / 19 . تهران ، دانشگاه تهران : 6848 ، نسخ ، حسین بن سعد الدین محمّد غفاری ، ذی قعدہ 1033ق ، 272 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 381] .

931 / 20 . چالوس ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 475 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ جلی ، محمّد باقر بن محمّد بن خواجه علی ، 25 محرم 1038ق ، در 3 شعبان 1038ق تصحیح و مقابله شده است ، رساله اول مجموعه ، 13*20 [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : مخطوط] .

932 / 21 . تهران ، حسین مفتاح : 1134 ، از اول افتادگی دارد ، حسن بن علی کربلایی ، جمادی الاوّل 1039ق ، مقابله و تصحیح شده [نشریه نسخه های خطی : 7 / 124] .

933 / 22 . قم ، مرعشی : 10250 ، نسخ ، محمود بن غلام علی ، سه شنبه 8 جمادی الثانی 1039ق ، 332 برگ [فهرست مرعشی : 26 / 211] .

934 / 23 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 439 ، محمّد صالح بن احمد مازندرانی ، 1044ق [فهرست اهدایی رهبری : 80] .

935 / 24 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 643 ، محسن بن حسین بن محص بن حمود حائری حسینی ، 1044ق [میراث اسلامی ایران : 1 / 443] .

936 / 25 . تهران ، ملک : 3631 ، نسخ ، محمّد قاسم شیرازی ، 1047ق ، 226 برگ [فهرست ملک : 1 / 125] .

937 / 26 . تهران ، دانشگاه تهران : 3043 ، نستعلیق ، شمس الدین حسین بن محمّد شیرازی ، 1049ق ، 274 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 10 / 1988] .

938 / 27 . همدان ، مدرسه غرب : (354) 10188 ، نسخ ، خلیفه بن علی ، 1052ق [فهرست مدرسه غرب : 79] .

28 / 939 . قم ، مدرسه حجازیها : 61 / 54 / 7971 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد مهدی حسینی اصفهانی ، سه شنبه 16 ذی قعدة 1053 ق ، در پایان نسخه نوشته شده که مؤلف در 13 ذی قعدة 1028 ق در مکه وفات نموده و سه کتاب رجالی دارد و کتابی در شرح آیات الاحکام نوشته است ، 204 برگ ، 27 سطر ، 13*24 [مجله نور علم : 270 / 52 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .

29 / 940 . تهران ، دانشگاه تهران : 2359 ، نسخ ، حسن کمره ای ، ذی حجه 1053 ق ، رساله اول مجموعه ، « 5پ - 134پ » 130 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 964 / 9] .

30 / 941 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3627 ، نسخ ، نذر محمد بن عبد الرحیم مشهدی نوقانی ، 1053 ق ، 279 برگ [فهرست آستان قدس : 607 / 6] .

31 / 942 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9449 ، نسخ ، ابو الفتح ، 1053 ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 145] .

32 / 943 . مشهد ، مدرسه نواب : 9 رجال ، نستعلیق ، عنایت الله بن معین الدین علی فیروز آبادی ، 1053 ق ، با حواشی [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 547] .

33 / 944 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 52 ، نسخ ، محمد بن علوان بن عسکر خاقانی ، 1054 ق ، « 442 صفحه » 221 برگ [فهرست مجلس : 53 / 7] .

34 / 945 . تهران ، مؤسسه لغتنامه دهخدا : 65 ، نسخ ، حسین بن علی بن زین الدین بلادی ، جمادی الاول 1055 ق [نشریه نسخه های خطی : 52 / 3] .

35 / 946 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7851 ، نسخ ، محمد مؤمن بن قطب الدین حیدر جریادقانی ، 1055 ق ، 148 برگ [فهرست مجلس : 332 / 26] .

36 / 947 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3628 ، نسخ ، محمد باقر بن فخر الدین علی بناء اصفهانی ، 1056 ، با حواشی ، تصحیح شده ، 268 برگ [فهرست آستان قدس : 596 / 6] .

37 / 948 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5907 ، عنوان معرفی : رجال ، آغاز :

برابر نمونه ، نسخ ، محمد مؤمن بن میر علی ، 1058 ق ، رساله دوم مجموعه ، « ص 3 - 524 » 261 برگ ، 31 سطر [فهرست مجلس : 298 / 17] .

38 / 949 . قم ، گلبایگانی : 69 / 8 / 1359 ، عنوان معرفی : تلخیص المقال فی تحقیق

احوال الرجال، آغاز: برابر نمونه، احمد بن حسن مازندرانی مظاهری اسدی، شنبه 12 ربیع الثانی 1061ق، در حاشیه نسخ بدل آمده است، در صفحات آخر شرح حال چند تن از علماء درج شده برگرفته از نسخه دیگری از رجال وسيط استرآبادی، 234 برگ، 23 سطر، 24/5*12/5، سابقه: کتابخانه حاج اسماعیل هدایتی [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید؛ مجله تراثا: 72/3].

950 / 39. قم، مرعشی: 8983 موقت، نسخ، محمد رضا بن علی مازندرانی، 10 رمضان المبارک 1061ق، مقابله و تصحیح شده است، وزیری بزرگ [مجله میراث شهاب: 18/21].

951 / 40. قم، گلپایگانی: 6429 / 32 / 129، آغاز: برابر نمونه، نسخ، موسی بن حسن حسینی، صبح چهارشنبه 1062ق، در حاشیه تصحیح شده، با حواشی «منه»، 258 برگ، 21 سطر، 30*18 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید].

952 / 41. مشهد، دانشکده الهیات: 954، نسخ، محمد طاهر حسینی، 1063ق، 371 برگ [فهرست الهیات مشهد: 103/2].

953 / 42. مشهد، آستان قدس رضوی: هدایای رهبری 1342، بدون نام کاتب، 1065ق [فهرست هدایای رهبری: 80].

954 / 43. قم، رضا استادی: بدون شماره، نسخ، بدون نام کاتب، 1065ق، 247 برگ [فهرست یکصد و شصت نسخه خطی: 9].

955 / 44. تهران، دانشکده ادبیات: امام جمعه 452، نسخ، احمد بن صالح بن سعید بن اسجیل حجر، 7 جمادی الثانی 1066ق، با تصحیح همو در سال 1066ق، رساله اول مجموعه [فهرست ادبیات تهران: 63/3].

956 / 45. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه خویی 51، نسخ، سید احمد میر شاهمیر طباطبایی، 1067ق [فهرست مجلس: 53/7].

957 / 46. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه طباطبایی 707، نسخ، حاتم بن علی بحرانی، 1067ق، با تصحیح و حواشی، رساله اول مجموعه، «1پ - 291ر» 291 برگ [فهرست مجلس: 22/23].

958 / 47. قم، مسجد اعظم: 1120، میرزا خان بن محمد باقر، 1069ق، وزیری [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 199].

- 48/959. قم، مدرسه فیضیه: 1027، نسخ، محمد ربیع اصفهانی، 1069ق، 377 برگ [فهرست مدرسه فیضیه: 50/1].
- 49/960. تهران، خانقاه نور بخش: 426، نسخ، خواجه کلان بن محمد محسن فندرسکی، 1069ق، «500صفحه» 250 برگ [فهرست خانقاه نوربخش: 126/2].
- 50/961. تهران، دانشکده حقوق: 311 - ج، نسخ، جعفر بن علی بن سلیمان بحرانی، 1070ق، با حواشی، 277 برگ [فهرست حقوق تهران: 304].
- 51/962. قم، مسجد اعظم: 1836، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، چهارشنبه 20 جمادی الاوّل 1072ق، 322 برگ، 23 سطر، 13*24سم [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 91؛ فهرست مسجد اعظم، جدید].
- 52/963. یزد، مدرسه خان بزرگ: بدون شماره، نستعلیق، عبد الغفور بن عنایت الله رویدشتی، 1072 [نشریه نسخه های خطی: 433/4].
- 53/964. قم، مرعشی: 1410، نسخ، محمد امین بن علی اکبر ابهری، صفر 1073ق، 273 برگ [فهرست مرعشی: 194/4].
- 54/965. مشهد، دانشکده الهیات: 110، نسخ، بدون نام کاتب، 20 شوال 1074ق، با حواشی، با تصحیح شیخ فرج الله بن محمد، 172 برگ، سابقه: کتابخانه عبد الحمید مولوی [فهرست الهیات مشهد: 57/1؛ نشریه نسخه های خطی: 18/5].
- 55/966. مشهد، دانشکده الهیات: 1414، آغاز: از اوّل افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، 1077 [فهرست الهیات مشهد: 2/560].
- 56/967. بروجرد، مدرسه امام صادق (علیه السلام): بدون شماره، معین الدین محمد بن بدیع الزمان فهپایی، صفر 1078ق [مجله وقف میراث جاویدان: 125/21].
- 57/968. تهران، دانشگاه تهران: 3920، نسخ، محمد علی بن محمد شفیع حسینی سبزواری، شوال 1079ق، 287 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 2908/12].
- 58/969. تهران، مجلس شورای اسلامی: 4492، نسخ، بدون نام کاتب، 1080ق، 189 برگ [فهرست مجلس: 169/12].
- 59/970. تهران، دانشگاه تهران: 6229، نسخ، صلاح بن ابراهیم بن محمد بحرانی، 1080ق، 220 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 222/16].

- 60 / 971 . مشهد ، مدرسه نواب : 12 رجال ، نسخ ، ابن محمّد صادق ، 1080ق ، تصحیح شده ، با حواشی [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 547] .
- 61 / 972 . قم ، آستان معصومیه (س) : 3 : 6 - 6177 ، نسخ ، عبد الغفور بن عنایت اللّٰه وردی دشتی ، 6 صفر 1081ق ، 165 برگ [فهرست آستان معصومیه (س) ، دانش پژوه : 93] .
- 62 / 973 . تهران ، دانشکده ادبیات : 79 - ب ، نسخ ، محمّد مهدی بن نظام ، 1084ق ، 206 برگ [فهرست ادبیات تهران : 136 / 1] .
- 63 / 974 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، قبل از 1085ق ، در 1085ق با یک واسطه با نسخه مؤلف مقابله و تصحیح گردیده است [مجله میراث شهاب : 151 / 17] .
- 64 / 975 . کتابخانه شیخ عبد اللّٰه بن عبد السلام حر : بدون شماره ، شیخ ابراهیم بن عبد الوهاب احسایی ، 1085ق [الذریعة : 48 / 6] .
- 65 / 976 . قم ، مرعشی : 7224 ، نسخ ، درویش محمّد بن ادريس ، جمعه 12 جمادی الاوّل 1087ق ، 349 برگ [فهرست مرعشی : 31 / 19] .
- 66 / 977 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14289 ، نسخ ، محمّد رفیع حسینی لاریجانی ، 1087ق ، تصحیح شده ، با حواشی « منه » ، رساله اوّل مجموعه ، « 1پ - 228ر » 228 برگ [فهرست مجلس : 414 / 38] .
- 67 / 978 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2506 ، نسخ ، محمّد کریم بن محمّد رحیم همدانی ، 17 ذی قعدة 1088ق ، تصحیح شده ، 206 برگ ، 21 سطر ، 5 / 19 * 28 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 68 / 979 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، ابو القاسم بن خسرو شولستانی ، پنجشنبه 3 محرم 1089ق [دلیل المخطوطات : 99] .
- 69 / 980 . تهران ، دانشگاه تهران : 991 ، نسخ ، محمّد حسین بن قطب الدین ، 8 رجب 1089ق ، 420 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 549 / 2] .
- 70 / 981 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب 11 ، نسخ ، حسین بن خطیر جزایری ، 1090ق ، 239 برگ [فهرست آستان قدس : 356 / 2] .

- 71 / 982 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3600 ، نسخ ، حسین ، 1090ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 145] .
- 72 / 983 . قم ، محیی الدین مامقانی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1092ق ، تصحیح شده ، با حواشی از مصنف ، « 213صفحه » 107 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 363 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 424] .
- 73 / 984 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 77 ، نسخ ، صالح خلف آبادی ، صفر 1093ق [فهرست ادبیات تهران : 76 / 2] .
- 74 / 985 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2618 ، خلیل بن سید امیر رکن الدین مسعود بن محمد تقی حسینی کاشانی ، سه شنبه 29 ربیع الثانی 1093ق ، تصحیح شده ، رساله دوم مجموعه ، « 4پ - 232ر » 228 برگ ، 23 سطر ، 5 / 17 * 25 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 75 / 986 . بابل ، مدرسه صدر : 129 ، نستعلیق ، محمد بن میرزا احمد دانیانی ، 1093ق ، 254 برگ [فهرست مدرسه صدر : 89] .
- 76 / 987 . قائن ، مدرسه جعفریه : 84 ، عنوان معرفی : تلخیص الاقوال فی معرفة الرجال ، افتادگی دارد ، آغاز : جش له کتاب عنه احمد بن عبدالله ست جش و محمد بن عبدالجبار جش و فی دلم ، نسخ ، محمد باقر بن محمد مهدی مشهدی ، 1095ق ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده با حواشی مختصر ، 328 برگ ، 22 سطر ، 25 * 13 [فهرست مدرسه جعفریه : مخطوط] .
- 77 / 988 . قم ، مرعشی : 5226 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، در عصر مؤلف ، 286 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 25] .
- 78 / 989 . قم ، مرعشی : 9336 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، نزدیک عصر مؤلف ، 278 برگ [فهرست مرعشی : 24 / 128] .
- 79 / 990 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4874 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 219 برگ [فهرست مجلس : 14 / 14] .
- 80 / 991 . تهران ، دانشگاه تهران : 6928 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله اول مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 403] .
- 81 / 992 . تهران ، دانشگاه تهران : 7792 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 10 و 11ق ، 250 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 703] .

- 993 / 82 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 446 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، (75227) با حواشی «منه ره» [فهرست ادبیات تهران : 80 / 3] .
- 994 / 83 . تهران ، ملی تهران : 1834 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 264 برگ [فهرست ملی تهران : 415 / 10] .
- 995 / 84 . قم ، گلپایگانی : 18 / 33 ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 227 برگ [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، قدیم : 131 / 1] .
- 996 / 85 . تهران ، سپهسالار : 2683 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 300 برگ [فهرست سپهسالار : 500 / 3] .
- 997 / 86 . قم ، مسجد اعظم : 1076 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 329 برگ ، 15 سطر ، 16*25 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 199 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 998 / 87 . تهران ، ملک : 3570 ، افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 23 برگ [فهرست ملک : 125 / 1] .
- 999 / 88 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2606 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، 149 برگ [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 1000 / 89 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2619 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده و در اکثر صفحات امضای بلاغی مشهود است ، 235 برگ ، 21 سطر ، 17*5 / 24 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 1001 / 90 . تهران ، دانشکده الهیات : 197د ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 343 برگ [فهرست الهیات تهران : 498 / 1] .
- 1002 / 91 . قزوین ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 494 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، حاشیه و تصحیح دارد ، 385 برگ ، 24 سطر [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 66 / 1] .
- 1003 / 92 . قم ، مدرسه فیضیه : 1262 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 390 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 50 / 1] .
- 1004 / 93 . قم ، مدرسه فیضیه : 1574 ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله اول مجموعه ، 37 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 50 / 1 و 74 / 2] .

94 / 1005 . تهران ، مجلس سنا : 494 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 235 برگ [فهرست مجلس سنا : 1 / 289] .

95 / 1006 . تهران ، مجلس سنا : 69 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 252 برگ [فهرست مجلس سنا : 1 / 37] .

96 / 1007 . اصفهان ، سیّد محمّد علی روضاتی : 13 ، آغاز : برابر نمونه ، متن نستعلیق و حواشی نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 10 و 11ق (عصر مؤلف) ، با حواشی زیادی با عبارت « منه سلمه الله » ، تصحیح شده با علامت بلاغ ، صفحه اول و آخر نو نویس به خط صاحب روضات الجنات ، 323 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 801 [فهرست کتاب خانه روضاتی : 37 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 5 / 3] .

97 / 1008 . ری ، آستان عبد العظیم : 295 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق [نشریه نسخه های خطی : 3 / 459] .

98 / 1009 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 210 (17430) ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، با حواشی «منه مد ظلّه العالی» [نشریه نسخه های خطی : 11 / 888] .

99 / 1010 . دامغان ، مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) : 113 ، عنوان معرفی : تلخیص الاقوال فی احوال الرجال ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : الشیخ لکن بعد قی فما لکتاب الشیخ یقدم ان کان و لابن داود و لمحمّد بن شهر آشوب ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده و در اکثر صفحات علامت بلاغ آمده ، با حواشی مختصر ، در برگ اول نام کتاب و تملک « حسین بن محمّد قاننی بیرجندی » و یادداشتی در حالات صاحب بن عباد آمده ، از موقوفات « شیخ محمّد خدایی » ، 233 برگ ، 17 سطر ، 21*15 [فهرست مدرسه فتحعلی بیگ : منخطوط] .

100 / 1011 . قم ، مرعشی : 6471 ، نسخ ، سیف الدین محمود بن محمّد ابراهیم ، سه شنبه 1 رمضان المبارک 1102ق ، 290 برگ [فهرست مرعشی : 17 / 66] .

101 / 1012 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 232 ، نسخ ، حبیب الله بن میر فاضل طالقانی ، شوال 1105ق [فهرست ادبیات تهران : 2 / 76] .

102 / 1013 . مشهد ، گوهر شاد : 296 ، نسخ ، سیّد رضا بن میر محمّد یوسف حسینی ، 1111ق ، 277 برگ [فهرست گوهر شاد : 1 / 252] .

- 103 / 1014 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 46 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد بن سعید سعدی ، یکشنبه 22 شعبان 1113ق ، در غبوق ، با حاشیه « منه ره » ، 203 برگ ، 19 سطر ، 19*25 [فهرست مؤید : 1 / 76] .
- 104 / 1015 . قم ، مرعشی : 7211 ، نسخ ، حسن بن عبد الله جزائری ، شنبه 19 محرم 1116ق ، 337 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 20] .
- 105 / 1016 . اصفهان ، سید محمد علی روضاتی : 33 ، بدون نام کاتب ، قبل از 1119ق ، صفحه اول و صفحات آخر به خط شیخ احمد احسائی در 1199ق ، مقابله شده ، با تصحیحات در حاشیه ، با حواشی محمد بن محمد باقر خراسانی ، 256 برگ [فهرست کتاب خانه روضاتی : 113] .
- 106 / 1017 . قم ، مرعشی : 8576 ، نسخ ، ابو الحسن بن محمد صادق بن حاج کافی رکن آبادی یزدی ، 13 صفر 1124ق ، 221 برگ [فهرست مرعشی : 22 / 153] .
- 107 / 1018 . تهران ، ملک : 3490 ، نسخ ، محمد رفیع بن محمد اسماعیل دامغانی ، 1190 ، 257 برگ [فهرست ملک : 1 / 124] .
- 108 / 1019 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1072 ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق [فهرست اهدایی رهبری : 80] .
- 109 / 1020 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 179 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق [فهرست ادبیات تهران : 2 / 76] .
- 110 / 1021 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 658 ، بدون نام کاتب ، سده 12 و 13ق [میراث اسلامی ایران : 1 / 431] .
- 111 / 1022 . قم ، گلپایگانی : 95 / 22 / 4375 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 295 برگ ، 18 سطر ، 17*22 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید ؛ فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 34] .
- 112 / 1023 . تهران ، ملک : 3487 ، نسخ ، علی بن فتاح حسینی ، قرن 12ق ، 195 برگ [فهرست ملک : 1 / 124] .
- 113 / 1024 . تهران ، ملک : 3496 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 109 برگ [فهرست ملک : 1 / 124] .

114 / 1025 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2501 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، تصحیح شده است ، 193 برگ ، 23 سطر ، 5 / 19 * 29 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

115 / 1026 . تهران ، دانشکده الهیات : 73 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12 ق [فهرست الهیات تهران : 1 / 759] .

116 / 1027 . تهران ، مدرسه مروی : 712 ، از اول افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12 ق [فهرست مدرسه مروی : 137] .

117 / 1028 . قم ، گلپایگانی : 18 / 79 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 10 جمادی الاول 1207 ق ، 267 برگ [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 288 / 1] .

118 / 1029 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7100 ، نسخ ، ابو طالب بن احمد کرمانی ، 5 ذی حجه 1230 ق ، 230 برگ [فهرست مجلس : 112 / 25] .

119 / 1030 . قم ، گلپایگانی : 56 / 7 / 1156 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، عبد الله بن محمد جواد موسوی تستری ، 21 جمادی الثانی 1232 ق ، در حاشیه تصحیح و نسخه بدلها آورده شده و حواشی به امضاء « منه سلمه الله » و « منه ادام الله ظله » آمده است ، 292 برگ ، 19 سطر ، 5 / 13 * 24 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

120 / 1031 . تهران ، ملی تهران : 2946 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1246 ق ، 246 برگ [فهرست ملی تهران : 14 / 50] .

121 / 1032 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1603 ، محمد بن ابوالقاسم موسوی ، 1249 ق ، « 767 صفحه » 384 برگ ، رحلی [فهرست مجلس : 303 / 4] .

122 / 1033 . تهران ، ملی تهران : 1170 / ع ، نسخ ، عبد الکریم بن معصوم قزوینی ، 1260 ق ، 302 برگ [فهرست ملی تهران : 9 / 155] .

123 / 1034 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 41 ، نستعلیق ، میرزا محمد بن سلطان محمد ، 1264 ق ، 286 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 1 / 34] .

124 / 1035 . مشهد ، گوهر شاد : 267 ، نسخ ، محمد حسین بن احمد محمدیه نائینی ، 1264 ق ، 170 برگ [فهرست گوهر شاد : 1 / 232] .

125 / 1036 . قم ، گلبایگانی : 6248 / 30 / 128 ، از اوّل تا ابن عبدالرحمن ذهلی بصری ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، 182 برگ ، 21 سطر ، 15*21 [فهرست گلبایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلبایگانی ، جدید] .

126 / 1037 . قم ، دار الحدیث : 182 ، از انجام افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

وقال بعضهم افتح الرجلین وقال بعضهم نسبوا الی رئیس من اهل الکوفه یقال له عبد اللّٰه بن فطیح و الذین قالوا بامامة عامة ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، عناوین و نشانیها شنگرف ، با حواشی به امضای «ق» ، «منه» ، «ص» ، «نهایة» ، «تقریب» ، «مختصر الذهبی» ، «محمد مقیم» و «وقفه اللّٰه» ، 201 برگ ، 22 سطر ، 15*25 [فهرست دار الحدیث] .

127 / 1038 . قم ، مرعشی : 120 ، نسخ ، احمد بن علی ساروی مازندرانی ، بدون تاریخ کتابت ، 68 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 144] .

128 / 1039 . قم ، مرعشی : 2101 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 311 برگ [فهرست مرعشی : 6 / 114] .

129 / 1040 . قم ، مرعشی : 572 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 217 برگ [فهرست مرعشی : 2 / 169] .

130 / 1041 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11668 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 145] .

131 / 1042 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3601 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 145] .

132 / 1043 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3602 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 145] .

133 / 1044 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7491 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی مؤلف ، 237 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 596] .

134 / 1045 . تهران ، ملی تهران : 4071 / ع ، نسخ ، محمد علی بن نور الدین واعظ کاشانی خطیب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی « منه » و تصحیحات ، 375 برگ ، 20 سطر ، 5 / 12*21 سم [فهرست ملی تهران : 17 / 398] .

135 / 1046 . قم ، گلبایگانی : 1266 / 7 / 166 ، عنوان معرفی : تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیه تصحیح شده و نسخه بدلها ذکر شده است ، 261 برگ ، 13 - 20 سطر ، 5*16 / 5 / 20 [فهرست گلبایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلبایگانی ، جدید] .

136 / 1047 . همدان ، مدرسه غرب : 353 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 79] .

137 / 1048 . همدان ، مدرسه غرب : 8247 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 79] .

138 / 1049 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1473 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الهیات مشهد : 2 / 618] .

139 / 1050 . تبریز ، سید محمد علی قاضی طباطبایی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی : 513 / 7] .

140 / 1051 . تبریز ، ملی تبریز : 3124 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 177 برگ [فهرست ملی تبریز : 1 / 301] .

248 . تلخیص المقال فی ما له دخل فی علم الدراية والرجال

(عربی)

از : فتاح بن اسماعیل حسینی ، سید (قرن 14 ق)

تلخیص پنج مقدمه ای است که ابو علی در آغاز کتاب رجالی اش موسوم به منتهی المقال آورده است . مؤلف در تلخیص ، مطالبی را که به نظرش لازم بوده ، اضافه نموده و در ربیع المولود 1301 آن را به پایان رسانیده است . عناوین مقدمات پنجگانه آن چنین است :

الاولی : فی تواریخ موالید الائمة ووفیاتهم .

الثانية : فی ذکر جماعة رأوا القائم علیه السلام .

الثالثة : فی کنی الائمة والقابهم .

الرابعة : فی اسامی رجال یحصل فیهم الاشتباه عند الاطلاق .

الخامسة : فی فوائد تتعلق بالرجال .

آغاز: الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فانی لما رايت ان الكلام فى علم الرجال على وجه الاستعجال مما لا بد من رسم امور .

انجام: الا انه لاسقاطه المجاهيل بزعم عدم الحاجة لم يقف غيره والا فلا عيب .

نسخه ها :

1052 . قم ، مرعشى : 10867 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، فتاح بن اسماعيل حسيني (مؤلف) ، ربيع الاول 1301ق ، رساله سوم مجموعه ، « 66 - 109ر » 44 برگ ، 5 / 41*18 [فهرست مرعشى : 27 / 286] .

249 . تنبيه الأريب وتذكرة اللبيب فى إيضاح رجال التهذيب

(عربی)

از : هاشم بن سليمان بن اسماعيل حسيني كتكانى بحراني ، سيّد (1107ق)

شرح سند روايت هاى كتاب التهذيب شيخ طوسى است . مؤلف در اين كتاب ، سندهاى كتاب التهذيب را به همان ترتيب بررسى و حال راويان را بيان نموده است . در اين شرح ، بيشر سعى نموده تا رجالى كه كم تر نام آنها در كتب رجال آمده و يا اصلا نامى از آنها نيست ، شرح دهد و هر يك از اسناد را با كلمه «قوله» نقل و شرح خود را با «اقول» بيان نموده است .

[الذريعة : 4 / 440 ؛ مصفى المقال : 489]

آغاز: الحمد لله رب العالمين الهادى من يشاء الى صراط مستقيم.

نسخه ها :

1 / 1053 . تهران ، مجلس شورى اسلامى : 1605 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1066ق ، « 734صفحه » 367 برگ [فهرست مجلس : 4 / 304] .

2 / 1054 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 13151 ، عنوان معرفى : تنبيهات الاريب ، از اول و آخر افتادگى دارد ، نسخ و نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 12ق ، 182 برگ [فهرست آستان قدس : 14 / 155] .

3 / 1055 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 7523 ، جلد دوم شامل شرح سند روايات كتاب حج و مزار ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1341ق ، 158 برگ [فهرست آستان قدس :

[597 / 6] .

ص:229

1056 / 4 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7524 ، جلد سوم ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1341ق ، 331 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 597] .

1057 / 5 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7522 ، جلد اول ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 409 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 597] .

1058 / 6 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2477 ، آغاز : الحمد لله رب العالمین الهادی من یشاء الی ، انجام : وفی باب العباس بن معروف ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 381 برگ [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

250 . تنزیه القمیین

(عربی)

از : ابو الحسن بن محمد طاهر فتونی شریف عاملی سپاهانی غروی (1138 ق)

سید مرتضی در برخی کتابهای خود دانشمندان قم را پیرو مذهب تشبیه و تجسیم و جبر قلمداد نموده و فقط شیخ صدوق را از این نسبت میرا دانسته است . رساله حاضر ردی است بر گفتار سید مرتضی . مؤلف در این کتاب پیرامون روات قم بحث نموده و آنها را از این نسبتها تبرئه کرده و کتاب را در ماه صفر سال 1105 ق در نجف به پایان رسانده است .

چاپ : این رساله تاکنون سه بار به چاپ رسیده : 1 - سالنامه میراث اسلامی ایران ، دفتر هفتم ؛ 2 - در مجله تراثنا ؛ 3 - به صورت مستقل در قم ، با تعلیق و مقدمه محمد شریف رازی در مطبعة تابش ، 1328 ، 49 ص .

[الذریعة : 4 / 457 ؛ معجم المطبوعات العربیة : 288 ؛ مصفی المقال : 28 ؛ التراث العربی : 2 / 137]

آغاز : نحمدک اللهم علی ما هدیتنا الی فصیح المقال لافادة صحیح الاحوال و نشکرک علی ما حفظتنا من تقضیح حال الرجال .

انجام : تریدون ان تتکلموا و لیکن هذا آخر ما اردنا فی هذا المقام و الحمد لله رب العالمین .

نسخه ها :

1059 . قم ، مرعشی : 5459 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الله موسوی اشتهازدی ، 1357ق ، 17 برگ ، 17 سطر ، 22*17 [فهرست مرعشی : 14 / 240] .

ص:230

(عربی)

از: محمد علی بن محمد رضا ساروی مازندرانی (1193 ق)

رساله مهمی است در بیان ضبط نام‌ها و نسبت‌ها و القاب راویان حدیث و رجال شیعه که احتیاج به ضبط و بیان داشته است. مؤلف، این رساله را به ترتیب حروف تهجی نام‌ها تنظیم نموده و پس از تألیف، حواشی زیادی به آن اضافه کرده و تألیف حواشی را در سال 1193 ق، به پایان رسانیده است. گویا مؤلف در هنگام تألیف این رساله کتاب ایضاح الاشتباه را که علامه حلی در همین موضوع نگاشته، ملاحظه نکرده و از آن بهره نبرده و در کتابش فقط از خلاصه الأقوال علامه حلی یاد می‌کند.

چاپ: در ضمن سه رساله در علم رجال با تصحیح کاظم موسوی از سوی انتشارات دانشگاه تهران در سال 1345 ش به چاپ رسیده است.

[الذریعة: 4 / 490؛ التراث العربی: 2 / 150؛ مصفی المقال: 280]

آغاز: الحمد لله المحمود المتعال والصلاة والسلام على افضل الرجال محمد وآله اولی الفضل والكمال ... اما بعد فهذا كتاب توضیح الاشتباه.

انجام: انصاری ذکر له الشیخ قصة حسنة، هذا آخر ما اوردناه والحمد لله وحده ...

نسخه‌ها:

1 / 1060. تهران، دائرة المعارف بزرگ اسلامی: 425، آغاز: برابر نمونه، نسخ، محمد علی ساروی (مؤلف)، 1193 ق، 53 برگ [فهرست دائرة المعارف: 1 / 66].

2 / 1061. تهران، دانشگاه تهران: 984، نسخ، بدون نام کاتب، اوائل سده 13 ق، 78 برگ، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 275 [فهرست دانشگاه تهران: 2 / 550؛ فهرست عکسی مرعشی: 1 / 248].

3 / 1062. تهران، دانشکده ادبیات: 204 - ج، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 13 ق، 70 برگ [فهرست ادبیات تهران: 1 / 140].

4 / 1063. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2564، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 13 ق، تصحیح شده و در پایان علامت بلاغی مشهود

ص: 231

است، دارای حواشی نسبتاً مفصّل، 105 برگ، 17 سطر، 11*17 [فهرست مرکز احیاء: 7 / مخطوط].

1064 / 5. قم، مرعشی: 8050، نستعلیق، محمد بن عبد الله موحد قمی، 10 رجب 1385ق، رساله دوم مجموعه، 148 برگ [فهرست مرعشی: 21 / 55].

1065 / 6. قم، مرعشی: 6410، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 70 برگ [فهرست مرعشی: 17 / 18].

1066 / 7. قم، مدرسه فیضیه: 1037، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه: 2 / 49].

1067 / 8. اصفهان، سید محمد علی روضاتی: 28، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، حواشی نستعلیق، با حواشی مؤلف، نسخه در تملک صاحب روضات الجنات بوده، 105 برگ [فهرست کتاب خانه روضاتی: 93].

1068 / 9. ساری، عمومی ساری: 93، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه [مجله وقف میراث جاویدان: 7 / 123].

1069 / 10. زنجان، امام جمعه زنجان: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [دلیل المخطوطات: 99].

252. توضیح المقال (الوجیزة، الرجال الصغیر)

(عربی)

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی (1028 ق)

استرآبادی سه کتاب در رجال تألیف نموده: الرجال الکبیر، موسوم به منهج المقال؛ الرجال الوسیط، موسوم به تلخیص الأقوال؛ الرجال الصغیر، موسوم به توضیح المقال و مشهور به الوجیزة.

رساله حاضر، الرجال الصغیر وی است که تألیف آن در سال 1016ق، در مکه به پایان رسیده است. مؤلف در این کتاب راویان موثق را ذکر کرده و مهملان را متذکر نشده است.

شایان ذکر است که در فهرست سابق کتاب خانه آیه الله گلپایگانی قم، نسخه شماره 12 / 39 با عنوان توضیح المقال استرآبادی معرفی شده که پس از رؤیت نسخه معلوم گردید که الفوائد الرجالیة است که در میراث حدیث شیعه (دفتر

ص: 232

اول) به چاپ رسیده است .

[الذریعة : 4 / 498 و 10 / 145 ؛ مصنفی المقال : 430 ؛ التراث العربی : 5 / 447]

آغاز : باب الالف آدم بن اسحق بن آدم بن عبد الله بن سعد الاشعری قمی ثقة .

انجام : کل ذلك يظهر من ملاحظة كتب الرجال و الحمد لله رب العالمین .

نسخه ها :

1 / 1070 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3627 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1053ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 276] .

2 / 1071 . تهران ، سپهسالار : 8151 ، نسخ ، حاج احمد ، 1078ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 116پ - 143ر » 28 برگ [فهرست سپهسالار : 4 / 5] .

3 / 1072 . همدان ، مدرسه غرب : 10116 ، نسخ ، محمد سعید بن شمس الدین ، 1095ق ، بدستور علامه مجلسی نوشته شده [فهرست مدرسه غرب : 80] .

4 / 1073 . قم ، مرعشی : 7588 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 68 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 401] .

5 / 1074 . قم ، مرعشی : 5467 ، رجال ، از انجام ناتمام مانده است ، آغاز : الحمد لله رب العالمین ... باب الهمزه آدم بن اسحاق الاشعری قمی ثقة جش صه ، انجام : والی معروف بن خربوذ صحیح والی ... ، نستعلیق ، محمد بن زین العابدین مرعشی موسوی ، 26 محرم 1255ق ، رساله سوم مجموعه ، در فهرست عنوان شده که : کاتب نسخه ، کتاب را رجال صغیر میرزا محمد استرآبادی دانسته ولی نسخه را بخط ملا محمد تقی مجلسی یافته و کتاب را به وی نسبت داده است ، « 187پ - 214ر » 28 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 249] .

6 / 1075 . تهران ، دائرة المعارف بزرگ اسلامی : 522 ، عنوان معرفی : منتخب الرجال ، آغاز : بسمله باب الالف آدم بن اسحاق بن آدم بن عبد الله بن سعد الاشعری قمی ثقة جش ، انجام : علی بن یحیی بن الحسن ثقة علی ... ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 16 برگ ، 14 سطر ، 7*12 [فهرست دائرة المعارف : 1 / 246] .

7 / 1076 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب 20 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، محمد استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 185 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 359] .

ص: 233

1077 / 8 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3609 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 276]

1078 / 9 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7518 ، آغاز : حمدله و الصلوة ... آدم ابوالحسین النخاس فی الظاهر ، نسخ ، شیخ محمد بن حسن صاحب معالم بن زین الدین عاملی ، بدون تاریخ کتابت ، 68 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 606] .

1079 / 10 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1604 (1603) ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مجلس : 4 / 304] .

1080 / 11 . قم ، گلپایگانی : 6778 / 34 / 148 ، آغاز : الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی اشرف البریه محمد و عترته المطهرین ، باب الهمزة : آدم بن اسحاق الاشعری القمی ثقة جش ست صه روی عن محمد بن عبد الجبار و احمد بن محمد بن خالد ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، میر عطاء حسینی ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیه تصحیح شده ، در اول نسخه یادداشتی از علی بن موسی بن محمد شفیع تبریزی که رساله حاضر را از مجلسی ره دانسته است و در پایان نسخه حدیث رأس الجالوت درج شده است ، 88 برگ ، 13 سطر ، 10*20 [فهرست گلپایگانی ، جدید] .

1081 / 12 . قم ، قائمی : 340 ، از (ابراهیم بن عبید تا سلیم بن قیس هلالی) ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله تراثنا : 52 / 142] .

253. جامع اجزاء اسماء روات (ایضاح الرجال فی أسامی أصحاب الأئمة

الأطهار علیهم السلام)

(فارسی)

از : مؤلف ناشناخته

کتابی است در مورد رجال و روات شیعه در جداول کتاب ، بر حسب طبقات ، از اصحاب پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) تا امام حسن عسکری (علیه السلام) با نشانه های اختصاری :

(ل ، ی ، ن ، س ، ین ، قر ، ق ، ظم ، ضا ، ج ، دی ، ری ، قائم) هر یک در چند فصل و به ترتیب حروف تهجی با نشان دادن نام و نام پدر و کنیه و لقب و نسبت و شهر ، و سپس اصطلاحات الوافی است و جدول هایی درباره خلفا و چهار مذهب و قرآ و شماره اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) و دوازده امام .

این کتاب در 1152 - 1153ق ، نوشته شده است . در این دفتر ، برای پیامبر (صلی الله علیه و آله) و هر یک از امامان ، پس از جدولی برای خود آنها ، از اصحاب آنها در چندین باب

هر یک چند فصل یاد می شود. نخستین باب در هر یک از آنها درباره نزدیکان و خویشان راوی آنهاست و دوم، درباره موالی آنهاست و سوم، درباره راویانی که از نزدیکان آنها نیستند و این راویان در همه باب ها به ترتیب تهجی در جدول ها یاد می شوند، آن هم در چهار طبقه (صحیح، حسن، لا اعلم و لا نعلم) و در هر فصلی نیز شماره آنها از پیش یاد می شود.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد مخفی نماناد که این ذلیل حقیر بی مقدار جامع اجزاء اسماء روات از سید ابرار و ائمه اطهار... و را بخاطر قاصر رسید که هرگاه یک نفر از این نوع که آن را انسان گویند... و تألیف این نسخه که مسمی است به (جامع اجزاء اسماء روات) در سنه هزار و صد و پنجاه و دو اتفاق افتاد و بنا برین بخاطر این غریق بحر عصیان رسید که... ضعیف را به (لا اعلم) و مجهول را به (لانعلم) مصطلح گردانم.

انجام: قد تمت کتاب ایضاح الرجال فی اسامی اصحاب ائمة اطهار صلوات الله عليهم اجمعین فی محرم 1153ق، تمت الكتاب بعون الوهاب.

نسخه ها:

1082 / 1. تهران، دانشگاه تهران: 3044، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1156ق، 231 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 10 / 1989].

1083 / 2. قم، مرعشی: 5059، عنوان معرفتی: ایضاح الرجال، نسخ، به خط مؤلف / احتمالاً، بدون تاریخ کتابت، 277 برگ، 15 / 23*38 [فهرست مرعشی: 13 / 255].

254. جامع الأقوال فی علم الرجال

(عربی)

از: محمد بن علی تبینی عاملی (قرن 11 ق)

مؤلف در این رساله، اسامی رجال را به ترتیب حروف الفبا تنظیم نموده و درباره هر شخص، آنچه اصحاب اصول رجالی گفته اند، آورده است. او در برخی موارد، مطالب و نکاتی نیز از خود اضافه نموده است. این کتاب، دارای 28 باب به ترتیب 28 حرف الفبای عربی است و در هر بابی چند فصل آمده است. در آخر خاتمه ای دارد دارای چند فصل در موضوعات رجالی متفرقه. مؤلف در این کتاب، به اثر دیگر خود در علم درایه به نام سنن الهدایة فی علم الدراية حواله

ص: 235

می دهد. مؤلف از دانشمندان شیعی سده یازدهم هجری است و نزد امیر فیض الله تفرشی و شیخ حسین تبینی (مشهور به ابن سودون عاملی) تحصیل نموده و استاد ملا محمد باقر مجلسی است.

[الذریعة : 5 / 42 ؛ مصفی المقال : 416 ؛ مجلة دانشکده ادبیات تهران : شماره 1 ، سال هشتم ، صفحه 143 ؛ التراث العربی : 2 / 183]

نسخه ها :

1 / 1084 . تهران ، دانشکده ادبیات : 84 - ج ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : کان غالیا ...

اسحاق بن یزید بن اسماعیل ... باب آدم ، انجام : انتهى کلام العلامة رحمه الله ، تم الكتاب الجامع للاقوال فی معرفة الرجال ، نسخ ، اسماعیل بن یاسین خزانی کاظمینی ، 5 ذی قعدة 1039 ق ، با تصحیح ، 259 برگ ، 22 و 25 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 870 ، مرعشی : عکس 966 ، دانشگاه تهران : میکرو فیلم 1814 [فهرست ادبیات تهران : 1 / 143 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 3 / 58 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 2 / 447 ؛ فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 1 / 312] .

2 / 1085 . قم ، مرعشی : 377 ، عنوان معرفتی : جامع المقال ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : کان غالیا وصرت الیه الی بغداد لا کتب عنه و سألته ، نسخ ، میرزا علی اکبر ایروانی شرفخانی ، 1384 ق ، رساله اول مجموعه ، 206 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 395] .

255 . جامع الأقوال فی معرفة الرجال

(عربی)

از : یوسف بن محمد حسین عاملی شامی (982 ق)

رساله مفصلی است در رجال که مؤلف به ترتیب حروف الفبا از رجال النجاشی و رجال الکشی و الرجال و الفهرست شیخ طوسی و خلاصة الأقوال و الإيضاح علامه حلی گردآوری کرده و در پایان ، خاتمه ای شامل نه فایده مربوط به رجال و درایه به آن الحاق نموده است . اثر دیگر مؤلف به نام ترتیب رجال الکشی ، قبل از این در حرف «تاء» معرفتی گردید . تألیف این کتاب ، چنان که در نسخه کتاب خانه علامه امینی آمده ، در ششم ذی قعدة 982 به پایان رسیده است .

[الذریعة : 4 / 42 ؛ التراث العربی : 2 / 194 ؛ مصفی المقال : 506]

ص: 236

آغاز: الحمد لله الولی الحمید المبدئ المعید الفعال لما یرید الذی شرع .

انجام: و الباقی من الروایات الی هولاء المشایخ والی غیرهم مذکور فی کتابنا الکبیر... و علی امیر المؤمنین وصیه و خلیفته من بعده تتعاقب بتعاقب الايام و اللیالی انتهى کلام العلامة .

نسخه ها :

1 / 1086 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2630 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، آغاز :

ابراهیم ابو رافع رجال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم وقیل ابراهیم ابو رافع مولی رسول الله صلی الله علیه و آله ، نستعلیق ، سید یوسف بن محمد حسین عاملی (مؤلف) / ظاهراً ، قرن 10ق ، تصحیح شده ، با خط خوردگی در متن و اضافات در حاشیه ، در سه برگ آخر بخشی از رجال صغیر استرآبادی (توضیح المقال) تحریر شده است ، 301 برگ ، 28 سطر ، 5 / 20*30 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

2 / 1087 . تهران ، ملک : 2120 ، نسخ ، حسین بن کمال الدین ابزر حسینی ، 1020ق ، 288 برگ [فهرست ملک : 1 / 142] .

3 / 1088 . قم ، مرعشی : 3298 ، عنوان معرفتی : الجامع للاقوال فی احوال الرجال ، آغاز :

برابر نمونه ، نستعلیق ، فرج الله بن علی بن محمد بن حرب منصورى ، 14 جمادى الثانى 1023ق ، 153 برگ [فهرست مرعشی : 9 / 79] .

4 / 1089 . تبریز ، سید محمد علی قاضی طباطبایی : بدون شماره ، جلد دوم از حرف «ع» تا پایان ، بدون نام کاتب ، نزدیک به عصر مؤلف [نشریه نسخه های خطی : 7 / 513] .

256 . جامع الأقوال فی معرفة الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

دو نسخه با عنوان جامع الأقوال فی معرفة الرجال در فهراس معرفتی شده ، که گویا یکی از دو کتابی است که قبلاً معرفتی شد ، ولی معلوم نیست کدام یک از آن دو است .

نسخه ها :

1 / 1090 . قزوین ، فحول قزوینی : بدون شماره ، از اول و آخر افتادگی دارد ، آغاز : احمد بن محمد بن سعید قال حدثنا علی بن الحسن بن فضال ، عبد الله بن ربیع بن سراج بن سالم المعلم ، 1023ق [مجله تراثنا : 2 / 70] .

1091 / 2 . قم ، علامه محمّد حسين طباطبائي : بدون شماره ، از اول و آخر افتادگي دارد ، به خط مؤلف ، بدون تاريخ كتابت [مجله تراثنا : 152 / 7] .

257 . جامع الرواة و إزاحة الاشتباهات عن الطرق و الأسناد

(عربی)

از : محمّد بن علي اردبيلي غروي حائري (قرن 11 و 12)

مؤلف كه از شاگردان علامه محمّد باقر مجلسي (1110 ق) است ، اين كتاب را به منزله شرح كتاب تلخيص المقال ميرزا محمّد استرآبادي قرار داده و تمام مطالب آن كتاب را به همان عبارات آورده و حتى خطبه و خاتمه را در اين كتاب ، درج نموده است .

مؤلف در هر عنوان ، ابتدا مطلب تلخيص المقال و پس از آن ، مطالب نقد الرجال تفرشي و ساير كتب رجالي را ذكر نموده و پس از آن ، راوياني را كه از صاحب عنوان نقل روايت مي كنند و همچنين كساني را كه صاحب عنوان از آنها روايت مي كند ، با ذكر مأخذ روايت ، آورده است . تآليف اين كتاب ، در شب نوزدهم ربيع الاول 1100 به پايان رسيده است .

چاپ : تهران : 1334 ش ، 2 جلد ، 660 + 552 ص ؛ بيروت ، دار الاضواء ، 1403 ق ، افست چاپ سابق ؛ قم : كتاب خانه آية الله مرعشي .

[الذريعة : 5 / 54 ؛ معجم المطبوعات العربية في ايران : 290 ؛ فهرست دانشگاه :

2 / 551 - 555 ؛ مصفى المقال : 429]

آغاز : الحمد لله الذى زين قلوبنا بمعرفة الثقات ... باب الالف ، آدم ابو الحسين النخاس الكوفى (ق) وفى جش و صه ابن الحسين وفى ست ابن المتوكل كما يأتى مح . له اصل يرويه عنه اسماعيل بن مهران .

انجام : الفائدة السادسة لنا طرق متعددة الى الشيخ الاعظم ... محمّد بن يعقوب الكليني ... حامداً مصلياً مسلماً . تم صورة خطه دام ظله العالى قد فرغ من تأليفه الراجى عفوره الغنى محمّد بن على ... و الحمد لله .

نسخه ها :

1092 / 1 . تهران ، دانشگاه تهران : 157 ، نستعليق ، محمّد بن علي اردبيلي غروي حائري (مؤلف) ، 19 ربيع الاول 1100 ق ، 554 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 551] .

ص: 238

1093 / 2 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، رضی بن محمد نبی قزوینی ، پنجشنبه 27 محرم 1251 ق ، نجف اشرف [دلیل المخطوطات : 101] .

1094 / 3 . تهران ، دانشگاه تهران : 6605 ، عنوان معرفی : جامع المقال ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، 370 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 306] .

1095 / 4 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7542 ، نسخ ، محمد حسن عاملی ، 1348 ق ، 306 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 598] .

1096 / 5 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13843 ، آغاز : يظهر من باب حکم الجنایة منه وقال المحقق ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیه تصحیح شده ، با حواشی از مؤلف (منه دام ظلّه) ، 311 برگ [فهرست مجلس : 37 / 408] .

1097 / 6 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2948 ، جلد اول ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

وسائر الکتب الفقهیه و الکلامیه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 471 برگ ، سطور مختلف ، 25 * 5 / 18 [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

1098 / 7 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2949 ، جلد دوم ، آغاز : منها رساله فی مساله البداء و رساله فی الفلاحه ، القاسم بن محمد بن علی بن ابراهیم بن محمد همدانی ، انجام : صلی الله علیه وآله الطاهرین مستغفرا تائباً الى الله و الحمد لله... ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، کاتب این نسخه را از روی نسخه ای تحریر نموده که به خط مرتضی قلی بن محمد یوسف افشار بوده که آن را از روی نسخه مؤلف تحریر نموده و در روز سه شنبه سوم ربیع الثانی 1100 به پایان رسانیده بود ، 450 برگ ، سطور مختلف ، 25 * 5 / 18 [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

258 . الجامع فی الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

بخشی از کتابی در رجال است که در فهرست با این عنوان ، بدون ذکر توضیحی درباره نام کتاب و نام مؤلف ، معرفی شده است . جلد اول کتاب با نام الجامع فی الرجال تألیف موسی بن عبد الله زنجانى قمی (م 1399 ق) شامل حرف الف تا سین (سعید) در سال 1394 ق ، در قم ، توسط مطبعه پیروز به چاپ رسیده که گویا رساله حاضر ، بخشی از قسمت چاپ نشده آن کتاب از حرف عین تا فاء است .

ص: 239

نسخه ها :

1099 . قم ، محقق طباطبایی : عکس 100 ، « علی بن محمد بن زبیر قرشی » تا « فارس بن حاتم قزوینی » ، افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 552 - 608 » 27 برگ [یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1455] .

259 . جامع المقال فی معرفة الرواة و الرجال

(عربی)

از : عبد الله بن محمد رضا شبّر حسینی کاظمینی (1242 ق)

رساله مفصّلی است در رجال . مؤلف در این رساله ، اسامی رجال را به ترتیب حروف تهجّی تنظیم کرده و خصوصیات هر راوی را از کتب رجال مشهور ، نقل نموده و در هفتم محرم 1242 تألیف آن را به پایان رسانیده است . مؤلف ، این کتاب را تلخیص کرده و ملخص المقال فی الرجال نام نهاده که در حرف میم معرّفی خواهد شد .

[الذریعة : 5 / 73 ؛ مصفی المقال : 239]

آغاز : الحمد لله الذی عرفنا نفسه و نبیه و آله خیر آل و هدانا لمعرفة الرجال بالحق ... اما بعد فيقول .

انجام : كلثوم بنت سليم روت عن الرضا عليه السلام ... قد تم ما اردنا جمعه في هذا المختصر ...

نسخه ها :

1 / 1100 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه خوبی 60 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابراهیم ، 1343 ق ، « 282 صفحه » 141 برگ [فهرست مجلس : 7 / 58] .

2 / 1101 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14469 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، عبد الله بن محمد رضا شبّر حسینی کاظمی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 242 برگ ، 30 سطر ، 21*31 [فهرست مجلس : 38 / 617] .

260 . جدول اصطلاحات صاحب الوافی فی الأسانید

(عربی)

از : محمد بن محمد محسن فیض کاشانی ، علم الهدی (1115 ق)

بخش دوم از فهرست الوافی است که علم الهدی نوشته است . در این بخش ،

ص:240

اصطلاحاتی را که فیض برای رجال متکثر در اسانید قرار داده، در شش قسم در جدول شش ستونی، ذکر نموده است. نسخه های این رساله در ذیل عنوان فهرست الوافی در بخش حدیث شیعه معرفی شده است.

آغاز: هذا ما اصطلاح عليه الوالد الماجد الاستاذ في كتاب الوافی من اسامی المتكرر في الاسناد ...

261. حاشیه اختیار الرجال

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد حسین حسینی استرآبادی (میر داماد) (1040 ق)

حاشیه مهمی است با عناوین «قوله - قوله» بر اختیار معرفة الرجال، معروف به رجال الكشی. میرداماد در این حاشیه به ضبط نام ها و نسبت ها اهتمام ورزیده و از این جهت، این حاشیه حایز اهمیت بسیار است.

چاپ: قم، مؤسسه آل البيت، تحقیق مهدی رجایی، 1364 ش، دو جلد، همراه با کتاب اختیار معرفة الرجال معروف به رجال کشی.

[الذریعة: 6 / 86؛ معجم المطبوعات العربية فی ایران: 287؛ التراث العربي:

[287 / 2

آغاز: الحمد لله العليم المهيمن المبین والصلاة على مصطفاه على العالمين و مجتبه من الاولين و الآخرين.

انجام: و ابن علقمة سيد الاحابيش و ابن يزيد من كتابه و الحليصة ماء لبنی الحنيس.

نسخه ها:

1 / 1102. مشهد، آستان قدس رضوی: اهدای رهبری 837، سيد احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری، 1341 ق، رساله سوم

مجموعه [فهرست اهدای رهبری:

. [301

2 / 1103. قم، مرعشی: 3030، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، تصحیح شده، 142 برگ

، 14 سطر، 48*12 [فهرست مرعشی: 8 / 217].

ص: 241

1104 / 3. قم، مرعشی: 3516، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه، از روی نسخه مؤلف استنساخ شده است، « 189 پ - 256 پ » 67 برگ، 22 سطر، 15*21 [فهرست مرعشی: 313/9].

1105 / 4. قم، مرعشی: 5400، از آخر افتادگی دارد، انجام: عن احمد بن ابی عبد الله عن ابیه عن عمر بن عبد العزيز و قال فی کتاب، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 205 برگ، 16 سطر، 12*20 [فهرست مرعشی: 189/14].

1106 / 5. تهران، مجلس شورای اسلامی: 1602، عنوان معرفی: تعلیقات رجال کشی، آغاز: برابر نمونه، انجام: قوله و ذکر مثله ای و ذکر البراوی مثله فی روایة علی بن عمران الزیات السابقة بعینه و هو عیسی بن مریم و انا من ابی و ابی منی ثم ذکر فیہ زیادة و زاد فیہ شیئا و هو انا و ابی شیء واحدة، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، « 233 صفحه » 117 برگ، 21 سطر، 17*26 [فهرست مجلس: 302/4].

262. حاشیه تلخیص الأقوال

(عربی)

از: محمد بن حسن عاملی (پسر صاحب معالم) (1030 ق)

حواشی مفصلی است بر تلخیص الأقوال یا الرجال الوسیط میرزا محمد بن علی استرآبادی (1028 ق). شیخ آقا بزرگ در الذریعة در باره این حاشیه چنین نوشته:

«هی تعلیقات کثیره کتبها بخطه علی هامش نسخه، ثم ان الشیخ ابراهیم بن عبد الوهاب الاحسائی کتب نسخه من تلخیص الأقوال فی المشهد الرضوی بأمر العالم الجلیل الشیخ حسن بن جمال الدین یوسف بن خاتون العاملی فی 1085 ق، و نقل جمیع تلك الحواشی عن نسخة خط المؤلف الی نسخه و ذلك بعد ما رأى الشیخ الحر النسخة الاصلیة و جزم بأنها خط الشیخ محمد السبط و توجد نسخة خط الاحسائی فی جبع من جبل عامل عند الشیخ عبد الله بن الشیخ عبد السلام الحر».

[الذریعة: 48/6]

نسخه ها:

1107. مشهد، آستان قدس رضوی: 11560، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، در فهرست آستان قدس این رساله در ذیل من لا یحضره الفقیه، چنین معرف شده است:

«و مذیل است به احتمالاً حاشیه میرزا محمد بن حسن بن زین الدین شهید ثانی بر تلخیص الاقوال میرزا محمد استرآبادی».[فهرست آستان قدس: 576/14].

ص: 242

(عربی)

از: زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شهید ثانی) (965ق)

حواشی مختصر و مهمی است با عناوین «قوله - قوله» بر خلاصه الأقوال علامه حلی، شامل توضیحات بیشتر درباره روات و گاهی خُرده گیری بر مؤلف. این حواشی بعد از شهید ثانی جمع آوری و تدوین شده و گویا تحریرهای مختلف دارد.

چاپ: در ضمن رسائل شهید ثانی به چاپ رسیده است.

[الذریعة: 6 / 82؛ مصفی المقال: 185 و 219؛ التراث العربی: 2 / 287]

آغاز: هذه فوائد و زوائد للشيخ الاجل الشيخ زين الدين رحمه الله على خلاصة الاقوال في معرفة الرجال تصنيف ... جمال الدين مطهر قدس الله روحه، جمعتها صوتا لها و حفظا و نبهنا بها معنى و لفظا وهي مرتبة على ترتيب الكتاب و ترتيبه على قسمين و خاتمة ... قوله مرتبة على قسمين و خاتمة اقول لم يلتزم.

انجام: فهذه خلاصة ما افاد رحمه الله على الكتاب من القسمين منه.

نسخه ها:

1 / 1108 . خوی، مقبره سيّد يعقوب: بدون شماره، عنوان معرفي: فوائد و زوائد، آغاز:

برابر نمونه، نسخ، محمد مقيم شجاع شريف شيرازي بن صفی الدين محمود بن قاسم بن محمود بن شريف الدين سليمان بن زين العابدين بن ابی مظفر من آل مظفر، يكشنبه 26 ذی قعدة 1028ق، 27 سطر [فهرست مقبره سيّد يعقوب] .

2 / 1109 . قم، مرعشی: 8115، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعليق، بدون نام کاتب، قرن 11ق، 19 برگ [فهرست مرعشی: 21 / 116] .

3 / 1110 . قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 3114، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 11ق، رساله اول مجموعه، 36 برگ، 14 سطر [فهرست مرکز احیاء:

8 / مخطوط] .

4 / 1111 . اصفهان، مهدی نجفی: بدون شماره، از انجام افتادگی دارد، بدون نام کاتب، قرن 12ق، رساله دوم مجموعه [فهرست مکتبه النجفی: 238] .

5 / 1112 . قم، محقق طباطبایی: عکس 16، حسین اهري، 1337ق، « 24صفحه » 12 برگ [یادنامه محقق طباطبایی: 3 / 1436] .

1113 / 6 . تهران ، دانشکده ادبیات : 208 - ج ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، این نسخه شامل حواشی شهید ثانی و پسرش شیخ حسن و شیخ بهایی است ، رساله هشتم مجموعه ، « 70 پ - 96 » 27 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 170 و 171] .

264 . الحاشية على التعليقة البهبائية (شرح الفوائد الرجالية للبهاني ، شرح تعليقة

(منهج الرجال)

(عربی)

از : علی بن خلیل بن ابراهیم رازی تهرانی (1296 ق)

حاشیه کوتاهی است بر حاشیه وحید بهبهانی بر منهج المقال میرزا محمد استرآبادی . مؤلف ، رساله دیگری دارد به نام سبل الهدایة فی علم الدرایة که در بخش درایه ، معرفی شده است . شیخ آقا بزرگ در مصفی المقال احتمال داده که رساله شرح الفوائد الرجالية الخمسة مؤلف که در آن پنج فایده ای که وحید بهبهانی در اول تعليقه اش بر منهج المقال آورده را شرح نموده ، تدوین همین حواشی است .

[الذریعة : 6 / 40 با عنوان «حاشية على التعليقة» و 13 / 150 با عنوان «شرح تعليقة الرجال» و 13 / 387 با عنوان «شرح الفوائد الرجالية»]

نسخه ها :

1 / 1114 . عراق * ، نجف ، آل خرسان : بدون شماره ، سید مرتضی خلخالی ، 1284 ق [مصفی المقال : 320] .

2 / 1115 . قم ، گلپایگانی : 130 / 27 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیه تعليقه بهبهانی بر منهج المقال تحریر شده است . [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 3 / 116] .

265 . حاشية كتاب في الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رساله مفصّلی است در فواید رجالی . این رساله در فهرست کتاب خانه فاضل خوانسار با عنوان الفوائد الرجالية و مؤلف آن ، صاحب المعامل ذکر شده ؛ ولی در فهرست مرکز احیاء التراث الاسلامی که در آن ، عکس همین نسخه کتاب خانه فاضل خوانسار معرفی گردیده ، با عنوان بالا و مجهول المؤلف ، معرفی شده است .

ص: 244

1116 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 223 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : فی بیان جملة من المطالب الرجالية و طائفة من الالفاظ الدائرة على السنة ارباب الرجال ففيه مطلبان المطالب الاول في بيان جملة من المطالب ، انجام : والتهذيب رواية سهل بن زياد عن احمد بن محمد بن عيسى و صوابه و احمد وهو المحكى عن صاحب المنتقى ايضا والله العالم ، شكسته نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 13 ق ، تصحيح شده ، رساله اول مجموعه ، « 4ر - 63پ » 59 برگ ، سابقه : كتابخانه مركز احياء ميراث اسلامي : عكس 1148 [فهرست كتاب خانه فاضل خوانساری : 1 / 175 ؛ فهرست عكسي مركز احياء : 3 / 433] .

1 حاشية منهج المقال

از : محمد باقر بن محمد اكمل (وحيد بهبهانی)

ر . ك : تعلیقه منهج المقال .

266 . حاشية هداية المحدثين إلى طريقة المحمدين

(عربی)

از : محمد امين بن محمد على بن فرج الله كاظمی (قرن 12 ق)

حواشی کوتاهی است که مؤلف در حاشیه کتابش هداية المحدثين - که شرح باب دوازدهم جامع المقال استادش طریحی است - نوشته و شخص دیگری آنها را در چند برگ ، جمع آوری نموده است .

[الذریعة : 25 / 190]

آغاز : تحقیقات وجدناه فی هوامش شرح الفاضل الجید محمد امین ... فی باب ابان وقع فی الکافی رواية ابن ابی عمیر .

نسخه ها :

1117 . تهران ، دانشکده ادبیات : 208 - ج ، عنوان معرفتی : تحقیقاتی در هامش شرح محمد امین کاظمی بر جامع المقال طریحی ، بدون نام كاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 46ر - 49پ » 4 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 169] .

ص: 245

(عربى)

از: عبد النبى بن سعد جزائرى غروى حائرى (1021 ق)

مؤلف در این رساله، رجال حدیث را به چهار قسم (صحاح، موثقان، حسان و ضعاف) تقسیم نموده و در حالات هر یک، مطالب فهرست، الرجال شیخ طوسى، رجال الكشى و رجال النجاشى را با همان الفاظ آورده و مطالب خود را با عنوان «قلت» پس از آن ذکر می نماید. این کتاب، مشتمل بر یک مقدمه و چند مقصد و یک خاتمه است و در آغاز و پایان آن چند فایده رجالی مهم درج شده است. این کتاب از طرف مؤسسه الهدایة لآحیاء التراث در قم، از روی نسخه شماره 9024 کتاب خانه مجلس و نسخه شماره 6502 کتاب خانه آیه الله مرعشى، تصحیح و تحقیق کرده و در چهار جلد در سال 1418 ق، منتشر شده است.

[الذریعة: 236 / 6؛ التراث العربى: 368 / 2]

آغاز: نحمدک اللهم على ما هديتنا لصحيح المقال من خلاصة الاقوال.

انجام: التنبيه الرابع عشر... اليربوعى منسوب الى يربوع بن مالك بن حنظلة بن مالك.

نسخه ها:

1118 / 1. تهران، مدرسه مروى: 208، آغاز: برابر نمونه، قطب الدين بن تمام بن حسن صميرى، 1017 ق، 200 برگ [فهرست مدرسه مروى: 124].

1119 / 2. قم، مرعشى: 6502، از آخر افتادگى دارد، آغاز: برابر نمونه، نسخ، عباس بن مقلد بن هيكل كربلايى، اواخر جمادى الاوّل 1044 ق، 161 برگ [فهرست مرعشى: 90 / 17].

1120 / 3. تهران، دانشگاه تهران: 6724، عنوان معرفى: فوائد منتخبه من كتاب الرجال للشيخ عبد النبى، نسخ، كمال الدين حسن حسيني نجفى نيشابورى، ربيع الثانى 1072 ق، (8 ص)، رساله سوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران: 345 / 16].

1121 / 4. تهران، مجلس شورى اسلامى: 9024، نسخ، بدون نام كاتب، قرن 11 ق، با حواشى به خط پسر مؤلف شيخ حسن با امضاهاى «مد ظله» و «سلمه الله» [مقدمه حاوى الاقوال: 88 / 1].

1122 / 5 . تهران ، دانشکده ادبیات : 59 - ب ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، 202 برگ [فهرست ادبیات تهران : 201 / 1] .

1123 / 6 . تهران ، ملک : 3645 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1269 ق ، 176 برگ ، / سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکرو فیلم 130 [فهرست ملک :

183 / 1 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 1517 / 3] .

1124 / 7 . قم ، گلپایگانی : 6138 / 38 / 18 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، یک قطعه از کتاب است و از وسط افتادگی دارد ، 47 برگ ، 28 سطر ، 21*31 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 154 / 3 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

1125 / 8 . تهران ، ملک : 3507 ، عنوان معرفی : فوائد منتخبه من کتاب الرجال للشيخ عبد النبي قرويني ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه [فهرست ملک : 462 / 6] .

1126 / 9 . بابل ، مدرسه صدر : 241 ، عنوان معرفی : فوائد منتخبه من کتاب الرجال للشيخ عبد النبي ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه صدر : 171] .

268 . خلاصة الأقوال في معرفة أحوال الرجال

(عربی)

از : حسن بن یوسف بن مطهر ، جمال الدین (علامه حلّی) (726 ق)

رساله معروف و مهمّی است که علامه حلّی در آن ، رجال شیعه را در دو بخش (موتّقان ، غیر موتّقان) ذکر نموده و هر قسم را به ترتیب حروف ، مرتّب ساخته و در سال 693ق ، مشغول تألیف آن بوده است ، علامه در این رساله به کتاب مفصّل خود در رجال به نام کشف المقال فی معرفة الرجال حواله می دهد که تاکنون ، نسخه ای از آن شناسایی نشده است .

چاپ : این کتاب بارها به چاپ رسیده است .

[الذریعة : 214 / 7 و مكتبة العلامة الحلّی : 118 ؛ التراث العربی : 455 / 2 ؛ مشار عربی : 334]

آغاز : الحمد لله مرشد عباده الى سبيل السداد و هاديهم الى طريق النفع ... و رتبته على قسمين و خاتمة ، القسم الاول فيمن اعتمد عليه و فيه سبعة و عشرون فصلا ، الفصل الاول في الهمة و فيه ثلاثة عشر بابا ، الباب الاول ابراهيم و فيه ثمانية

ص: 247

و عشرون رجلا ، ابراهيم بن نعيم ... القسم الثانی فی ذکر الضعفاء و من ارد قوله او اقف فيه .

انجام : وقد اقتصرت من الروایات الی هولاء مشایخ بما ذكرت والی غیرهم مذکور فی کتابنا الكبير من اراده وقف هناك ... بعده محمد و آله .

نسخه ها :

1 / 1127 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 650 ، علی بن محمد بن علی حافظ شیرازی ، 747ق [میراث اسلامی ایران : 1 / 442] .

2 / 1128 . قم ، مرعشی : 6704 ، نسخ ، عبد الله بن محمد بن مبارک بن محمد بن ابی صریف ، قسم اول دوشنبه 27 شوال 895 ق و قسم دوم 897 ق ، 77 برگ [فهرست مرعشی : 17 / 263] .

3 / 1129 . تهران ، ملی تهران : 272 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ قدیم ، عبد الله ، قرن 9 ق ، 197 برگ [فهرست ملی تهران : 9 / 262] .

4 / 1130 . قم ، مرعشی : 221 ، نسخ ، حسین بن حیدر کرکی ، شوال 908 ق ، 151 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 3027 [فهرست مرعشی : 1 / 249 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 2 / 31] .

5 / 1131 . قم ، مرعشی : 6877 ، نستعلیق ، علاء الملک بن عبد القادر حسینی مرعشی ، 14 محرم 924 ق ، رساله اول مجموعه ، « 2 پ - 70 پ » 69 برگ [فهرست مرعشی :

18 / 72] .

6 / 1132 . تهران ، مدرسه مروی : 677 ، عطاء الله بن مسیح بن ابراهیم بن حسن آملی ، 944ق [فهرست مدرسه مروی : 130] .

7 / 1133 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9086 ، نسخ ، احمد بن محمد حسینی عینائی ، 949ق ، نور الدین بن فخر الدین نسخه را در 949ق مقابله نموده ، 106 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 599] .

8 / 1134 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4406 ، نسخ ، عبد النبی بن حسن مشهدی ، 957ق [فهرست مجلس : 12 / 105] .

9 / 1135 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2743 ، نسخ ، حسین بن عارف ، 1 ذی حجه 958ق ، تصحیح شده ، در دو برگ آخر اجازه ای روایی به سید نورالله حسینی از شخصی که نام وی پاک شده آمده است ، 232 برگ ، 12 سطر ، 12*18 [فهرست مرکز احیاء : 7 / منقوط] .

ص: 248

10 / 1136 . قم ، مدرسه فیضیه : 804 ، نستعلیق ، حاجی محمود بن فضل الله استرآبادی ، 958ق ، 260 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 25 / 2] .

11 / 1137 . خوی ، مدرسه نمازی : 646 ، نسخ ، کیقباد بن حاج علی بحر آبادی ، 15 جمادی الاوّل 960ق ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 838 [فهرست مدرسه نمازی : 349 / 1 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 31 / 3] .

12 / 1138 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه خوبی 110 ، نسخ ، محمد بن عبد الله بحرانی ، 961ق ، « 200 صفحه » 100 برگ [فهرست مجلس : 115 / 7] .

13 / 1139 . تهران ، دانشگاه تهران : 5385 ، نسخ ، حسن بن علی بن عبد النبی قطیفی خطّی طائی ، 18 رمضان المبارک 966ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 6 پ - 132 ر » 127 برگ ، / سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 264 [فهرست دانشگاه تهران : 4232 / 15 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 307 / 1] .

14 / 1140 . گرگان ، شهرداری : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 966ق ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکرو فیلم 183 [یادنامه محقق طباطبایی : 1531 / 3] .

15 / 1141 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2891 ، نستعلیق ، عبد العلی ، 16 شعبان 972ق ، رساله سوم مجموعه ، با نسخه ای که از روی نسخه مؤلف تصحیح شده بود ، مقابله و تصحیح شده است و در آخر نسخه صورت بلاغ نسخه اصل که بخط شهید ثانی (زین الدین بن علی مشهور به ابن الحاجه) بوده نقل شده است ، 73 برگ ، سطور مختلف ، 21 * 5 / 14 [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

16 / 1142 . مشهد ، گوهر شاد : 1042 ، آغاز : الباب الرابع ایوب ثلثة رجال ایوب بن نوح ، نستعلیق ، محمد رضا بن تاج الدین حسن نخعی ، 978ق [فهرست گوهر شاد : 1429 / 3] .

17 / 1143 . قم ، مرعشی : 5828 ، نسخ ، فضل الله بن محمد کاشانی ، 27 رمضان المبارک 980ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 1 پ - 80 پ » 80 برگ [فهرست مرعشی : 213 / 15] .

18 / 1144 . تهران ، ملی تهران : 3503 / ع ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : السجستانی وقف علی موسی بن جعفر علیه السلام ثم قال بموته لنظرة فی نجومه و خالف اصحابه ، نسخ ، ملک حسین بن نظام الملک مشهدی ، رمضان المبارک 980ق ، در مشهد ، مقابله شده و بلاغ مقابله و تصحیح دارد ، 41 برگ ، 19 سطر ، 17 * 24 سم ، سابقه : کتابخانه حسین مفتاح : 110 [فهرست ملی تهران : 11 / 16 ؛ نشریه نسخه های خطّی : 149 / 7] .

- 1145 / 19 . تهران ، دانشگاه تهران : 6714 ، نسخ ، علی بن محمد بن پیر علی بیرجندی ، 980ق ، رسالهٔ اوّل مجموعه ، 317 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 343] .
- 1146 / 20 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 5736 ، نسخ ، حسن بن کمال اوالی ، 983ق ، تصحیح و مقابله شده ، با حواشی (زین) و (حسن) ، 44 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 600] .
- 1147 / 21 . تهران ، دانشگاه تهران : 1772 ، آغاز : بسمله الحمد لله الذی هدانا الی طریق السداد ... وبعد فان النظر فی احادیث ، نسخ ، مولی شاه مرتضی بن محمود کاشی ، 3 صفر 985ق ، 167 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 8 / 312] .
- 1148 / 22 . قم ، مرعشی : 6606 ، نستعلیق ، جمال الدین بن علی هزارجریبی طبری ، 985ق ، بخش دوم بر بخش اوّل مقدم است ، 135 برگ [فهرست مرعشی : 17 / 180] .
- 1149 / 23 . تهران ، حسین مفتاح : 538 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، شعبان 989ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 7 / 149] .
- 1150 / 24 . تهران ، سپهسالار : 2703 ، افتادگی دارد ، نستعلیق ، محمد حسین ، 989ق ، 72 برگ [فهرست سپهسالار : 4 / 380] .
- 1151 / 25 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7323 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قبل از 994ق ، مقابله و تصحیح در نزد محمود بن محمد لاهیجانی در 994ق ، 253 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 600] .
- 1152 / 26 . قم ، مسجد اعظم : 3780 ، قسم اوّل کتاب ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد بن عبد الرزاق ، ربیع الثانی 998ق ، 90 برگ ، 11*18سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 164 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 1153 / 27 . قم ، مرعشی : 137 ، نسخ زیبا ، بدون نام کاتب ، قرن 10ق ، 136 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 156] .
- 1154 / 28 . قم ، مرعشی : 8038 ، نسخ ، طاهر حسینی حسین مرعشی ، قرن 10ق ، 178 برگ [فهرست مرعشی : 21 / 46] .
- 1155 / 29 . تهران ، ملک : 3495 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 10ق ، رسالهٔ اوّل مجموعه [فهرست ملک : 6 / 456] .

1156 / 30 . قم ، مدرسه فیضیه : 1473 ، آغاز : افتادگی دارد ، نسخ ، علی بن محمد حسینی ، قرن 10 ق ، 135 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 1 / 106] .

1157 / 31 . تهران ، خانقاه نور بخش : 522 ، نسخ ، علی بن منصور فارانی ، 1002 ق ، 200 برگ [فهرست خانقاه نوربخش : 2 / 184] .

1158 / 32 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3630 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قبل از 1004 ق ، مقابله در دو نوبت 1004 و 1024 ق ، با حواشی ، 164 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 600] .

1159 / 33 . قم ، مرعشی : 5610 ، آغاز : روایتی مع ان مشایخنا السابقین رضوان الله علیهم اجمعین ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 18 رجب 1006 ق ، 256 برگ [فهرست مرعشی : 15 / 13] .

1160 / 34 . قم ، مرعشی : 9578 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، مصطفی حسینی ، جمعه 10 ربیع الثانی 1007 ق ، 111 برگ [فهرست مرعشی : 24 / 315] .

1161 / 35 . کاشان ، مدرسه سلطانی : 263 ، نسخ جلی ، محمد علی بن ولی حسینی اصفهانی ، 2 رمضان المبارک 1007 ق ، کربلای معلی ، شماره قبلی نسخه 186 / 2 می باشد ، در هامش تصحیح و تحشیه نویسی شده است ، مقابله نسخه در دوم محرم 1007 ق به پایان رسیده است ، نسخه پاکیزه و ارزشمند است ، نسخه توسط مهدی بن ابی ذر نراقی در کربلای معلی در 1201 ق وقف شده است ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 112 پ » 112 برگ ، 21 سطر ، 5 / 12*19 سم [فهرست مدرسه سلطانی ، قدیم : 18 ؛ فهرست مدرسه سلطانی ، جدید] .

1162 / 36 . قم ، مرعشی : 10991 ، نسخ ، سلیمان بن محمد باقر حسینی ، 1007 ق ، 154 برگ [فهرست مرعشی : 27 / 400] .

1163 / 37 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13606 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سید محمد زمان بن سید اسماعیل حسینی اعرجی سمنانی ، 1007 ق ، مقابله و تصحیح شده ، با حواشی از مؤلف ، رساله اول مجموعه ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 256 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 291] .

1164 / 38 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب 17 ، نستعلیق ، محمد زمان بن اسماعیل حسینی ، 1007 ق ، مقابله و تصحیح از روی نسخه اصل [فهرست آستان قدس : 2 / 358] .

1165 / 39. مشهد، آستان قدس رضوی: 3606، نستعلیق، بدون نام کاتب، 1007ق [فهرست الفبایی آستان قدس: 236].

1166 / 40. بروجرد، مدرسه امام صادق (علیه السلام): 244، محمد شول بن عبد الله، رجب 1009ق [مجله وقف میراث جاویدان: 126/21].

1167 / 41. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2150، نسخ، مؤمن بن مرتضی کاشانی، پایان قسم اول 1009ق، عناوین شنگرف، تصحیح شده، در دو برگ اول چند فایده رجالی و تملک عبدالصمد محلاتی در 1295ق و مهر بیضوی محمد امین و رسول خدا و دو مهر دائری ناخوانا و فهرست مطالب کتاب و مهر کتاب خانه مجد الدین نصیری مشهود است، چند برگ آخر نونویسی شده است، 160 برگ، 17 سطر، 5/12*5/18 [فهرست مرکز احیاء: 6/مخطوط].

1168 / 42. مشهد، آستان قدس رضوی: 3631، نسخ، بدون نام کاتب، 1011ق، مقابله شده در همان سال، 125 برگ [فهرست آستان قدس: 6/600].

1169 / 43. تهران، مجلس شورای اسلامی: 2937، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1011ق، به ضمیمه فوایدی در رجال و درایه، رساله دوم مجموعه، «ص 8-389» 141 برگ [فهرست مجلس: 10/347].

1170 / 44. مشهد، آستان قدس رضوی: 6589، نسخ، عباس بن محمد بن علی حسینی مازندرانی، 1012ق، تصحیح توسط محمود بن علی سلیمان مازندرانی در همان سال، 143 برگ [فهرست آستان قدس: 6/600].

1171 / 45. مشهد، آستان قدس رضوی: 9889، نسخ، محمد بسطامی، 1012ق [فهرست الفبایی آستان قدس: 236].

1172 / 46. مشهد، آستان قدس رضوی: 13286، نسخ، جمال الدین محمد انصاری، 1013ق [فهرست الفبایی آستان قدس: 237].

1173 / 47. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2151، نسخ، جعفر علی بن جلال الدین، قسم اول 14 رمضان 1014ق و قسم دوم 23 رمضان 1014ق، رساله اول مجموعه، «پ 1-174» 174 برگ، 17 سطر، 10*18 [فهرست مرکز احیاء: 6/مخطوط].

1174 / 48. تهران، مجلس شورای اسلامی: 3154، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، ابراهیم بن عطاء الله حسینی، 1017ق، حیدر آباد دکن، رساله اول مجموعه، «ص 1-279» 140 برگ، 21 سطر، 23*15 [فهرست مجلس: 10/736].

49 / 1175 . شیراز ، ملی فارس : 441 ، نسخ ، علی بن عید ، صفر 1019ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، 119 برگ [فهرست ملی فارس : 2 / 37] .

50 / 1176 . تهران ، دانشگاه تهران : 990 ، نسخ ، نصار بن محمد حویزی ، 19 ربیع الاول 1020ق ، 112 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 565 / 2] .

51 / 1177 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3075 ، خاتمه کتاب ، آغاز : و اما الخاتمة فی شتمل علی فوائد مهمه فی هذا الفن ینبغی معرفتها ، نسخ ، نور الدین احمد بن جمال الدین محمد شیرازی ، 1021ق ، تصحیح شده ، رسالهٔ سوم مجموعه ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

52 / 1178 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6890 ، نسخ ، شمس الدین عبد الله بن محمد بن مرشد ، 1023ق ، با حواشی ، 95 برگ [فهرست آستان قدس : 610 / 6] .

53 / 1179 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3629 ، نسخ ، عبد الله بن ابراهیم مساعدی حویزوی ، 1024ق ، در نزد شیخ بهایی قرائت و مقابله شده ، 169 برگ [فهرست آستان قدس : 601 / 6] .

54 / 1180 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 658 ، نستعلیق ، الله قلی الموت ، شنبه 1024ق ، در تنکابن ، با تصحیح و توضیح در حاشیه ، 206 برگ ، 15 سطر ، 13*20 [فهرست مؤید : 164 / 2] .

55 / 1181 . خوی ، مقبره سید یعقوب : 2 ، محمد مقیم شجاع شریف شیرازی بن صفی الدین محمود بن قاسم بن محمود بن شریف الدین سلیمان بن زین العابدین بن ابی مظفر من آل مظفر ، شنبه 21 ذی حجه 1027ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست مقبره سید یعقوب] .

56 / 1182 . قم ، مرعشی : 108 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، ابو الفضل عباس بن سیف الدین مازندرانی ، 1027ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، 120 برگ [فهرست مرعشی : 129 / 1] .

57 / 1183 . قزوین ، فحول قزوینی : بدون شماره ، محمود علوی حسینی گرمرودی ، 1028ق [مجله تراثنا : 73 / 2] .

58 / 1184 . قائن ، مدرسه جعفریه : 97 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد مؤمن بن محمد رضا حسینی رضوی ، دهه اول جمادی الثانی 1029ق (پایان جزء اول) ، تصحیح شده با حواشی بسیار ، در چند برگ اول یادداشتهای متفرقه و تملک کاتب

با مهر مستطیل محمّد مؤمن الحسینی و نام کتاب و مؤلف مشهود است، بسیاری از قسمتهای کتاب را مورّیانه خورده است، 180 برگ، 14 سطر، 25*13 [فهرست مدرسه جعفریه: مخطوط].

59 / 1185. مشهد، گوهر شاد: 411، قسم اوّل را دارد، از اوّل و آخر افتادگی دارد، آغاز:

الجماعة فی توثیقه وضعفه او لکونه مجهولا، نستعلیق، محمّد طاهر بن اشرف حسنی حسینی، ربیع الاوّل 1032ق، با حواشی با رمز (اه - ع اه - م ح ق وزین الدین شهید)، 88 برگ [فهرست گوهر شاد: 2 / 521].

60 / 1186. تبریز، ثقة الاسلام تبریزی: بدون شماره، بدون نام کاتب، 1032 [نشریه نسخه های خطی: 534].

61 / 1187. مشهد، دانشکده الهیات: 881، نستعلیق، بدون نام کاتب، قبل از 1035ق، تصحیح شده در 1035ق [فهرست الهیات مشهد: 2 / 53].

62 / 1188. همدان، مدرسه غرب: 270، نسخ، محمّد مقیم، 1036ق، با حواشی شهید ثانی [فهرست مدرسه غرب: 121].

63 / 1189. قم، مرعشی: 4135، نسخ، محمّد حسین بن میر ابو الفتح حسین خادم، 4 ذی قعدة 1037ق، 304 برگ [فهرست مرعشی: 11 / 154].

64 / 1190. قم، مرعشی: 6668، نسخ، محمّد علی کشمیری، 3 محرم 1038ق، قسم دوم را دارد، رساله دوم مجموعه، « 81ر - 166ر » 86 برگ [فهرست مرعشی: 17 / 234].

65 / 1191. قم، مرعشی: 3179، نسخ، بدون نام کاتب، 15 ربیع الاوّل 1039ق، رساله اوّل مجموعه، « 1پ - 144پ » 144 برگ [فهرست مرعشی: 8 / 403].

66 / 1192. تهران، ملی تهران: 2959/ع، نسخ، نصر الله بن حسن بن حسین بن عیسی حسنی، 1040ق، 145 برگ [فهرست ملی تهران: 14 / 17].

67 / 1193. تهران، سپهسالار: 7350، نستعلیق، محمّد علی بن محمّد باقر حسینی آملی قاضی، 1043ق، 208 برگ [فهرست سپهسالار: 4 / 381].

68 / 1194. قم، گلپایگانی: 6504 / 33 / 54، آغاز: برابر نمونه، نسخ، محمّد امین بن محمّد مؤمن، سه شنبه ذی حجه 1048ق، در حاشیه تصحیح و نسخه بدل و حواشی و علامت بلاغ سماع دارد، در آخر رساله فایده رجالی درباره اصحاب الاصول بنقل از رجال سیّد بهاء الدین علی بن عبد الحمید حسینی آمده است، حواشی با امضای « ق » و « زی »، رساله اوّل مجموعه، « 1پ - 110ر » 110 برگ، 20 سطر، 18*24 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید].

- 69 / 1195 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5432 ، نسخ ، محمد رضا ، 1048ق ، 186 برگ [فهرست مجلس : 16 / 333] .
- 70 / 1196 . شیراز ، دانشکده پزشکی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1048ق ، به ضمیمه ایضاح الاشتباه [میراث اسلامی ایران : 1 / 443] .
- 71 / 1197 . مشهد ، عبد الحمید مولوی : 563 ، نسخ ، اسماعیل بن کمال الدین حسین شیرازی ، 1048ق ، با حواشی ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 88 / 5] .
- 72 / 1198 . مشهد ، دانشکده الهیات : 201 ، نسخ ، محمد علی بن نعمت الله طباطبایی ، محرم 1051ق ، 132 برگ [فهرست الهیات مشهد : 1 / 104] .
- 73 / 1199 . تهران ، ملی تهران : 2889 / ع ، نسخ ، محمد بن حسین ، جمادی الثانی 1053ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 146 » 146 برگ ، سابقه : کتابخانه حسین مفتاح : 242 [فهرست ملی تهران : 13 / 408 ؛ نشریه نسخه های خطی : 13 / 408] .
- 74 / 1200 . تهران ، دانشگاه تهران : 4198 ، نسخ ، محمود بن علی طبسی ، 1 جمادی الاول 1056ق ، 206 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 13 / 3167] .
- 75 / 1201 . مشهد ، مدرسه فاضلیه : 2 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1062 ، 154 برگ [فهرست مدرسه فاضلیه : 170] .
- 76 / 1202 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13815 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1062ق ، 154 برگ ، سابقه : کتابخانه مدرسه نواب : 2 رجال و انساب [فهرست آستان قدس : 14 / 255 ؛ فهرست دو کتاب خانه مشهد : 547] .
- 77 / 1203 . تبریز ، تربیت : 78 ، محمد شاکر بن فیض الله انصاری ، 1065ق [فهرست کتاب خانه تربیت : 198] .
- 78 / 1204 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 205 ، نسخ ، جهان بن زین الدین جعفری ، صفر 1068ق [فهرست ادبیات تهران : 2 / 78] .
- 79 / 1205 . همدان ، مدرسه غرب : 7912 ، نسخ ، محمد بن سعید ، 1069ق [فهرست مدرسه غرب : 121] .
- 80 / 1206 . قم ، گلپایگانی : 688 / 4 / 158 ، آغاز : برابر نمونه ، بابا بن صالح قزوینی ، دوشنبه 7 رمضان المبارک 1070ق ، با حواشی به امضاء « زین الدین » و دیگر حواشی ، در حاشیه تصحیح و نسخه بدلها آورده شده است ، 148 برگ ، 15 سطر ، 13*19 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

81 / 1207 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8181 ، آغاز : الحمد لله المحمود في كل فعاله كما ينبغي لكرم وجهه و عز جلاله ، شكسته نستعليق ، بدون نام كاتب ، 1071ق ، ملا عزيز الله بن محمد تقی مجلسی این نسخه را مرتب نموده است ، دست نویس اصلی تصحيح شده و با حواشی ، 116 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 601] .

82 / 1208 . قم ، مرعشی : 1452 ، نسخ ، حسين بن علي بن محمد بن حسن بن زين الدين عاملی ، 10 ربيع الاول 1074ق ، رساله دوم مجموعه ، 210 برگ [فهرست مرعشی : 241 / 4] .

83 / 1209 . قم ، مرعشی : 5384 ، نسخ ، علاء الملك بن عبد القادر حسینی مرعشی ، 16 1074 ، رساله اول مجموعه ، 182 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 174] .

84 / 1210 . قم ، شيخ حيدر علي مؤيد : 419 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سيد علي بن سيد محمد نویری حسینی ، پنجشنبه 6 رجب 1076ق ، 84 برگ ، 21 سطر ، 11*5 / 18 [فهرست مؤيد : 1 / 340] .

85 / 1211 . قم ، مركز احیاء ميراث اسلامی : 2542 ، نسخ ، غياث الدين محمد مشهدی ، 4 ذی قعدة 1081ق ، تصحيح شده است ، رساله چهارم مجموعه ، « 98 پ - 281 پ » 183 برگ ، 16 سطر ، 5*12 / 19 [فهرست مركز احیاء : 7 / مخطوط] .

86 / 1212 . تهران ، مدرسه مروی : 881 ، ميرزا محمد بن محمد شريف قزوینی ، 1083ق [فهرست مدرسه مروی : 130] .

87 / 1213 . قم ، مركز احیاء ميراث اسلامی : 3114 ، قسم اول ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، اسماعيل حسنی ، 3 محرم 1088ق ، تصحيح شده ، رساله دوم مجموعه ، 119 برگ ، 16 سطر [فهرست مركز احیاء : 8 / مخطوط] .

88 / 1214 . تهران ، دانشگاه تهران : 7170 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1089ق ، 130 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 472] .

89 / 1215 . مشهد ، گوهر شاد : 1321 ، آغاز : بسملة الحمد لله الذي هدانا الى طريق السداد ... وبعد فان النظر في احاديث ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1091ق ، با حواشی با امضاء «زين» و «فخر الدين» ، مقابله شده [فهرست گوهر شاد : 4 / 1921] .

90 / 1216 . مشهد ، گوهر شاد : 217 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد باقر بن محمد تقی ، 1091ق ، تصحيح شده ، با بلاغ ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 91 » 91 برگ [فهرست گوهر شاد : 1 / 187] .

- 1217 / 91 . قم ، مرعشی : 4147 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 134 ر » 134 برگ [فهرست مرعشی : 11 / 163] .
- 1218 / 92 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1424 ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، با حواشی شهید ثانی ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 370] .
- 1219 / 93 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3052 ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « ص 73 - 430 » 179 برگ [فهرست مجلس : 10 / 498] .
- 1220 / 94 . تهران ، دانشگاه تهران : 7682 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 10 و 11 ق ، 140 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 670] .
- 1221 / 95 . تهران ، دانشگاه تهران : 8308 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، 168 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 17 / 103] .
- 1222 / 96 . تهران ، ملی تهران : 1878 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، 165 برگ [فهرست ملی تهران : 10 / 511] .
- 1223 / 97 . تهران ، سپهسالار : 7349 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، 155 برگ [فهرست سپهسالار : 4 / 381] .
- 1224 / 98 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3289 ، از انجام افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، از روی نسخه مؤلف نوشته شده است ، تصحیح شده ، در پایان بخش اول علامت تصحیحی از احمد بن عبیدالله دزماری و چند یادداشت اجازه از علامه حلّی و فخر المحققین به نقل از نسخه ای که کتاب از روی آن نوشته شده آمده است ، دارای حواشی شهید ثانی ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 125 برگ ، 17 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 1225 / 99 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3571 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، تصحیح شده با نسخه ای که حسن بن حسین بن حسن بن معانق به سال 707 نگاشته و بر احمد بن فهد حلّی به سال 839 خوانده شده است ، 43 برگ ، سطور مختلف [فهرست مرکز احیاء] .
- 1226 / 100 . مشهد ، گوهر شاد : 985 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، آغاز : القدر من اصحاب الرضا علیه السلام ومن اصحاب الکاظم علیه السلام ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، تصحیح و مقابله شده ، با حواشی [فهرست گوهر شاد : 3 / 1351] .
- 1227 / 101 . تهران ، دانشکده الهیات : 694 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، 216 برگ [فهرست الهیات تهران : 1 / 548] .

- 102 / 1228 . اصفهان ، عمومی اصفهان : 3266 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، « 245 صفحه » 123 برگ
[فهرست کتاب خانه عمومی اصفهان :
- . [243 / 1 .
- 103 / 1229 . مشهد ، مدرسه میرزا جعفر : 150 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، با حاشیه ، رساله دوم
مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 39] .
- 104 / 1230 . قم ، رضا استادی : بدون شماره ، بخش نخست کتاب را دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، سده 10 و 11 ق ، 69 برگ [
فهرست یکصد و شصت نسخه خطی : 17] .
- 105 / 1231 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 129 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق [فهرست چهار
کتاب خانه مشهد : 11] .
- 106 / 1232 . همدان ، مدرسه زنگنه : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی :
351] .
- 107 / 1233 . دامغان ، حسینیه قمر بنی هاشم : 64 ، قسم دوم ، از آخر افتادگی دارد ، انجام : عده ابی محمد هارون التلعکبری ره عن
ابی عمرو محمد بن عمر بن عبدالعزیز الکشی ره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 401 پ - 415 پ » 15
برگ ، 5 / 24 * 18 / 5 [فهرست کتاب خانه قمر بنی هاشم] .
- 108 / 1234 . دامغان ، حسینیه قمر بنی هاشم : 64 ، قسم اول ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز :
- ابوالحسن روی عن ابی جعفر و ابی عبدالله علیهما السلام و کان خصیصا بحدیثنا ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رساله سوم
مجموعه ، « 352 ر - 387 ر » 35 برگ ، 5 / 24 * 18 / 5 [فهرست کتاب خانه قمر بنی هاشم] .
- 109 / 1235 . یزد ، شیخ محمود علمی یزدی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، با حواشی شهید ثانی [نشریه نسخه های
خطی : 7 / 712] .
- 110 / 1236 . بروجرد ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 218 ، محمد زکی بن درویش محمد تویسرکانی ، ربیع الاول 1105 ق ،
قسم اول [مجله وقف میراث جاویدان :
- . [126 / 21 .
- 111 / 1237 . قم ، گلپایگانی : 143 / 3 / 523 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد حسین بن محمد محسن خاتون آبادی ، 12
رمضان المبارک 1115 ق ، در حاشیه تصحیح شده است ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 107 ر » 106 برگ ، 17 سطر ، 5 / 12 * 19 [
فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

- 112 / 1238 . قم ، آستان معصومیه (س) : 4 : 54 - 5806 ، نسخ ، محمد بن درویش بارمانی ، جمادی الاوّل 1131ق ، 38 برگ [فهرست آستان معصومیه(س) ، دانش پژوه : 117] .
- 113 / 1239 . قم ، مرعشی : 7423 ، نسخ ، محمد صادق بن محمد سلیم حسینی طالقانی ، سه شنبه 14 رمضان المبارک 1136ق ، رساله اول مجموعه ، « 2پ - 153 » 151 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 234] .
- 114 / 1240 . مشهد ، مدرسه فاضلیه : رجال خطی 3 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قبل از 1153ق ، وقف در 1153ق ، 173 برگ [فهرست مدرسه فاضلیه : 171] .
- 115 / 1241 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب 15 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، وقفی نادر شاه ، 145 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 357] .
- 116 / 1242 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 178 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، (75474) [فهرست ادبیات تهران : 87 / 3] .
- 117 / 1243 . تهران ، سپهسالار : 2709 ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 97 برگ [فهرست سپهسالار : 4 / 381] .
- 118 / 1244 . قم ، مسجد اعظم : 3417 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، در حاشیه تصحیح شده و حواشی بر نسخه افزوده شده است ، از روی نسخه ای که شهید ثانی مقابله نموده کتابت شده است ، 174 برگ ، 15 سطر ، 13*20سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 164 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 119 / 1245 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3132 ، قسم دوم ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، تصحیح شده ، دارای حواشی مختصر ، 87 برگ ، 14 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 120 / 1246 . قم ، گلپایگانی : 511 / 3 / 113 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، دوشنبه 8 جمادی الثانی 1200ق ، با حواشی ، 165 برگ ، 15 - 16 سطر ، 13*5 / 19 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 121 / 1247 . تهران ، دانشگاه تهران : 2325 ، از اوّل و آخر افتادگی دارد ، علی بن عبد اللّه جزائری لحمی حویزه ای ، 1201ق ، مقابله شده از روی خط علامه ، با حواشی از میرداماد و شیخ بهایی و (ح ق سلمه اللّه تعالی) و (ب و ط) و (م) و (ب ه) و (ب ه مد ظله) ، 141 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 7 / 2710] .

- 122 / 1248 . قم ، مرعشی : 2548 ، نسخ ، غلام علی هندی ، 25 جمادی الثانی 1233ق ، رساله سوم مجموعه ، « 67پ - 146ر »
90 برگ [فهرست مرعشی : 131 / 7] .
- 123 / 1249 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2832 ، نستعلیق ، محمد رضا بن علی اسفرنجانی ، چهارشنبه 8 جمادی الاول
1240ق ، با حواشی مختصر ، رساله دوم مجموعه ، « 72پ - 134ر » 73 برگ ، 25 سطر ، 20/5*14/5 سم [فهرست مرکز احیاء :
8 / مخطوط] .
- 124 / 1250 . تهران ، ملک : 3543 ، نستعلیق ، نصر الله ، 1243ق ، 136 برگ [فهرست ملک : 202 / 1] .
- 125 / 1251 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1381 ، نستعلیق ، محمد علی بن محمد باقر حسینی ، 1243ق [فهرست الهیات مشهد : 2 /
529] .
- 126 / 1252 . تهران ، ملی تهران : 3626 / ع ، رمضان علی بن علی اصغر (لسالبانی ؟) ، 1248 ، 122 برگ ، 17 سطر ، 21*14 سم [
فهرست ملی تهران : 214 / 16] .
- 127 / 1253 . قم ، مسجد اعظم : 504 ، بدون نام کاتب ، 1252ق ، رساله دوم مجموعه ، خشتی [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 451
] .
- 128 / 1254 . تهران ، دانشکده الهیات : 199ج ، نستعلیق ، عبد الرضا بن جلال بن شمس الدین بن مظفر ، 14 ذی قعدة 1253ق ،
108 برگ [فهرست الهیات تهران :
547 / 1] .
- 129 / 1255 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2064 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :
- من الروایات الی هولاء المشایخ ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 17 شوال 1272ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 76پ » 76 برگ ، 24 سطر
، 17*28 [فهرست مرکز احیاء :
6 / مخطوط] .
- 130 / 1256 . قم ، مدرسه فیضیه : 759 ، نسخ ، سید محمد موسوی ، 1284ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 19 / 2
] .
- 131 / 1257 . رشت ، فرهنگ : 5خ ، نسخ ، ابو القاسم بن زین العابدین قزوینی ، 1285ق [فهرست فرهنگ رشت : 37] .
- 132 / 1258 . تهران ، دائرة المعارف بزرگ اسلامی : 16 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علی بن احمد بن اسماعیل حسینی ، 21
شعبان 1287ق ، پخته تحریری ، 96 برگ [فهرست دائرة المعارف : 98 / 1] .

- 133 / 1259 . قم ، مرعشی : 8852 ، نسخ ، اسماعیل بن عبد الله خوانساری ، 1294ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 405 - 451 »
 47 برگ [فهرست مرعشی : 40 / 23] .
- 134 / 1260 . تهران ، حسین مفتاح : 1002 ، نستعلیق ، شریف بن عبد الرحیم زنجانی ، 1297ق [نشریه نسخه های خطی : 265 / 7] .
- 135 / 1261 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 151 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، (75426) ، رساله اول مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 31 / 3] .
- 136 / 1262 . قم ، مرعشی : 418 ، نسخ ، محمد بن محمد تقی ارباب قمی ، 1300ق ، در مدرسه مروی تهران ، 109 برگ [فهرست مرعشی : 23 / 2] .
- 137 / 1263 . رشت ، فرهنگ : 4خ ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 14ق [فهرست فرهنگ رشت : 37] .
- 138 / 1264 . قم ، مرعشی : 2282 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 149 برگ [فهرست مرعشی : 267 / 6] .
- 139 / 1265 . قم ، مرعشی : 2836 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 182 برگ [فهرست مرعشی : 41 / 8] .
- 140 / 1266 . قم ، مرعشی : 3436 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 111 برگ [فهرست مرعشی : 221 / 9] .
- 141 / 1267 . قم ، مرعشی : 4952 ، آغاز : صنفوا کتابا فی هذا الفن الا ان بعضهم ، نسخ ، درویش قاسم نقاش ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 153 برگ [فهرست مرعشی : 151 / 13] .
- 142 / 1268 . قم ، مرعشی : 6762 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، محمد زمان بن قوچ احمد سمنانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 231 پ - 321 پ » 91 برگ [فهرست مرعشی : 310 / 17] .
- 143 / 1269 . قم ، مرعشی : 773 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 153 برگ [فهرست مرعشی : 381 / 2] .
- 144 / 1270 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 12637 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 237] .

- 1271 / 145 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب 16 ، نستعلیق ، محمّد بن نصر اللّه بن مبرّد ، بدون تاریخ کتابت ، سال وقف 1309ق ، 66 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 358] .
- 1272 / 146 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب : 18 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 72 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 358] .
- 1273 / 147 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3604 ، از اوّل افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 237] .
- 1274 / 148 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3607 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 237] .
- 1275 / 149 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6614 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، مقابله شده ، 108 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 602] .
- 1276 / 150 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5762 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « ص 218 - 422 » 103 برگ [فهرست مجلس : 17 / 201] .
- 1277 / 151 . تهران ، دانشگاه تهران : 5385 ، نسخ ، حسن بن علی بن عبد النبی قطیفی خطّی طائی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اوّل مجموعه ، 126 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 15 / 4232] .
- 1278 / 152 . تهران ، ملی تهران : 2003 / ع ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با تصحیح ، رساله دوم مجموعه ، « 113 - 186 » 64 برگ [فهرست ملی تهران : 11 / 67] .
- 1279 / 153 . تهران ، ملی تهران : 2968 / ع ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 72 برگ [فهرست ملی تهران : 14 / 76] .
- 1280 / 154 . تهران ، ملی تهران : 4070 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 71 برگ ، 24 سطر ، 15*5 / 20 سم [فهرست ملی تهران : 17 / 397] .
- 1281 / 155 . قم ، گلپایگانی : 166 / 1 / 166 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیه تصحیح شده

است، 113 برگ، 15 سطر، 13*18/5 [فهرست گلبایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلبایگانی، جدید].

156 / 1282 . قم، مسجد اعظم: 1843، نیمه اول، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه « 1پ - 98ر » 98 برگ، 22 سطر، 13*25 [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 526؛ فهرست مسجد اعظم، جدید].

157 / 1283 . تهران، ملک: 3482، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [فهرست ملک: 457/6].

158 / 1284 . همدان، مدرسه غرب: 267، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب: 121].

159 / 1285 . همدان، مدرسه غرب: 5322، قسم دوم (ضعفای روات)، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب: 121].

160 / 1286 . مشهد، دانشکده الهیات: 200، از آخر افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 165 برگ [فهرست الهیات مشهد: 104/1].

161 / 1287 . مشهد، دانشکده الهیات: 202، نسخ، محمود واعظ بن محمود رضا طبسی، بدون تاریخ کتابت، 154 برگ [فهرست الهیات مشهد: 105/1].

162 / 1288 . مشهد، دانشکده الهیات: 886، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، مصحح، با حواشی [فهرست الهیات مشهد: 55/2].

163 / 1289 . تهران، دانشکده الهیات: 208ج، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [فهرست الهیات تهران: 1/547].

164 / 1290 . قم، مدرسه فیضیه: 1120، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه، 90 برگ [فهرست مدرسه فیضیه: 58/2].

165 / 1291 . قم، سید احمد زنجانی: 25، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله چهارم مجموعه، « 53پ - 133ر » 82 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی: 199].

166 / 1292 . تبریز، ملی تبریز: 3137، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، نسخه کهن، 84 برگ [فهرست ملی تبریز: 1087/3].

167 / 1293 . تبریز، ملی تبریز: 3139، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 142 برگ [فهرست ملی تبریز: 461/1].

168 / 1294 . مشهد ، عبد الحمید مولوی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، مصحح و مرقو [نشریه نسخه های خطی : 25 / 5] .

269 . خیر الرجال فی بیان أحوال الرجال

(عربی و فارسی)

از : محمد بن علی شریف لاهیجی ، بهاء الدین (1097 ق)

در بیان احوال رجالی است که در اسانید روایات کتاب من لایحضره الفقیه شیخ صدوق ذکر شده است . مؤلف ، کتاب را به ترتیب ابواب کتاب من لایحضره الفقیه تدوین نموده و قبل از شروع ، چند فصل به عنوان مقدمه درباره اصطلاحات متأخران در اقسام حدیث و مؤلفان کتب رجال و تاریخ ائمه اطهار تا حضرت ولی عصر (علیه السلام) آورده و تألیف آن را در سال 1075 ق ، به پایان رسانیده است .

در مجله معهد المخطوطات العربیة (المجلد الرابع ، الجزء الثانی ، ص 208) ، نسخه ای از این کتاب در کتاب خانه شیخ علی آل کاشف الغطاء در نجف معرفی شده و در آن جا مؤلف کتاب ، شیخ ملا علی لاهیجی اشکوری (صاحب کتاب محبوب القلوب) و کاتب نسخه ، بهاء الدین محمد بن شیخ ملا علی شریف لاهیجی - که از روی خط مؤلف تحریر نموده - ذکر شده اند .

[الذریعة : 282 / 7 ؛ مصفی المقال : 415]

آغاز : نحمدک اللهم یا من کان باب رحمته محط رجال لاتلهیهم تجارة و لایبیع عن ذکر الله .

نسخه ها :

1 / 1295 . قم ، مرعشی : عکس 196 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، آغاز : الاحوال لکنی اجد عزم اهل الزمان ، انجام : وقال السمعانی فی بیان نسبة الاسلامی انه بفتح الهمزة و السین المهملة وفتح اللام نسبة الی اسلم بن اقصی بن حارثة بن عمرو ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، از روی نسخه کتاب خانه آیه الله حکیم عکس گرفته شده است ، در حاشیه تصحیح شده و دارای حواشی اکثرا از خود مؤلف ، در صفحه 200 حاشیه ای به خط محمد خلف الشیخ محمد طه نجف (مؤلف اتقان المقال) دیده می شود ، 250 برگ [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 178] .

ص: 264

1296 / 2 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، از روی خط مؤلف تحریر شده است ، 499 برگ ، 17 سطر ، 16*25 [مجله نامه بهارستان : 3 / 159] .

1 دفتر فی الرجال

از : نجم الدین بن محمد بن محمد حسینی شامی عاملی

ر . ک : الرجال .

270 . الدوائر الرجالية

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

مؤلف برای سهولت فهم طبقات روات شیعه ، آنها را به صورت دوایری رسم نموده است . وی برای هر طبقه یک دایره و جمعاً در هر صفحه ، هشت دایره تو در تو رسم کرده است . سپس روات هر طبقه را به ترتیب حروف الفبا در طبقه خود آورده و در طرف محیط ، کسانی را که وی از آنها تا ائمه (علیه السلام) روایت می کند آورده است و در طرف مرکز ، کسانی را که از وی روایت می کنند ، ذکر نموده است . گویا این کتاب ، همان تقویم الرجال محمد بن عبد النبی اخباری باشد که در کتاب رجالی اش از آن نام برده است .

[الذریعة : 4 / 396 ؛ مصفی المقال : 428]

آغاز : علی الله فی کل الامور توکل وبالخمسة اصحاب العباء توسل

اصحاب الاصول فی هذه الصفحة باب الالف .

انجام : و روی الكشى احاديث حسنة تدل على صحة عقيدة هذا الرجل ... ثقة له كتب وفي ضا ثقة له كتاب من جم . تم الكتاب .

نسخه ها :

1297 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7019 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 23 برگ [فهرست مجلس : 29/25] .

ص : 265

(عربی)

از: محمد بن محمد محسن فیض کاشانی، علم الهدی (1115 ق)

بخش اول از فهرستی است که علم الهدی برای کتاب الوافی پدرش قرار داده است. در این بخش، اصطلاحاتی را که فیض برای رجال قرار داده و در تمهید ثانی مقدمه ذکر نموده، بیان کرده است. نسخه های این رساله، در ذیل عنوان فهرست الوافی در بخش حدیث شیعه ذکر شده است.

[فهرست های خود نوشت فیض کاشانی: 298]

آغاز: الحمد لله رب العالمین علی نعمائه و الصلوة و السلام علی محمد وآله و اصحابه هذا ما اصطلح علیه الوالد الاستاد فی کتاب الوافی من اسامی الرجال المذكورة فی الاسانید و ذکرها ادام الله تأییده فی التمهید الثانی من التمهیدات الثلاثة ...

272 . الرجال (الفوائد الرجالية)

(عربی)

از: حسین بن ابراهیم حسینی قزوینی، میر حسینی (1208 ق)

رساله مفصل و مهمی است در علم رجال. مؤلف، این اثر را پس از مذاکره و مباحثه مسالک الأفهام، به خواهش برادرش سید حسن نگاشته و آن را در شش مبحث و یک خاتمه تنظیم نموده است.

عنوان مطالب این رساله چنین است:

المبحث الاول: فی مفاتیح مقاصد الرموز (دارای سه مطلب: الاول فی توضیح الرموز المعبر بها للاختصار من الكتب المعبرة المتداولة بین الطلبة، الثانی: ی الاشعار بنبذة من کلیات تقاریق الاخبار و خصوصیاتها و نوادر الآثار، الثالث: فی الملتقطات الاخیار فی ما ذكره العلماء الاعلام فی تراجمه الرجال مما له مدخل فی الاحکام...).

المبحث الثانی: فی تعریف التفقه و اصوله و ما ترتب علیه من فصوله.

المبحث الثالث: فی ذکر طائفة من القوانين القویمة و الفوائد الانیقة... التي هی بمنزلة الاصول الاصلية.

المبحث الرابع: فی نبذة مما یتعلّق بخلاصة علم الرجال و توضیح ما تحقّق لهم من الوثائق (دارای سه فصل به این ترتیب: الفصل الاول، فی کلیات علم الرجال

و يتبع بخلاصة مصطلحات الدراية ، الفصل الثاني فى تحقيق رجال اشته لغير المتمهر الممارس حالهم فى مجارى كلامهم و كيفية مقالهم ، الفصل الثالث فى ما به يمتاز مشتركات الاسماء ممّا نبه به مهرة العلماء او ظهر بممارسة الآثار) .

المبحث الخامس : فى بيان الاعتماد على مؤلفى الكتب المنتزعة منها اللآلى الثمينة و الدرارى الوزينة فى هذا الشرح .

المبحث السادس : فى بيان طرق ثقة الاسلام الكلينى و الصدوق و شيخ الطائفة و المجلسى و الحرّ العاملى و فيض الكاشانى و ...

الخاتمة : فى نصائح نافعة و مواعظ ذائقة و اصله عن العترة الطاهرة بوساطة رؤساء الدين .

مؤلف ، اين كتاب را در مقدمه سوم از مقدمات كتابش معارج الأحكام درج نموده است .

[الذريعة : 10 / 111 و 21 / 40 رقم 3855 با عنوان «المشتركات» ؛ مصفى المقال :

[139

آغاز : نحمدك على فواضل الانعام و فضائل الكرام واصلى على ملائكتك و انبيائك سيما خاتمهم فخر ولد آدم محمد الداعى الى شرايع الاسلام كافة الامم و آله .

انجام : و هذا الطريق من اقرب طرقى و من الله العصمة فى كل مدارجى و مرافقى و من جنباه استدعى فتح الطرق الى قربه و رضوانه .

نسخه ها :

1 / 1298 . تهران ، مجلس شورى اسلامى : مجموعه خويى 259 ، عنوان معرفى :

مشتركات ، فقط فصل سوم از مبحث چهارم را دارد ، آغاز : الفصل الثالث فيما يمتاز مشتركات اسامى الرجال مما نص به جماعة من جهابذة العلماء و مهرة الفضلاء ، انجام : و تمقدد اذا ترى بزي مقداد انتهى ما تيسر على العجال مما نسج فى هذا المنوال و الحمد لله المتعال فى المبدء و المآل و فى جميع الاحوال ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 12 ق ، « 225صفحه » 113 برگ ، 30 سطر ، 22*35] فهرست مجلس : 426 / 7 .

2 / 1299 . قم ، مرعى : 7325 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ،

ص:267

عبد الرحیم بن محمد تقی جبل عاملی قزوینی، دوشنبه 17 ذی قعدة 1296ق، 317 برگ، سطور مختلف، 17*24 [فهرست مرعشی : 237 / 19 ؛ مجله میراث شهاب : 65 / 13] .

3 / 1300 . تهران ، ملک : 2526 ، فصل دوم از مبحث چهارم مقدمه در مشترکات اسامی رجال ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، تصحیح شده ، 124 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 1090 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 371 / 3] .

4 / 1301 . تهران ، دانشگاه تهران : 6836 ، فقط طریق روایت مؤلف را از فصل تمیز مشترکات این کتاب ، شامل است ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هفدهم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 376 / 16] .

5 / 1302 . قزوین ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 61 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 300 برگ ، 31 سطر [میراث اسلامی ایران : 599 / 10 ؛ فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 128 / 1] .

273 . الرجال

(عربی)

از : ابراهیم بن خلیفه (ابن عذاقه) (زنده در 1003 ق)

رساله مفصل و مهمی است در رجال . مؤلف از دانشمندان شیعی سده دهم و یازدهم هجری و از خاندان مشهور عذاقه است . آقا بزرگ ، چند تن از عالمان این خاندان را در طبقات اعلام الشیعة (قرن دهم)، در ذیل عنوان «عذاقه» معرفی نموده است .

همچنین تملکی از حسام الدین بن عزیز الدین بن عذاقه غروی ، با مُهر کروی «عبد حسام الدین بن عذاقه» در برگ اوّل نسخه شرح نهج البلاغه ابن عتایقی موجود است (فهرست مدرسه نمازی خوی ، ص 381) .

از مؤلف مورد نظر ، شرح حالی در کتاب ها موجود نیست . شیخ آقا بزرگ در طبقات از نسخه ای از فهرست منتجب الدین یاد می کند که فضل الله بن محمد بن فضل عباسی در سال 1020ق ، از روی نسخه ای که ابراهیم بن خلیفه کتابت و مقابله نموده بوده ، تحریر نموده است و کاتب از وی با عنوان «الشیخ ابراهیم» یاد

ص: 268

کرده است (طبقات أعلام الشيعة، قرن دهم، ص 2).

مؤلف در این کتاب، رجال شیعه را از کتاب های: الرجال و الفهرست شیخ طوسی، رجال النجاشی، خلاصة الأقوال علامة حلی، رجال ابن داوود، الرجال ابن غضائری، المعالم سیّد جمال الدین و ایضاح الاشتباه علامة حلی، جمع آوری کرده و بر اساس حروف تهجی تنظیم کرده و در پایان کتاب، رجال مشهور به کنیه و لقب و همچنین زنان راوی را ذکر نموده است.

او برای هرکتاب، رمزی و برای نام هر امام نیز رمزی قرار داده است. مؤلف همچنین مطالبی را از شهید ثانی در الرجال نقل نموده و مطالب خودش را با عنوان «قلت» آورده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على افضل المرسلين و آله الطيبين الطاهرين و بعد فهذا كتاب جمعه شيخ ابراهيم بن الشيخ خليفه الشهير بابن عذاقه من كتب الرجال و جعل لكل كتاب رمزا و لكل امام رمزا... آدم بن اسحاق بن آدم بن عبد الله بن سعد الأشعري له كتاب.

انجام: ام هانی بنت ابی طالب اسمها فاخته ر ل، ام هشام بنت حارثه ر ل.

نسخه ها:

1303. تهران، ملک: 3540، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، حسن بن عبد الله فتال حسینی نجفی، 987ق، رساله اول مجموعه، با نسخه اصل در سال 987ق مقابله شده است. در اول نسخه تقریظی از طعمة بن علی حسینی در دو صفحه که در آن رمزی را که مؤلف برای مآخذ و نام ائمه (علیه السلام) قرار داده توضیح داده است. او میگوید این مطالب را در حدود سال 1002 یا 1003ق مشافهه از مؤلف شنیده است، 282 برگ، 15 سطر [فهرست ملک: 479/6].

274. الرجال

(عربی)

از: محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استرآبادی (1263ق)

بخشی از خزائن الأحكام یا موائد الفوائد فی بیان القواعد و العوائد مؤلف است. کتاب خزائن الأحكام به چاپ رسیده و این رساله در برگ های 83 - 89

ص: 269

چاپی قرار دارد .

[مشار عربی : 932 با عنوان «موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد» ؛ الذریعة :

[214 / 23 و 155 / 7

نسخه ها :

1304 . تهران ، دانشگاه تهران : 2262 ، نستعلیق ، زین العابدین لواسانی ، 1259ق ، « 195 پ - 198 پ » 4 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 9 / 915] .

275 . الرجال

(عربی)

از : محمّد علی بن صادق مدرس رضوی ، سیّد میرزا (1311 ق)

رساله مختصر و استدلالی ای است در بیان اصول علم رجال و اثبات نیاز به این علم . مؤلف بنا داشته که این رساله را در یک مقدمه و چند باب و خاتمه مرتّب کند ؛ ولی در نسخه اصل این کتاب - که به خطّ مؤلف است - فقط مباحث مقدمه در تعریف و موضوع علم رجال ، فایده شرطیت علم رجال در فقه و کیفیت توثیق و جرح ، مندرج است . مؤلف از شاگردان شیخ انصاری و مدرّس رسمی آستان قدس رضوی در مشهد بوده است . او دارای آثار متعدّدی در فقه است که نسخه اصل آنها در کتاب خانه آستان قدس نگهداری می شود و در جلد پنجم فهرست آن کتاب خانه (ص 385 و 410 و 425 و 432 و 490) معرفی شده است .

[مصفی المقال : 335]

آغاز : الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمّد و آله الطاهرین و بعد فاعلم یا اخی ان الانسان یکون موضوعا لعلوم متعدّدة باعتبارات مختلفة .

انجام : صفة للمتکلم فلا دور ، فتأمل جيداً و الله العالم .

نسخه ها :

1305 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6590 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، محمّد علی بن حاج سیّد صادق رضوی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 19 برگ ، سطور مختلف ، 20*15 [فهرست آستان قدس : 6 / 611] .

ص: 270

(عربی)

از: محمد بن حسن عاملی مشغری (شیخ حر عاملی) (1104 ق)

رساله متوسطی است درباره رجال ممدوح و مذموم که مؤلف از کتاب های خلاصه الأقوال علامه حلی و الفهرست و الرجال شیخ طوسی و رجال النجاشی و رجال الکشی استخراج کرده و به ترتیب حروف تهجی اسامی تنظیم نموده و در پایان ، مشهوران به کنیه و القاب را ذکر نموده و پس از آن ، چند فایده کوتاه در خاتمه آورده است .

تألیف این رساله در سال 1073 ق ، پایان یافته است .

عده ای این رساله را به ملا مراد کشمیری شاگرد شیخ حر عاملی نسبت داده اند که درست نیست و علت این اشتباه آن بوده که وی ، کاتب نسخه ای از این کتاب بوده است و کاتبان دیگر که از روی نسخه وی تحریر نموده اند ، وی را به عنوان مؤلف ، قلمداد کرده اند .

شیخ حر ، غیر از این رساله ، سه رساله دیگر در رجال تألیف نموده که عبارت اند از:

1 . رساله فی معرفة الصحابة ،

2 . ترتیب مشیخة من لا یحضره الفقیه (که رساله اول پس از این معرفی خواهد شد و رساله دوم قبل از این معرفی گردید) ،

3 . خاتمة وسائل الشیعة .

آغاز : الحمد لله على افضاله و الصلاة و السلام على محمد و آله ، اما بعد فهذه من نبذة احوال الرجال الممدوحين و المذمومين مرتبة على ترتيب الاسماء مع تقديم الاول فالاسماء و اسماء الآباء و نحوها نقلت من كتب هذا الفن ... باب الالف ، آدم بن اسحق بن آدم بن عبد الله بن سعد الأشعري قمی ثقة صه ست له كتاب عنه البرقي ست .

انجام : وما فيه من وصية امير المومنين لابن الحنفية حسن الا انه من مراسيل حماد بن عيسى و الله تعالى اعلم . تم ما لخصناه من احوال الرجال و الله المستعان على كل حال .

1306 / 1 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 115 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی ، محرم 1079ق ، رساله اول مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 19] .

1307 / 2 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 130 ، نسخ ، محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی ، 1079ق ، رساله اول مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 20] .

1308 / 3 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3001 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد اللطیف هاشمی جزائری (ابن الکیال) ، 22 ربیع الثانی 1084ق ، مشهد رضوی ، تصحیح شده ، رساله سوم مجموعه ، 62 برگ ، 17 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

1309 / 4 . قم ، مرعشی : 2501 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد طاهر بن حسن موسوی ، محرم 1085ق ، رساله دوم مجموعه ، « 147ر - 227ر » 81 برگ [فهرست مرعشی : 89 / 7] .

1310 / 5 . تهران ، دانشگاه تهران : 7015 ، عنوان معرفتی : نبذة الرجال تراجم الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، علی بن علی عاملی ، محرم 1106ق ، 57 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 430 / 16] .

1311 / 6 . قم ، مرعشی : 6619 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، یوسف بن نور الدین بن یونس حسینی ، دوشنبه 27 ذی حجه 1124ق ، در فهرست اشتباها به نام رجال ملا مراد کشمیری معرفتی شده است ، 130 برگ [فهرست مرعشی : 189 / 17] .

1312 / 7 . قم ، محیی الدین مامقانی : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 28 جمادی الاول 1177ق ، تصحیح شده ، با حواشی به نقل از مؤلف ، رساله اول مجموعه ، در پایان نسخه فایده ای در رجال از شیخ حر عاملی با عنوان «فی الجماعة الذین وثقهم الائمة علیهم السلام او اثنوا علیهم او امروا بالرجوع الیهم» در یک صفحه تحریر شده است ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 229 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 254 / 1] .

1313 / 8 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9089 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 185ق ، در آخر نسخه چهار برگ فوائد رجالی از شیخ حر عاملی و از انتخاب الجید من تنبیهات السید تألیف شیخ حسن بن محمد دمستانی تحریر شده است ،

75 برگ [فهرست آستان قدس : 6/ 610].

1314 / 9. یزد، وزیری: 802، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، قنبر علی، 1206، رسالهٔ دوم مجموعه، «19 - 74» 56 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری: 2/ 674].

1315 / 10. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه خوبی 26، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، شکسته نستعلیق، سبحان علی، 1216ق، رسالهٔ چهارم مجموعه، در فهرست اشتباها به نام رجال ملا مراد کشمیری معرفی شده است، «ص 178 - 269» 46 برگ [فهرست مجلس: 7/ 127].

1316 / 11. قم، مرعشی: 8816، از آخر افتادگی دارد، نسخ، عبد الحسین شراره، بدون تاریخ کتابت، رسالهٔ چهارم مجموعه، «269 پ - 301 پ» 33 برگ [فهرست مرعشی: 23/ 13].

1317 / 12. مشهد، آستان قدس رضوی: 8524، عنوان معرفی: شجره رجال موثق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، به ضمیمهٔ اصول کافی [فهرست آستان قدس]:

[402/ 14].

1318 / 13. قم، گلپایگانی: 130 / 8 / 1420، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، در حاشیه تصحیح و نسخه بدل ذکر شده است، در پایان نسخه در دو برگ فوائدی به نقل از تنقیح و فایده ای در اصحاب اجماع از شیخ حر عاملی و مطالب رجالی بنقل از انتخاب الجید من تنبیهات السید تألیف شیخ حسن بن محمد دمستانی تحریر شده است، 62 برگ، 15 - 18 سطر، 5/ 10*15 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید].

1 الرجال

از: محمد باقر بن محمد اکمل (وحید بهبهانی)

ر. ک: تعلیقه منهج المقال.

277. الرجال

(عربی)

از: مرتضی بن محمد امین دزفولی شوشتری (شیخ انصاری) (1281 ق)

رسالهٔ متوسطی است در رجال که مؤلف، آن را به ترتیب حروف تهجی گرد

ص: 273

آورده و در آخر، کنیه ها والقاب و اسانید التهذیب و کتاب من لا يحضره الفقيه و فواید رجالی دیگری را ذکر می کند .

[الذریعة : 10 / 150 ؛ مصفی المقال : 455]

آغاز : الحمد لله... آدم بن اسحاق بن آدم بن عبد الله بن سعد الاشعري قمی ثقة صه .

انجام : و لذا اشتراكا في ان الوضع فيها يعين بالقرينة لا يعين بنفسه و الله اعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب .

نسخه ها :

1 / 1319 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب : 28 ، نسخ ، محمد حسين بن محمد قاسم (شاگرد مؤلف) ، 1281ق ، 66 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 361] .

2 / 1320 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3617 ، نسخ ، محمد حسين قمشهی ، 1281ق [فهرست الفبايي آستان قدس : 276] .

3 / 1321 . قم ، مركز احیاء میراث اسلامی : عکس 349 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، شیخ مرتضی بن محمد امین دزفولی شوشتری انصاری (مؤلف) ، قبل از 1281ق ، « 168صفحه » 84 برگ [فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 409] .

4 / 1322 . تهران ، ملک : 3491 ، نسخ ، محمد باقر بن جعفر قراغی ، 1283ق ، 122 برگ [فهرست ملک : 1 / 237] .

5 / 1323 . قم ، مرعشی : 8520 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 121 برگ [فهرست مرعشی : 22 / 103] .

6 / 1324 . قم ، مرعشی : 97 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 135 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 115] .

278 . الرجال

(عربی)

گویا از : مرتضی موسوی خوانساری (زنده در 1308 ق)

رساله کوتاهی است که مؤلف در آن ، رجال شیعی را به ترتیب نام و حروف تهجی تنظیم نموده و در پایان ، باب کنی را نیز افزوده است . در پایان نسخه ، در چند برگ آخر ، سرگذشت اصمعی ، صولی ، ابودحیه ، نمری ، جاحظ ، عمرو بن عبید ، نظام ، نابغه و واصل و چند دانشمند و شاعر دیگر آمده که به نظر می آید

ص: 274

جزو همین رساله است .

آغاز : ابراهیم بن ابی سماک ثقة واقفی له کتاب نوادر عنه به محمد بن حسان جش ملخصا و فی ست له کتاب .

انجام : ابو یحیی الحنط و فی ست الحنط له کتاب ، جماعة عن ابی المفضل ...

نسخه ها :

1325 . تهران ، دانشگاه تهران : 3152 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، مرتضی موسوی خوانساری (مؤلف) ، قبل از 1308ق ، رساله یازدهم مجموعه ، بقیه رساله های این مجموعه نیز به خط همین کاتب تحریر شده است ، « 284 - 289 » 6 برگ ، 19 سطر ، 11*18 [فهرست دانشگاه تهران : 2110 / 11] .

279 . الرجال (الأبواب)

(عربی)

از : محمد بن حسن طوسی ، ابو جعفر (شیخ طوسی) (460ق)

رساله مشهور و مهمی است که مؤلف در آن ، نام های اصحاب پیامبر اکرم و ائمه هدی (علیه السلام) را ذکر نموده است . مؤلف ، اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) و هر کدام از ائمه (علیه السلام) را در یک باب قرار داده - که به همین جهت نام کتاب ، الأبواب نیز نامیده شده - و هر باب را به ترتیب حروف تهجی اسامی ، تنظیم نموده و اکثر اوقات از آوردن مشخصات راوی خودداری کرده است . این کتاب ، یکی از کتب چهار گانه رجالی شیعه است و شیخ طوسی در مقدمه آن عنوان می کند که آن را بنا به طلب مکرر شیخ فاضل تألیف نموده است و بعضی از محققان احتمال داده اند که این شخص ، قاضی عبد العزیز بن نحریر بن براج طرابلسی (480ق) باشد که مؤلف ، چند کتاب دیگر نیز به نام وی نگاشته است .

چاپ : نجف ، مطبعة حیدریه ، سال 1381ق ، با تصحیح سید محمد صادق آل بحر العلوم ، 528 صفحه .

[الذریعة : 120 / 10 ؛ مشار عربی : 401 ؛ مصفی المقال : 402 ؛ التراث العربی :

82 / 3 - 83 ؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران : 295]

آغاز : الحمد لله حق حمده و الصلاة علی خیر خلقه ... اما بعد فانی قد اجبت الی ما

ص: 275

تکرر سؤال الشيخ الفاضل فيه من جمع كتاب يشتمل على اسماء الرجال .

انجام : باب النساء فاطمة بنت هارون بن موسى بن الفرات ... بكتاب عبيد الله بن علي الحلبي و لم يسمع منها غير هذا الكتاب .

نسخه ها :

1 / 1326 . انگلستان * ، لندن ، موزه بریتانیا : 7965 or ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، تعلیق ، محمد بن سراهنگ بن مرتضی حسینی ، 21 رجب 533ق ، 116 برگ ، 17 سطر ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکرو فیلم 199 ، محقق طباطبایی : عکس 28 ، محقق طباطبایی : عکس 89 ، محقق طباطبایی : عکس 209 ، مرعشی : عکس 645 [یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1535 ؛ یادنامه محقق طباطبایی :

3 / 1439 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1453 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1485 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 2 / 125] .

2 / 1327 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 22 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 976ق ، 143 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 360] .

3 / 1328 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3611 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 976ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 276] .

4 / 1329 . قم ، مدرسه فیضیه : 1604 ، نسخ ، نعمت الله بن حمزه عمیدی حسینی ، 982 - 983ق ، رساله دوم مجموعه ، 142 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 106] .

5 / 1330 . تهران ، ملی تهران : 1270 / ع ، نسخ ، فضل الله بن محمد ، 984ق ، 81 برگ [فهرست ملی تهران : 9 / 260] .

6 / 1331 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5113 ، احمد بن سید شرف الدین حسینی حسینی نجفی ، 989ق ، رساله سوم مجموعه ، « 399 پ - 434 » 36 برگ [فهرست مجلس : 15 / 72] .

7 / 1332 . تهران ، دانشگاه تهران : 2945 ، نسخ ، علی بن شاه محمد طبسی نجفی ، 993ق ، رساله دوم مجموعه ، « 93 - 210 » 118 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 10 / 1829] .

8 / 1333 . قم ، مرعشی : 5381 ، نسخ ، ابراهیم بن یوسف کلب السبط الثانی ، 1010ق ، « 244 پ - 350 » 107 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 171] .

ص: 276

- 1334 / 9 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 21 ، نسخ ، محمد بن اسماعیل ، 1012ق ، 135 برگ [فهرست آستان قدس : 359 / 2] .
- 1335 / 10 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3610 ، نسخ ، محمد بن اسماعیل بن احد عاملی ، 1012ق ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 3916 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 281 / 2] .
- 1336 / 11 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1429 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، صالح بن محمد بن عبد الله سلامی نجفی ، 1015ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 578 / 2] .
- 1337 / 12 . قم ، مرعشی : 4795 ، نسخ ، صالح بن حسن بن فضل عباس مطلبی جزایری ، 14 جمادی الاوّل 1017ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مرعشی : 359 / 12] .
- 1338 / 13 . تبریز ، ثقة الاسلام تبریزی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1071ق [نشریه نسخه های خطی : 535 / 7] .
- 1339 / 14 . قم ، مرعشی : 3653 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، ربیع الثانی 1088ق ، 115 برگ [فهرست مرعشی : 48 / 10] .
- 1340 / 15 . تهران ، دانشکده ادبیات : 158 - ج ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 1پ - 116پ » 116 برگ [فهرست ادبیات تهران : 11 / 1] .
- 1341 / 16 . قم ، مرعشی : 6058 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 14 ذی حجه 1217ق ، رساله اوّل مجموعه ، 95 برگ [فهرست مرعشی : 60 / 16] .
- 1342 / 17 . قم ، گلپایگانی : 4401 / 22 / 121 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، زین العابدین بن محمد تقی خوانساری ، پنجشنبه 4 شعبان 1241ق ، رساله اوّل مجموعه ، « 2پ - 75ر » 75 برگ ، 20 سطر ، 15*21 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 225 / 2 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 1343 / 18 . تهران ، دانشگاه تهران : 5374 ، نستعلیق ، محمد مهدی بن محمد اسماعیل بن حاجی خداداد بن کربلایی اسماعیل استرآبادی ، شعبان 1246ق ، 65 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 4225 / 1] .
- 1344 / 19 . تهران ، ملک : 3535 ، نسخ ، اسماعیل نجفی ، 1262ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 476 / 6] .

- 1345 / 20. تهران، دکتر علی اصغر مهدوی: 747، نسخ، بدون نام کاتب، 1262ق [نشریه نسخه های خطی: 2 / 136].
- 1346 / 21. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2330، آغاز: برابر نمونه، نسخ، حسین علی، پنجشنبه 16 شعبان 1285ق، رساله سوم مجموعه، «54ر - 169ر» 114 برگ، 25 سطر، 15*21 / 5 [فهرست مرکز احیاء: 6 / مخطوط].
- 1347 / 22. تهران، دانشگاه تهران: 979، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 13ق، 84 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 2 / 579].
- 1348 / 23. مشهد، آستان قدس رضوی: هدایای رهبری 834، سید احمد بن محمد رضا صفایی حسینی خوانساری، 1330ق، با تصحیح و مقابله سید مصطفی خوانساری، رساله پنجم مجموعه [فهرست هدایای رهبری: 300].
- 1349 / 24. تهران، سپهسالار: 8006، نسخ، علی بن محمد نوری، 1333ق، 169 برگ [فهرست سپهسالار: 3 / 28].
- 1350 / 25. تهران، مجلس شورای اسلامی: 2823، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، «114 صفحه» 57 برگ [فهرست مجلس: 10 / 144].
- 1351 / 26. تهران، مدرسه مروی: 405، حسن بن حسین بن مهدی خفاجی، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه [فهرست مدرسه مروی: 280].

280. الرجال (دفتر فی الرجال)

(عربی)

از: نجم الدین بن محمد بن محمد حسینی شامی عاملی (قرن 11 ق)

رساله مختصری است که مؤلف در آن 729 نفر از روات شیعه را که طبق رأی وی، بر نقل آنها اعتماد می توان کرد، از کتاب های خلاصه الأقوال علامه، رجال النجاشی، الفهرست و الرجال شیخ طوسی انتخاب و تنظیم نموده است. او تألیف این کتاب را در روز سه شنبه غره ذی حجه 1011 در قزوین به پایان رسانیده است.

[مصنفی المقال: 480]

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطیبین الطاهرین و بعد فهذا دفتر اجمع فيه اسماء من یرجح عندی صدقهم من الرواة للأحادیث وانما

ص: 278

جمعبته لأرجع إليه عند الحاجة واما غيرى فلا نفع له به الا ان يكون موافقا لى على رأبى فى العمل بخبر الراوى ... باب الهمزة ابراهيم بن نعيم العبدى ابو الصباح الكنانى نزل فيهم فنسب اليهم ، ثقة .

انجام : ابو شعبه 729 الحلبي كوفى ثقة ، هذا آخر ما اختاره جامعه من الخلاصة و من كتاب النجاشى و من كتابى الشيخ ره الفهرست و الرجال .

نسخه ها :

1352 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 9312 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، نجم الدين بن محمد بن محمد حسيني شامى عاملى (مؤلف) ، 1011ق ، در قزوین ، 48 برگ ، 13*19 ، سابقه : كتابخانه مدرسه فاضليه : 3 [فهرست آستان قدس : 6 / 602 ؛ فهرست مدرسه فاضليه : 171] .

281 . الرجال

از : مؤلف ناشناخته

رساله هاى مختلفى است در علم رجال كه مؤلفان آنها در فهرس ، مشخص نشده است .

نسخه ها :

1 / 1353 . تهران ، حسين مفتاح : 135 ، افتادگى دارد ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 9ق ، رساله دهم مجموعه [نثرية نسخه هاى خطى : 230 / 7] .

2 / 1354 . تهران ، ملى تهران : 2355 / ع ، عنوان معرفى : رساله فى علم الرجال ، آغاز :

مسألة اعلم ان الشيخ الصدوق محمد بن يعقوب الكليني قدس سره ، نسخ ، رشيد بن غياث الدين ، 1041ق ، رساله دوم مجموعه ، « 17 - 20 پ » 4 برگ [فهرست ملى تهران : 12 / 107] .

3 / 1355 . قم ، مرعشى : 8765 موقت ، نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 11ق ، يادداشتى به تاريخ 1012ق در نسخه مشهود است ، تصحيح شده [مجله ميراث شهاب : 20 / 21] .

4 / 1356 . تهران ، ملك : 3535 ، الرجال ، آغاز : فى من روى عن النبى ... ، من اولاده واقاربه باب الجيم جعفر ، نسخ ، اسماعيل بن على نجفى ، 1262ق ، عربى ، رساله اول مجموعه [فهرست ملك : 6 / 476] .

ص: 279

1357 / 5 . تهران ، ملک : 3544 ، عنوان معرّفی : بندی در رجال ، نستعلیق ، موسی ، 1278ق ، عربی ، رساله چهارم مجموعه [فهرست ملک : 480 / 6] .

1358 / 6 . تهران ، سپهسالار : 2541 ، عنوان معرّفی : رساله فی الرجال ، آغاز : باب الالف آدم بن الحسين النخاس بالنون والنخاء المعجمة المشددة ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، عربی ، رساله سوم مجموعه ، « 114 ر - 178 پ » 65 برگ [فهرست سپهسالار : 4 / 5] .

1359 / 7 . مشهد ، گوهر شاد : 1195 ، عنوان معرّفی : الرجال ، از اوّل و آخر افتادگی دارد ، آغاز : علی ظهر هذا الكتاب ما صورته هذا الكتاب من تصانیف السيد السعيد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 13ق ، عربی ، شاید خاتمه مستدرک الوسائل نوری باشد ، رساله چهارم مجموعه [فهرست گوهر شاد : 1658 / 3] .

1360 / 8 . یزد ، جواد مدرسی : بدون شماره ، عنوان معرّفی : رساله در رجال ، آغاز : فائدة فی اسباب المدح والقوة ، نسخ ، سیّد مرتضی مدرس ، قرن 13ق ، عربی ، رساله دوم مجموعه ، « 76 - 82 » 7 برگ [میراث اسلامی ایران : 453 / 8] .

1361 / 9 . تهران ، ملک : 3538 ، عنوان معرّفی : الرجال ، آغاز : بسمله حمدله ... وبعد فان من جاری قلم القضاء والقدر ... ان اکتب منها لطيفا فی احوال الرجال ، انجام : ...

فاحالتهن الى الكتب المبسوطه الاولى واللّه الهادی ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1305ق ، به ترتیب تهجی ، عربی ، رساله سوم مجموعه ، در فهرست هیچ توضیحی در معرّفی این رساله ذکر نشده است [فهرست ملک : 479 / 6] .

1362 / 10 . یزد ، جواد مدرسی : 3164 ، عنوان معرّفی : رساله در کنی و القاب ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : بسم اللّه الرحمن الرحيم والصلوة علی رسول اللّه وآله آل اللّه ...

فهذا ما استطرفته من ذکر الکنی واللقاب والانساب حسب ما وجدناه فی النقد و منتهی المقال وغيرهما من کتب الرجال ، نستعلیق ، محمّد ، 1309ق ، رساله دوم مجموعه [میراث اسلامی ایران : 456 / 8] .

1363 / 11 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، قرن 14ق ، رساله سوم مجموعه ، 31 برگ [مجله میراث شهاب : 8 / 13] .

1364 / 12 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 153 ، عنوان معرّفی : الرجال ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، عربی [فهرست اهدایی رهبری : 129] .

1365 / 13 . تهران ، دانشکده ادبیات : 208 - ح ، عنوان معرّفی : بندی در رجال ، آغاز :

واعلم ان بعض فضلاء الاصحاح ناقش العلامة ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حاشیه جواد «ره» ، رساله پنجم مجموعه ، « 56 - 57 پ » 2 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 169] .

14 / 1366 . خوی ، مدرسه نمازی : 260 ، عنوان معرفی : رساله فی الرجال ، آغاز :

طبرستان بفتح اوله وثانیه وکسر الراء المهملة الطبرهه فارسیه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، 57 برگ [فهرست مدرسه نمازی : 1 / 131] .

15 / 1367 . تهران ، ملک : 3524 ، عنوان معرفی : رساله فی الرجال ، آغاز : بسمله باب الهمزة آدم ابو الحسین آدم بن اسحق بیاع اللؤلؤ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، عربی ، رساله چهارم مجموعه [فهرست ملک : 6 / 466] .

16 / 1368 . تهران ، ملک : 3544 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 6 / 480] .

17 / 1369 . مشهد ، حیدری : 18 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله اندیشه حوزه : 7 / 212] .

282 . الرجال

(عربی)

از : محمد حسین بن محمد حسن همدانی کرمانشاهی (قرن 14 ق)

مؤلف پس از آن که رساله وجیزه فی الدراية و الرجال را تألیف نمود ، تصمیم به نوشتن رساله مفصل تری گرفت و کتاب حاضر را تألیف نمود. او در این رساله پس از ذکر مقدمه ای در کنیه های ائمه (علیه السلام) ، اسامی رجال را به ترتیب حروف ذکر نموده و در خاتمه ، چند فایده در آداب روایت حدیث و طُرُق اجازه خودش همراه با چند فایده دیگر بیان داشته است . مؤلف از شاگردان میر محمد هاشم موسوی خوانساری ، سید محمد باقر موسوی خوانساری ، ملا حسینعلی تویسرکانی ، شیخ حسن بحرانی و شیخ محمد طاهر است و از آنها اجازه نقل روایت دارد .

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... و بعد ... انی قد صنفت سابقا مختصرا فی الرجال وقواعدها الكلية ولا بأس به الا انه ... فاردت ان أوّلف وجیزه اخرى ابسط منه ...

مقدمه فیها امور الاوّل فی کنی الائمة .

ص: 281

انجام : هذا الجند ليس ممن يحارب الله .

نسخه ها :

1370 . قم ، گلیپایگانی : 440 / 3 / 60 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، محمد حسین بن محمد حسن همدانی کرمانشاهی (مؤلف) ، شوال 1308ق ، اصفهان ، در حاشیه تصحیح شده ، نسخه از طرف مؤلف که ساکن مدرسه جده بزرگ اصفهان بوده در تاریخ 1324ق وقف شده است ، 306 برگ ، 23 - 27 سطر ، 22 / 5 * 15 / 5 [فهرست گلیپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلیپایگانی ، جدید] .

283 . الرجال

(عربی)

از : محمد مؤمن بن شاه مرتضی بن شاه محمود کاشانی (بعد از 1033ق)

اثر مختصری است در بیان رجال مقبول و مردود ، به ترتیب حروف که مؤلف در شب چهارشنبه ، هجدهم ربیع الاوّل 1020 از تألیف آن فارغ شده است . شیخ آقا بزرگ تهرانی در الذریعة (ج10 ، ص151) از دو نسخه از این کتاب ، یکی نسخه کتاب خانه مجد الدین - نسخه ای که در ذیل معرفی می گردد - و دیگری نسخه کتاب خانه حاج آقا بن سید اسدالله بن حجة الاسلام شفتی در اصفهان ، یاد می کند .

[الذریعة : 10 / 151 - 152 ؛ طبقات اعلام الشیعه (قرن 11ق) : 597]

آغاز : الحمد لله ولی الحمد و مستحقه و الصلاة علی خیر خلقه محمد و آله اما بعد فبقول راجی عفوره المهیمن .

انجام : و علی هذا التقدير علی احوال الرواة المقبولین و المردودین نختم الکلام حامدین لله مصلین علی رسوله محمد و آله اجمعین .

نسخه ها :

1371 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2294 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، پنجشنبه 5 محرم 1033ق ، رساله اول مجموعه ، این نسخه قبلا در تملک مرحوم مجد الدین فرزند صدر الافاضل بوده و از وی به مرحوم محدث ارموی و از ایشان به کتاب خانه مرکز احیاء میراث اسلامی انتقال یافته است ، « 1پ - 101ر » 101 برگ ، 14 سطر ، 16 / 5 * 9 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

ص: 282

(1)

(عربی)

نسخه ها :

1372 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11305 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1047ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 277] .

285 . رجال ابن داود

(عربی)

از : حسن بن علی بن داود حلّی ، تقی الدین (قرن 8 ق)

رساله مشهور و مهمّی است در رجال . مؤلف در این رساله ، حالات رجال حدیث و روایات را به طور بسیار مختصر ، در دو قسم آورده است : قسم اوّل ، درباره ممدوحان ، و قسم دوم درباره مجروحان ، و در هر قسم ، نام ها را به ترتیب حروف ، در چند باب ، تنظیم نموده است . مؤلف ، در مقدمه کتاب ، رموز مصادر و طُرُق روایتی خود را ذکر نموده است و در آخر قسم اوّل و دوم ، چند فایده رجالی را متذکر شده است .

تألیف این کتاب در ذی حجه 707 ، در نجف اشرف پایان یافته (چنانچه در بعضی نسخ آمده) و در بعضی مصادر ، نام کتاب کشف المقال ذکر شده است . ابن داود ، معاصر علامه حلّی بوده و همزمان با تألیف خلاصه الأقوال ، این کتاب را تألیف نموده و ترتیب هر دو کتاب ، مانند هم است ؛ ولی گویا هیچ کدام از اثر دیگری خبر نداشته اند .

چاپ : تهران ، دانشگاه تهران ، 1342 ش / 1383 ق ، به اهتمام سیّد جلال الدین محدث ارموی ، 570 + 48 ص ؛ نجف ، مطبعة الحیدریة ، 1392 ق ، تحقیق سیّد محمّد صادق آل بحر العلوم ؛ قم ، منشورات شریف رضی ، افسست چاپ نجف .

[الذریعة: 84/10؛ التراث العربی: 80/3؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران: 295]

آغاز : الحمد لله الذی وفقنی للتخلی عن الحركات الدنیویة والنظر فی المهمات الاخریة .

انجام : طعن فیہ طعنا عظیما ابو یعقوب المعری (کش) زیدی تم الكتاب علی يد العبد ...

ص: 283

1- (1) . نسخه دیگری از کتاب تلخیص المقال فی معرفة الرجال میرزا محمّد استرآبادی است ، که در فهرست الفبائی آستان قدس با عنوان بالا معرفی شده است .

- 1 / 1373 . قم ، مرعشی : 3037 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 9 جمادی الثانی 829ق ، 120 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 238] .
- 2 / 1374 . تهران ، دانشکده ادبیات : حکمت 213 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 8 و 9ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 52 / 2] .
- 3 / 1375 . تهران ، ملک : 3576 ، افتادگی دارد ، نسخ ، احمد بن جواد ، قرن 9ق ، 104 برگ [فهرست ملک : 1 / 237] .
- 4 / 1376 . قم ، مرعشی : 6877 ، نستعلیق ، علاء الملک بن عبد القادر حسینی مرعشی ، 14 محرم 924ق ، رساله دوم مجموعه ، 61 برگ [فهرست مرعشی : 18 / 72] .
- 5 / 1377 . شیراز ، صدر الدین محلاتی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 944ق ، مقابله شده در 969ق [نشریه نسخه های خطی : 5 / 272] .
- 6 / 1378 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9087 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن علی محمد بن حسین (ابن معادل) ، 957ق [فهرست آستان قدس : 6 / 605] .
- 7 / 1379 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، محمد بن علی اوالی ، 91 ربیع الاول 964ق ، مشهد الرضا (علیه السلام) [دلیل المخطوطات : 109] .
- 8 / 1380 . تهران ، دانشگاه تهران : 5385 ، نسخ ، حسن بن علی بن عبد النبی قطیفی خطی طائی ، 18 رمضان المبارک 966ق ، رساله دوم مجموعه ، « 133 پ - 259 ر » 127 برگ ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : عکس 172 [فهرست دانشگاه تهران : 15 / 4232 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 2 / 1474] .
- 9 / 1381 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5214 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، مرتضی حسینی ، 966ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مجلس : 47 / 16] .
- 10 / 1382 . تهران ، دانشگاه تهران : 1044 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، شریف بن بهاء الدین علی رامدی حسنی ، 17 شوال 967ق ، در آخر نسخه انهاء از حسین بن عبد الصمد پدر شیخ بهایی در 13 جمادی الاولی 969ق که ظاهراً کاتب نسخه شاگرد وی بوده و نسخه را در نزد وی قرائت کرده است ، رساله سوم مجموعه ، « 43 - 101 » 59 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 573 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1449] .
- 11 / 1383 . محقق طباطبایی ، میکروفیلم : 72 ، کاتب : محمد بن اخی محمد ابن محمد ، کتابت 969ق ، رساله سی و چهارم مجموعه ، « 43 - 141 » 99 برگ . [یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1054] .

12 / 1384 . مشهد ، آستان قدس رضوی : رجال و انساب 25 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 973ق ، 136 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 360] .

13 / 1385 . قم ، مرعشی : 11167 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، سید رضا میر مخدوم بن عبد الوهاب اوجی ، ذی حجه 976ق ، 139 برگ ، 15 سطر ، 7*15 سم [فهرست مرعشی : 28 / 238] .

14 / 1386 . اصفهان ، سید محمد علی روضاتی : 36 ، بدون نام کاتب ، قبل از 978ق ، با نسخه شهید ثانی مقابله شده در 978ق توسط علی بن حسین بن صایغ از تلامذه شهید ، با حواشی شهید ثانی با رمز (ز) و حواشی مصحح مذکور [فهرست کتاب خانه روضاتی : 127] .

15 / 1387 . تهران ، دانشکده الهیات : 25ج ، نسخ ، حبیب الله شریف بن کمال الدین محمود سبزواری ، اواخر ذی قعد 979ق ، 87 برگ [فهرست الهیات تهران : 1 / 552] .

16 / 1388 . تهران ، دانشکده ادبیات : 64 - د ، نستعلیق ، ابو طالب بن عنایت الله تویسرکانی ، سه شنبه 30 رجب 980ق ، از روی نسخه ای که به خط کمال الدین حسین بن عبد الصمد حارثی بوده و او این کتاب را نزد شهید ثانی قرائت نموده و شهید در آن نسخه اجازه ای به وی در 5 ذی حجه 950ق نوشته بوده ، تحریر شده است ، 206 برگ ، 12 سطر ، 11*18 [فهرست ادبیات تهران : 1 / 284] .

17 / 1389 . قم ، مرعشی : 9725 ، نستعلیق ، محمد بن حسین طالقانی ، دوشنبه 12 جمادی الاول 982ق ، رساله دوم مجموعه ، « 75 پ - 201ر » 109 برگ [فهرست مرعشی : 25 / 87] .

18 / 1390 . قم ، مرعشی : 2501 ، نسخ ، حسن بن حسین بن علی خفاجی (غرابات) ، 17 شوال 983ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 143ر » 143 برگ [فهرست مرعشی : 7 / 89] .

19 / 1391 . تهران ، ملی تهران : 1860 / ع ، عنوان معرفی : مختصر الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمود طهرانی ، 990ق ، 84 برگ [فهرست ملی تهران :

10 / 444] .

20 / 1392 . تهران ، دانشگاه تهران : 2945 ، نسخ ، حاجی محمد بن احمد شریف سپاهانی ، شعبان 992ق ، رساله سوم مجموعه ، « 212 - 330 » 119 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 10 / 1829] .

ص:285

1393 / 21 . اصفهان ، سید محمد علی روضاتی : 37 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قبل از 996ق ، تصحیح شده ، با مهری به تاریخ 996ق ، 114 برگ [فهرست کتاب خانه روضاتی : 134] .

1394 / 22 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1081 ، نسخ ، ابو طالب محمد بن عنایت الله ، 997ق ، مقابله شده [فهرست الهیات مشهد : 231 / 2] .

1395 / 23 . قم ، مرعشی : 8485 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 10ق ، 215 برگ [فهرست مرعشی : 72 / 22] .

1396 / 24 . تهران ، ملک : 3495 ، بدون نام کاتب ، قرن 10ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 459 / 6] .

1397 / 25 . قم ، مرعشی : 3029 ، نستعلیق ، محمد صالح بن علی طالقانی ، 12 جمادی الثانی 1012ق ، رساله اول مجموعه ، 107 برگ [فهرست مرعشی : 217 / 8] .

1398 / 26 . مشهد ، مدرسه فاضلیه : 4 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، روح الله قهبایی ، 1018ق ، در همانسال میر مصطفی حسینی تفرشی قرائت کتاب را از مولی محمد مؤمن نامی نوشته ، 285 برگ [فهرست مدرسه فاضلیه : 171] .

1399 / 27 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3075 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1021ق ، تصحیح شده ، دارای حواشی مختصر ، رساله دوم مجموعه ، 109 برگ ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

1400 / 28 . قم ، مرعشی : 466 ، از اول افتادگی دارد ، جزء اول به خط سراج الدین بن احمد شوشتری تحریر در غره جمادی الاول 1021ق در مشهد ، جزء دوم به خط نظام الدین علی بن غیاث الدین محمد بن نظام الدین علی شوشتری ، 17 صفر 1024ق در کربلا ، 191 برگ [فهرست مرعشی : 73 / 2] .

1401 / 29 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3612 ، نسخ ، احمد بن علی مکی شیرازی ، 1021ق ، در گلکنده ، 118 برگ [فهرست آستان قدس : 360 / 2 ؛ فهرست الفبایی آستان قدس : 276] .

1402 / 30 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1950 ، نسخ ، معین الدین اشرف بن محمد بن علی حسینی ، 1037ق ، تصحیح شده و در نزد محدث تونی مقابله شده ، رساله اول

31 / 1403 . قم ، گلپایگانی : 6504 / 33 / 54 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 17 ذی قعدة 1049ق ، در حاشیه تصحیح شده است ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 111 پ - 175 ر » 65 برگ ، 21 سطر ، 18*24 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

32 / 1404 . تهران ، حسین مفتاح : 135 ، نسخ ، محمد بن حسین ، جمادی الثانی 1053ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 230 / 7] .

33 / 1405 . تهران ، ملی تهران : 2889 ، نسخ ، محمد بن حسین ، 1053ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 146 پ - 262 » 117 برگ [فهرست ملی تهران : 409 / 13] .

34 / 1406 . تهران ، ملک : 3573 ، نستعلیق ، حسین بن محمد رضا سبزواری ، 1072ق ، 142 برگ [فهرست ملک : 237 / 1] .

35 / 1407 . قم ، مرعشی : 3766 ، نسخ ، عادل بیک بن قیچ بیک بولاس ، 11 ذی قعدة 1074ق ، 222 برگ [فهرست مرعشی : 10 / 155] .

36 / 1408 . قم ، مرعشی : 5384 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1075ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 110 برگ [فهرست گوهر شاد : 14 / 175] .

37 / 1409 . مشهد ، گوهر شاد : 217 ، نسخ ، عبد الله ، 1091ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 92 - 175 » 84 برگ [فهرست گوهر شاد : 188 / 1] .

38 / 1410 . تهران ، ملی تهران : 2103 / ع ، آغاز : صفحه اول افتادگی دارد ، نسخ ، محمد حسینی دامغانی ، 1093ق ، 209 برگ [فهرست ملی تهران : 287 / 11] .

39 / 1411 . قم ، مرعشی : 7668 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1099ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 72 پ - 160 پ » 89 برگ [فهرست مرعشی : 62 / 20] .

40 / 1412 . قم ، مرعشی : 4940 ، آغاز : و غیرهم و بیانات الموثقین واخرت المجروحین ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 159 برگ [فهرست مرعشی : 138 / 13] .

41 / 1413 . قم ، مرعشی : 7423 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، نیمه اول بخط نسخ ، نیمه دوم بخط جدید ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 263 پ - 360 پ » 98 برگ [فهرست مرعشی : 235 / 19] .

42 / 1414 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 986 ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ،

با حواشی ملا عبد الله تستری [فهرست اهدایی رهبری : 128].

43 / 1415 . تهران ، ملی تهران : 4062 / ع ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 226 پ - 309 پ » 84 برگ ، 19 سطر ، 12*5 / 18 سم [فهرست ملی تهران : 386 / 17].

44 / 1416 . تهران ، ملی تهران : 862 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رساله دوم مجموعه ، « ص 257 - 548 » 46 برگ [فهرست ملی تهران : 366 / 8].

45 / 1417 . مشهد ، گوهر شاد : 837 ، نسخ ، داود بن علی مازندرانی ، قرن 12 ق ، با حواشی ، 274 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 2141 [فهرست گوهر شاد : 1134 / 3 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 330 / 1].

46 / 1418 . تهران ، دانشگاه تهران : 6714 ، نسخ ، محمد تقی شریف یزدی ، 1281 ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 344 / 16].

47 / 1419 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4790 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1283 ق ، 158 برگ [فهرست مجلس : 185 / 13].

48 / 1420 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3326 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ، تصحیح شده ، 92 برگ ، 19 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط].

49 / 1421 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3327 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ، تصحیح شده ، دارای تملک ملک محمد حسین فراهی ، رساله دوم مجموعه ، « 153 پ - 251 ر » 98 برگ ، 17 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط].

50 / 1422 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 115 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 53 ر » 53 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری :

. [83 / 1].

51 / 1423 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تصحیح و مقابله شده در 976 ق ، رساله دوم مجموعه [مجله میراث شهاب : 204 / 15].

52 / 1424 . قم ، مرعشی : 443 ، نسخ ، علی بن ملا عبد الحسین بیدگلی کاشانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 33 ر - 118 ر » 86 برگ [فهرست مرعشی : 45 / 2].

53 / 1425 . قم ، مرعشی : 6355 ، از آخر افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون

تاریخ کتابت، 88 برگ [فهرست مرعشی: 316/16].

54 / 1426 . مشهد، آستان قدس رضوی: 24، از اول و آخر افتادگی دارد، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 176 برگ [فهرست آستان قدس: 360/2].

55 / 1427 . مشهد، آستان قدس رضوی: 3613، از اول افتادگی دارد، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس: 276].

56 / 1428 . مشهد، آستان قدس رضوی: 3614، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس: 276].

57 / 1429 . مشهد، آستان قدس رضوی: 6891، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، تصحیح شده، با حواشی، 106 برگ [فهرست آستان قدس: 606/6].

58 / 1430 . مشهد، آستان قدس رضوی: 7663، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 77 برگ [فهرست آستان قدس: 606/6].

59 / 1431 . تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه خوبی 26، شامل دیباچه و دو قسمت از پایان بخش دوم، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه، «ص 151 - 174» 12 برگ [فهرست مجلس: 126/7].

60 / 1432 . تهران، مجلس شورای اسلامی: 3566، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه، «ص 160 - 167» 4 برگ [فهرست مجلس: 1531/10].

61 / 1433 . قم، گلپایگانی: 362/2/182، از اول و آخر افتادگی دارد، آغاز: والفضل بن شاذان فش و ابن عبدون عب و الغضائری غض و محمّد بن بابویه به و ابن فضال فض، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 95 برگ، 18 سطر، 17/5*12/5 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید].

62 / 1434 . قزوین، فحول قزوینی: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [مجله تراثنا: 74/2].

63 / 1435 . خوی، مدرسه نمازی: 260، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [فهرست مدرسه نمازی: 131/1].

64 / 1436 . تهران، ملک: 3493، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک: 459/6].

65 / 1437 . مشهد، مدرسه نواب: 10، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [فهرست دو کتاب خانه مشهد: 548].

66 / 1438 . قم، سید احمد زنجانی: 64، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله

اول مجموعه، « 1پ - 60پ » 60 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی : 211] .

286 . رجال ابن عقده

(عربی)

از : احمد بن محمد کوفی ، ابو العباس (ابن عقده) (333ق)

ابن عقده ، شاگردان امام صادق (علیه السلام) را در رساله ای به نام من روی عن الصادق (علیه السلام) به ترتیب حروف جمع آوری کرده که به رجال ابن عقده معروف است . در باره محتوای این رساله اختلاف وجود دارد ، علامه حلی در الخلاصه عنوان نموده که ابن عقده در این کتاب نام چهار هزار از شاگردان امام صادق (علیه السلام) را ذکر نموده و در ذیل هر نام روایتهایی را که از امام نقل نموده ، آورده است . شیخ طوسی در الرجال خود ، در باب شاگردان امام صادق (علیه السلام) ، بخشهایی از این کتاب را به همان ترتیب درج نموده و پس از پایان هر حرف ، اسامی جدیدی را که ابن عقده ذکر نکرده ، آورده است .

[مقاله ابن عقده و مقام او در حدیث ، نوشته عبدالمهدی جلالی ، مجله علوم حدیث فارسی ، شماره 2 ، زمستان 1375ق ، ص 176 - 201 ؛ الذریعة : 10 / 86]

1 رجال ابن الغضائری

از : احمد بن حسین واسطی بغدادی ، ابو الحسین (ابن غضائری)

ر . ک : الضعفاء .

1 رجال ابي علي الحائري

از : محمد بن اسماعیل بن عبد الجبار حائری ، ابو علی

ر . ک : منتهی المقال .

ص: 290

(عربی)

از: محمد مهدی بن مرتضی طباطبایی بحر العلوم نجفی، سید (1212 ق)

رساله مشهور و معروفی است در رجال که مؤلف، آن را به ترتیب حروف تهجی اسامی رجال تنظیم نموده و در ابتدای آن، شرح حال تعدادی از خاندان های شیعی را در ذیل عنوان «آل» ذکر کرده است و پس از آن کنیه های مصدر به «ابن» را ذکر نموده و سپس، اسامی را به ترتیب حروف تنظیم کرده و در پایان، 31 فایده رجالی را آورده است.

چاپ: شیراز، چاپ سنگی، 221 صفحه؛ تهران، انتشارات مکتبه الصادق علیه السلام، 1364 ش، چهار جلد با تحقیق محمد صادق بحر العلوم.

[الذریعة: 10 / 99 با عنوان «رجال بحر العلوم» و 16 / 339 با عنوان «الفوائد الرجالية».]

آغاز: الحمد لله... باب ما صدر بالآل، آل ابی رافع من ارفع بیوت الشیعة.

انجام: احمد بن ابی عبد الله البرقی ینقل عن علی ابن الحکم یعنی منه و هو صریح فی ان الكتاب له لا لأبيه و الحمد لله علی الاتمام.

نسخه ها:

1439 / 1. قم، گلپایگانی: 596 / 4 / 66، عنوان معرفتی: الفوائد الرجالیه، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1212 ق، 123 برگ، 19 سطر، 5 / 15*22 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید].

1440 / 2. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 3331، آغاز: برابر نمونه، انجام:، برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1212 ق، دارای بلاغ و تصحیح، رساله اول مجموعه، « 1پ - 138ر » 138 برگ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء: 9 / مخطوط].

1441 / 3. تهران، ملک: 3479، نسخ، علی بن محمد رضا حایری، 1235 ق، 148 برگ [فهرست ملک: 1 / 238].

1442 / 4. آران و بیدگل، امامزاده هلال بن محمد: 130، مهدی بن محمد حسین آرانى کاشانی، 1239 ق، رساله اول مجموعه [مجله وقف میراث جاویدان: 3 / 70].

1443 / 5. قم، مرعشی: 7803، نسخ، ابو القاسم بن جواد موسوی، 21 جمادى الثانی 1270 ق، 123 برگ [فهرست مرعشی: 20 / 163].

1444 / 6 . تهران ، ملك : 3564 ، نسخ ، ابو القاسم بن جواد موسوى ، 24 ربيع الثانى 1270ق ، 127 برگ [فهرست ملك : 329 / 1] .

1445 / 7 . قم ، مدرسه فيضيه : 124 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1292ق ، رساله اول مجموعه ، 100 برگ [فهرست مدرسه فيضيه : 2 / 73] .

1446 / 8 . قم ، مرعشى : 8852 ، نسخ ، اسماعيل بن عبد الله خوانسارى ، 1294ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 219پ » 219 برگ [فهرست مرعشى : 39 / 23] .

1447 / 9 . مشهد ، آستان قدس رضوى : اهدايى رهبرى 313 ، بدون نام كاتب ، قرن 13ق [فهرست اهدايى رهبرى : 184] .

1448 / 10 . تهران ، دانشگاه تهران : 6845 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه ، 175 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 379 / 16] .

1449 / 11 . قم ، مسجد اعظم : 748 ، عنوان معرفى : الفوائد الرجاليه ، از آخر افتادگى دارد ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام كاتب ، قرن 13ق ، 136 برگ ، 21 سطر ، 13*20 [فهرست مسجد اعظم ، قديم : 309 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جديد] .

1450 / 12 . تهران ، ملك : 3554 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 13ق ، 197 برگ [فهرست ملك : 238 / 1] .

1451 / 13 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامى : 2586 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 13ق ، تصحيح شده ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 139ر » 139 برگ ، 22 سطر ، 5 / 15*21 [فهرست مركز احياء : 7 / مخطوط] .

1452 / 14 . قم ، رضا استادى : 2 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 13ق ، 81 برگ [فهرست يكصد و شصت نسخه خطى : 58] .

1453 / 15 . مشهد ، آستان قدس رضوى : اهدايى رهبرى 834 ، سيد احمد صفايى خوانسارى ، 1329ق ، با تصحيح و مقابله سيد مصطفى خوانسارى ، رساله اول مجموعه [فهرست اهدايى رهبرى : 300] .

1454 / 16 . تهران ، ملك : 3473 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1337ق [فهرست ملك :

237 / 1] .

1455 / 17 . قم ، مرعشى : 155 ، آغاز : برابر نمونه ، مهدي بن محمد حسيني ، 13 رجب 1362ق ، رساله اول مجموعه ، « 2پ - 224پ » 223 برگ [فهرست مرعشى :

174 / 1] .

18 / 1456 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7833 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 88 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 617] .

19 / 1457 . اصفهان ، مهدی نجفی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مکتبه النجفی : 238] .

289 . رجال البرقی

(عربی)

از : احمد بن محمد بن خالد برقی ، ابو جعفر (280 ق)

رساله مهم و مختصری است در طبقات رجال ، نظیر الرجال شیخ طوسی . مؤلف در این رساله ، نام اصحاب پیامبر خدا و ائمه (علیه السلام) را هر کدام در یک باب آورده است . سپس نام رجال را بدون ترتیب و ذکر خصوصیتی پشت سر هم ذکر کرده است . او اصحاب ائمه را تا امام حسن عسکری (علیه السلام) آورده و پس از آن ، باب دوازدهم را در راویان زن و در باب سیزدهم ، «اسماء المنکران علی ابی بکر» را آورده است .

چاپ : این رساله تاکنون دو بار به چاپ رسیده : 1 - دانشگاه تهران ، 1342ش ، با تصحیح کاظم موسوی میاموی و مقدمه سید جلال الدین محدث ارموی . 2 - با تصحیح جواد قیومی اصفهانی ، مؤسسه النشر الاسلامی ، قم ، 1419ق ، 190ص .

[الذریعة : 10 / 99 و 100 ؛ مصفی المقال : 15 ؛ التراث العربی : 3 / 80 ؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران : 294]

آغاز : اصحاب رسول الله صلی الله علیه وآله ، سلمان بن سلام مولی رسول الله .

انجام : ثم مضی هو و سالم و معاذ ابن جبل و ابوعبیده شاهرور سیوفهم حتی اخرجوا ابابکر و اصعدوه المنبر .

نسخه ها :

1 / 1458 . تهران ، دانشگاه تهران : 6955 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله هجدهم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 411] .

2 / 1459 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3075 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، رساله اول مجموعه ، 19 برگ ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء :

8 / منخطوط] .

3 / 1460 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1478 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ،

« 56 صفحه » 28 برگ [فهرست اهدایی رهبری : 128] .

1461 / 4 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2880 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الله بن محمد حسن هشترودی ، 1336ق ، رساله دوم مجموعه ، این نسخه قبلا در کتاب خانه مرحوم محدث ارموی بوده است ، « 159 پ - 171 ر » 13 برگ ، 23 سطر ، 22 / 5 * 16 / 5 سم [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

1462 / 5 . قم ، مرعشی : 155 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، نجم الدین شریف عسکری ، 22 شوال 1365ق ، رساله چهارم مجموعه ، 15 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 176] .

1463 / 6 . قم ، مرعشی : 5457 ، نسخ ، عبد الرحیم بن ابی الفضل افشاری زنجانی ، 1384ق ، 27 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 239] .

1464 / 7 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، قرن 14 ، رساله دوم مجموعه ، 21 برگ [مجله میراث شهاب : 8 / 13] .

1465 / 8 . تهران ، ملک : 5445 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهل و چهارم مجموعه ، « 53 پ - 60 ر » 8 برگ [فهرست ملک : 8 / 387] .

1 رجال الخاقانی

از : علی بن حسین خاقانی نجفی ، شیخ

ر . ک : شرح تعلیقة البهبهانی علی منهج المقال .

1 رجال السید محمد طاهر

از : محمد طاهر بن محمد طالب حسینی موسوی اردبیلی مشهدی ، سید

ر . ک : الشجرة المباركة .

289 . رجال الشيخ عبد اللطیف

(عربی)

از : عبد اللطیف بن علی بن احمد بن ابی جامع حارثی عاملی (قرن 11 ق)

رساله مفصلی است در رجال ، مشتمل بر نام روای حدیث که در کتاب های الکافی ، کتاب من لایحضره الفقیه ، تهذیب الأحکام و الاستبصار آمده است .

مؤلف، نام‌ها را به ترتیب حروف تنظیم نموده و در هر نام، آنچه را که در کتاب‌های رجال‌الکشی، رجال‌النجاشی و رجال‌العلاّمة نسبت به جرح و تعدیل آنان گفته شده، با علامت اختصاری آورده است.

[الذریعة: 10 / 128؛ مصفی المقال: 234 - 236؛ التراث العربی: 3 / 81 - 82]

آغاز: الحمد لله الذی شرع لنا الاحکام و جعلها مسندة الى ذوی العصمة علیهم السلام.

انجام: الیعقوبی اسمه داود بن علی الهاشمی.

نسخه‌ها:

1 / 1466. تهران، مجلس شورای اسلامی: 5762، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، ابراهیم بن هاشم حسینی عمیدی، 1079ق، رساله دوم مجموعه، «ص 58 - 210» 77 برگ [فهرست مجلس: 17 / 201].

2 / 1467. شیراز، دانشکده پزشکی: 645، از آخر افتادگی دارد، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، قرن 11ق [میراث اسلامی ایران: 1 / 442].

3 / 1468. قم، مرعشی: 3158، نسخ، حسین بن قاسم دلیری نجفی، 18 صفر 1239ق، رساله اول مجموعه، «1پ - 72پ» 72 برگ [فهرست مرعشی: 8 / 389].

4 / 1469. یزد، وزیری: 1136، افتادگی دارد، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست کتاب‌خانه وزیری: 3 / 869].

1 رجال‌الشیخ محمد باقر الهمدانی

از: محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی

ر. ک: روح‌الجوامع.

1 الرجال‌الصغیر

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی

ر. ک: توضیح‌المقال.

ص: 295

1 رجال عبد النبي الجزائري

از: عبد النبي بن سعد جزائری غروی حائری

ر. ک: حاوی الأقوال فی معرفة الرجال .

1 رجال عبد النبي الكاظمی

از: عبد النبي بن علی بن احمد مدنی کاظمی

ر. ک: تکملة نقد الرجال .

290. رجال قائن

(عربی)

از: محمّد باقر بن محمّد حسن آیتی بیرجندی قائنی (1352 ق)

رساله کوتاهی است در شرح حال رجال قائن . مؤلف در این رساله ، 63 نفر از رجال قائن را ذکر نموده است .

چاپ: این رساله در ضمن سه رساله در علم رجال ، از سوی انتشارات دانشگاه تهران ، با تصحیح سیّد محمّد کاظم موسوی در سال 1345 ش در 30 صفحه ، از روی نسخه کتاب خانه مرحوم سیّد جلال الدین محدث ارموی ، به چاپ رسیده است .

1 رجال قم

از: علی بن حیدر علی منعل قمی ، نورالدین

ر. ک: تذکره مشایخ قم .

1 الرجال الكبير

از: محمّد بن علی حسینی استرآبادی

ر. ک: منهج المقال فی تحقیق أحوال الرجال .

ص: 296

(عربی)

از: مراد بن محمد صادق بن محمد علی بن حیدر کشمیری (قرن 12 ق)

این رساله، همان کتاب الرجال شیخ حرّ عاملی است که معرفی شد. کشمیری، شاگرد شیخ حرّ عاملی بوده و بدایة الهدایة او را شرح نموده است. او کاتب یکی از نسخه های الرجال حرّ عاملی بوده که عدّه ای به اشتباه، وی را مؤلف دانسته اند و پس از آن، در الذریعة (ج 10، ص 141) و فهرست مجلس (ج 7، ص 127) و فهرست کتاب خانة آية الله مرعشی (ج 17، ص 189) به عنوان رجال ملا مراد کشمیری معرفی شده است.

[الذریعة: 10 / 141؛ مصفی المقال: 455؛ التراث العربی: 3 / 83]

1 رجال الکشی

از: محمد بن حسن طوسی، شیخ الطائفه ابو جعفر

ر. ک: اختیار معرفة الرجال.

1 رجال المولی صفر علی اللاهیجی

از: صفر لاهیجی قزوینی، ملا

ر. ک: مقدمات الرجال.

292. رجال النجاشی

(عربی)

از: احمد بن علی بن احمد بن عباس نجاشی (450 ق)

یکی از کتاب های چهار گانه اصول رجال شیعه امامیه است. نجاشی این کتاب را به ترتیب حروف تهجی اسامی رجال تنظیم نموده و در هر عنوان، با آوردن شرح حال کوتاه، خصوصیات راوی را از نظر نقل روایت و پس از آن، آثار علمی وی ذکر نموده است. مؤلف، این کتاب را به درخواست «شریف» که گویا همان سید شریف مرتضی است، در بین سال های 419 - 436 ق، نوشته است.

ص: 297

چاپ: تهران، 1357، 360+32 ص؛ تهران، 1337، 392 ص؛ قم، داوری، 1398ق، 340 ص؛ قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه، 1407ق، 490 ص با تحقیق آیه الله سیّد موسی شبیری زنجانی؛ تهران، مرکز نشر کتاب، چاپ خانه مصطفوی؛ بمبئی، 1317ش، سنگی، رقعی، به اهتمام شیخ علی محلاتی حائری، 338 ص.

[الذریعة: 10 / 154 و 16 / 376؛ التراث العربی: 3 / 79؛ مصفی المقال: 58؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران: 295؛ مشار عربی: 685]

آغاز: الحمد لله... اما بعد فانی وقتت علی ما ذكره السيد الشريف اطال الله بقائه.

انجام: ابو محمد خزاز و ابو محمد الغزاز کتبهما تروی بهذه الاسانید. تم.

نسخه ها:

1 / 1470. مشهد، عبد الحمید مولوی: 202، نسخ، ابو الفتح بن مسعود تبریزی، 935ق، مقابله شده [نشریه نسخه های خطی: 5 / 29].

2 / 1471. قم، مرعشی: 6666، نستعلیق، علاء الملک بن عبد القادر بن شکر الله بن عبد القادر بن منصور حسینی مرعشی، جمعه 10 جمادی الثانی 967ق، 164 برگ [فهرست مرعشی: 17 / 232].

3 / 1472. مشهد، آستان قدس رضوی: 3616، نستعلیق، بدون نام کاتب، 967ق، 159 برگ [فهرست آستان قدس: 2 / 361؛ فهرست الفبایی آستان قدس: 277].

4 / 1473. مشهد، فرهنگ و هنر: الف - 56، از اول افتادگی دارد، نسخ، شکر الله بن قوام الدین حسن شیرازی خاکی، 10 رمضان المبارک 979ق، «452صفحه» 226 برگ، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: میکرو فیلم 2163 [فهرست فرهنگ و هنر مشهد: 108؛ فهرست میکرو فیلمهای دانشگاه تهران: 1 / 331].

5 / 1474. تبریز، ملی تبریز: 3132، نسخ، نعمت الله عمیدی حسینی، 981ق، مقابله شده با نسخه اصلی بخط مؤلف، 326 برگ، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: عکس 6176 [فهرست ملی تبریز: 2 / 709؛ فهرست میکرو فیلمهای دانشگاه تهران: 3 / 243].

6 / 1475. مشهد، دانشکده الهیات: 426، نسخ، قاضی ابو الفتح بن مسعود تبریزی، 985ق، 225 برگ [فهرست الهیات مشهد: 215].

7 / 1476. تهران، مجلس شورای اسلامی: 5113، نستعلیق، عزیز الله بن حبیب الله، 989ق، رساله اول مجموعه، «1پ - 200» 200 برگ [فهرست مجلس: 15 / 71].

8 / 1477. تهران، ملی تهران: 2629 / ع، نسخ، جزء اول به خط عبد الحسین بن

عبد العلی بن عبد الحسین بن محمود مازندرانی، جزء دوم بدون نام کاتب، 996ق، 165 برگ [فهرست ملی تهران: 43 / 13].

1478 / 9. قم، مرعشی: 5381، نسخ، ابراهیم بن یوسف کلیب السبط الثانی، 1010ق، رساله اول مجموعه، 241 برگ [فهرست مرعشی: 170 / 14].

1479 / 10. تهران، ملی تهران: 4062 / ع، از آغاز افتادگی دارد، آغاز: انه کتب هذا الكتاب عن عبید الله بن الحسن عن علی بن ابی رافع، نسخ و نستعلیق، محمد رضا رازی، 1014ق، در مشهد، با تصحیح و حواشی، رساله دوم مجموعه، « 25 - 161 » 137 برگ، 19 سطر، 12*18 / 5 [فهرست ملی تهران: 385 / 17].

1480 / 11. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2172، آغاز: برابر نمونه، انجام: و ابو محمد الفزاز کتبهما، نسخ، فضل بن محمد بن فضل عباسی، 14 ربیع الاول 1021ق، عناوین شنگرف، تصحیح شده و در برگ آخر بلاغی از کاتب آمده که نسخه را از نسخه استادش عبدالنبی بن سعد جزائری و وی از نسخه محمد بن علی بن ابی الحسن حسینی عاملی و وی با نسخه معتبری از خزانه امیر المومنین علی علیه السلام که ظاهراً به خط محمد بن ادریس بوده و خط ابن طاووس و محمد بن معد موسوی بر آن بوده مقابله نموده است، در برگ اول تملک محمد ابراهیم قزوینی و یادداشتی وقفی از جابر بن علی و یادداشتی درباره مؤلف به نقل از روضات الجنات مشهود است، 188 برگ، 19 سطر، 16*22 [فهرست مرکز احیاء: 6 / مخطوط].

1481 / 12. تهران، ملی تهران: 372 / ع، نسخ، عبد الله بن فضل، 1024ق، 140 برگ [فهرست ملی تهران: 324 / 7].

1482 / 13. تهران، ملک: 3525، نسخ، بدون نام کاتب، 1024ق، 149 برگ [فهرست ملک: 239 / 1].

1483 / 14. قم، مرکز احیاء میراث اسلامی: 2194، نسخ، نور الدین محمد بن محمد مؤمن، 17 جمادی الاول 1055ق، تصحیح شده، در برگ اول تاریخ شروع کتابت کتاب در دوشنبه پنجم ... و یادداشتی درباره کتاب و مؤلف و یادداشتی از حبیب الله بن علی اکبر حسینی آمده که نوشته کاتب آنرا در هنگام تحصیل نزد من نگاشته است، 145 برگ، 15*24 [فهرست مرکز احیاء: 6 / مخطوط].

1484 / 15. مشهد، آستان قدس رضوی: 3615، نسخ، محمد گیلخوارانی، 1072ق، 216 برگ [فهرست آستان قدس: 361 / 2؛ فهرست الفبایی آستان قدس: 277].

- 16 / 1485 . تهران ، ملی تهران : 1076 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، 181 برگ [فهرست ملی تهران : 69 / 9] .
- 17 / 1486 . تهران ، ملی تهران : 1301 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رسالهٔ اوّل مجموعه ، 180 برگ ، « ص 1 - 330 »
165 برگ [فهرست ملی تهران : 286 / 9] .
- 18 / 1487 . قم ، گلپایگانی : 4434 / 22 / 154 ، شامل حرف الف تاص ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ،
قرن 11 ق ، 94 برگ ، 14 سطر ، 13*19 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 83 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 19 / 1488 . مشهد ، مدرسه میرزا جعفر : 15 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رسالهٔ اوّل مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه
مشهد : 39] .
- 20 / 1489 . تهران ، دانشگاه تهران : 4870 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، 307 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 14 / 3903] .
- 21 / 1490 . مشهد ، گوهر شاد : 1379 ، عنوان معرفی : در فهرست گوهرشاد اشتباها به نام فهرست طوسی معرفی شده است ، از اوّل
افتادگی دارد ، آغاز : قدیما بمکه و هاجر الی المدینه و شهد مع النبی (صلی الله علیه و آله) مشاهده و ... ، انجام : برابر نمونه ، بدون نام
کاتب ، قرن 12 ق ، 20 سطر ، 12*23 ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 2155 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 /
330 ؛ فهرست گوهر شاد : 4 / 1966] .
- 22 / 1491 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 14422 ، نسخ ، محمد حسن ، 1241ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 277] .
- 23 / 1492 . تهران ، ملک : 3519 ، نستعلیق ، نصر الله بن ابوالقاسم ، 1242ق ، 175 برگ [فهرست ملک : 1 / 239] .
- 24 / 1493 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3327 ، نستعلیق ، غلام علی بن ملا حسین حمصی ، 6 ذی حجه 1244ق ، تصحیح
شده ، رسالهٔ اوّل مجموعه ، « 1پ - 152پ » ، 17 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 25 / 1494 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7820 ، نسخ ، اسماعیل بن میرزا ابو طالب طباطبایی ، 1244ق ، 216 برگ [فهرست
مجلس : 26 / 302] .
- 26 / 1495 . تهران ، دانشکده ادبیات : 182 - ج ، نسخ ، علی رضا قمی ، جمادی الاوّل 1264ق ، رسالهٔ اوّل مجموعه ، « 2پ - 90ر »
89 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 1812 ، مرعشی : عکس 960 [فهرست ادبیات تهران : 1 / 283 ؛ فهرست
میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 330/1 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 441/2] .

1496 / 27 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2868 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، « 340 صفحه » 170 برگ [فهرست مجلس : 10 / 212] .

1497 / 28 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 667 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابراهیم بن ساری ، جمعه 21 شوال 1314 ق ، 141 برگ ، 18 سطر ، 17*22 [فهرست مؤید : 2 / 174] .

1498 / 29 . قم ، مرعشی : 5238 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 122 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 34] .

1499 / 30 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6617 ، افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 154 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 608] .

1500 / 31 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1606 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 580 صفحه » 290 برگ [فهرست مجلس : 4 / 305] .

1501 / 32 . تهران ، مدرسه مروی : 405 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست مدرسه مروی : 280] .

1 الرجال الوسیط

از : محمّد بن علی حسینی استرآبادی

ر . ک : تلخیص المقال فی معرفة الرجال .

1 رسالة أبی غالب الزراری

از : احمد بن محمّد بن محمّد زراری شیبانی ، ابو غالب

ر . ک : آل أعین .

293 . الرسالة الرجالية

(عربی)

از : محمّد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استرآبادی (1263 ق)

در فهرست ، هیچ توضیحی داده نشده است ؛ ولی احتمالاً شرح مشیخة التهذیب و الاستبصار مؤلف است که بعد از این معرفی خواهد شد .

نسخه ها :

1502 . یزد ، وزیری : 3175 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 69 - 87 » 19 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 1560 / 5] .

1 الرسالة الرجالية

از : حسین بن عبد علی بن محمد بن زعل

ر . ک : المنهج اللطيف في أحوال الرجال .

294 . رسالة الفصول من فوائد الشيخ بهاء الدين

(عربی)

رساله کوتاهی است در رجال . این رساله در پایان نسخه ای از خلاصه الاقوال علامه حلی تحریر شده و در فهرست با عنوان رساله الفصول من فوائد الشيخ بهاء الدين معرفی شده و هیچ توضیحی داده نشده است . گویا نسخه دیگری از رساله ترجمه محمد بن اسماعیل شیخ بهایی است که قبلاً معرفی گردید .

نسخه ها :

1503 . همدان ، مدرسه زنگنه : 13 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در سه صفحه و نیم ، رساله دوم مجموعه ، 3 / 5 صفحه [نشریه نسخه های خطی : 351 / 5] .

295 . رسالة في أحوال عمار بن ياسر

از : محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (1333 ق)

رساله کوتاهی است در احوال راوی مشهور ، عمار بن یاسر . مؤلف در این رساله ، روایاتی را درباره عمار از کتب اهل سنت ، نقل و بررسی نموده است .

تألیف این رساله در 12 رمضان 1316 پایان یافته است .

[مصنفی المقال : 88]

نسخه ها :

1 / 1504 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی

(مؤلف)، 12 رمضان المبارک 1316ق، نجف، نسخه مسوده است. [مجله میراث شهاب : 71 / 12] .

1505 / 2 . قم، مرعشی : بدون شماره، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف)، 19 شوال 1316ق [مجله میراث شهاب :
70 / 12] .

296 . رساله فی تصحیح الحدیث بتصحیح الغیر

(عربی)

از : ابوالمعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315ق)

دومین رساله از الرسائل الرجالیة مؤلف است .

297 . رساله فی علم الرجال

(عربی)

از : حسین بن محمد حسینی ، سید (قرن 14 ق)

در فهرست ، هیچ توضیحی ذکر نشده است . از همین مؤلف ، کتاب درایة الحدیث در بخش درایه ، معرفی گردید . گویا این رساله نیز نسخه دیگری از آن کتاب است .

نسخه ها :

1506 . همدان ، مدرسه غرب : 489 ، نسخ ، بدون نام کتاب ، 1271ق ، رساله دوم مجموعه ، «ص 454 - 477» 12 برگ ، 16*22]
فهرست مدرسه غرب : 243 ؛ فهرست کتاب خانه های رشت و همدان : 1412] .

298 . رساله فی کنی أصحاب الحدیث

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

ملحق دوم از ملحقات ضوابط الأسماء واللواحق فخرالدین طریحی است که در فهرست مدرسه سلیمان خان (فهرست نسخه های خطی
چهار کتاب خانه مشهد ، ص 18) با نام رساله فی کنی أصحاب الحدیث معرفی شده است .

ص: 303

(عربی)

از: محمد بن حسن عاملی مشغری (شیخ حر عاملی) (1104 ق)

رساله مختصری است در احوال اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) و حضرت علی (علیه السلام) که مؤلف از کتاب های : خلاصة الرجال علامة حلی ، رجال النجاشی ، الفهرست و الرجال شیخ طوسی ، رجال ابن داوود ، رجال الکشی ، التقریب ابن حجر و المختصر ذهبی استخراج کرده و به ترتیب حروف تهجی تنظیم نموده است . او برای منابع و مأخذی که استفاده نموده ، رموزی قرار داده و تألیف این رساله را در سال 1063ق ، به پایان رسانیده است .

چاپ : در ضمن «سه رساله در علم رجال» با عنوان رساله فی معرفة أحوال الصحابة به تحقیق سید کاظم موسوی ، انتشارات دانشگاه تهران ، 1345ش ، 126 صفحه ، از روی همین نسخه .

[الذریعة : 10 / 144 ؛ التراث العربی : 3 / 82 ؛ مصفی المقال : 402]

آغاز : الحمد لله على افضاله والصلوة والسلام على محمد وآله وبعد فهذه رسالة في تحقيق احوال الصحابة ذكرته فيها ما وصل الي من ذلك من كلام العلماء مرتبا لهم على حروف الهجاء ... باب الهمزة : ابان بن سعيد بن العاص بن امية بن عبد الشمس الاموي .

انجام : ميمونه دل فهذا ما انتزعت من كتب الرجال في احوال جماعة من الصحابة و الله الموفق .

نسخه ها :

1507 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 586 ، عنوان معرفتی : رساله فی تحقیق احوال الصحابة ، محمد بن حسن حر عاملی (مؤلف) ، 1063ق ، رساله دوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 2 / 123] .

ص:304

300 . رسالۀ اسانید صدوق

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی مجلسی ، علامه (1110 ق)

در فهرست کتاب خانۀ ملی (ج 9 ، ص 405 ، ش 1390 /ع) خاتمۀ کتاب و جیزۀ فی الرجال علامۀ مجلسی به عنوان رسالۀ مستقلی تلقی و با عنوان بالا معرّفی شده است .

301 . الرسائل الرجالية

(عربی)

از : ابو المعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

مجموعۀ 31 رساله است که مؤلف در آنها دربارهٔ چند راوی مهم و چند کتاب حدیثی و تعدادی از رجالیان و دانشمندان مشهور ، بحث و بررسی نموده است .

رساله های این مجموعه عبارت اند از :

1 - رسالۀ فی تشریح الثقة فی الرجال ؛

2 - رسالۀ فی تصحیح الحدیث بتصحیح الغیر ؛

3 - رسالۀ فی تزکیة الرواة من أهل الرجال ؛

4 - أصحاب الإجماع ؛

5 - رسالۀ فی النجاشی ؛

6 - رسالۀ فی ابن الغضائری ؛

7 - رسالۀ فی الشیخ البهائی ؛

8 - رسالۀ فی المحقق الخوانساری ؛

9 - رسالۀ فی الصحیفة السجادیة ؛

10 - رسالۀ فی التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری ؛

11 - رسالة في أبي بكر الحضرمي ؛

12 - رسالة في ابن داوود ؛

13 - رسالة في أحمد بن الحسين ؛

14 - رسالة في حسين بن عبد الله ؛

ص:305

15 - رسالة في أحمد بن محمد ؛

16 - رسالة في حسين بن محمد ؛

17 - رسالة في حفص بن غياث و سليمان بن داوود و قاسم بن محمد ؛

18 - رسالة في حماد بن عثمان ؛

19 - رسالة في عبد الله بن محمد ؛

20 - رسالة في علي بن الحكم ؛

21 - رسالة في علي بن السندی ؛

22 - رسالة في علي بن محمد ؛

23 - رسالة في محمد بن أبي عبد الله (ابو الحسين محمد بن جعفر بن عون الأسدي الكوفي)

24 - رسالة في محمد بن أبي عمير ؛

25 - رسالة في محمد بن الحسين ؛

26 - رسالة في محمد بن زياد ؛

27 - رسالة في محمد بن سنان ؛

28 - رسالة في محمد بن فضيل ؛

29 - رسالة في محمد بن قيس ؛

30 - رسالة في معاوية بن شريح ؛

31 - رسالة في لزوم نقد مشيخة الصدوق في الفقيه و الشيخ في التهذيب .

چاپ : بار اول چاپ سنگی ؛ بار دوم با تحقیق و تصحیح محمد حسین درایتی در چهار جلد از سوی مؤسسه دار الحدیث ، در سال 81 - 1380 ش .

[مصنفی المقال : 38 ؛ اعلام الشیعة : 79 / 14 ؛ ریحانة الادب : 175 / 5 ؛ فهرست آستان قدس رضوی : 6 / 121 و 331]

آغاز : بسمله و منه سبحانه الاستعانة للتميم و بعد فقد تكثر في الغاية و على وجه الكمال لفظة «ثقة» ... فنقول ان «ثقة» لغة .

انجام : و اما اطلاقه على الهادى عليه السلام فهو نادر و اما صاحب العسكر فهو يطلق على الهادى عليه السلام فقط و الله العالم .

ص:306

1 / 1508 . تهران ، دانشگاه تهران : 8732 ، عنوان معرفي : الرسائل الرجالية ، شامل اين رساله ها : 1 - محمد بن جعفر بن عون اسدي (محمد بن أبي عبد الله) 2 - محمد بن سنان 3 - حسين بن محمد 4 - عبد الله بن محمد 5 - ابن الغضائري 6 - تفسير عسكري 7 - احمد بن حسين 8 - حسين بن عبد الله 9 - محمد بن ابى عبد الله 10 - محمد بن ابى عمير 11 - شيخ بهائي 12 - لفظة ثقه 13 - حفص بن غياث 14 - سليمان بن داود منقري 15 - قاسم بن محمد 16 - محمد بن حسن 17 - على بن سندی 18 - محمد بن قيس 19 - على بن محمد 20 - محمد بن فضيل 21 - نجاشي 22 - محمد بن زياد 23 - ابو داود 24 - ابوبكر حضرمي 25 - على بن حكم 26 - احمد بن محمد 27 - جامع الصحيفه ، درباره سند صحيفه سجديه 28 - اصحاب الاجماع ، بدون نام كاتب ، 1315ق ، با حاشيه با امضای «منه عفی عنه» ، اين نسخه مسوده چاپ سنگی است ، 374 برگ ، 33 سطر ، 20*34 [فهرست دانشگاه تهران : 17 / 206] .

2 / 1509 . تهران ، ملك : 3530 ، شامل اين رساله ها : 1 - مقالة في باب عبد الله بن محمد 2 - كلمات في حال التفسير المنسوب الى العسكري 3 - كلمات في محمد بن قيس 4 - كلمات في تركية الرواة 5 - ترجمة المحقق الخوانساري 6 - ترجمة الشيخ البهائي 7 - كلمات في روايات محمد بن عمير 8 - كلمات في على بن سندی 9 - رساله في حال محمد بن حسن 10 - ابن الغضائري 11 - محمد بن عبد الله 12 - رساله في لزوم نقد مشيخه صدوق 13 - رساله في اصحاب الاجماع في كلام الكشي 14 - رساله في الرواية عن على بن محمد 15 - تشريح لفظ الثقة في الرجال 16 - كلمات في حفص بن غياث وسليمان بن داود المنقري وقاسم بن محمد 17 - رساله في الاتحاد او الاختلاف بين معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة 18 - رساله في باب حماد بن عثمان 19 - رساله في ابى داود 20 - كلمات في ابى بكر الحضرمي 21 - كلمات في على بن الحكم 22 - رساله في احمد بن محمد 23 - رساله في باب النجاشي 24 - رساله في محمد بن زياد 25 - رساله في محمد بن الفضيل 26 - رساله في تحقيق حال محمد بن سنان 27 - رساله في الحسين بن محمد ، شكسته نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 14ق ، 588 برگ ، 19 سطر ، 18*21 [فهرست ملك :

302 . الرسائل الرجالية

(عربي)

از : محمّد باقر بن محمّد تقى موسى شفتى اصفهاني، حجة الاسلام (1260 ق)

حجة الاسلام شفتى ، چندین رساله در شرح حال راویان شیعه ، تألیف نموده است که اغلب آنها نام مستقل دارند و مجموعه به نام الرسائل الرجالية نامیده می شود و عنوان رساله های آن چنین است :

1 - رسالة فى تحقيق الحال فى أبان بن عثمان (الذريعة ، ج 4 ، ص 147) .

آغاز : الحمد لله الذى لو حمدته دوام خلود ربوبيته بكل شعرة .

2 - رسالة فى تحقيق الحال فى إبراهيم بن هاشم القمى (الذريعة ، ج 4 ، ص 147) .

آغاز : الحمد لله المتأبد مملكته بالخلود .

3 - إرشاد الخبير البصير إلى تحقيق الحال فى أبى البصير .

آغاز : بعد حمد المنعم المفضل العلام .

4 - رسالة فى تحقيق الحال فى أحمد بن محمّد بن خالد البرقى .

آغاز : الحمد لله الذى فضل مداد العلماء .

5 - رسالة فى تحقيق الحال فى أحمد بن محمّد بن عيسى الأشعري (الذريعة ، ج 4 ، ص 152) .

آغاز : بعد الحمد المنعم المفضل و الصلاة .

6 - رسالة فى تحقيق الحال فى إسحاق بن عمّار (الذريعة ، ج 4 ، ص 152) .

آغاز : الحمد لله المنقذ عباده من الجهالة .

7 - رسالة فى تحقيق الحال فى حسين بن خالد (الذريعة ، ج 4 ، ص 155) .

آغاز : بسمله و منه الاعانة للفوز بجنت النعيم .

8 - رسالة فى تحقيق الحال فى حمّاد بن عيسى الجهنى (الذريعة ، ج 4 ، ص 156) .

آغاز : الحمد لله رب العالمين حمداً كثيراً فوق حمد الحامدين .

9 - رسالة في تحقيق الحال في سهل بن زياد الأدمي (الذريعة ، ج 4 ، ص 157) .

آغاز : الحمد لله المتفرد بالقدم والكمال .

10 - رسالة في تحقيق الحال في شهاب بن عبد ربّه (الذريعة ، ج 4 ، ص 158) .

ص:308

آغاز : بسمله . اختلف العلماء فى شأن شهاب بن عبد ربه .

11 - رسالة فى تحقيق الحال فى عبد الحميد بن سالم العطار و ابنه (الذريعة ، ج 4 ، ص 159) .

آغاز : هذه مقالة فى حال عبد الحميد بن سالم العطار .

12 - رسالة فى العدة المذكورة فى الكافى .

آغاز : الحمد لله عدة الرواة و الاخبار وزنة الجبال و الاحجار .

13 - رسالة فى تحقيق الحال فى عمر بن يزيد (الذريعة ، ج 4 ، ص 161) .

آغاز : بعد حمد الملك الفياض العلام .

14 - رسالة فى بيان أشخاص الذين لقبوا بماجيلويه .

آغاز : الحمد لله المعين لمن استعانه فى كل شدة و صعاب .

15 - رسالة فى تحقيق الحال فى محمّد بن أحمد (الذريعة ، ج 4 ، ص 162) .

آغاز : يقول المفتقر الى عفوره الغافر .

16 - رسالة فى تعيين محمّد بن إسماعيل (الذريعة ، ج 4 ، ص 162) .

آغاز : الحمد لله الذى انشأ السموات و الارضين .

17 - رسالة فى تحقيق الحال فى محمّد بن خالد البرقى (الذريعة ، ج 4 ، ص 164) .

آغاز : بعد حمد الله المنعم بكل الآلاء .

18 - رسالة فى تحقيق الحال فى محمّد بن سنان (الذريعة ، ج 4 ، ص 164) .

آغاز : الحمد لله الذى جعل منازل الرجال على قدر روايتهم .

19 - رسالة فى تحقيق الحال فى محمّد بن عيسى اليقطينى (الذريعة ، ج 4 ، ص 165) .

آغاز : الحمد لله رب العالمين ... لما اختلف مقالة العلماء فى ...

20 - رسالة فى تحقيق الحال فى محمّد بن الفضيل (الذريعة ، ج 4 ، ص 165) .

آغاز : الحمد لله رب العالمين ... قد اكثر شيخنا الصدوق .

21 - رسالة فى تحقيق الحال فى معاوية بن شريح (ميسرة) (الذريعة، ج 4، ص 166).

آغاز: الحمد لله خالق للارضين و السموات .

ص:309

چاپ: بار اول چاپ سنگی تهران، 1314ق، رحلی، بدون صفحه شمار؛ بار دوم با تصحیح سید مهدی رجایی از سوی کتابخانه مسجد سید اصفهان، 1417ق، در قطع وزیری، 700 صفحه.

[الذریعة: 246/10 و 98/10؛ التراث العربی: 233/1]

آغاز: الحمد لله الذی لو حمدته دوام خلود ربوبیته بكل شعرة فی کل طرفة عین بحمد الخلاق.

انجام: لکنه غیر ملائم لقوله فی اول کتاب، الجزء الاول من کتاب فی ذکر الممدوحین و من لم يضعفهم الاصحاب فیما علمته تم.

نسخه ها:

1510 / 1. تهران، دانشکده ادبیات: امام جمعه 136، شامل 16 رساله رجالی و یک رساله اصولی، نسخ، حسن بن ملا زین العابدین نجف آبادی، 1206ق، (75414) [فهرست ادبیات تهران: 30/3].

1511 / 2. تهران، ملک: 3557، شرح حال ابان بن عثمان، ابراهیم بن هاشم، ابی بصیر، سهل بن زیاد، عمر بن یزید، بیان عده کافی، محمد بن اسماعیل، محمد بن خالد برقی و اسحاق بن عمار، نسخ، بدون نام کاتب، 1234ق [فهرست ملک: 484/6].

1512 / 3. تهران، ملی تهران: 3029/ع، تحقیق حال محمد بن سنان، نسخ و نستعلیق، حسین درویشی، 1237ق، رساله پنجم مجموعه، «92 - 101» 10 برگ [فهرست ملی تهران: 810/7].

1513 / 4. قم، قائمی: 136، شامل احوال عده من اصحاب الائمة، ابان بن عثمان، ابراهیم بن هاشم، عبد الحمید بن سالم و ابنه محمد، محمد بن عیسی یقطینی و ابی بصیر، محسن بن عبد الکریم تنکابنی، 1238ق [مجله تراثنا: 329/50].

1514 / 5. تهران، مجلس شورای اسلامی: 1607، نسخ، بدون نام کاتب، 1239ق، شماره های فرعی 1608 تا 1616، «154 صفحه» 77 برگ [فهرست مجلس:

314 - 307/4].

1515 / 6. تهران، مجلس شورای اسلامی: 4194، شامل 22 رساله، نسخ، بدون نام کاتب، 1239ق، با حواشی منه مدظله العالی، 276 برگ [فهرست مجلس: 209 - 199/11].

ص: 310

1516 / 7 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، شامل 8 رساله در ترجمه ابان بن عثمان ، ابراهيم بن هاشم قمی ، ابی بصیر ، سهل بن زیاد ، عمر بن یزید ، اصحاب العدة ، محمد بن اسماعیل ، و محمد بن خالد برقی ، بدون نام کاتب ، جمعه ربیع الثانی 1240ق ، رساله های اول تا هشتم مجموعه [دلیل المخطوطات : 147] .

1517 / 8 . تهران ، سپهسالار : 2702 ، شامل 14 رساله ، نسخ ، نصر الله بروجردی ، 1242ق ، 198 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 39] .

1518 / 9 . دامغان ، مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) : 158 ، شامل این رساله ها : ، ابان بن عثمان ، ابراهيم بن هاشم ، ابی بصیر ، اسحاق بن عمار ، حماد بن عیسی ، عبد الحمید عطار ، سهل بن زیاد ، شهاب بن عبد ربه ، اصحاب العدة ، عمر بن یزید ، محمد بن اسماعیل ، محمد بن خالد ، محمد بن سنان ، محمد بن عبد الحمید عطار ، محمد بن عیسی ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : لا تجعل له اسما من عندک فتكون من الظالمین ، جعلنا الله و ایاک من الذین یخشون ربهم بالغیب و هم من الساعة مشفقون ، نسخ ، محمد حسین بن محمد قاسم کاشانی ، 28 صفر 1244ق ، رساله دوم مجموعه ، « 6پ - 163پ » 157 برگ ، سطور مختلف ، 21*15 [فهرست مدرسه فتحعلی بیگ] .

1519 / 10 . تهران ، ملی تهران : 2252/ع ، شامل 17 رساله ، نستعلیق ، محمد بن عبد الحمید ، 1244ق ، با حواشی منه دام ظلّه ، 162 برگ [فهرست ملی تهران : 11 / 647] .

1520 / 11 . تهران ، حسین مفتاح : 122 ، شامل 9 رساله ، نسخ ، قاسم بن علی حسینی ، 1244ق [نشریه نسخه های خطی : 7 / 168] .

1521 / 12 . تهران ، دانشگاه تهران : 7749 ، شرح حال ابان بن عثمان ، نستعلیق ، محمد تقی بن محمد اسماعیل استرآبادی ، 1245ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 688] .

1522 / 13 . قم ، مرعشی : 1249 ، شامل شرح حال عمر بن یزید ، اصحاب العدة ، سهل بن زیاد ، ابراهيم بن هاشم قمی ، ابان بن عثمان ، معاویه بن شریح و معاویه بن میسرة ، عبد الحمید العطار وابنه واسحاق بن عمار و محمد بن احمد و محمد بن سنان و محمد بن عیسی ، نسخ ، اسماعیل بن میر ابو طالب طباطبایی ، 1 محرم 1246ق ، رساله اول تا یازدهم مجموعه ، 146 برگ [فهرست مرعشی : 4 / 47 و 51] .

1523 / 14 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2800 ، شامل 15 رساله ، نسخ ، محمد

اسماعیل تهرانی، 1250ق، 264 برگ [فهرست مجلس: 102 / 1].

15 / 1524 . قم، گلپایگانی: 6745 / 34 / 115، شامل ترجمه: ابان بن عثمان، شهاب بن عبد ربه و ابی بصیر، بدون نام کاتب، رمضان المبارک 1251ق، نجف اشرف، رساله چهاردهم مجموعه، «79 - 97ر» 18 برگ، 19 سطر، 15*21 [فهرست گلپایگانی، جدید].

16 / 1525 . مشهد، گوهر شاد: 543، نسخ، بدون نام کاتب، 1251ق، رساله پنجم مجموعه، «168 - 202» 35 برگ [فهرست گوهر شاد: 649 / 2].

17 / 1526 . قم، مدرسه فیضیه: 1010، نسخ، ابو القاسم بن محمد کاظم موسوی، 1251ق [فهرست مدرسه فیضیه: 48 / 2].

18 / 1527 . قم، مرعشی: 1616، شامل شرح حال های ابی بصیر، ابان بن عثمان، احمد بن محمد بن عیسی، اسحاق بن عمار، ابراهیم بن هاشم قمی، حسین بن خالد، عمر بن یزید، الملقبون بما جیلویه، محمد بن احمد، حماد بن عیسی جهنی، سهل بن زیاد الآدمی، شهاب بن عبد ربه، عبد الحمید العطار و ابنه، اصحاب العده، محمد بن خالد برقی، محمد بن سنان، محمد بن عیسی، محمد بن فضیل، معاویه بن شریح و معاویه بن میسر، نسخ، حسین بن علی لنجانی، 11 محرم 1252ق، رساله های اول تا نوزدهم مجموعه، «1پ - 126ر» 126 برگ [فهرست مرعشی: 17 / 1 - 22].

19 / 1528 . قم، مرعشی: 5703، شرح حال ابراهیم بن هاشم قمی، از آخر افتادگی دارد، نستعلیق، بدون نام کاتب، 14 رمضان المبارک 1258ق، «246پ - 252پ» 7 برگ [فهرست مرعشی: 105 / 15].

20 / 1529 . تهران، ملک: 3478، شامل شرح حال ابراهیم بن هاشم و ابی بصیر و بیان عدة الکلینی و ابی سعید سهل بن زیاد و محمد بن خالد برقی و ابان بن عثمان و محمد بن اسماعیل، نسخ، سیّد اسد الله، 1259ق [فهرست ملک: 456 / 6].

21 / 1530 . تهران، دانشکده ادبیات: 127 - ج، رساله شانزدهم مجموعه، نسخ، بدون نام کاتب، 1249 - 1260ق، «1پ - 123پ» 123 برگ [فهرست ادبیات تهران:

291 / 1].

22 / 1531 . مشهد، آستان قدس رضوی: اهدایی رهبری 637، شامل شرح حال 8 نفر از اصحاب ائمه علیهم السلام، بدون نام کاتب، 1269ق [فهرست اهدایی رهبری:

ص: 312

1532 / 23 . قم ، مرعشی : 6321 ، شامل اصحاب العدة و محمد بن اسماعیل و ابان بن عثمان و ابراهیم بن هاشم قمی ، نستعلیق ، عبد الجواد بن محمد علی ، 1278ق ، رساله های اول تا چهارم ، « 1پ - 62ر » 62 برگ [فهرست مرعشی : 16 / 288] .

1533 / 24 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1618 ، شامل یازده رساله ، نسخ ، عبد الحسین بن شیخ محمد امین زاده ، 1278ق ، 210 برگ [فهرست الهیات مشهد : 3 / 743] .

1534 / 25 . مشهد ، کاظم مدیر شانه چی : بدون شماره ، شامل 11 رساله در شرح حال 13 نفر ، نسخ ، عبد الحسین بن محمد امین ، 1278ق [نشریه نسخه های خطی : 1278] .

1535 / 26 . قم ، مدرسه حجازیها : 7958 / 54 / 48 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 15 ذی قعدة 1283ق ، در اصفهان ، این مجموعه شامل رسائل ترجمه ابی بصیر ، ترجمه ابان بن عثمان ، تفسیر لفظ عدة من اصحابنا در کافی ، ترجمه محمد بن خالد ، تکمله شرح حال ابراهیم بن هاشم ، ترجمه عمر بن یزید ثقفی ، رساله چهارم مجموعه ، « گ 284 - 319 » 36 برگ ، 25 سطر ، 18*22 [مجله نور علم : 52 / 278 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .

1536 / 27 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2880 ، نسخ ، شیخ محمد باقر گلپایگانی ، 1297ق ، تصحیح شده ، 411 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی :

عکس 1098 [فهرست مجلس : 10 / 243 و 250 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء :

1537 / 28 . تهران ، دانشگاه تهران : 194 ، شامل شرح حال ابان بن عثمان و اصحاب اجماع و ابراهیم بن هاشم و ابو بصیر و احمد بن محمد بن خالد برقی و احمد بن محمد بن عیسی قمی و اسحاق بن عمار و حسین بن خالد و حماد بن عیسی ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 471 و 476] .

1538 / 29 . تهران ، دانشگاه تهران : 9025 ، عنوان معرفتی : الرسائل الرجالية و الاصولية ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 107 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 17 / 277] .

1539 / 30 . تهران ، دانشکده ادبیات : 208 - ج ، شرح حال ابان بن عثمان و محمد بن اسماعیل ، نسخ ، محمد بن اسماعیل ، قرن 13ق ، رساله یازدهم و دوازدهم مجموعه ، « 122پ - 134ر » 13 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 171] .

- 1540 / 31 . تهران ، سپهسالار : 7361 ، شامل 22 رساله ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق [فهرست سپهسالار : 40 / 5] .
- 1541 / 32 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3518 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، شامل 22 رساله ، 191 برگ ، 19 سطر ، 14*21 [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 1542 / 33 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1649 ، شامل رساله فی تحقیق الحال فی اسحاق بن عمار ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق [فهرست الهیات مشهد : 767 / 3] .
- 1543 / 34 . مشهد ، حیدری : 65 ، شامل 4 رساله در ترجمه ابان بن عثمان و ابراهیم بن هاشم قمی و ابی بصیر و احمد بن محمد بن خالد برقی ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق [مجله اندیشه حوزه : 218 / 7] .
- 1544 / 35 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 552 ، شامل رساله عدة من اصحابنا و ترجمه احمد بن محمد بن خالد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، « 104ر - 113ر » 9 برگ ، 14*20 [فهرست مؤید : 52 / 2] .
- 1545 / 36 . قم ، مرعشی : 5444 ، شامل شرح حال محمد بن سنان و معاویه بن شریح و معاویه بن میسره و محمد بن احمد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 3 شعبان 1300 ق ، رساله های دوم تا چهارم ، 15 برگ [فهرست مرعشی : 227 / 14 و 228] .
- 1546 / 37 . قم ، مرعشی : 3949 ، شامل شرح حال ابی بصیر ، ابان بن عثمان و محمد بن اسماعیل ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1300 ق ، رساله اول تا سوم [فهرست مرعشی : 233 / 10] .
- 1547 / 38 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 606 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 13 - 14 ق [فهرست مجلس : 320 - 306 / 22] .
- 1548 / 39 . قم ، مرعشی : 10212 ، اصحاب العدة ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 52ر - 62پ » 11 برگ [فهرست مرعشی : 179 / 26] .
- 1549 / 40 . قم ، مرعشی : 231 ، محمد بن خالد برقی ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هشتم مجموعه [فهرست مرعشی : 231 / 23] .

1550 / 41 . قم ، مرعشی : 7371 ، شامل شرح حال محمد بن سنان ، ابی بصیر ، محمد بن اسماعیل ، ابان بن عثمان ، ابراهیم بن هاشم ، عمر بن یزید ، اصحاب العدة ، محمد بن خالد برقی ، سهل بن زیاد الادمی ، اسحاق بن عمار و حماد بن عیسی جهنی ، نسخ ، محمد بن محمد باقر بیهودی قائنی خراسانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله های سوم تا چهاردهم ، « 165 ر - 296 پ » 132 برگ [فهرست مرعشی :

. [176 - 173 / 19]

1551 / 42 . قم ، مرعشی : 9078 ، شامل شرح حال ابی بصیر و محمد بن اسماعیل و ابان بن عثمان ، ابراهیم بن هاشم قمی ، عمر بن یزید ، اصحاب العدة ، محمد بن خالد برقی ، سهل بن زیاد الادمی ، ابراهیم بن هاشم ، اسحاق بن عمار و حماد بن عیسی الجهنی ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله های اول و سوم تا دوازدهم مجموعه ، 95 برگ [فهرست مرعشی : 23 / 232] .

1552 / 43 . قم ، مرعشی : 9803 ، شرح حال اسحاق بن عمار ، ابراهیم بن هاشم قمی ، اصحاب العدة ، عمر بن یزید و سهل بن زیاد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، نزدیک عصر مؤلف ، رساله های اول تا پنجم مجموعه ، « 1 پ - 96 پ » 96 برگ [فهرست مرعشی : 25 / 133] .

1553 / 44 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13454 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 276] .

1554 / 45 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6698 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 172 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 608] .

1555 / 46 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6698 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 280] .

1556 / 47 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 770 ، شامل شرح حال ابان بن عثمان و ابراهیم بن هاشم ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله ششم و نهم مجموعه ، « 22 ر - 34 ر » 13 ، « 34 ر - 41 ر » 8 برگ [فهرست مجلس : 23 / 60] .

1557 / 48 . تهران ، دانشکده ادبیات : 186 - ج ، شامل شرح حال محمد بن سنان ، عبد الحمید بن سالم عطار و محمد بن عیسی یقطینی ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 164 پ - 183 پ » 20 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 292] .

1558 / 49 . قم ، گلپایگانی : 1218 / 7 / 118 ، شامل ترجمهٔ ابان بن عثمان و اصحاب العده ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ پنجم مجموعه ، « 122 ر - 135 ر » 14 برگ ، 19 سطر [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

1559 / 50 . تهران ، ملک : 802 ، شامل شرح حال ابان بن عثمان و ابراهیم بن هاشم و عمر بن یزید ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ های سوم تا پنجم مجموعه ، « 54 پ - 68 ر » 15 برگ [فهرست ملک : 181 / 5] .

1560 / 51 . مشهد ، گوهر شاد : 1479 ، شامل شرح حال محمد بن فضیل ، معاویه بن میسر ، شهاب بن عبد ربه ، ابراهیم بن هاشم و محمد بن عیسیٰ یقطینی ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دهم و دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم و شانزدهم [فهرست گوهر شاد : 2047 / 4] .

1561 / 52 . قم ، مدرسه فیضیه : 1037 ، عنوان معرفی : فوائد رجالی ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 49 / 2] .

1562 / 53 . قم ، مدرسه فیضیه : 1089 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هفتم مجموعه ، 341 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 108 / 2] .

1563 / 54 . قم ، مدرسه فیضیه : 1198 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ هشتم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 69 / 2] .

1564 / 55 . قم ، مدرسه فیضیه : 1246 ، شرح حال 22 نفر ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 45 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 73 / 2] .

1565 / 56 . قم ، مدرسه فیضیه : 1262 ، شامل رساله در تحقیق حال اسحاق بن عمار ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 74 / 2] .

1566 / 57 . اهواز ، سید محمد شوستری : 16 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [نشریهٔ نسخه های خطی : 795 / 7] .

(عربی)

از: علی بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (1315 ق)

رساله مختصری است در رجال که در آن، رجال حدیث را به روشی بسیار مختصر به ترتیب حروف تهجی گرد آورده و برای نام کتاب ها و مؤلفان آنها رموزی تنظیم کرده و برای اختصار، نام اشخاص را تکرار نکرده؛ بلکه به نام اول تصریح نموده و بقیه همانام ها را به «ابن...» اکتفا کرده است. خود مؤلف در مقدمه، در باره کتابش چنین گفته: «انه مختصر لفظاً غایته و مطول معنی نهایته».

مؤلف، این کتاب را در سال 1266 ق، تألیف نموده و پس از آن، به امر ناصرالدین شاه قاجار، در آن تجدید نظر نموده و مطالبی بدان افزوده و روز شنبه 6 شعبان 1303 ق، بازنگری آن را به پایان رسانیده است.

استرآبادی، علاوه بر این کتاب، سه رساله دیگر در رجال به نام های: منتهی الآمال، غایة الآمال، المبدأ و المآل دارد که در ذیل عنوان های خود، معرفی می شوند. همچنین مؤلف، دو رساله در درایه به نام های مبدأ الآمال و منتقى الآمال تألیف کرده که در بخش درایه معرفی شده اند.

[الذریعة : 11 / 251 ؛ مصفی المقال : 324]

آغاز: الحمد لله على آلائه حتم مقضى و الصلاة على سيدنا انبائه و خيرة اوليائه ندب مرضى .

انجام: الحمد لله الذى وفقنا لاتمام هذا الخطاب المنيف و الكتاب الشريف بيد الضعيف ...

نسخه ها :

1567 . قم، مرعشى : 4658، آغاز: فكيف يخوفه بانفسنا وليس فى الاول شىء والثانى مجهول السند، انجام: برابر نمونه، نستعليق، على بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف)، جمعه 6 شعبان 1303 ق، 283 برگ، 13 سطر، 17*11 [فهرست مرعشى : 12 / 243] .

ص: 317

(عربی)

از: محمد بن علی شریف بغدادی (قرن 10 ق)

ترتیبی است از خلاصة الأقوال علامة حلی، این ترتیب، مانند اصل کتاب در دو قسم تنظیم شده و مؤلف در پایان، خاتمه ای دارای هفت فایده رجالی به آن افزوده است. مؤلف پس از اتمام این کتاب، رجال ابن داوود را دیده و منتخبی از آن کتاب را به آخر این رساله الحاق نموده است. تألیف این کتاب، روز دهم ذی حجة سال 959ق در مشهد به پایان رسیده است.

[التراث العربی : 3 / 132]

آغاز: ابتداء الحديث بحمد الله الذي اليه انتهاء ما رواه المخبرون و عنده حقائق ما اخبرنا الرواة و المحدثون .

انجام: احمد بن داود البغدادي مغيرة كسايمه ميمونة عن الرسول نصره الازديه عن امير المؤمنين .

نسخه ها :

1 / 1568 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامي : 2557 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : ، برابر نمونه ، انجام : و بکیر الارجانی بالجیم ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، تصحیح شده ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 48 پ » 48 برگ ، 17 سطر ، 13*5 / 18 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

2 / 1569 . قم ، مرعشی : 443 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، علی بن ملا عبد الحسين بیدگلی کاشانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 121 پ - 177 ر » 57 برگ ، 20 سطر ، 20*15 سم [فهرست مرعشی : 2 / 46] .

305 . روح الجوامع (رجال الشيخ محمد باقر الهمدانی)

(عربی)

از: محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (1333 ق)

مؤلف در این رساله ، اسامی رجال شیعه را از کتاب های معروف شیعه و همچنین از چند کتاب رجالی اهل سنت ، جمع آوری کرده و به ترتیب حروف تهجی تنظیم نموده و در هر مورد ، پس از نقل مطالب ، نظر خودش را ذکر می کند . او برای

ص: 318

هریک از مصادر، رمزی قرار داده و متذکر شده که اغلب مطالبش را از کتاب جامع الرواة اردبیلی اخذ نموده است. مؤلف، علاوه بر این کتاب، چند رساله دیگر در رجال دارد، بدین اسامی:

1 - تلخیص الرسائل الرجالية حجة الاسلام شفتی .

2 - وجيزة في حالات عثمان بن عيسى .

3 - الروضة الجعفرية يا مطلع الشمس في فضل الحمزة و جعفر ذی الجناحين .

4 - رساله في أحوال عمار بن ياسر .

که هر کدام در ذیل عنوان خود معرفی شده است .

[الذریعة : 11 / 264 و 10 / 99 ؛ مصفی المقال : 87]

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فبقول ... هذا كتاب روح الجوامع اضعه لنفسی، فيه لباب ما يهمنى مما بلغنى في الرجال .

انجام: و لما عبر عنه بابن الطيار علم انه عبد الله و ان لقب بمحمد ايضا ... و عنه ابن على .

نسخه ها :

1570 / 1 . قم، مرعشی: بدون شماره، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف)، قرن 14 ق، نسخه مسوده [مجله میراث شهاب: 5 / 13] .

1571 / 2 . قم، مرعشی: بدون شماره، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف)، قرن 14 ق [مجله میراث شهاب: 12 / 73] .

1572 / 3 . قم، مرعشی: 2477، عنوان معرفی: ودج الجوامع، جلد اول تا حرف حاء، آغاز:

برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف)، قرن 14 ق، 295 برگ، 17 سطر، 11*17 [فهرست مرعشی: 68 / 7] .

1573 / 4 . قم، مرعشی: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [مجله میراث شهاب: 2 / 13] .

1574 / 5 . قم، مرعشی: عکس 102، از آخر افتادگی دارد، آغاز: برابر نمونه، انجام:

برابر نمونه، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف)، بدون تاریخ کتابت، 302 برگ، 17 سطر [فهرست عکسی مرعشی: 1 / 104] .

306 . الروضة الجعفرية (مطلع الشمسين في فضل حمزة و جعفر ذى الجناحين)

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (1333 ق)

رسالة کوتاهی است که مؤلف در آن ، اخبار و روایات در فضایل حضرت حمزه سید الشهداء و جعفر ذی الجناحين را در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه ، جمع آوری و تنظیم نموده است . تألیف این رساله در 29 رجب 1305 به پایان رسیده است .

[مصنفی المقال : 88]

نسخه ها :

1575 / 1 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، پنجشنبه 29 رجب 1305 ق [مجله میراث شهاب : 70 / 12] .

1576 / 2 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، 1309 ق ، نجف [مجله میراث شهاب : 3 / 13] .

307 . زبدة الأقوال في خلاصة الرجال

(عربی)

از : حسین بن کمال الدین ابزر حسینی حلاوی (قرن 11 ق)

رسالة مفصّلی است در رجال که مؤلف در آن ، مؤثّقان و ممدوحان را ذکر نموده است . او مطالب کتابش را از کتاب های مشهور شیعه مانند الفهرست و الرجال شیخ طوسی ، رجال النجاشی ، رجال الکشی ، و خلاصة الأقوال علامه حلی گردآوری و تنظیم نموده و در آخر رساله ، چند فایده آورده و در پایان ، طُرُق روایتی خود را ذکر نموده است . مؤلف از شاگردان شیخ بهایی بوده و از او اجازه نقل روایت دارد .

[الذریعة : 19 / 12 ؛ مصنفی المقال : 152]

آغاز : فيقول ... ان اولی ما تنقضى فيه الأعمار و يصرف في طلبه الليل والنهار بعد كتاب ملك الجبار الاشتغال بالاحاديث ... وقد رتبته على فصول على نسق حروف المعجم و كل فصل على ابواب ... الفصل الاول في الهمزة وفيه ثلاثة عشر

ص: 320

الباب الاوّل فى آدم وفيه اربعة رجال الاوّل آدم بن اسحاق .

انجام : وان اقول لى طرقا الى العلامة عديدة اخصرها ما روئته عن شيخى و استادى و من عليه اعتمادى بهاء الملة و الدين شيخنا و معتمدنا الشيخ بهاء الدين عن والده عمدة المجتهدين الشيخ حسين بن عبد الصمد العاملى الحارثى .

نسخه ها :

1577 . بروجرد ، مدرسه امام صادق (عليه السلام) : 45 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، بدون نام كاتب ، قرن 11 ق ، تصحيح شده ، 196 برگ ، 20 سطر ، 15*21 ، سابقه : كتابخانه مركز احياء ميراث اسلامى : عكس 952 [مجله وقف ميراث جاويدان : 21 / 126 ؛ فهرست عكسى مركز احياء : 3 / 177] .

308 . زبدة الرجال

(عربى)

از : خداوردى بن قاسم افشار (قرن 11 ق)

رساله مفصّلى است در رجال . مؤلف از شاگردان ملاً عبد الله شوشترى و از معاصران ملاً محمّد تقى مجلسى است . مؤلف در آغاز كتاب ، ديپاچه و توضيح و تبصره اى آورده و پس از آن ، مطالب كتاب را به ترتيب حروف تهجى اسامى و پس از آن ، «باب الكنى فى من صدر بالابن» ، «باب النسب» و «باب اللقب» تنظيم نموده و در خاتمه هفت فايده آورده است .

مؤلف مطالب كتابش را از خلاصة الأقوال علامه حلى ، گزيده هاى شوشترى از كتاب رجال ابن الغضائرى ، الإرشاد مفيد و جز آنها انتخاب و نقل نموده است .

مؤلف در اين كتاب ، فقط رجال موثق را آورده و از ذكر ضعفا و افراد مجهول ، خوددارى نموده است . تأليف اين كتاب ، گوياء در سال 1013 ق ، پايان يافته است .

[الذريعة : 12 / 27 ؛ مصفى المقال : 165]

آغاز : الحمد لله ذى العز والجلال الحى ... وبعد فيقول العبد المحتاج الى رحمة الله الغنى خداوردى بن القاسم الافشار ... ان النظر فى رجال الاحاديث بعد تحصيل ما يحتاج اليه من المقدمات من اهم الواجبات بل لا ينبغى للمتدينين بدين محمّد صلى الله عليه وآله ...

الكتب التى اخذت منها رموزا فللكشى كش و للنجاشى جش و ...

ص: 321

انجام : یعقوب بن یزید ص یوسف الطاطری ف له و ابن سنان یونس بن عمار لعله ی و فی البرقی یوسف بن یعقوب ف له الابن سنان تم
الاسانید بعون الله تعالى و الحمد لله اولاً و آخراً ... .

نسخه ها :

1 / 1578 . تهران ، ملک : 3539 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، : خداوردی بن قاسم افشار (مؤلف) ، 1013ق ، 140 برگ ،
سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 4306 ، مرعشی : عکس 268 [فهرست ملک : 1 / 259 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه
تهران : 3 / 44 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 1 / 242] .

2 / 1579 . تهران ، مجلس سنا : 1391 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، رجب 1016ق ، گویا نسخه
اصل است ، 150 برگ ، 15 سطر ، 23*20 [فهرست مجلس سنا : 2 / 243] .

3 / 1580 . تهران ، ملک : 3555 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 166 برگ [فهرست ملک : 1 / 259] .

1 زبدة المقال

از : حسین بن رضا حسینی بروجردی ، سید

ر . ک : نخبة المقال فی علم الرجال .

309 . زبدة المقال فی بیان أحوال الثقات

(عربی)

از : عبد المحسن بن محمّد بن مبارک لوعی (قرن 13 ق)

رسالة مختصری است در رجال ، مانند الوجیزة علامه مجلسی . این رساله به ترتیب حروف تهجی تنظیم شده و گویا تألیف آن در سده
سیزدهم هجری صورت گرفته است .

آغاز : الحمد لله مدد الافضال مجزل النوال ... و بعد فهو زبدة المقال فی بیان احوال الثقات و الممدوحین و الموثقین و الضعفاء من
الرجال .

ص: 322

انجام : و شیخه الحسین بن عبد الصمد من مشایخه المذكورین فی حدیثه الاربعین فلنکتف بما هو هنالک .

نسخه ها :

1581 . قم ، مسجد اعظم : 1409 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد صادق بن محمد جعفر خواجهی سیرجانی ، 1225ق ، رساله نهیم مجموعه ، « 107پ - 134ر » 28 برگ ، 19 سطر ، 11*17 [فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

310 . ساقطات الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

مؤلف این رساله قبلاً کتابی در رجال نوشته و در آن فقط موثقان و ممدوحان را ذکر نموده است . او سپس در این رساله ، مختصر اسامی رجالی را که در مشیخه شیخ صدوق موجود بوده ، ولی او به جهت ضیعف بودنشان در کتابش ذکر نکرده ، به همان ترتیبی که شیخ صدوق ذکر نموده ، تحریر کرده است . او در این رساله از خلاصه الأقوال علامه حلی بسیار یاد می کند .

آغاز : بیان ما سقط فی رجالنا من مشیخة الصدوق باعتبار ضعفه علی الترتیب الذی ذکره .

انجام : قال العلامة فی الفائدة الاولی انه ثقة . حمدان بن الحسین فیہ القاسم بن محمد و هو محتمل للضعف ... احمد بن محمد بن سعید فیہ محمد بن ابراهیم .

نسخه ها :

1582 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 754 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 174ر - 179پ » 6 برگ ، 12 سطر ، 10*18 [فهرست مجلس : 42/23] .

311 . السلاسل فی إلحاق الأواخر بالأوائل

(عربی)

از : محمد بن عبد الله بن علی بن حسن بحرانی (زنده در 1173ق)

رساله مختصری است در رجال . مؤلف ، این رساله را به ترتیب حروف تهجی

ص:323

تنظیم نموده و ابتدا اسامی و پس از آن، القاب و کنیه های رجالیان را ذکر نموده است. همچنین مؤلف منظومه ای در رجال سروده که در ذیل عنوان منظومه فی الرجال ذکر خواهد شد.

[مصفی المقال : 432 ؛ الذریعة : 210 / 12]

آغاز: الحمد لله الذي تألأت انوار بهائه الامجد وتسلسلت رواة اخبار نعمائه خلفا.

نسخه ها :

1 / 1583 . شیراز ، ملی فارس : 402 ، از وسط افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، محمد بن عبد الله بحرانی (مؤلف) ، 1170 ق ، 124 برگ [فهرست ملی فارس : 2 / 2] .

2 / 1584 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 648 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [میراث اسلامی ایران : 1 / 443] .

312 . سلسله مشایخ محمد بن مخدوم الحسینی

(عربی)

از : محمد بن مخدوم حسینی (قرن 10 ق)

در این رساله ، سلسله مشایخ (گویا مشایخ عرفانی) مؤلف تا امام رضا (علیه السلام) ذکر شده است .

نسخه ها :

1585 . تهران ، حسن علی معاون الدوله غفاری : 78 ، قاسم بن علی محمد شهریار ، 960 ق ، رساله بیست و هشتم مجموعه ، 19 برگ [مجله نور علم : 16 / 111] .

313 . سماء المقال فی تحقیق علم الرجال

(عربی)

از : ابو الهدی بن ابی المعالی کلباسی ، کمال الدین (1356 ق)

کتاب مفصلی است در رجال ، شامل یک مقدمه و چهار رکن با این عنوان ها :

المقدمة : فی تعریف علم الرجال و موضوعه و فائده .

الركن الاول : فی المعرفین بالكسر .

الركن الثاني : فى المعرفين بالفتح .

ص:324

الركن الثالث : فيما به يعرف .

الركن الرابع : فى بعض القواعد المهمة .

مؤلف این کتاب خود را تلخیص کرده و الصراط المستقیم فى التمییز بین الصحیح و السقیم نامیده است .

چاپ : قم ، 1372ق ، با تصحیح سیّد محمد علی روضاتی ، دو جلد ، 176 + 202ص ؛ قم ، تصحیح و نشر مؤسسه ولى العصر للدراسات الاسلامیه ، دو جلد ، 1419ق .

[الذریعة : 12 / 229 ؛ مشار عربی : 524 ؛ مصفى المقال : 39]

آغاز : الحمد لله الذى ثواب الفطن من اکتناه ذاته حاسرة ... المقدمة فى تعريف علم الرجال و موضوعه و فائدته .

انجام : ليس بمعروف فى غير هذا الاستناد مطلقاً فيما اعلم مع كثرة التتبع و الى هنا نختم المقال ...

نسخه ها :

1586 . تهران ، ملك : 3485 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، جمال الدين بن ابى طالب اصفهانی ، 1319ق ، 157 برگ [فهرست ملك : 1 / 272] .

314 . سند الفقيه

(عربی)

از : محمد حسين بن على اصغر قاضى طباطبايى تبريزى ، سيّد (1293ق)

رساله مختصرى است در ترتيب اسناد و طُرُق كتاب من لا يحضره الفقيه ، شامل يك مقدمه و چند باب و يك خاتمه . مؤلف در اين رساله ، نام راويانى را كه در سندها آمده ، ذكر نموده است و پس از آن جايى كه در مشيخه كتاب من لا يحضره الفقيه نام آن راوى آمده ، آورده ، تا مراجعه كننده نيازى به مراجعه به اصل نداشته باشد . اين رساله غير از المشيخة المرتبة همين مؤلف است .

[مصفى المقال : 156]

آغاز : الحمد لله على الدوام ... لما كان كتاب من لا يحضره الفقيه للشيخ الاجل العالم .

ص: 325

نسخه ها :

1587 . قم ، علامه محمّد حسين طباطبایی : 3 ، آغاز : برابر نمونه ، محمّد حسين بن علي اصغر طباطبایی تبریزی (مؤلف) ، قرن 13 ق ، رساله سوم مجموعه [مجله تراثنا : 161 / 7] .

315 . سه رساله در علم رجال

(عربی)

سه رساله در علم رجال است به تصحيح سيّد كاظم موسوي كه توسط انتشارات دانشگاه تهران در سال 1345 ش ، به قطع وزيري در 316
126+ 30 صفحه به چاپ رسیده و نام آنها عبارت است از :

1 - توضیح الاشتباه و الإشکال تألیف محمّد علی ساروی .

2 - رساله فی معرفة الصحابة ، تألیف شيخ حرّ عاملی .

3 - رجال قائن ، تألیف محمّد باقر آيتی بيرجندی .

این رساله ها هر کدام در ذیل عنوان خود ، معرفی شده اند .

316 . سؤال و جواب در فقه و رجال

(عربی)

از : صفر لاهیجی قزوینی ، ملا (قرن 13 ق)

سؤال و جواب هایی است در فقه و رجال . همین مؤلف ، رساله دیگری در رجال به نام مقدمات الرجال دارد که در ذیل عنوانش معرفی شده است .

نسخه ها :

1588 . تهران ، دانشگاه تهران : 2512 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 70 برگ ، 20 سطر ، 16*22]
فهرست دانشگاه تهران : 1317 / 9] .

1 شجره رجال موثق

از : محمّد بن حسين عاملی ، بهاء الدين (شيخ بهایی)

ر . ک : مشجر الرجال الثقات .

(عربی)

از: محمد طاهر بن محمد طالب حسینی موسوی اردبیلی مشهدی، سید (قرن 11ق)

کتاب مفصلی است که بخشی از آن در رجال است و از موضوع بخش های دیگر آن ، اطلاعی در دست نیست . مؤلف کتابش را در چند «غصن» و هر غصن را در چند «عرجون» قرار داده که فقط عرجون اول از غصن سوم آن - که در رجال است - هم اکنون در دست است . مؤلف ، این بخش را به ترتیب حروف تهجی تنظیم نموده و برای هر یک از معصومان و مراتب توثیق یا ضعف رجال و جز اینها رمزی وضع کرده است . پس از آن ، اسانید صدوق را در جدول هایی تنظیم نموده و سپس شش فایده رجالی آورده و در خاتمه ، در مزیت این کتاب و چگونگی تنظیم و ترتیب آن ، سخن گفته است . تألیف این بخش ، در دهه اول ماه رمضان 1019 در مدرسه سلیمانیه اصفهان به پایان رسیده است .

[الذریعة : 36 / 13 و 10 / 122 ؛ مصفی المقال : 208]

آغاز : بعد الحمد هذا العرجون الاول من الغصن الثالث من اغصان الشجرة المباركة ...

اعلم ان معرفة اسانيد الاحاديث من الصحة والضعف من الامور المهمة لكثرة دواعيها ووفور فوائدها ... اردت في سنة 1091ق ، ان ارتب عجاله رسالة على صورة الشبكة عليها اسم الرواة على ترتيب حروف الهجاء من الاول الى تمامها و عنونت السطور لسهولة طلب الاسم في موقعه واشرت بثلاثة رموز فوق كل اسم .

نسخه ها :

1589 . قم ، مرعشی : 5846 ، عرجون اول از غصن ثالث شامل بخش رجال ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد طاهر بن محمد طالب موسوی اردبیلی مشهدی (مؤلف) ، سه شنبه 21 ذی قعدة 1091ق ، 72 برگ ، سطور مختلف ، 18*12 [فهرست مرعشی : 15 / 228]

318 . شرح تعلیقة البهبهانی علی منهج المقال (رجال الخاقانی)

(عربی)

از : علی بن حسین خاقانی نجفی ، شیخ (1334ق)

شرح مفصلی است بر تعلیقة بهبهانی بر منهج المقال میرزا محمد استرآبادی .

این شرح به صورت مزجی نوشته شده و در آغاز آن ، شانزده فایده در علم رجال

و درایه آمده است . تألیف این شرح ، در روز چهارشنبه ، پانزدهم جمادی الاول 1315 به پایان رسیده است .

چاپ : نجف اشرف ، با تصحیح سیّد محمّد صادق بحر العلوم و با مقدمه نوّه مؤلف حسین بن الشیخ حسن خاقانی در سال 1388ق و همچنین به انضمام الفوائد الرجالی وحید بهبهانی در 32+ 426+ 72 صفحه با عنوان «رجال الخاقانی» ؛ قم ، 1404ق ، از روی همان چاپ به صورت افست .

[الذریعة : 40 / 6 ؛ مصفی المقال : 317]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فبقول ... انه لما كان اللّازم علی المجتهد معرفة الاحکام من الادلة الاربعة .

انجام : و موضوع الدلیل ما تعلم فكذا هاتان القاعدتان كما عرفت مفصلا واللّٰه اعلم . هذا ما اردناه بیانه ... .

نسخه ها :

1590 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7506 ، آغاز : ... بانه لما كان اللّازم علی المجتهد معرفة الاحکام من الادلة ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 115 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 613] .

1 شرح تعلیقة منهج الرجال

از : علی بن خلیل بن ابراهیم رازی تهرانی

ر . ک : الحاشیة علی التعلیقة البهبهانیة .

1 شرح جامع المقال

از : محمّد امین بن محمّد علی بن فرج اللّٰه کاظمی

ر . ک : هداية المحدثین إلى طريقة المحمّدين .

1 شرح عدة الكافی

از : محمّد حسین بن علی اصغر قاضی طباطبایی تبریزی ، سید

ر . ک : الفوائد الكاشفة .

ص: 328

از: علی بن خلیل بن ابراهیم رازی تهرانی

ر. ک: الحاشیة علی التعلیقة البههانیة .

319. شرح مشیخة التهذیب

(عربی)

از: محمد اشرف بن عبد الحسیب بن احمد علوی عاملی اصفهانی (1145 ق)

شرحی است بر مشیخة تهذیب الأحكام شیخ طوسی. در فهرست میکروفیلم های کتاب خانه دانشگاه تهران، در معرفی این کتاب و نسخه منحصراً به فرد آن، چنین نوشته شده: «شرح مشیخة التهذیب از امیر محمد اشرف بن عبد الحسیب بن احمد بن زین العابدین عاملی، شاگرد مجلسی و مؤلف فضائل السادات - که به نام شاه سلطان حسین ساخته است - در آن از جدی الامجد (سید احمد) و جدی القمقام (سید داماد) یاد کرده است. از نسخه ای به نسخ خود شارح با خط خوردگی و حاشیه رفته، نشان شنگرف، ربعی، با یادداشت مورخ 1357 به نستعلیق در صفحه عنوان».

[مصفی المقال : 82]

نسخه ها :

1591. تهران، دانشگاه تهران: میکروفیلم 3530، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران: 2 / 173] .

320. شرح مشیخة من لا یحضره الفقیه

(عربی)

از: محمد تقی بن مقصود علی اصفهانی، مجلسی اول (1070 ق)

مؤلف پس از فراغت از شرح عربی خود بر کتاب من لا یحضره الفقیه شیخ صدوق، موسوم به روضة المتقین، در رساله حاضر، مشیخة آن را شرح نموده است. مجلسی در آغاز این شرح، گفتار کوتاهی در معنای «صحیح» در اصطلاح محدثان قدیم آورده و پس از آن، مشیخة را به ترتیب اسامی شرح نموده و شرح

ص: 329

حال تعدادی از استادان خود (مانند ملا عبد الله شوشتری و شیخ بهایی) را بر آن افزوده است. او در پایان در بخش مفصلی به گروهی از راویانی می پردازد که صدوق از آنها یاد نکرده است. او در این بخش، راویان را از عصر شیخ طوسی تا امام علی (علیه السلام) به دوازده طبقه تقسیم نموده و هر طبقه را به ترتیب حروف، تنظیم کرده است. این کتاب به تاریخ 1063 ق، پایان یافته و در ماه رجب 1064 پانویس شده است. در الذریعة (ج 11، ص 290) عنوان شده که ماده تاریخ تألیف این کتاب، «الروضة البهیة» است.

چاپ: قم، 1399 ق، به عنوان جلد چهاردهم روضة المتقین.

[الذریعة : 66 / 14]

آغاز: الحمد لله رب العالمین... وبعده فیقول احوج المفتاقین (المحتاجین) الی ربه الغنی محمد تقی بن علی الملقب بمجلسی انه لما وفق الله تبارک و تعالی لاتمام الشرح علی کتاب من لایحضره الفقیه اردت ان اوضح الفهرست الذی اضافہ رئیس المحدثین.

انجام: و المرجو من الله تعالی ان یوفقنی لشرح باقی الکتب مفصلاً بحيث یقرب من فهم المبتدئین انه ولی ذلك و القادر علیه.

نسخه ها:

1592 / 1. قم، مرعشی: 10306، نسخ، محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی، سه شنبه 7 رجب 1074 ق، 245 برگ، 22 سطر، 13*25 [فهرست مرعشی: 245 / 26].

1593 / 2. مشهد، آستان قدس رضوی: 7776، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1089 ق، دو بار مقابله شده یک بار آقا هادی بن ملا صالح مازندرانی با نسخه اصل در 1089 ق و بار دوم یحیی بن محمد شفیع اصفهانی در 1319 ق مقابله کردند، 170 برگ [فهرست آستان قدس: 614 / 6].

1594 / 3. قم، مرعشی: عکس 848، تعلیق، بدون نام کاتب، قرن 11 ق، عکس از نسخه کتاب خانۀ مرحوم حاج میرزا ابوطالب سیدی قمی تهیه شده است، 152 برگ [فهرست عکسی مرعشی: 325 / 2].

1595 / 4. تهران، مجلس شورای اسلامی: 4526، از اول افتادگی دارد، نستعلیق، بدون نام کاتب، قرن 11 ق، 73 برگ [فهرست مجلس: 190 / 12].

ص: 330

1596 / 5 . قم ، مرعشی : 4573 ، بدون نام کاتب ، 23 ذی قعدة 1222ق ، 77 برگ [فهرست مرعشی : 12 / 147] .

1597 / 6 . قم ، مرعشی : 1536 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، پنجشنبه 22 رمضان المبارک 1245ق ، 141 برگ ، 22 سطر ، 15*21 [فهرست مرعشی : 4 / 336] .

1598 / 7 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4531 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 153 برگ [فهرست مجلس : 12 / 202] .

1599 / 8 . تهران ، دانشگاه تهران : 508 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، اواخر قرن 13ق ، 140 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 61 [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 605 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 1 / 62] .

1600 / 9 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7777 ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 120 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 614] .

321 . شعب المقال فی درجات الرجال

(عربی)

از : ابو القاسم بن محمد بن احمد نراقی ، نجم الدین (1319ق)

رساله مفصلی است در رجال ، مؤلف تصمیم داشته این رساله را در هشت شعبه تنظیم نماید ، ولی گویا بیش از چهار شعبه آن را تألیف نموده و نسخه های موجود از این کتاب و همچنین نسخه چاپی نیز فقط شامل چهار شعبه اول است .

تألیف این بخش در 27 ربیع ثانی 1291 پایان یافته و عنوان شعبه های آن چنین است :

الشعبة الاولى : فی الفواتح ، شامل چهار فاتحه (1) . فی بیان الحاجة الى علم الرجال ، 2 . اذا اطلق الجرح والتعديل مطلقاً ، 3 . فی تعارض الجرح والتعديل ، 4 . فی اصطلاح المدح والقدح) .

الشعبة الثانية : فی ذکر الرجال الذين لم يدع احد ضعفهم بل وصفهم الكل بالوثاقة او البعض مع عدم تعرض الباقي له بما ینافیہ .

الشعبة الثالثة : فی الرجال الذين اختلفت فی وثاقتهم .

الشعبة الرابعة : فی الممدوحين دون الوثاقة .

چاپ : در سال 1376ق ، از سوی دیوان الانتشارات الدینیه و چاپخانه گلپهار یزد ، با تصحیح شیخ محمد علی نحوی در مدرسه شفیعیه یزد با مقدمه آیه الله شیخ محمد خالصی و به اهتمام حسین صفایی نراقی ، در قطع رقعی ، در 246 صفحه به چاپ رسیده ، که فقط چهار شعبه اول کتاب را شامل است .

[الذریعة : 13 / 191 ؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران : 302]

آغاز : بذکر الله استفتح مقالی و بشکره استتجح سؤالی و علیه توکلی فی کل حالی ... اما بعد ... ان علم الرجال مما لا یخفی قدره ... و رتبه علی ثمانية شعب افتتاحها بالفواتح و بالخواتم ینتهی المطلب ... الشعبة الاولى فی الفواتح و هی اربعة فاتحة .

انجام : المخزومی تقدم بهذا العنوان فی الاسماء ، قد تم الشعبة الرابعة من کتاب شعب المقال ... .

نسخه ها :

1 / 1601 . کاشان ، سید محمد حسین علم الهدی رضوی : 43 - (248) ، نسخ ، عبد الباقی طباطبایی ، صفر 1301ق [نشریه نسخه های خطی : 36 / 7] .

2 / 1602 . قم ، مرعشی : 762 ، از آغاز کتاب تا پایان شعبه چهارم ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

برابر نمونه ، نسخ ، ابو القاسم بن محمد نراقی کاشانی (مؤلف) / احتمالاً ، قبل از 1319ق ، 137 برگ ، 16 سطر ، 21*15 [فهرست مرعشی : 370 / 2] .

3 / 1603 . کاشان ، مدرسه سلطانی : 152 ، از آغاز کتاب تا پایان شعب چهارم ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ جلی ، ابراهیم بن علی اکبر رضوی ، 1327ق ، شماره قبلی نسخه 2/190 می باشد ، نسخه با دو خط و توسط دو نفر کتابت شده است ، 73 برگ ، 18 سطر ، 18*22 [فهرست مدرسه سلطانی ، قدیم : 29 ؛ فهرست مدرسه سلطانی ، جدید] .

322 . صحیفة (أهل) الصفا فی ذکر أهل الاجتباء و الاصطفاء

(عربی)

از : محمد بن عبد النبى اخباری نیشابوری ، ابو محمد (متخلص به سیل) (1232ق)

رساله مفصلی است در فواید رجالی و قواعد علم درایه ، که مؤلف به درخواست برخی از دوستان خود ، در دو جلد نگاشته است . جلد اول این رساله در دوازده

ص: 332

«فایده» و دوازده «عائده» و دوازده «مائدة» تنظیم گردیده و در شب چهارشنبه، یازدهم رجب 1202 در شهر لار به پایان رسیده است. جلد دوم، مشتمل بر فواید و مطالبی در رجال عامه و خاصه است و در شب چهارشنبه بیستم رجب سال 1225 در ری به پایان رسیده است.

[الذریعة : 22 / 15 ؛ مصفی المقال : 428 ؛ التراث العربی : 469 / 3 ؛ فهرست مجلس : 46 / 25 و 152 / 10]

آغاز جلد اول : الحمد لله رب العالمین و سلام علی عباده الذین اصطفی ... انه قد التمس منی جماعة من الاخوان ان اذکر لهم جماعة من اسامی مشایخ الاجازة و الرواة السادة الهداة .

انجام : جلد اول : فلما ماتوا صارت الكتب الینا فقال حدثوا بها فانها حق و لما ختم بحق ارخناه و ختمناه بحق و يتلوه فی المجلد الثانی ... الفراید فی ذکر رجال العامة و الخاصة .

انجام : جلد دوم : و ما اردت الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توكلت و الیه انیب .

نسخه ها :

1 / 1604 . مشهد ، گوهر شاد : 660 ، عنوان معرفی : فایده سوم از رجال میرزا محمد ، نستعلیق ، هاشم مازندرانی ، 1203ق ، رساله پنجم مجموعه [فهرست گوهر شاد :

. [771 / 2]

2 / 1605 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3368 ، جلد اول ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، عبد الغفور بن عبد النبی بن عبد الغفور انصاری لاری (شاگرد مؤلف) ، 1212ق ، لار ، رساله چهارم مجموعه ، کاتب این نسخه را سه ماه پس از تاریخ تألیف کتاب در شهر لار از روی نسخه مؤلف استنساخ نموده است ، «ص 194 - 468» 275 برگ ، 25 سطر ، 15*22 [فهرست مجلس : 1209 / 10] .

3 / 1606 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2829 ، جلد اول ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

برابر نمونه ، نسخ ، مهر علی بن عبد الرضا سبزواری ، 1225ق ، « 350صفحه » 175 برگ ، 22 سطر ، 15*21 [فهرست مجلس : 10 / 152] .

4 / 1607 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6922 ، جلد دوم ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، محمد بن محمد مهدی رضوی همدانی (شاگرد مؤلف) ، 1228ق ، با حواشی ، از روی نسخه مؤلف ، 349 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 615] .

ص: 333

1608 / 5 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7039 ، جلد دوم کتاب ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : المثنی و ابو عبد الله محمد بن سلام البصری و فضالة بن ایوب و محمد بن سعید بن ابی نصر ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، آقا بابا بن ملا- محمد مهدی شه میرزادی (شاهمیرزایی) ، چهارشنبه 19 رجب 1267ق ، 367 برگ ، 29 سطر ، 16*26 [فهرست مجلس : 46 / 25] .

1609 / 6 . تهران ، ملی تهران : 727 / ع ، جلد دوم ، از ابان بن راشد لیثی تا ام شام ، نستعلیق ، محمد حسین بن اسماعیل همدانی ، قرن 13ق ، 455 برگ [فهرست ملی تهران :

. [184 / 8

1610 / 7 . تهران ، سپهسالار : 2678 ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : و اصل و قراء مفردة مشهورة ضعفه جمع من العامة ... ابان بن سعید العاص ، انجام : برابر انجام جلد دوم ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 303 برگ ، 28 سطر ، 21*34 [فهرست سپهسالار : 169 / 5] .

1611 / 8 . تهران ، ملک : 3494 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه [فهرست ملک : 459 / 6] .

1612 / 9 . قم ، مرعشی : 8440 ، جلد اول ، آغاز : الحمد لله... انه قد التمس منی جماعة من الاخوان ان اذکر ، نستعلیق ، عبد الرحیم افشار زنجانی ، 1395ق ، 223 برگ [فهرست مرعشی : 32 / 22] .

1613 / 10 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6923 ، جلد اول ، صفحه آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تصحیح شده ، با حواشی [فهرست آستان قدس : 615 / 6] .

1614 / 11 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2737 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « ص 257 - 487 » 66 برگ [فهرست مجلس : 80 / 9] .

1615 / 12 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3328 ، دو فایده از دوازده فایده را دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « ص 257 - 287 » 16 برگ [فهرست مجلس : 1101 / 10] .

1616 / 13 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7607 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 78 - 113 » 46 برگ [فهرست مجلس : 109 / 26] .

ص:334

14 / 1617 . همدان ، مدرسه غرب : 12416 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 126] .

15 / 1618 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 277 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هشتم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 102 / 2] .

323 . الضعفاء (رجال ابن الغضائری)

(عربی)

از : احمد بن حسین واسطی بغدادی ، ابو الحسین (ابن الغضائری) (قرن 5 ق)

ابن غضائری ، رساله ای دربارهٔ راویانی که تضعیف شده اند ، نگاشته و آن را کتاب الجرح یا الضعفاء نام نهاده که پس از وی به رجال ابن الغضائری شهرت یافته است . این کتاب تا عصر نجاشی و شیخ طوسی موجود بوده است ولی پس از آن ، حدود دو قرن خبری از آن در دست نبوده است تا این که احمد بن طاووس حلّی (م 673 ق) نسخه ای از آن را به دست آورده و تمام آن را در کتابش حلّ الإشکال ، درج نموده است . پس از آن ، ملا عبد الله شوشتری (1021 ق) نسخه ای از کتاب حلّ الإشکال ابن طاووس را به دست آورده و مطالب مربوط به الضعفاء ابن غضائری را استخراج کرده و به صورت مستقل ، تحریر نموده است . امروزه آنچه از کتاب ابن غضائری به دست ما رسیده ، همان تنظیم و ترتیب شوشتری است ، که مشتمل بر نام 160 راوی و ذکر مورد جرح هر کدام است .

چاپ : قم ، دار الحدیث ، با تحقیق و تصحیح استاد سید محمد رضا حسینی جلالی ، همراه با مستدرکاتی که محقق از رجال نجاشی و رجال علامه حلّی و رجال ابن داود استخراج نموده و در آن 65 نام دیگر از کتاب الضعفاء را نیز ذکر کرده است ، قطع وزیری ، 208 صفحه .

[الذریعة : 4 / 288 - 291 و 10 / 88 ؛ مصنفی المقال : 242 ؛ التراث العربی : 4 / 8 ؛ فهرست دانشگاه تهران : 2 / 612 - 615]

آغاز : اعلم - ایدک الله وایانا - انی لما وقفت علی کتاب السید المعظم السید جمال الدین احمد بن طاووس ... الالف ثمانیة عشر رجلا ، ابان بن ابی عیاش و اسم ابی عیاش فیروز ، تابعی روی عن انس بن مالک .

ص: 335

انجام : ابو طالب الازدی البصری الشعرانی و له کتاب یرویه محمد بن خالد البرقی قال اصحابنا لا یعرف هذا الرجل الا من جهته . هذا آخر ما وجدته بخط السيد فقيه اهل البيت احمد بن طاووس ناقلا عن كتاب ابن الغضائری .

نسخه ها :

1 / 1619 . قم ، مرعشی : 155 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، آية الله سيّد شهاب الدين مرعشي ، 2 رمضان المبارک 1355ق ، رساله دوم مجموعه ، « 228 پ - 242 پ » 15 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 175] .

2 / 1620 . تهران ، دانشگاه تهران : 1071 ، آغاز : قال شيخنا ومولانا الحبر المجتهد في العلم والعمل ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 36 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 612] .

324 . ضوابط الأسماء و اللواحق

(عربی)

از : فخر الدين بن محمد علی طریحی رماحی نجفی (1087ق)

رساله مختصری است در ضبط نام ها و کنیه ها و لقب های راویان احادیث و آنانی که نامشان در کتاب های رجال آمده و نیاز به ضبط از لحاظ حرکت و تلفظ دارد .

این کتاب ، به ترتیب حروف ابتدای اسامی در 28 باب و هر باب مشتمل بر چند فصل ، تنظیم شده است . مؤلف ، پس از تألیف کتاب ، دو الحاقیه (الحاقیه اول در انساب ؛ الحاقیه دوم در القاب) به آن اضافه نموده است .

چاپ : تهران ، 1375 ق ، 94 صفحه ، با تحقیق محمد کاظم طریحی

[الذریعة : 15 / 119 ؛ التراث العربی : 4 / 10 ؛ مشار عربی : 599]

آغاز : اما بعد حمد الله والصلاة على محمد وآله الطاهرين فأقول هذا .

انجام : اشهد بصدقه الاعتبار في ممارسة الاخبار و تتبع الآثار و من جاهد فانما يجاهد لنفسه و الله غني عن العالمين .

نسخه ها :

1 / 1621 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 108 ، عنوان معرفی : رساله فی کنی اصحاب الحدیث ، فقط الحاقیه دوم را دارد ، آغاز : اما بعد حمد الله و الصلاة

ص:336

على محمد وآله فهذا الحاق ثان جمعنا فيه الغالب من الكنى التي اشتهر التعبير بها عن جمع من الروايات اوردها مرتبة على ترتيب الحروف الهجائية ترغيبا للراغب و تسهيلا على الطالب ، نسخ ، عبد الله بن محمد جعفر الاصفهاني المشهدى ، جمعه 7 جمادى الثاني 1086ق ، رسالة دوم مجموعه [فهرست چهار كتاب خانه مشهد : 18] .

1622 / 2 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4970 ، عنوان معرفی : الملحقات ، آغاز :

ملحق الاول باب التاريخ من الكافي ، ابواب ... في بيان الكنى و الالقاب التي يعبر بها كثيرا عن الرسول ، باب في بيان اصل النسب ملحق الثاني ، باب ما صدر باب و بابو ، باب ما صدر بابن ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد جعفر بن محمد مهدي اصفهاني ، 1239ق ، در فهرست به عنوان گزيده جامع المقال مؤلف معرفی شده است ، 401 برگ [فهرست مجلس : 14 / 261] .

1623 / 3 . قم ، مرعشي : 3112 ، نسخ ، محسن بن محمد حسين شراره فتونى عاملى ، بدون تاريخ كتابت ، رسالة هشتم مجموعه ، « 291ر - 301ر » 11 برگ [فهرست مرعشى :

339 / 8] .

1624 / 4 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7051 ، آغاز : باب في بيان اصل النسب و معرفة الانساب و نبذ من الالقاب التي يحصل بها كثيرا التمييز بين رواة الاخبار و نقله الآثار ، انجام : برابر نمونه ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رسالة دهم مجموعه ، « ص 286 - 311 » 18 برگ [فهرست مجلس : 25 / 61] .

1 طبقات الرواة

از : مؤلف ناشناخته

ر . ك : مشايخ الإجازة .

1 طبقات الرواة

از : على اصغر بن محمد شفيق چاپلقى بروجردى

ر . ك : طرائف المقال فى معرفة طبقات الرجال .

ص: 337

(عربی)

از: علی اصغر بن محمد شفیع چاپلقی بروجردی (1313 ق)

رساله مفصلی است در شناخت نام های راویان حدیث و اصحاب ائمه (علیه السلام) و مشایخ صاحب اجازه و شرح حال مختصر هر یک از آنها با تعیین عصر یا تاریخ وفات آنان در 31 طبقه، که از مشایخ عصر مؤلف شروع شده و به عصر پیامبر (صلی الله علیه و آله) ختم می شود. تألیف این کتاب در بیستم صفر 1294 به پایان رسیده است.

مؤلف کتابش را در یک مقدمه و ده باب و یک خاتمه تنظیم نموده و عنوان باب های آن چنین است:

المقدمة: فی تعريف علم الرجال و الدراية و الرموز المدونة فيه.

الباب الاول: فی طبقات الرواة.

الباب الثاني: فی الالقاب النسبية و ترجمتها.

الباب الثالث: فی الالقاب الغير النسبية و تراجمها.

الباب الرابع: فی اسماء الائمة و القابهم و كناهم و مدة اعمارهم.

الباب الخامس: فی تعداد المذاهب و الفرق المختلفة.

الباب السادس: فی اقسام الحديث و الاصطلاحات.

الباب السابع: فی اسباب المدح و الذم.

الباب الثامن: فی منشأ اختلاف المذاهب.

الباب التاسع: فی ذكر فوائد نافعة.

الباب العاشر: فی ذكر المفردات من الرجال.

الخاتمة: فیها ثلاثة امور.

چاپ: قم، کتاب خانه آیه الله مرعشی، 1410ق، با مقدمه آیه الله مرعشی قدس سره، تحقیق سیّد مهدی رجایی، دو جلد، 656+688 صفحه.

آغاز: الحمد لله حمدا يستوجب من نعمه اسبغها و من قسمه اوفرها و من عنايته اجلها و اعظمها و من الطافه اشملها و انفعها.

ص: 338

انجام : الثالث في ذكر نبذة من احوال المؤلف ... و الى هنا اختتم المقال وقد كتب هذه الاوراق ... و كان مدة تأليف الكتاب تقريباً سنة كاملة والله الموفق للسداد والحمد لله اولاً و آخراً و باطناً .

نسخه ها :

1625 / 1 . قم ، مرعشى : 377 ، قطعه اى از جزء اول كتاب است ، نسخ ، ميرزا على اكبر ايروانى شرفخانى ، 1384ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست مرعشى : 396 / 1] .

1626 / 2 . قم ، مرعشى : 7634 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، على اصغر بن محمد شفيح چاپلقى بروجردى (مؤلف) ، بدون تاريخ كتابت ، 249 برگ ، 22*15 [فهرست مرعشى : 37 / 20] .

1627 / 3 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامى : 2658 ، عنوان معرّفى : طرائف المقال فى معرفة طبقات الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، در عصر مؤلف ، تصحيح شده ، 215 برگ ، 5 / 21*35 [فهرست مركز احياء : 7 / مخطوط] .

326 . طرق روايت شيخ صفى الدين

(عربى)

از : صفى الدين بن فخر الدين طريحي (بعد از 1100ق)

در اين رساله ، طرق روايتى شيخ صفى الدين طريحي به نقل از كتابش شرح الفخرية ، كه شرحى است بر كتاب پدرش الفخرية فى الفقه الحنيفية (التراث العربى ، ج 4 ، ص 161) گرد آورده شده است .

نسخه ها :

1628 . تهران ، دانشگاه تهران : 6836 ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله هفدهم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 376] .

327 . طرق الشيخ الطوسى

(عربى)

از : محمد جعفر بن سيف الدين شريعتمدار استرآبادى (1263ق)

رساله مختصرى است در شرح طرق روايتى شيخ طوسى . مؤلف در اين رساله ، مشيخة التهذيب را اصل قرار داده و با عنوانهاى «قال - اقول» آن را شرح نموده

ص: 339

است و رجال را از جهت صحّت و یا ضعف ، بررسی نموده تا روایت های کتاب التهذیب و الاستبصار ، از ارسال و ابهام بیرون آید .
تألیف این رساله در سال 1246ق ، پایان یافته است .

چاپ : قم ، دار الحدیث ، با تحقیق علی فرخ ، میراث حدیث شیعه (دفتر دوم) ، صفحات 497 تا 534 .

[الذریعة : 14 / 66 با عنوان «شرح مشیخة التهذیب و الاستبصار» ؛ مصفی المقال :

109 - 110 ؛ التراث العربی : 4 / 27]

آغاز : الحمد لله على نواله والصلاة والسلام على رسوله وآله ، اما بعد فيقول .

انجام : اعلم ان الطرق المذكورة كلها طرق الشيخ الى يونس بن عبد الرحمن في الاستبصار ايضا فطريقه اليه في الكتابين صحيح بلاغبار و
الله العالم وله الحمد الدائم .

نسخه ها :

1 / 1629 . قم ، مرعشی : 3152 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد علی بن ملا محمد حسین کاشانی آرانى ، 11 ذى حجه 1252ق ،
رسالة اول مجموعه [فهرست مرعشى :

. [384 / 8]

2 / 1630 . قم ، مرعشى : 4023 ، نسخ ، آقا بابا بن ملا محمد مهدى شهميرزادى (شاهميرزايى) ، 1255ق ، رسالة دهم مجموعه ، «
96 پ - 101 پ» 6 برگ [فهرست مرعشى : 11 / 28] .

3 / 1631 . تبریز ، سيّد محمد علی قاضى طباطبايى : بدون شماره ، شرح و ترتيب مشيخه تهذيب و استبصار ، بدون نام كاتب ، بدون
تاريخ كتابت ، رسالة نهم از كنوز العلوم مؤلف [نشرية نسخه هاى خطى : 7 / 517] .

328 . طريق ابن بابويه

(عربى)

از : محمد رضا بن على اكبر قمى (قرن 14 ق)

رسالة كوتاهى است در طرُق روايى شيخ صدوق . مؤلف ، اين رساله را در 23 رمضان 1312ق در تهران به پايان رسانيده است .

ص: 340

نسخه ها :

1632 . تهران ، دانشگاه تهران : 8291 ، نستعلیق ، محمّد رضا بن علی اکبر قمی (مؤلف) ، 23 رمضان المبارک 1312ق ، تهران ، رساله دوم مجموعه ، 16 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 17 / 100] .

1 طریق روایة الشہید الثانی

از : زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شہید ثانی)

ر . ک : طریق روایة الصحیفة السجادیة .

329 . طریق روایة الصحیفة السجادیة (طریق روایة الشہید الثانی ، المشیخة)

(عربی)

از : زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شہید ثانی) (965ق)

شہید ثانی در این نوشتہ کوتاہ ، طریقی را کہ بہ وسیلہ آن الصحیفة السجادیة را نقل می کند ، ذکر کردہ است . شہید ثانی ، این مطلب را در پایان نسخہ ای از صحیفہ کہ استنساخ نمودہ ، در ہفتم شعبان 930ق تحریر نمودہ است .

چاپ : در ضمن اجازات بحار الأنوار در دو صفحہ .

آغاز : يقول الفقير إلى عفو الله تعالى زين الدين بن علي كاتب هذا الكتاب لطف الله تعالى به اني ارويہ عن شيخنا الاجل الشيخ علي بن عبد العالي الميسري العاملی .

انجام : عن السيد ابي الرضا فضل الله بن علي الحسيني عن السيد ابي الصمصام بسنده وذلك في ... .

نسخه ها :

1 / 1633 . تهران ، دانشگاه تهران : عکس 6143 ، عنوان معرفتی : روایت الصحیفة السجادیة ، بدون نام کاتب ، 1130ق ، رساله دهم مجموعه ، یک برگ [فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 3 / 242] .

2 / 1634 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3901 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، بہ ضمیمہ صحیفہ سجادیہ تحریر شدہ است ، یک برگ [فهرست مجلس :

[1926 / 10] .

ص: 341

1635 / 3 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4873 ، عنوان معرّفی : المشیخه ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوازدهم مجموعه ، « 51 - 52 » برگ [فهرست مجلس : 14 / 12] .

1636 / 4 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 3046 ، عنوان معرّفی : طریق روایة الشہید الثانی ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دهم مجموعه [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 2 / 43] .

330 . طریق روایة الصحیفة السجادیة

(عربی)

از : محمد تقی بن مقصود علی اصفهانی ، مجلسی اول (1070 ق)

نوشته کوتاهی است که مجلسی در رمضان 1063 ق تحریر نموده و در آن ، طریق روایت خود از کتاب الصحیفة السجادیة را بیان نموده است .

چاپ : در بخش اجازات بحار الأنوار .

نسخه ها :

1637 / 1 . تهران ، دانشگاه تهران : 6836 ، محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی ، چهارشنبه 3 شوال 1280 ق ، در خانه خود در یزد ، از روی خط مجلسی اول ، رساله دهم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 376] .

1638 / 2 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 701 ، عنوان معرّفی : رساله پیرامون سند صحیفة ، سید مصطفی صفایی خوانساری ، بدون تاریخ کتابت [فهرست اهدایی رهبری : 130 و 172] .

331 . طریق روایة الصحیفة السجادیة

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی مجلسی ، علامه (1110 ق)

نوشته کوتاهی است که مجلسی در آن ، طریق روایت خود از الصحیفة السجادیة را بیان نموده است .

چاپ : این نوشته را علامه مجلسی در بخش اجازات بحار الأنوار درج نموده است .

ص: 342

نسخه ها :

1 / 1639 . تهران ، دانشگاه تهران : میکرو فیلم 3046 ، محمد مقيم بن محمد باقر اصفهانی ، 6 شوال 1067ق ، رساله ششم مجموعه [فهرست میکرو فیلمهای دانشگاه تهران :

. [43 / 2 .

2 / 1640 . تهران ، دانشگاه تهران : 6836 ، محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی ، قرن 13ق ، رساله یازدهم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 376 / 16] .

332 . طریق روایة کتاب من لا یحضره الفقیه

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد تقی مجلسی ، علامه (1110 ق)

در فهرست میکرو فیلم های دانشگاه تهران (ج 2 ، ص 43 ، میکرو فیلم 3046 و ج 3 ، ص 242 ، عکس 6143 که عکس همان میکرو فیلم سابق است) ، خاتمه کتاب الوجیزة فی الرجال علامه مجلسی به عنوان رساله مستقل تلقی و با عنوان بالا معرفی شده است .

333 . عدة الخلف فی عدة السلف

(عربی)

از : علی بن شیر علی بروجردی جالبردی سهوری ، شیخ (1328 ق)

منظومه مفصلی است در شرح حال علما و مجتهدین و ائمه (علیه السلام) ، مشتمل بر دو باب و هر باب در چند فصل با این عناوین :

الباب الاوّل : فی العلماء و المجتهدین ، مشتمل بر ده فصل و یک خاتمه با این عناوین :

الفصل الاوّل : فی ذکر الائمة الهداة الثقات الفقهاء الاجلاء علماء اعلام البشر فی القرن الثالث عشر .

الفصل الثانی : فی ذکر الفقهاء الهادین سدة شرع سیّد البریة فی الثانی عشر من القرون الهجرية .

الفصل الثالث : فی ذکر الفقهاء اعلام الدین و شیوخ الایمان فی الحادی عشر من قرون هجرة سیّد الانس و الجان .

ص: 343

الفصل الرابع : فى ذكر الفقهاء الثقات العلماء الاثبات هداة الخلق و حماة الدين فى عاشر المآت .

الفصل الخامس : فى ذكر اعلام الامة و نواب الائمة الدعاة الى رحمة الله الواسعة فقهاء الدين فى المائة التاسعة .

الفصل السادس : فى ذكر الهداة الاطيين الفقهاء الانجين اعلام الآفاق حفظة الشرع فى ثامن الطباق .

الفصل السابع : فى ذكر اعلام الدين لهداة المهديين فقهاء الفرقة الناجية التابعة اكابر المذهب فى المائة السابعة .

الفصل الثامن : فى ذكر الاجلة الاخير الاكابر فقهاء الفرقة المهديية الامامية فى القرن السادس من القرون الاسلامية .

الفصل التاسع : فى ذكر الاكابر الاقدمين الافاخم الاعلمين المحبين للآثار الطامسة فقهاء الدين فى الطبقة الخامسة .

الفصل العاشر : فى ذكر الاكابر الاكاملين الاجلة النبيلين فقهاء الملة فى المئة الرابعة من هجرة سيد المرسلين - صلى الله عليه وآله وسلم .

.-

خاتمة باب اول ، مشتمل بر شش فايده است :

1 . فى ذكر مشايخ شيخ الطائفة الطوسى .

2 . فى ذكر مشايخ محمد بن على بن بابويه القمى .

3 . فى ذكر مشايخ ثقة الاسلام الكلينى .

4 . فى ذكر جملة من النساء العالمات فى زمان الغيبة .

5 . فى ذكر ما اصطلاح عليه القوم فى تعبيراتهم عن اسماء العلماء فى الكنى و الالقاب و الانساب .

6 . فى ذكر جملة من اكابر فقهاء العصر اى قرن الرابع عشر .

الباب الثانى : فى ذكر احوال المعصومين الاطائب الهداة و ذكر من بعد عصرهم من الشيعة المصنّفين و الرواة (مشتمل بر دوازده مقاله ، هر امام در يك مقاله و هر مقاله در هشت فصل با اين عنوان ها : فى اسمه و لقبه ، فى نسبه ، فى ولادته و وفاته ، فى اولاده ، فى اوصافه ، فى معجزاته ، فى اصحابه المؤلفين ، فى بقية اصحابه غير مؤلفين) .

[الذريعة 15 / 227 ؛ مصفى المقال : 309]

آغاز :

الحمد للعالم بالسرائر

انجام : فحيث قال التال كانوا عجباً قال و قتلى كان منهم عجباً

نسخه ها :

1641 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامى : 2295 ، از اول كتاب تا ابتدای فصل هفتم از احوال امام حسين (عليه السلام) را داراست ، آغاز برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 14 ق ، 141 برگ ، 12 سطر ، 11*16 [فهرست مرکز احياء : 6 / مخطوط] .

334 . عدة الرجال

(عربی)

از : محسن بن حسن اعرجی کاظمی (1227 ق)

مرحوم سيّد حسن صدر ، رساله ای در شرح حال مؤلف به نام ذکرى المحسنين نگاشته و در آن عنوان کرده که مؤلف ، نگارش این رساله را برای فرزندش سيّد علی شروع نموده است و پس از آن که دوازده فايده اول آن را نوشت ، پسرش وفات کرد و نوشتن کتاب را ادامه نداد .

پس از آن شش فايده ديگر به کتابش اضافه نمود که در مجموع هيچده فايده را در درايه و کلیات رجال شامل گردید که فهرست فواید آن چنین است :

الفائدة الاولى : ضبط اعمار آل الله (فی تواریخ اهل البيت) .

الفائدة الثانية : فی فرق الشيعة .

الفائدة الثالثة : فی المصنّفين القدماء .

الفائدة الرابعة : فی وجه الاخذ بخبر العدل .

الفائدة الخامسة : فيما يقع به الجرح و التعديل و المدح و القدح .

الفائدة السادسة : فيما يكتفى به فی الجرح و التعديل .

ص: 345

الفائدة السابعة: فى التعارض .

الفائدة الثامنة: فى ذكر اصحاب الإجماع .

الفائدة التاسعة: فى بيان اصحاب العدة و ما يجرى مجراها .

الفائدة العاشرة: فى بيان اسماء رجال يكثر دورها و يشتبه امرها (مشاركات) .

الفائدة الحادية عشر: فى بيان الفاظ تلهج بها السننهم (فى شرح بعض المصطلحات) .

الفائدة الثانية عشر: ذكر الرجل فى باين متناقضين .

فهرست شش فايده الحاقى چنين است :

الفائدة الاولى: فى ذكر كثير من الرواة المنحرفين .

الفائدة الثانية: من مشيخة العصابة طعن عليهم ...

الفائدة الثالثة: فى ذكر بعض اكابر الصحابة و التابعين و النواب و السفراء .

الفائدة الرابعة: فى بيان ما يحتاج الى البيان و هى امور .

الفائدة الخامسة: ذكر بعض مشايخ العامه .

الفائدة السادسة: مشيخة الصدوق و التهذيبيين .

چاپ: قم ، مؤسسة الهداية لاحياء التراث ، 1415 ق ، دو جلد ، 504 + 492 صفحه .

[الذريعة : 15 / 226 ؛ مصفى المقال : 387 ؛ التراث العربى : 4 / 49]

آغاز: الحمد لله... اما بعد ... لما كان معرفة مقامات الرجال مما يدور .

انجام: و مع انه من الجائز ان يكون روى عن يشار كه فى الاسم و روى عنه من يشار كه .

نسخه ها :

1 / 1642 . تهران ، دانشگاه تهران : 988 ، نسخ ، حاجى نورى ، 1320ق [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 626] .

2 / 1643 . قم ، مرعشى : 5242 ، آغاز: برابر نمونه ، انجام: بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، 204 برگ [

فهرست مرعشى : 14 / 38] .

1 عديمة النظر في أحوال أبي بصير

از : مهدي بن حسن بن حسين موسوي خوانساري ، سيد

ر . ك : تحقيق أحوال أبي بصير ، رسالة في ...

ص:346

(عربى)

از: محمد مجاهد طباطبایى حائرى، سید (1242 ق)

در این اثر، اسامى رجالیان به ترتیب حروف تهجى آمده است، مشتمل بر شرح حال حدود صد نفر، که هر شخص را تحت فایده ای ذکر نموده و در پایان، کنیه ها و القاب آنها آمده و پس از آن، در خاتمه چند فایده رجالی آورده است. شیخ آقا بزرگ در الذریعة (ج 15، ص 340) عنوان نموده که نسخه اصل این رساله نزد نوه مؤلف (سید حسین بن جعفر بن علی نقی بن حسن بن مصنف) موجود است.

[مصفى المقال : 441 ؛ الذریعة : 10 / 146 با عنوان «رجال السید المجاهد محمد» و 15 / 340]

آغاز: الحمد لله رب العالمین... باب ما اوله الهمزة فائدة احمد بن عمر الحلبي ثقة لما اشار اليه فى الوسيط.

انجام: اورده النجاشى و قلده فيه بعض المتأخرين ما لا يخفى شيئاً عنه و الله تعالى اعلم بحقايق الامور.

نسخه ها :

1 / 1644 . قم، مرکز احیاء میراث اسلامى : 2581، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعلیق، محمد علی بن ملا محمد برغانى، جمعه 27 جمادى الاول 1223 ق، در اصفهان مدرسه شاهزاده ها تحریر شده است، تصحیح شده، رساله دوم مجموعه، « 5 پ - 17 پ » 12 برگ، 26 سطر، 15*21 [فهرست مرکز احیاء : 7 / منخطوط] .

2 / 1645 . تهران، دکتر علی اصغر مهدوى : 540، نستعلیق، صدر الدین بن علی محمد استرآبادى، 1261 ق، رساله دوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 2 / 121] .

(عربى)

از: محمد حسین بن هبة الله رضوى کاشانى، علم الهدى (1385 ق)

رساله مفصله لى است در رجال . مؤلف، این کتاب را به ترتیب حروف تهجى در 28 باب تنظیم نموده و در پایان، خاتمه ای در ده فصل آورده است . او جلد اول کتابش (از حرف الف تا پایان ز) را در روز چهارشنبه، نوزدهم ذیحجه

ص: 347

1334ق و جلد دوم را در هفتم محرم 1335ق به پایان رسانیده است . شرح حال مؤلف و فهرست نسخ خطی کتاب خانه اش در نشریه نسخه های خطی (دفتر 7، ص 29 - 94) مندرج است .

چاپ : تهران ، شرکت طبع کتاب ، 1375ق ، جلد اول از آغاز کتاب تا پایان حرف زا ، به کوشش مهندس شهاب الدین رضوی و مقدمه محمد ابراهیم موسوی کاشانی و تصحیح شیخ محمد عیسی محمدی و رضا نوری ، 317 صفحه ، به قطع وزیری .

[الذریعة : 15 / 352 ؛ مرآة القاسان : 307 ؛ معجم المطبوعات العربية : 304]

آغاز : سبحان من قوم الرجال وقوی محمداً بالارسال و اسند الطربال بالآل و بعد ...

الباب الاول حرف الالف آدم بن اسحق بن عبد الله بن سعد الاشعري القمي ثقة جليل القدر روى عنه احمد بن ابى عبد الله البرقي و محمد بن عبد الجبار .

نسخه ها :

1646 . کاشان ، سیّد محمد حسین علم الهدی رضوی : 54 - (594) ، شامل تمامی کتاب ، نسخ ، ابراهیم بن علی اکبر رضوی و محمد حسین بن هبة الله رضوی (مؤلف) ، شنبه 7 محرم 1335ق ، بخش اول آن به خط نسخ توسط مؤلف تحریر شده و بخش پایانی به دست ابراهیم بن علی اکبر رضوی کاشانی تکمیل شده است ، ربعی [نشریه نسخه های خطی : 37 / 7] .

337 . غاية الآمال في استعلام أحوال الرجال

(عربی)

از : علی بن محمد جعفر شریعتمدار استر آبادی (1315 ق)

رساله مفصلی است در رجال . مؤلف ، ترتیب مطالب این کتاب را بر اساس کتاب منتهی المقال ابو علی حایری قرار داده و مطالب آن کتاب را تماماً با عنوان «اصل» و آنچه از کتاب های دیگر افزوده با عنوان «فصل» آورده و سپس مطالب خود را با عنوان «وصل» افزوده است . تألیف این کتاب در دوازدهم شوال 1302ق پایان یافته است . مؤلف ، چند رساله دیگر در رجال و درایه به نام های : رموز الأقوال ، مبدء الآمال ، المبدأ والمآل و منتهی الآمال دارد که در ذیل عنوان های خود ، معرفی شده اند .

[الذریعة : 16 / 5 ؛ مصفی المقال : 324 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء میراث :

[76 / 1

ص:348

آغاز: الحمدك اللهم يا ذا القوة الباهرة والسطوة القاهرة والرحمة الوافرة .

نسخه ها :

1647 . قم ، مركز احياء ميراث اسلامي : عكس 63 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علي بن محمد جعفر شريعتمدار استرآبادي (مؤلف) ، 12 شوال 1302 ق ، تصحيح شده و حاشيه دارد ، « 697 صفحه » 349 برگ [فهرست عكسي مركز احياء : 76 / 1] .

338 . فائده رجالية

(عربي)

از : حسن بن محمد علي مدرس يزدي ، سيد (قرن 13 ق)

فايده مختصري است در رجال كه مؤلف ، در اثنای چند رساله فقهي خود ، تحرير نموده است .

آغاز : فايده من الحسن الحسنی الحسيني بن العلامة المدرس اليزدي .

نسخه ها :

1648 . يزد ، وزيري : 2083 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله چهارم مجموعه ، گويابخط مؤلف ، « 149 - 151 » 3 برگ [فهرست كتاب خانه وزيري : 1158 / 4] .

339 . فائق المقال في علم الحديث و الرجال

(عربي)

از : احمد بن عبد الرضا بصري خراساني ، مهذب الدين (قرن 11 ق)

رساله مفصله است در علوم حديث و رجال . مؤلف ، ابتدا فصولي در علم درايه و فوايد رجالي آورده است و پس از آن ، رجال را به ترتيب حروف تهجي ذكر نموده و در پايان ، فوايدي در رجال و همچنين طُرُق روايي خود را بيان نموده است . در فهرست نسخ خطي كتاب خانه ملك (ج 1 ، ص 329) تاريخ تأليف اين رساله ، رجب 1085 ق در حيدر آباد هند ذكر شده ؛ ولي در جای ديگري از فهرست همان كتاب خانه (ج 6 ، ص 495) تاريخ تأليف ، ماه پنجم سال 1079 ق ، در هرات درج شده است .

چاپ : قم ، 1380 ش ، مؤسسه دار الحديث ، با تحقيق آقای غلامحسين قيصریه ها

ص:349

با تصحیح از روی نسخه میکروفیلم کتابخانه محقق طباطبائی و نسخه شماره 3572 کتاب خانه ملک .

[الذریعة : 16 / 91 ؛ معجم اعلام الشيعة ، طباطبائی : 44 - 47 ؛ التراث العربی :

143 / 4 ؛ مصفی المقال : 50 - 52]

آغاز : اما بعد الحمد لولیه واهله والصلوة علی نبیه وآله فیقول الجانی .

انجام : علی بن بابویه القمی اعلی الله درجته و رفع رتبته عن احمد بن محمد عن ابيه عن علی بن اسماعیل عن عبید الله عن عبد الله عن موسی بن ابراهیم المروزی عن الامام الحجة الهمام الكاظم موسی بن جعفر علیهما السلام والتحية والاکرام .

نسخه ها :

1 / 1649 . انگلستان * ، لندن ، موزه بریتانیا : 8459 or . مهذب الدین احمد بن عبد الرضا (مؤلف) ، 1085ق ، 158 برگ ، سابقه :

1- کتابخانه محقق طباطبائی : عکس 39 ، 2- کتابخانه محقق طباطبائی : 197 ، 3- کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 600 ،

4- کتابخانه محقق طباطبائی : میکروفیلم 199 . [یادنامه محقق طباطبائی :

1442 / 3 و 1480 و 1535 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 2 / 192] .

2 / 1650 . تهران ، ملک : 3567 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 189 برگ [فهرست ملک : 1 / 392] .

3 / 1651 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7440 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، مهدی بن محمد طاهر خوانساری ، 1

شعبان 1222ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 96 » 96 برگ [فهرست مجلس : 25 / 419] .

4 / 1652 . قم ، مرعشی : 5641 ، آغاز : فصل استعمال من اشترک الاسم فقط وهو ، نسخ ، محمد علی بن محمد مهدی طباطبائی ،

جمادی الاول 1272ق ، 126 برگ [فهرست مرعشی : 15 / 39] .

5 / 1653 . تهران ، مدرسه مروی : 514 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، 1273ق ، رساله اول مجموعه ، 80 برگ [فهرست مدرسه

مروی : 283] .

6 / 1654 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : بدون شماره ، نسخ ، مهذب الدین احمد بن عبد الرضا (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 140

برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکروفیلم 1588 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 / 357] .

7 / 1655 . تهران ، ملک : 3572 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست ملک : 6 / 495] .

340 . فوائد الفوائد

(عربی)

از: جعفر بن محمد حسینی سبزواری (قرن 13 ق)

در فهرست، هیچ توضیحی در مورد این رساله داده نشده است.

نسخه ها:

1656 . قم، مرعشی: بدون شماره، نسخ، جعفر بن محمد حسینی سبزواری (مؤلف)، قرن 13 ق، رقعی [مجله میراث شهاب: 20 / 11].

341 . فضائل الصحابة

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

فایده مختصری است در بیان فضایل صحابه، به نقل از احادیث شیعی.

نسخه ها:

1657 . تهران، دانشگاه تهران: 7468، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 10 ق، رساله سوم مجموعه، «ص 143 - 148» 3 برگ [فهرست دانشگاه تهران: 16 / 580].

1 الفوائد الرجالية

از: عبد النبي بن علی بن احمد مدنی کاظمی

ر. ک: تکملة نقد الرجال.

342 . الفوائد الرجالية

(عربی)

از: محمد بن حسن عاملی مشغری (شیخ حر عاملی) (1104 ق)

دو فایده رجالی است که شیخ حر عاملی تحریر نموده و در نسخه ها به نقل از خط شیخ حر تحریر شده است. عنوان این دو فایده چنین است:

1 - فايده اى دربارة اصحاب اجماع ، با اين سر آغاز : فى الجماعة الذين وثقهم الائمة عليهم السلام او اثنوا عليهم او امروا بالرجوع اليهم .

ص:351

2 - مطالبی که شیخ حر از کتاب انتخاب الجید من تنبیهات السید دمستانی در رجال در دو برگ، نقل نموده است .

نسخه ها :

1 / 1658 . مشهد، دانشکده الهیات : 1950 ، شیخ محمد ، دوشنبه 28 محرم 1124ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 13*20 [فهرست الهیات مشهد : 987 / 3] .

2 / 1659 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9089 ، شامل هر دو فایده ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در پایان نبذة الرجال مؤلف تحریر شده است ...

3 / 1660 . قم ، گلپایگانی : 130 / 8 / 120 ، شامل هر دو فایده ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در پایان نبذة الرجال مؤلف تحریر شده است ، 18 سطر ، 10*15 .

343 . الفوائد الرجالية

(عربی و فارسی)

از : مؤلف ناشناخته

بیان فواید مختلف رجالی است که در فهرست ها با عنوان های مختلف، معرفی شده است.

نسخه ها :

1 / 1661 . قم ، گلپایگانی : 981 / 6 / 71 ، آغاز : فائدة الرواة ان اتفقت اسماؤهم و اسماء آبائهم فصاعدا او اختلف ، نسخ و تحریری ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 34 پ - 36 ر » 3 برگ ، 19 سطر [فهرست گلپایگانی ، جدید : مخطوط] .

2 / 1662 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 40 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 17] .

3 / 1663 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7051 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، شامل چند فایده کوتاه در رجال با این عنوانها : فائدة فی معرفة الصحابی در 5 سطر (ص 281) موالید المعصومین علیهم السلام از باب التاريخ کافی کلینی (ص 281 - 284) کنیه ها و اسماء مشترک و خاص معصومین علیهم السلام (ص 284 - 285) باب من کثرت عنهم الروایة من الرجال و ذکر لهم فی کتب الجرح و التعديل (ص 285 - 286) باب فی معرفة من اجتمعت العصابة علی تصدیقهم (ص 286) ، « 281 - 286 » 3 برگ ، 25 سطر ، 15*21 [فهرست مجلس : 61 / 25] .

ص: 352

1664 / 4 . قم ، طبسی حائری : 766 ، آغاز : الحمد لله... و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرين فائدة مما يتوقف عليه الاجتهاد من العلوم علم الرجال و هي في الحقيقة ليس من قبيل ساير العلوم التي هي عبارة عن جملة من المسائل التي تشترك في البحث عن احوال امر وحداني يعبر عنه بالموضوع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، بحث کوتاهی است درباره موضوع علم رجال و تفاوت آن با علم تاریخ و چگونگی دخل آن در اجتهاد ، رساله دوم مجموعه ، « 55 - 63 پ » 9 برگ [فهرست کتاب خانه طبسی] .

1665 / 5 . قم ، رضا استادی : 3 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق [فهرست یکصد و شصت نسخه خطی : 58] .

1666 / 6 . قم ، مدرسه حجازیها : 80 / 57 / 8410 ، آغاز : فی بیان اصطلاحات المتداوله فی الفن و فائدها و غيرها من المباحث المتعلقة بها قولهم ثقة مر بیانه مع بعض ما يتعلق به ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، بخشی از رساله مفصّلی است در اصطلاحاتی که در علم حدیث و رجال ، کاربرد دارند . نسخه حاضر از نیمه دوم رساله شروع می شود و مؤلف در توضیح لفظ ثقة ، از شیخ محمد بن حسن مطلبی را نقل می کند . او از محمد باقر سبزواری با عنوان : «فاضل الخراسانی فی ذخیره» یاد می کند . او همچنین به رساله رجالی جدّ خودش حواله می دهد . مؤلف در این رساله 28 اصطلاح رجالی را که در کتاب های رجال شیعه در توصیف حال رجال کاربرد دارند ، توضیح داده و نظر علمای رجال را درباره آنها بیان نموده است . او این مطلب را به عنوان مقدمه ای برای کتاب رجالی خود نگاشته است ، رساله پنجم مجموعه ، « گ 27 - 33 » 7 برگ ، 15*22 [فهرست مدرسه حجازیها] .

1667 / 7 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13567 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 101 پ - 105 پ » 5 برگ [فهرست مجلس : 37 / 62] .

1668 / 8 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4900 ، عنوان معرفی : فایده ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله صد و نهم مجموعه ، در فهرست چنین معرفی شده :

«فایده ای است رجالی که در آن از کتاب رجال میرزا محمد استرآبادی و خلاصه علامه یاد میشود» ، « 302 پ - 303 ر » 2 برگ [فهرست مجلس : 14 / 105] .

1669 / 9 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 514 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، در صفحه 11 این مجموعه چنین نوشته شده : «کتب رجال که الحال شایع نمی باشد بدین موجب می باشد ، کتاب رجال صدوق ، رجال احمد بن

محمد بن خالد البرقی، رجال عقیقی، رجال ابن غضایری، رجال اصل نجاشی، رجال ابن طاووس، رجال کبیر علامه حلّی، کشف المقال، رجال ابن نوح استاد نجاشی، رجال ابن عنبه زیدی مذهب، رجال سیّد یوسف کربلایی در عهد سلاطین صفویه، کتاب حاوی شیخ عبد النبی جزایری، جامع الاصول ابن اثیر، تقریب ابن حجر». و در صفحه 86 تا 88 آن چند یادداشت متفرقه است بدین ترتیب: تقسیمات حدیث، ضبط واژه «مشکدانه» لقب یک از محدثان و «بتحریره» به ضم اول (از زیدیه) و ارکان اربعه حدیث به نقل از رجال سیّد مصطفی [فهرست مجلس: 22 / 233].

10 / 1670. تهران، ملک: 3563، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله هفتم مجموعه [فهرست ملک: 6 / 491].

11 / 1671. مشهد، دانشکده الهیات: 1436، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله چهارم مجموعه [فهرست الهیات مشهد: 2 / 584].

12 / 1672. بابل، مدرسه صدر: 241، عنوان معرفی: فائده یشتمل علی معرفة مشایخ کلینی نقل از خط سیّد قائنی، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، «1 صفحه» 1 برگ [فهرست مدرسه صدر: 171].

344. الفوائد الرجالية

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

رساله مفصلی است در کلیات علم رجال، مانند اصطلاحات مدح و ذم و چگونگی رجوع به کتب رجال و... مؤلف این رساله، از دانشمندان شیعی سده سیزدهم هجری است.

آغاز: منها ما يستفاد منه مدح الراوی و حسن فعاله مطابقة و حسن حاله بالالتزام كعدل و ثقة و خیر و دین و نحو ذلك، و منها ما بالعکس كصحیح الحدیث و...

انجام: الا ما كان قصده ابو الحسين احمد ابن الحسين ابن عبد الله فانه عمل كتابين احدهما ذكر فيه المصنفات و الاخر ذكر فيه الاصول و استوفيهما على ما وجدته و قدر عليه غير ان هذين كتابين احد من اصحابنا و اخترم هو رحمه الله و عمد بعض ورثته الى اهلاك هذين الكتابين و غيرهما من الكتب على ما حكى بعضهم عنهم. الى هذا تمت الكتاب بعون الله.

ص: 354

نسخه ها :

1673 . قم ، آستان معصومه (س) : 4 : 138 - 5823 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، در اول نسخه تملک مرحوم سید مصطفی صفائی خوانساری در ربیع الثانی 1359ق ، 111 برگ ، 11 سطر [فهرست آستان معصومیه(س) ، دانش پژوه : 148] .

345 . الفوائد الرجالية

(عربی)

از : ابو الهدی بن ابی المعالی کلباسی ، کمال الدین (1356 ق)

رساله مفصّلی است در فواید رجالی و مسائل علم درایه ، مشتمل بر سی فایده . در این رساله ، مؤلف از الرسائل الرجالية پدرش در موارد متعدّد نقل می کند .

[الذریعة : 16 / 337 ؛ مصفی المقال : 40]

آغاز : الحمد لله الذی تحیرت فی بیداء الوهیته الالباب و الاذکیاء و غرقت فی ابهار معرفته عقول اعظم الاقطاب و الاولیاء .

انجام : قال فی الدر المنثور نقلا ذکر فی بعض الناس ان تلمیذا و تلامیذ و نحوهما مما فی هذه المادة .

نسخه ها :

1 / 1674 . قم ، مسجد اعظم : 1463 ، تا فایده 25 را دارد ، از انجام افتادگی دارد ، آغاز :

برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 111 برگ ، 19 سطر ، 11*17 [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 309 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

2 / 1675 . اصفهان ، شیخ احمد بیان الواعظین : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، مرحوم شیخ احمد بیان الواعظین در کتابش خلد برین عنوان نموده که نسخه ای از آن در کتابخانه اش موجود است . [مصفی المقال : 40] .

346 . الفوائد الرجالية

(عربی)

از : اسماعیل بن محمد حسین خواجهی اصفهانی مازندرانی (1173 ق)

رساله مفصّلی و مهمی است در برخی مسائل علم رجال و بررسی حال تعدادی از

ص: 355

رجال حدیث که مطالب آن به صورت «فایده - فایده»، درج شده و فصل بندی مشخصی ندارد و مجموعاً شامل 61 فایده است .

چاپ : مشهد ، 1372 ش ، آستان قدس رضوی ، با تحقیق سید مهدی رجایی ، 358 ص ، قطع وزیری .

[الذریعة : 16 / 337 ؛ التراث العربی : 4 / 208 ؛ مصفی المقال : 77]

آغاز : اقول بعد الحمد والصلوة و انا ... هذه فوائد و زوائد استفدت بعضها من الكتب المصنفة فی الرجال و بعضها من كتب الاخبار ...
فائدة اقول لما اشتهر بين متأخرى اصحابنا .

انجام : فوجب العمل بمنقولاته و ان تفرد بنقلها اذا لم يكن فى الطريق مانع من غير جهته . الى هنا وجد بخطه رحمه الله تعالى .

نسخه ها :

1 / 1676 . قم ، مرعشى : 4973 ، نستعليق ، لطف الله كوپايى ، 1175 ق ، رساله اول مجموعه ، 103 برگ [فهرست مرعشى : 13 / 168] .

2 / 1677 . قم ، مدرسه حجازيها : 8241 / 56 / 91 ، آغاز : برابر نمونه ، احمد بن ابراهيم بن محمد مطرى ، 17 صفر 1176 ق ، « گ 29 - 120 » 92 برگ ، 22 سطر ، 14*21 [فهرست مدرسه حجازيها] .

3 / 1678 . تهران ، ملك : 3523 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 12 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 84 پ » 84 برگ [فهرست ملك : 463 / 6] .

4 / 1679 . قم ، مرعشى : 7371 ، نسخ ، محمد بن محمد باقر بيهودى قاننى خراسانى ، سه شنبه رجب 1248 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 76 پ - 162 پ » 87 برگ [فهرست مرعشى : 19 / 173] .

5 / 1680 . قم ، مرعشى : 5444 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 3 شعبان 1300 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 108 پ » 108 برگ [فهرست مرعشى : 14 / 227] .

6 / 1681 . مشهد ، آستان قدس رضوى : اهدايى رهبرى 837 ، سيد احمد بن محمد رضا حسيني خوانسارى ، 1343 ق ، رساله اول مجموعه [فهرست اهدايى رهبرى : 301] .

7 / 1682 . تهران ، ملك : 3498 ، عنوان معرفى : الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 14 ق ، در فهرست اين نسخه از تأليفات اسماعيل هلال الدين خويى قلمداد شده ، كه صحيح نيست ، 96 برگ ، سابقه : كتابخانه دار الحديث : عكسى [فهرست ملك : 1 / 239] .

1683 / 8 . قم ، مرعشی : 3112 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، 118 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 336] .

1684 / 9 . قم ، مرعشی : 446 ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 81 برگ [فهرست مرعشی : 50 / 2] .

347 . الفوائد الرجالية

(عربی)

از : حسن بن زین الدین عاملی ، ابو منصور (صاحب معالم) (1011 ق)

مؤلف در مقدمهٔ کتاب منتقى الجمان فى الأحادیث الصحاح و الحسان خود ، دوازده مقدمه در علم رجال و درایه آورده که در برخی نسخه ها به صورت جداگانه و به نام الفوائد الرجالية تحریر شده است . عنوان فایده های این مقدمه چنین است :

- 1 . اقسام الحدیث باعتبار اختلاف احوال رواته .
- 2 . طرق معرفة عدالة الراوى .
- 3 . فى دأب المشايخ الثلاثة فى ذكر السند .
- 4 . طريق المؤلف الى مشايخ الثلاثة الاوّل .
- 5 . فى بيان طرق الشيخ .
- 6 . فى طريق تمييز المشتركات .
- 7 . توهم جماعة من متأخري الاصحاب الاشتراك فى اسماء ليست بمشتركة .
- 8 . عدم التصريح باسم الامام فى بعضى الاحادیث .
- 9 . رواية المتقدمون عن جماعة ليس لهم ذكر فى كتب الرجال .
- 10 . عدول الشيخ عن السند المتضح الى غيره لكونه اعلى .
- 11 . فى بيان عدة الكلینى .
- 12 . محمّد بن اسماعيل فى اوائل اسانيد الكافى .

چاپ : در مقدمه منتقى الجمان .

آغاز: حمدله اما بعد فهذا اثني عشر فائدة في الرجال للعالم ... الشيخ حسن ...

مقدمة شتمل على فوائد اثني عشرة، الفائدة الاولى: اصطلاح المتأخرون من اصحابنا على تقسيم الخبر باعتبار اختلاف احوال رواته الى اقسام الاربعة.

انجام: و الصواب ما الحقناه و يقوى في خاطري ادخال الحديث المشتمل عليه في قسم الحسن.

نسخه ها:

1 / 1685 . تهران ، ملی تهران : 2125 / ع ، آغاز: برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1270 ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 127 - 145 » برگ [فهرست ملی تهران :

11 / 330 و 333] .

2 / 1686 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1622 (1303) ، عنوان معرفی : فوائد في الدراية ، آغاز: الحمد لله رب العالمين فهذا اثني عشر فوائد الرجال ، انجام: برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت [فهرست مجلس : 4 / 319] .

3 / 1687 . قم ، گلبايگانی : 39 / 115 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، رساله چهارم مجموعه ، « 17 - 28 پ » 9 برگ ، 5 / 15 * 21 [فهرست گلبايگانی ، جديد] .

4 / 1688 . مشهد ، دانشکده الهيات : 1192 ، عنوان معرفی : الفوائد الاثني عشر الرجالية ، آغاز: بسمله حمدله وصلوة اما بعد فيقول الاحقر الاذل محمد باقر بن محمد اكمل ... هذا اثنا عشر فوايد الرجالية للعالم الفاضل الكامل الشيخ حسن ، شكسته نستعليق ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه [فهرست الهيات مشهد : 2 / 323] .

5 / 1689 . قم ، شيخ حيدر على مؤيد : 409 ، عنوان معرفی : منتقى الجمان في الاحاديث الصحاح و الحسان ، آغاز: الحمد لله الذي نظقت بحديث وجوب ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، « 2 - 26 پ » 25 برگ ، 19 سطر ، 5 / 12 * 5 / 19 سم [فهرست مؤيد : 1 / 333] .

1 الفوائد الرجالية

از: حسين بن ابراهيم حسيني قزويني ، مير حسينا

ر . ک : الرجال .

ص: 358

(عربی)

از: محمد بن محمد باقر قائمی خراسانی (قرن 13 ق)

رساله متوسطی است در برخی مسائل علم رجال که مؤلف در هنگام مطالعه کتب اخبار، بدانها دست یافته و تحریر نموده است و پس از آن، برخی احوال راویان را به آن افزوده است. او این رساله را با عنوان های «فائدة - فائدة» تنظیم نموده، که شامل 51 فایده و یک خاتمه است. مؤلف، رساله دیگری در رجال دارد که به مختلف الرجال موسوم است.

[الذریعة: 16 / 339؛ مصفی المقال: 443؛ التراث العربی: 4 / 209]

آغاز: الحمد لله رب العالمین... هذه الرسالة وجيزة قد بينت فيها فوائد مهمة قد استفدتها حين تتبعي كتب الاخبار ثم بينت فيها بعض احوال الرواة فاسئل الله ان .

انجام: و الحاصل ان المستفاد من هذه الاخبار ان جابراً كان من اصحاب اسرار الائمة و لذا صرح العلامة المجلسی رحمه الله بذلك .

نسخه ها :

1 / 1690 . قم، مرعشی: عکس 3، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمومه، نسخ، محمد بن حسن یزدی عقدائی، قرن 13 ق، رساله دوم مجموعه، « 13 - 60 » 58 برگ [فهرست عکسی مرعشی: 1 / 4] .

2 / 1691 . قم، مرعشی: 3171، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، عباس شریعتی خراسانی، 25 ربیع الثانی 1391 ق، 93 برگ [فهرست مرعشی: 8 / 398] .

3 / 1692 . قم، مرعشی: 5456، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 54 برگ [فهرست مرعشی: 14 / 238] .

4 / 1693 . مشهد، آستان قدس رضوی: 7171، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 48 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 618] .

(عربی)

از: مهدی کجوری مازندرانی شیرازی، شیخ (1293 ق)

رساله مفصلی است در قواعد و اصول علم رجال. مؤلف، کتابش را در یک

مقدمه و سه باب تنظیم نموده که عنوان آنها چنین است :

المقدمة : فی تعريف علم الرجال و ما لا بد ان يعرف منه .

الباب الاول : فی كيفية الرجوع الى الكتب الرجالية .

الباب الثاني : فی بيان طائفة من الاصطلاحات المتداولة فی الفن .

الباب الثالث : فی ذكر جملة مما يميز به الاسامی و الالقاب و الكنى المشتركة .

مؤلف در هفتم شعبان 1258 ق شروع به تألیف این کتاب نموده و در روز چهارشنبه دوازدهم شوال 1258 ق در حال نگرانی از حمله نجیب پاشا به کربلا ، آن را به اتمام رسانیده است .

چاپ : شیراز ، چاپ سنگی ، چاپخانه محمدی ، با مقدمه نوه مؤلف شیخ جمال الدین بن شیخ محمد جعفر کجوری ، وزیری ، بی تاریخ ، 221 صفحه ؛ همچنین با تحقیق مجدد از سوی مؤسسه دار الحدیث در قم ، در دست انتشار است .

[مشار عربی : 680 ؛ فهرست آستان قدس رضوی 6 / 110 و 668]

آغاز : الحمد لله الذى نور قلوب الرجال بانوار العلم و الهداية و النهاية الذى ... علم الرجال علم يعرف به رجال السند ذاتا او وصفا .

انجام : كمحمد بن عقل النيسابورى بفتح العين و محمد بن عقيل بضمها الى غير ذلك من الاصطلاحات . هذا ما يسر الله تعالى لنا نظمه فى سلك التحرير ...

و لا يسلط علينا من لا يرحمنا من شياطين الانس و الجن و لا يجعلنا من الغافلين آمين يا رب العالمين .

نسخه ها :

1694 / 1 . قم ، ابو الفضل حافظيان : 58 ، نستعليق ، حسين خراسانى ترشيزى ، 1262 ق ، رساله اول مجموعه ، 80 برگ ، سابقه : كتابخانه دار الحدیث : عكس [فهرست كتاب خانه حافظيان] .

1695 / 2 . تهران ، دائرة المعارف بزرگ اسلامى : 479 ، آغاز : علم الرجال يعرف به رجال السند ، نسخ ، محمد تقى بن محمد مؤمن ملا شكوتى فسوى فارسى ، 24 جمادى الثانى 1292 ق ، كاتب نسخه را در نزد مؤلف قرائت کرده است .

[فهرست دائرة المعارف : 1 / 191] .

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رسالة مفصلة است که مؤلف ، آن را به عنوان مقدمه یکی از آثارش نوشته است .

این رساله دارای پنج مقدمه با عناوین ذیل است :

المقدمة الاولى : فی تعريف علم الرجال و موضوعه و فائده .

المقدمة الثانية : فی وجه الرجوع الى علماء الرجال .

المقدمة الثالثة : فی كيفية الرجوع الى كتب الرجال .

المقدمة الرابعة : فی اسباب التميز و الضابط فيه .

المقدمة الخامسة : فی ما يتعلق بمعرفة رجال السند مدحاً و قدحاً .

چاپ : قم ، دار الحديث ، با تحقیق محمد حسین مولوی ، میراث حدیث شیعه دفتر اول ، ص 255 - 309 .

[التراث العربی : 210 / 4 - 211]

آغاز : الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه كلمات نافعة في توضيح المقال في علم الرجال و فوائد وافية مما يحتاج اليه في منتهى المقال في احوال الرجال و هي مقدمات ، المقدمة الاولى .

انجام : فلا يستفاد من العبارة المذكورة اشتمال الحديث على شرايط القبول و اما كونه خبر عدل فلا .

نسخه ها :

1 / 1696 . قم ، مرعشى : 4216 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 332ر - 353ر » [فهرست مرعشى :

. [219 / 11]

2 / 1697 . قم ، گلپایگانی : 2149 / 12 / 39 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعليق و تحریری ، بدون نام کاتب ، بدون تاريخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 91پ - 114پ » 23 برگ ، 17 سطر ، 18*23 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

ص: 361

1 الفوائد الرجالية (عربی)

از: محمّد باقر بن محمّد اکمل (وحید بهبهانی)

ر. ک: تعلیقة منهج المقال.

1 الفوائد الرجالية

از: محمّد مهدی بن مرتضی طباطبایی بحر العلوم نجفی، سید

ر. ک: رجال بحر العلوم.

351. الفوائد الغروية

(عربی)

از: ابوطالب بن ابی تراب حسینی مجتهد قائی (1293 ق)

رساله مفصّلی است در علم درایه و رجال، شامل دو قسم: 1. علم رجال، 2. علم درایه. این رساله به صورت مفصّل، در بخش درایه معرفی شده و نسخه های آن ذکر گردیده است.

352. فوائد فی تحقیق مشترکات الرجال

(عربی)

از: محمّد علی بن احمد بن کمال الدین حسین استرآبادی (1094 ق)

فواید چندی است در مشترکات رجال. مؤلف گوید: کتاب میرزا محمّد استرآبادی گرچه خوب است، ولی برای معرفت مشترکات، بسنده نیست. و من هنگامی که به کتابهای التهذیب و الاستبصار می نگریستم، به این نکات برخورددم و ضمن چند فایده آوردم.

[الذریعة: 40 / 21]

آغاز: الحمد لله الحمید المجدد المبدئ المعید ... وبعد فلا یخفی ان بعد المعرفة معرفة رواة آثار اهل البيت.

انجام: اخرى اذا ورد الحسين بن سعيد عن القسم ... هذا ما وقفت عليه الآن و ما وفقني الله تعالى غير ذلك للاحقته به ان شاء الله و هو الموفق للصواب و اليه المرجع و المآب.

ص: 362

نسخه ها :

1698 . تهران ، دانشگاه تهران : 1938 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد مؤمن بن سالک الدین یزدی ، 1 جمادی الثانی 1054ق ، دار السلطنة اصفهان ، رساله سوم مجموعه ، « 57پ - 58پ » 2 برگ ، 23 سطر ، 7*14 [فهرست دانشگاه تهران : 8 / 554] .

353 . الفوائد الكاشفة (شرح عدة الكافي ، أصحاب العدة)

(عربی)

از : محمد حسین بن علی اصغر قاضی طباطبایی تبریزی ، سید (1293 ق)

توضیحی است در مورد سندها و راویان مبهم کتاب کافی شیخ کلینی و همچنین توضیح و شرح اصطلاح «عدة من اصحابنا» که در آغاز تعداد زیادی از سندهای کتاب کافی آمده است . مؤلف ، این رساله را در یک مقدمه و چند مقام و یک خاتمه تنظیم نموده است . نام کامل این کتاب در فهرست ، الفوائد الكاشفة عن سلسلة مقطوعة و أسماء فی بعض أسانید الكافی المستورة ذکر شده است .

همین مؤلف دو رساله دیگر در رجال به نام های المشیخة المرتبة و سند الفقیه دارد که هر کدام در ذیل عنوان خود ، معرفی شده است .

[الذریعة : 10 / 113 ؛ مصفی المقال : 156 با عنوان «شرح عدة الكلینی فی الكافی»]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... لما كان بعض الرواة بین ثقة الاسلام الشیخ ابی جعفر محمد بن یعقوب الكلینی .

نسخه ها :

1699 / 1 . قم ، علامه محمد حسین طباطبایی : بدون شماره ، محمد حسین بن علی اصغر طباطبایی تبریزی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [مجله تراثنا :

161 / 7] .

1700 / 2 . تبریز ، سید محمد علی قاضی طباطبایی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی : 7 / 516] .

ص: 363

(عربی)

از: اسماعیل موسوی بهبهانی، سید (1295 ق)

مطالبی است در فواید فقه و رجال که مؤلف به صورت پراکنده تحریر نموده است .

آغاز: و فی رساله السید الاجل نحیر عصره السید مهدی الطباطبائی المعمولة فی احوال الرجال .

انجام: الصلاة فی الحریر المحض و ان كان الوبر ذكياً فلا بأس .

نسخه ها :

1701 . قم، مرعشی : 11051 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، سید اسماعیل موسوی بهبهانی (مؤلف) ، دهه اول ربیع الاول 1287 ق ، رساله چهارم مجموعه ، بقیه رساله های مجموعه نیز از همین مؤلف و به خط وی است ، « 257 - 263 » 7 برگ ، 42 سطر ، 14*23 سم [فهرست مرعشی : 28 / 76] .

1 الفوائد و الزوائد

از: زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شهید ثانی)

ر . ک : حاشیه خلاصه الأقوال فی علم الرجال .

355 . فهرس الرجال

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

این کتاب در فهرست ، چنین معرفی شده است : فهرست یکی از کتاب های رجالی است که به ترتیب سال های هجری قمری در چند جدول تنظیم شده است : در جدول اول ، سال های میلادی ، در جدول دوم ، شماره مسلسل نام ها ، در جدول سوم ، سال های قمری ، در جدول چهارم ، نام اشخاص ، در جدول پنجم ، کار آنها آمده و در جدول ششم و هفتم ، چیزی نوشته نشده است .

[التراث العربی : 4 / 229]

ص:364

نسخه ها :

1702 . قم ، مرعشی : 3288 ، دفتر چهارم از فهرست را در بر دارد از شماره مسلسل 4094 تا 9659 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 86 برگ ، سطور مختلف ، 33*21 [فهرست مرعشی : 71/9] .

356 . فهرس الكنى و الألقاب

(فارسی)

از : عبد الستار اسلامى (قرن 15 ق)

این کتاب ، شامل فهرست اعلامی است که مؤلف برای کتاب الكنى و الألقاب حاج شیخ عباس قمی تهیه نموده است . این فهرست ، به ترتیب الفبایی تنظیم شده و در آن ، نام 1370 شخص با ذکر شماره صفحه ای که نام وی در آن آمده ، ذکر گردیده و تنظیم آن در سی ام شوال 1384 ق به پایان رسیده است .

آغاز : الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه و آله الطاهرین . چون کتاب شریف الكنى و الألقاب در تراجم معاریف از شیعه و سنی از تألیفات مرحوم ثقة المحدثین حاج شیخ عباس قمی .

انجام : تمام شد مجلد سوم از کتاب الكنى و الألقاب ... که محتوی بر هزار و سیصد و هفتاد نفر است ...

نسخه ها :

1703 . قم ، گلپایگانی : 174 / 33 / 6624 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الستار اسلامى ، 30 شوال 1384 ق ، 72 برگ ، 11*14] فهرست گلپایگانی ، جدید] .

357 . الفهرست

(عربی)

از : محمّد باقر بن محمّد علی اخباری (قرن 13 ق)

فهرستی است از اسمای رجال به ترتیب الفبا با ذکر کتاب ها و اصولشان که در کتاب صحیفة الصفاى عموی مؤلف ، محمّد بن عبد النبى نیشابوری اخباری آمده است . در پایان کتاب ، «انهاء» محمّد بن عبد النبى اخباری و اجازه نامه وی به

ص: 365

مؤلف، موجود است. مؤلف، اسامی رجال را به ترتیب الفبایی آورده و فقط نام کتاب یا اصل آن را ذکر نموده است.

آغاز: الحمد لله ولی الحمد و مستحقه و صلى الله على خيرته من خلقه محمد وآله الاطياب... اما بعد فاني لما رايت جماعة من شيوخ طائفتنا من اصحاب الحديث عملوا فهرست كتب اصحابنا و ما صنّفوه من التصانيف وردوه.

انجام: ابو طيب الرازى من اجلة المتكلمين و له كتب كثيرة فى الامامة و الفقه و غيرهما من الاخبار و له كتاب زيارة الرضا و فضله و معجزاته.

نسخه ها:

1704. تهران، مجلس شورای اسلامی: 7607، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، بدون نام کاتب، قرن 13 ق، رساله دوم مجموعه، «26ر - 43پ» 18 برگ، 25 سطر، 15*22 [فهرست مجلس: 26 / 109].

358. الفهرست

(عربی)

از: محمد بن حسن طوسی، شیخ الطائفة ابو جعفر (460 ق)

رساله مهمی است در آثار و احوال راویان حدیث شیعه. این کتاب، یکی از چهار کتاب اصلی رجال شیعه است. شیخ طوسی در این کتاب، نام مؤلفان شیعی را با ذکر گوشه ای از احوال آنها و شمارش کتاب هایشان، به ترتیب حروف اول نام ها گرد آورده است. شیخ در مقدمه کتاب، درباره انگیزه تألیف این کتاب گوید: «بعضی از دانشمندان، فهرست هایی برای مؤلفان و فهرست های دیگری برای کتاب ها تنظیم نموده بودند؛ ولی چون این کار سبب پراکندگی می شد، من هر مؤلفی را با ذکر کتاب هایش در یک جا آوردم و عصر و زمان آنها را ملاحظه نمودم و به ارزش روایت وی اشاره کردم تا موثق و غیر موثق آنها از یکدیگر جدا شوند».

چاپ: کلکته، 1271 ق، توسط سبب نجر و مولی عبد الحق، سنگی، وزیری، 383+4 ص، به همراه نضد الايضاح؛ نجف، مطبعة حیدریه، تحقیق محمد صادق آل بحرالعلوم، 1380 ق، 226 ص؛ قم، نشر الفقاهة، تحقیق جواد قیومی، 1417 ق؛ قم، مکتبه محقق طباطبائی، تحقیق سید عبد العزیز طباطبائی، 1420 ق، 676 ص؛

[الذريعة: 384/16؛ مشار عربی: 686؛ التراث العربی: 232/4؛ مصفی المقال: 402]

ص: 366

آغاز: الحمد لله ولي ومستحقه... فاني لما رايت جماعة من شيوخ طائفتنا من اصحاب الحديث عملوا فهرست كتب... باب الهمزة باب ابراهيم براهيم بن محمد بن ابى يحيى ....

انجام: ابن عصام له كتاب نوادر اخبرنا جماعة عن ابى المفضل عن حميد عن ابن عصام تم.

نسخه ها:

1 / 1705 . تهران ، دانشكده ادبيات : حكمت 213 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، سده 8 و 9ق ، رساله اول مجموعه [فهرست ادبيات تهران : 51 / 2] .

2 / 1706 . قم ، مرعشى : 9656 ، نسخ ، محمد بن محمد حسنى بعلى ، شنبه 10 ربيع الاول 954ق ، 69 برگ [فهرست مرعشى : 25 : 38 /] .

3 / 1707 . قم ، مرعشى : 8756 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 965ق ، 121 برگ [فهرست مرعشى : 22 / 293] .

4 / 1708 . تهران ، دانشگاه تهران : 1044 ، نسخ ، محمد بن اخى محمد كاتب ، يكشنبه 11 جمادى الثانى 969ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 102 - 141 » 40 برگ ، سابقه :

کتابخانه محقق طباطبایى : عكس 73 [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 640 ؛ يادنامه محقق طباطبایى : 3 / 1450] .

5 / 1709 . قم ، مرعشى : 9735 ، نسخ ، ابراهيم بن عطاء الله حسینی خوزنى ، 3 صفر 982ق ، رساله اول مجموعه ، « 2پ - 70پ » 69 برگ [فهرست مرعشى : 25 / 87] .

6 / 1710 . قم ، مرعشى : عكس 431 ، نسخ ، نعمت الله بن حمزه عميدى حسینی نجفى ، 17 ربيع الاول 982ق ، 91 برگ [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 381] .

7 / 1711 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 80(16634) ، نسخ ، فضل الله بن محمد رجب ، 984ق ، سابقه : کتابخانه دانشكده ادبيات [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 909 و 5 / 200] .

8 / 1712 . قم ، مرعشى : 6939 ، نستعلیق ، عبد الله بن عبد الحسين شوشترى ، ربيع الثانى 987ق ، رساله اول مجموعه ، 50 برگ [فهرست مرعشى : 18 / 126] .

9 / 1713 . تهران ، مجلس شورای اسلامى : 5113 ، احمد بن سيّد شرف الدين حسینی حسنى نجفى ، 989ق ، رساله دوم مجموعه ، « 202پ - 294ر » 93 برگ [فهرست مجلس : 15 / 72] .

ص: 367

- 1714 / 10 . قم ، مرعشی : 3701 ، نستعلیق ، صالح بن یوسف بن محمد اوالی بحرانی مقشاعی ، 3 ربیع الاول 990ق ، 100 برگ [فهرست مرعشی : 103 / 10] .
- 1715 / 11 . تهران ، دانشگاه تهران : 2945 ، نسخ ، حاجی محمد بن احمد شریف سپاهانی ، 992ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 90 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 1829 / 10] .
- 1716 / 12 . یزد ، وزیری : 1935 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 10ق ، 71 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 1099 / 3] .
- 1717 / 13 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2857 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1011ق ، شیخ احسایی تکمیل شده در 1121ق ، مقابله و تصحیح شده ، « 280صفحه » 140 برگ [فهرست مجلس : 183 / 10] .
- 1718 / 14 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13567 ، نسخ ، محمد نظام بن حسین قرشی ساوجی ، 1013ق ، رساله ششم مجموعه ، « 148ر - 173ر » 26 برگ [فهرست مجلس : 62 / 37] .
- 1719 / 15 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1429 ، نسخ ، صالح بن محمد بن عبد الله سلامی نجفی ، 1015ق ، با تصحیح و مقابله ، رساله اول مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 578 / 2] .
- 1720 / 16 . قم ، مرعشی : 1457 ، نسخ ، محمد باقر بن علی اکبر حسینی ، 22 رمضان المبارک 1016ق ، رساله اول مجموعه ، 85 برگ [فهرست مرعشی : 245 / 4] .
- 1721 / 17 . قم ، مرعشی : 8555 ، نسخ ، علی بن عید ، 17 ذی قعدہ 1021ق ، رساله اول مجموعه ، 61 برگ [فهرست مرعشی : 128 / 22] .
- 1722 / 18 . شیراز ، دانشکده پزشکی : بدون شماره ، سید هاشم بن عبدالله اوالی دویس حسنی ، 1038ق ، بلاغ مقابله توسط جعفر بن کمال بحرانی 1038ق [میراث اسلامی ایران : 429 / 1] .
- 1723 / 19 . قم ، گلپایگانی : 6490 / 33 / 40 ، آغاز : برابر نمونه ، نور الدین محمد ، غره جمادی الثانی 1055ق ، در حاشیه تصحیح و علامت بلاغ و مقابله دارد ، رساله دوم مجموعه ، « 289 پ - 353 ر » 64 برگ ، 20 سطر ، 13*24 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

- 1724 / 20 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 452 ، نسخ ، احمد بن صالح بن سعید بن اسجیل حجر ، 10 رمضان المبارک 1066ق ، (75233) ، تصحیح همو ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 62 / 3] .
- 1725 / 21 . قم ، مرعشی : 4910 ، نسخ ، محمد سعید بن شیخ امین الدین ، قرن 11ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، 123 برگ [فهرست مرعشی : 90 / 13] .
- 1726 / 22 . تهران ، ملی تهران : 4062 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 163 پ - 225 پ » 63 برگ ، 19 سطر ، 12*5 / 18 [فهرست ملی تهران : 368 / 17] .
- 1727 / 23 . تهران ، ملک : 5805 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 17 برگ [فهرست ملک : 407 / 1] .
- 1728 / 24 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3075 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، رسالهٔ پنجم مجموعه ، 70 برگ ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 1729 / 25 . یزد ، حسن محمود آبادی : بدون شماره ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 10 و 11ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 453 / 4] .
- 1730 / 26 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3279 ، نسخ ، تقی الدین بن صدر الدین طالقانی ، قرن 12ق ، تصحیح شده ، رسالهٔ اول مجموعه ، 101 برگ ، 16 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 1731 / 27 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3279 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، تصحیح شده ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 15 برگ ، 16 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 1732 / 28 . مشهد ، گوهر شاد : 1379 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق [فهرست گوهر شاد : 1966 / 4] .
- 1733 / 29 . قم ، مرعشی : 6058 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 14 ذی حجه 1217ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 97 پ - 164 پ » 68 برگ [فهرست مرعشی : 60 / 16] .
- 1734 / 30 . تهران ، اسدالله خاکپور : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1223ق [نشریهٔ نسخه های خطی : 567 / 7] .

- 1735 / 31 . قم ، مدرسه فیضیه : 1120 ، نسخ ، عباس بن محمد اکبر ، 1228ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 54 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 58 / 2] .
- 1736 / 32 . قم ، مرعشی : 2548 ، نسخ ، محمد جعفر بن محمد علی حائری ، 1229ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1پ - 43ر » 43 برگ [فهرست مرعشی : 130 / 7] .
- 1737 / 33 . قم ، گلپایگانی : 4401 / 22 / 121 ، آغاز : برابر نمونه ، علی اکبر بن ابراهیم خوانساری ، 1241ق ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 137پ - 213ر » 77 برگ ، 17 سطر ، 21*15 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 226 / 2 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 1738 / 34 . تهران ، دانشگاه تهران : 5374 ، نستعلیق ، محمد مهدی بن محمد اسماعیل بن حاجی خداداد بن کربلایی اسماعیل استرآبادی ، شعبان 1246ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 57 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 4225 / 15] .
- 1739 / 35 . قم ، مرعشی : 5703 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 14 رمضان المبارک 1258ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 33 برگ [فهرست مرعشی : 105 / 15] .
- 1740 / 36 . تهران ، دانشگاه تهران : 847 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 9 صفر 1284ق ، 55 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 637 / 2] .
- 1741 / 37 . تهران ، دانشگاه تهران : 979 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 58 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 640 / 2] .
- 1742 / 38 . قم ، سید احمد زنجانی : 25 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1309ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1پ - 50پ » 50 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی : 199] .
- 1743 / 39 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 149 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابراهیم بن ساری ، 18 جمادی الثانی 1315ق ، کاتب نسخه را به امر حاجی سید محسن نگاشته است ، 69 برگ ، 17 سطر ، 21*16 [فهرست مؤید : 144 / 1] .
- 1744 / 40 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی ، 1322ق [مجله میراث شهاب : 71 / 12] .
- 1745 / 41 . تهران ، دانشگاه تهران : 1102 ، نسخ ، محمد حسن بن احمد بن محمد علی بن علی اکبر گلپانی نژاد بروجردی زادگاه ، 1351ق ، 117 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 641 / 2] .

1746 / 42 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 834 ، سید احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری ، قرن 14 ق ، با تصحیح و مقابله سید مصطفی خوانساری ، رساله چهارم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 300] .

1747 / 43 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 115 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 84 پ - 157 پ » 74 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 83 / 1] .

1748 / 44 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، قطع رقعی [مجله میراث شهاب : 13 / 20] .

1749 / 45 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 707 ، افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 292 - 350 » 159 برگ [فهرست مجلس : 22 / 23] .

1750 / 46 . تهران ، دانشکده ادبیات : 158 - ج ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 117 - 192 » 76 برگ [فهرست ادبیات تهران : 375 / 1] .

1751 / 47 . تهران ، دانشکده ادبیات : 23 - د ، از اول افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 10 - 104 پ » 95 برگ [فهرست ادبیات تهران : 375 / 1] .

1752 / 48 . قم ، مسجد اعظم : 624 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : و التخریج و هل یقول علی روایت اول و ابین عن اعتقاده و هل هو موافق للحق ام مخالف له لان كثيرا من مصنفی اصحابنا و اصحاب الاصول ینتحلون المذاهب الفاسدة ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 2 - 71 پ » 70 برگ ، 18 سطر ، 15*20 [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 464 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

1753 / 49 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2330 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 45 » 45 برگ ، 25 سطر ، 15*5 / 21 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

1754 / 50 . تهران ، مدرسه مروی : 405 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مدرسه مروی : 280] .

1755 / 51 . قم ، مدرسه فیضیه : 1604 ، نسخ ، نعمت الله بن حمزه عمیدی حسینی نجفی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 90 برگ [فهرست مدرسه فیضیه :

[106 / 2] .

ص: 371

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

یادداشت کوتاهی است در سه صفحه ، که در فهرست ، چنین معرفی شده است :

«در این فهرست که به ترتیب الفبایی فراهم آمده است ، نخست القاب و سپس کنیه ها یاد شده اند و در صدر و ذیل آن ، نامی از مؤلف نیست» .

[فهرست مجلس : 10 / 738]

آغاز : النخعی ایوب بن نوح او محمد بن میر بن عبد العزیز ، القتی علی بن محمد .

انجام : ابوالعباس احمد بن علی بن نوح بن حسن ... ابراهیم بن صالح ابو الخراج الحسن بن الزرفان الانصاری .

نسخه ها :

1756 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3154 ، از انجام افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، ابراهیم بن عطاء الله حسینی ، 1017ق ، حیدر آباد دکن ، رساله دوم مجموعه ، « ص 280 - 282 » 2 برگ ، 21 سطر ، 15*23 [فهرست مجلس : 10 / 738] .

360 . فهرست أسماء علماء الشيعة و مصنفیهم

(عربی)

از : علی بن عبید الله بن بابویه رازی ، منتجب الدین (585ق)

فهرستی است از اسامی علما و بزرگان رجال شیعه و راویانی که کتابی تألیف کرده اند و پس از شیخ طوسی می زیسته اند به همراه طُرُق روایتی مؤلف از آنها .

مؤلف ، این کتاب را به منزله تکمله ای برای الفهرست شیخ طوسی و به دستور سید عزالدین یحیی نقیب ، تألیف نموده است .

چاپ : این کتاب ، دوبار در قم به چاپ رسیده است : 1 . انتشارات دار الذخائر در سال 1368 ش ، با تصحیح سید عبدالعزیز طباطبائی 2 . کتاب خانه آیه الله مرعشی ، با تصحیح سید جلال الدین محدث ارموی . همچنین علامه مجلسی این کتاب را تماماً در بخش اجازات بحارالانوار درج نموده است .

[الذریعة : 16 / 395 ؛ مصفی المقال : 463 ؛ مشار عربی : 687]

آغاز: الحمد لله الذي تقرد بالقدرة والسنا وتوحد بالعزة... و بعد فقد حضرت عالی مجلس سیدنا و مولانا الکبیر... باب الالف الشیخ
الثقة التقی ابوبکر احمد بن الحسین .

انجام: الاجل نجم الدین یعقوب بن محمد بن محمد بن داود الهمدانی فاضل صالح .

نسخه ها :

1 / 1757 . تهران ، ملی تهران : 1247 / ع ، نستعلیق ، محمد بن محمد بن علی حمدانی قزوینی ، 613ق ، رساله پنجم مجموعه ، در
سال 776ق مقابله و تصحیح شده است ، «ص 331 - 403» 37 برگ ، 23 سطر ، 18*12 ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : فیلم
83 ، محقق طباطبایی : عکس 86 [فهرست ملی تهران : 234 / 9 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 1452 / 3 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 3 /
1507] .

2 / 1758 . تهران ، ملک : 1572 ، احمد بن خاتون / گویا این نسخه از روی نسخه شهید اول محمد بن مکی عاملی تحریر شده در روز
سه شنبه 25 ربیع الثانی 776ق از روی نسخه برهان الدین محمد بن محمد بن علی حمدانی قزوینی شاگرد مؤلف تحریر شده در نیمه
رجب 613ق که از روی نسخه اصل تحریر شده بود ، تحریر شده است ، مقابله شده در جمادی الثانی 974ق توسط احمد بن خاتون ،
رساله اول مجموعه ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکرو فیلم 246 ، دانشگاه تهران :

عکس 6208 [فهرست ملک : 296 / 5 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 1546 / 3 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 245 / 3] .

3 / 1759 . قم ، محقق طباطبایی : عکس 175 ، محمد علی بن شیخ حماد حلّی برعونی ، 1015ق ، از روی نسخه تلمیذ مصنف شیخ
یحیی بن محمد بن علی حمدانی قزوینی تحریر شده در نیمه رجب 613ق ، تحریر شده است ، رساله دوم مجموعه ، گویا از روی نسخه
کتاب خانه وزیری یزد عکس گرفته شده است ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 3520 [یادنامه محقق طباطبایی : 1475 / 3
؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 160 / 2] .

4 / 1760 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2680 ، نسخ ، محمد بن علی عقدایی ، 4 شوال 1026ق ، تصحیح شده ، 110 برگ ، 15
سطر ، 12*19 [فهرست مرکز احیاء :

7 / مخطوط] .

5 / 1761 . قم ، محقق طباطبایی : عکس 97 ، محمد بن حسن حر عاملی ، 1063ق ، 45 برگ [یادنامه محقق طباطبایی : 1454 / 3] .

ص: 373

1762 / 6 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1203 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : یعقوب بن محمد ... الهمدانی فاضل صالح ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رساله پنجم مجموعه است ، « 38ص » 19 برگ ، 5 / 12 * 19 [فهرست مجلس : 751 / 23] .

1763 / 7 . قم ، گلپایگانی : 1038 / 6 / 128 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، در اول نسخه تملک شیخ بهایی و یادداشتی است از محمد بن مظفر مبنی بر این که این نسخه در تملک شیخ بهایی بوده و بعد در سال 1008ق به هدایه الله سمنانی رسیده و پس از آن در 1018ق به خواجه نور الدین محمد سمنانی و سپس در سال 1028ق به محمد بن مظفر صوفی زرآبادی قزوینی نزیل سمنان رسیده است ، رساله اول مجموعه ، 42 برگ ، 13 - 14 سطر ، 12 * 5 / 18 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

1764 / 8 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3075 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، رساله ششم مجموعه ، 21 برگ ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

1765 / 9 . تهران ، مجلس سنا : 215 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1237ق ، رساله سوم مجموعه ، « 141 - 167 » 27 برگ [فهرست مجلس سنا : 100 / 1] .

1766 / 10 . قم ، مرعشی : 10867 ، نسخ ، فتاح بن اسماعیل حسینی ، 9 ربیع الاول 1309ق ، رساله دوم مجموعه ، « 38پ - 65پ » 28 برگ [فهرست مرعشی : 286 / 27] .

1767 / 11 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11861 ، نسخ ، محمد باقر رضوی ، 1309ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 438] .

1768 / 12 . قم ، مرعشی : 3112 ، آغاز : هواء جماعة من مشایخ الشيعة ومصنفیهم ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله ششم مجموعه ، 18 برگ [فهرست مرعشی : 338 / 8] .

1769 / 13 . قم ، مرعشی : 6877 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، علی بن حاج قوام الدین بن محمود عاقولی لیشی حلی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، « 297پ - 326پ » 30 برگ [فهرست مرعشی : 72 / 18] .

1770 / 14 . قم ، مرعشی : 6939 ، بخش اول به خط ملا عبد الله و بخش دوم به خط علی بن یونس ، نسخ و نستعلیق ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 51پ - 70پ » 20 برگ [فهرست مرعشی : 126 / 18] .

15 / 1771 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7002 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 19 ر » 19 برگ [فهرست مجلس : 3 / 25] .

16 / 1772 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 754 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 130 پ - 171 پ » 42 برگ [فهرست مجلس : 41 / 23] .

17 / 1773 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 1984 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، عکس از روی نسخه دکتر مهدی بیانی تهیه شده است [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 633 / 1] .

18 / 1774 . تهران ، ملک : 3560 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 20 پ » 20 برگ [فهرست ملک : 487 / 6] .

19 / 1775 . تهران ، دانشکده الهیات : 109 ، نسخ معرب ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ اول مجموعه ، تحریر از روی نسخه ای که به خط محمود بن محمد بحرانی در 1125 ق نوشته بوده ، صورت گرفته است ، 31 برگ ، 15 سطر ، 15*21 ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکروفیلم 2378 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 677 / 1 ؛ فهرست الهیات تهران : 715 / 1] .

20 / 1776 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 586 ، نسخ ، محمد بن حسن حر عاملی ، بدون تاریخ کتابت ، با مطلبی از شیخ حر عاملی درباره رؤیت این کتاب ، رسالهٔ اول مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 123 / 2] .

1 فهرست الأعاظم

از : احمد شبیری زنجانى ، سید

ر . ک : فهرست پنج اثر رجالی .

361 . فهرست پنج اثر رجالی (فهرست الاعاظم)

(عربی)

از : احمد شبیری زنجانى ، سید (1393 ق)

فهرست اعلامی است برای پنج اثر رجالی : لؤلؤة البحرين شیخ یوسف بحرانی ،

ص: 375

الروضة البهية جابلقی ، روضات الجنات خوانساری ، مستدرک الوسائل نوری و الکنی و الألقاب حاج شیخ عباس قمی .

مؤلف برای این کار ، اسماء اعلام را در سمت راست صفحه زیر هم نوشته و مقابل آنها پنج ستون رسم نموده (برای هر کتاب یک ستون) و شماره صفحه مربوط به هر شخص را در ستون مربوطه ، درج نموده است . او ستونی هم برای الرجال مامقانی قرار داده ولی آن را فهرست نکرده است .

[الذریعة : 16 / 377 ؛ مصفی المقال : 59]

نسخه ها :

1 / 1777 . قم ، سیّد احمد زنجانی : بدون شماره ، فقط فهرست مستدرک الوسائل و لؤلؤة البحرین را دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 32 برگ ، قطع بغلی [آشنایی با چند نسخه خطی : 179] .

2 / 1778 . قم ، سیّد احمد زنجانی : 119 ، نسخ ، سیّد احمد زنجانی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، 50 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی : 241] .

3 / 1779 . قم ، سیّد احمد زنجانی : 43 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 47 برگ [آشنایی با چند نسخه خطی : 179] .

362 . فهرست رجال الکشی

(عربی)

از : علی بن محمد نوری ایلکایی (قرن 14 ق)

فهرست اعلامی است که مؤلف برای رجال الکشی چاپ بمبئی ، تنظیم نموده و در 28 ذی حجه 1320 ق به پایان رسانیده است .

آغاز : باب الالف مع الباء ابوذر الغفاری .

نسخه ها :

1780 . تهران ، علی نقی منزوی : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، قرن 14 ق ، این رساله را خود مؤلف با ماشین تحریر تایپ نموده است ، رساله اول مجموعه ، 18 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 1061 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 3 / 317] .

ص: 376

(عربی)

از: محمد قاسم بن محمد مؤمن اردستانی (قرن 12 ق)

رساله کوتاهی است که مؤلف در آن، رجال اسناد کتاب من لایحضره الفقیه را به ترتیب حروف تهجی و با رقم و رمز، تنظیم نموده است . در این رساله، مجموعاً 356 نام ذکر شده و تألیف آن در 29 رمضان 1078 ق به پایان رسیده است .

آغاز: هذا فهرست رجال مسند کتاب من لایحضره الفقیه راعیت فیہ الرجل و الاب و اب الاب مرتب علی حروف التهجی و وضعت ارقاماً علی کل اسم فی الاصل بعدده بالترتیب الذی ذکره المصنف ره ثم وضعت علی کل رقم علی اسمه فی الاصل علی تلک الاسم فی هذا الفهرست یتخرج الاسماء و الاطلاع علی الطرق و اشرت الی الاسماء الذی ذکرهم مکرراً بعین الطرق الاولی او بغیره .

انجام: 356 یونس یعقوب م . ق . تم بعون اللّٰه .

نسخه ها :

1781 . تهران، دانشگاه تهران: 627، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، محمد قاسم بن محمد مؤمن اردستانی (مؤلف)، سه شنبه 29 رمضان المبارک 1078 ق، رساله دوم مجموعه، « 314 پ - 317 ر » 3 برگ، 25 سطر، 17*25 [فهرست دانشگاه تهران: 5 / 1448] .

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

در فهرست کتاب خانه گوهرشاد، این رساله چنین معرفی شده: «اسمای مؤلفات علمای امامیه و برخی از آثار اعظام عامه را به نقل از کتاب مستدرک آورده است . احتمالاً این رساله مقداری از فایده دوم خاتمه مستدرک الوسائل محدث نوری باشد» .

آغاز: فائدة فی معرفة المصنفین من القدماء واسامی تصنیفاتهم تكون موجبة للبصيرة .

انجام: و الکشاف للزمخشری و سایر التفاسیر منهم نذکرها عند اخراج شیء منها، انتهى ما فی المستدرک .

ص: 377

نسخه ها :

1782 . مشهد ، گوهر شاد : 1485 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله اول مجموعه ، ذکر نشده برگ ، 25 سطر ، 9*14 [فهرست گوهر شاد : 4 / 2054] .

365 . لزوم نقد مشیخة الصدوق فی الفقه و الشیخ فی التهذیب

(عربی)

از : ابوالمعالی بن محمد ابراهیم کلباسی (1315 ق)

رساله سی و یکم از الرسائل الرجالية مؤلف است .

آغاز : اما بعد فهذه رسالة فی لزوم نقد مشیخة الصدوق فی کتاب .

نسخه ها :

1783 . تهران ، ملک : 3530 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، قرن 14 ق ، رساله دوازدهم مجموعه ، « 143 پ - 211 پ » 69 برگ [فهرست ملک : 6 / 470] .

366 . المبدأ و المآل

(عربی)

از : علی بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (1315 ق)

رساله مفصلی است در رجال . مؤلف در این رساله ، کتاب نقد الرجال تفرشی را اصل قرار داده و بیان ضبط بعضی از نام ها و نسبت های مشکل را با عناوین «بیان» ، به دنبال پاره ای از نام ها آورده است . همچنین حالات بعضی از علما را که مؤلف لازم می دانسته ، با عناوین «وصل» افزوده و در پایان ، پنج فایده رجالی مختلف ، آورده است . مؤلف - چنان که از حالات شیخ مهدی کاشف الغطاء نجفی بر می آید - در سال 1283 ق ، به تألیف این کتاب ، اشتغال داشته است . استرآبادی علاوه بر این ، چند کتاب دیگر در رجال به نام های رموز الأقوال ، غایة الآمال ، مبدأ الآمال ، و منتقى الآمال دارد که هر کدام در ذیل عنوان خود ، معرفی شده اند .

[الذریعة : 19 / 48 ؛ التراث العربی : 4 / 429 ؛ مصفی المقال : 324]

آغاز : الحمد لله جل جلاله و عم نواله ... اما بعد فهذا كتاب المبدأ و المآل فی توسط شرح احوال الرجال مع اجمال مقال فی علم المقال فی فن الرجال .

ص: 378

انجام : اذا كان مصنّفوا هذه الكتاب و الاصول و ما فوقها من الرجال الى المعصوم ثقّات لم يكن مجازفًا .

نسخه ها :

1784 . قم ، مرعشی : 3283 ، عنوان معرّفی : المبدأ و المال فی توسط شرح أحوال الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، علی بن محمّد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، قرن 13 ق ، 527 برگ ، سطور مختلف ، 33*27 [فهرست مرعشی : 9 / 67] .

367 . مجمع الرجال فی معرفة أحوال الرجال

(عربی)

از : عنایت الله بن شرف الدین علی قهپایی نجفی ، زکی الدین (1127 ق)

کتاب مفصّلی است در رجال . مؤلف در این اثر ، پنج کتاب اصلی رجال شیعه (رجال الکشی ، رجال النجاشی ، کتاب الضعفاء ابن غضائری ، الرجال ، و الفهرست شیخ طوسی) را گرد آورده است . مؤلف ، عین عبارات این کتاب ها را به ترتیب حروف اوایل نام ها با رمزهایی که برای هر یک قرار داده ، با حفظ ترتیب دقیق ، جمع کرده و تعلیقات و حواشی ای که بر این کتاب ها دارد ، در حاشیه ذکر کرده است . او خطبه این کتاب ها را نیز در اول کتاب ذکر نموده و در پایان آن ، دوازده فایده رجالی افزوده است . تألیف این کتاب ، دوازده سال به طول انجامیده و در 23 جمادی الثانی 1016 ق به پایان رسیده است .

چاپ : قم ، 1384 ق ، مؤسسه اسماعیلیان ، با حواشی و تصحیح سیّد ضیاء الدین علامه فانی ، سه جلد .

[الذریعة : 29 / 20 ؛ التراث العربی : 4 / 449 ؛ مصفی المقال : 344]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... و بعد لما من الله تبارک الله و تعالی علی و وفقنی علی اتمام ترتیب اسامی الرجال .

انجام : عن محمّد بن قیس عن ابی جعفر علیهما السلام . تمت المشیخة الجليلة لکتاب من لا یحضره الفقیه و به تم فوائد هذا التالیف .

ص: 379

1785 / 1 . عراق * ، نجف ، شیخ آقا بزرگ تهرانی : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عنایت الله بن شرف الدین علی قهپایی (مؤلف) ، 1016ق ، با حواشی و تصحیحات مؤلف ، « 686صفحه » 343 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی :

عکس 62 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 75 / 1] .

1786 / 2 . تهران ، دانشگاه تهران : 6827 ، از دیباچه تا حرف هاء ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 150 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 371 / 16] .

1787 / 3 . تهران ، ملک : 3595 ، از انجام افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : ولد الامام ابو جعفر الاوّل ... و دفن بالمدينة بالبقیع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 326 برگ ، 23 سطر ، 19*26 [فهرست ملک : 471 / 1] .

1788 / 4 . قم ، مرعشی : 1605 ، تا حرف صاد را شامل است ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 143 برگ [فهرست مرعشی : 10 / 5] .

368 . مختصر المقال فی معرفة الرجال

(عربی)

از : محمّد بن علی اوالی بحرانی (قرن 12 ق)

مؤلف ، قبلاً کتاب مفصّلی در رجال به نام المقال فی معرفة الرجال نوشته بود که آن را در این کتاب تلخیص نموده است . او در این رساله ، اسامی رجال را به ترتیب حروف تنظیم کرده و برای هر یک از مصادر ، رمزی قرار داده است و در پایان کتاب ، خاتمه ای مختصر و مفید در جواز عمل به کتب اربعه حدیث و بعضی از اصطلاحات محدّثان آورده است . او همچنین مشایخ اجازه را نیز در کتابش درج نموده است .

[الذریعة : 211 / 20 ؛ مصفّی المقال : 431 ؛ التراث العربی : 21 / 5]

آغاز : بعد حمد الله علی افضاله ... بعد ان فرغت من جمع کتاب المقال فی معرفة الرجال و قد اطنب فیه .

انجام : اللهم ارشدنا الی صراطک المستقیم و اغفر لنا بمنک یا ارحم الراحمین .

1789 . قم ، مرعشی : 6596 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن خلف الستری ، 4 رجب 1204ق ، در حاشیه تصحیح شده ، روی برگ اول تملک علی بن عبد الله مقابی به تاریخ 1250ق و ابیاتی در رجال از عبد الله بن محمد بن حسین شویکی خطی دیده می شود ، 86 برگ ، 20 سطر ، 19*10 ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 4077 [فهرست مرعشی : 170 / 17 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 11 / 3] .

369 . مختلف الرجال

(عربی)

از : محمد بن محمد باقر قائنی خراسانی (قرن 13 ق)

شیخ آقا بزرگ تهرانی در الذریعة عنوان نموده که نسخه ای از این کتاب را منضم به الفوائد الرجالية مؤلف ، در کتاب خانه یکی از علمای مشهد ، ملاحظه نموده است .

[الذریعة : 218 / 20]

370 . مرآة المراد فی صفات الأوتاد (فی تحقیق شبهات رجال الأسناد)

(عربی)

از : احمد بن مصطفی بن احمد (مولی آقا خوینی قزوینی) (1307 ق)

رسالة مختصری است در پاره ای از قواعد رجالی و حالات بعضی از روای احادیث که در آنها اختلاف است ، با استفاده از نوشته های حجة الاسلام شفتی ، در یک مقدمه و سه «مرآة» و یک خاتمه ، با این عناوین :

المقدمة : فی قواعد کلیة ، دارای سیزده فصل .

المرآة الاولى : فی مصطلحات الرجال ، دارای مقدمه و سه فصل .

المرآة الثانية : فی تفصیل احوال جماعة من الرواة ، دارای 52 فصل .

المرآة الثالثة : فی ما يحتاج اليه الفقيه فی الاستنباط ، دارای سه فصل .

الخاتمة : فیها ضوابط فی النسبة .

تألیف این رساله در نهم جمادی اول 1272ق پایان یافته است .

[الذریعة : 286 / 20 ؛ مصفی المقال : 2 ؛ التراث العربی : 37 / 5]

آغاز: الحمد لله على ما انعم به علينا من النعم ووجهه الينا من اعالي اغالى .

انجام: ولله الحمد والمنة على البلوغ الى اقصى المرام والوصول الى منتهى الكلام والصلوة على رسوله وآله .

نسخه ها :

1790 / 1 . قم ، مرعشى : 5441 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعليق ، احمد بن مصطفى خوينى قزوینى (مؤلف) ، 9 جمادى الاوّل 1272ق ، 124 برگ ، سطور مختلف ، 21*15 [فهرست مرعشى : 14 / 222] .

1791 / 2 . قم ، مرعشى : 5464 ، نسخ ، محمّد مؤمن بن محمّد امين حسينى اهرى ، چهارشنبه 16 ربيع الاوّل 1283ق ، فهرست كتاب در سه برگ آغاز نسخه نوشته شده است ، 197 برگ ، 18 سطر ، 21*16 [فهرست مرعشى : 14 / 245] .

1792 / 3 . تهران ، ملك : 3538 ، نسخ ، محمّد اسماعيل بن عبد الرحمن سلطان آبادى ، 1304ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملك : 6 / 479] .

371 . المستطرفات فى الألقاب و الأنساب

(عربى)

از : حسين بن رضا حسينى بروجردى ، سيّد (1276ق)

مؤلف در اين رساله ، نام و كنيه و لقب رجال حديث را كه احتياج به ضبط داشته ، از كتاب نقد الرجال و منتهى المقال و كتاب هاى رجالى ديگر ، به اضافه اصطلاحاتى كه فيض كاشانى در الوافى و علامه مجلسى در بحار الأنوار به كار برده اند ، جمع آورى و به ترتيب حروف تهجى تنظيم نموده است . مؤلف ، علاوه بر اين ارجوزه اى در رجال ، موسوم به نخبة المقال - كه در ذيل عنوان خود معرفى شده - سروده است و اين رساله را براى الحاق به منظومه مذکور ، تأليف نموده است .

چاپ : اين رساله همراه منظومه نخبة المقال فى علم الرجال مؤلف ، به چاپ رسیده است .

[الذريعة : 11 / 21 ؛ التراث العربى : 5 / 72]

آغاز: بسم الله و الحمد لله و الصلاة و السلام على رسول الله ... اما بعد فهذا ما استطرفت من ذكر الكنى و الألقاب و الانساب حسب ما وجدناه .

انجام: مصليا لآله مصايح الظلام عليهم الصلاة و السلام الى قيام الساعة و القيام .

ص: 382

نسخه ها :

1 / 1793 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1500 ، آغاز : برابر نمونه ، ابو طالب بن احمد موسوی خوانساری ، 1275ق ، رسالهٔ دوم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 387] .

2 / 1794 . قم ، مرعشی : 8353 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، حسین بن عبد الله بن غلام علی بن شرف الدین دزفولی ، 1290ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 60 پ - 126 پ » 67 برگ ، 14 سطر ، 22*15 [فهرست مرعشی : 311 / 21] .

372 . مشایخ الإجازة (طبقات الرواة)

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رسالهٔ مختصری است که در آن ، مشایخ اجازه در نُه طبقه از شیخ طوسی تا لوط بن یحیی بن مخنف ذکر شده است .

نسخه ها :

1795 . تهران ، مجلس سنا : 607 ، عنوان معرفی : مشایخ الاجازه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رسالهٔ بیست و چهارم مجموعه ، « 577 - 581 » 5 برگ [فهرست مجلس سنا : 1 / 395] .

373 . مشایخ الشيعة (معرفة مشایخ الشيعة ، تذكرة المتبحرين)

(عربی)

از : یحیی بن حسین بن عشیره یزدی (قرن 10 ق)

رسالهٔ کوتاهی است در شرح حال تعدادی از بزرگان شیعه از آغاز تا قرن دهم هجری . این رساله با عنوان های مختلف در مصادر معرفتی شده و عده ای این رساله را همان تذكرة المجتهدین یحیی بن عشیره بحرانی دانسته اند . مؤلف در این رساله ، ابتدا یازده تن از دانشمندان را معرفتی نموده و پس از آن تحت عنوان «و من المتقدمین» ، 92 تن دیگر را نام برده و تألیفات آنان را نیز متذکر شده است .

[مصنفی المقال : صفحهٔ 100 با عنوان «مشایخ الشيعة» و صفحه های 102 و 500 و 501 با عنوان «تذكرة المجتهدین» ؛ طبقات اعلام الشيعة : قرن 10 ص 274 ؛ الذريعة : 4 / 60 - 61]

ص: 383

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين و بعده فهذه رسالة في معرفة مشايخ الشيعة تغمدهم الله تعالى بالرحمة و الرضوان ، منهم الشيخ على بن ابراهيم بن هاشم صاحب الامام الحسن العسكري صلوات الله عليه.

انجام: و منهم الشيخ الاجل الفاضل الشهيد الثاني زين الدين على بن احمد العاملي له مصنفات كثيرة و قتل في سنة 965 قتل الله قاتله . تمت الرسالة .

نسخه ها :

1 / 1796 . تهران ، ملی تهران : 1301 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، رساله دوم مجموعه ، « ص 331 - 395 » برگ [فهرست ملی تهران :

[287 / 9 .

2 / 1797 . قم ، گلبایگانی : 6853 / 35 / 33 ، نسخ ، محمد رحیم قزوینی ، 1102 ق ، رساله سی و یکم مجموعه ، 29*15 .

3 / 1798 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10856 ، نستعلیق ، حسین ، 1269 ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 1269] .

4 / 1799 . شیراز ، شاه چراغ : 183 ، عنوان معرفی : رساله في معرفة مشايخ الشيعة ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، شماره ثبت 471 [فهرست شاه چراغ : 168 / 2] .

5 / 1800 . قم ، گلبایگانی : 5279 / 26 / 159 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله ششم مجموعه ، « 86 پ - 93 پ » 8 برگ ، 15 سطر ، 12*19 [فهرست گلبایگانی ، قدیم : 245 / 3] .

6 / 1801 . تهران ، ملک : 5445 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله چهل و چهارم مجموعه ، « 60 ر - 62 ر » 3 برگ [فهرست ملک : 387 / 8] .

7 / 1802 . تهران ، ملک : 5445 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله بیست و ششم مجموعه [فهرست ملک : 383 / 8] .

374 . المشتريات

(عربی)

از : میر حسینی قزوینی

فصل سوم از مبحث چهارم از کتاب الرجال میر حسینی قزوینی است که در

ص: 384

فهرست کتب خطی کتابخانه مجلس (ج 7، ص 426) با عنوان مشترکات معرفی شده و در الذریعة (ج 21، ص 40، ش 3855) نیز به نقل از آن، تکرار شده است.

نسخه آن در ذیل رجال میر حسینا معرفی گردید.

آغاز: الفصل الثالث فیما یمتاز مشترکات اسامی الرجال مما نص به جماعة.

1 مشترکات الرجال

از: محمد امین بن محمد علی بن فرج الله کاظمی

ر. ک: هداية المحدثين إلى طريقة المحمّدين.

375. مشجر الرجال الثقات (شجره رجال موثق)

(عربی)

از: محمد بن حسین عاملی، بهاء الدین (شیخ بهایی) (1030 ق)

جدول هایی است در شناخت رجال موثق که در آن، رجال شیعه به هشت طبقه تقسیم شده و سپس راویانی که از آنها روایت می کنند، فقط نامشان در جداول ذکر شده است. مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی، رساله مشجری را در طبقات راویان از شیخ بهایی ذکر کرده که در ابتدا مشایخ ثلاثه (مؤلفان کتب اربعه) را آورده و سپس، راویان از آنها را با کلمه «عن» (با نون کشیده) ذکر کرده و تألیف را در سال 1005 ق، به پایان رسانیده است.

[الذریعة: 15 / 149]

نسخه ها:

1 / 1803. مشهد، آستان قدس رضوی: 8524، عنوان معرفی: شجره رجال موثق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، به ضمیمه اصول کافی [فهرست آستان قدس:

. [402/14]

2 / 1804. تهران، مجلس شورای اسلامی: 12473، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه، « 6پ - 11ر » 6 برگ [فهرست مجلس: 35 / 427].

ص: 385

376 . مشجرات

(فارسی)

از : مؤلف ناشناخته

نسخه ها :

1805 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3632 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 520] .

1 المشیخة

از : زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی (شهید ثانی)

ر . ک : طریق روایة الصحیفة السجادیة .

377 . المشیخة

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

در فهرست ، هیچ توضیحی درباره مؤلف و محتوای کتاب نیامده است .

نسخه ها :

1806 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 28 ، نسخ ، میرزا علی بن میرزا محمد ، 1034ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 17] .

378 . مشیخة ابن شهر آشوب (نظرة النقیب)

(عربی)

از : عبد الحسین امینی تبریزی (علامه امینی) (1390 ق)

رساله مختصری است در بیان طُرُق روایتی و مشایخ ابن شهر آشوب ، صاحب معالم العلماء .

نسخه ها :

1807 . قم ، محقق طباطبایی : عکس 158 ، عبد الحسین امینی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، « 12ص » 6 برگ [یادنامه محقق طباطبایی : 1470 / 3] .

(عربی)

از: کمال الدین بن حیدر حسینی عاملی (قرن 11 ق)

رساله کوتاهی است در ذکر مشایخی که تلعکبری از آنها روایت نقل نموده و میرزا محمد استرآبادی در منهج المقال آنها را ذکر کرده است .

مؤلف در این رساله نام این مشایخ را به ترتیب حروف تهجی درج نموده و در ذیل هر اسم اسم ، نوع روایت تلعکبری را از وی (اجازه ، مشافهه ، اجازه و مشافهه) بیان نموده و تألیف آن را در روز چهارشنبه چهاردهم جمادی اول 1099ق به پایان رسانیده است .

[الذریعة : 71 / 21 ؛ مصفی المقال : 378 ؛ التراث العربی : 94 / 5 - 95]

آغاز : بسم الله ... وبعد فيقول الفقير الى الله الغني ... لما وقفت على كتاب الرجال للمحقق المدقق .

انجام : اخبرنا عنه جماعة من اصحابنا ، هذا آخر ما اردنا نقله و كان ذلك في اوقات .

نسخه ها :

1808 / 1 . قم ، مرعشی : 7447 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، کمال الدین بن حیدر حسینی عاملی (مؤلف) ، چهارشنبه 14 جمادی الاوّل 1099ق ، رساله پنجم مجموعه ، « 31 - 33 » 3 برگ ، سطور مختلف ، 18*30 [فهرست مرعشی : 19 / 252] .

1809 / 2 . قم ، محقق طباطبایی : عکس 115 ، محمد حسین حسینی طهرانی ، 1375ق ، رساله اول مجموعه ، « 8ص » 4 برگ [یادنامه محقق طباطبایی : 1459 / 3] .

380 . مشیخه تهذیب الأحكام

(عربی)

از: محمد بن حسن طوسی ، شیخ الطائفه ابو جعفر (460ق)

مشیخه ای است که شیخ طوسی در پایان تهذیب الأحكام آورده و در بعضی نسخه ها به صورت مستقل ، کتابت شده است .

[الذریعة : 72 / 21]

آغاز : قال محمد بن الحسن بن علی الطوسی رحمه الله کنا شرطنا فی اوّل هذا الكتاب ان يقتصر علی ایراد .

ص: 387

انجام : محمّد بن بزّاز عن محمّد بن عیسی بن عبید الیقطنی عن یونس بن عبد الرحمن .

نسخه ها :

1 / 1810 . ترکیه * ، چلبی : 39 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11 ق ، سابقه : کتابخانه دانشکده الهیات : عکس 67]
فهرست الهیات مشهد : 3 / 1344] .

2 / 1811 . شیراز ، مدرسه امام عصر (عج) : 351 ، مشیخة التهذیب والاستبصار ، نسخ ، سیّد علی بن سیّد عبد اللطیف ، 1195 ق ، «
415 - 445 » 31 برگ [فهرست مدرسه امام عصر (عج) : 1 / 133] .

3 / 1812 . تهران ، ملی تهران : 1433 / ع ، آغاز : صورة ما اورده الشیخ فی مشیخة التهذیب ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن
12 ق ، رساله اول مجموعه ، « ص 1 - 9 » 5 برگ [فهرست ملی تهران : 9 / 453] .

4 / 1813 . دامغان ، مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) : 90 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حسین علی تویه درواری ، شوال 1221 ق ، کربلا ،
رساله پنجم مجموعه ، « 54 - 56 ر » 2 برگ ، 15*5 / 26 [فهرست مدرسه فتحعلی بیگ] .

5 / 1814 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 854 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون
تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 6 پ » 6 برگ [فهرست مجلس : 23 / 138] .

6 / 1815 . چالوس ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 475 ، نسخ جلی ، محمّد باقر بن محمّد بن خواجه علی ، بدون تاریخ کتابت ،
رساله سوم مجموعه ، 13*20 [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام)] .

381 . المشیخة المرتبة (ترتیب مشیخة من لایحضره الفقیه)

(عربی)

از : محمّد حسین بن علی اصغر قاضی طباطبایی تبریزی ، سیّد (1293 ق)

مؤلف در این رساله ، مشیخة کتاب من لایحضره الفقیه را به ترتیب حروف الفبا مرتّب و تنظیم نموده است . این رساله غیر از سند الفقیه
همین مؤلف است که قبل از این ، معرفی گردید .

[مصنفی المقال : 156]

ص: 388

آغاز: الحمد لله على الدوام والصلاة والسلام على سيد الانام محمد وآله البررة الكرام .

نسخه ها :

1816 . قم ، علامه محمد حسين طباطبائي : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، محمد حسين بن علي اصغر طباطبائي تبريزي (مؤلف) ، بدون تاريخ كتابت ، رساله دوم مجموعه [مجله تراثنا : 161 / 7] .

382 . مصفى المقال فى مصفى علم الرجال

(عربى)

از : محمد محسن تهرانى (شيخ آقا بزرگ) (1389 ق)

رساله مفصلى است در شرح حال مؤلفان كتب رجال شيعه و ذكر آثار آنها . مؤلف در اين كتاب ، شخصيت هاى را كه بعد از عصر غيبت تا زمان مؤلف ، كتابى در علم رجال يا درايه تصنيف نموده اند ، به ترتيب حروف تهجى ، ذكر کرده و در ذيل هر عنوان ، آثار آنها را در دو علم مذکور ، ياد کرده است . مؤلف از سال 1317 ق تا سال 1348 ق ، مشغول جمع آورى و تأليف اين كتاب بوده است .

چاپ : اين كتاب با تصحيح احمد منزوى (فرزند مؤلف) در سال 1337 ش ، به چاپ رسیده است .

[الذريعة : 130 / 21]

آغاز: مصفى المقال حمد ربنا الملك المتعال .

نسخه ها :

1817 . تهران ، على نقى منزوى : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، شيخ آقا بزرگ محمد محسن تهرانى (مؤلف) ، قرن 14 ق ، تصحيح شده با حواشى ، « 150 صفحه » 75 برگ ، سابقه : كتابخانه مركز احياء ميراث اسلامى : عكس 1055 [فهرست عكسى مركز احياء : 313 / 3] .

383 . المطالب الرجالية التى تتوقف عليها المطالب الاستدلالية

(عربى)

از : مؤلف ناشناخته

رساله كوتاهى است در بيان مباحث رجالى كه مطالب استدلالى به آنها بستگى

ص: 389

دارد . مؤلف ، این رساله را در یک مقدمه و شش باب و یک خاتمه تنظیم نموده و در آن ، مطالبی را از منتهی المقال و نقد الرجال نقل کرده است .

نسخه ها :

1818 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 208 ، نستعلیق ، محمد باقر دامغانی ، 1234ق ، رساله دوم مجموعه [فهرست ادبیات تهران : 35 / 3] .

384 . مطلع البدور و مجمع البحور

(عربی - زیدیه)

از : احمد بن صالح ابی رجال یمانی زیدی ، قاضی (1092ق)

کتاب مشهوری است که در آن ، تمام رجال زیدیه ، از ابتدا تا عصر مؤلف ، به ترتیب حروف الفبا ، معرفی شده اند . این کتاب در چهار جلد تنظیم شده و شامل بیش از 1360 زندگی نامه است .

[مؤلفات الزیدیه : 29 / 3 ؛ اعلام المؤلفین الزیدیه : 118 - 120]

آغاز : الحمد لله الذی جعل علماء العترة للحق علما و جعلهم سفنا للنجاة .

نسخه ها :

1 / 1819 . عراق * ، نجف ، هبة الدین شهرستانی : 532 ، از حرف طاء تا مطهر ، از آخر افتادگی دارد ، شیخ مختار هندی ، 1262ق ، 217 برگ ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : عکس 72 ، محقق طباطبایی : میکرو فیلم 125 [یادنامه محقق طباطبایی :

1449 / 3 ؛ یادنامه محقق طباطبایی : 1516 / 3] .

2 / 1820 . یمن * ، قاضی محمد الحجی : بدون شماره ، جزء دوم از جلد اول ، نسخ ، حمود بن محمد بن علی بن احمد ، 9 شوال 1342ق ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 44 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 59 / 1] .

3 / 1821 . یمن * ، قاضی محمد الحجی : بدون شماره ، جلد دوم (جزء سوم و چهارم) ، نسخ ، حمود بن محمد بن علی بن احمد ، 1343ق ، « 380ص » 190 برگ ، سابقه :

کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 45 [فهرست عکسی مرکز احیاء :

60 / 1] .

ص:390

1822 / 4 . یمن * ، قاضی محمد الحجی : بدون شماره ، جلد اول ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حمود بن محمد بن علی بن احمد ، بدون تاریخ کتابت ، « 193ص » 97 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 43 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 59] .

1 مطلع الشمسین فی فضل حمزة و جعفر ذی الجناحین

از : محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی

ر . ک : الروضة الجعفریة .

385 . مظاهر الآثار

(عربی)

از : محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (1318 ق)

کتاب مفصّلی است در معارف و مناقب و سیر و مصائب . مؤلف بنا داشته که این کتاب را در هشت جلد به نگارش درآورد . در الذریعة (ج 21 ، ص 161) عنوان شده که استرآبادی ، موفق به تألیف جلدهای پنجم و ششم و هفتم آن نگردیده است ؛ ولی در فهرستواره نسخه های خطی کتاب خانه مینوی (ص 52) عنوان شده که این سه جلد ، در نزد ورثه مؤلف ، موجود است . وی تا سال 1307 ق ، مشغول تألیف این کتاب بوده است . موضوع جلدهای موجود این کتاب چنین است :

جلد اول: که مؤلف آن را مقدمه کتاب قرار داده ، دارای فوایدی در علم حدیث و درایه و قواعد رجالی و شرح حال بعضی از صحابه و تابعان و خلفای اموی و عباسی و راویان و مشایخ موثقین و علمای متقدم و متأخر و نام فرق شیعه غیر امامی است و در پایان آن ، تاریخ ائمه و سفرای ممدوح و مذموم را آورده است . تألیف این جلد ، در اوایل سال 1300 ق ، پایان یافته است .

جلد دوم : در حالات پیامبر (صلی الله علیه و آله) و امیر مؤمنان (علیه السلام) که تألیف آن در سال 1296 ق ، پایان یافته است .

جلد سوم: در فضایل و مناقب و مصایب ائمه که به سال 1297 ق ، تألیف شده است.

ص: 391

جلد چهارم : در اخبار متعلق به امام حسین(علیه السلام) و اهل بیت آن حضرت و شرح برخی الفاظ و معانی احادیث و بررسی صحیح و ضعیف بودن آنهاست .

جلد هشتم: مقتل امام حسین(علیه السلام) و اعتراضاتی بر أسرار الشهادة فی فاضل دربندی.

[الذریعة : 161 / 21 ؛ مصفی المقال : 136]

آغاز جلد اول : الحمد لله المتجلی لخلقہ بخلقہ و الظاهر لقلوبهم بحجته .

آغاز جلد دوم : الحمد لله الذى بطن خفيات الامور .

آغاز جلد سوم : الحمد لله على عواطف كرمه .

آغاز جلد چهارم : الحمد لله الذى قدر ما خلق .

آغاز جلد هشتم : الحمد لله الذى فضل مداد العلماء على دماء الشهداء .

نسخه ها :

1 / 1823 . تهران ، مینوی : 94 ، مجلد سوم ، محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، 1297ق [فهرستواره مینوی : 52] .

2 / 1824 . تهران ، مینوی : 91 ، مجلد اول ، نسخ و نستعلیق ، محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت ، وقف آقا محمود فرزند مؤلف در شوال 1318ق [فهرستواره مینوی : 52] .

3 / 1825 . تهران ، مینوی : 92 ، تمه مجلد نخست ، محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت [فهرستواره مینوی : 52] .

4 / 1826 . تهران ، مینوی : 93 ، مجلد دوم ، محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت [فهرستواره مینوی : 52] .

5 / 1827 . تهران ، مینوی : 95 ، مجلد چهارم ، نسخ و نستعلیق ، محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) ، بدون تاریخ کتابت [فهرستواره مینوی : 52] .

386 . معالم العلماء

(عربی)

از : محمد بن علی بن شهر آشوب سروی مازندرانی (588ق)

رساله مختصر و مهمی است در ذکر مؤلفان شیعه امامیه و اسامی آثار آنها . مؤلف ، این کتاب را به عنوان تکمله ای بر الفهرست شیخ طوسی نوشته و در پایان ، در فصلی نام شاعران اهل بیت (علیه السلام) را آورده است .

ص: 392

چاپ: تهران، با تصحیح عباس اقبال آشتیانی؛ نجف، المطبعة الحیدریة، 1380 ق، با تصحیح بحر العلوم؛ تهران، 1353 ش، 142 ص، به اهتمام عباس خلیلی؛ قم، انتشارات شریف رضی، 155 ص، افسست از روی چاپ نجف.

[الذریعة: 201/21؛ مشارعربی: 867؛ التراث العربی: 139/5؛ معجم المطبوعات العربیة: 315؛ مصفی المقال: 414]

آغاز: الحمد لله رب العالمین... قال الشیخ الامام الاجل الاوحد رشید الدین... هذا کتاب معالم العلماء فی فهرست کتب الشیعه و اسماء المصنفین منهم قدیما و حدیثا.

انجام: و ابراهیم بن العباس و منصور الفقیه و المغربی و ذلك حزب عظیم و الله المشکور. والحمد لله تعالی اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین.

نسخه ها:

1/ 1828. یزد، جامع کبیر یزد: بدون شماره، نسخ، محمد علی بن شیخ حماد حلّی برعونی، 12 ذی قعدة 686ق، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: میکروفیلم 3520 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران: 159/2].

2/ 1829. قم، مرعشی: 6877، نسخ، علی بن حاج قوام الدین بن محمود عاقولی لیشی حلّی، 5 ذی حجه 983ق، رساله چهارم مجموعه، «256 پ - 294 پ» 39 برگ [فهرست مرعشی: 72/18].

3/ 1830. قم، گلپایگانی: 1038/6/128، آغاز: برابر نمونه، نسخ، شهاب الدین بن طعمة بن شهاب بن کلب نجفی، قرن 10ق، رساله سوم مجموعه، «84 پ - 154 پ» 71 برگ، 14 سطر [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید].

4/ 1831. تهران، ملک: 3560، نستعلیق، محمد بن علی تبینی، 1014ق، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک: 488/6].

5/ 1832. یزد، جامع کبیر یزد: بدون شماره، محمد علی بن شیخ حماد حلّی برعونی، 1015ق، رساله اول مجموعه، «ص 2 - 67» 33 برگ، سابقه: کتابخانه محقق طباطبایی: عکس 175 [یادنامه محقق طباطبایی: 1475/3].

6/ 1833. قم، مرعشی: 4795، نسخ، صالح بن حسن بن حسن بن فضل بن محمد بن فضل عباس مطلبی جزائری، 14 جمادی الاول 1017ق، رساله اول مجموعه، 20 برگ [فهرست مرعشی: 358/12].

ص: 393

- 1834 / 7 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3566 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، سعد بن خزعل حویزی حلی ، 1096ق ، رساله چهارم مجموعه ، « ص 168 - 240 » 42 برگ [فهرست مجلس : 10 / 1532] .
- 1835 / 8 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3075 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، تصحیح شده ، رساله چهارم مجموعه ، 31 برگ ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 1836 / 9 . تهران ، دانشکده الهیات : 109 ، نسخ معرب ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رساله دوم از مجموعه وقفی خاندان آل آقا در کتاب خانه دانشکده الهیات ، « 32 پ - 65 پ » 33 برگ ، 15 سطر ، 15*21 ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم [2378] فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 677/1 ؛ فهرست الهیات تهران : 715/1] .
- 1837 / 10 . تهران ، ملک : 3566 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، حیدر بن علی بن محمد حسنی حسینی اصفهانی ، 1248ق ، رساله نهم مجموعه ، « 36 پ - 155 ر » 120 برگ [فهرست ملک : 6 / 495] .
- 1838 / 11 . قم ، گلپایگانی : 4460 / 22 / 180 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : زواید فیکون اذا تتمه له و قد زدت فیه نحو من ستمانه مصنف ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1277ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 ر - 83 پ » 83 برگ ، 11 سطر ، 11*18 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 245 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 1839 / 12 . تهران ، ملک : 3528 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1282ق ، رساله دوم مجموعه ، « 1 پ - 30 ر » 30 برگ [فهرست ملک : 6 / 466] .
- 1840 / 13 . قم ، مدرسه فیضیه : 759 ، نسخ ، سید محمد موسوی ، 1284ق ، رساله نهم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 19] .
- 1841 / 14 . عراق * ، نجف ، شیخ آقا بزرگ تهرانی : بدون شماره ، شیخ آقا بزرگ محمد محسن تهرانی ، جمادی الثانی 1319ق ، مقابله توسط شیخ آقا بزرگ تهرانی در 1319ق ، رساله اول مجموعه ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم [2375] فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 / 676] .
- 1842 / 15 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 834 ، سید احمد صفایی خوانساری ، 1320ق ، با تصحیح و مقابله سید مصطفی خوانساری ، رساله دوم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 300] .

16 / 1843 . قم ، مرعشی : 3112 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه ، 27 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 338] .

17 / 1844 . یزد ، آتشی : بدون شماره ، فضل بن محمد بن فضل عباسی ، بدون تاریخ کتابت ، با تملک علامه مجلسی ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 704 / 7] .

18 / 1845 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1436 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله پنجم مجموعه [فهرست الهیات مشهد : 2 / 584] .

387 . معجم الصحابة

(عربی)

از : عبد الباقي بن قانع بن مرزوق بغدادی ، ابو الحسين (351 ق)

کتابی است به ترتیب حروف معجم ، مشتمل بر احادیثی که صحابه از پیامبر اکرم نقل کرده اند . این کتاب ، در یازده جزء تدوین شده است . شیخ طوسی در الفهرست (ص 122 ، ش 542) از مؤلف یاد کرده و گوید : « له کتاب السنن عن اهل البيت (علیه السلام) » و همچنین شیخ آقا بزرگ در طبقات اعلام الشيعة (نوابغ الرواة فی رابعة المئات ، ص 146) و نیز در الذريعة (ج 12 ، ص 238) از وی یاد کرده ، که ظاهراً هر دو وی را شیعی مذهب می دانسته اند .

[بروکلیمان ، ذیل 1 / 279 ؛ سزگین : 1 / 305]

آغاز : اخبرنا الشيخ الصالح ابو القاسم عبد الواحد بن علی ... قال القاضي ابو الحسين عبد الباقي بن قانع بن مرزوق قراءة عليه في سنة سبع و اربعين و ثلثمائة قال ابي بن كعب بن قيس .

انجام : ابورمته ... رفاعه بن عمرو التميمي ... آخر كتاب المعجم .

نسخه ها :

1846 . ترکیه * ، استانبول ، کوپریلی : 452 ، جزء سوم تا پایان کتاب ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ کهن ، هموس ؟ بن حسین معروف به حسن ، 4 ربیع الاول 464ق ، 196 برگ ، سطور مختلف ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 806 [فهرست عکسی مرعشی :

282 / 2 ؛ فهرست کوپریلی : 1 / 231] .

ص:395

(عربی)

از: سلیمان بن عبد الله ماحوزی بحرانی (1121 ق)

شرح مفصّلی است بر کتاب الفهرست شیخ طوسی . مؤلف در این شرح ، اسامی رجال را به ترتیب حروف تهجی تنظیم نموده و در هر شرح حال ، ابتدا گفته شیخ طوسی را آورده و پس از آن ، شرح را با عنوان «اقول» ذکر کرده است . بخش اول این شرح تا حرف تاء ، بنا به گفته شیخ آقا بزرگ در الذریعة (ج 21 ، ص 228) در سال 1112 ق ، تألیف شده است .

چاپ : این کتاب در قم با تحقیق سیّد مهدی رجایی و به ضمیمه اثر دیگر مؤلف ، بلغة المحدثین ، از سوی انتشارات سیّد الشهداء ، در سال 1412 ق ، در 472 صفحه به چاپ رسیده است .

[الذریعة: 228 21/؛ مصفی المقال : 188 ؛ التراث العربی : 149 / 5 ؛ معجم المطبوعات العربیة : 316]

آغاز : الحمد لله الذی هدانا لاینه الکریم ... و بعد فیقول ... ان معرفة احوال الرجال و مراتبهم .

انجام : و الشیخ اکثر فی الفهرست من نقل کلامه و ربما يفهم منه الاعتماد علیه ، فتدبر .

نسخه ها :

1847 / 1 . قم ، مرعشی : عکس 269 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 64 » 64 برگ [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 242] .

1848 / 2 . تهران ، دانشکده ادبیات : 80 - ج ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، با حواشی « منه » ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 64 » 64 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکروفیلم 1809 [فهرست ادبیات تهران : 1 / 430 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 1 / 384] .

1849 / 3 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3328 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، تصحیح شده ، مهر بیضوی با عنوان « محمد باقر بن محمد نقی الموسوی » و « عبده بهاء الدین الموسوی » در نسخه موجود است ، دارای حواشی به امضای « ابو الهدی » و « باقر الموسوی » ، 80 برگ ، 21 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .

ص: 396

1850 / 4 . قم ، مرعشی : 3438 ، تا نام (بکر) ، افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 159 برگ [فهرست مرعشی : 224 / 9] .

1851 / 5 . قم ، مرعشی : 4360 ، از ابتدا افتادگی دارد ، آغاز : عدة من اصحابنا عن ابی الحسن الشیبانی عن ابن بطّة ، نسخ ، بدون نام کاتب ، عصر مؤلف ، رساله اول مجموعه ، « 1ر - 209پ » 209 برگ [فهرست مرعشی : 357 / 11] .

1852 / 6 . قم ، مرعشی : 5458 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 93 برگ [فهرست مرعشی : 239 / 14] .

1853 / 7 . تهران ، ملک : 3481 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک : 457 / 6] .

1 معرفة مشايخ الشيعة (عربی)

از : یحیی بن حسین بن عشیره یزدی

ر . ک : مشایخ الشيعة .

389 . معرفة الناقلين

(عربی)

از : محمد بن عمر بن عبد العزیز کشی (قرن 4 ق)

کشی در این کتاب ، روایان حدیث شیعه و سنی را به صورت تفصیلی ، ذکر نموده بود . متأسفانه ، اصل این کتاب در تندباد حوادث از بین رفته و امروزه ، آنچه از آن به دست ما رسیده ، انتخابی است که شیخ طوسی از این کتاب نموده و به اختیار معرفة الرجال ، و رجال الکشی مشهور است که پیش از این ، معرفی گردید .

390 . معين النيه في رجال من لايحضره الفقيه

(عربی)

از : یاسین بن صلاح الدین بن علی بلادی بحرانی (قرن 12 ق)

مؤلف در این کتاب ، اسامی روایانی را که در مشیخة من لا یحضره الفقیه شیخ صدوق آمده ، تنظیم نموده است . او کتابش را در یک مقدمه و دو «مطلب» قرار داده و در مقدمه ، چهارده فصل در علم درایه و قواعد کلی رجال آورده است . سپس مشایخ شیخ صدوق

ص: 397

و روایاتی را که در طریق روایی او واقع شده اند ، به ترتیب الفبایی ، ذکر نموده و تألیف آن را در ششم رمضان 1451 ق به پایان رسانیده است .

[الذریعة : 287 / 21 ؛ مصفی المقال : 495 ؛ التراث العربی : 159 / 5]

آغاز : الحمد لله المطلاع على السرائر العالم بما تخفيه القلوب وتضمه الضمائر سبحانه هو الله الذي لا اله الا هو .

انجام : ضعيف باهمال موسى بن عمران و علي و ابيه و بما في الحسين بن يزيد و علي هذا نختم ما نحن نريده و نرجو من الله مزيده .

نسخه ها :

1854 / 1 . قم ، مرعشی : 2550 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، علی بن حسین بن محمد نعیمی بلادی بحرانی ، 5 جمادی الاول 1192 ق ، از روی نسخه مؤلف تحریر شده ، تصحیح شده ، با حواشی مؤلف ، 79 برگ ، 23 سطر ، 16*22 ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 101 [فهرست مرعشی :

133 / 7 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 122 / 1] .

1855 / 2 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 4078 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 3 / 11] .

391 . المقال في معرفة الرجال

(عربی)

از : محمد بن علی اوالی بحرانی (قرن 12 ق)

کتاب مفصّلی است در رجال . مؤلف در این اثر ، صحابه و تابعان و مشایخ مصنفان اصولی و اخباری را ذکر نموده است . او خود همین اثر را تلخیص نموده که با عنوان مختصر المقال في معرفة الرجال معرفی گردید .

[الذریعة : 386 / 21]

392 . مقدمات الرجال (رجال المولى صفر على الالهی)

(عربی)

از : صفر لاهیجی قزوینی ، ملا (قرن 13 ق)

مباحثی است در مقدمات علم رجال و مشتمل بر ده «مقام» . تألیف این رساله ناتمام مانده است . رساله دیگری از همین مؤلف به نام سؤال و جواب در فقه

و رجال قبل از این معرّفی گردید .

[الذريعة : 8 / 55 با عنوان «دراية الحديث» و 10 / 122 با عنوان «رجال المولى صفرعلى»]

نسخه ها :

1856 . تهران ، دانشگاه تهران : 2521 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله اول این مجموعه نیز از همین مؤلف است . رساله دوم مجموعه ، « 72 - 161 » 90 برگ ، 20 سطر ، 12*16 [فهرست دانشگاه تهران : 9 / 1318] .

393 . ملخص المقال في أحوال الرجال

(عربی)

از : عبد الله بن محمد رضا شبر حسینی کاظمینی (1242ق)

تلخیصی است از اثر دیگر مؤلف به نام جامع المقال فی معرفة الرواة و الرجال . مؤلف در این رساله مختصر ، رجال حدیث را به ترتیب حروف الفبا ، با حروف اختصاری برای نام معصومان و نیز کتاب هایی که از آنها نقل نموده ، به دنبال یکدیگر آورده است .

[الذريعة : 22 / 213 ؛ مصفی المقال : 238 ؛ التراث العربی 5 / 217]

آغاز : الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذه اوراق قليلة مشتملة على فوائد جلیلة و فرائد جزيلة فی معرفة الرجال .

انجام : اللهم نور ابصارنا و خذ بقلوبنا الى حبك و حب من یحبك و ما یوصل الى حبك و وفقنا لطاعتك و مرضیک .

نسخه ها :

1857 . قم ، مرعشی : 6655 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، یکشنبه 4 رمضان المبارک 1248ق ، از روی نسخه مؤلف تحریر شده است ، 111 برگ ، 21 سطر ، 20*12 [فهرست مرعشی : 17 / 217] .

394 . ملخص المقال في تحقيق أحوال الرجال

(عربی)

از : ابراهیم بن حسین دنبلی خویی ، شهید (1325ق)

رساله مختصری است در رجال که مؤلف در آن اسماء رجال (شامل ممدوحان

ص: 399

و مذمومان و مجهولان و رجال مشترک) را در یک مقدمه و شش قسم و یک باب و یک خاتمه آورده است و عمده اعتمادش بر کتب اربعه رجالی (رجال الکشی، رجال النجاشی، الرجال، و الفهرست شیخ طوسی) بوده است. او برای هر کدام از این کتب و برای هر یک از امامان معصوم (علیه السلام) و مشایخ علما، رموزی انتخاب کرده و رموز را در اول کتابش بیان کرده است. تألیف این کتاب در چهارم ربیع الثانی 1277 ق پایان یافته و مؤلف در پایان، شرح حال خود را به صورت کوتاه آورده است. فهرست مطالب کتاب چنین است:

مقدمة: فی بیان امور لها دخل تمام فی المقام؛

القسم الاول: فی الثقات؛

القسم الثانی: فی الموثقین؛

القسم الثالث: فی الحسان؛

القسم الرابع: فی الضعاف؛

القسم الخامس: فی من لم يذكر له فی الكتب الرجال مدح و لا ذم؛

القسم السادس: فی المجاهیل؛

باب فی الکنی؛

خاتمة: تشتمل علی ستة فوائد.

چاپ: این رساله در تبریز در سال 1298 ق، در 68+128 صفحه به صورت چاپ سنگی منتشر شده است.

[الذریعة: 214/22؛ مشارعربی: 900؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران: 317]

آغاز: الحمد لله المتفرد بالدوام المتطول بالانعام خالق الخلق بقدرته.

انجام: و ان اول ناس اول ناس و لیس علی الانسان الا ما یسعه قدرته و یناله طاقته و علی الله التکلان.

نسخه ها:

1858. خوی، مدرسه نمازی: 293، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعلیق، ابراهیم بن حسین دنبلی خویی (مؤلف)،

1277 ق، 18 سطر، 15*22 [فهرست مدرسه نمازی: 1/145].

ص: 400

(عربی)

از: محمد بن اسماعیل بن عبد الجبار حائری، ابو علی (1216 ق)

کتاب مفصل و مهمی است در رجال که مؤلف در مقدمه، درباره آن چنین می نویسد: «چون کتاب منهج المقال تألیف مولانا میرزا محمد استرآبادی به علت ذکر مجاهیل، بسیار مفصل و مبسوط بود، لذا بر آن شدم تا آن را با تعلیقات استادم وحید بهبهانی تلفیق و تضمین نمایم و پس از حذف مجاهیل و مؤلفات روات، مطالبی را که در هر دو کتاب نیامده است، بر آن بیفزایم و راهنمای من در این ترتیب و تبویب، سید محسن بغدادی نجفی کاظمی بود».

مؤلف در این کتاب، نخست در پنج مقدمه به ذکر موالیذ پیامبر اکرم و ائمه اطهار پرداخته و بعد از آن، اسامی رجال را به ترتیب حروف تهجی آورده و پس از آن، به ذکر کنیه ها و القاب و سپس راویان زن پرداخته است و در پایان، دوازده فایده رجالی از الرجال الکبیر استرآبادی نقل کرده است.

حایری برای مصادر و منابعی که از آنها نقل می کند، رموز اختصاری قرار داده و تألیف آن را در سال 1194ق، به پایان رسانیده است.

در مورد این اثر، چند کتاب تألیف شده که عبارت اند از:

1 - رساله فی ذکر المجاهیل از ملا درویش علی حایری که شاگرد مؤلف بوده است. او در این کتاب، رجال مجهولی را که مؤلف از کتابش حذف کرده، جمع آوری نموده است (الذریعة، ج 4 / 413).

2 - إكمال منتهی المقال از محمد بن قاسم آل کشکول حایری.

3 - نکت الرجال از سید صدرالدین محمد عاملی که حاشیه بر منتهی المقال است و نوه اش سید حسن صدر، آن را گردآوری نموده است.

4 - حاشیه میرزا حسین نوری بر منتهی المقال که شیخ آقا بزرگ تهرانی آن را تنظیم نموده است (الذریعة، ج 4، ص 220).

چاپ: این کتاب سه بار در تهران بین سال های 1267 تا 1302 ق، به صورت چاپ سنگی در قطع رحلی منتشر شده و در سال 1416ق، با تحقیق مؤسسه

آل البيت (عليه السلام) در هفت جلد منتشر شده است .

[الذريعة : 93 / 10 ، 13 / 23 ؛ مشارع عربی : 919 ؛ التراث العربی : 267 / 5 ؛ مصفى المقال : 394 ؛ معجم المطبوعات العربية فى ايران : 319 ؛ فهرست دانشگاه تهران : 664 / 2]

آغاز : نحمدك يا من رفع منازل الروات بقدر ما يحسنون من الرواية عن الائمة الهداة ... اما بعد فيقول ... المقدمة الاولى فى تاريخ مواليد الائمة (عليه السلام) ... باب الالف آدم ابوالحسين النخاس الكوفى ق و يأتى عن جش ابن المتوكل ابو الحسين موثقاً.

انجام : وهذا ربما اشعر منه بكونه مرضياً عنده سيما مع ما قدم فى اول كتابه و روى هو عن ابوالقاسم حسين بن روح .

نسخه ها :

1 / 1859 . تهران ، دانشگاه تهران : 985 ، نسخ ، ابو على حائرى (مؤلف) ، 1194ق ، 239 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 664 / 2] .

2 / 1860 . تهران ، دانشكده حقوق : 214 - ج ، از آخر افتادگى دارد ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 12ق ، 121 برگ [فهرست حقوق تهران : 484] .

3 / 1861 . مشهد ، گوهر شاد : 540 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 12ق ، 429 برگ [فهرست گوهر شاد : 2 / 645] .

4 / 1862 . تهران ، مؤسسه لغتنامه دهخدا : 174 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 12ق [نشریه نسخه های خطی : 59 / 3] .

5 / 1863 . تهران ، سپهسالار : 7359 ، نسخ ، احمد بن مصطفى خوينى ، 1228ق ، 326 برگ [فهرست سپهسالار : 666 / 5] .

6 / 1864 . تهران ، ملی تهران : 1521 / م ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1229ق ، 367 برگ [فهرست ملی تهران : 16 / 10] .

7 / 1865 . قزوین ، فحول قزوینی : بدون شماره ، عبد الله بن محمد خوبى ، 23 ربيع الاول 1230ق [مجله تراثنا : 93 / 2] .

8 / 1866 . قم ، مرعشى : 3088 ، نسخ ، محمد بن محمد نصير مازندرانى ، شوال 1231ق ، 402 برگ [فهرست مرعشى : 312 / 8] .

9 / 1867 . قم ، آستان معصوميه (س) : 156 ، نسخ ، صفر على بن اسماعيل صباغ نجف آبادى ، 1 صفر 1234ق ، 283 برگ [فهرست آستان معصوميه (س) : 176 / 1] .

- 10 / 1868 . قزوین ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 393 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، نجف علی بن شعیب ، 26 جمادی الثانی 1235ق در مدرسه مولا وردیخان در قزوین ، 255 برگ ، 22 سطر [فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 1 / 272] .
- 11 / 1869 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2928 ، نسخ ، محمد تقی بن ابی طالب لواسانی ، یکشنبه 16 جمادی الاول 1238ق ، 384 برگ ، 15*21 / 5 سطر ، 21 [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 12 / 1870 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2331 ، نسخ ، ربیع بن نصر الله حسینی تنکابنی ، دوشنبه محرم 1239ق ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده با حواشی مختصر ، 308 برگ ، 29 سطر ، 15*27 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 13 / 1871 . تهران ، حسن علی معاون الدوله غفاری : 12 ، بدون نام کاتب ، 1239ق [مجله نور علم : 16 / 102] .
- 14 / 1872 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2106 ، از آخر افتادگی دارد ، انجام : دروی عن ابی عبد الله فی رجال ضعیف جدا لا یلتفت الیه و لا اعتماد علی شی مما یرویه و فی ، بدون نام کاتب ، قبل از 1240ق ، عناوین شنگرف ، در برگ اول تملک « عباس النجفی » و مهر بیضوی « عبده سلیمان الحسینی » که در بعضی صفحات دیگر نیز آمده مشهود است ، در آخر کتاب اوراق بسیاری آمده که مطالبی از امالی صدوق و عیون الاخبار الرضا و مطالبی حدیثی و دیگر مطالب متفرقه و در برگ آخر یادداشتی با مهر بیضوی مذکور در 14 رمضان 1240ق در همدان آمده است ، 300 برگ ، 24 سطر ، 5 / 20*30 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 15 / 1873 . سمنان ، مدرسه صادقیه : 57 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 23 ذی حجه 1242ق ، با حواشی « منه عفی عنه » ، 292 برگ ، 29 سطر ، 20*28 / 5 [فهرست مدرسه صادقیه ؛ مجله آینه پژوهش : 53 / 125] .
- 16 / 1874 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2098 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : سیما مع ما قدم فی اول کتابه ، نسخ ، عبد الله قاسم علی یزدی ، 2 جمادی الاول 1243ق ، 263 برگ [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 17 / 1875 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2100 ، نسخ ، ابن سید عبد الغفور طباطبایی ، 15 ذی قعدہ 1243ق ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده با حواشی مختصر ، 256 برگ ، 21*30 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 18 / 1876 . قم ، مرعشی : 1091 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد العظیم بن علی اردکانی یزدی ، 14 رجب 1245ق ، 245 برگ [فهرست مرعشی : 3 / 268] .

19 / 1877 . قم ، مرعشی : 5274 ، نسخ ، علی بن ابو علی (فرزند مؤلف) ، 2 ذی قعدة 1245ق ، 290 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 62] .

20 / 1878 . قم ، مرعشی : 5503 ، نسخ ، محمّد بن ابو طالب شوشتری ، 13 محرم 1246ق ، 216 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 279] .

21 / 1879 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2102 ، نسخ ، حاج محسن بن حبیب بن دخیل حمیری کربلایی ، سه شنبه 23 ربیع الثانی 1246ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 293 پ » 293 برگ ، 30 سطر ، 21 * 30 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

22 / 1880 . قم ، مدرسه حجازیها : 8048 / 55 / 18 ، از المقدمة الاولى فی تاریخ موالید الائمة علیهم السلام و وفاتهم تا آخر کتاب ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : و المعراج شرحه رحمه الله علی الفهرست و لم یشرح منه الا قليلا و لم اعثر علی هذین الاخیرین الی الآن ، نسخ ، درویش بن کاظم سبحان ، 17 شعبان 1246ق ، این نسخه از روی نسخه پسر مصنف که او آنرا از روی نسخه مؤلف استنساخ کرده و نوشته است ، 236 برگ ، 31 سطر ، 20*30 [مجله نور علم : 277/52 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .

23 / 1881 . تهران ، دانشکده ادبیات : 56 - ب ، نسخ ، محسن بن حاج حبیب کربلایی ، رمضان المبارک 1246ق ، با حواشی (منه عفی عنه) ، 245 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 442] .

24 / 1882 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10780 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1246ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 558] .

25 / 1883 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11553 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1246ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 558] .

26 / 1884 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3641 ، نسخ ، ابو القاسم بن محمّد مشهدی ، 1246ق ، 245 برگ [فهرست آستان قدس : 625 / 6] .

27 / 1885 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14283 ، نسخ ، محمّد بن صفر فخار ، 1246ق ، 270 برگ [فهرست مجلس : 38 / 408] .

28 / 1886 . تهران ، ملی تهران : 2658 / ع ، نسخ ، محسن بن حبیب بن دخیل حمیری کربلایی ، 1246ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 209 » 209 برگ [فهرست ملی تهران : 13 / 77] .

- 1887 / 29 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1248ق ، تصحیح شده و حواشی دارد ، قطع وزیری [مجله میراث شهاب : 16 / 20] .
- 1888 / 30 . مشهد ، مدرسه باقریه : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1248ق ، 309 برگ [مجله تراثنا : 137 / 26] .
- 1889 / 31 . تبریز ، ملی تبریز : 3135 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1249ق ، 381 برگ [فهرست ملی تبریز : 1327 / 3] .
- 1890 / 32 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 258 ، نسخ ، محمّد علی بن ملا محمّد حسین کاشانی آرانی ، 1251ق ، « 566 صفحه 283 برگ [فهرست مجلس : 330 / 21] .
- 1891 / 33 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2099 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، یکشنبه 23 محرم 1253ق ، 332 برگ [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 1892 / 34 . یزد ، وزیری : 136 ، نسخ ، محمود بن علی نقی طباطبایی ، 1253ق ، 231 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 176 / 1] .
- 1893 / 35 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2101 ، نستعلیق ، محمّد علی بن حاج ملا احمد انصاری ، 1256 ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده است ، 185 برگ ، 31 سطر ، 5 / 20 * 31 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 1894 / 36 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 12354 ، نسخ ، حسن ، 1259ق ، در قزوین [فهرست الفبایی آستان قدس : 558] .
- 1895 / 37 . تهران ، ملک : 3644 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1264ق ، 227 برگ [فهرست ملک : 547 / 1] .
- 1896 / 38 . مشهد ، مدرسه نواب : 11 رجال ، نسخ ، محمّد بن حسن گنابادی ، 1265ق [فهرست دو کتاب خانه مشهد : 548] .
- 1897 / 39 . قم ، مرعشی : 10059 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، نزدیک عصر مؤلف ، 342 برگ [فهرست مرعشی : 45 / 26] .
- 1898 / 40 . تهران ، دانشگاه تهران : 7743 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 328 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 687 / 16] .
- 1899 / 41 . قم ، گلپایگانی : 22 / 18 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 180 / 2] .
- 1900 / 42 . قم ، گلپایگانی : 5122 / 26 / 2 ، از احمد تا سلام بن ابی عمره خراسانی ، از آغاز و انجام افتادگی دارد ، آغاز : و ان الراوی احمد مع ظهور صحبتته معه و مر فی

الفوائد الشهيد في امثال ذلك اقول غير خفي على المتتبع ان غلو القميين ليس الغلو المعروف المستلزم للكفر، نسخ، بدون نام كاتب، قرن 13ق، رساله اول مجموعه، « 1ر - 70پ » 70 برگ، 30 سطر، 20*30 [فهرست گلپایگانی، قدیم: 2 / 180 ؛ فهرست گلپایگانی، جدید] .

1901 / 43 . تهران، ملك: 3604، نسخ، بدون نام كاتب، قرن 13ق، 322 برگ [فهرست ملك: 1 / 547] .

1902 / 44 . قم، مركز احیاء میراث اسلامی: 2884، نسخ، بدون نام كاتب، : قرن 13ق، 242 برگ، 23 سطر، 5 / 21 * 15 [فهرست مركز احیاء: 8 / مخطوط] .

1903 / 45 . قم، مركز احیاء میراث اسلامی: 3416، نسخ، بدون نام كاتب، قرن 13ق، با حاشیه و تصحیح، 258 برگ، 35 سطر [فهرست مركز احیاء: 9 / مخطوط] .

1904 / 46 . تهران، حسین مفتاح: 258، نستعلیق، بدون نام كاتب، سده 12 و 13ق [نشریه نسخه های خطی: 7 / 299] .

1905 / 47 . قم، شیخ حیدر علی مؤید: 395، آغاز: برابر نمونه، نسخ، زینی بن شیخ باقر بن شیخ زینی نجفی، قرن 13ق، با تصحیح در حاشیه، در برگ دوم مهر بیضوی « علی مع الحق 1287 » مشهود است، 279 برگ، 30 سطر، 21*29 [فهرست مؤید: 1 / 322] .

1906 / 48 . مشهد، آستان قدس رضوی: 11142، نسخ، بدون نام كاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس: 558] .

1907 / 49 . مشهد، آستان قدس رضوی: 3640، نسخ، بدون نام كاتب، بدون تاریخ کتابت، 423 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 624] .

1908 / 50 . مشهد، آستان قدس رضوی: 5737، افتادگی دارد، نسخ، بدون نام كاتب، بدون تاریخ کتابت، 253 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 626] .

1909 / 51 . تهران، ملك: 2776، افتادگی دارد، نسخ، بدون نام كاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله چهارم مجموعه، « 114پ - 121پ » 8 برگ [فهرست ملك: 6 / 105] .

1910 / 52 . قم، مركز احیاء میراث اسلامی: 288، افتادگی دارد، نسخ، ابراهیم بن اسماعیل موسوی، بدون تاریخ کتابت، 228 برگ [فهرست مركز احیاء: 1 / 395] .

1911 / 53 . مشهد، مدرسه آیه الله خویی: 6، از احوال «ابان» تا «تلید بن سلیمان»، از اول و آخر افتادگی دارد، نسخ، بدون نام كاتب، بدون تاریخ کتابت، در حاشیه تصحیح شده، با حواشی، « 185ر - 241پ » 57 برگ [فهرست مدرسه آیه الله خویی: 8] .

1 منظومة في أصحاب الإجماع

از: محمد مهدي بن مرتضى طباطبائي بحر العلوم نجفی، سيد

ر. ک: ارجوزة في أصحاب الإجماع.

1 منظومة في الرجال

از: احمد بن محمد بن علي عطار بغدادی

ر. ک: ارجوزة في الرجال و شرحها.

1 منظومة في الرجال

از: عبد الله بن صالح سماهيجي بحراني

ر. ک: تحفة الرجال وزبدة الزبدة في المقال.

396. منظومة في الرجال

(عربی)

از: محمد بن عبد الله بن علي بن حسن بحراني (زنده در 1173 ق)

منظومة مفصلة ملي است در رجال، شامل 1154 بيت. نظم اين منظومه در سال 1170 ق، به ماده تاريخ «آب تمت الرسالة» پايان يافته است. همين مؤلف، رساله ديگري در رجال، موسوم به السلاسل في إلحاق الأواخر بالأوائل دارد كه قبل از اين، معرّفی گردید.

[الذريعة: 108 / 23؛ مصفى المقال: 432]

آغاز: الحمد لله العلى العدل ذى المجد والافضال ثم الفضل

وبعد فاعلم هذه الخلاصة

نسخه ها:

1 / 1912. شيراز، دانشكده پزشکی: 648، شيخ حسن بن عبد الله ماحوزى، 1173 ق، از روى خط ناظم [ميراث اسلامى ايران: 1 /

443].

ص: 407

1913 / 2 . شیراز ، ملی فارس : 417 ، عنوان معرّفی : رساله منظومه احوال رجال ، آغاز :

برابر نمونه ، عبد الطیف بن محمد ، 1179ق ، 97 برگ [فهرست ملی فارس :

. [14 / 2 .

397 . منظومة فی الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

بخشی از منظومه ای است در رجال که در فهرست ، چنین معرّفی شده :

«منظومه ای است به عربی در شناساندن و شمارش رجال حدیث در ابواب به شماره حروف هجا (28 باب) و هر باب در یک یا چند مقطع ، و هر مقطعی در یک یا چند موقف ، و هر موقف در یک یا چند مصعده . این کتاب ، نخبه المقال حسین بن رضا حسینی نیست و پس از شهید ثانی تألیف شده است» .

فهرست مفصل ابواب کتاب ، در فهرست دانشکده الهیات تهران ، ذکر شده است .

آغاز : اتحاد بین ذین و ذکر

... مقطع المیم فی حماد : فی ابن ابی طلحة الکوفی

انجام : مقطع اللام فس مسلم رجال : و مسلم نجل ابی سارة قد

نسخه ها :

1914 . تهران ، دانشکده الهیات : 824 د ، از مقداری از باب الحاء و باب الذال تا اواخر باب المیم را شامل است ، از اوّل و آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق ، 42 برگ ، 14 سطر ، 15*20 [فهرست الهیات تهران : 61 / 2] .

ص:408

(عربی)

از: حسین بن عبد علی بن محمد بن زعل

رسالة مختصری است در رجال که در فهرست مجلس (ج 22، ص 232) چنین معرفی شده است: «روش تألیف این رساله - که پیرو ایضاح الاشتباه حلی است - به اختصار چنین است که مؤلف، هر حرفی را (از همزه تا یاء) در یک باب، و هر نامی را در فصلی آورده، به این گونه که نام و تعداد هر نام، ثقات، ضعف، مجاهیل، ممدوحان و نیز موارد اختلاف را با اختصار و هر یک را در فصلی خاص می آورد و آحاد (نام هایی که در روایان بیش از یک تن به آن نام نیست) را جملگی در فصلی خاص یاد می کند، چنان که در باب نخست (همزه)، فصل پنجم ویژه آحاد است و در این فصل، این نام ها به این گونه یاد شده: «الفصل الخامس فی الآحاد، ابیض و احزمه مجهولان و اجلح فيه قولان للعامة وثقه بعض و ضعفه آخر و احکم ضعیف».

در پایان رساله، یک باب به کنیه ها اختصاص یافته و در «ابو الخزرج»، کتاب ناتمام مانده است».

آغاز: الحمد لله الذي شدت الرجال اليه الرحال و تاهت في مزامى وحدانيته عقول الرجال و اسفر صباح العرفان عن جهالة من تعاطى لادراكه الحل و الترحال ... اما بعد فان الاقل ... حسين بن عبد علي بن محمد بن زعل ... يقول ان جاري قلم القدر و القضاء انه نقت في روعى ان اكتب منهجا لطيفا في احوال الرجال ... باب الهمزة وفيه فصول، الفصل الاول آدم ثمانية رجال الثقات منهم ثلثة و هم آدم بن اسحاق الاشعري و ابن الحسين النخاس .

انجام: ابو خدش اثنان الشرعبي ثقة و المهدر البصرى قيل ثقة و قيل ضعيف، ابو خديجة اثنان سالم بن سلمه ... و ابو الخزرج .

نسخه ها :

1915 . تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه طباطبایی 514، عنوان معرفی: رساله رجاليه، افتادگی دارد، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، بدون نام کاتب، قرن 11ق، رساله سوم مجموعه، «45پ - 73ر» 29 برگ، 27 سطر، 10*16 [فهرست مجلس: 22 / 232] .

ص:409

(عربی)

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی (1028 ق)

مؤلف، سه کتاب در رجال نوشته که این کتاب، الرجال الكبير وی است. او در این کتاب، رجال شیعه را به ترتیب حروف، بنا بر آن چه علما نوشته اند، گرد آورده و گاهی گفته های دانشمندان اهل سنت را نیز ذکر نموده است. تألیف این کتاب، در آخر صفر 986 در نجف اشرف به پایان رسیده است.

چاپ: تهران، 1302 و 1306 ق، رحلی، چاپ سنگی.

[الذریعة: 198/23؛ مشارعربی: 929؛ التراث العربی: 301/5؛ مصفی المقال: 430]

آغاز: الحمد لله المتعالی فی عز جلاله عن الاشباہ والنظائر المنزه بکمال ذاته عن ادراک الابصار النواظر.

انجام: علی ما ذکره هؤلاء المشایخ رضی الله عنهم وارضاهم وجزاهم عن الاسلام واهله خیر الجزاء بمحمد وآله خیر الوری.

نسخه ها:

1 / 1916. تهران، سلطنتی (کاخ گلستان): 1779، نسخ، محمد بن علی حسینی استرآبادی (مؤلف)، 986ق، در نجف، «761ص»
381 برگ [فهرست سلطنتی، دینی: 1049].

2 / 1917. دامغان، مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه): 19، از آخر افتادگی دارد، آغاز: برابر نمونه، انجام: عبدالعالی المیسی رحمه الله عن والده الشیخ نورالدین علی بن عبدالعالی المیسی، نسخ، سید بدرالدین احمد بن عطاء الله کربلایی نواز، پایان جزء اول در سال 1000ق، عناوین شنگرف، تصحیح شده با حواشی مختصر و بعضاً با عنوان « بدر » که ظاهراً از کاتب باشد، در اکثر صفحات علامت بلاغ مشهود است، در برگ اول تملک « محمد حسن عاملی » در سال 1180ق و تملک « جمال الدین بن محمد قاسم عاملی » و وقفنامه کتاب از « حاجی محمد سعید اردبیلی » در 8 ربیع الثانی 1183ق مشهود است، 553 برگ، 25 سطر، 31*19 [فهرست مدرسه فتحعلی بیگ: مخطوط].

3 / 1918. قم، مرعشی: 10797، نسخ، نصار بن محمد سعیداوی، 19 رجب 1005ق، 385 برگ [فهرست مرعشی: 212 / 27]

- 1919 / 4 . تهران ، دانشگاه تهران : بدون شماره ، نسخ ، محمد بن حسن بن زین الدین عاملی ، 1016ق ، با حواشی و علامت بلاغ ، تصحیح شده ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 877 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 68 / 3] .
- 1920 / 5 . قم ، مرعشی : 7044 ، نسخ ، ابراهیم مکی شیرازی ، 26 شوال 1021ق ، 372 برگ [فهرست مرعشی : 217 / 18] .
- 1921 / 6 . تهران ، دانشگاه تهران : 1783 ، نستعلیق ، محمد رضا فیروز آبادی ، 6 محرم 1022ق ، 275 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 336 / 8] .
- 1922 / 7 . قم ، مرعشی : 7443 ، نسخ ، صالح بن محمد بن عبد الله سلامی نجفی ، چهارشنبه 20 جمادی الاوّل 1024ق ، 488 برگ [فهرست مرعشی : 248 / 19] .
- 1923 / 8 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8022 ، بدون نام کاتب ، قبل از 1024ق ، شیخ محمد پسر صاحب معالم این نسخه را در نزد مؤلف خوانده و تصحیح نموده و سید شرف الدین علی شولستانی در 1024ق بر این مقابله گواهی داده است ، با حواشی مؤلف ، 490 برگ [فهرست آستان قدس : 626 / 6] .
- 1924 / 9 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2260 ، جزء اوّل ، انجام : انظر الیک فی درجتک من الجنه ، نسخ ، محمد سعید ، 1032ق ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده با حواشی مختصر ، در دو برگ آخر فایده ای از مؤلف کتاب در حسن اعتقاد علماء به زید بن علی بن الحسین نقل شده است ، 150 برگ ، 23 سطر ، 21*5 / 30 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 1925 / 10 . تهران ، ملی تهران : 1777 / ع ، همزه تاس ، نسخ ، محمد بن فرخ ، 1037ق ، 128 برگ [فهرست ملی تهران : 10 / 362] .
- 1926 / 11 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11273 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، احمد نجفی ، 1039ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 567] .
- 1927 / 12 . تهران ، دائرة المعارف بزرگ اسلامی : 281 ، نسخ ، میر حاج حسینی ، 23 رمضان المبارک 1043ق ، 14 رجب 1044ق ، 612 برگ [فهرست دائرة المعارف : 251 / 1] .
- 1928 / 13 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، نسخ ، محمد بن علی بن یحیی بن سالم منصوری ، 1043ق ، نجف اشرف ، مقابله و تصحیح شده با نسخه محمد بن حسن بن شهید ثانی شده است [مجله میراث شهاب : 152 / 17] .

- 14 / 1929 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8021 ، نسخ ، ابو الحسن بن عبد الله شیرازی ، 1051ق ، مقابله شده ، با حواشی مؤلف و یوسف عاملی ، 564 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 627] .
- 15 / 1930 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9551 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1053ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 567] .
- 16 / 1931 . قم ، مرعشی : 4011 ، نسخ ، محمد شفیع بن محمد مؤمن قائمی ، 11 جمادی الثانی 1054ق ، 498 برگ [فهرست مرعشی : 11 / 11] .
- 17 / 1932 . تهران ، دانشگاه تهران : 2358 ، نسخ ، محمد باقر بن محمد رضا سپاهانی ، ربیع الاوّل 1055ق ، 395 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 9 / 963] .
- 18 / 1933 . قم ، مرعشی : 1343 ، نسخ ، علی بن محمد بن سلیمان بن یحیی بن ابی شبانه حسینی بحرانی ، 4 ذی قعدہ 1062ق ، 378 برگ [فهرست مرعشی : 4 / 121] .
- 19 / 1934 . تهران ، دانشگاه تهران : 1788 ، نسخ ، محمد رضا بن علی بن علی رضا عباسی ، 5 ذی حجه 1062ق ، 541 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 8 / 344] .
- 20 / 1935 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2526 ، نستعلیق ، محمد رضا بن محمد مقیم تبریزی ، سلخ ربیع الاول 1064ق ، تصحیح شده است ، 341 برگ ، 29 سطر ، 5 / 19 * 5 / 29 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 21 / 1936 . اصفهان ، سیّد محمد علی روضاتی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1068ق ، با حواشی از ملا محمد امین کاظمینی ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 802 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 3 / 5] .
- 22 / 1937 . مشهد ، گوهر شاد : 248 ، نسخ ، غلام حسین بن سلطان محمد قاینی ، 1069ق ، با فهرست کتاب در سه برگ ، 473 برگ [فهرست گوهر شاد : 1 / 215] .
- 23 / 1938 . تهران ، ملک : 3634 ، نسخ ، محسن بن حیدر علی رکن آبادی ، 1070ق ، 467 برگ [فهرست ملک : 1 / 554] .
- 24 / 1939 . قم ، مرعشی : 11226 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، جمعه 2 ذی حجه 1071ق ، 599 برگ ، 25 سطر ، 5 / 12 * 5 / 20 سم [فهرست مرعشی : 28 / 334] .
- 25 / 1940 . قم ، مرعشی : 1341 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد بن عبد العلی نجفی محاویلی ، 26 محرم 1082ق ، 382 برگ [فهرست مرعشی : 119 / 4] .

- 1941 / 26 . یزد ، وزیری : 362 ، نسخ ، صالح بن سلیمان ، 1083ق ، 431 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 1 / 334] .
- 1942 / 27 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 15389 ، نسخ ، مؤمن بن حسن علی طبسی ، 1085ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 676] .
- 1943 / 28 . قم ، مرعشی : 8153 ، نسخ ، محمد هادی بن ابوتراب کنکازی ، 20 ذی حجه 1089ق ، 456 برگ [فهرست مرعشی : 142 / 21] .
- 1944 / 29 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه خوئی 229 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الحسن بارمانی ، 1089ق ، « 808صفحه » 404 برگ [فهرست مجلس : 380 / 7] .
- 1945 / 30 . تهران ، دانشگاه تهران : 6753 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، 503 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 354] .
- 1946 / 31 . تهران ، مدرسه مروی : 143 ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق [فهرست مدرسه مروی : 251] .
- 1947 / 32 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2250 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد مؤمن بن محمد قاسم ، جمادی الثانی 1110ق ، عناوین شنگرف ، تصحیح شده ، چند بیت شعر فارسی به تاریخ 1152ق در نسخه آمده است ، دارای حواشی نسبتاً مفصل ، 574 برگ ، 19 سطر ، 19*30 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 1948 / 33 . قم ، مرعشی : 7495 ، نسخ ، محمد کاظم بن محمد هاشم قائنی ، 30 جمادی الاوّل 1111ق ، 378 برگ [فهرست مرعشی : 19 / 290] .
- 1949 / 34 . تهران ، ملی تهران : 1107 / ع ، نسخ ، محمد هادی بن قنبر علی طبیبی گلکی ، 1113ق ، 352 برگ [فهرست ملی تهران : 103 / 9] .
- 1950 / 35 . تهران ، ملک : 3634 ، نسخ ، عبد العلی بن محمد علی حماد مظاهری برغونی ، 1125ق ، 386 برگ [فهرست ملک : 1 / 554] .
- 1951 / 36 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3643 ، نسخ ، ابراهیم بن محمد حسین ، 1127ق ، 531 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 628] .
- 1952 / 37 . قم ، مرعشی : 7921 ، نسخ ، محمد صالح بن عبد علی بن عبد الحسین بن فخر الدین زوین کربلایی ، 1128ق ، 326 برگ [فهرست مرعشی : 20 / 249] .

- 1953 / 38 . شیراز ، مدرسه امام عصر «عج» : 351 ، از حرف عین تا آخر کتاب ، نسخ ، سیّد علی بن سیّد عبد اللطیف حسینی ،
1195ق ، تصحیح شده ، « 1 - 414 » 414 برگ [فهرست مدرسه امام عصر (عج) : 1 / 141] .
- 1954 / 39 . تهران ، دانشکده الهیات : 81 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 12 و 13 ق ، 262 برگ [فهرست الهیات تهران : 1 / 679] .
- 1955 / 40 . تهران ، دانشکده الهیات : 24 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12 ق [فهرست الهیات تهران : 1 / 850] .
- 1956 / 41 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10034 ، نسخ ، محمّد ، 1209ق ، در تربت حیدریه [فهرست الفبایی آستان قدس : 567] .
- 1957 / 42 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 5738 ، نسخ ، حاج محمّد بن عبد الغنی زاوهی ، 1209ق ، با نسخه شیخ محمّد بن
صاحب معالم مقابله شده ، 232 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 628] .
- 1958 / 43 . قم ، مسجد اعظم : 2240 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمّد قاسم بن محمّد کاظم ، صفر 1225ق ، در حاشیه تصحیح
شده است ، 440 برگ ، 18 سطر ، 15*21 سم [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 200 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 1959 / 44 . تهران ، مدرسه مروی : 249 ، محمّد ابراهیم جیلی ، 1229ق [فهرست مدرسه مروی : 251] .
- 1960 / 45 . تهران ، ملی تهران : 2651 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1243 و 1244ق ، 287 برگ [فهرست ملی تهران : 13 / 68] .
- 1961 / 46 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4465 ، نسخ ، محمّد جعفر بن محمّد مهدی تبریزی اصفهانی ، 1244ق [فهرست
مجلس : 12 / 140] .
- 1962 / 47 . قم ، مدرسه حجازیها : 53 / 30 / 7820 ، آغاز : برابر نمونه ، محمّد حسن بن عبد الحسین کاشانی ، 14 شعبان 1254ق ،
این نسخه در سال 1254ق توسط کاتب با نسخه صحیحی که از روی آن استنساخ شده مقابله گردیده است ، نسخه به جهت حاج سیّد
محمّد تقی کاشانی تحریر شده است ، 358 برگ ، 29 سطر ، 20*28 [مجله نور علم : 52 / 296 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .
- 1963 / 48 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2629 ، نسخ ، حسن محمّد ابراهیم خوانساری ، 14 رجب 1257ق ، تصحیح شده و در
پایان یادداشت مقابله ای از کاتب آمده که کتاب را با دو نسخه مقابله نموده است ، 284 برگ ، 30 سطر ، 5 / 20*31 [فهرست مرکز
احیاء : 7 / مخطوط] .

- 1964 / 49 . تهران ، ملی تهران : 951 / ع ، نسخ ، آقا بابا بن ملا محمد مهدی شه میرزادی (شاه میرزایی) ، 1262 ق ، 222 برگ [فهرست ملی تهران : 8 / 444] .
- 1965 / 50 . قم ، مسجد اعظم : 73 ، زین العابدین خوانساری ، 1265 ق ، رحلی [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 200] .
- 1966 / 51 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 104 ، از حرف سین تا آخر کتاب ، آغاز : الحمد لله و کفی و سلامه علی عباده الذین اصطفی (باب السین) ، نسخ ، باقر بن حاجی لطیف ، 6 ربیع الثانی 1284 ق ، کاتب نسخه را به جهت عالم فهام حاجی سید محسن نگاشته است ، 228 برگ ، 24 سطر ، 5 / 21*35 [فهرست مؤید : 1 / 115] .
- 1967 / 52 . قم ، مرعشی : 10775 ، نسخ ، محمد ، پنجشنبه 5 صفر 1293 ق ، 211 برگ [فهرست مرعشی : 27 / 197] .
- 1968 / 53 . تهران ، دانشگاه تهران : 6635 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، 320 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 322] .
- 1969 / 54 . تهران ، دانشکده الهیات : 71 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 12 و 13 ق [فهرست الهیات تهران : 1 / 805] .
- 1970 / 55 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3642 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 293 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 628] .
- 1971 / 56 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4971 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، مقابله شده با نسخه شیخ محمد بن شیخ حسن بن شهید ثانی ، « 1 - 389 » برگ [فهرست مجلس : 14 / 262] .
- 1972 / 57 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7847 ، آغاز : باب الالف باب آدم ابو الحسین النخاس الکوفی ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 478 برگ [فهرست مجلس : 329 / 26] .
- 1973 / 58 . تهران ، دانشگاه تهران : 5984 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 264 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 173] .
- 1974 / 59 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2519 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تصحیح شده است ، 326 برگ ، 28 سطر ، 5 / 20*30 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 1975 / 60 . همدان ، مدرسه غرب : 843 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 199] .

1976 / 61 . بابل ، مدرسه صدر : 102 ، نسخ ، عبد الله بن عیسی بیک افندی (صاحب ریاض العلماء) ، قرن 12 ، با حواشی مهم از مؤلف و افندی که همه را افندی تحریر نموده است [فهرست مدرسه صدر : 76] .

1977 / 62 . تهران ، خانقاه نور بخش : 354 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 218 صفحه » 114 برگ [فهرست خانقاه نوربخش : 83 / 2] .

1978 / 63 . شیراز ، مدرسه امام عصر «عج» : 359 ، از اول حرف عین ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 328 برگ [فهرست مدرسه امام عصر (عج) : 141 / 1] .

1979 / 64 . یزد ، ابو الفضل سعیدی ریحانی یزدی : بدون شماره ، نسخ ، حاجی محمد بن محمد حسین ابهری ، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی : 462 / 4] .

400 . موثقات رجال الطوسی

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رساله کوتاهی است که در آن ، یکی از دانشمندان شیعی ، راویان موثق رجال الطوسی را به ترتیب حروف تهجی تنظیم نموده است .

نسخه ها :

1980 . تهران ، دانشکده ادبیات : 182 - ج ، علی رضا قمی ، جمادی الاول 1264ق ، رساله دوم مجموعه ، « 90 پ - 92 ر » 3 برگ ، 21 سطر ، 15*21 [فهرست ادبیات تهران :

1 / 503] .

1 نبذة الرجال

از : محمد بن حسن عاملی مشغری (شیخ حر عاملی)

ر . ک : الرجال .

401 . نبذة من المباحث الرجالية

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

رساله کوتاهی است در پاره ای از مباحث علم رجال . این رساله ، غیر از نبذة

الرجال شيخ حرّ عاملی است .

آغاز : حمدله وبعد فهذه رسالة في بيان نبذة من المباحث الرجالية فمنها ما نقله الكشي من انعقاد الاجماع على تصديق جماعة من اصحاب الائمة (عليهم السلام) و تصحيح رواياتهم .

انجام : فعليه المدار وبه الاعتبار وفقنا الله بمحمد وآله الاخيار .

نسخه ها :

1981 . يزد ، وزيری : 1838 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعليق ، بدون نام كاتب ، قرن 13 ق ، رساله ششم مجموعه ، « 90 - 106 » 17 برگ ، 30 سطر ، 17*22 [فهرست كتاب خانه وزيری : 3 / 1070] .

402 . نتیجه المقال في علم الدراية و الرجال

(عربی)

از : محمد حسن بن صفر علی بارفروشی (شيخ كبير) (1345 ق)

مؤلف در این کتاب ، قواعدی از علم درایه و رجال را با روشی نسبتاً مفصل در یک مقدمه و شش باب به رشته تحریر درآورده و در تألیف آن از گفته ها و نوشته های بعضی از مشایخش (گویا حجة الاسلام شفتی) بهره برده ، و تألیف آن را در 22 شوال 1284 ق به پایان رسانیده است . عنوان بابهای کتاب چنین است :

المقدمة : في تعريف علم الرجال وموضوعه والحاجة اليه؛

الباب الاول : في اعتبار قول اهل الرجال واحوال جماعة من العلماء ؛

الباب الثاني : في كيفية اخذ الرواة من كتب الرجال ؛

الباب الثالث : في اسباب المدح و الذم ؛

الباب الرابع : في العدة المذكورة في الكافي ؛

الباب الخامس : في احوال اصحاب الاجماع ؛

الباب السادس : في ملخص رسائل حجة الاسلام الشفتی .

چاپ : تهران ، 1248 ق ، چاپ سنگی ، قطع وزيری ، 284 صفحه .

[الذريعة : 24 / 50 ؛ مشار عربي : 946 ؛ مصفى المقال : 133]

آغاز : الحمد لله الذى شرف الانسان بالكمال و جعل التجنب عن الشرايع و الاحكام ذريعة الى الضلال .

ص:417

انجام : هذا آخر ما اردنا جمعه من احوال الرجال مع ترك التعرض عن بسط المقال و الله هو الولي المتعال .

نسخه ها :

1 / 1982 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9753 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1298 ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 577] .

2 / 1983 . قم ، مرعشی : 6417 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، میرزا احمد بن جعفر حسینی لالابادی (شاگرد مؤلف) ، سه شنبه 16 صفر 1303 ق ، 171 برگ ، 18 سطر ، 21*17 [فهرست مرعشی : 17 / 24] .

403 . نخبه البشر

(عربی)

از : محمد کاظم جزائری ، سید (1379 ق)

نسخه ها :

1984 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8483 ، نسخ ، سید محمد کاظم جزائری (مؤلف) ، 1332 ق ، تهران [فهرست الفبایی آستان قدس : 580] .

404 . نخبه المقال فی علم الرجال (زبدة المقال)

(عربی)

از : حسین بن رضا حسینی بروجردی ، سید (1276 ق)

ارجوزه ای است در 1313 بیت ، در شناخت راویان احادیث به ترتیب حروف با رموزی برای هر یک از معصومان (علیه السلام) و مصادر نظم ، و در پایان ، دو باب در القاب ائمه و تاریخ معصومان (علیه السلام) . نظم این ارجوزه به سال 1260 ق ، به ماده تاریخ « اسم الامام الغائب » انجام شده است .

مؤلف ، رساله دیگری به نام المستطرفات من الکنی و الألقاب و الأنساب دارد ، که به عنوان تکمله ای برای منظومه مذکور نوشته و در ذیل عنوان خود ، ذکر گردید . مرحوم علی بن عبد الله علییاری ، شرح مفصّلی بر این منظومه ، موسوم به بهجة الآمال فی شرح زبدة المقال نوشته که در هفت جلد به چاپ رسیده است .

ص: 418

چاپ: با نام زبدة المقال به چاپ رسیده است؛ ولی نامی که مؤلف برای آن انتخاب کرده، همان عنوان بالاست.

[الذريعة: 24/99؛ مصفى المقال: 146؛ التراث العربى: 5/357]

آغاز: سبحانك اللهم ذا الجلال

انجام: عدته زين بالغرايب تاريخه باسم الامام الغائب.

نسخه ها:

1/ 1985. تهران، ملك: 5428، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام كاتب، 1260ق، 55 برگ [فهرست ملك: 1/563].

2/ 1986. مشهد، آستان قدس رضوى: اهداى رهبرى 1500، آغاز: برابر نمونه، ابو طالب بن احمد خوانسارى، 1275ق، رساله اول مجموعه [فهرست اهداى رهبرى: 387].

3/ 1987. تهران، مجلس شورى اسلامى: 2721، آغاز: برابر نمونه، محمد بن زين العابدين موسوى، 1286ق، رساله اول مجموعه، «ص 1-78» 39 برگ [فهرست مجلس: 9/46].

4/ 1988. قم، مرعى: 8353، آغاز: برابر نمونه، نسخ، حسين بن عبد الله بن غلام على بن شرف الدين دزفولى، 1290ق، رساله اول مجموعه، «1پ-59» 59 برگ [فهرست مرعى: 21/310].

5/ 1989. قم، مسجد اعظم: 1465، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام كاتب، 1295ق، بعضى صفحات دارى امضاء «منه»، 61 برگ، 11 سطر، 11*5/17سم [فهرست مسجد اعظم، قديم: 408؛ فهرست مسجد اعظم، جديد].

6/ 1990. يزد، وزيرى: 3164، آغاز: لابن الغضائرى غضى فصتى للحسن، نستعليق، محمد، 1309ق، رساله اول مجموعه، «1-41» 41 برگ [فهرست كتاب خانه وزيرى: 5/1556].

7/ 1991. تهران، ملك: 3492، نسخ، ميرزا مهدى بن ميرزا حسين سلطان الداكرين، 1334ق، رساله اول مجموعه [فهرست ملك: 6/458].

ص: 419

1992 / 8 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5459 ، عنوان معرّفی : نخبة المقال فی البحث عن معرفة الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مجلس : 16 / 363] .

1993 / 9 . همدان ، مدرسه غرب : 5373 ، نسخ و شکسته نستعلیق ، عبد الحسین ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 200] .

405 . نضد الإيضاح فی ترتیب ایضاح الاشتباه

(عربی)

از : محمّد بن محمّد محسن فیض کاشانی ، علم الهدی (1115 ق)

ترتیبی است از کتاب ایضاح الاشتباه فی أسماء الرواة علامه حلّی (726 ق) .

مؤلف در این رساله پس از ترتیب دقیق مطالب کتاب از جهت مراعات آغاز نام ها ، دیدگاه های خود را با عناوین «اقول» پس از هر نام آورده و تألیف آن را در 21 محرم 1086 ق در کاشان به پایان رسانیده است .

چاپ : هند ، کلکته ؛ در حاشیه فهرست شیخ طوسی در سال 1853 م .

[الذریعة : 24 / 186 ؛ مصفی المقال : 266 ؛ فهرست مرعشی : 21 / 55]

آغاز : الحمد لله الذی کشف عن معالم دینه بمقال خلاصة رجاله محمّد فهرس ابواب النبوة و الولاية .

انجام : و جعله من المتقرّبين اليه زلفی و وقع الفراغ فی بلدتنا المحروسة قاسان ... .

نسخه ها :

1994 / 1 . تهران ، دانشکده ادبیات : 139 - ج ، نسخ ، علم الهدی محمّد بن محمّد محسن فیض کاشانی (مؤلف) ، قرن 12 ق ، با حواشی « منه » ، 118 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 510] .

1995 / 2 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 242 (23171) ، نسخ ، محمّد رفیع بن محمّد رضا ، قرن 13 ق [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 920] .

1996 / 3 . قم ، مرعشی : 8050 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمّد رفیع بن محمّد رضا ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 126 برگ ، 11*18 [فهرست مرعشی : 21 / 55] .

ص:420

(عربی)

از: محمد بن کمال الدین حسین قرشی ساوجی، نظام الدین (قرن 11 ق)

رساله مفصله می است در رجال . مؤلف ، این کتاب را مانند خلاصه الأقوال علامه حلی در دو قسم (قسم اول در شرح حال موثقان و ممدوحان ، قسم دوم در شرح حال مجروحان و مهملان) تنظیم نموده است و در ابتدا ، مقدمه ای در شرح رموزی که به کار برده و ذکر طُرُق روایتی خود به اصحاب کتب رجال ، آورده است . شیخ آقا بزرگ تهرانی در الذریعة (ج 24 ، ص 191) تاریخ تألیف قسم اول را سال 1021ق ، و قسم دوم را صفر 1022ق ذکر نموده است .

[الذریعة : 191 / 24 ؛ مصفی المقال : 438]

آغاز : الحمد لله بجميع المحامد على جميع النعم ... و بعد فيقول العبد ... ان علم الرجال مما لا يخفى شرفه وعموم حاجة المكلفين اليه ... القسم الاول في ذكر الامامين الموثقين .

انجام : انجام قسم اول : و كما حكم بصحة رواية علي بن محمد بن رباح لانه ممن قيل فيه «صحيح الرواية» و امثال ذلك في كلامهم كثير و كان اتمام القسم الاول من هذا الكتاب .

نسخه ها :

1 / 1997 . اصفهان ، سيّد محمد علي روضاتي : 40 ، قسم اول کتاب را شامل است ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعليق ، سيّد محمد علي بن محمد هاشم روضاتي ، يكشنبه 26 شعبان 1367ق ، كاتب اين نسخه را از روى نسخه به خط حاج ميرزا محمد حسين روضاتي فرزند سيّد احمد فرزند صاحب روضات استنساخ نموده است ، 125 برگ ، 18*22 [فهرست كتاب خانه روضاتي : 137] .

2 / 1998 . مشهد ، آستان قدس رضوى : 7666 ، عنوان معرفى : رجال ، افتادگى دارد ، آغاز : باب بشار بشار الشعيرى الكشى 5 حمدويه قال حدثنا يعقوب ، نسخ ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، تصحيح شده ، 273 برگ [فهرست آستان قدس :

[604 / 6] .

ص: 421

از: عبد الحسين امینی تبریزی (علامه امینی)

ر. ک: مشیخة ابن شهر آشوب.

407. نقاوة الإصابة

(عربی)

از: ابو الفضل بن ابو القاسم کلاتر نوری تهرانی، حاج میرزا (1316 ق)

علامه سید مهدی بحر العلوم، ارجوزه ای در هفده بیت در باره اصحاب اجماع سروده که کلاتر، این ابیات را در 368 بیت، شرح نموده و به سال 1304 ق، به پایان رسانیده است.

چاپ: تهران، چاپ سنگی، 48 ص.

[مصفی المقال : 32]

آغاز: بدات باسم الله خیر مفتتح

انجام: فهاک ما لوزید فی اختباره

نسخه ها:

1999. تهران، مجلس شورای اسلامی: 3812، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، شکسته نستعلیق، ادیب الممالک محمد صادق بن محمد حسین فراهانی، 1306 ق، در حواشی و پایان نسخه دستخط مؤلف موجود است، « 44ص » 22 برگ [فهرست مجلس: 10 / 2228].

408. نقد الرجال

(عربی)

از: مصطفی بن حسین تفرشی حسینی (1044 ق)

رسالة مهم و معروفی است در رجال. مؤلف در این کتاب، اسامی راویان حدیث

ص: 422

را به ترتیب حروف الفبا در سه بخش (ممدوحان، مذمومان، مهملان) آورده و در آخر کتاب، شش فایدهٔ رجالی اضافه نموده است. او برای هر یک از مصادر، رمزی قرار داده و تألیف کتاب را در روز یکشنبه چهاردهم رمضان 1015 ق به پایان رسانیده است.

چاپ: تهران، 1318 ق، 427 ص، 24 س، چاپ سنگی؛ قم، مؤسسه آل‌البیت علیهم‌السلام، پنج جلد، سال 1418 ق.

[الذریعة : 274 / 24 ؛ مصفی المقال : 460 ؛ التراث العربی : 5 / 388 ؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران : 321 ؛ مشار عربی : 964]

آغاز: الحمد لله خالق الليل والنهار... اما بعد فيقول الفقير... انه لا شك ولا ارتياب.

انجام: من الشيخين الاجلين الشيخ فخر الدين و السيد عميد الدين عن الشيخ الامام العلامة جمال الدين الحسن بن يوسف بن مطهر الحلبي الحمد لله وحده.

نسخه ها:

1 / 2000 . تهران، مجلس شورای اسلامی: 3292، زکی بن نصیر همدانی، 1009 ق، تصحیح شده، «407 صفحه» 204 برگ [فهرست مجلس: 10 / 914].

2 / 2001 . قم، مرعشی: 6532، نستعلیق، محمد رشید، 1012 ق، 280 برگ [فهرست مرعشی: 17 / 116].

3 / 2002 . تهران، مجلس شورای اسلامی: بدون شماره، نسخ، مصطفی بن حسین تفرشی حسینی (مؤلف)، یکشنبه 14 رمضان المبارک 1015 ق، با حواشی و تصحیحاتی از مؤلف، «530 ص» 265 برگ، 21 سطر، سابقه: کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی: عکس 19، مرعشی: عکس 344 [فهرست عکسی مرکز احیاء: 1 / 31؛ فهرست عکسی مرعشی: 1 / 304].

4 / 2003 . مشهد، آستان قدس رضوی: 14012، عنوان معرفی: رجال تفرشی، از آغاز افتادگی دارد، نسخ، روح الله قهپایی، 1018 ق [فهرست الفبایی آستان قدس:

276 و 678].

5 / 2004 . مشهد، مدرسه نواب: 2 رجال، نستعلیق، روح الله قهپایی، 1018 ق، تصحیح شده، مولی محمد مؤمن آن را نزد مؤلف خوانده و مؤلف قرائت وی را گواهی نموده است [فهرست دو کتاب خانه مشهد: 549].

ص: 423

- 2005 / 6 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1625 ، نسخ ، قاضی میر حسین موسوی بفرویی ، 1030ق ، « 787صفحه » 394 برگ [فهرست مجلس : 4 / 322] .
- 2006 / 7 . قم ، مرعشی : 1572 ، نسخ ، محمّد عظیم بن آقا حسین ، 5 جمادی الاوّل 1031ق ، 264 برگ [فهرست مرعشی : 4 / 380] .
- 2007 / 8 . تهران ، ملی تهران : 2355 ، نسخ ، رشید بن غیاث ، 1041ق ، رساله سوم مجموعه ، « 21 - 201 » 181 برگ [فهرست ملی تهران : 12 / 108] .
- 2008 / 9 . قم ، آستان معصومیه (س) : 1 : 72 - 6050 ، نستعلیق ، علی رضا بن شریف الدین حسینی ، 21 ربیع الثانی 1050ق ، 200 برگ [فهرست آستان معصومیه (س) ، دانش پژوه : 179] .
- 2009 / 10 . قم ، مرعشی : 219 ، نسخ ، فضل الله بن حسین نائینی ، 5 شوال 1063ق ، 281 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 248] .
- 2010 / 11 . تهران ، ملی تهران : 968 / ع ، نسخ و نستعلیق ، مختار بن میرزا میلانی ، 1063ق ، 259 برگ [فهرست ملی تهران : 8 / 460] .
- 2011 / 12 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 15280 ، نسخ ، نور الدین بن ملک حسین ابهری ، 1064ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 678] .
- 2012 / 13 . قم ، مرعشی : 10717 ، نسخ ، محمّد کاظم بن میرزا بیگ استرآبادی ، 11 جمادی الثانی 1070ق ، 250 برگ ، سابقه : کتابخانه رضا استادی [فهرست مرعشی : 27 / 161 ؛ فهرست یکصد و شصت نسخه خطی : 41] .
- 2013 / 14 . تهران ، ملک : 3575 ، نسخ ، حمید بن حسن همدانی ، 1086ق ، 269 برگ [فهرست ملک : 1 / 569] .
- 2014 / 15 . قم ، گلپایگانی : 50 / 26 / 5170 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، ربیع الاوّل 1088ق ، 241 برگ ، 18 سطر ، 19*25 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 3 / 161 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 2015 / 16 . شیراز ، مدرسه امام عصر «عج» : 40 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1090ق ، تصحیح شده ، با حواشی (ست) و (ب) و (منه) ، 294 برگ [فهرست مدرسه امام عصر (عج) : 1 / 144] .
- 2016 / 17 . قم ، مرعشی : 10074 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، نزدیک عصر مؤلف (قرن 11 ق) ، 286 برگ [فهرست مرعشی : 26 / 52] .

18 / 2017 . همدان ، مدرسه غرب : 4835 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، با تقریظی از ملا محمد تقی مجلسی در آخر نسخه [فهرست مدرسه غرب : 201] .

19 / 2018 . بروجرد ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 215 ، بدون نام کاتب ، نزدیک عصر مؤلف (قرن 11ق) [مجله وقف میراث جاویدان : 129 / 21] .

20 / 2019 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 55 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، خشتی کوچک [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 23] .

21 / 2020 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2746 ، نسخ ، اسماعیل بن محمد صالح کماجالی ، ذی حجه 1102ق ، کاتب نسخه را به جهت آخوند ملا محمد نگاشته است ، تصحیح شده ، دارای حواشی و در پایان یادداشتی از محمد شریف بن احمد بن مظفر آمده که در سال 1114ق می خواسته مطالب رجالی ملا محمد سراب را بنویسد با دیدن نسخه حاضر آنها را در حاشیه کتاب با عناوین « م ح د سلمه الله » نوشته است ، 277 برگ ، 19 سطر ، 15*22 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .

22 / 2021 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2076 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابو تراب بن عبد الله اردبیلی ، چهارشنبه غره ذی قعدہ 1103ق ، تصحیح شده با حواشی بسیار ، در آخر کتاب یادداشتی آمده که تمام حواشی به نقل از خط مرحوم مجلسی اول است که کتاب را خود با اصول اربعه مقابله نموده و خود نیز مطالبی به آن افزوده است ، تاریخ شروع کتابت چهارشنبه 23 جمادی الثانی 1103ق ذکر شده است ، 260 برگ ، 21 سطر ، 5 / 17*25 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

23 / 2022 . تهران ، ملک : 6160 ، نسخ ، محمد طاهر کازرونی ، 1112ق ، 221 برگ [فهرست ملک : 1 / 569] .

24 / 2023 . قم ، گلپایگانی : 18 / 159 ، نستعلیق ، علم الهدی بن داعی بن علم الهدی بن داعی بن ملک اردشیر بن عبد اللطیف بن حسن بن زین الدین (شهید ثانی) انجدانی ، شعبان 1117ق ، 195 برگ [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 1 / 233] .

25 / 2024 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4394 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1123ق ، با اجازه مؤلف به محمد مؤمن ، مقابله شده در 1129ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 157ر » 157 برگ [فهرست مجلس : 12 / 99] .

26 / 2025 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 2912 ، نسخ ، عباس بن عبد الله ، 1128ق ، « 378صفحه » 189 برگ [فهرست مجلس : 10 / 309] .

27 / 2026 . قم ، مرعشی : 10438 ، نستعلیق ، محمّد باقر حسینی ، شنبه 27 جمادی الثانی 1130ق ، 215 برگ [فهرست مرعشی : 358 / 26] .

28 / 2027 . همدان ، مدرسه غرب : 606 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1131ق [فهرست مدرسه غرب : 201] .

29 / 2028 . قم ، مدرسه حجازیها : 7852 / 53 / 62 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سیّد علی بن ... کاظم ، 5 شعبان 1132ق ، نجف اشرف ، 296 برگ ، 19 و 17 سطر ، 18*24 [مجله نور علم : 297 / 52 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .

30 / 2029 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 38 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، سیّد تقی بن عبد الرشید رضوی ، پنجشنبه 17 صفر 1183ق ، با تصحیحات ، مقابله شده توسط قاسم بن ملا رضا رودبار سیحانی ؟ در روز شنبه 7 ذی قعدة 1184ق ، 290 برگ ، 18 سطر ، 15*21 / 5 [فهرست مؤید : 69 / 1] .

31 / 2030 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 328(1109) ، نسخ ، علی قلی بن فخر الدین آهی رضوی ، ربیع الاول 1188ق ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی :

11 و 12 / 941] .

32 / 2031 . قم ، مرعشی : 8522 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 197 برگ [فهرست مرعشی : 105 / 22] .

33 / 2032 . مشهد ، آستان قدس رضوی : هدایای رهبری 509 ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق [فهرست هدایای رهبری : 245] .

34 / 2033 . تهران ، ملی تهران : 1253 / ع ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 297 برگ [فهرست ملی تهران : 240 / 9] .

35 / 2034 . قم ، گلپایگانی : 54 / 4 / 584 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، در حاشیه تصحیح شده ، در اول نسخه مشایخ کلینی و مطالب رجالی دیگری درج شده است ، 219 برگ ، 18 - 20 سطر ، 5 / 18*24 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

36 / 2035 . تهران ، سپهسالار : 173 مشیر ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، 226 برگ [فهرست سپهسالار : 725 / 5] .

37 / 2036 . تهران ، مدرسه مروی : 163 ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12ق [فهرست مدرسه مروی : 258] .

- 2037 / 38 . کاشان ، حسن عاطفی : 8 ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12 ق [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 952] .
- 2038 / 39 . قائن ، مدرسه جعفریه : 67 ، از ابتدا تا اواخر حرف ز ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رساله دوم مجموعه ، « ص 125 - 253 » 64 برگ ، 21*16 [فهرست مدرسه جعفریه : مخطوط] .
- 2039 / 40 . قم ، مدرسه حجازیها : 180 / 58 / 8730 ، آغاز : برابر نمونه ، ابو تراب بن محمد مسیح ، چهارشنبه 19 ذی حجه 1214 ق ، 344 برگ ، 16 سطر ، 10*15 [مجله نور علم : 52 / 297 ؛ فهرست مدرسه حجازیها] .
- 2040 / 41 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10033 ، نستعلیق ، اسماعیل بیرجندی ، 1225 ق ، اصفهان [فهرست الفبایی آستان قدس : 587] .
- 2041 / 42 . قم ، مدرسه فیضیه : 1087 ، نسخ ، محمد علی بن عبد الکریم ، 1225 ق ، 230 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 1 / 289] .
- 2042 / 43 . یزد ، مدرسه عبد الرحیم خان (سریزدی) : 66 ، بدون نام کاتب ، 1225 ق ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 427 / 4] .
- 2043 / 44 . خوانسار ، مدرسه علوی : 50 ، نسخ ، عبد الله بن سعید ، 1228 ق ، 217 برگ [مجله آینه پژوهش : 22 / 106] .
- 2044 / 45 . همدان ، حاجی ایزدی : بدون شماره ، نسخ ، محمد جعفر همدانی ، 1229 ق ، با حواشی [نشریه نسخه های خطی : 5 / 368] .
- 2045 / 46 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2222 ، نستعلیق ، احمد خوانساری ، 1229 ق ، عناوین سنگرف ، تصحیح شده ، 130 برگ ، 29 سطر ، 5 / 21*30 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .
- 2046 / 47 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1862 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1230 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 161 » 161 برگ [فهرست الهیات مشهد : 3 / 930] .
- 2047 / 48 . مشهد ، گوهر شاد : 672 ، نسخ ، محمد تقی بن محمد مقیم موسوی ، 1230 ق ، 263 برگ [فهرست گوهر شاد : 2 / 780] .
- 2048 / 49 . مشهد ، کاظم مدیر شانه چی : 13 ، نسخ ، محمد علی ، 1230 ق ، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی : 7 / 604] .

- 2049 / 50 . قم ، مدرسه فیضیه : 925 ، نسخ ، سیّد مهدی خراسانی ، 1230ق ، « 260صفحه » 130 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 1 / 289] .
- 2050 / 51 . تهران ، سپهسالار : 7364 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1231ق ، 84 برگ [فهرست سپهسالار : 726 / 5] .
- 2051 / 52 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13455 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1233ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 587] .
- 2052 / 53 . قم ، مرعشی : 143 ، نسخ ، حاج قاسم بن حاج علی اکبر خوانساری ، شنبه 18 ذی حجه 1236ق ، رساله دوم مجموعه ، 138 برگ [فهرست مرعشی : 162 / 1] .
- 2053 / 54 . قم ، مرعشی : 9172 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 20 صفر 1238ق ، 236 برگ [فهرست مرعشی : 290 / 23] .
- 2054 / 55 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، صدر الدین موسی بن جعفر لاهیجی ، 1238ق ، از روی خط مؤلف کتابت شده است . [مجله میراث شهاب : 112 / 19] .
- 2055 / 56 . تهران ، ملک : 3500 ، نسخ ، محمد علی بن علی اکبر طباطبایی ، 1238ق ، 195 برگ [فهرست ملک : 569 / 1] .
- 2056 / 57 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7333 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، صفر 1239ق ، 299 برگ [فهرست مجلس : 25 / 314] .
- 2057 / 58 . مشهد ، دانشکده الهیات : 1307 ، نسخ ، علی محمد سدهی ، 1239ق [فهرست الهیات مشهد : 444 / 2] .
- 2058 / 59 . یزد ، وزیری : 1909 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1241ق ، 258 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری : 1092 / 3] .
- 2059 / 60 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7128 ، نسخ ، عبد الله بن محمد سعید ، 10 جمادی الاوّل 1246ق ، 197 برگ [فهرست مجلس : 140 / 25] .
- 2060 / 61 . تهران ، دانشکده الهیات : 7ج ، نستعلیق ، ابو القاسم احمد بن محمد حسینی ، 1246ق ، 275 برگ [فهرست الهیات تهران : 689 / 1] .
- 2061 / 62 . تهران ، سپهسالار : 2685 ، نسخ ، محمد باقر گلپایگانی ، 1252ق ، 201 برگ [فهرست سپهسالار : 725 / 5] .
- 2062 / 63 . مشهد ، گوهر شاد : 681 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1254ق [فهرست گوهر شاد : 789 / 2] .

- 2063 / 64 . قم ، مدرسه فیضیه : 1289 ، نسخ ، محمد بن زین العابدین موسوی ، 1154 یا 1254ق ، 238 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 1 / 289] .
- 2064 / 65 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، محمد بن محمد مهدی حسینی ، 27 ربیع الاول 1255ق ، این نسخه از روی نسخه ملا محمد تقی مجلسی نوشته شده است [دلیل المخطوطات : 167] .
- 2065 / 66 . تهران ، سپهسالار : 2687 ، نسخ ، محمد یوسف نائینی ، 1255ق ، 127 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 725] .
- 2066 / 67 . مشهد ، گوهر شاد : 1469 ، نستعلیق ، محمد بن محمد مهدی حسینی اصفهانی شمس آبادی ، 1255ق ، با حواشی سید محمد باقر شفتی و حواشی به نقل از ملا محمد تقی مجلسی [فهرست گوهر شاد : 4 / 2038] .
- 2067 / 68 . تهران ، دانشگاه تهران : 8273 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، جمادی الاول 1256ق ، 180 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 17 / 95] .
- 2068 / 69 . قم ، گلپایگانی : 4157 / 21 / 77 ، آغاز : برابر نمونه ، تحریری ، عبد الباقی بن محمد حسین ، پنجشنبه 29 رجب 1257ق ، 186 برگ ، 21 سطر ، 15*21 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 188 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 2069 / 70 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9727 ، نسخ ، محمد حسن قزوینی ، 1257ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 587] .
- 2070 / 71 . تهران ، سپهسالار : 2711 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1257ق ، 191 برگ [فهرست سپهسالار : 5 / 726] .
- 2071 / 72 . قم ، مرعشی : 5703 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 14 رمضان المبارک 1258ق ، رساله اول مجموعه ، 201 برگ [فهرست مرعشی : 15 / 105] .
- 2072 / 73 . مشهد ، گوهر شاد : 566 ، شکسته نستعلیق ، محمد بن محمد مهدی حسینی ، رمضان المبارک 1258ق [فهرست گوهر شاد : 2 / 676] .
- 2073 / 74 . تهران ، ملک : 3475 ، نستعلیق ، محمد بن محمد مهدی حسینی شمس آبادی ، 1258ق ، 177 برگ [فهرست ملک : 1 / 569] .
- 2074 / 75 . مشهد ، گوهر شاد : 711 ، شکسته نستعلیق ، محمد بن محمد مهدی حسینی ، 1259ق ، 164 برگ [فهرست گوهر شاد : 817 / 2] .

- 76 / 2075 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه خوبی 237 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1261ق ، « 256صفحه » 128 برگ [فهرست مجلس : 390 / 7] .
- 77 / 2076 . قم ، مدرسه فیضیه : 1344 ، نسخ ، وهاب بن محمد نصیر ، 1266ق ، 210 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 289 / 1] .
- 78 / 2077 . یزد ، وزیری : 4346 ، نسخ ، ملا علی محمد خوانساری ، 1267ق ، 194 برگ [میراث اسلامی ایران : 735 / 7] .
- 79 / 2078 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 769 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، جمعه 14 ذی حجه 1285ق ، در مدرسه جده ، با تصحیح و توضیح در حاشیه ، احتمالاً از روی نسخه مورخ یکشنبه محرم 1022ق استنساخ شده است ، 216 برگ ، 19 سطر ، 19*29 [فهرست مؤید : 234 / 2] .
- 80 / 2079 . قم ، سید احمد زنجانی : 53 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 9 جمادی الاوّل 1286ق و 1288ق [آشنایی با چند نسخه خطی : 207] .
- 81 / 2080 . قم ، مدرسه فیضیه : 161 یا 1061 ، نستعلیق ، محسن بن حسین جرفادقانی ، 1290ق ، رساله اوّل مجموعه ، 150 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 6 / 2] .
- 82 / 2081 . قم ، مدرسه فیضیه : 124 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1292ق ، رساله اوّل مجموعه ، 139 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 2 : 73 /] .
- 83 / 2082 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 469 (1252) ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 920] .
- 84 / 2083 . تهران ، دانشکده الهیات : 139 ، نسخ ، ملا عبد الوهاب شیرازی ، 18 رجب سده 12 و 13ق [فهرست الهیات تهران : 1 / 807] .
- 85 / 2084 . قم ، مسجد اعظم : 2310 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، محمد بن صادق چورسی خویی ، قرن 13ق ، « 137 - 142 » 5 برگ ، در حاشیه تصحیح شده است ، رساله اوّل مجموعه ، « 1پ - 128پ » 128 برگ ، 21 سطر ، خشتی [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 549 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 86 / 2085 . همدان ، مدرسه غرب : 4631 ، نسخ ، عباس علی بن جعفر خراسانی ، 1342ق [فهرست مدرسه غرب : 201] .

- 87 / 2086 . قم ، مرعشی : 1035 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 204 برگ [فهرست مرعشی : 96 / 4] .
- 88 / 2087 . قم ، مرعشی : 1813 ، نسخ ، محمد مهدی بن محمد صفی ، بدون تاریخ کتابت ، در حاشیه تصحیح شده ، در صفحه آخر نوشته ای از ملا محمد تقی مجلسی نقل شده است ، 347 برگ [فهرست مرعشی : 196 / 5] .
- 89 / 2088 . قم ، مرعشی : 3187 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 240 برگ [فهرست مرعشی : 409 / 8] .
- 90 / 2089 . قم ، مرعشی : 6783 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، نسخه چاپ سنگی [فهرست مرعشی : 323 / 17] .
- 91 / 2090 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11585 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 587] .
- 92 / 2091 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 5739 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 187 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 629] .
- 93 / 2092 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8050 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی مؤلف و سید بشیر و 5 برگ آخر فواید رجالی ، 195 برگ [فهرست آستان قدس : 639 / 6] .
- 94 / 2093 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8051 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 271 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 629] .
- 95 / 2094 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7525 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 278 ر » 278 برگ [فهرست مجلس : 27 / 26] .
- 96 / 2095 . تهران ، ملی تهران : 2658 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 241 پ - 330 » 90 برگ [فهرست ملی تهران : 79 / 13] .
- 97 / 2096 . تهران ، سپهسالار : 7363 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست سپهسالار : 725 / 5] .
- 98 / 2097 . همدان ، مدرسه غرب : 1167 ، از آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست مدرسه غرب : 201] .
- 99 / 2098 . قم ، مدرسه فیضیه : 1522 ، افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 193 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 289 / 1] .

100 / 2099 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 355 ، نسخ ، محمد قاسم بن محمد ، بدون تاریخ کتابت ، مقابله شده ، تملک حیدر قلی بن نور محمد خان کابلی در 14 رجب 1315 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1ظ - 205 و » 205 برگ ، 23 سطر ، 15*24 / 5 [فهرست مؤید : 300 / 1] .

409 . نهاية الآمال فی ترتیب خلاصة الأقوال

(عربی)

از : علی بن حیدر علی منعل قمی ، نورالدین (قرن 10 ق)

این کتاب ، ترتیبی است از خلاصة الأقوال علامه حلی که مؤلف ، آن را مانند اصل ، در دو قسم (ثقات و ضعاف) به ترتیب حروف اسامی تنظیم نموده و عین عبارات علامه را بدون هیچ گونه تغییر و تبدیلی آورده است . او در مقدمه کتاب ، عنوان نموده که اگر توضیحی لازم بوده ، در حاشیه آورده و علمای متأخر را در پایان کتاب ، ذکر کرده است . تألیف این کتاب ، هنگامی که مؤلف در نجف اشرف اقامت داشته ، در سال 974 ق ، به پایان رسیده است . او رساله دیگری به نام تذکره مشایخ قم دارد که قبل از این ، معرفی گردید .

[الذریعة : 24 / 392 ؛ مصفی المقال : 279 ؛ التراث العربی : 5 / 407]

آغاز : نحمدک یا من بلغنا نهاية الآمال فی ترتیب ما تفرق من احوال الرجال و قربنا من تقریب ما کان تحصیله بعيد المنال .

انجام : و ما لا غاية الا به انه قریب مجیب .

نسخه ها :

1 / 2100 . شیراز ، دانشکده پزشکی : 641 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، 1018 ق [میراث اسلامی ایران : 1 / 443] .

2 / 2101 . قم ، مرعشی : 8032 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، یوسف بن عبد الله اوالی ، 17 رجب 1034 ق ، رساله دوم مجموعه ، « 14 پ - 206 پ » 193 برگ [فهرست مرعشی : 21 / 42] .

3 / 2102 . قم ، مرعشی : 4772 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، شرف بن مظفر ، 1112 ق ، رساله اول مجموعه ، 167 برگ [فهرست مرعشی : 12 / 335] .

4 / 2103 . تهران ، دانشگاه تهران : 987 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 142 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 674] .

ص: 432

(عربی)

از : محمد تقی بن حسین علی هروی اصفهانی (1299 ق)

فوائد رجالی مهمی است در یک مقدمه و شش باب و یک خاتمه که عنوان بابهای آن چنین است :

المقدمة : فيما ينبغي تقديمه من تعريفه و بیان موضوعه ؛

الباب الاول : في وجه اعتبار قول اهل الرجال ؛

الباب الثاني : في كيفية التقاط الرواة و اخذهم من كتب الرجال ؛

الباب الثالث : في بيان معاني جملة من الالفاظ التي يستعملها اهل هذا الفن ؛

الباب الرابع : في بيان احوال جماعة من الرواة ؛

الباب الخامس : في الاشارة الى نبذ من احوال اصحاب الاجماع ؛

الباب السادس : في بيان جمع من الرواة ممن اختلف فيهم اقوال الاعلام ؛

الخاتمة : في بيان نبذ من احوال المؤلف .

تأليف این کتاب در روز جمعه سیزدهم ذی قعدة 1279 ق پایان یافته است .

[الذريعة : 393 / 24 ؛ مصفى المقال : 96 ؛ التراث العربى : 407 / 5]

آغاز : الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى و بعد فيقول العبد الضعيف المفتقر الى الله القوى .

انجام : و هذا آخر ما اردت جمعه فى هذا المختصر و الحمد لله على توفيقه للاثمام و اسأله خير ختام ...

نسخه ها :

1 / 2104 . قم ، مرعشى : 5609 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، محمد تقی بن حسین علی هروی اصفهانی (مؤلف) / گویا ، قبل از سال 1282 ق ، روی برگ اول و قفنامه کتاب به خط مؤلف تحریر شده در ذی الحجة 1282 ق ، 231 برگ [فهرست مرعشى : 12 / 15] .

2 / 2105 . اصفهان ، دانشگاه اصفهان : 82(16677) ، محمد تقی بن حسین علی هروی اصفهانی (مؤلف) ، ربیع الاول 1298 ق ، با اصلاح و الحاقات در آغاز نسخه و تکمیل در پایان نسخه ، سابقه : کتابخانه دانشکده ادبیات [نشریه نسخه های خطی : 11 و 12 / 921 ؛

نشریه نسخه های خطی : 306 / 5 .

ص: 433

2106 / 3 . قم ، مرعشی : 10156 ، نسخ ، سیّد حسن بن میرزا محمّد تقی طباطبایی ، صفر 1300ق ، 309 برگ [فهرست مرعشی :
[115 / 26] .

2107 / 4 . تهران ، ملک : 3517 ، نسخ ، عبد الرحیم بن آقا میرزا محمّد حسن قاضی اصفهانی ، 1322ق ، 138 برگ [فهرست ملک :
[573 / 1] .

2108 / 5 . قم ، مرعشی : عکس 98 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 14ق ، 145 برگ [فهرست عکسی مرعشی : 101 / 1] .

411 . نهاية المقال في أحوال الرجال

(عربی)

از : راحت حسین بن ظاهر حسین رضوی کوپالپوری هندی ، سیّد (1376ق)

شرح مفصّلی است بر کتاب خلاصة التنقيح شيخ عبدالله مامقانی که شارح پس از شرح عبارت های کتاب ، در ذیل هر نام ، آرای رجالی
خود را آورده است .

[المسلسلات في الاجازات 2 / 140 ؛ گنجینه شهاب ، دفتر اول ، ص 88]

نسخه ها :

2109 . قم ، مرعشی : 8762 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله میراث شهاب :

[20 / 21] .

1 الوجيزة

از : محمّد بن علی حسینی استرآبادی

ر . ک : توضیح المقال .

412 . الوجيزة

(عربی)

از : محمّد باقر بن محمّد تقی مجلسی ، علامه (1110ق)

رسالة مختصری است در رجال . مؤلف در این رساله ، اسامی رجال را به ترتیب حروف تهجی ذکر کرده و پس از آن ، اعتبار و خصوصیت
وی را از نظر رجالی بیان نموده است . او برای هر کدام از الفاظ مدح و ذم ، رمزی قرار داده و در خاتمه ،

اسانید شیخ صدوق را ذکر نموده است . مؤلف ، این رساله را هنگام بازگشت از خراسان به اصفهان در ماه رجب 1086 ق نگاشته است .

چاپ : این رساله بارها به چاپ رسیده و آخرین بار در سال 1375 ش ، با تصحیح آقای محمد کاظم رحمان ستایش ، از سوی انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در 258 صفحه منتشر شده است .

[الذریعة : 47 / 25 ؛ التراث العربی : 5 / 449 ؛ مصفی المقال : 93]

آغاز : الحمد لله الذی رفع منازل الرجال فی معارج الكمال علی قدر روایاتهم عن النبی الکریم المفضل .

انجام : و من هذا السند يظهر ايضا طریقی الی سائر الكتب الاربعة ، وبهذا ختمنا الرسالة و الحمد لله وحده و الصلاة علی خاتم الرسالة و کان تألیفها فی ایام معدودات فی طریق خراسان ...

نسخه ها :

1 / 2110 . تهران ، ملک : 3524 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1063 ق ، رساله اول مجموعه ، « 2ر - 22پ » 21 برگ [فهرست ملک : 6 / 465] .

2 / 2111 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5762 ، نسخ ، ابراهیم بن هاشم حسینی عمیدی ، 1079 ق ، رساله اول مجموعه ، « ص 2 - 56 » 28 برگ [فهرست مجلس : 201 / 17] .

3 / 2112 . تبریز ، ملی تبریز : 3135 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1080 ق ، رساله دوم مجموعه ، 31 برگ [فهرست ملی تبریز : 741] .

4 / 2113 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9648 ، خط شکسته ، بدون نام کاتب ، 1086 ق ؟ [فهرست الفبایی آستان قدس : 600] .

5 / 2114 . خوی ، مدرسه نمازی : 616 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، محمد باقر بن عبد الهادی بقایی آشتیانی ، 1090 ق ، رساله سوم مجموعه ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 948 [فهرست مدرسه نمازی : 1 / 329 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 3 / 171] .

6 / 2115 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 6324 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1098 ق ، رساله نوزدهم مجموعه ، « ص 123 - 139 » 9 برگ [فهرست مجلس : 331 / 19] .

ص:435

- 2116 / 7 . مشهد ، مدرسه سلیمان خان : 107 ، نسخ ، ابن محمد بن علی رضا ، 1099ق ، جیبی [فهرست چهار کتاب خانه مشهد : 24] .
- 2117 / 8 . تهران ، دانشگاه تهران : 3436 ، نسخ ، علی بن یحیی ، قرن 11ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 128 پ - 178 ر » 51 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 11 / 2448] .
- 2118 / 9 . دامغان ، حسینیه قمر بنی هاشم : 64 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 11ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 387 پ - 400 پ » 23 برگ ، 5 / 24 * 18 / 5 [فهرست کتاب خانه قمر بنی هاشم : مخطوط] .
- 2119 / 10 . قم ، مرعشی : 429 ، نسخ ، محمد رضی ، 30 جمادی الاول 1104ق ، « 1 پ - 16 ر » 16 برگ [فهرست مرعشی : 2 / 33] .
- 2120 / 11 . تهران ، ملک : 3568 ، نسخ ، محمد تقی تبریزی ، شوال 1109ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، در فهرست ملک بخش خاتمه این کتاب که در آن علامه مجلسی اسانید شیخ صدوق را ذکر نموده به عنوان رسالهٔ مستقلی با نام « اسانید صدوق » معرفی شده است [فهرست ملک : 6 / 495] .
- 2121 / 12 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2557 ، نستعلیق ، شیخ حسین مازندرانی حائری ، 11 ربیع الثانی 1111ق ، تصحیح شده ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 115 پ - 143 ر » 28 برگ ، 20 سطر ، 13 * 5 / 18 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 2122 / 13 . قم ، مرعشی : 6107 ، نسخ ، محمد علی بن شاه مراد ، شعبان 1111ق ، 23 برگ [فهرست مرعشی : 16 / 111] .
- 2123 / 14 . قم ، مرعشی : 9473 ، نسخ ، محمد علی بن حسن علی نیریزی ، 1112ق ، 38 برگ [فهرست مرعشی : 24 / 236] .
- 2124 / 15 . بابل ، مدرسه صدر : 227 ، نسخ ، محمد مؤمن بن عبد العظیم کجوری ، 1113ق [فهرست مدرسه صدر : 158] .
- 2125 / 16 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3116 ، نستعلیق ، محمد زمان بن محمد قاسم ، جمعه سلخ محرم 1115ق ، تصحیح شده و دارای حواشی نسبتاً مفصل ، 42 برگ ، 19 سطر [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .
- 2126 / 17 . تهران ، دانشگاه تهران : 3950 ، نسخ ، مفید لاهیجانی ، 1115ق ، رسالهٔ پنجم مجموعه ، « 93 - 188 » 96 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 12 / 2942] .

- 2127 / 18 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 3432 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، پنجشنبه 23 ذی قعدة 1116ق ، با تصحیح و علامت بلاغی در آخر نسخه ، رسالهٔ اول مجموعه ، 41 برگ ، 15 سطر [فهرست مرکز احیاء : 9 / مخطوط] .
- 2128 / 19 . تهران ، دانشگاه تهران : 1998 ، نسخ ، محمد محسن بن محمد سمیع ، 1118ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، 52 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 8 / 620] .
- 2129 / 20 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6699 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1120ق ، با تصحیحات و با حواشی از مؤلف ، 30 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 630] .
- 2130 / 21 . مشهد ، گوهر شاد : 1025 ، نسخ ، ابو تراب بن عبد الله زشکی ، 1120ق ، رسالهٔ سوم مجموعه ، « 69 - 97 » 28 برگ [فهرست گوهر شاد : 3 / 1401] .
- 2131 / 22 . قم ، گلپایگانی : 4845 / 24 / 145 ، آغاز : برابر نمونه ، تحریری ، علی بن محمد دینانی کانکی ، شنبه 20 ربیع الثانی 1123ق ، 44 برگ ، 13 سطر ، 11*17 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 192 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 2132 / 23 . تهران ، مجلس سنا : 1360 ، عنوان معرفی : وجیزه فی تحقیق احوال الرجال ، نستعلیق ، ملا جلال لاهیجی ، 1125ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 343 - 410 » 68 برگ [فهرست مجلس سنا : 2 / 235] .
- 2133 / 24 . قم ، گلپایگانی : 4232 / 21 / 152 ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محمد رضا گیلانی ، 1126ق ، مقابله و تصحیح شده است ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 54 - 99 » 45 برگ ، 17 سطر ، 12*18 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 233 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 2134 / 25 . تهران ، دانشکده ادبیات : 22 - د ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1129ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1پ - 34 » 34 برگ [فهرست ادبیات تهران : 1 / 519] .
- 2135 / 26 . تهران ، دکتر علی اصغر مهدوی : 592 ، نسخ ، محمد اسماعیل بن عبد النبي نصیری ، 1132ق ، رسالهٔ یازدهم مجموعه [نشریهٔ نسخه های خطی : 2 / 125] .
- 2136 / 27 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3714 ، نسخ ، بدیع الزمان بن محمد شفیع دامغانی مؤذن ، 1133ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « ص 337 - 412 » 38 برگ [فهرست مجلس : 10 / 1690] .
- 2137 / 28 . شیراز ، مدرسه امام عصر (عج) : 233 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1134ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست مدرسه امام عصر (عج) : 1 / 104] .

- 29 / 2138 . تهران ، سپهسالار : 3751 ، نسخ و نستعلیق ، محمد مؤذن بن محمد یوسف شیرکایی ، 1135ق ، رساله اول مجموعه ، « 2پ - 31 » 30 برگ [فهرست سپهسالار : 748 / 5] .
- 30 / 2139 . قم ، مرعشی : 1363 ، نسخ و نستعلیق ، محمد رضا بن محمد مؤمن قمی ، 28 صفر 1148ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 94پ - 122پ » 29 برگ [فهرست مرعشی : 137 / 4] .
- 31 / 2140 . تهران ، ملی تهران : 4043 / ع ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، محسن بن حسن حسینی ، 1153ق ، رساله اول مجموعه ، « 2پ - 58پ » 57 برگ ، 12 سطر ، 10*16 [فهرست ملی تهران : 343 / 17] .
- 32 / 2141 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7507 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1172ق ، 64 برگ [فهرست مجلس : 15 / 26] .
- 33 / 2142 . قم ، محیی الدین مامقانی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، جمادی الثانی 1177ق ، رساله دوم مجموعه ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی :
- عکس 229 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 255 / 1] .
- 34 / 2143 . تهران ، ملی تهران : 1904 / ع ، نسخ ، علی نقی تونی خراسانی ، 1191ق ، رساله چهارم مجموعه ، « ص 89 - 108 » 10 برگ [فهرست ملی تهران : 565 / 10] .
- 35 / 2144 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 3046 ، عنوان معرفی : طریق روایت کتاب من لایحضره الفقیه ، فقط خاتمه کتاب (اسانید صدوق) را شامل است ، آغاز :
- ولنختم الرسالة بذكر اسانید الصدوق قدس الله روحه ، عبد الباقي بن امير محمد حسینی ، 1198ق ، رساله دوازدهم مجموعه ، از روی خط مؤلف تحریر شده است ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : عکس 6143 [فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 43 / 2 ؛ فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 242 / 3] .
- 36 / 2145 . قم ، مرعشی : 11247 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رساله سوم مجموعه ، « 81 - 113 » 41 برگ ، 19 سطر ، 5 / 7*13 [فهرست مرعشی : 355 / 28] .
- 37 / 2146 . قم ، مرعشی : 677 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، در عصر مؤلف (قرن 11 و 12ق) ، 100 برگ [فهرست مرعشی : 271 / 2] .

- 38 / 2147 . قم ، مرعشی : 8952 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، در عصر مؤلف (قرن 11 و 12 ق) ، 89 برگ [فهرست مرعشی : 23 / 125] .
- 39 / 2148 . قم ، مرعشی : 9449 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، در عصر مؤلف (قرن 11 و 12 ق) ، 61 برگ [فهرست مرعشی : 24 / 215] .
- 40 / 2149 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 3248 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « ص 1 - 76 » 38 برگ [فهرست مجلس : 828 / 10] .
- 41 / 2150 . تهران ، ملی تهران : 1390 / ع ، عنوان معرّفی : مختصر الرجال ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه (در فهرست به عنوان پایان رسالهٔ نهم ذکر شده است) ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رسالهٔ هشتم مجموعه ، فهرست نگار خاتمه این کتاب را به عنوان رسالهٔ مستقلی تلقی کرده و به عنوان رسالهٔ نهم مجموعه معرّفی نموده است ، « ص 82 - 152 » 35 برگ ، 21 سطر ، 19*12 [فهرست ملی تهران : 405 / 9] .
- 42 / 2151 . تهران ، ملی تهران : 1433 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « ص 10 - 75 » 33 برگ [فهرست ملی تهران : 454 / 9] .
- 43 / 2152 . قم ، گلپایگانی : 2981 / 15 / 221 ، از اول و آخر افتادگی دارد ، آغاز : ابراهیم ابورافع ثقة و بن ابی بکر ابی السمالق و بن ابی بلاد ثقة ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 59 - 89 » 30 برگ ، 17 سطر ، 17*11 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 44 / 2153 . قم ، مسجد اعظم : 1394 ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12 ق ، رقی [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 419] .
- 45 / 2154 . تهران ، ملک : 1698 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، سده 11 و 12 ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 13 پ - 115 ر » 103 برگ [فهرست ملک : 338 / 5] .
- 46 / 2155 . تهران ، ملک : 802 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1 پ - 34 پ » 34 برگ [فهرست ملک : 180 / 5] .
- 47 / 2156 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2929 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 236 - 246 پ » 10 برگ ، 27 سطر ، 13 * 22 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 8 / مخطوط] .

- 48 / 2157 . مشهد، گوهر شاد : 660 ، نستعلیق ، هاشم مازندرانی ، 1203ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست گوهر شاد : 2 / 770] .
- 49 / 2158 . قم ، مسجد اعظم : 3789 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : ان شعيب الكوفي ض و ابن صالح ... و ابن عبدة النيسابوري كان وكيلا لابي محمد ص و ان عبدالله ...
- و ابن عبد الحميد و ابن علي الكوفي ح و ابن عبد اليماني ثقة ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، رجب 1206ق ، اصفهان ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1ر - 19پ » 19 برگ ، 15*20 [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 641 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .
- 50 / 2159 . تهران ، دانشگاه تهران : 7698 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1207ق ، از روی اصل به یک واسطه ، رسالهٔ بیستم مجموعه ، « 210ر - 240ر » 31 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 676] .
- 51 / 2160 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 1057 ، سید زین العابدین بن محمد خوانساری ، 1224ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 329] .
- 52 / 2161 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8066 ، نسخ ، محمد خوانساری ، 1226ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 600] .
- 53 / 2162 . قم ، مدرسه فیضیه : 901 ، نسخ ، معصوم بن حاج ابراهیم ، 1226ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، 15 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 36] .
- 54 / 2163 . قم ، گلپایگانی : 643 / 4 / 113 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، علی اکبر خوانساری ، 1229ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 102پ - 119ر » 18 برگ ، 25 سطر [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 1 / 272 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 55 / 2164 . تهران ، دانشگاه تهران : 7707 ، نسخ ، محمد تقی بن علی اصغر استرآبادی ، شعبان 1230ق ، رسالهٔ بیست و ششم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 681 / 16] .
- 56 / 2165 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 4591 ، از اول افتادگی دارد ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1231ق ، رسالهٔ اول مجموعه [فهرست مجلس : 12 / 289] .
- 57 / 2166 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 178 ، نسخ ، محمد قرشی آل شیخ عبد علی ، 1232ق ، 48 برگ [فهرست مرکز احیاء : 250 / 1] .

- 2167 / 58 . تهران ، دانشگاه تهران : 995 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، صفر علی بن سبز علی موسوی خراسانی ، ربیع الثانی 1233ق ، برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 675] .
- 2168 / 59 . قم ، مرعشی : 5335 ، نسخ ، ابو الحسن بن عبد الله خوانساری ، 25 جمادی الاول 1233ق ، 40 برگ [فهرست مرعشی : 14 / 123] .
- 2169 / 60 . همدان ، مدرسه غرب : 4817 ، بدون نام کاتب ، 1233ق ، رساله اول مجموعه ، « ص 2 - 75 » 37 برگ [فهرست مدرسه غرب : 420] .
- 2170 / 61 . کرمانشاه ، سیّد مرتضی نجومی : بدون شماره ، عابد بن ملا بدر ، 15 جمادی الثانی 1234ق ، رساله اول مجموعه ، این نسخه برای سیّد ابو الحسن مسعود طباطبایی کتابت شده است . [دلیل المخطوطات : 257] .
- 2171 / 62 . قم ، مرعشی : 143 ، نسخ ، حاج قاسم بن حاج علی اکبر خوانساری ، شنبه 18 ذی حجه 1236ق ، رساله سوم مجموعه ، 14 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 163] .
- 2172 / 63 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2100 ، نسخ ، ابن سیّد عبد الغفور طباطبایی ، 15 ذی قعدة 1243ق ، 256 برگ ، 21*30 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 2173 / 64 . تهران ، دانشگاه تهران : 6799 ، نسخ ، مرتضی بن مرتضی حسینی اردکانی یزدی ، 1247ق ، رساله هفتم مجموعه ، « 97 - 116ر » 20 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 16 / 363] .
- 2174 / 65 . تهران ، ملک : 3566 ، نستعلیق ، ابو القاسم حسینی اصفهانی ، 1248ق ، رساله اول مجموعه ، « 1ر - 23ر » 23 برگ [فهرست ملک : 6 / 493] .
- 2175 / 66 . قم ، مسجد اعظم : 504 ، بدون نام کاتب ، 1256ق ، رساله سوم مجموعه ، خشتی [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 451] .
- 2176 / 67 . یزد ، وزیری : 3175 ، نسخ و نستعلیق ، محمّد اسماعیل سمنانی ، 1258ق ، رساله سوم مجموعه [فهرست کتاب خانه وزیری : 5 / 1559] .
- 2177 / 68 . قم ، مرعشی : 8816 ، نسخ ، عبد الحسین شراره ، 13 ربیع الاول 1262ق ، رساله دوم مجموعه ، 22 برگ [فهرست مرعشی : 23 / 12] .
- 2178 / 69 . تهران ، دانشگاه تهران : 3405 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1265ق ، رساله اول مجموعه ، « 2ر - 28پ » 27 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 11 / 2413] .

70 / 2179 . قم ، گلپایگانی : 23 / 220 ، محمّد مبارکه ، 1280ق ، رساله چهارم مجموعه ، 30 برگ [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 2 / 259] .

71 / 2180 . تهران ، ملک : 3528 ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1282ق ، رساله سوم مجموعه ، « 30ر - 51ر » 21 برگ [فهرست ملک : 466 / 6] .

72 / 2181 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11497 ، عنوان معرّفی : رجال ، عبد الغنی ، 1287ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 277] .

73 / 2182 . قم ، گلپایگانی : 5460 / 27 / 130 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : لهم فی تحقیق احوال رجال اسانید الاخبار رساله وجیزه اقتصر فیها علی بیان ما اتصح لی من احوالهم و اشتهر عند اصحابنا رضی الله عنهم ، نسخ ، محمّد بن محمّد حسن رازی ، 28 رمضان المبارک 1291ق ، رساله اول مجموعه ، 54 برگ ، 10 سطر ، 12*18 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 3 / 116 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

74 / 2183 . قم ، مرعشی : 1373 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1 جمادی الاول 1292ق ، 59 برگ [فهرست مرعشی : 4 / 145] .

75 / 2184 . قم ، مرعشی : 6047 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 85 برگ [فهرست مرعشی :

51 / 16] .

76 / 2185 . قم ، مرعشی : 9906 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 42 برگ [فهرست مرعشی : 25 / 198] .

77 / 2186 . تهران ، ملی تهران : 1977 / ف ، شکسته نستعلیق ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله دوم مجموعه ، « ص 67 - 107 » 21 برگ [فهرست ملی تهران : 4 / 474] .

78 / 2187 . قم ، گلپایگانی : 34 / 148 ، عطاء الله حسینی ، قرن 13ق ، 88 برگ [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای] .

79 / 2188 . قم ، گلپایگانی : 4869 / 24 / 169 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الحسین محلاتی ، قرن 13ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 41پ » 41 برگ ، 14 سطر ، 11*17 [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 3 / 181 ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .

80 / 2189 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2099 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : هذا السند يظهر من طریق ایضا ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رساله دوم مجموعه ، « 333پ - 346 » 13 برگ ، 26 سطر ، 20*30 [فهرست مرکز احیاء : 6 / مخطوط] .

ص:442

- 2190 / 81 . قم ، مرکز احیاء میراث اسلامی : 2418 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 56 پ - 128 ر » 92 برگ ، 11 سطر ، 5 / 11 * 18 / 5 [فهرست مرکز احیاء : 7 / مخطوط] .
- 2191 / 82 . قم ، طبسی حائری : 534 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، علی نقی بن محمد صابر ، قرن 13 ق ، 27 برگ ، 16 سطر ، 15 * 21 [فهرست کتاب خانه طبسی] .
- 2192 / 83 . زنجان ، امام جمعه زنجان : بدون شماره ، محمد مهدی بن محمد کاظم خوانساری ، چهارشنبه 24 جمادی الثانی 1303 ق ، تهران ، رساله اول مجموعه [دلیل المخطوطات : 139] .
- 2193 / 84 . قم ، گلپایگانی : 19 / 65 ، مقداری از حرف الف ، نسخ و نستعلیق ، عبد الرزاق بن عبد الجواد موسوی اصفهانی ، 25 ربیع الاول 1306 ق [فهرست گلپایگانی ، قدیم : 1 / 261 ؛ فهرست گلپایگانی ، رایانه ای] .
- 2194 / 85 . مشهد ، رجایی مغزی : بدون شماره ، عبد العلی بن محمد حسن فرجی بسطامی ، 1308 ق [مجله تراثنا : 20 / 103] .
- 2195 / 86 . خوانسار ، فاضل خوانساری : 2690 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله بیست و چهارم مجموعه ، « 156 ر - 166 ر » 11 برگ [فهرست کتاب خانه فاضل خوانساری : 1 / 255] .
- 2196 / 87 . قم ، مرعشی : 10867 ، نسخ ، فتاح بن اسماعیل حسینی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، 35 برگ [فهرست مرعشی : 27 / 286] .
- 2197 / 88 . قم ، مرعشی : 70 ، نسخ ، محمد طاهر بن محمد مؤمن طالقانی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، 20 برگ [فهرست مرعشی : 1 / 83] .
- 2198 / 89 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6700 ، حسین بن محمد بغدادی نجفی ، بدون تاریخ کتابت [فهرست آستان قدس : 6 / 631] .
- 2199 / 90 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8067 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، با حواشی مؤلف ، 23 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 631] .
- 2200 / 91 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 1032 ، عنوان معرفی :
- اسانید صدوق در فقیه به نقل از خاتمه رجال مجلسی ، آغاز : بسمله لما کتبت رساله الرجال للفاضل المجلسی ولم یکن فی خاتمة المنتسخ ما کان فی بعض النسخ من

- بیان حال الاحادیث الواقعة فی الفقیه ... قال الفاضل المجلسی ... ولنختم الرسالة بذكر احوال اسانید الصدوق فی الفقیه ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوازدهم مجموعه ، « 12 - 14 ر » 3 برگ [فهرست مجلس : 325 / 23] .
- 92 / 2201 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14289 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 228 پ - 359 پ » 132 برگ [فهرست مجلس : 414 / 38] .
- 93 / 2202 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 26 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « ص 2 - 87 » 43 برگ [فهرست مجلس : 393 / 7] .
- 94 / 2203 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 627 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه [فهرست مجلس : 2 / 386] .
- 95 / 2204 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7010 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « ص 1 - 50 » 25 برگ [فهرست مجلس : 17 / 25] .
- 96 / 2205 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 7540 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 5 - 26 پ » 22 برگ [فهرست مجلس : 39 / 26] .
- 97 / 2206 . تهران ، دانشگاه تهران : 2100 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله شانزدهم مجموعه ، 20 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 728 / 8] .
- 98 / 2207 . تهران ، دانشگاه تهران : 7058 ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه [فهرست دانشگاه تهران : 440 / 16] .
- 99 / 2208 . تهران ، دانشگاه تهران : 9255 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله دوم مجموعه ، « 58 - 78 پ » 21 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 332 / 17] .
- 100 / 2209 . تهران ، ملی تهران : 2918 / ع ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 - 36 پ » 36 برگ [فهرست ملی تهران : 20 / 14] .
- 101 / 2210 . قم ، گلپایگانی : 1422 / 8 / 132 ، رجال ، از اول و آخر افتادگی دارد ، آغاز :
- و من اقوالهم من غیر تعرض لخصوص الاقوال وقائلها ... باب الهمزه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، حاشیه به امضاء « منه ره » ، 78 برگ ، 13 و 14 سطر ، 14 / 5 * 10 / 5 [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای ؛ فهرست گلپایگانی ، جدید] .
- 102 / 2211 . قم ، گلپایگانی : 2149 / 12 / 39 ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق شکسته تحریری ، بدون نام کاتب ،

بدون تاريخ كتابت ، رساله پنجم

ص: 444

مجموعه، « 183 ر - 215 پ » 32 برگ، 15 سطر، 18*23 [فهرست گلپایگانی، رایانه ای؛ فهرست گلپایگانی، جدید] .

103 / 2212 . قم، مسجد اعظم: 1409، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله چهارم مجموعه [فهرست مسجد اعظم، قدیم: 515] .

104 / 2213 . تهران، ملک: 3507، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه [فهرست ملک: 462 / 6] .

105 / 2214 . یزد، وزیری: 1136، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [فهرست کتاب خانه وزیری: 870 / 3] .

106 / 2215 . یزد، وزیری: 1192، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دوم مجموعه، « 5 - 37 » 33 برگ [فهرست کتاب خانه وزیری: 889 / 3] .

107 / 2216 . یزد، وزیری: 802، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله چهارم مجموعه [فهرست کتاب خانه وزیری: 674 / 2] .

108 / 2217 . مشهد، گوهر شاد: 543، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دهم مجموعه [فهرست گوهر شاد: 2 / 651] .

109 / 2218 . مشهد، گوهر شاد: 660، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه، « 1 - 9 » 9 برگ [فهرست گوهر شاد: 770 / 2] .

110 / 2219 . تبریز، سیّد محمد علی قاضی طباطبایی: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله دهم مجموعه [نشریه نسخه های خطی: 521 / 7] .

111 / 2220 . تبریز، سیّد محمد علی قاضی طباطبایی: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله پنجم مجموعه [نشریه نسخه های خطی: 521 / 7] .

112 / 2221 . مشهد، ادبیات مشهد: 328، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله هفتم مجموعه [فهرست ادبیات مشهد: 194] .

113 / 2222 . تهران، حسین مفتاح: 36، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله سوم مجموعه [نشریه نسخه های خطی: 222 / 7] .

114 / 2223 . همدان، کمالی: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی: 386 / 5] .

115 / 2224 . شیراز، خانقاه احمدیه: 90، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله اول مجموعه [نشریه نسخه های خطی: 5 / 221] .

116 / 2225 . کرمانشاه ، سیّد مرتضیٰ نجومی : بدون شماره ، ابو القاسم بن زین العابدین موسوی شهرستانی ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ سوم مجموعه [دلیل المخطوطات].

117 / 2226 . قائن ، مدرسه جعفریه : 119 ، از آغاز افتادگی دارد ، آغاز : جنانه انه التمس منی جماعة من طالبی علوم ائمه الدین صلوات الله علیهم اجمعین ان اکتب لهم فی تحقیق احوال رجال اسانید الاخبار ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 190 - 217 » 18 برگ ، 17*5/9 [فهرست مدرسه جعفریه] .

118 / 2227 . قم ، شیخ حیدر علی مؤید : 355 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، صالح بن مولانا محمد تقی ، بدون تاریخ کتابت ، تملک حیدر قلی بن نور محمد خان کابلی در 14 رجب 1315 ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 207 - 230 » 24 برگ ، 23 سطر ، 15*5/24 [فهرست مؤید : 1 / 300] .

413 . وجیزه

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

نسخه ها :

2228 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 12909 ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، 1258 ق ، در کربلا ، در ضمن مجموعه [فهرست الفبایی آستان قدس : 601] .

414 . وجیزه تنقیح المقال فی عدة من الرجال

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (1333 ق)

نسخه ها :

2229 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (مؤلف) ، 20 محرم 1313 ق ، نجف اشرف ، رسالهٔ اول مجموعه [مجله میراث شهاب : 71/12] .

415 . الوجیزة فی تشخیص أحوال الرواة

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

این کتاب به روش خلاصه الأقوال علامه حلی ، در نهایت اختصار در احوال

ص:446

رجال حدیث بحث می کند . نویسنده ، نام ها را به ترتیب حروف تهجی مرتب نموده و در آوردن نام پدران و نیاکان نیز این ترتیب را رعایت کرده است . نگارش این کتاب ، در دهه دوم رجب 1281ق پایان یافته و در آن از مقام الفضل آقا محمد علی کرمانشاهی بسیار نقل شده است .

آغاز : الحمد لله خالق الكائنات رافع درجات الرواة بمقدار علو الدرجات حمداً يملأ الارض ... و بعد فهذه وجيزة في تشخيص احوال الرواة و تمييز الضعاف وغيرهم من الثقات اكتب فيه ما رجح في النظر ... باب الالف آدم بن اسحاق بن آدم.

انجام : ميمونة زوجة النبي صلى الله عليه وآله وسلم فيها افضل ازواجه بعد ام سلمة و في ام سلمة انها افضل ازواجه بعد خديجة هذا آخر ما اردنا ايراده و الحمد لله وحده تم .

نسخه ها :

2230 . اصفهان ، سيد محمد علي روضاتي : 24 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، مقابله و تصحيح شده ، 79 برگ ، 14 سطر ، 11*18 [فهرست كتاب خانه روضاتي : 80] .

416 . وجيزة في الدراية و الرجال

(عربی)

از : محمد حسين بن محمد حسن همدانی کرمانشاهی (قرن 14 ق)

رسالة مفصلة لي است بدون فصول و ابواب با عنوان های «فائدة - فائدة» ، در بیان اصول علم حدیث و قواعد اخبار و فواید علم رجال ، که مؤلف آن را با توجه به نظرات استادانش تحریر نموده است . مؤلف همچنین رساله مفصل دیگری در رجال نگاشته که ذیل عنوان الرجال معرفی شده است .

آغاز : سبحانک انی احمدک علی نعمک و آلائک فهو من نعمک علمتی به و ارشادت قلبی و لسانی ... و بعد فيقول ... هذه وجيزة كاملة لبيان علم الحديث .

انجام : فائدة محكمة لا بد للمجتهدين ان يراعوها في اجتهادهم و هي اذا ورد حدیث صحيح في شيء ... فانهم يتمسكون في الخبر بالشهرة و الاجماع ان كانا و الا فيطرحون الضعاف .

ص: 447

نسخه ها :

2231 . قم ، گلپایگانی : 3148 / 16 / 158 ، از انجام ناتمام مانده است ، آغاز و انجام : برابر نمونه ، تحریری ، محمد حسین بن محمد حسن همدانی کرمانشاهی (مؤلف) ، قرن 14 ق ، 152 برگ ، 16 - 17 سطر ، 11*16 [فهرست گلپایگانی ، جدید] .

417 . الوجيزة في عثمان بن عيسى الرواسي

(عربی)

از : محمد باقر بن محمد جعفر بهاری همدانی (1333 ق)

رساله کوتاهی است در شرح حال عثمان بن عیسی رواسی عامری کلابی واقفی .

[مصفی المقال : 87]

نسخه ها :

2232 . قم ، مرعشی : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، 1321ق ، رساله اول مجموعه ، توسط فرزند مؤلف محمد حسین بهاری در 1392ق با نسخه اصل مقابله شده است [مجله میراث شهاب : 8 / 13] .

418 . هداية المحدثين إلى طريقة المحمدين (مشاركات الرجال ، شرح جامع

المقال)

(عربی)

از : محمد امین بن محمد علی بن فرج الله کاظمی (قرن 12 ق)

کتاب مفصلی است در تمیز مشارکات رجال و راویان شیعه که مؤلف به عنوان شرحی بر باب دوازدهم کتاب جامع المقال استادش فخرالدین طریحی ، با استفاده از کتاب منتقى الجمان شیخ حسن (صاحب معالم) نگاشته و در سال 1088ق ، به پایان رسانیده است . کاظمی کتابش را در سه قسم قرار داده که عنوان آنها چنین است :

القسم الاول : فی استعمال من اشترك فی الاسم فقط ؛

القسم الثاني : فی استعمال من اشترك فی الاسم و الاب معاً ؛

القسم الثالث : فی الكنى و النسب و الالقاب .

ص: 448

چاپ : قم ، کتاب خانه آیت الله مرعشی ، با تحقیق سید مهدی رجایی ، 1405 ق .

[الذریعة : 13 / 172 و 25 / 190 ؛ مصفی المقال : 84 ؛ التراث العربی : 5 / 482]

آغاز : الحمد لله الذى انقذنا من شفا جرف الظنون و الاوهام ... و بعد فيقول الفقير ... نظرت فى كتاب المسمى بجامع المقال فيما سلف باحوال الحديث و الرجال .

انجام : كما حكم ... الصدوق بصحة طريق الصدوق الى اسماعيل بن رباح و طريق الحسين بن زيد و طريق الحارث بن المغيرة فهذا ما اردنا ايراده ... .

نسخه ها :

2233 / 1 . آران و بيدگل ، امامزاده هلال بن محمد : 134 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، محمد امين بن محمد علی کاظمی (مؤلف) ، ظهر اول شعبان 1088 ق ، حاشیه با امضای « منه » ، رساله سوم مجموعه ، « 49 پ - 95 پ » 46 برگ ، 23 سطر ، 5 / 15*22 سم [مجله وقف ميراث جاويدان : 3 / 68 ؛ فهرست امامزاده هلال] .

2234 / 2 . تهران ، ملك : 3561 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 11 ق ، 115 برگ ، سابقه :

کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 1091 [فهرست ملك : 1 / 591 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 3 / 372] .

2235 / 3 . قم ، محیی الدین مامقانی : بدون شماره ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ و نستعلیق ، بدون نام كاتب ، 30 ربیع الثانی 1177 ق ، « 111 ص » 56 برگ ، سابقه : کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 297 ، مرعشی : عکس 829 [فهرست عکسی مرکز احیاء : 1 / 351 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 2 / 305] .

2236 / 4 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 5741 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1181 ق ، 61 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 632] .

2237 / 5 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6719 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1182 ق ، 67 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 632] .

2238 / 6 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 11302 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1198 ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 610] .

2239 / 7 . تهران ، دانشگاه تهران : 3113 ، آغاز : برابر نمونه ، شکسته نستعلیق ، بدون نام كاتب ، قرن 12 ق ، 63 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 11 / 2067] .

- 2240 / 8 . تهران ، دانشگاه تهران : میکروفیلم 3528 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 2 / 173] .
- 2241 / 9 . تهران ، ملک : 3524 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 26ر - 72پ » 47 برگ [فهرست ملک : 465 / 6] .
- 2242 / 10 . قم ، مدرسه حجازیها : 176 ، عنوان معرفی : حاشیه جامع المقال للکاظمی ، بدون نام کاتب ، 1219 ق [مجله نور علم : 273 / 52] .
- 2243 / 11 . تهران ، دانشگاه تهران : 989 ، نسخ ، شیخ مهدی بن عبد المراد ، محرم 1221 ق ، 68 برگ [فهرست دانشگاه تهران : 2 / 656] .
- 2244 / 12 . قم ، مدرسه فیضیه : 1017 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1224 ق ، 74 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 298 / 1] .
- 2245 / 13 . تهران ، ملک : 3497 ، نستعلیق ، عباس بن عبد بن حسین بن فارس سلومی ، 1226 ق ، رساله اول مجموعه [فهرست ملک : 460 / 6] .
- 2246 / 14 . تهران ، سپهسالار : 1996 ، نستعلیق ، نصر الله بن حسن حسینی استرآبادی ، 1231 ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 55پ » 55 برگ [فهرست سپهسالار : 571 / 5 و 172 / 1] .
- 2247 / 15 . قم ، مدرسه فیضیه : 901 ، نسخ ، معصوم بن حاج ابراهیم ، 1231 ق ، رساله سوم مجموعه ، 50 برگ [فهرست مدرسه فیضیه : 36 / 2] .
- 2248 / 16 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 13758 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1239 ق ، 57 برگ ، 19 سطر ، 14*20 [فهرست مجلس : 293 / 37] .
- 2249 / 17 . تهران ، دانشکده ادبیات : امام جمعه 201 ، محمد علی بن ابراهیم بنداردی یزدی ، 13 ربیع الثانی 1242 ق ، (75502) [فهرست ادبیات تهران : 111 / 3] .
- 2250 / 18 . قم ، مرعشی : 4023 ، نسخ ، آقا بابا بن ملا محمد مهدی شه میرزادی (شاهمیرزایی) ، 1255 ق ، رساله دوازدهم مجموعه ، « 122ر - 164ر » 43 برگ [فهرست مرعشی : 28 / 11] .
- 2251 / 19 . قم ، مرعشی : 8816 ، نسخ ، عبد الحسین شرارة ، 30 ذی قعدة 1259 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 202پ - 265پ » 64 برگ [فهرست مرعشی : 12 / 23] .
- 2252 / 20 . قم ، مرعشی : 3138 ، نسخ ، محمد جواد بن محمد حسن دهنوی سمیرمی ، رجب 1267 ق ، رساله دوم مجموعه ، «

28-96 « 69 برگ [فهرست مرعشی :

. [367 / 8

ص: 450

- 21 / 2253 . مشهد، گوهر شاد : 1424 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمد جواد ، 1267ق ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 86 - 28 » 59 برگ [فهرست گوهر شاد :
- . [2004 / 4 .
- 22 / 2254 . قزوین ، مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 136 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حسین بن محمد حسینی ، 1275ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه [میراث اسلامی ایران : 10 / 656 ؛ فهرست مدرسه امام صادق (علیه السلام) : 1 / 326] .
- 23 / 2255 . قم ، مدرسه فیضیه : 759 ، نسخ ، سید محمد موسوی ، 1284ق ، رسالهٔ هشتم مجموعه [فهرست مدرسه فیضیه : 2 / 19] .
- 24 / 2256 . قم ، مرعشی : 8852 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، اسماعیل بن عبد الله خوانساری ، 1294ق ، رسالهٔ هفتم مجموعه ، « 616 - 719ر » 104 برگ [فهرست مرعشی : 23 / 41] .
- 25 / 2257 . قم ، مرعشی : 11214 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، غلام بن محمد ، قرن 13ق ، رسالهٔ ششم مجموعه ، « 115 - 146 » 32 برگ ، 32 سطر ، 5 / 13*22 [فهرست مرعشی : 28 / 307] .
- 26 / 2258 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : مجموعه طباطبایی 344 ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، رسالهٔ چهارم مجموعه ، « 83ب - 174ب » 92 برگ ، 15*20 [فهرست مجلس : 22 / 116] .
- 27 / 2259 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 1626 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1300ق ، « 337صفحه » 169 برگ [فهرست مجلس : 4 / 322] .
- 28 / 2260 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 837 ، بدون نام کاتب ، 1334ق ، رسالهٔ پنجم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 302] .
- 29 / 2261 . قم ، مرعشی : 2931 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، عبد الله موسوی اشتهاردی ، 1362 ، « 267پ - 344پ » 78 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 125] .
- 30 / 2262 . قم ، مرعشی : 3134 ، نسخ ، سید شرف الدین علی حسینی نجفی مرعشی حائری ، بدون تاریخ کتابت ، 126 برگ [فهرست مرعشی : 8 / 363] .
- 31 / 2263 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 13224 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [فهرست الفبایی آستان قدس : 610] .

2264 / 32 . مشهد ، آستان قدس رضوی : اهدایی رهبری 995 ، ملا محمد تقی برغانی ساوجبلاغی ، بدون تاریخ کتابت ، رساله هفدهم مجموعه [فهرست اهدایی رهبری : 319] .

2265 / 33 . قم ، مسجد اعظم : 1822 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، حسن بن محمد ، بدون تاریخ کتابت ، رساله اول مجموعه ، « 1 پ - 73 » 73 برگ ، 21 سطر ، 15*21 [فهرست مسجد اعظم ، قدیم : 525 ؛ فهرست مسجد اعظم ، جدید] .

2266 / 34 . تهران ، ملک : 3566 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله سوم مجموعه ، « 25 ر - 82 ر » 58 برگ [فهرست ملک : 493 / 6] .

2267 / 35 . تبریز ، سید محمد علی قاضی طباطبایی : بدون شماره ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، رساله یازدهم مجموعه ، 44 برگ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : عکس 6207 [نشریه نسخه های خطی : 518 / 7 ؛ فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران : 245 / 3] .

2268 / 36 . مشهد ، کاظم مدیر شانه چی : بدون شماره ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی : 611 / 5] .

2269 / 37 . کاشان ، امیر کبیر : بدون شماره ، عنوان معرفی : مشترکات الرجال ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [نشریه نسخه های خطی : 354 / 4] .

ملحق بخش دوم : رجال اهل سنت

اشاره

ص: 453

از: ابو بکر بن عبد الغنی بن ابی بکر بن شجاع حنبلی بغدادی (ابن نقطه)

ر. ک: إكمال الإكمال.

419. الاستيعاب في معرفة الأصحاب

(عربی)

از: یوسف بن عبد الله بن محمد بن عبد البر اندلسی مالکی (ابن عبد البر)، ابو عمر (463ق)

مؤلف در این رساله، حالات صحابه را به ترتیب حروف تهجی آورده و در آغاز، زندگانی پیامبر (صلی الله علیه و آله) را ذکر نموده است.

[کشف الظنون: 81 / 1]

آغاز: الحمد لله رب العالمین جامع الاولین و الاخرین ... اخبرنا الفقیه الحافظ ابو عمرو و یوسف بن عبد الله بن عمر.

انجام: و تلك المنزلة التي هي نصاب علم الخبر و مفتاح فهم الاثر و الى الله نرغب في الشكر على ما اولاه ...

نسخه ها:

1 / 2270 . تهران، دانشگاه تهران: 978، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، سده 10 و 11 ق، 277 برگ [فهرست دانشگاه

تهران: 501 / 2] .

2 / 2271 . مشهد، آستان قدس رضوی: 14205، نسخ، بدون نام کاتب، 1201ق [فهرست الفبایی آستان قدس: 46] .

ص: 455

2272 / 3. تهران، سپهسالار: 2694، نسخ، بدون نام کاتب، 1274ق، 291 برگ [فهرست سپهسالار: 124 / 3].

2273 / 4. قم، مرعشی: 1351، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، محمد علی بن احمد اصفهانی عقدایی، 6 ربیع الاول 1277ق، 258 برگ، 29 سطر، 30*21 [فهرست مرعشی: 128 / 4].

2274 / 5. قم، مرعشی: 11201، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، 1277ق، 265 برگ، 29 سطر [فهرست مرعشی: 28 / 290].

2275 / 6. تهران، مجلس شورای اسلامی: مجموعه خوبی 16، آغاز: بسمله فی اسماء المذکورین فی الروایات و سایر الآثار، نسخ، ابو القاسم بن علی ریزی لنجانی، 1283ق، « 516صفحه » 258 برگ [فهرست مجلس: 12 / 7].

2276 / 7. مشهد، آستان قدس رضوی: 3623، نسخ، ابو القاسم بن ملا علی، 1286ق، 263 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 585].

2277 / 8. قم، مرعشی: 5064، نسخ زیبا، بدون نام کاتب، قرن 13ق، 274 برگ [فهرست مرعشی: 260 / 13].

2278 / 9. مشهد، آستان قدس رضوی: 3622، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، تصحیح و مقابله شده در 1277ق، 377 برگ [فهرست آستان قدس: 6 / 585].

2279 / 10. آلمان*، برلین، دانشگاه توینگن: VI Mn 11، نسخ، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: میکروفیلم 5447 [فهرست میکروفیلم های دانشگاه تهران: 156 / 3].

420. أسماء الرجال (طبقات الشافعية)

(عربی)

از: ابوبکر بن هدایت حسینی (1014ق)

مؤلف، در این رساله احوال صد و ده نفر از راویانی که از محمد بن ادريس شافعی روایت نموده اند، آورده است.

آغاز: الحمد لله الذی ... اما بعد یقول ... ابوبکر بن هدایة الحسینی ... باب فی ذکر الشافعی ... هو محمد بن ادريس .

ص: 456

نسخه ها :

2280 . تهران ، ملی تهران : 4031 / ع ، عنوان معرفی : اسماء الرجال ، آغاز : ، برابر نمونه ، نسخ ، خلیل سندسی ، 1274 ق ، رساله چهارم مجموعه ، « 82 پ - 109 ر » 28 برگ ، 19 سطر ، 17*5 / 21 [فهرست ملی تهران : 17 / 326] .

421 . أسماء رجال الصالحين (شرح رجال الصالحين)

(عربی)

از : محمد بن طاهر مقدسی ، ابو الفضل ، ابن القیسرانی (507 ق)

مؤلف ، دو کتاب الهدایة و الإرشاد معروف به أسماء رجال الصالح ، ابو نصر احمد بن محمد کلاباذی بخاری (398 یا 378 ق) و کتاب أسماء رجال صحیح مسلم ابن منجویه اصفهانی (428 ق) را ادغام کرده و مستدرکاتی نیز بر آنها افزوده است .

آغاز : الحمد لله على كل حال ... وصلواته على خيرته من خلقه محمد وآله .

انجام : معرفة المكاتبات ... آخر كتاب شرح الصالحين .

نسخه ها :

2281 . ترکیه * ، استانبول ، فیض الله افندی : 499 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 8 ق ، 224 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی :

عکس 402 و 403 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 353] .

422 . اسماء رجال المشكوة

(عربی)

از : محمد بن محمد غزالی ، حجة الاسلام ابو حامد (505 ق)

رساله کوتاهی است در بیان اسامی رجال کتاب مشکوة الأنوار ، در دو باب که آن هم تألیف غزالی است .

باب اول : صحابه زن و مرد پیامبر (صلی الله علیه و آله) به ترتیب حروف تهجی در چند فصل ؛

باب دوم : در ذکر ائمة اصول .

[كشف الظنون : 1 / 94]

آغاز : اللهم بك نستعين و عليك نتوكل سبحانك اللهم نحمدك على نعمك بجميع

محمادک ... و بعد فهذا فى اسماء الرجال مشتمل على بايين . الباب الاول فى ذكر الصحابه ذكرهم و اثناهم ... .

انجام : الى ان سافر القدس ثم عاد اليها فمرض عند ابويه و توفى ليلة الاربعاء رابع عشر رجب 676 و دفن بببلده ، كذا وجدت فى حاشية الكتاب .

نسخه ها :

1 / 2282 . تهران ، مجلس شورى اسلامى : 4900 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام كاتب ، 1082ق ، رساله سى و ششم مجموعه ، « 95 - 104ر » 10 برگ ، 25 سطر ، 15*29 [فهرست مجلس : 14 / 69] .

2 / 2283 . تهران ، مجلس شورى اسلامى : 1085 ، آغاز : برابر نمونه ، بدون نام كاتب ، بدون تاريخ كتابت ، رساله چهل و چهارم مجموعه ، « صفحه 186 - 203 » 9 برگ [فهرست مجلس : 9 / 349] .

423 . أسماء الضعفاء و الواضعين

(عربى)

از : عبد الرحمن بن على حنبلى ، ابن جوزى ، ابو الفرج (597ق)

ابن جوزى بعد از تأليف كتاب الموضوعات من الأحاديث ، اين كتاب را در بيان اسامى ضعفا و آنهاى كه حديث جعل مى کرده اند ، نوشته و آن را به ترتيب حروف معجم ، مرتب نموده است .

[كشف الظنون : 2 / 1087 ، با عنوان «الضعفاء و المتروكين» ؛ ذيل تاريخ ادبيات عرب ، بروكلمان : 1 / 917]

آغاز : الحمد لله الذى ... و هذا كتاب اسماء الضعفاء الواضعين .

انجام : ذكر من لا يعرف اسمه و لا كنية ... الحديث ، آخر الكتاب .

نسخه ها :

2284 . ايرلند * ، دبلين ، چستريبتى : 3454 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ و مغربى ، بدون نام كاتب ، قرن 7ق ، عبد القادر بن محمد بن محمد بن نصر الله حنفى قادرى در روز سه شنبه 7 صفر 717ق نسخه را تکميل نموده است ، 137 برگ ، سابقه : كتابخانه مرعشى : عكس 508 [فهرست عكسى مرعشى : 2 / 9 ؛ فهرست آبرى : 2 / 88] .

ص: 458

(عربی)

از: احمد بن علی بن ثابت، خطیب بغدادی، ابوبکر (463ق)

در بیان اسامی مردان و زنانی است که نام آنان در متن بسیاری از احادیث، مبهم مانده است. مؤلف، کتاب را در هشت جزء قرار داده و آن را به ترتیب حروف معجم، مرتّب نموده است.

چاپ: 1405ق، قاهره.

آغاز: اخبرنا الشيخ الامام ابوبکر احمد بنعلی بن ثابت الخطیب، قراءة بلفظه من اصله.

انجام: آخر الجزء الثامن من كتاب الاسماء المبهمة... و هو آخر الكتاب.

نسخه ها:

2285. ترکیه*، استانبول، فیض الله افندی: 497، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 6ق، تمام این جزء را خطیب بغدادی در شوال 460ق سماع نموده است، 203 برگ، 17 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 503 [فهرست عکسی مرعشی: 5/2].

425. أسنى المقاصد وأعذب الموارد (المشيخة الفخرية)

(عربی)

از: علی بن عبد الواحد مقدسی حنبلی، فخر الدین ابو الحسن، ابن البخاری (690ق)

مشيخة ابن بخاری است، به تخریج حافظ جمال الدین ابو العباس احمد بن محمد بن عبد الله ظاهری حنفی. ظاهری در این رساله، مشایخ ابن بخاری را به ترتیب سال در گذشت آنها ذکر نموده و آنچه ابن بخاری از آنها از احادیث و کتب و علوم، اخذ نموده، همراه با شرح حالشان ذکر کرده است.

[كشف الظنون: 90 / 1؛ فهرس الفهارس و الاثبات: 633 / 2]

نسخه ها:

2286. ایرلند*، دبلین، چسترییتی: 3705، قطعه ای از کتاب و شامل اسامی پانزده نفر از مشایخ ابن بخاری است، آغاز: الشيخ السادس عشر، اخبرنا الشيخ الامام العلامة ابو الیمن زید بن الحسن بن زید... الکندی البغدادی النحوی اللغوی، انجام: سئل

ص: 459

شیخنا العلامة ابو محمّد ابن قدامة عن مولده ... وتوفى رضى الله عنه يوم السبت يوم عيد الفطر من سنة 610 ... آخر التاسع من تجریه المخرج، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 9ق، 44 برگ، 27 و 29 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 962 [فهرست عکسی مرعشی: 443/2؛ فهرست آربری: 90/3].

426. الاغتباط بمن رمى بالاختلاط

(عربی)

از: ابراهیم بن محمّد بن خلیل طرابلسی حلبی (سبط ابن عجمی) (841ق)

رساله مختصری است به ترتیب حروف معجم، در شناخت روایانی که به اختلاط متهم شده اند.

[کشف الظنون 130/1]

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد فهذا کتاب جمعته علی.

انجام: هذا آخر المؤلف وهو قابل للزيادة فمن وقف على احد ممن لم اذكره فليحقه في مكانه ...

نسخه ها:

2287. سوریه*، دمشق، ظاهریه: مجموع 12/، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نستعلیق، محمّد بن ابی بکر بن زریق، 838ق، رساله سوم مجموعه، «21 - 28» 8 برگ، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 27 [فهرست عکسی مرعشی: 29/1؛ فهرست ظاهریه، تاریخ: 217 و 246].

427. إكمال الإكمال (الاستدراك)

(عربی)

از: ابو بکر بن عبد الغنی بن ابی بکر بن شجاع حنبلی بغدادی (ابن نقطه) (629ق)

استدراکی است که مؤلف بر کتاب الإكمال فی رفع الارتیاب عن المؤتلف و المختلف من الأسماء و الکنی و الأنساب ابن ماکولا، نوشته و به نام های الاستدراک، المستدرک، إكمال الإكمال، و تکملة الإكمال مشهور است.

آغاز: ... اما بعد فاعلم وفقك الله للخيرات اني نظرت في كتاب الامير ابن ماکولا.

ص: 460

1 / 2288 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : حدیث / 423 ، جزء اول کتاب (از آغاز کتاب تا آخر حرف سین) ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : و اما السوری ... فهو سليمان بن احمد بن ابراهيم ابونصر السوری ... مات قبل العشر وثلاث مائة يتلوه في اول الجزء الثاني حرف الشين ... ، نسخ ، بدون نام کاتب ، نیمه اول قرن 7ق ، عکس کتاب خانه مرعشی در دو جلد صحافی شده است ، در فهرست عکسی مرکز احیاء شماره کتاب در کتاب خانه ظاهریه 1214 ذکر شده است ، 273 برگ ، 23 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 48 و 49 ، مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 832 [فهرست عکسی مرعشی :

1 / 50 ؛ فهرست ظاهریه ، تاریخ : 194 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 28 / 3] .

2 / 2289 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 3744 ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : عبد الرحمن بن حمدان الجلاب ... باب حنبل و حنبل و حنفل ، انجام : او اما السوری بضم السين المهملة و سکون الواو ... وكان صدوقا مات قبل العشر و ثلثمائة ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 7ق ، 194 برگ ، 17 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 743 ، مرکز احیاء میراث اسلامی : عکس 540 [فهرست عکسی مرعشی : 229 / 2 ؛ فهرست آربری : 104 / 3 ؛ فهرست عکسی مرکز احیاء : 129 / 2] .

428 . بغية الأريب في اختصار التهذيب

(عربی)

از : اسماعیل بن محمد بن بردس بعلبکی حنبلی ، ابو الفداء (786 ق)

مؤلف در این کتاب ، تهذیب الکمال حافظ مزی را خلاصه نموده است . او چیزی از رجال آن حذف نکرده و فقط انساب مشهوران و بعضی از نسب رجالیان را حذف نموده و جرح و تعدیل ها را نیز به طور مختصر ذکر کرده است .

آغاز : الحمد لله الذي جعل العلماء في الامة .

انجام : ام سلمة زوج النبي (صلى الله عليه وآله) ... نجز الكتاب ولله الحمد و المنة .

نسخه ها :

2290 . ترکیه ، استانبول ، طوپ قاپی سرای : M . 461 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : ، برابر نمونه ، نسخ ، اسماعیل بن محمد بعلبکی (مؤلف) / ظاهرا ، 779ق ، 574 برگ ، 33 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 562 [فهرست عکسی مرعشی : 55 / 2 ؛ فهرست طوپ قاپی : 515 / 3] .

ص: 461

(عربی)

از: محمد بن احمد بن عثمان ذهبي، شمس الدين (748 ق)

تهذيبی است از کتاب تهذيب الكمال جمال الدين يوسف بن زكى مزى (742 ق) كه آن نیز تهذيبی است از كتاب الكمال فى معرفة الرجال تقى الدين عبد الغنى مقدسى .

انجام: ام حكيم عن امها عن ام سلمه ... نجز الكتاب و الحمد لله رب العالمين .

نسخه ها :

1 / 2291 . تركيه ، استانبول ، طوپ قاپی سراى : 2849 / 2 ، شامل جزء دوم كه از حرف سين شروع و به عبید الله بن عبد الرحمن ختم می شود ، آغاز : حرف السين سابق بن ناحیه عن ابن سلام و عنه هاشم ، نسخ ، محمد بن نجم بن مسعود بن سند طباخ ، جمعه 16 رمضان المبارک 745 ق ، 260 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشى :

عكس 393 [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 345 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 514] .

2 / 2292 . تركيه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2849 / 3 ، جزء سوم از عبید الله بن عبد الكريم تا محمد بن منكدر ، آغاز : عبید الله بن عبد الكريم بن يزيد بن فروخ المخزومى الإمام ، نسخ ، محمد بن نجم بن مسعود بن سند طباخ ، 745 ق ، 267 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عكس 394 [فهرست عكسى مرعشى :

1 / 346 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 515] .

3 / 2293 . تركيه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2849 / 4 ، جزء چهارم از محمد بن النهال تا آخر كتاب را شامل است ، نسخ ، محمد بن نجم بن مسعود بن سند طباخ ، 745 ق ، 267 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عكس 395 [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 347 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 515] .

4 / 2294 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : تاريخ / 383 ، جزء چهارم كتاب ، آغاز : ، بسم الله الرحمن الرحيم محمد بن المنكدر بن عبد الله بن الهدير ، نسخ ، اسحاق بن احمد بن اسحاق اموى مربعى ، 14 محرم 762 ق ، عكس این نسخه در دو جلد صحافى شده است ، 296 برگ ، سطور مختلف ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عكس 338 و 339 [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 299 ؛ فهرست ظاهریه ، تاريخ : 215] .

5 / 2295 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : تاريخ / 328 ، جزء سوم كتاب ، آغاز : ، عبید الله بن عبد الكريم بن يزيد بن فروخ المخزومى ، نستعلیق ، بدون نام كاتب ، نیمه اول قرن 8 ق ، عكس این نسخه در سه جلد صحافى شده است ، 301 برگ ، 25 سطر ،

سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 54 و 55 و 56 [فهرست عکسی مرعشی: 1/56؛ فهرست ظاهریه، تاریخ: 215].

6 / 2296. ایرلند*، دبلین، چسترییتی: 3935، از کعب بن مالک تا آخر کتاب را شامل است، از اول افتادگی دارد، آغاز: ... کعب ابن مالک ابن ابی کعب... الانصاری السلمی، انجام: برابر نمونه، خط مغربی، فرج بن محمد صنهاجی، 16 ذی حجه 834ق، 252 برگ، 27 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 382 [فهرست عکسی مرعشی: 1/336؛ فهرست آربری: 4/64].

430. تراجم الحفاظ

(عربی)

از: محمد بدخشانی، میرزا

مختصری است از الأنساب سمعانی که در فهرست، درباره آن توضیحی داده نشده است. در فهرست نسخ خطی کتاب خانه مجلس (ج 38، ص 41) کتابی با نام ترتیب أسماء الأنساب السمعانی یا تذکره معتمد خان بدخشی از محمد بن معتمد خان بدخشی معرفی شده، که گویا مؤلف آن با مؤلف رساله حاضر، یکی است و به احتمال زیاد، آن نسخه نیز همین رساله است.

نسخه ها:

2297. کتاب خانه شخصی (دارای 230 نسخه): 180، بدون نام کاتب، قرن 13ق، 230 برگ، رحلی [مجله نور علم: 54/88].

431. ترجمه اسد الغابة فی معرفة الصحابة

(فارسی)

از: محمد قزوینی عاشوری (زنده در 1311ق)

ترجمه فارسی است از کتاب اسد الغابة فی معرفة الصحابة ابن اثیر جزری.

آغاز: چنین گوید نگارنده این اوراق الشیخ الامام العالم الحافظ.

نسخه ها:

1 / 2298. تهران، ملی تهران: 1794 / ف، جلد دوم از «اسد بن زرارة بن عدس» تا «اوس بن حدثان بن عوف»، نستعلیق، محمد قزوینی عاشوری (مؤلف)، 1311ق، تهران، 140 برگ، 14 سطر، 21*35 [فهرست ملی تهران: 4/249].

ص: 463

2299 / 2 . تهران ، ملی تهران : 1559 / ف ، عنوان معرفی : اسد الغابة ، جلد اول (از آغاز کتاب تا شرح حال اسعد الخیر) ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : اسمش احمد استخراج کرده اند و او را ابن منده و ابو نعیم به همین قدر ، نستعلیق ، محمد قزوینی عاشوری (مؤلف) ، قرن 14ق ، 110 برگ ، 13 سطر ، 21*35 [فهرست ملی تهران : 4 / 54] .

2300 / 3 . تهران ، ملی تهران : 1711 / ف ، عنوان معرفی : اسد الغابه ، جلد سوم از اوس بن حذیفه تا بلال بن رباح مکنی به عبد الکریم ، آغاز : بسمله کتاب سوم از ترجمه کتاب اسد الغابه فی معرفة الصحابة اوس بن حذیفه ، انجام : و بلال بلاغت بود و او را فرزندی شود محدثین ثلاثه بشرحی که مذکور شد او را استخراج کرده اند ، نستعلیق ، محمد قزوینی عاشوری (مؤلف) ، قرن 14ق ، در تهران ، 115 برگ ، 14 سطر ، 21*35 [فهرست ملی تهران : 4 / 180] .

432 . تقریب التهذیب

(عربی)

از : احمد بن علی بن محمد عسقلانی ، شهاب الدین (ابن حجر عسقلانی) (852)

عسقلانی ابتدا کتاب الکمال فی معرفة الرجال محب الدین ابن نجار را تلخیص نموده و تهذیب الکمال نامیده است . سپس در کتاب حاضر ، آن را نیز تلخیص نموده و تقریب التهذیب نامیده است .

چاپ : بارها در بیروت به چاپ رسیده است .

[کشف الظنون : 1511]

آغاز : الحمد لله الذی رفع بعض خلقه علی بعض درجات .

انجام : امرأة قدمة البصرة فنزلت فی قصر بنی خلف علی اختها کانها ام عطية و الله اعلم بالصواب تم الكتاب .

نسخه ها :

2301 / 1 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 3599 ، از اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 827ق [فهرست الفبایی آستان قدس : 139] .

2302 / 2 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 5133 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نستعلیق ، زین الدین بن محمد ، 5 شعبان 912ق ، 242 برگ ، 25 سطر ، 17*11 [فهرست مجلس : 15 / 122] .

ص:464

2303 / 3 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 10 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، وقفی ابن خاتون ، 318 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 356] .

2304 / 4 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7514 ، صفحه اول افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، 123 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 595] .

433 . تهذیب تهذیب الکمال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

تهذیب کوتاهی است از تهذیب الکمال فی اسماء الرجال شمس الدین محمد بن احمد ذهبی .

آغاز : الحمد لله المنفرد بالبقاء المستقبل العطاء المتطول بالنعم المتفضل برحمته ... اما بعد فانی طالعت تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و هم رجال الكتب .

انجام : ابو یوسف الفسوی ، یعقوب بن سنان الترمذی . آخر طبقة البخاری و ما فی شیوخ الائمة . الحمد لله وحده فرغ منه محمد بن احمد الذهبی فی سنة خمس و سبعمأة .

نسخه ها :

2305 . قم ، گلپایگانی : 5 / 32 / 6305 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، نسخه عکسی است و اصل قدیمی بوده و دارای تصحیح در حاشیه است ، در فهرست این کتاب به ذهبی نسبت داده شده که صحیح نیست ، 65 برگ ، 25 سطر ، 34*22 [فهرست گلپایگانی ، جدید] .

434 . تهذیب الکمال فی أسماء الرجال

(عربی)

کتاب الکمال فی معرفة الرجال ، تألیف عبدالغنی بن عبد الواحد بن علی سرور مقدس است که یوسف بن عبد الرحمان مزی آن را تلخیص کرده و تهذیب الکمال نام نهاده است . در کتاب خانه آستان قدس رضوی ، چند نسخه از کتاب تهذیب الکمال مزی به شماره های 5 تا 9 موجود است که اشتبهاً در فهرست آن کتاب خانه (ج 2 ، ص 355) ، مؤلف آنها عبد الغنی بن عبد الواحد معرفی شده است .

ص: 465

(عربی)

از: یوسف بن عبد الرحمن مزى ، جمال الدين (742 ق)

کتاب مفصّلى است در مورد رجال اهل سنت که مؤلف ، آن را از کتاب الکمال فى معرفة الرجال عبد الغنى بن عبد الواحد بن على سرور مقدس ، تلخیص و تنظیم نموده است .

آغاز : الحمد لله الذى انار طريق الحق و ابان سبيل الهدى و ازاح العلة و ازال الشبهة .

نسخه ها :

2306 / 1 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 3 ، از « جراح » شروع و به « حسن بن عيسى » ختم می شود ، آغاز : من اسمه الجراح « الجراح بن ابى الجراح الاشجعى » عداده ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، پنجشنبه 25 رجب 708 ق ، 208 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عکس 357 [فهرست عکسى مرعشى : 317 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 508 / 3] .

2307 / 2 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 5 ، از « خالد » شروع و به آخر ترجمه « زياد بن عبد الله » ختم می شود ، آغاز : خالد بن المهاجر بن سيف الله خالد بن الوليد بن مغيرة ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، یکشنبه 30 شعبان 709 ق ، 205 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عکس 358 [فهرست عکسى مرعشى : 318 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 508 / 3] .

2308 / 3 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 6 ، از « زياد بن عبد الرحمن » شروع و به آخر ترجمه « سلم بن عطيه » ختم می شود ، آغاز : زياد بن عبد الرحمن القيسى ابو الخصب البصرى ... ذكره ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، ربيع الاول 710 ق ، 211 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عکس 359 [فهرست عکسى مرعشى : 319 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 508 / 3] .

2309 / 4 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 7 ، از « سلم بن قتيبه » شروع و به آخر ترجمه « صالح بن ربيعه بن الهدير » ختم می شود ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، یکشنبه 5 ذى حجه 710 ق ، 211 برگ ، 21 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشى : عکس 360 [فهرست عکسى مرعشى : 319 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 508 / 3] .

ص: 466

2310 / 5 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 8 ، از « صالح بن زریق العطار » و به اواسط ترجمه « عبد الله بن احمد بن كثير » ختم می شود ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، 710 ق ، 201 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی :

عکس 361 [فهرست عکسی مرعشی : 320 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 509 / 3] .

2311 / 6 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 9 ، از عبد الله بن ابی امامه تا آخر ترجمه عبد الله بن مبارک ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، سه شنبه رمضان المبارک 711 ق ، 204 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 362]
فهرست عکسی مرعشی : 321 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 509 / 3] .

2312 / 7 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 4342 ، از « شتیری شکل » شروع و به آخر ترجمه « ظهیر بن رافع » ختم می شود ، آغاز : شتیر بن شکل بن حمید العبسی ابو عیسی الکوفی ، نسخ ، جمال الدین یوسف بن عبد الرحمن مزی (مؤلف) ، 711 ق ، 206 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 378 [فهرست عکسی مرعشی : 333 / 1 ؛ فهرست آربری : 107 / 5] .

2313 / 8 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 4341 ، از مرثد تا آخر ترجمه مهلب بن ابی صفره ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : من اسمہ مرثد و مرجا و مرحب ، مرثد بن عبد الله الزمانی ، نسخ ، جمال الدین یوسف بن عبد الرحمن مزی (مؤلف) ، چهارشنبه 10 جمادی الاول 712 ق ، 201 برگ ، 23 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 379 [فهرست عکسی مرعشی : 334 / 1 ؛ فهرست آربری : 107 / 5] .

2314 / 9 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 4340 ، از موسی تا آخر ترجمه هناد بن السری ، آغاز : من اسمہ موسی ، موسی بن ابراهيم بن عبد الرحمن بن عبد الله بن ابی ربیعہ ، نسخ ، جمال الدین یوسف بن عبد الرحمن مزی (مؤلف) ، 22 جمادی الثانی 712 ق ، 204 برگ ، سطور مختلف ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 380 [فهرست عکسی مرعشی : 335 / 1 ؛ فهرست آربری : 107 / 5] .

2315 / 10 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 12 ، از عبید الله بن حسن بن حصین تا آخر ترجمه عقبه بن عمرو بن تغلبه ، آغاز : عبید الله بن الحسن بن الحصین ... البصری القاضی ، نسخ ، محمد بن ابراهيم بن غنائم ابن المهندس ، 712 ق ، 208 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 363 [فهرست عکسی مرعشی : 322 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 509 / 3] .

11 / 2316 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 13 ، از عقبه بن قیصه بن عقبه تا آخر ترجمه عمر بن شیب واسطی ، آغاز : عقبه بن قیصه بن عقبه السوای العامری ابوریاب ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، رجب 713 ق ، 208 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 364 [فهرست عکسی مرعشی :

1 / 322 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 509] .

12 / 2317 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2814 / 14 ، از عمر بن شفیق بن اسما الجرمی تا آخر ترجمه عیسی بن ابی غره ، آغاز : عمر بن شفیق بن اسما الجرمی البصری والد الحسن ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، یکشنبه 9 شوال 713 ق ، 220 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 365 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 323 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 509] .

13 / 2318 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 15 ، از عیسی بن علی بن عبد الله تا آخر ترجمه محمد بن ابراهیم بن عثمان ، آغاز : عیسی بن علی بن عبد الله بن عباس القرشی الهاشمی ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، پنجشنبه 1 محرم 714 ق ، 229 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 366 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 324 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 510] .

14 / 2319 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2842 / 16 ، از محمد بن ابراهیم تا محمد بن عبد الرحمن بغدادی ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، چهارشنبه 20 صفر 714 ق ، 227 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 367 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 325 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 510] .

15 / 2320 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2748 / 17 ، از محمد بن عبد الرحیم تا آخر ترجمه مرار بن حمویه ، آغاز : محمد بن عبد الرحیم بن ابی زهیر القرشی العدوی ابو یحیی ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، سه شنبه 12 جمادی الثانی 714 ق ، 237 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 368 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 326 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 510] .

16 / 2321 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 / 18 ، از مرثد تا موسی ، آغاز :

من اسمه مرثد و مرجا و مرحب مرثد بن عبدالله ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، پنجشنبه 9 شوال 714 ق ، 240 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 369 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 326 ؛ فهرست طوپ قاپی :

3 / 510] .

17 / 2322 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 20 / 2848 ، از وهب بن جریر تا آخر ترجمه یوسف بن حماد ، آغاز : وهب بن جریر بن حازم بن زید بن عبد الله بن شجاع ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، یکشنبه 4 ربیع الاول 715ق ، 222 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 370 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 327 ؛ فهرست طوطی قاپی : 3 / 511] .

18 / 2323 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 21 / 2848 ، از یوسف بن خالد تابوقیس ، آغاز : یوسف بن خالد بن عمیر السمتمی ابو خالد البصری والد خالد ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، ربیع الثانی 715ق ، 223 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 371 [فهرست عکسی مرعشی :

1 / 328 ؛ فهرست طوطی قاپی : 3 / 511] .

19 / 2324 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 22 / 2848 ، از ابو کامل تا ام سلمه ، آغاز :

ابو کامل مظفر بن مدرک البغدادی الحافظ الخراسانی ، نسخ ، محمد بن ابراهیم بن غنائم ابن المهندس ، سه شنبه 1 جمادی الثانی 715ق ، 189 برگ ، 21 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشی : عکس 372 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 329 ؛ فهرست طوطی قاپی : 3 / 511] .

20 / 2325 . قم ، گلپایگانی : 5 / 32 ، عبد الوهاب ، 745ق ، 65 برگ [فهرست گلپایگانی ، رایانه ای] .

21 / 2326 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 4343 ، از عنبسه شروع و به آخر ترجمه محمد بن ایوف ، آغاز : من اسمه غنبسه وعنتره « عنبسه بن الازهر » ... الکوفی ، نسخ ، احمد بن محمد بن احمد بن ابی بکر بعلی حنبلی ، 16 شعبان 776ق ، 234 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 376 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 332 ؛ فهرست آربری : 5 / 108] .

22 / 2327 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 3078 ، از اسمعیل بن بشر تا جعیل بن زیاد ، آغاز : اسمعیل بن بشر بن منصور السلیمی ابو بشر ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 8ق ، 253 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 374 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 330 ؛ فهرست آربری : 1 / 30] .

23 / 2328 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 4344 ، از یحیی بن ابی المطاع تا ابو عثمان در باب کنی ، آغاز : یحیی بن ابی المطاع القرشی الشامی الارنی ابن اخت ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 8ق ، 261 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 381 [فهرست عکسی مرعشی : 1 / 336 ؛ فهرست آربری : 5 / 108] .

24 / 2329 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : B / 2848 1 ، جلد اول کتاب ، آغاز :

برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، اواخر قرن 8ق ، 301 برگ ، 27 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشی : عکس 355 [فهرست عکسی مرعشی : 315 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 511 / 3] .

25 / 2330 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : B / 2848 2 ، مشتمل بر باب الحاء تا اواسط ترجمه زیاد ابن ابی سوده ، از آخر افتادگی دارد ، آغاز : ، باب الحاء من اسمه حابس ... حابس بن ربیعة بن المنذر ، نسخ ، بدون نام کاتب ، اواخر قرن 8ق ، 300 برگ ، 27 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 356 [فهرست عکسی مرعشی : 317 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 511 / 3] .

26 / 2331 . ایرلند * ، دبلین ، چسترییتی : 3079 ، از زیاد بن مخراق تا شریک بن شهاب ، آغاز : زیاد بن مخراق المزنی مولا هم ابو الحارث البصری ، نسخ ، محمّد بن عمر شجاع ، 3 ذی حجه 809ق ، 216 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : 375 [فهرست عکسی مرعشی : 331 / 1 ؛ فهرست آربری : 31 / 1] .

27 / 2332 . ایرلند * ، دبلین ، چسترییتی : 4345 ، از قران تا محمّد بن علی القرشی ، آغاز :

من اسمه ، قران ... قران ابن تمام الاسدی ... ابو تمام ، نسخ ، یحیی بن احمد بن علی روشنی ، 12 جمادی الاول 1076ق ، 220 برگ ، 29 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی :

عکس 377 [فهرست عکسی مرعشی : 332 / 1 ؛ فهرست آربری : 108 / 5] .

28 / 2333 . ایرلند * ، دبلین ، چسترییتی : 4346 ، مشتمل بر اول کتاب الی باب الباء ، آغاز :

الحمد لله الذی انار طریق الحق و ابان سبیل الهدی ، نسخ ، یحیی بن احمد بن علی روشنی ، قرن 11ق ، 230 برگ ، 29 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 373 [فهرست عکسی مرعشی : 329 / 1 ؛ فهرست آربری : 108 / 5] .

29 / 2334 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 5 ، جلد دوم ، از اوایل الف تا اوایل حاء مهمله ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، وقف نسخه توسط ابن خاتون در 1067ق ، نسخه قدیمی [فهرست آستان قدس : 355 / 2] .

30 / 2335 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 6 ، جلد ششم ، از اوایل صاد تا اوایل عین مهمله ، از اول و آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، وقف نسخه توسط ابن خاتون در 1067ق ، نسخه قدیمی ، 194 برگ [فهرست آستان قدس :

[355 / 2] .

2336 / 31 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7 ، جلد هفتم ، از اوایل عین مهمله ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، وقف نسخه توسط ابن خاتون در 1067ق ، نسخه قدیمی ، 198 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 355] .

2337 / 32 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 8 ، مجلد نهم ، از اوایل عین مهمله تا اواخر آن ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، وقف نسخه توسط ابن خاتون در 1067ق ، نسخه قدیمی [فهرست آستان قدس : 2 / 355] .

2338 / 33 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 9 ، جزء پانزدهم از حرف هاء مهمله تا اوایل حرف یاء ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، وقف نسخه توسط ابن خاتون در 1067ق ، نسخه قدیمی ، 232 برگ [فهرست آستان قدس : 2 / 355] .

436 . تهذیب مستمر الأوهام علی ذوی المعرفة و اولی الأفهام

(عربی)

از : علی بن هبة الله بن علی عجلی بغدادی ، ابن ماکولا (475ق)

ابن ماکولا در این کتاب ، اوهام و اشتباهاتی را که دارقطنی (385ق) در المختلف و المؤلف فی أسماء الرجال و عبدالغنی ازدی (409ق) در مشتهب النسبة و خطیب بغدادی (463ق) در کتابش المؤلف فی تکملة المؤلف و المختلف ، مرتکب شده اند ، جمع آوری و تألیف کرده و آن را در آخر صفر 472 به پایان رسانیده است .

آغاز : قال لی بعض ... والمعنین بهذا العلم لقد تعب الخطیب و اتعب .

انجام : و الله تعالی یعین علی ما قرب الیه و يجعل مقصدنا فی هذا الفن و غیره خالصا لوجهه بمنه و کرمه و لطفه و احسانه انه علی ذلک قادر .

نسخه ها :

2339 . ایرلند * ، دبلین ، چستربیتی : 3349 ، از اوّل افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام :

برابر نمونه ، نسخ ، ابراهیم بن محمد بن ادیس بن بابا جوک ، 8 صفر 686ق ، 125 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 888 [فهرست عکسی مرعشی : 2 / 367 ؛ فهرست آبروی : 2 / 44] .

ص: 471

(عربی)

از: محمّد بن حبان تمیمی بستی، ابو حاتم (ابن حبان) (354 ق)

چاپ: بیروت، مؤسسه الکتب الثقافية، 1408 ق، ده جلد.

نسخه ها:

2340. کتاب خانه شخصی (دارای 230 نسخه): 95، جزء اول، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 112 برگ، رحلی [مجله نور علم: 91/54].

438 . حصر الشارد فی أسانید محمّد عابد

(عربی)

از: محمّد عابد بن احمد انصاری سندی مدنی (1257 ق)

رسالة مفصّلی است در بیان طُرُق مؤلف به کتاب های حدیثی.

آغاز: الحمد لله الذي انزل احسن الحديث على خير نبي مرسل ودعا الى الفلاح بصحيح المقال.

نسخه ها:

2341. قم، مرعشی: 11165، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، صفر 1253 ق، مدینه، 241 برگ، 21 سطر، 10*17] فهرست مرعشی: 235/28].

439 . ذیل لب اللباب

(عربی)

از: احمد عجمی، شیخ

بعضی از نسبت هایی را که سیوطی در لب اللباب نیاورده، مؤلف در حاشیه نسخه خود نوشته بوده و شیخ عبدالرحمان اشمونی آنها را جداگانه تدوین کرده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين وافضل الصلاة و اتم التسليم على سيدنا.

انجام: هذا آخر ما وجد بخط خاتمة الحفاظ و المحدثين.

نسخه ها :

2342 . قم ، مرعشی : 4515 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، محمد صالح بن عبد الفتاح بن ابراهیم جارم حنفی حسن رشیدی ،
شنبه 4 جمادی الاول 1323ق ،

ص:472

دمنهور مصر ، رسالهٔ دوم مجموعه ، « 141پ - 184ار » 43 برگ ، 19 سطر ، 21*16 [فهرست مرعشی : 12 / 94] .

440 . ذیل المشتبه

(عربی)

از : محمّد بن رافع سلامی دمشقی ، تقی الدین (قرن 9ق)

مؤلف در این رساله نام های مشتبه یا نسبت هایی را که ذهبی در کتاب المشتبه من الأسماء و الأنساب ذکر نکرده ، جمع آوری نموده است .

آغاز : الحمد لله على افضاله والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله اما بعد فاني ظفرت باسماء مشتبهة لم ارها في كتاب شيخنا .

انجام : و محمّد بن هارون التغلبي وغيرهما ، آخر ما تيسر جمعه .

نسخه ها :

2343 . قم ، مرعشی : 2241 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ معرب ، محمّد بن ابراهيم بن محمّد سلامی ، سه شنبه 17 ذی حجه 832ق ، حلب ، رسالهٔ دوم مجموعه ، 13 برگ ، 17 سطر ، 18*14 [فهرست مرعشی : 6 / 227] .

441 . الرجال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

بخشی از کتاب مفصّلی است در رجال اهل سنت ، مؤلف از شاگردان ابو جعفر مبارک بن مبارک و اهل موصول بوده و از دانشمندان سدهٔ ششم هجری است .

آغاز : الفصل الأوّل في نسبة قد اختلف الناس في نسب رسول الله صلى الله عليه وآله .

نسخه ها :

1 / 2344 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7664 ، تا آخر حرف الجيم (الجريري) ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 1276ق ، 134 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 603] .

2 / 2345 . مشهد ، آستان قدس رضوی : 7665 ، آغاز : حرف الشين و يشتمل على اربعة فصول الفصل الأوّل في الاسماء ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق ، 217 برگ [فهرست آستان قدس : 6 / 604] .

442. الرياض المستطابة في جملة من روى في الصحيحين من الصحابة

(عربی)

از: یحیی بن ابی بکر عامری حررضی یمانئ ، عماد الدین ابو زکریا (893 ق)

رساله متوسطی است در اسامی تعدادی از صحابه ای که در صحیحین از آنها روایت نقل شده است . مؤلف ابتدا یک مقدمه سه فصلی آورده و پس از آن اسامی را به ترتیب حروف تهجی ذکر نموده است .

[معجم المطبوعات : 1261 / 2]

آغاز: الحمد لله الملك الجليل ... و بعد فانه لما اختص اصحاب النبي بشرف الصحبة و امتاز الآل منهم بفضيلة القرية .

انجام: و دفن بنیشابور رضی الله عنه .

نسخه ها :

2346 . تهران ، ملک : 3515 ، آغاز: برابر نمونه ، انجام: برابر نمونه ، نسخ ، عمر بن ابی بکر بن محمد ، دوشنبه 25 جمادی الثانی 1003 ق ، 118 برگ ، 17 سطر ، 15*21 [فهرست ملک : 1 / 352 چاپ 1] .

1 شرح رجال الصحیحین

از: محمد بن طاهر مقدسی ، ابو الفضل ، ابن القیسرانی

ر . ک : أسماء رجال الصحیحین .

443. صلة الخلف بالاتصال بالسلف

(عربی)

از: محمد بن محمد بن سلیمان مغربی مکی (قرن 11 ق)

در این رساله ، اسانید و طُرُق روایت کتاب هایی که مؤلف از شیوخ خود روایت می کند ، با مقدمه ای در اسانید ، آمده است و پس از آن ، کتاب ها به ترتیب حروف آمده و در پایان ، خاتمه ای در نوادر طُرُق مسلسله ذکر شده است .

آغاز: الحمد لله روى ما بين السماع والقراءة و الاجازة الخاصة و العامة الى رحلة المغرب .

ص: 474

نسخه ها :

2347. قم ، مرعشی : 5718 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 12ق ، رسالهٔ اول مجموعه ، « 1پ - 100ر » 100 برگ ، سطور مختلف ، 16*22 [فهرست مرعشی : 117/ 15] .

444. الضعفاء

(عربی)

از : محمد بن عمر بن موسی بن حماد عقیلی ، ابو جعفر (322ق)

کتابی است به ترتیب حروف تهجی ، در بیان اسامی ضعفا و متروکان در رجال .

چاپ : بیروت ، دار الکتب العلمیة ، 1404ق

[فهرس التاریخ و ملحقاته ، یوسف العش : 236]

نسخه ها :

2348 / 1 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : بدون شماره ، جزء هفتم تا انتهای کتاب ، بدون نام کاتب ، 544ق ، « 246ص » 123 برگ ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : عکس 47 [یادنامهٔ محقق طباطبایی : 1443/ 3] .

2349 / 2 . ایرلند * ، دبلین ، چستریتی : 3783 ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : حمید بن صخر مدنی قال ابن حنبل هو ضعیف ، خط مغربی ، بدون نام کاتب ، قرن 8ق ، 108 برگ ، 19 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 865 [فهرست عکسی مرعشی : 343/ 2 ؛ فهرست آربری : 10/ 4] .

2350 / 3 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : بدون شماره ، جزء اول تا جزء هفتم ، از آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، تاریخ قرائت 444ق ، « 242ص » 121 برگ ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : عکس 50 [یادنامهٔ محقق طباطبایی : 1444/ 3] .

445. طبقات الحنفیة

(عربی)

از : علی بن محمد بن عبد الصمد سخاوی شافعی ، ابو الحسن (643ق)

نسخه ها :

2351. قم ، محقق طباطبایی : عکس 204 ، از آخر افتادگی دارد ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، « 274ص » 137 برگ [یادنامهٔ محقق طباطبایی : 1482/ 3] .

1 طبقات الحنفية

از: محمود بن سليمان كفوى قسطنطينى رومى حنفى

ر. ك: كتائب اعلام الأختيار من فقهاء مذهب النعمان المختار .

1 طبقات الشافعية

از: ابوبكر بن هدايت حسيني

ر. ك: اسماء الرجال .

446. الطبقات فى الأسماء المفردة من أسماء العلماء وأصحاب الحديث

(عربى)

از: احمد بن هارون بن روح براعى برزنجى ، حافظ ابوبكر (قرن 7 ق)

در فهرست ، هيچ توضيحي درباره آن داده نشده است .

نسخه ها :

2352 . تركيه * ، استانبول ، كوپريلي : 1 / 1152 ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 7 ق ، رساله سوم مجموعه ، « 165 - 175 » 11 برگ ، سابقه : كتابخانه مينوى : عكس 353 [فهرستواره مينوى : 151 ؛ فهرست كوپريلي : 1 / 589] .

447. طبقات المحدثين بأصبهان و الواردين عليها

(عربى)

از: عبد الله بن محمد بن جعفر بن حيان انصارى اصفهانى ، ابو محمد ، ابى الشيخ (369 ق)

در شرح حال محدثان اصفهان و صحابه و تابعانى كه به اين شهر وارد شده اند ، به ترتيب طبقات ، در سه جزء .

آغاز : هذا كتاب طبقات اسماء المحدثين ممن قدم اصبهان من الصحابه و التابعين و من كان بها من وقت فتحها الى زماننا هذا .

ص: 476

2353 / 1 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : تاریخ 65 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، بدون نام کاتب ، اوائل قرن 7ق ، دارای سماع به تاریخ چهارشنبه بیستم ذی الحجه 635ق ، 168 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 425 [فهرست عکسی مرعشی : 374 / 1] ؛ فهرست ظاهریه ، تاریخ : 207] .

2354 / 2 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : بدون شماره ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، دو جزء در 164 برگ ، اجازاتی از سنه 635ق در آخر نسخه آمده است ، سابقه :

کتابخانه محقق طباطبایی : عکس 216 [یادنامه محقق طباطبایی : 1486 / 3] .

2355 / 3 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : 3430 ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، المنتخب من مخطوطات الحدیث صفحه 166 ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران :

میکرو فیلم 6267 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 247 / 3] .

2356 / 4 . سوریه * ، دمشق ، ظاهریه : 65 ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، فهرست المخطوطات المصوره شماره 727 تاریخ ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکرو فیلم 3659 [فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران : 215 / 2] .

448 . غایة المرام فی رجال البخاری إلى سید الأنام

(عربی)

از : محمد بن داود بن محمد بازلی کردی شافعی ، ابو عبد الله (925ق)

مؤلف در این کتاب ، رجالی را که در سلسله اسانید احادیث صحیح بخاری قرار دارند ، به ترتیب حروف معجم ، تنظیم نموده است .

[کشف الظنون : 1193 / 2]

آغاز : عبید الله بن ابی رافع و اسمه اسلم مولی رسول الله (صلی الله علیه و آله) .

نسخه ها :

2357 . ایرلند * ، دبلین ، چستربیتی : 3097 ، مشتمل بر حرف عین تا آخر کتاب ، آغاز :

برابر نمونه ، نسخ ، یوسف بن محمد بن محمد خطیب حنبلی ، رجب 901ق ، 332 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 596 [فهرست عکسی مرعشی : 85 / 2 ؛ فهرست آربری : 37 / 1] .

449 . القول السديد فى اتصال الأسانيد

(عربی)

از : احمد بن على بن عمر منینى دمشقى حنفى ، شهاب الدين (1172 ق)

مؤلف در این رساله ، مشایخ خود و اجازاتی را که برای وی نوشته اند ، ذکر نموده است .

[فهرس الفهارس : 2 / 976]

آغاز : الحمد لله الذى رفع رتبة صحيح العزم الى اعلى مقام .

نسخه ها :

2358 . ترکیه * ، سلیمانیه ، عاشر افندی : 34 ، از آخر افتادگی دارد ، نسخ ، بدون نام کاتب ، اواخر سده 12 ق ، 100 برگ ، 21 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشى : عکس 915 [فهرست عکسى مرعشى : 2 / 395] .

450 . الكاشف

(عربی)

از : محمّد بن احمد بن عثمان ذهبى ، شمس الدين (748 ق)

مؤلف در این کتاب ، رجالی را که در صحاح ششگانه از آنها حدیثی نقل شده ، از کتاب تهذیب الکمال جمال الدين يوسف بن زكى مزى (742 ق) استخراج و نقل نموده است .

آغاز : قال الشيخ الامام ... شمس الدين ابو عبدالله محمّد بن احمد .

نسخه ها :

2359 . اسپانیا * ، مادرید ، اسکوریال : 1784 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابو بکر بن احمد حنبلى ، پنجشنبه 24 صفر 824 ق ، 285 برگ ، 20 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشى :

عکس 500 [فهرست عکسى مرعشى : 1 / 442 ؛ فهرست اسکوریال : 3 / 281] .

451 . الكامل فى الضعفاء

(عربی)

از : عبد الله بن عدی بن محمّد جرجانى ، ابو احمد ، ابن عدی (365 ق)

در جرح و تعدیل راویان و محدثان با ذکر احادیثی از آنها .

[کشف الظنون 2 / 1382].

آغاز: الحمد لله الاحد الصمد الذی لیس کمثله شیء و هو السميع البصیر .

ص: 478

نسخه ها :

1 / 2360 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2943 / 3 ، مجلد سوم کتاب از حرف قاف تا آخر کتاب ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کتاب ، 21 شعبان 910ق ، 261 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 114 [فهرست عکسی مرعشی :

1 / 112 ؛ فهرست طوپ قاپی : 489 / 3] .

2 / 2361 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2943 / 1 ، مجلد اول کتاب ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کتاب ، حدود سال 910ق ، 390 برگ ، 42 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشی : عکس 588 [فهرست عکسی مرعشی : 76 / 2 ؛ فهرست طوپ قاپی : 489 / 3] .

452 . کتاب الکنی المختصر من تهذیب الکمال

(عربی)

از : مؤلف ناشناخته

مؤلف در این اثر ، بخش «کتاب الکنی» از تهذیب الکمال فی أسماء الرجال یوسف بن عبد الرحمان زکی مزی (742ق) را تلخیص کرده و مشهوران به کنیه را آورده است .

آغاز : الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی ، هذا کتاب .

نسخه ها :

2362 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2848 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ معرب ، عبد الله بن مغلطای ، 16 صفر 743ق ، 101 برگ ، 15 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی :

عکس 871 [فهرست عکسی مرعشی : 349 / 2 ؛ فهرست طوپ قاپی : 531 / 3] .

453 . کتاب أعلام الأخیار من فقهاء مذهب النعمان المختار (طبقات الحنفية)

(عربی)

از : محمود بن سلیمان کنوی قسطنطینی رومی حنفی (990ق)

رسالة مفصلة است در شرح حال عالمان حنفی مذهب که در آن ، محدثان حنفی نیز ذکر شده اند .

ص: 479

آغاز: الحمد لله الذي ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ... ولقد .

نسخه ها :

1 / 2363 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14127 ، عنوان معرّفی : اعلام الاخبار من مذهب النعمان المختار ، جلد دوم ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 17 جمادی الاوّل 1282ق ، 287 برگ ، 21 سطر ، 18*27 [فهرست مجلس : 38 / 162] .

2 / 2364 . تهران ، مجلس شورای اسلامی : 14123 ، عنوان معرّفی : اعلام الاخبار من فقهاء مذهب النعمان المختار ، جلد اوّل ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 17 جمادی الثانی 1282ق ، 354 برگ ، 21 سطر ، 17*26 [فهرست مجلس :

158 / 38] .

3 / 2365 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2949 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، محمود بن سلیمان کفوی رومی حنفی (مؤلف) / احتمالا ، بدون تاریخ کتابت ، 648 برگ ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 460 [فهرست عکسی مرعشی :

409 / 1 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 3 و 572] .

454 . کشف الحیث عن رمی بوضع الحدیث

(عربی)

از : ابراهیم بن محمّد بن خلیل طرابلسی حلبی (سبط ابن عجمی) (841ق)

مؤلف در این کتاب ، رجالی را که مشهور به جعل حدیث اند ، ذکر نموده است .

چاپ : عراق ، احیاء التراث الاسلامی

آغاز : الحمد لله الذي جعل الكذب سوى ما رخص به .

نسخه ها :

1 / 2366 . ترکیه * ، اسلامبول ، ایا صوفیا : 75 - 873 ، محمّد بن محمّد عراقی ، 841ق ، 71 برگ ، سابقه : کتابخانه محقق طباطبایی : میکروفیلم 176 [یادنامه محقق طباطبایی : 3 / 1529] .

2 / 2367 . کتاب خانه شخصی (دارای 230 نسخه) : 158 ، جلد اوّل (تا حرف سین) ، آغاز :

برابر نمونه ، بدون نام کاتب ، قرن 13ق [مجله نور علم : 54 / 101] .

3 / 2368 . کتاب خانه شخصی (دارای 230 نسخه) : 167 ، جلد دوم ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت [مجله نور علم : 54 / 101] .

(عربي)

از: عبد الغنى بن عبد الواحد بن على مقدسى جماعيلى، تقى الدين (600ق)

مؤلف در اين كتاب، رجال صحاح ششگانه و عده اى از ثقات متقدم را با رعايت اختصار آورده است .

آغاز: خالد بن يزيد بن عبد الرحمن بن ابى مالك و اسم ابى مالك .

نسخه ها :

2369 / 1 . سوريه * ، دمشق ، ظاهريه : حديث 366 ، جزء اول كتاب ، از آخر افتادگى دارد ، آغاز : الحمد لله على جميع نعمه ... اما بعد فهذا كتاب تذكر ، انجام : ابراهيم بن الفضل بن موفق ... رواله الترمذى وقال يضعف فى الحديث و ابن ماجه ، خط تعليق ، احمد بن عبد الرحيم بن عبد الواحد مقدسى ، قرن 7 ق ، در حاشيه تصحيح شده و نشانه مقابله دارد ، عكس اين نسخه در كتاب خانه مرعشى در دو قسمت و با دو شماره صحافى شده است ، 102 + 122 برگ ، 21 و 22 سطر ، سابقه : كتابخانه مرعشى : عكس 46 و 47 [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 49 و 50 ؛ فهرست ظاهريه ، تاريخ : 211] .

2370 / 2 . تركيه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 3 / 2848 C ، جزء سوم كتاب ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، شمس الدين محمد بن جلال الدين عبد الله حنبلى ، جمادى الثانى 714 ق ، 227 برگ ، سابقه : كتابخانه مرعشى : عكس 397 [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 348 ؛ فهرست طوپ قاپى : 3 / 506] .

2371 / 3 . ايرلند * ، دبلين ، چستريتي : 3225 ، جلد اول ، آغاز : الحمد لله على جميع نعمه ... بعد فهذا كتاب تذكر فيه انشاء الله ، نسخ ، بدون نام كاتب ، قرن 8 ق ، 303 برگ ، سابقه : كتابخانه مرعشى : عكس 336 [فهرست عكسى مرعشى : 1 / 298 ؛ فهرست آربرى : 1 / 93] .

1 الكنى

از: محمد بن احمد بن عثمان ذهبى ، شمس الدين

ر . ك : المكتنى فى سرد الكنى .

ص: 481

456 . لب اللباب فی تحریر الأنساب

(عربی)

از: عبد الرحمن بن ابی بکر خضیری سیوطی شافعی، جلال الدین (911ق)

مؤلف در این رساله، انساب رجال حدیث را ذکر کرده و ضبط اسامی و وجه نسبت آنها را توضیح داده است.

چاپ: بیروت، دار الصادر، 286ص؛ لیدن 1840م؛ بغداد، مکتبة المثنی.

[دلیل مخطوطات السیوطی: 241، کشف الظنون: 1547/2]

آغاز: الحمد لله الممتزه حسن الاشباه والانساب واشهد ان لا اله الا الله.

نسخه ها:

2372. قم، مرعشی: 4515، آغاز: برابر نمونه، محمد صالح بن عبد الفتاح بن ابراهیم جارم حنفی حسن رشیدی، 4 جمادی الاول

1323ق، رساله اول مجموعه، 138 برگ، رقی [فهرست مرعشی: 93/12].

457 . لب اللباب فی مناقب الأصحاب

(فارسی)

از: محمد هندی حنفی، مولوی (قرن 13 ق)

هفت فصل است در فضایل صحابه.

آغاز: نفس آهنگ تحمیدی کند ساز که در وصف نبی ماند ز پرواز

بعد از این معلوم سامعان باد که این رساله.

نسخه ها:

2373. قم، مرعشی: 2516، آغاز: برابر نمونه، نستعلیق، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، 38 برگ، 12 سطر، 18*11]

فهرست مرعشی: 101/7].

458 . لسان المیزان

(عربی)

از: احمد بن علی بن محمد عسقلانی، شهاب الدین (ابن حجر عسقلانی) (852)

تلخیصی است از کتاب میزان الاعتدال فی نقد الرجال شمس الدین محمد بن احمد ذهبی (748 ق).

ص: 482

چاپ : این کتاب بارها به چاپ رسیده است .

[کشف الظنون 2 / 1917]

آغاز : الحمد لله المحمود بكل لسان ، المعروف بالوجود والاحسان .

نسخه ها :

2374 / 1 . ترکیه * ، اسلامبول ، راغب پاشا : 1 / 256 ، جزء اول ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الرحمن بن احمد بن اسماعیل قلقشندی ، یکشنبه 19 ذی قعدة 845 ق ، 253 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 522 [فهرست مرعشی : 2 / 21] .

2375 / 2 . ترکیه * ، اسلامبول ، راغب پاشا : 2 / 256 ، جزء دوم کتاب ، آغاز : حرف السین المهملة : سابق بن عبد الله الرقی ، نسخ ، عبد الرحمن بن احمد بن اسماعیل قلقشندی ، پنجشنبه 14 رجب 847 ق ، 245 برگ ، 25 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 523 [فهرست مرعشی : 2 / 22] .

2376 / 3 . ترکیه * ، اسلامبول ، راغب پاشا : 3 / 256 ، جزء سوم کتاب ، آغاز : حرف المیم :

مالک بن ادا عن النعمان بن بشیر مجهول وثق ، نسخ ، عبد الرحمن بن احمد بن اسماعیل قلقشندی ، شنبه 19 ذی قعدة 848 ق ، 294 برگ ، 25 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشی : عکس 524 [فهرست عکسی مرعشی : 2 / 23] .

459 . المتفق و المفترق

(عربی)

از : احمد بن علی بن ثابت ، خطیب بغدادی ، ابوبکر (463 ق)

کتابی است دربارهٔ راویانی که از جهت اسم با هم متفق اند .

چاپ : دمشق ، دارالقاری ، با تحقیق محمد صادق آیدن الحامدی ، 1417 ق ، سه جلد .

آغاز : ثنا الشيخ الجلیل ابوبکر احمد بن علی بن ثابت بن مهدی الخطیب .

نسخه ها :

2377 . ترکیه * ، استانبول ، فیض الله افندی : 1515 ، مشتمل بر اجزاء 10 تا 18 ، آغاز :

برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قبل از 579 ، از این نسخه سه عکس مکرر در این کتاب خانه موجود است ، 184 برگ ، 17 سطر ، سابقه : کتابخانه مرعشی : عکس 775 و 776 و 777 [فهرست عکسی مرعشی : 2 / 254] .

460 . المجروحین من المحدثین و الضعفاء و المتروکین

(عربی)

از: محمد بن حبان تمیمی بستی، ابو حاتم (ابن حبان) (354 ق)

مؤلف در این کتاب، اسامی محدثان ضعیف را ذکر کرده و وجه ضعف را بیان نموده است.

چاپ: مکه، انتشارات دار الباز، سه جلد

آغاز: الحمد لله الواحد الاحد المحمود الصمد الذي لا يفنيه تكرار الاحوال.

نسخه ها:

2378. قم، محقق طباطبایی: میکروفیلم 31، عبد الله بن مروان شافعی، بدون تاریخ کتابت [یادنامه محقق طباطبایی: 1495/3].

461 . مختصر اسد الغابة

(عربی)

از: محمد بن محمد بن علی کاشغری شافعی (705 ق)

مختصری است از اسد الغابة فی معرفة الصحابة ابن اثیر جزری، همراه با اضافاتی در انساب و احوال و مرویات صحابه.

آغاز: الحمد لله على ترادف منته منا يفقد المفكر فيها الآمال.

انجام: ثم صلى عليها ودفنت. تم الكتاب بحمد الله وعونه و حسن توفيقه.

نسخه ها:

2379. ایرلند*، دبلین، چسترییتی: 3213، آغاز: برابر نمونه، انجام: برابر نمونه، نسخ، احمد بن احمد بن عجمی احمدی، قرن

11ق، 470 برگ، 19 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 290 [فهرست عکسی مرعشی: 1 / 262؛ فهرست آربری: 86/1].

462 . مختصر تهذيب الكمال في معرفة الرجال

(عربی)

از: مؤلف ناشناخته

خلاصه ای است از تهذيب الكمال ذهبی. این کتاب، غیر از تهذيب التهذيب اوست.

آغاز: عن ابيه و جدده و عنه ابو كريب و جماعة فيه لين مات 198 .

ص: 484

انجام : و عبد الله بن موسى بن ابراهيم التيمي عن صفوان بن سليم و عدة و عنه يعقوب بن محمد و ابراهيم بن المنذر الحزامي .

نسخه ها :

2380 . قم ، مرعشی : 163 ، از آغاز و انجام افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، بدون تاریخ کتابت ، نسخه قدیمی است ، 73 برگ ، 21 سطر ، 15*21 [فهرست مرعشی : 1 / 182] .

463 . المستفاد من مبهمات المتن والأسناد

(عربی)

از : احمد بن عبد الرحيم عراقی مصری شافعی ، ابو زرعه (ابن العراقي) (826 ق)

در بیان اسامی مبهمی است که در متن یا سند احادیث آمده است .

[فهرس الفهارس : 2 / 19 و 1118]

آغاز : الحمد لله على ما افضل والصلاة والسلام على نبيه المرسل .

نسخه ها :

2381 . قم ، مرعشی : عكس 856 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، عبد الرحمن بن علي بن محمد بن عمر الربيع شيباني شافعی ، يكشنبه 22 رجب 897 ق ، 31 برگ ، 31 سطر [فهرست عكسی مرعشی : 2 / 333] .

464 . المشتبه من الأسماء و الأنساب

(عربی)

از : محمد بن احمد بن عثمان ذهبي ، شمس الدين (748 ق)

در بیان ضبط اسامی و انساب و کنیه ها و القابی است که از نظر وضعی متفق اند و از جهت نطق ، مختلف ، به ترتیب حروف معجم .

چاپ : قاهره ، 1381 ق با عنوان «المشبه في الرجال» .

آغاز : الحمد لله الذي لم يتخذ ولدا ولم يشركه في الملك احد ابدا ولم يكن .

نسخه ها :

1 / 2382 . اسپانيا * ، مادرید ، اسکوریال : 1781 ، عنوان معرفتی : مشتبه النسبة ، آغاز :

برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، 9 شوال 788ق ، 239 برگ ، 17 سطر ، سابقه :

ص:485

کتابخانه مرعشی : عکس 909 [فهرست عکسی مرعشی : 390/2 ؛ فهرست اسکوریال : 280/3] .

2383 / 2 . قم ، مرعشی : 2241 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ معرب ، محمد ابراهیم بن محمد سلامی ، 17 ذی حجه 832ق ، رساله اول مجموعه ، « 1پ - 261پ » 261 برگ [فهرست مرعشی : 227/6] .

465 . المشیخة

(عربی)

از : محمد بن ابی بکر بن عبد العزیز مصری شافعی (ابن جماعة) (819ق)

مشيخه و طرق روايي ابن جماعه در اين رساله ذکر شده است .

آغاز : البخاری و کتاب التاريخ الكبير له بروایتک له .

انجام : الدمیاطی مشافهة قال انا المؤلف بقراتي عليه سنة ثمان و اربعين و ستمائة .

نسخه ها :

2384 . ترکیه * ، استانبول ، فیض الله افندی : 535 ، از اول افتادگی دارد ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، بدون نام کاتب ، قرن 9ق ، 129 برگ ، 21 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشی : عکس 179 [فهرست عکسی مرعشی : 161/1] .

466 . المشیخة البغدادية

(عربی)

از : احمد بن محمد بن احمد سلفی اصفهانی ، ابو طاهر (576ق)

ابوطاهر سلفی برای شنیدن حدیث به شهرهای مختلف سفر کرد و برای خود ، سه مشیخه تنظیم نمود . (1) معجم مشایخ اصفهان ، (2) معجم مشایخ بغداد ، (3) معجم مشایخ سایر بلاد به نام معجم السفر .

کتاب حاضر المشیخة البغدادية وی است و در آن مشایخی را که در بغداد درک نموده ، ذکر کرده است .

آغاز : انبانی ابو طاهر احمد بن محمد بن احمد بن محمد بن ابراهیم .

نسخه ها :

1 / 2385 . اسپانیا * ، مادرید ، اسکوریال : 1783 ، آغاز : برابر نمونه ، نستعلیق ، ابراهیم بن

عثمان بن عیسی بن درباس مارانی، شنبه 26 رجب 609ق، 347 برگ، 20 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 773 [فهرست عکسی مرعشی: 252/2؛ فهرست اسکوریال: 281/3].

2/ 2386. سوریه*، دمشق، ظاهریه: 480/10، جزء یازدهم و دوازدهم، نسخ، بدون نام کاتب، قرن 7ق، رساله چهارم مجموعه، «64 - 98» 35 برگ، سابقه: کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی: عکس 1077 [فهرست عکسی مرکز احیاء: 352/3].

3/ 2387. سوریه*، دمشق، ظاهریه: بدون شماره، بدون نام کاتب، بدون تاریخ کتابت، رساله نوزدهم مجموعه، «29 - 44» 16 برگ، سابقه: کتابخانه محقق طباطبایی:

میکرو فیلم 70 [یادنامه محقق طباطبایی: 1503/3].

467. مشیخة دانیال بن منکلی بن صرفا الکرکی

(عربی)

از: محمد بن محمد بن محمد بن حسین بن عبدک گنجی (زنده در 674ق)

در این رساله، مسموعات قاضی القضاة دانیال بن منکلی بن صرفا کرکی، شامل احادیث، اخبار، مواعظ و اشعار، جمع آوری شده است. مؤلف، این رساله را در سال 674ق، نزد دانیال، قرائت نموده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له الملك الحق المبین.

نسخه ها:

2388. سوریه*، دمشق، ظاهریه: مجموع 3746، آغاز: برابر نمونه، بدون نام کاتب، قرن 8ق، رساله دوم مجموعه، 43 برگ، 19*27، سابقه: کتابخانه محقق طباطبایی: میکرو فیلم 70، مرکز احیاء میراث اسلامی: عکس 1075 [یادنامه محقق طباطبایی: 3/1503؛ فهرست مجامع العمریه: 45؛ فهرست عکسی مرکز احیاء:

[342/3].

1 المشیخة الفخریة

از: علی بن عبد الواحد مقدسی حنبلی، فخر الدین ابو الحسن، ابن البخاری

ر. ک: أسنی المقاصد و أعذب الموارد.

ص: 487

از: عبد الکریم بن محمد بن منصور سمعانی مروزی شافعی

ر. ک: المنتخب

468. المعجم فی ثبت أسامی المحدثین

(عربی)

از: عبد الله هروی، ابو الفضل (زنده در 438 ق)

رساله کوتاهی است در ثبت اسامی محدثان با مطالبی که ابوبکر مظفر نبوی (438 ق) افزوده است.

نسخه ها:

2389. ترکیه*، استانبول، کوپریلی: 1 / 1151، نسخ، ابراهیم بن محمد بن ازهر صریفینی، قرن 7 ق، رساله دوم مجموعه، « 147 ر - 163 پ » 7 برگ، سابقه:

کتابخانه مینوی: عکس 353 [فهرستواره مینوی: 151؛ فهرست کوپریلی:

. [589 / 1

469. المعجم المشتمل علی أسماء شیوخ الأئمة النبیل

(عربی)

از: علی بن حسن بن هبة الله دمشقی شافعی، ابو القاسم (ابن عساکر) (571 ق)

ابن عساکر، بعد از استخراج احادیث کتب سنن ائمه متقدم، اسامی مشایخ آنان را جمع آوری کرده و پس از آن، اسامی شیوخ بخاری و مسلم را نیز به آن افزوده و به ترتیب حروف معجم، مرتب نموده و آن را المعجم المشتمل نامیده است.

نسخه ها:

2390. ایرلند*، دبلین، چستریتی: 3412، از اول افتادگی دارد، آغاز: و اجعل بدل کل اسم امام منهم حرفا یدل علیه ... حرف، نسخ، ایوب بن علی بن ابراهیم ربعی مؤدب، پنجشنبه 15 رمضان المبارک 631 ق، 91 برگ، 18 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 961 [فهرست عکسی مرعشی: 2 / 442؛ فهرست آربری:

. [71 / 2

(عربی)

از: یحیی بن معین بن عون بن زیاد بغدادی، ابو زکریا (233 ق)

در جرح و تعدیل رجال و ذکر مساوی و محاسن آنان است. مطالب این کتاب، بیشتر سؤالاتی است که درباره رجال از یحیی بن معین پرسیده اند و یا مطالبی است که در این زمینه از او شنیده اند. این کتاب را ابو العباس احمد بن محمد فزاری جمع آوری و تنظیم نموده است.

آغاز: اخبارنا ابو عمر محمد بن العباس بن محمد بن زکریا بن .

نسخه ها:

2391. سوریه*، دمشق، ظاهریه: مجموع 1، آغاز: برابر نمونه، نسخ و نستعلیق و ثلث، بدون نام کاتب، 375ق، 43 برگ، سطور مختلف، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 37 [فهرست عکسی مرعشی: 1/40؛ فهرست ظاهریه، تاریخ: 231].

471 . معرفة الصحابة

(عربی)

از: احمد بن عبد الله بن احمد اصفهانی، ابو نعیم (430 ق)

کتاب مفصّلی است به ترتیب حروف معجم، در شناخت اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) با ذکر یک یا چند حدیث مسند از آنان.

نسخه ها:

2392. ایرلند*، دبلین، چسترییتی: 3015، مشتمل بر جزء نهم تا اواخر جزء پانزدهم، از آخر افتادگی دارد، آغاز: حدثنا ابو نعیم حدثنا محمد بن جعفر بن محمد البغدادی عن انس ان رسول الله صلى الله عليه قال: نحن ستة بنو عبد المطلب سادات اهل الجنة انا و عمی حمزة و علی و جعفر و الحسن و الحسين، انجام: ثم قال رسول الله (صلی الله علیه و آله) اللهم ارزقه العفو و العافية، نسخ و نستعلیق، بدون نام کاتب، قبل از 575ق، 177 برگ، سطور مختلف، سابقه:

کتابخانه مرعشی: عکس 898 [فهرست عکسی مرعشی: 2/378؛ فهرست آربری: 1/5].

ص: 489

(عربی)

از: محمد بن احمد بن عثمان ذهبی، شمس الدین (748 ق)

در معرفی و شناخت راویانی است که به نظر مؤلف، ضعیف نامیده شده اند.

آغاز: قال الشيخ... شمس الدین، ابو عبدالله محمد بن احمد بن عثمان ذهبی... اما بعد فهذا كتاب صغير الحجم كبير القدر... فی معرفة الضعفاء.

نسخه ها:

2393. سوریه*، حلب، احمدیه: بدون شماره، آغاز: برابر نمونه، نسخ، بدون نام کاتب، احتمالاً اواخر قرن هشتم، 177 برگ، 21 سطر، سابقه: کتابخانه مرعشی: عکس 16 [فهرست عکسی مرعشی: 14/1].

473. المکتبی فی سرد الکنی (الکنی)

(عربی)

از: محمد بن احمد بن عثمان ذهبی، شمس الدین (748 ق)

مؤلف در این کتاب، کنیه هایی را که برای راویان حدیث در کتاب های حدیثی به کار برده می شود، به ترتیب حروف تنظیم کرده است. این کتاب به ترتیب کتاب حاکم نیشابوری است، با اختصار و اضافه آنچه که احتیاج به اضافه دارد.

آغاز: الحمد لله الذي لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في الملك ابدا... اما بعد فهذا مؤلف تمس اليه اعظم الحاجة في معرفة الکنی.

انجام: و غالب کنی النساء انما هي اذا كبرت المرأة دعيت باسم ولدها و كثير منهن بكنية زوجها.

نسخه ها:

1 / 2394. تهران، دانشگاه تهران: 1156، آغاز: برابر نمونه، نسخ، عمران بن عامر ازهری مالکی، یکشنبه 22 شوال 1090 ق، رساله اول مجموعه، « 1پ - 105ر » 105 برگ، 29 سطر، سابقه: کتابخانه دانشگاه تهران: میکرو فیلم 2653، مرعشی: عکس 844] فهرست دانشگاه تهران: 6 / 2360؛ فهرست میکروفیلیمهای دانشگاه تهران:

719 / 1؛ فهرست عکسی مرعشی: 320 / 2].

ص: 490

2395 / 2 . قم ، مرعشی : 5460 ، آغاز : برابر نمونه ، انجام : برابر نمونه ، نسخ ، میرزا علی اکبر ایروانی شرفخانی ، قرن 14 ق ، رساله اول مجموعه ، « 3پ - 209پ » 207 برگ ، 13 سطر ، 17*21 [فهرست مرعشی : 14 / 240] .

474 . المنتخب (معجم الشيوخ)

(عربی)

از : عبد الکریم بن محمد بن منصور سمعانی مروزی شافعی (562 ق)

سمعانی در این کتاب ، مشایخ خود را به ترتیب حروف معجم ، ذکر نموده است .

آغاز : اخبرنا الشیخ الامام ... قال حدثنا الامام تاج الاسلام ابو سعد .

نسخه ها :

2396 . ترکیه * ، اسلامبول ، احمد ثالث : 2953 ، آغاز : برابر نمونه ، نسخ ، ابو بکر بن عبد الکافی بن عثمان مراغی ، 22 ذی حجه 647ق ، 297 برگ ، 21 سطر ، سابقه :

کتابخانه مرعشی : عکس 772 [فهرست عکسی مرعشی : 2 / 251 ؛ فهرست طوپ قاپی : 3 / 503] .

475 . نزهة الألباب فی الألقاب

(عربی)

از : احمد بن علی بن محمد عسقلانی ، شهاب الدین (ابن حجر عسقلانی) (852)

رساله کوتاهی است در یک فصل و سه باب در باره القاب محدثان ، به ترتیب حروف معجم .

آغاز : الحمد لله الذی له الاسماء الحسنی ... اما بعد فان من اجل العلوم معرفة .

نسخه ها :

2397 / 1 . تهران ، دانشگاه تهران : 1156 ، آغاز : برابر نمونه ، عمران بن عامر ازهری مالکی ، 30 محرم 1090ق ، رساله دوم مجموعه ، « 106پ - 174ر » 69 برگ ، 29 سطر ، سابقه : کتابخانه دانشگاه تهران : میکروفیلم 2653 ، مرعشی : عکس 844 [فهرست دانشگاه تهران : 6 / 2372 ؛ فهرست میکروفیلمهای دانشگاه تهران :

1 / 719 ؛ فهرست عکسی مرعشی : 2 / 321] .

2398 / 2. قم، مرعشی : 5460، آغاز: برابر نمونه، نسخ، میرزا علی اکبر ایروانی شرفخانی، قرن 14 ق، رسالهٔ دوم مجموعه، «
215 - 379 پ» 165 برگ، 13 سطر، 17*21 [فهرست مرعشی : 241 / 14].

ص: 492

عناوین کتاب های معرفی شده

پدیدآورانگان (مؤلفان و مترجمان)

کاتبان

ص: 493

عناوين كتاب های معرفی شده

آفة اصحاب الحديث ؛ ابن جوزی 98

آل اعین ، احمد بن محمد زراری شیبانی ، ابو غالب 133

ابن الغضائری ، رسالة ... ، اسماعیل خواجویی اصفهانی مازندرانی 134

الابواب ، شیخ طوسی

رجوع کنید به: الرجال 279

اتقان المقال ، محمد طه بن مهدی تبریزی نجفی 135

اتمام الدراية لقراء النقابة ، سیوطی 99

احیاء الاموات فی احوال الروات ، محمد طه بن مهدی تبریزی نجفی

رجوع کنید به: اتقان المقال 135

اخبار اهل الرسوخ ، ابن جوزی 100

اختصار علوم الحديث ، اسماعیل بن عمر بن کثیر ، ابوالفداء 101

اختیار معرفة الرجال ، شیخ طوسی 136

ارجوزة فی اصحاب الاجماع ، سید بحر العلوم 137

ارجوزة فی الرجال ، مؤلف ناشناخته 138

ارجوزة فی الرجال و شرحها ، احمد بن محمد بن علی عطار بغدادی 139

ارشاد الخبير البصير الی تحقیق الحال فی ابی بصیر ، حجة الاسلام شفتی 140

ارشاد طلاب الحقائق الی معرفة سنن خیر الخلائق ، نووی شافعی 102

ارشاد النقاد الی تیسیر الاجتهاد ، محمد بن اسماعیل امیر صنعانی 1

اساس المطالب فی الدراية و المباحث الرجالية ، محمد بن فرج الله قاضی دزفولی 2

اسامی وضاع الحديث ، مؤلف ناشناخته 141

اسانيد كتاب من لا يحضره الفقيه ، محمد بن علي حسيني استرآبادي

رجوع كنيد به: ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 184

الاستدراك ، ابن نقطه

رجوع كنيد به: اكمال الاكمال 427

الاستيعاب في معرفة الاصحاب ، ابن عبد البر 419

اسماء اصحاب بدر ، مؤلف ناشناخته 142

اسماء اصحاب بدر ، مؤلف ناشناخته 143

اسماء اصحاب بدر ، مؤلف ناشناخته 144

اسماء الرجال ، ابوبكر بن هدايت حسيني 420

ص: 495

اسماء رجال الصحيحين ، محمد بن طاهر مقدسي ، ابن القيسراني 421

اسماء الرجال المتكررة في الاسناد ، محسن بن مرتضى فيض كاشاني 145

اسماء رجال مشكوة ، ابو حامد غزالي 422

اسماء الضعفاء والواضعين ، ابن جوزي 423

الاسماء المبهمة في الانباء المحكمة ، خطيب بغدادى 424

اسند عنه ، رساله در ... ، محمد امين بن محمد خليل تويسركاني 146

اسنى المقاصد واعذب الموارد ، ابن البخارى 425

اصحاب الاجماع ، حسن بن زين الدين عاملى ، صاحب معالم 147

اصحاب الاجماع ، رسالة فى ... ، ابو المعالى كلباسى 148

اصحاب العدة ، حجة الاسلام شفتى 149

اصحاب العدة ، مؤلف ناشاخته

رجوع كنيده: تفسير «عدة من اصحابنا» من الكافى للكلينى 241

اصحاب العدة ، محمد حسين بن على اصغر قاضى طباطبايى

رجوع كنيده: الفوائد الكاشفة 353

اصطلاحات حديث ، مؤلف ناشاخته 3

اصطلاحات المحدثين ، محمد زمان بن كلب على جلاير خراسانى كلايى ، ساقى 4

الاصول الاربعمائة ، ابوتراب بن محمد موسى اصفهانى 5

اصول الحديث ، عبد الحق بن سيف الدين ترك دهلوى بخارى 103

اصول علم الحديث ، حاكم نيشابورى

رجوع كنيده: معرفة علوم الحديث 79

الاغتباط بمن روى بالاختلاط ، سبط ابن عجمى 426

اقسام خير به نظم ، مؤلف ناشناخته6

اكمال الاكمال ، ابن نقطه427

الاكمال لمنتهى المقال فى احوال الرجال ، محمّد على آل كشكول حائرى150

اكمال منتهى المقال ، ريحان اللّٰه بن جعفر كشفى بروجردى151

الالفاظ المتداولة بين اهل الحديث ، مؤلف ناشناخته104

الفية العراقى ، عبد الرحيم بن حسين عراقى105

امان الحثيث فى لهو الحديث ، حاج عماد فهرسى7

انتخاب الجيد من تنبيهات السيد ، حسن بن محمّد بن على بخرانى دمستانى152

انجاب الثقات فى فحول الروات ، على نقى شريف ترشيزى153

انساب الرجال ، مؤلف ناشناخته154

انوار البصائر ، مقدمه... ، حسن بن محمّد شريف يزدى8

الانوار اللامعة ، موسى بن مهدى حسينى مازندرانى ، سيد155

الايجاز ، محمّد جعفر شريعتمدار استرآبادى9

ايجاز المقال فى معرفة الرجال ، فرج اللّٰه بن محمّد جزايرى حويزى156

ايضاح الاشتباه فى اسماء الرواة ، علامه حلى157

ص:496

ايضاح الرجال فى اسامى اصحاب الاثمه الاطهار عليهم السلام ، مؤلف ناشناخته

رجوع كنيده به: جامع اجزاء اسماء رواه 253

بداية الدراية ، شهيد ثانى 10

بغية الارب فى اختصار التهذيب ، اسماعيل بن محمد بعلبكي حنبلى 428

بلغة المحدثين ، سليمان بن عبد الله ماحوزى بحراني 158

البيان البديع فى ابن بزيع ، حسن بن هادى صدر كاظمينى 159

البيقونية فى مصطلح الحديث ، طه بن محمد بن فتوح بيقونى 106

التبصرة و التذكرة ، عبد الرحيم بن حسين عراقى

رجوع كنيده به: الفية العراقى 105

تبويب خلاصة الاقوال ، مؤلف ناشناخته 160

تحرير بيان الاخبار التى فى اول الاستبصار ، قطب الدين راوندى 11

التحرير الطاوسى ، حسن بن زين الدين عاملى ، صاحب معالم 161

تحفة الاخوان ، محمد سعيد واعظ مرندى 12

تحفة الرجال و زبدة الزبدة فى المقال ، عبد الله بن صالح سماهيجى بحراني 162

تحفة القاصدين فى معرفة اصطلاحات المحدثين ، ابن ابى جمهور احساينى

رجوع كنيده به: رسالة فى الدراية 41

تحقيق احوال ابى بصير ، رسالة فى ... ، مهدي بن حسن موسى خوانسارى 163

تحقيق احوال ابى بصير ، القول فى ... ، مؤلف ناشناخته 164

تحقيق رجالى درباراه مفضل بن عمر ، معلى بن خنيس وعمر بن حنظله ، محمد رضا بن محمد رشيد نائينى 165

تدريب الراوى فى شرح تقريب النواوى ، سيوطى 107

تذكرة الرجال ، مؤلف ناشناخته 166

تذكرة المتبحرين ، يحيى بن حسين بن عشيره يزدى

رجوع كنيد به: مشايخ الشيعة 373

تذكرة مشايخ قم ، على بن حيدر على منعل قمى 167

تذهيب تهذيب الكمال ، محمد بن احمد بن عثمان ذهبى 429

تراجم الحفاظ ، محمد بدخشانى 430

تراجم الرجال ، حر عاملى

رجوع كنيد به: الرجال 276

ترتيب اختيار معرفة الرجال ، يوسف بن محمد حسين عاملى شامى

رجوع كنيد به: ترتيب رجال الكشى 173

ترتيب اختيار معرفة الرجال ، عنایت الله بن على قهپايى نجفى

رجوع كنيد به: ترتيب رجال الكشى 174

ترتيب اسانيد فقيه ، محمد بن محمد حسين نهاوندى 168

ترتيب اسانيد فقيه ، محمد بديع بن جلال بن على 169

ترتيب اسانيد فقيه ، مؤلف ناشناخته 170

ترتيب خلاصة الاقوال ، يکى از علمای اصفهان 171

ترتيب خلاصة الاقوال ، فخر الدين طريحي 172

ترتيب خلاصة الاقوال ، محمد بن على شريف بغدادى

رجوع كنيد به: الرواة 304

ص: 497

ترتيب رجال الكشي ، يوسف بن محمد حسين عاملی شامی 173

ترتيب رجال الكشي ، عنایت اللہ بن علی قهپايی نجفی 174

ترتيب رجال النجاشي ، محمد تقی بن ابی المعالی خادم متطبب انصاری 175

ترتيب فهرست الشيخ الطوسي ، عنایت اللہ بن علی قهپايی نجفی 176

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، سيد هاشم بحرانی 177

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، مؤلف ناشناخته 178

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، مؤلف ناشناخته 179

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، محمد مؤمن بفرويی يزدي خطيب 180

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، حسن بن زين الدين عاملی صاحب معالم 181

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، حر عاملی 182

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، محمد بن حسن بن هلال بحرانی 183

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، محمد بن علی حسینی استرآبادی 184

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه ، محمد حسين بن علی اصغر قاضي طباطبایي

رجوع كنيد به: المشيخة المرتبة 381

ترجمة ابان بن عثمان ، حجة الاسلام شفتی 185

ترجمه ابراهيم بن هاشم قمی (مختصر) ، حجة الاسلام شفتی 186

ترجمة ابراهيم بن هاشم القمی (مفصل) ، حجة الاسلام شفتی 187

ترجمة ابن الغضائری ، ابوالمعالی کلباسی 188

ترجمة ابی بصير ، حجة الاسلام شفتی

رجوع كنيد به: ارشاد الخبير البصير الى تحقيق الحال في ابی بصير 140

ترجمة ابی بكر الحضرمی ، ابوالمعالی کلباسی 189

- ترجمة ابي داود ، ابوالمعالي كلباسى 190
- ترجمة احمد بن الحسين ، ابوالمعالي كلباسى 191
- ترجمة احمد بن محمّد ، ابوالمعالي كلباسى 192
- ترجمة احمد بن محمّد بن خالد البرقى ، حجة الاسلام شفتى 193
- ترجمة احمد بن محمّد بن عيسى الاشعري ، حجة الاسلام شفتى 194
- ترجمة اسحاق بن عمار ، مؤلف ناشناخته 195
- ترجمة اسحاق بن عمار ، حجة الاسلام شفتى 196
- ترجمة حسين بن خالد ، حجة الاسلام شفتى 197
- ترجمة حسين بن عبد الله ، ابوالمعالي كلباسى 198
- ترجمة حسين بن محمّد ، ابوالمعالي كلباسى 199
- ترجمة حفص بن غياث و سليمان بن داود و قاسم بن محمّد ، ابوالمعالي كلباسى 200
- ترجمة حماد بن عثمان ، ابوالمعالي كلباسى 201
- ترجمة حماد بن عيسى ، حجة الاسلام شفتى 202
- ترجمة سهل بن زياد ، حجة الاسلام شفتى 203
- ترجمة شهاب بن عبد ربه ، حجة الاسلام شفتى 204
- ترجمة عبد الحميد بن سالم العطار و ابنه ، حجة الاسلام شفتى 205
- ترجمة عبد الله بن محمّد ، ابوالمعالي كلباسى 206

- ترجمة على بن الحكم ، ابوالمعالي كلباسى 207
- ترجمة على بن السندی ، ابوالمعالي كلباسى 208
- ترجمة على بن محمّد ، ابوالمعالي كلباسى 209
- ترجمة عمر بن يزيد ، حجة الاسلام شفتى 210
- ترجمة محمّد بن ابى عمير ، ابوالمعالي كلباسى 211
- ترجمة محمّد بن ابى عمير ، سيد صدر الدين نجفى عاملى 212
- ترجمة محمّد بن احمد الراوى عن العمركى ، حجة الاسلام شفتى 213
- ترجمة محمّد بن اسماعيل ، شيخ بهايى 214
- ترجمة محمّد بن اسماعيل ، وحيد بهبهانى 215
- ترجمة محمّد بن اسماعيل ، حجة الاسلام شفتى 216
- ترجمة محمّد بن اسماعيل ، ابن بزيع ، حسن بن هادى صدر كاظمينى
- رجوع كنيد به: البيان البديع فى ابن بزيع 159
- ترجمة محمّد بن الحسن ، ابوالمعالي كلباسى 217
- ترجمة محمّد بن خالد البرقى ، حجة الاسلام شفتى 218
- ترجمة محمّد بن زياد ، ابوالمعالي كلباسى 219
- ترجمة محمّد بن سنان ، حجة الاسلام شفتى 220
- ترجمة محمّد بن سنان ، ابوالمعالي كلباسى 221
- ترجمة محمّد بن عبد الحميد العطار ، حجة الاسلام شفتى 222
- ترجمة محمّد بن عبدالله ، ابوالمعالي كلباسى 223
- ترجمة محمّد بن عيسى اليقطينى ، حجة الاسلام شفتى 224
- ترجمة محمّد بن الفضيل ، ابوالمعالي كلباسى 225

- ترجمة محمد بن الفضيل ، حجة الاسلام شفتى 226
- ترجمة محمد بن قيس ، ابوالمعالي كلباسى 227
- ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة ، ابوالمعالي كلباسى 228
- ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة ، حجة الاسلام شفتى 229
- ترجمة الملقبون بماجيلويه ، حجة الاسلام شفتى 230
- ترجمة النجاشى ، ابوالمعالي كلباسى 231
- ترجمة اسد الغابة فى معرفة الصحابة ، محمد قزوينى عاشورى 431
- ترجمة تلخيص المقال ، ابوالحسن حسيني يزدى 232
- ترجمة خلاصة الاقوال فى علم الرجال ، محمد باقر بن محمد حسين تبريزى 233
- ترجمة رجال وسيط ، ابوالحسن حسيني يزدى
- رجوع كنيده: ترجمة تلخيص المقال 232
- ترجمة صفويه فى الملة المصطفوية ، محمود بن على 13
- ترجمة نقد الرجال ، مؤلف ناشناخته 234
- تزكية الراوة من اهل الرجال ، ابوالمعالي كلباسى 235
- تزكية الراوى ، محمد بن حسن عاملى (پسر صاحب معالم) 236
- تشریح الثقة فى الرجال ، رسالة فى ... ، ابوالمعالي كلباسى 237
- تعليقات توضيح المقال ، محدث نورى 14
- تعليقة منهج المقال ، وحيد بهبهانى 238
- تعليقة نقد الرجال ، وحيد بهبهانى 239
- تعيين محمد بن سنان ، سليمان بن عبد الله ماحوزى بحرانى 240
- تفسير «عدة من اصحابنا» من الكافى للكلىنى ، مؤلف ناشناخته 241

تقريب التهذيب ، ابن حجر عسقلاني 432

ص: 499

التقريب و التيسير لمعرفة سنن البشير النذير ، يحيى بن شرف الدين نووى 108

تكملة رسالة ابى غالب الزرارى ، حسين بن عبيد الله واسطى غضائرى 242

تكملة نقد الرجال ، عبد النبى بن على مدنى كاظمى 243

تلخيص الاقوال فى تحقيق احوال الرجال ، محمّد بن على حسيني استرآبادى

رجوع كنيده: تلخيص المقال فى معرفة الرجال 247

تلخيص الرسائل الرجالية للشفتى ، محمّد باقر بهارى همدانى 244

تلخيص الفهرست للطوسى ، محقق حلى 245

تلخيص الفهرست للطوسى ، عبد الغفور بن عبد النبى انصارى لارى 246

تلخيص المقال فى معرفة الرجال ، محمّد بن على حسيني استرآبادى 247

تلخيص المقال فيما له دخل فى علم الدراية و الرجال ، فتاح بن اسماعيل حسيني ، سيد 15

تلخيص المقال فيما له دخل فى علم الدراية و الرجال ، فتاح حسيني 248

تلخيص مقدمة ابن صلاح ، اسماعيل بن عمر بن كثير ، ابوالفداء

رجوع كنيده: اختصار علوم الحديث 101

تميمة الحديث فى علم الدراية ، كلانتر تهرانى 16

تنبيه الاريب وتذكرة اللبيب فى ايضاح رجال التهذيب ، سيد هاشم بحراني 249

تنزيه القميين ، ابوالحسن فتونى شريف عاملى سپاهانى غروى 250

تنقيح المقال فى كيفية طريق الاستدلال ، حسن بن عباس بلاغى نجفى كربلايى 17

توضيح الاشتباه و الاشكال فى ضبط اسامى الرواة و القاب الرجال ، محمّد على بن محمّد رضا ساروى مازندراني 251

توضيح المقال ، محمّد بن على حسيني استرآبادى 252

توضيح المقال فى علم الدراية و الرجال ، ملا على كنى طهرانى 18

تهذيب تهذيب الكمال ، مؤلف ناشناخته 433

تهذيب الكمال فى اسماء الرجال، 434

تهذيب الكمال فى اسماء الرجال، يوسف بن عبد الرحمن مزى 435

تهذيب مستمر الاوهام على ذوى المعرفة واولى الافهام، ابن ماكولا 436

الثقات، محمد بن حبان تميمى بستى، ابو حاتم (ابن حبان) 437

جامع اجزاء اسماء روات، مؤلف ناشناخته 253

جامع الاقوال فى علم الرجال، محمد بن على تبينى عاملى 254

جامع الاقوال فى معرفة الرجال، يوسف بن محمد حسين عاملى شامى 255

جامع الاقوال فى معرفة الرجال، مؤلف ناشناخته 256

جامع الرواة وازاحة الاشتباهات عن الطرق و الاسناد، محمد بن على اردبيلى غروى حائرى 257

الجامع فى الرجال، مؤلف ناشناخته 258

جامع المقال فى ما يتعلق باحوال الحديث و الرجال، فخر الدين طريحي 19

ص: 500

جامع المقال فى معرفة الرواة و الرجال ، عبد الله بن محمد رضا شبر كاظمى 259

جدول اصطلاحات صاحب الوافى فى الاسانيد ، محمد بن محسن فيض كاشانى ، علم الهدى 260

الجزء فى مصطلح الحديث و الرجال ، مؤلف ناشناخته 109

جواهر الكلمات فيما يتعلق باحوال الرواة ، احمد بن محمد مفيد هزار جريى 20

الجوهرة العزيزة فى شرح الوجيزة ، على محمد بن محمد تقوى لكنهى 21

حاشية اختيار الرجال ، مير داماد 261

حاشية تلخيص الاقوال ، محمد بن حسن عاملى (پسر صاحب معالم) 262

حاشية جامع المقال للطريحي ، جعفر بن حسين خوانسارى 22

حاشية خلاصة الاقوال فى علم الرجال ، شهيد ثانى 263

حاشية على الرتبة شرح نظم النخبة ، قاسم بن قطلوبغا حنفى ، زين الدين 110

الحاشية على التعليقة البهبهانية ، على بن خليل بن ابراهيم رازى تهرانى 264

الحاشية على نزهة النظر ، مؤلف ناشناخته 111

حاشية كتاب فى الرجال ، مؤلف ناشناخته 265

حاشية منهج المقال ، وحيد بهبهانى

رجوع كنيد به: تعليقة منهج المقال 238

حاشية هداية المحدثين الى طريقة المحمدين ، محمد امين كاظمى 266

حاوى الاقوال فى معرفة الرجال ، عبد النبى بن سعد جزايرى غروى حائرى 267

حصر الشارد فى اسانيد محمد عابد ، محمد عابد بن احمد انصارى سندی مدنى 438

خلاصة الاقوال فى معرفة احوال الرجال ، علامه حلى 268

خلاصة الخلاصة ، على بن محمد حسيني جرجانى ، مير سيد شريف 112

الخلاصة فى معرفة الحديث ، حسين بن محمد عبدالله طيبى

رجوع كنيده به: مختصر فى اصول الحديث 124

خير الرجال فى بيان احوال الرجال ، محمد بن على شريف لاهيجى ، بهاء الدين 269

الدر الثمين فى جملة من المصنفات والمصنفين ، ابوالهدى كلباسى 23

الدراية ، محمد على نورى 24

دراية الحديث ، حسن بن محمد شريف يزدى (شاگرد و حيد بهبهانى)

رجوع كنيده به: انوار البصائر ، مقدمه...8

دراية الحديث ، حسين بن محمد حسيني ، سيد 25

دراية الحديث ، عبد الله بن محمد رضا شبر حسيني كاظميني 26

دراية الحديث ، على بن محمد حسيني جرجانى ، مير سيد شريف

رجوع كنيده به: خلاصة الخلاصة 112

دراية الحديث ، مؤلف ناشناخته 27

ص: 501

درایة الحدیث ، یکی از شاگردان صاحب قوانین 28

درایة الحدیث ، مؤلف ناشناخته 113

درایة الحدیث ، ابن جزری 114

درایة الحدیث ، عبد المجید گروسی طباطبایی همدانی ، سید 29

الدرایة فی علم الروایة ، محمّد باقر زاهد مهاجرانی همدانی (معاصر) 30

الدرایة لمعرفة الروای و الروایة ، فخر الدین بن محمّد علی طریحی رماحی نجفی

رجوع کنید به: جامع المقال فی ما یتعلق باحوال الحدیث و الرجال 19

درر المقال فی علمی الدرایة و الرجال ، محمّد ابراهیم بن علی بن حسین کلباسی 31

الدرة العزیزة فی شرح الوجیزة ، علی بن محمّد حسین بن محمّد علی شهرستانی 32

الدرة الفاخرة ، حبیب اللّٰه بن علی مدد شریف کاشانی 33

دفتر فی الرجال ، نجم الدین بن محمّد بن محمّد حسینی شامی عاملی

رجوع کنید به: الرجال 280

الدوائر الرجالية ، مؤلف ناشناخته 270

ذیل لب اللباب ، احمد عجمی ، شیخ 439

ذیل المشتبه ، محمّد بن رافع سلامی دمشقی ، تقی الدین 440

الرجال ، محمّد بن محسن فیض کاشانی ، علم الهدی 271

الرجال ، حسین بن ابراهیم حسینی قزوینی ، میر حسینا 272

الرجال ، ابن عذاقه 273

الرجال ، محمّد جعفر شریعتمدار استرآبادی 274

الرجال ، محمّد علی بن صادق مدرس رضوی 275

الرجال ، حر عاملی 276

الرجال ، وحيد بهبهاني

رجوع كنيد به: تعليقه منهج المقال 238

الرجال ، شيخ مرتضى انصاري 277

الرجال ، مرتضى موسى خوانساري / گوياء 278

الرجال ، شيخ طوسي 279

الرجال ، نجم الدين بن محمد بن محمد حسيني شامي عاملي 280

الرجال ، مؤلف ناشناخته 281

الرجال ، محمد حسين بن محمد حسن همداني كرامناهي 282

الرجال ، مؤلف ناشناخته 441

الرجال ، محمد مؤمن بن شاه مرتضى بن شاه محمود كاشاني 283

الرجال 284

رجال ابن داود ، حسن بن علي بن داود حلي ، تقى الدين 285

رجال ابن عقده ، احمد بن محمد كوفي ، ابن عقده 286

رجال ابن الغضائري ، ابن الغضائري

رجوع كنيد به: الضعفاء 323

رجال ابى على حائري ، محمد بن اسماعيل حائري

رجوع كنيد به: منتهى المقال 395

رجال بحر العلوم ، سيد بحر العلوم 287

رجال البرقي ، احمد بن محمد بن خالد برقي 288

ص: 502

رجال الخاقاني ، علي بن حسين خاقاني نجفي

رجوع كنيده: شرح تعليقة البهبهاني على المنهج المقال 318

رجال سيد محمد طاهر ، محمد طاهر حسيني موسوي اردبيلي مشهدي

رجوع كنيده: الشجرة المباركة 317

رجال الشيخ عبد اللطيف ، عبد اللطيف بن علي حارثي عاملي 289

رجال الشيخ محمد باقر الهمداني ، محمد باقر بهاري همداني

رجوع كنيده: روح الجوامع 305

رجال صغير ، محمد بن علي حسيني استرآبادي

رجوع كنيده: توضيح المقال 252

رجال عبد النبي جزائري ، عبد النبي بن سعد جزائري غروي حائري

رجوع كنيده: حاوي الاقوال في معرفة الرجال 267

رجال عبد النبي الكاظمي ، عبد النبي بن علي بن احمد مدني كاظمي

رجوع كنيده: تكملة نقد الرجال 243

رجال قائن ، آيتي بيرجندی 290

رجال قم ، علي بن حيدر علي منعل قمي

رجوع كنيده: تذكره مشايخ قم 167

الرجال الكبير ، محمد بن علي حسيني استرآبادي

رجوع كنيده: منهج المقال في تحقيق احوال الرجال 399

رجال الكشميري ، مراد بن محمد صادق كشميري 291

رجال كشي ، شيخ طوسي

رجوع كنيده: اختيار معرفة الرجال 136

رجال ملا صفر على لاهيجى ، صفر لاهيجى قزوینی

رجوع كنيد به: مقدمات الرجال 392

رجال النجاشی ، احمد بن على بن احمد نجاشی 292

رجال الوسيط ، محمّد بن على حسینی استرآبادی

رجوع كنيد به: تلخیص المقال فى معرفة الرجال 247

رسالة ابى غالب الزرارى ، احمد بن محمّد زرارى شيبانى

رجوع كنيد به: آل اعین 133

رسالة حول كتاب قرب الاسناد ، ابوالهدى كلباسی 34

رساله در اقسام حديث ، مؤلف ناشناخته 35

رساله در درايه ، مؤلف ناشناخته 36

رساله در کیفیت عمل به اخبار و ترك كتب اخلاقى صوفيان ، مؤلف ناشناخته 37

رسالة الدراية و الرجال ، محمّد حسين بن محمّد على مرعشى شهرستانى 38

الرسالة الرجالية ، محمّد جعفر شريعتمدار استرآبادى 293

الرسالة الرجالية ، حسين بن عبد على بن محمّد بن زعل

رجوع كنيد به: المنهج اللطيف فى احوال الرجال 398

الرسالة العلاجية فى علم الحديث ، حسين بن ابوالقاسم حسینی سلمى يزدى 39

رسالة الفصول من فوائد الشيخ بهاء الدين ، 294

رسالة فى احوال الاخبار ، قطب الدين راوندى 40

رسالة في احوال عمار بن ياسر ، محمّد باقر بهارى همدانى 295

رسالة في اصول الحديث ، مير سيد شريف جرجانى

رجوع كنيده: خلاصة الخلاصة 112

رسالة في تصحيح الحديث بتصحيح الغير ، ابوالمعالي كلباسى 296

رسالة في الدراية ، ابن ابى جمهور احساى 41

رسالة في الدراية ، مهدي بن اسماعيل موسوى هروى 42

رسالة في دراية الحديث ، شهاب الدين مرعشى نجفى 43

رسالة في الدراية و الرجال ، على بن محمّد رضوى تبريزى نجفى 44

رسالة في الدراية و الرجال ، محمّد بن احمد بن زين الدين احسائى 45

رسالة في الدراية و الرجال ، محمود بن على شيخ الاسلام تبريزى 46

رسالة في علم اصول الحديث ، احمد بن عبد الرضا بصرى خراسانى 47

رسالة في علم الدراية ، علامه امينى 48

رسالة في علم رجال ، حسين بن محمّد حسيني 297

رسالة في كنى اصحاب الحديث ، مؤلف ناشناخته 298

رسالة في مصطلحات اهل الحديث ، ابن حجر عسقلانى 115

رسالة في معرفة الصحابة ، حر عاملى 299

رسالة في وجه الحاجة الى علم الرجال ، محمّد باقر بن مقدس زنجانى نجفى 49

رسالة مصطلحات حديث شريف ، مؤلف ناشناخته 116

رسالة اسانيد صدوق ، علامه محمّد باقر مجلسى 300

الرسائل الرجالية ، ابوالمعالي كلباسى 301

الرسائل الرجالية ، حجة الاسلام شفتى 302

الرعاية فى شرح بداية الدراية ، شهيد ثانى 50

رموز الاقوال و كنوز بروز اقوال الرجال ، على شريعتمدار استرآبأدى 303

الرواشح السماوية فى شرح الاحاديث الامامية ، مير داماد 51

الرواة ، محمّد بن على شريف بغدادى 304

روح الجوامع ، محمّد باقر بهارى همدانى 305

الروضة الجعفرية ، محمّد باقر بهارى همدانى 306

الرياض المستطابة فى جملة من روى فى الصحيحين من الصحابة ، يحيى بن ابى بكر عامرى حرضى يمانى 442

زبدة الاقوال فى خلاصة الرجال ، حسين بن كمال الدين ابزر حسيني حلاوى 307

زبدة الرجال ، خداوردى بن قاسم افشار 308

زبدة الرجال ، حسن بن محمّد شريف يزدى

رجوع كنيده: انوار البصائر ، مقدمه...8

زبدة المقال ، حسين بن رضا حسيني بروجردى

رجوع كنيده: نخبة المقال فى علم الرجال 404

زبدة المقال فى بيان احوال الثقات ، عبد المحسن بن محمّد بن مبارك لوعى 309

ساقطات الرجال ، مؤلف ناشناخته 310

ص: 504

سبب اختلاف اخبار ، ابوالحسن بن حسين بن نقي گيلاني 52

سبل الهداية في علم الدراية ، علي بن خليل رازي تهراني 53

السراج المنير في الفوائد الرجالية ، محمد علي بن محمد باقر هزار جريبي 54

السلاسل في الحاق الاواخر بالاول ، محمد بن عبد الله بحراني 311

سلسلة الذهب في شرح الوجيزة ، علي محمد تقوي لکنهويي 55

سلسلة مشايخ محمد بن مخدوم حسيني ، محمد بن مخدوم حسيني 312

سماء المقال في تحقيق علم الرجال ، ابوالهدى كلباسي 313

سند الفقيه ، محمد حسين بن علي اصغر قاضي طباطبائي تبريزي 314

سنن الهداية في علم الدراية ، محمد بن علي تبيني عاملي 56

سه رساله در علم رجال ، 315

سؤال و جواب در فقه و رجال ، صفر لاهيجي قزويني 316

شجره رجال موثق ، شيخ بهايي

رجوع كنيد به: مشجر الرجال الثقات 375

الشجرة المباركة ، محمد طاهر بن محمد طالب موسوي اردبيلي مشهدي 317

شرح الفية العراقية ، زكريا بن محمد انصاري شافعي

رجوع كنيد به: فتح الباقي بشرح الفية العراقية 119

شرح الفية العراقية ، محمد بن عبد الرحمن سخاوي مصري شافعي

رجوع كنيد به: فتح المغيث بشرح الفية الحديث 120

شرح بداية الدراية ، شهيد ثاني

رجوع كنيد به: الرعاية في شرح بداية الدراية 50

شرح البيقونية في مصطلح الحديث ، مؤلف ناشناخته 117

شرح التبصرة و التذكرة ، زكريا بن محمد انصاري شافعي

رجوع كنيده به: فتح الباقي بشرح الفية العراقي 119

شرح تعليقة البهبهاني على المنهج المقال ، علي بن حسين خاقاني نجفي 318

شرح تعليقة منهج الرجال ، علي بن خليل رازي تهراني

رجوع كنيده به: الحاشية على التعليقة البهبهانية 264

شرح جامع المقال ، محمد امين بن محمد علي كاظمي

رجوع كنيده به: هداية المحدثين الى طريقة المحمدين 418

شرح رجال الصحيحين ، محمد بن طاهر مقدسي ، ابن القيسراني

رجوع كنيده به: اسماء رجال الصحيحين 421

شرح عدة الكافي ، محمد حسين بن علي اصغر قاضي طباطبائي تبريزي

رجوع كنيده به: الفوائد الكاشفة 353

ص: 505

شرح الفوائد الرجالية للبهبهانى ، على بن خليل رازى تهرانى

رجوع كنيده: الحاشية على التعليقة البههانية 264

شرح القصيدة الغرامية ، مؤلف ناشناخته 118

شرح قصيدهء غرامى صحيح ، مؤلف ناشناخته

رجوع كنيده: شرح القصيدة الغرامية 118

شرح مشيخة التهذيب ، محمّد اشرف بن عبد الحسيب علوى عاملى اصفهانى 319

شرح مشيخة من لا يحضره الفقيه ، محمّد تقى بن مقصود على مجلسى 320

شرح مقدمة استبصار ، قطب الدين راوندى

رجوع كنيده: تحرير بيان الاخبار التى فى اول الاستبصار 11

شرح نخبة الفكر ، ابن حجر عسقلانى

رجوع كنيده: نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر 130

شرح الوجيزة فى الدراية ، عبد النبى بن مفيد شيرازى بحرانى 57

شرح الوجيزه للشيخ البهائى ، محمّد بن عنايت احمد كشميرى

رجوع كنيده: نهاية الدراية فى شرح الوجيزة 88

شرح الوجيزة للشيخ البهائى ، حسن بن هادى صدر كاظمينى

رجوع كنيده: نهاية الدراية فى شرح الوجيزة 87

شرح الوجيزة للشيخ البهائى ، على بن محمّد حسين شهرستانى

رجوع كنيده: الدرّة العزيزة فى شرح الوجيزة 32

شعب المقال فى درجات الرجال ، ابوالقاسم بن محمّد بن احمد نراقى 321

شوارع الرواية الى مشارع الدراية ، مهدي بن على غريفى بحرانى 58

صحة الاصول الاربعة ، محسن بن محمّد رفيع رشتى اصفهانى 59

صحيفة (اهل) الصفا في ذكر اهل الاجتباء و الاصطفاء ، محمّد بن عبد النبي اخبارى نيشابورى ، سيل 322

صفائح الابريز في شرح الوجيز ، امجد حسين بن منور على سونوى اله آبادى 60

صلة الخلف بالاتصال بالسلف ، محمّد بن محمّد بن سليمان مغربى مكى 443

الضعفاء ، ابن الغضائرى 323

الضعفاء ، محمّد بن عمر عقيلى 444

ضوابط الاسماء و اللواحق ، فخر الدين طريحي 324

ضياء الدراية فى علم الدراية ، ضياء الدين بن محمّد حسن فانى يزدى نجفى 61

طبقات الحنفية ، على بن محمّد بن عبد الصمد سخاوى شافعى 445

طبقات الحنفية ، محمود بن سليمان كفوى قسطنطينى رومى حنفى

رجوع كنيده به: كتائب اعلام الاخيار من فقهاء مذهب النعمان المختار 453

ص: 506

طبقات الرواة ، مؤلف ناشناخته

رجوع كنيد به: مشايخ الاجازة 372

طبقات الرواة ، على اصغر بن محمد شفيع چاپلقى بروجردى

رجوع كنيد به: طرائف المقال فى معرفة طبقات الرجال 325

طبقات الشافعية ، ابوبكر بن هدايت حسيني

رجوع كنيد به: اسماء الرجال 420

الطبقات فى الاسماء المفردة من اسماء العلماء و اصحاب الحديث ، حافظ ابوبكر 446

طبقات المحدثين باصبهان و الواردين عليها ، عبد الله انصارى اصفهانى 447

طرائف المقال فى معرفة طبقات الرجال ، على اصغر چاپلقى بروجردى 325

طرق روايت شيخ صفى الدين ، صفى الدين بن فخر الدين طريحي 326

طرق الشيخ الطوسى ، محمد جعفر شريعتمدار استرآبادى 327

طريق ابن بابويه ، محمد رضا بن على اكبر قمى 328

طريق رواية الشهيد الثانى ، شهيد ثانى

رجوع كنيد به: طريق رواية الصحيفة السجادية 329

طريق رواية الصحيفة السجادية ، شهيد ثانى 329

طريق رواية الصحيفة السجادية ، محمد تقى بن مقصود على مجلسى 330

طريق رواية الصحيفة السجادية ، علامه محمد باقر مجلسى 331

طريق رواية كتاب من لا يحضره الفقيه ، علامه محمد باقر مجلسى 332

طريق الهداية الى علم الدراية ، محمد بن عبد الكريم تبريزى 62

عدة الخلف فى عدة السلف ، على بن شير على بروجردى جالبردى سهورى 333

عدة الرجال ، محسن بن حسن اعرجى كاظمى 334

عدیمة النظیر فی احوال ابی بصیر ، مهدی بن حسن موسوی خوانساری

رجوع کنید به: تحقیق احوال ابی بصیر ، رساله فی ...163

علم الحدیث ، محمد جعفر جعفری گیلانی لنگرودی 63

عمده المقال فی تحقیق احوال الرجال ، سید مجاهد 335

عمده المقال فی علمی الداریة و الرجال ، ابوطالب بن ابی تراب حسینی مجتهد قاننی

رجوع کنید به: الفوائد الغروية 66

العندیل فی تمییز الصحیح من العلیل ، محمد حسین بن هبة الله رضوی کاشانی 336

العوائد القروية فی شرح الفوائد الغروية ، آتی بیرجندی 64

غایة الآمال فی استعلام احوال الرجال ، علی شریعتمدار استرآبادی 337

غایة المرام فی رجال البخاری الی سید الانام ، محمد بن داود بازلی 448

فائدة رجالية ، حسن بن محمد علی مدرس یزدی 338

فائق المقال فی علم الحدیث و الرجال ، احمد بن عبد الرضا بصری خراسانی 339

فتح الباقي بشرح الفية العراقي ، زکریا بن محمد انصاری شافعی 119

ص: 507

فتح المغيـث بشرح الفية الحديث ، محمـد بن عبد الرحمن سخاوى مصرى شافعى 120

فتوى فى مصطلح الحديث ، عبد العظيم بن عبد القوى منذرى مناوى 121

فرائد الفوائد ، جعفر بن محمـد حسينى سبزوارى 340

فضائل الصحابة ، مؤلف ناشناخته 341

الفوائد الرجالية ، عبد النبى بن على مدنى كاظمى

رجوع كنيد به: تكملة نقد الرجال 243

الفوائد الرجالية ، حر عاملى 342

الفوائد الرجالية ، مؤلف ناشناخته 343

الفوائد الرجالية ، مؤلف ناشناخته 344

الفوائد الرجالية ، ابوالهدى كلباسى 345

الفوائد الرجالية ، اسماعيل بن محمـد حسين خواجهيى مازندراني 346

الفوائد الرجالية ، حسن بن زين الدين عاملى، صاحب معالم 347

الفوائد الرجالية ، مير حسيناي قزويني

رجوع كنيد به: الرجال 272

الفوائد الرجالية ، محمـد بن محمـد باقر قائنى خراسانى 348

الفوائد الرجالية ، مهدي كجورى مازندراني شيرازى 349

الفوائد الرجالية ، مؤلف ناشناخته 350

الفوائد الرجالية ، وحيد بهبهانى

رجوع كنيد به: تعليقة منهج المقال 238

الفوائد الرجالية ، سيد بحر العلوم

رجوع كنيد به: رجال بحر العلوم 287

الفوائد الرجالية ، على بن خليل رازى تهرانى

رجوع كنيد به: سبل الهداية فى علم الدراية 53

الفوائد الطوسية و الدروس الرجالية ، آيتى بيرجندى 65

الفوائد الغروية ، ابوطالب بن ابى تراب حسيني مجتهد قائنى 66

الفوائد الغروية ، ابوطالب بن ابى تراب حسيني مجتهد قائنى 351

الفوائد فى تحقيق مشتركات الرجال ، محمّد على بن احمد استرآبادى 352

فوائد فى الدراية ، شهيد ثانى 67

الفوائد الكاشفة ، محمّد حسين بن على اصغر قاضى طباطبايى تبريزى 353

الفوائد الكاظمية ، آيتى بيرجندى 68

فوايد متفرقة در درايه ، مؤلف ناشناخته 69

فوائد متفرقة فقهى و رجالى ، اسماعيل موسوى بهبهانى 354

الفوائد و الزوائد ، شهيد ثانى

رجوع كنيد به: حاشية خلاصة الاقوال فى علم الرجال 263

فهرس الرجال ، مؤلف ناشناخته 355

فهرس الكنى و الالقاب ، عبد الستار اسلامى 356

الفهرست ، محمّد باقر بن محمّد على اخبارى 357

الفهرست ، شيخ طوسى 358

فهرست اسماء روات و فقها ، مؤلف ناشناخته 359

فهرست اسماء علماء الشيعة و مصنفيهم ، على بن عبيد الله بن بابويه رازى 360

فهرست الاعاظم ، احمد شبيرى زنجانى

رجوع كنيد به: فهرست پنج اثر رجالى 361

فهرست پنج اثر رجالی ، احمد شبیری زنجانی 361

فهرست رجال الكشي ، علي بن محمد نوري ايلكايي 362

فهرست رجال مسند كتاب من لا يحضره الفقيه ، محمد قاسم اردستاني 363

فهرست المصنفين ، مؤلف ناشناخته 364

الفیوضات اللامعة فی حال الكتب الاربعة ، محمد باقر بن رضا زند کرمانی 70

القواميس فی الرجال و الدراية ، فاضل دربندی 71

قول الحسن بن سهل بن السمح فی الاخبار التي يخبر بها كثيرون ، حسن بن سهل بن سمح بن غالب ، ابن السمح 122

القول السديد فی اتصال الاسانيد ، احمد بن علي منيني دمشقي حنفي 449

الكاشف ، محمد بن احمد ذهبي ، شمس الدين 450

الکامل فی الضعفاء ، عبد الله بن عدی جرجانی 451

كتاب الكنى المختصر من تهذيب الكمال ، مؤلف ناشناخته 452

کتاب اعلام الاخبار من فقهاء مذهب النعمان المختار ، محمود بن سليمان كفوي قسطنطيني رومي حنفي 453

كشف الحثيث عن رمى بوضع الحديث ، سبط ابن عجمي 454

الكفاية فی علم الدراية ، ابوطالب بن ابی القاسم موسوی زنجانی 72

الكفاية فی علم الدراية ، عبد الله بن صالح سماهيجي بحرانی 73

الكلام الوجيز فی تمرين المستجيز ، عبد الله بن ابوالقاسم بحرانی بلادی 74

الكليات الرجالية ، عبد الله بن محمد رضا شبر حسيني كاظميني

رجوع كنيد به: دراية الحديث 26

الکمال فی معرفة الرجال ، عبد الغني بن عبد الواحد بن علي مقدسي جماعيلي 455

الکنى ، محمد بن احمد بن عثمان ذهبي

رجوع كنيد به: المكتني فی سرد الكنى 473

لب اللباب فى تحرير الانساب ، سيوطى 456

لب اللباب فى الدراية و علم الرجال ، محمّد جعفر شريعتمدار استرآبادى 75

لب اللباب فى مناقب الاصحاب ، محمّد هندی حنفى 457

لزوم نقد مشيخة الصدوق فى الفقيه و الشيخ فى التهذيب ، كلباسى 365

لسان الميزان ، ابن حجر عسقلانى 458

مبدأ الآمال فى قواعد علوم الحديث و الدراية و الرجال ، على بن محمّد جعفر شريعتمدار استرآبادى 76

المبدأ و المال ، على بن محمّد جعفر شريعتمدار استرآبادى 366

المتفق و المفترق ، خطيب بغدادى 459

المجروحين من المحدثين و الضعفاء و المتروكين ، ابن حبان 460

مجمع الرجال فى معرفة احوال الرجال ، عنایت اللّه قهپايى نجفى 367

المحدث الفاصل بين الراوى و الواعى ، حسن بن عبد الرحمن رامهرمزي 123

مختصر اسد الغابة ، محمّد بن محمّد كاشغرى شافعى 461

ص: 509

مختصر تهذيب الكمال في معرفة الرجال ، مؤلف ناشناخته 462

مختصر رسالة في احوال الاخبار ، قطب الدين راوندى 77

مختصر في اصول الحديث ، حسين بن محمد عبدالله طيبى 124

المختصر في الدراية ، مهدي بن على غريفى بحراني 78

مختصر المقال في معرفة الرجال ، محمد بن على اوالى بحراني 368

مختلف الرجال ، محمد بن محمد باقر قاننى خراسانى 369

مرآة المراد في صفات الاوتاد (في تحقيق شبهات رجال الاسناد) ، مولى آقا خوينى قروينى 370

المستطرفات في الالقاب و الانساب ، حسين بن رضا حسيني بروجردى 371

المستفاد من مبهمات المتن والاسناد ، ابن العراقى 463

مشايخ الاجازة ، مؤلف ناشناخته 372

مشايخ الشيعة ، يحيى بن حسين بن عشيره يزدى 373

المشتمه من الاسماء و الانساب ، محمد بن احمد بن عثمان ذهبى 464

المشتركات ، 374

مشتركات الرجال ، محمد امين بن محمد على كاظمى

رجوع كنيده: هداية المحدثين الى طريقة المحمدين 418

مشتركات الرجال ، فخر الدين طريحي

رجوع كنيده: جامع المقال في ما يتعلق باحوال الحديث و الرجال 19

مشجر الرجال الثقات ، شيخ بهايى 375

مشجرات ، مؤلف ناشناخته 376

المشيخة ، شهيد ثانى

رجوع كنيده: طريق رواية الصحيفة السجادية 329

المشيخة ، مؤلف ناشناخته 377

المشيخة ، ابن جماعة 465

مشيخة ابن شهر آشوب ، علامه اميني 378

المشيخة البغدادية ، احمد بن محمد سلفى اصفهاني 466

مشيخة التلعكبرى ، كمال الدين بن حيدر حسيني عاملى 379

مشيخه تهذيب الاحكام ، شيخ طوسى 380

مشيخة دانيال بن منكلى بن صرفا الكركى ، محمد بن محمد گنجى 467

المشيخة الفخرية ، على بن عبد الواحد مقدسى حنبلى ، ابن البخارى

رجوع كنيده به: اسنى المقاصد واعذب الموارد 425

المشيخة المرتبة ، محمد حسين بن على اصغر قاضى طباطبايى تبريزى 381

مصطلحات علم الحديث ، محمد بن عبد الله خطيب تبريزى 125

مصنفى المقال فى مصنفى علم الرجال ، آقا بزرگ تهرانى 382

المطالب الرجالية التى تتوقف عليها المطالب الاستدلالية ، مؤلف ناشناخته 383

ص: 510

مطلع البدور و مجمع البحور ، احمد بن صالح ابى رجال يمانى زيدى 384

مطلع الشمسين فى فضل حمزة و جعفر ذى الجناحين ، محمّد باقر بهارى همدانى

رجوع كنيد به: الروضة الجعفرية 306

مظاهر الآثار ، محمّد حسن شريعتمدار استرآبادى 385

معالم العلماء ، محمّد بن على بن شهر آشوب سروى مازندرانى 386

معجم الشيوخ ، عبد الكريم بن محمّد سمعانى مروزي شافعى

رجوع كنيد به: المنتخب 474

معجم الصحابة ، عبد الباقي بن قانع بن مرزوق بغدادى 387

المعجم فى ثبت اسامى المحدثين ، عبد الله هروى ، ابوالفضل 468

المعجم المشتمل على اسماء شيوخ الائمة النبلى ، ابن عساكر 469

معراج اهل الكمال الى معرفة الرجال ، سليمان بن عبد الله ماحوزى بحرانى 388

معرفة انواع علم الحديث ، ابن صلاح 126

معرفة الرجال ، يحيى بن معين بن عون بن زياد بغدادى 470

معرفة الصحابة ، احمد بن عبد الله اصفهانى ، ابونعيم 471

معرفة علوم الحديث ، حاكم نيشابورى 79

معرفة مشايخ الشيعة ، يحيى بن حسين بن عشيّره يزدى

رجوع كنيد به: مشايخ الشيعة 373

معرفة الناقلين ، محمّد بن عمر كشى 389

معين النبىه فى رجال من لايحضره الفقيه ، ياسين بلادى بحرانى 390

المغنى فى الضعفاء ، محمّد بن احمد ذهبى 472

المغيث من مختلف الحديث ، بخشى از ، محمود بن طاهر سجزى 127

المقال في معرفة الرجال ، محمّد بن علي اوالى بحراني 391

مقباس الهداية في علم الدراية ، عبد الله بن محمّد حسن مامقاني 80

مقدمات الرجال ، صفر لاهيجي فزويني 392

مقدمة ابن صلاح ، ابن صلاح

رجوع كنيده: معرفة انواع علم الحديث 126

المقنعة الانيسة و المغنية النفيسة ، احمد بن عبد الرضا بصري خراساني 81

المكتنى في سرد الكنى ، محمّد بن احمد ذهبي 473

ملخص اسرار اليقين في شرح دراية المتقين ، مؤلف ناشاخته 82

ملخص المقال في احوال الرجال ، عبد الله بن محمّد رضا شبر 393

ملخص المقال في تحقيق احوال الرجال ، ابراهيم بن حسين دنبلى خويى 394

ملخص المقال في الدراية و الرجال ، محمّد بن محمود عصار لواساني 83

منبع الاحكام ، محمّد بن سليمان تنكابنى ، صاحب قصص العلماء 84

المنتخب ، عبد الكريم بن محمّد بن منصور سمعاني مروزي شافعي 474

منتقى الآمال في قواعد علم الرجال ، على شريعتمدار استرآبادى 85

ص: 511

منتهى الدراية ، محمّد باقر زاهد مهاجرانى همدانى

رجوع كنيده: الدراية فى علم الرواية 30

منتهى المقال ، محمّد بن اسماعيل بن عبد الجبار حائرى 395

منظومه در اصحاب اجماع ، سيد بحر العلوم

رجوع كنيده: ارجوزة فى اصحاب الاجماع 137

منظومة فى الدراية ، محمّد بن سليمان تنكابنى ، صاحب قصص العلماء

رجوع كنيده: منبع الاحكام 84

منظومة فى الدراية ، حبيب الله بن على مدد شريف كاشانى

رجوع كنيده: الدرّة الفاخرة 33

منظومة فى الرجال ، احمد بن محمّد بن على عطار بغدادى

رجوع كنيده: ارجوزة فى الرجال و شرحها 139

منظومة فى الرجال ، عبد الله بن صالح سماهيجى بحرانى

رجوع كنيده: تحفة الرجال و زبدة الزبدة فى المقال 162

منظومة فى الرجال ، محمّد بن عبد الله بحرانى 396

منظومة فى الرجال ، مؤلف ناشناخته 397

المنهج اللطيف فى احوال الرجال ، حسين بن عبد على بن محمّد بن زعل 398

منهج المقال فى تحقيق احوال الرجال ، محمّد بن على حسيني استرآبادى 399

المنهل الروى فى مختصر علوم الحديث النبوى ، محمّد بن ابراهيم شافعى 128

موتقات رجال الطوسى ، مؤلف ناشناخته 400

موجز المقال فى علم الدراية ، عبد الرحيم بن عبد الحسين حائرى تهرانى 86

الناسخ و المنسوخ فى الحديث ، ابن جوزى

رجوع كنيدي به: اخبار اهل الرسوخ 100

نبذة الرجال ، حر عاملي

رجوع كنيدي به: الرجال 276

نبذة من المباحث الرجالية ، مؤلف ناشناخته 401

نتيجة المقال في علم الدراية و الرجال ، شيخ كبير 402

نخبة البشر ، محمّد كاظم جزائري 403

نخبة الفكر ، ابن حجر عسقلاني 129

نخبة المقال في علم الرجال ، حسين بن رضا حسيني بروجردي 404

نزهة الالباب في الالقب ، ابن حجر عسقلاني 475

نزهة النظر في توضيح نخبة الفكر ، ابن حجر عسقلاني 130

نضد الايضاح في ترتيب ايضاح الاشتباه ، محمّد بن فيض كاشاني ، علم الهدى 405

نظام الاقوال في معرفة الرجال ، محمّد بن كمال الدين قرشي ساوجي 406

نظرة النقيب ، علامه اميني

رجوع كنيدي به: مشيخة ابن شهر آشوب 378

نظم نخبة الفكر ، محمّد حسين بن علي قزليجي 131

نظم وجيزه شيخ بهايي ، عبد الرحيم بن عبد الحسين حائري تهراني

رجوع كنيدي به: موجز المقال في علم الدراية 86

نقاوة الاصابة ، كلانتر تهراني 407

ص: 512

تقد الرجال ، مصطفى بن حسين نقرشى حسيني 408

النكت الوفية بما في شرح الالفية ، ابراهيم بن عمر بقاعى شافعي 132

نهاية الآمال في ترتيب خلاصة الاقوال ، على بن حيدر على منعل قمي 409

نهاية الآمال في كيفية الرجوع الى علم الرجال ، محمد تقى هروى اصفهاني 410

نهاية الدراية في شرح الوجيزة ، حسن بن هادي صدر كاظميني 87

نهاية الدراية في شرح الوجيزة ، محمد بن عنایت احمد كشميري 88

النهاية في علم الدراية ، محمد باقر بن مرتضى طباطبائي يزدي 89

نهاية المقال في احوال الرجال ، راحت حسين كوپالپوري هندي 411

الوجيزة ، محمد بن على حسيني استرآبادي

رجوع كنيد به: توضيح المقال 252

الوجيزة ، علامه محمد باقر مجلسي 412

الوجيزة ، محمد جعفر شريعتمدار استرآبادي

رجوع كنيد به: الايجاز 9

وجيزه ، مؤلف ناشناخته 413

وجيزه ، مؤلف ناشناخته 90

وجيزة تنقيح المقال في عدة من الرجال ، محمد باقر بهاري همداني 414

الوجيزة في تشخيص احوال الروات ، مؤلف ناشناخته 415

الوجيزة في الدراية ، ابوالحسن بن حسين يزدي 91

الوجيزة في الدراية ، شيخ بهايي 92

الوجيزة في الدراية ، مولى آقا خويني قزويني 93

وجيزة في الدراية و الرجال ، محمد حسين بن محمد حسن همداني کرمانشاهی 416

الوجيزة فى الدراية و الفوائد الرجالية ، عبد الرزاق قزوينى حائرى همدانى 94

الوجيزة فى عثمان بن عيسى الرواسى ، محمّد باقر بهارى همدانى 417

الوجيزة فى علم دراية الحديث (منظومه) ، حسين كاشانى حائرى لاجوردى 95

الوجيزة فى كليات الرجال ، ابوالحسن بن حسين يزدى

رجوع كنيده: الوجيزة فى الدراية 91

وجيزة المقال فى الرجال ، آيتى بيرجندى

رجوع كنيده: الفوائد الكاظمية 68

وصول الاخير الى اصول الاخبار ، حسين بن عبد الصمد حائرى عاملى 96

الهداية الى علوم الدراية ، ابن جزرى

رجوع كنيده: دراية الحديث 114

هداية المحدثين الى طريقة المحمدين ، محمّد امين بن محمّد على كاظمى 418

هدية المحدثين ، على اكبر بن غلام على خراسانى ، مروج الاسلام 97

هدية المحصلين ، على اكبر بن غلام على خراسانى ، مروج الاسلام

رجوع كنيده: هدية المحدثين 97

ص: 513

(مؤلفان و مترجمان)

آقا بن عابد بن زاهد شیروانی (فاضل دربندی) (م 1285ق)

القوامیس فی الرجال و الدراية 71

ابراهیم بن حسین دنبلی خوبی ، شهید (م 1325ق)

ملخص المقال فی تحقیق احوال الرجال 394

ابراهیم بن خلیفه (ابن عذاقه) (زنده در 1003ق)

الرجال 273

ابراهیم بن عمر بن حسن بقاعی شافعی ، برهان الدین (م 885ق)

النکت الوفیة بما فی شرح الالفیة 132

ابراهیم بن محمّد بن خلیل طرابلسی حلبی (سبط ابن عجمی) (م 841ق)

الاغتباط بمن رمی بالاختلاط 426

كشف الحثیث عن رمی بوضع الحدیث 454

ابوبکر بن عبد الغنی بن ابی بکر بن شجاع حنبلی بغدادی (ابن نقطه) (م 629ق)

اکمال الاکمال (الاستدراک) 427

ابوبکر بن هدایت حسینی (م 1014ق)

اسماء الرجال (طبقات الشافعیة) 420

ابوتراب بن محمّد موسوی اصفهانی (قرن 13ق)

الاصول الاربعمائة 5

ابوالحسن بن حسین بن نقی گیلانی (قرن 14ق)

سبب اختلاف اخبار 52

ابوالحسن بن حسين يزدى (م 1244ق)

الوجيزة في الدراية (الوجيزة في كليات الرجال) 91

ابوالحسن بن محمد طاهر فتونى شريف عاملى سپاهانى غروى (م 1138ق)

تنزيه القميين 250

ابوالحسن حسينى يزدى (قرن 13ق)

ترجمة تلخيص المقال (ترجمة رجال وسيط) 232

ابوطالب بن ابى تراب حسينى مجتهد قاننى (م 1293ق)

الفوائد الغروية (عمدة المقال فى علمى الدراية و الرجال) 66

الفوائد الغروية 351

ابوطالب بن ابى القاسم موسى زنجانى (م 1329ق)

الكفاية فى علم الدراية 72

ابوالفضل بن ابوالقاسم كلانتر نورى تهرانى ، حاج ميرزا (م 1316ق)

تميمة الحديث فى علم الدراية 16

ص: 515

ابوالقاسم بن محمّد بن احمد نراقى ، نجم الدين (م 1319ق)

شعب المقال فى درجات الرجال 321

ابوالمعالى كلباسى (م 1315ق)

اصحاب الاجماع ، رسالة فى ... 148

ترجمة ابن الغضائرى 188

ترجمة ابى بكر الحضرمى 189

ترجمة ابى داود 190

ترجمة احمد بن الحسين 191

ترجمة احمد بن محمّد 192

ترجمة حسين بن عبد الله 198

ترجمة حسين بن محمّد 199

ترجمة حفص بن غياث و سليمان بن داود و قاسم بن محمّد 200

ترجمة حماد بن عثمان 201

ترجمة عبد الله بن محمّد 206

ترجمة على بن الحكم 207

ترجمة على بن السندى 208

ترجمة على بن محمّد 209

ترجمة محمّد بن ابى عمير 211

ترجمة محمّد بن الحسن 217

ترجمة محمّد بن زياد 219

ترجمة محمد بن سنان 221

ترجمة محمد بن عبدالله 223

ترجمة محمد بن الفضيل 225

ترجمة محمد بن قيس 227

ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن ميسرة 228

ترجمة النجاشي 231

تزكية الراوة من اهل الرجال 235

تشریح الثقة فی الرجال ، رسالة فی ... 237

رسالة فی تصحيح الحديث بتصحيح الغير 296

الرسائل الرجالية 301

لزوم نقد مشيخة الصدوق فی الفقيه و الشيخ فی التهذيب 365

ابوالهدى كلباسى (م 1356ق)

الدر الثمين فی جملة من المصنفات والمصنفين 23

رسالة حول كتاب قرب الاسناد 34

سماء المقال فی تحقيق علم الرجال 313

الفوائد الرجالية 345

احمد بن حسين واسطى بغدادى ، ابوالحسين (ابن الغضائرى) (قرن 5ق)

الضعفاء (رجال ابن الغضائرى) 323

احمد بن صالح ابى رجال يمانى زيدى ، قاضى (م 1092ق)

مطلع البدور و مجمع البحور 384

احمد بن عبد الله بن احمد اصفهانى ، ابونعيم (م 430ق)

احمد بن عبد الرحيم بن حسين عراقى مصرى شافعى ، ابوزرعه (ابن العراقى) (م 826ق)

المستفاد من مبهمات المتن والاسناد 463

احمد بن عبد الرضا بصرى خراسانى ، مهذب الدين (قرن 11ق)

رسالة فى علم اصول الحديث 47

فائق المقال فى علم الحديث و الرجال 339

المقنعة الانيسة و المغنية النفيسة 81

ص: 516

احمد بن على بن احمد بن عباس نجاشى (م 450ق)

رجال النجاشى 292

احمد بن على بن ثابت ، خطيب بغدادى ، ابوبكر (م 463ق)

الاسماء المبهمة فى الانباء المحكمة 424

المتفق و المفترق 459

احمد بن على بن عمر منينى دمشقى حنفى ، شهاب الدين (م 1172ق)

القول السديد فى اتصال الاسانيد 449

احمد بن على بن محمّد عسقلانى ، شهاب الدين (ابن حجر عسقلانى) (م 852)

تقريب التهذيب 432

رسالة فى مصطلحات اهل الحديث 115

لسان الميزان 458

نخبة الفكر 129

نزهة الالباب فى الالقاب 475

نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر (شرح نخبة الفكر) 130

احمد بن محمّد بن احمد سلفى اصفهانى ، ابوطاهر (م 576ق)

المشيخة البغدادية 466

احمد بن محمّد بن خالد برقى ، ابوجعفر (م 280ق)

رجال البرقى 288

احمد بن محمّد بن على عطار بغدادى (م 1215ق)

ارجوزة فى الرجال و شرحها (منظومة فى الرجال) 139

احمد بن محمّد بن محمّد زرارى شيبانى ، ابوغالب (م 368ق)

آل اعين (رسالة ابى غالب الزرارى) 133

احمد بن محمّد كوفى ، ابوالعباس (ابن عقده) (م 333ق)

رجال ابن عقده 286

احمد بن محمّد مفيد هزار جريبى (قرن 13ق)

جواهر الكلمات فيما يتعلق باحوال الرواة 20

احمد بن مصطفى بن احمد (مولى آقا خونى قزوینى) (م 1307ق)

مرآة المراد فى صفات الاوتاد (فى تحقيق شبهات رجال الاسناد) 370

الوجيزة فى الدراية 93

احمد بن هارون بن روح براعى برزنجى ، حافظ ابوبكر (قرن 7ق)

الطبقات فى الاسماء المفردة من اسماء العلماء و اصحاب الحديث 446

احمد شيبورى زنجانى ، سيد (م 1393ق)

فهرست پنج اثر رجالى (فهرست الاعاظم) 361

احمد عجمى ، شيخ

ذيل لب اللباب 439

اسماعيل بن عمر بن كثير ، ابوالفداء (م 774ق)

اختصار علوم الحديث (تلخيص مقدمة ابن صلاح) 101

اسماعيل بن محمّد بن بردس بعلبكي حنبلى ، ابوالفداء (م 786ق)

بغية الاريب فى اختصار التهذيب 428

اسماعيل بن محمّد حسين خواجويى اصفهانى مازندرانى (م 1173ق)

ابن الغضائرى ، رسالة... 134

الفوائد الرجالية 346

اسماعیل موسوی بهبهانی ، سید (م 1295ق)

فوائد متفرقه فقهی و رجالی 354

ص: 517

امجد حسين بن منور على سونوى اله آبادى ، سيد (قرن 13ق)

صفائح الابريز فى شرح الوجيز60

جعفر بن حسن هذلى ، نجم الدين ابوالقاسم (محقق حلى) (676ق)

تلخيص الفهرست للطوسى 245

جعفر بن حسين خوانسارى ، سيد ابوالقاسم (جد صاحب روضات) (م 1158ق)

حاشية جامع المقال للطريحي 22

جعفر بن محمد حسيني سيزوارى (قرن 13ق)

فرائد الفوائد 340

حبيب الله بن على مدد شريف كاشانى (م 1340ق)

الدرة الفاخرة (منظومة فى الدراية) 33

حسن بن زين الدين عاملى ، ابو منصور (صاحب معالم) (م 1011ق)

اصحاب الاجماع 147

التحرير الطاوسى 161

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 181

الفوائد الرجالية 347

حسن بن سهل بن سمح بن غالب ، ابو على (ابن السمح) (م 418ق)

قول الحسن بن سهل بن السمح فى الاخبار التى يخبر بها كثيرون 122

حسن بن عباس بن محمد على بلاغى نجفى كربلايى (قرن 12ق)

تنقيح المقال فى كيفية طريق الاستدلال 17

حسن بن عبد الرحمن بن خالد رامهرمزى ، قاضى ابو محمد (م 360ق)

المحدث الفاصل بين الراوى و الواعى 123

حسن بن على بن داود حلى ، تقى الدين (قرن 8ق)

رجال ابن داود 285

حسن بن محمد بن على بحراني دمستاني (قرن 12ق)

انتخاب الجيد من تنبيهات السيد 152

حسن بن محمد شريف يزدى (شاگرد وحيد بهبهانى) (زنده در 1233ق)

انوار البصائر ، مقدمه... (دراية الحديث، زبدة الرجال) 8

حسن بن محمد على مدرس يزدى ، سيد (قرن 13ق)

فائدة رجالية 338

حسن بن هادى صدر كاظمينى ، سيد ، ابو محمد (م 1354ق)

البيان البديع فى ابن بزيع (ترجمة محمد بن اسماعيل ، ابن بزيع) 159

نهاية الدراية فى شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائى) 87

حسن بن يوسف بن مطهر ، جمال الدين (علامه حلى) (م 726ق)

ايضاح الاشتباه فى اسماء الرواة 157

خلاصة الاقوال فى معرفة احوال الرجال 268

حسين بن ابراهيم حسيني قزويني ، مير حسينا (م 1208ق)

الرجال (الفوائد الرجالية) 272

الفوائد الرجالية 0

حسين بن ابى القاسم حسيني سلمى يزدى ، سيد (بعد از 1358ق)

الرسالة العلاجية فى علم الحديث 39

حسين بن رضا حسيني بروجردى ، سيد (م 1276ق)

المستطرفات فى الالقاب و الانساب 371

نخبة المقال فى علم الرجال (زبدة المقال) 404

حسين بن عبد الصمد حارثى عاملى ، عزالدين (پدر شيخ بهائى) (م 984ق)

وصول الاخبار الى اصول الاخبار 96

ص: 518

حسين بن عبد علي بن محمد بن زعل

المنهج اللطيف في احوال الرجال (الرسالة الرجالية) 398

حسين بن عبيد الله واسطى غضائرى ، ابو عبد الله (م 411ق)

تكملة رسالة ابى غالب الزرارى 242

حسين بن كمال الدين ابزر حسيني حلاوى (قرن 11ق)

زبدة الاقوال فى خلاصة الرجال 307

حسين بن محمد تقى نورى طبرسى ، ميرزا (م 1320ق)

تعليقات توضيح المقال 14

حسين بن محمد حسين بن محمد رضى الدين كاشانى حايرى لاجوردى (قرن 14ق)

الوجيزة فى علم دراية الحديث (منظومه) 95

حسين بن محمد حسيني ، سيد (قرن 14ق)

دراية الحديث 25

رسالة فى علم رجال 297

حسين بن محمد عبد الله طيبى (م 743ق)

مختصر فى اصول الحديث (الخلاصة فى معرفة الحديث) 124

خداوردى بن قاسم افشار (قرن 11ق)

زبدة الرجال 308

راحت حسين بن ظاهر حسين رضوى كوپالپورى هندى ، سيد (م 1376ق)

نهاية المقال فى احوال الرجال 411

ريحان الله بن جعفر كشفى بروجردى ، سيد (م 1328ق)

اكمال منتهى المقال 151

زكريا بن محمد انصاري شافعي ، شيخ الاسلام ابو يحيى (م926ق)

فتح الباقي بشرح الفية العراقي (شرح التبصرة و التذكرة، شرح الفية العراقي)119

زين الدين بن علي بن احمد شامي عاملي (شهيد ثاني) (م965ق)

بداية الدراية10

حاشية خلاصة الاقوال في علم الرجال (الفوائد و الزوائد)263

الرعاية في شرح بداية الدراية (شرح بداية الدراية)50

طريق رواية الصحيفة السجادية (طريق رواية الشهيد الثاني، المشيخة)329

فوائد في الدراية67

سعيد بن هبة الله راوندي ، ابو حسين (قطب الدين) (م573ق)

تحرير بيان الاخبار التي في اول الاستبصار (شرح مقدمه استبصار)11

رسالة في احوال الاخبار40

مختصر رسالة في احوال الاخبار77

سليمان بن عبد الله ماحوزي بحراني (م1121ق)

بلغه المحدثين158

تعيين محمد بن سنان240

معراج اهل الكمال الى معرفة الرجال388

شهاب الدين مرعشي نجفي ، آية الله

رسالة في دراية الحديث43

صفر لاهيجي قزويني ، ملا (قرن 13ق)

سؤال و جواب در فقه و رجال316

مقدمات الرجال (رجال ملا صفر على لاهيجي)392

صفى الدين بن فخر الدين طريحي (بعد از 1100)

طرق روايت شيخ صفى الدين 326

ضياء الدين بن محمد حسن بن حسين فانى حسيني يزدى نجفى ، سيد ، علامه (م 1419ق)

ضياء الدراية فى علم الدراية 61

ص: 519

طه بن محمّد بن فتوح بيقونى (م 1080)

البيقونية فى مصطلح الحديث 106

عبد الله بن ابوالقاسم موسى بحرانى بلادى (م 1372ق)

الكلام الوجيز فى تمرين المستجيز 74

عبد الله بن صالح سماهيجى بحرانى (م 1135ق)

تحفة الرجال وزبدة الزبدة فى المقال (منظومة فى الرجال) 162

الكفاية فى علم الدراية 73

عبد الله بن عدى بن محمّد جرجانى ، ابواحمد ، ابن عدى (م 365ق)

الكامل فى الضعفاء 451

عبد الله بن محمّد بن جعفر بن حيان انصارى اصفهانى ، ابومحمّد ، ابى الشيخ (م 369ق)

طبقات المحدثين باصبهان و الواردين عليها 447

عبد الله بن محمّد حسن مامقانى (م 1351ق)

مقباس الهداية فى علم الدراية 80

عبد الله بن محمّد رضا شبر حسيني كاظميني (م 1242ق)

جامع المقال فى معرفة الرواة و الرجال 259

دراية الحديث (الكليات الرجالية) 26

ملخص المقال فى احوال الرجال 393

عبد الله هروى ، ابوالفضل (زنده در 438ق)

المعجم فى ثبت اسامى المحدثين 468

عبد الباقي بن قانع بن مرزوق بغدادى ، ابوالحسين (م 351ق)

معجم الصحابة 387

عبد الحسين امينى تبريزى (علامه امينى) (م 1390ق)

رسالة فى علم الدراية 48

مشيخه ابن شهر آشوب (نظرة النقيب) 378

عبد الحق بن سيف الدين ترك دهلوى بخارى ، ابوالمجد (م 1052ق)

اصول الحديث 103

عبد الرحمن بن ابى بكر خضيرى سيوطى شافعى ، جلال الدين (م 911ق)

اتمام الدراية لقراء النقابة 99

تدريب الراوى فى شرح تقريب النواوى 107

لب اللباب فى تحرير الانساب 456

عبد الرحمن بن على حنبلى ، ابن جوزى ، ابوالفرج (م 597ق)

آفة اصحاب الحديث 98

اخبار اهل الرسوخ (الناسخ و المنسوخ فى الحديث) 100

اسماء الضعفاء و الواضعين 423

عبد الرحيم بن حسين عراقى ، زين الدين (م 806ق)

الفية العراقية (التبصرة و التذكرة) 105

عبد الرحيم بن عبد الحسين حائرى تهرانى (قرن 14ق)

موجز المقال فى علم الدراية (نظم و جيزه شيخ بهائى) 86

عبد الرزاق بن على رضا قزوينى اصفهانى حائرى همدانى ، واعظ ، محدث (م 1383ق)

الوجيزة فى الدراية و الفوائد الرجالية 94

عبد الستار اسلامى (قرن 15ق)

فهرس الكنى و الالقاب 356

عبد العظیم بن عبد القوی بن سلامه منذری مناوی ، حافظ زکی الدین ابو محمد (م 656ق)

فتوی فی مصطلح الحدیث 121

ص: 520

عبد الغفور بن عبد النبي بن عبد الغفور انصاري لارى (زنده در 1212ق)

تلخيص الفهرست للطوسي 246

عبد الغنى بن عبد الواحد بن على مقدسى جماعيلى ، تقى الدين (م 600ق)

الكمال فى معرفة الرجال 455

عبد الكريم بن محمّد بن منصور سمعانى مروزي شافعى (م 562ق)

المنتخب (معجم الشيوخ) 474

عبد اللطيف بن على بن احمد بن ابى جامع حارثى عاملى (قرن 11ق)

رجال الشيخ عبد اللطيف 289

عبد المجيد گروسى طباطبايى همدانى ، سيد (م 1319ق)

دراية الحديث 29

عبد المحسن بن محمّد بن مبارك لوعى (قرن 13ق)

زبدة المقال فى بيان احوال الثقات 309

عبد النبي بن سعد جزايرى غروى حائرى (م 1021ق)

حاوى الاقوال فى معرفة الرجال (رجال عبد النبي جزايرى) 267

عبد النبي بن على بن احمد مدنى كاظمى (م 1256ق)

تكملة نقد الرجال (رجال عبد النبي الكاظمى، الفوائد الرجالية) 243

عبد النبي بن مفيد بن حسن شيرازى بحراني (قرن 12ق)

شرح الوجيزة فى الدراية 57

عثمان بن عبد الرحمن شهرزورى شافعى ، تقى الدين (ابن صلاح) (م 643)

معرفة انواع علم الحديث (مقدمة ابن صلاح) 126

على اصغر بن محمّد شفيع چاپلقى بروجردى (م 1313ق)

طرائف المقال فى معرفة طبقات الرجال (طبقات الرواة) 325

على اكبر بن غلام على خراسانى ، مروج الاسلام (قرن 14ق)

هدية المحدثين (هدية المحصلين) 97

على بن حسن بن دمشقى شافعى ، ابوالقاسم (ابن عساكر) (م 571ق)

المعجم المشتمل على اسماء شيوخ الائمة النبلى 469

على بن حسين خاقانى نجفى ، شيخ (م 1334ق)

شرح تعليقة البهبهانى على المنهج المقال (رجال الخاقانى) 318

على بن حيدر على منعل قمى ، نورالدين (قرن 10ق)

تذكرة مشايخ قم (رجال قم) 167

نهاية الآمال فى ترتيب خلاصة الاقوال 409

على بن خليل بن ابراهيم رازى تهرانى (م 1296ق)

الحاشية على التعليقة البهبهانية (شرح الفوائد الرجالية للبهبهانى، شرح تعليقة منهج الرجال) 264

سبل الهداية فى علم الدراية (الفوائد الرجالية) 53

الفوائد الرجالية 0

على بن شير على بروجردى جالبردى سهورى ، شيخ (م 1328ق)

عدة الخلف فى عدة السلف 333

على بن عبد الواحد مقدسى حنبلى ، ابن البخارى (م 690ق)

اسنى المقاصد واعذب الموارد (المشيخة الفخرية) 425

ص: 521

علی بن عبید اللہ بن بابویہ رازی ، منتجب الدین (م 585ق)

فہرست اسماء علماء الشیعة و مصنفیہم 360

علی بن قربان علی کنی طہرانی ، ملا (م 1306ق)

توضیح المقال فی علم الدراية و الرجال 18

علی بن محمد بن عبد الصمد سخاوی شافعی ، ابوالحسن (م 643ق)

طبقات الحنفیة 445

علی بن محمد بن علی رضوی تبریزی نجفی ، سید داماد (م 1336ق)

رسالة فی الدراية و الرجال 44

علی بن محمد جعفر شریعتمدار استر آبادی (م 1315ق)

رموز الاقوال و كنوز بروز اقوال الرجال 303

غایة الآمال فی استعلام احوال الرجال 337

مبدأ الآمال فی قواعد علوم الحديث و الدراية و الرجال 76

المبدأ و المآل 366

منتقى الآمال فی قواعد علم الرجال 85

علی بن محمد حسین بن محمد علی شہرستانی (م 1344ق)

الدرة العزیزة فی شرح الوجیزة (شرح الوجیزة للشیخ البہانی) 32

علی بن محمد حسینی جرجانی ، میر سید شریف (م 816ق)

خلاصة الخلاصة (دراية الحديث، رسالة فی اصول الحديث) 112

علی بن محمد نوری ایلکایی (قرن 14ق)

فہرست رجال الکشی 362

علی بن ہبة اللہ بن علی عجلی بغدادی ، ابن ماکولا (م 475ق)

تهذيب مستمر الاوهام على ذوى المعرفة و اولى الافهام436

على محمّد بن محمّد بن دلدار على نقوى لكنهبوى (م 1312ق)

الجوهرة العزيزة فى شرح الوجيزة21

سلسلة الذهب فى شرح الوجيزة55

على نقى شريف ترشيزى (قرن 14ق)

انجاب الثقات فى فحول الروات153

عنايت الله بن شرف الدين على قهپايى نجفى ، زكى الدين (م 1127ق)

ترتيب رجال الكشى (ترتيب اختيار معرفة الرجال)174

ترتيب فهرست الشيخ الطوسى176

مجمع الرجال فى معرفة احوال الرجال367

فتاح بن اسماعيل حسينى ، سيد (قرن 14ق)

تلخيص المقال فيما له دخل فى علم الدراية والرجال15

تلخيص المقال فيما له دخل فى علم الدراية والرجال248

فخر الدين بن محمّد على طريحي رماحى نجفى (م 1087ق)

ترتيب خلاصة الاقوال172

جامع المقال فى ما يتعلق باحوال الحديث و الرجال (الدراية لمعرفة الرواى و الرواية، مشتركات الرجال)19

ضوابط الاسماء و اللواحق324

فرج الله بن محمّد بن درويش جزايرى حويزى (قرن 11ق)

ايجاز المقال فى معرفة الرجال156

قاسم بن قطلوبغا حنفى ، زين الدين (م 879ق)

حاشية على الرتبة شرح نظم النخبة110

كمال الدين بن حيدر حسينى عاملى (قرن 11ق)

مشيخة التلعكبرى 379

ص: 522

محسن بن حسن اعرجى كاظمى (م 1227ق)

عدة الرجال 334

محسن بن محمد رفيع رشتى اصفهانى (قرن 13ق)

صحة الاصول الاربعة 59

محسن بن مرتضى فيض كاشانى (م 1091ق)

اسماء الرجال المتكررة فى الاسناد 145

محمد ابراهيم بن على بن حسين كلباسى (قرن 14ق)

درر المقال فى علمى الدراية و الرجال 31

محمد اشرف بن عبد الحسيب بن احمد علوى عاملى اصفهانى (م 1145ق)

شرح مشيخة التهذيب 319

محمد امين بن محمد خليل تويسركانى (قرن 13ق)

اسند عنه ، رساله در ... 146

محمد امين بن محمد على بن فرج الله كاظمى (قرن 12ق)

حاشية هداية المحدثين الى طريقة المحمدين 266

هداية المحدثين الى طريقة المحمدين (مشاركات الرجال، شرح جامع المقال) 418

محمد باقر بن رضا زند كرمانى (قرن 14ق)

الفيوضات اللامعة فى حال الكتب الاربعة 70

محمد باقر بن محمد اكمل (وحيد بهبهانى) (م 1206ق)

ترجمة محمد بن اسماعيل 215

تعليقة منهج المقال (حاشية منهج المقال، الرجال، الفوائد الرجالية) 238

تعليقة نقد الرجال 239

محمد باقر بن محمد تقي مجلسي ، علامه (م 1110ق)

رسالة اسانيد صدوق 300

طريق رواية الصحيفة السجادية 331

طريق رواية كتاب من لا يحضره الفقيه 332

الوجيزة 412

محمد باقر بن محمد تقي موسوي شفتي اصفهاني ، حجة الاسلام (م 1260ق)

ارشاد الخبير البصير الى تحقيق الحال في ابي بصير (ترجمة ابي بصير) 140

اصحاب العدة 149

ترجمة ابان بن عثمان 185

ترجمة ابراهيم بن هاشم قمى (مختصر) 186

ترجمة ابراهيم بن هاشم القمى (مفصل) 187

ترجمة احمد بن محمد بن خالد البرقى 193

ترجمة احمد بن محمد بن عيسى الاشعري 194

ترجمة اسحاق بن عمار 196

ترجمة حسين بن خالد 197

ترجمة حماد بن عيسى 202

ترجمة سهل بن زياد 203

ترجمة شهاب بن عبد ربه 204

ترجمة عبد الحميد بن سالم العطار و ابنه 205

ترجمة عمر بن يزيد 210

ترجمة محمد بن احمد الراوى عن العمركى 213

ترجمة محمد بن اسماعيل 216

ترجمة محمد بن خالد البرقى 218

ترجمة محمد بن سنان 220

ترجمة محمد بن عبد الحميد العطار 222

ترجمة محمد بن عيسى اليقطينى 224

ترجمة محمد بن الفضيل 226

ترجمة معاوية بن شريح و معاوية بن مسرة 229

ترجمة الملقبون بما جيلويه 230

الرسائل الرجالية 302

محمد باقر بن محمد جعفر بهارى همدانى (م 1333ق)

تلخيص الرسائل الرجالية للشفى 244

رسالة فى احوال عمار بن ياسر 295

روح الجوامع (رجال الشيخ محمد باقر الهمدانى) 305

الروضة الجعفرية (مطلع الشمسين فى فضل حمزة و جعفر ذى الجناحين) 306

الوجيزة فى عثمان بن عيسى الرواسى 417

محمد باقر بن محمد حسن آيتى بيرجندى قاننى (م 1352ق)

رجال قانن 290

العوائد القروية فى شرح الفوائد الغروية 64

الفوائد الطوسية و الدروس الرجالية 65

الفوائد الكاظمية (وجيزة المقال فى الرجال) 68

محمد باقر بن محمد حسين تبريزى (قرن 12ق)

ترجمه خلاصة الاقوال فى علم الرجال 233

محمد باقر بن محمد حسين حسيني استرآبادى (مير داماد) (م 1040ق)

حاشية اختيار الرجال 261

الرواشح السماوية فى شرح الاحاديث الامامية 51

محمد باقر بن محمد على اخبارى (قرن 13ق)

الفهرست 357

محمد باقر بن مرتضى بن احمد طباطبايى يزدى (م 1298ق)

النهاية فى علم الدراية 89

محمد باقر بن مقدس زنجانى نجفى (م 1341ق)

رسالة فى وجه الحاجة الى علم الرجال 49

محمد باقر زاهد مهاجرانى همدانى (معاصر) (قرن 15ق)

الدراية فى علم الرواية (منتهى الدراية) 30

محمد بدخشانى ، ميرزا

تراجم الحفاظ 430

محمد بديع بن جلال بن على (م 1090ق)

ترتيب اسانيد فقيه 169

محمد بن ابراهيم بن جماعه شافعى ، بدر الدين (م 733ق)

المنهل الروى فى مختصر علوم الحديث النبوى 128

محمد بن ابى بكر بن عبد العزيز مصرى شافعى (ابن جماعة) (م 819ق)

المشيخة 465

محمّد بن احمد بن زين الدين احسائي (قرن 13ق)

رسالة في الدراية و الرجال 45

محمّد بن احمد بن عثمان ذهبي ، شمس الدين (م 748ق)

تذهيب تهذيب الكمال 429

الكاشف 450

ص: 524

المشتبه من الاسماء و الانساب 464

المغنى فى الضعفاء 472

المكتنى فى سرد الكنى (الكنى) 473

محمد بن اسماعيل امير صنعانى ، سيد (م 1182ق)

ارشاد النقاد الى تيسير الاجتهاد 1

محمد بن اسماعيل بن عبد الجبار حائرى ، ابو على (م 1216ق)

منتهى المقال (رجال ابى على حائرى) 395

محمد بن حبان تميمى بستى ، ابو حاتم (ابن حبان) (م 354ق)

الثقات 437

المجروحين من المحدثين و الضعفاء و المتروكين 460

محمد بن حسن بن هلال بحراني (م 1127ق)

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 183

محمد بن حسن طوسى ، شيخ الطائفة ابو جعفر (م 460ق)

اختيار معرفة الرجال (رجال كشى) 136

الرجال (الابواب) 279

الفهرست 358

مشيخه تهذيب الاحكام 380

محمد بن حسن عاملى (پسر صاحب معالم) (م 1030ق)

تزكية الراوى 236

حاشية تلخيص الاقوال 262

محمد بن حسن عاملى مشغرى (شيخ حر عاملى) (م 1104ق)

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 182

الرجال (تراجم الرجال، نبذة الرجال) 276

رسالة في معرفة الصحابة 299

الفوائد الرجالية 342

محمد بن حسين عاملي ، بهاء الدين (شيخ بهايي) (م 1030ق)

ترجمة محمد بن اسماعيل 214

مشجر الرجال الثقات (شجره رجال موثق) 375

الوجيزة في الدراية 92

محمد بن داود بن محمد بازلي كردي شافعي ، ابو عبد الله (م 925ق)

غاية المرام في رجال البخاري الى سيد الانام 448

محمد بن رافع سلامي دمشقي ، تقى الدين (قرن 9ق)

ذيل المشتبه 440

محمد بن سليمان تنكابني ، صاحب قصص العلماء (م 1302ق)

منبع الاحكام (منظومة في الدراية) 84

محمد بن صالح موسوي نجفي عاملي ، سيد صدر الدين (م 1263ق)

ترجمة محمد بن ابي عمير 212

محمد بن طاهر مقدسي ، ابوالفضل ، ابن القيسراني (م 507ق)

اسماء رجال الصحيحين (شرح رجال الصحيحين) 421

محمد بن عبد الله بن علي بن حسن بحراني (زنده در 1173ق)

السلاسل في الحاق الاواخر بالاول 311

منظومة في الرجال 396

محمّد بن عبد الله خطيب تبريزي ، ابو عبد الله (قرن 8ق)

مصطلحات علم الحديث (مقدمه مشكاة المصابيح) 125

محمّد بن عبد الله نيشابوري ، ابو عبد الله (حاكم نيشابوري) (م 405ق)

معرفة علوم الحديث (اصول علم الحديث) 79

ص: 525

محمد بن عبد الرحمن سخاوى مصرى شافعى (م 902ق)

فتح المغيـث بشرح الفية الحديث (شرح الفية العراقى) 120

محمد بن عبد الكـريم تبريزى ، مولانا ، سيد (م 1363)

طريق الهداية الى علم الدراية 62

محمد بن عبد النبى اخبارى نيشابورى ، ابو محمد (متخلص به سيل) (م 1232ق)

صحيفة (اهل) الصفا فى ذكر اهل الاجتباء و الاصطفاء 322

محمد بن على اردبيلى غروى حائرى (قرن 11 و 12)

جامع الرواة و ازاحة الاشتباهات عن الطرق و الاسناد 257

محمد بن على اوالى بحرانى (قرن 12ق)

مختصر المقال فى معرفة الرجال 368

المقال فى معرفة الرجال 391

محمد بن على بن ابى جمهور احساى (بعد از 901ق)

تحفة القاصدين فى معرفة اصطلاحات المحدثين 0

رسالة فى الدراية (تحفة القاصدين فى معرفة اصطلاحات المحدثين) 41

محمد بن على بن شهر آشوب سـروى مازندرانى (م 588ق)

معالم العلماء 386

محمد بن على تبينى عاملى (قرن 11ق)

جامع الاقوال فى علم الرجال 254

سنن الهداية فى علم الدراية 56

محمد بن على حسينى استرآبادى (م 1028ق)

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه (اسانيد كتاب من لا يحضره الفقيه) 184

تلخيص المقال فى معرفة الرجال (رجال الوسيط، تلخيص الاقوال فى تحقيق احوال الرجال) 247

توضيح المقال (الوجيزة، رجال صغير) 252

منهج المقال فى تحقيق احوال الرجال (الرجال الكبير) 399

محمد بن على شريف بغدادى (قرن 10 ق)

الرواة (ترتيب خلاصة الاقوال) 304

محمد بن على شريف لاهيجى ، بهاء الدين (م 1097 ق)

خير الرجال فى بيان احوال الرجال 269

محمد بن عمر بن عبد العزيز كشى (قرن 4 ق)

معرفة الناقلين 389

محمد بن عمر بن موسى بن حماد عقيلى ، ابوجعفر (م 322 ق)

الضعفاء 444

محمد بن عنایت احمد كشميرى (م 1235 ق)

نهاية الدراية فى شرح الوجيزة (شرح الوجيزة للشيخ البهائى) 88

محمد بن فرج الله قاضى دزفولى ، سيد (قرن 13 ق)

اساس المطالب فى الدراية و المباحث الرجالية 2

محمد بن كمال الدين حسين قرشى ساوجى ، نظام الدين (قرن 11 ق)

نظام الاقوال فى معرفة الرجال 406

محمد بن محمد باقر قائنى خراسانى (قرن 13 ق)

الفوائد الرجالية 348

مختلف الرجال 369

محمد بن محمد بن سليمان مغربى مكى (قرن 11 ق)

محمّد بن محمّد بن علي كاشغري شافعي (م 705ق)

مختصر اسد الغابة 461

محمّد بن محمّد بن محمّد بن جزري ، شمس الدين ابوالخير (ابن جزري) (م 833ق)

دراية الحديث (الهداية الى علوم الدراية) 114

محمّد بن محمّد بن محمّد بن حسين بن عبدك گنجي (زنده در 674)

مشيخة دانيال بن منكلي بن صرفا الكركي 467

محمّد بن محمّد حسين نهاوندي (م 1270ق)

ترتيب اسانيد فقيهه 168

محمّد بن محمّد غزالي ، حجة الاسلام ابوحامد (م 505ق)

اسماء رجال مشكوة 422

محمّد بن محمّد محسن فيض كاشاني ، علم الهدى (م 1115ق)

جدول اصطلاحات صاحب الوافي في الاسانيد 260

الرجال 271

نضد الايضاح في ترتيب ايضاح الاشتباه 405

محمّد بن محمود عصار لواساني ، سيد (م 1356ق)

ملخص المقال في الدراية و الرجال 83

محمّد بن مخدوم حسيني (قرن 10ق)

سلسلة مشايخ محمّد بن مخدوم حسيني 312

محمّد تقى بن ابى المعالى خادم متطبب انصارى (قرن 11ق)

ترتيب رجال النجاشي 175

محمّد تقى بن حسين على هروي اصفهاني (م 1299ق)

نهاية الآمال فى كيفية الرجوع الى علم الرجال 410

محمد تقى بن مقصود على اصفهانى ، مجلسى اول (م 1070ق)

شرح مشيخة من لا يحضره الفقيه 320

طريق رواية الصحيفة السجادية 330

محمد جعفر بن سيف الدين شريعتمدار استرآبادى (م 1263ق)

الايجاز (الوجيزة) 9

الرجال 274

الرسالة الرجالية 293

طرق الشيخ الطوسى 327

لب اللباب فى الدراية و علم الرجال 75

محمد جعفر جعفرى گيلانى لنگرودى ، ابوالمعالي (قرن 15ق)

علم الحديث 63

محمد حسن بن صفر على بارفروشى (شيخ كبير) (م 1345ق)

نتيجة المقال فى علم الدراية و الرجال 402

محمد حسن بن محمد جعفر شريعتمدار استرآبادى (م 1318ق)

مظاهر الآثار 385

محمد حسين بن على اصغر قاضى طباطبايى تبريزى ، سيد (م 1293ق)

سند الفقيه 314

الفوائد الكاشفة (شرح عدة الكافى، اصحاب العدة) 353

المشيخة المرتبة (ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه) 381

محمد حسين بن على قزلجى ، ملا (زنده در 1326ق)

نظم نخبة الفكر 131

ص: 527

محمد حسين بن محمد حسن همداني كرامناشاهي (قرن 14ق)

الرجال 282

وجيزة في الدراية و الرجال 416

محمد حسين بن محمد علي حسيني مرعشي شهرستاني (قرن 13ق)

رسالة الدراية و الرجال 38

محمد حسين بن هبة الله رضوي كاشاني ، علم الهدى (م 1385ق)

العنديل في تمييز الصحيح من العليل 336

محمد رضا بن علي اكبر قمي (قرن 14ق)

طريق ابن بابويه 328

محمد رضا بن محمد رشيد نائيني (قرن 12 ق)

تحقيق رجالي درباره مفضل بن عمر، معلى بن خنيس وعمر بن حنظله 165

محمد زمان بن كلب علي خان جلاير خراساني كلايي ، متخلص به ساقى (م 1286ق)

اصطلاحات المحدثين 4

محمد سعيد واعظ مرندى (قرن 11ق)

تحفة الاخوان 12

محمد طاهر بن محمد طالب حسيني موسوى اردبيلي مشهدى ، سيد (قرن 11ق)

الشجرة المباركة (رجال سيد محمد طاهر) 317

محمد طه بن مهدى بن محمد رضا تبريزى نجفى (م 1323ق)

اتقان المقال (احياء الاموات فى احوال الروات) 135

محمد عابد بن احمد انصارى سندی مدنى (م 1257ق)

حصر الشارد فى اسانيد محمد عابد 438

محمد علي آل كشكول حائري (قرن 13ق)

الاکمال لمنتهى المقال فى احوال الرجال 150

محمد علي بن احمد بن كمال الدين حسين استرآبادى (م1094ق)

الفوائد فى تحقيق مشتركات الرجال 352

محمد علي بن صادق مدرس رضوى ، سيد ميرزا (م1311ق)

الرجال 275

محمد علي بن محمد باقر هزار جريبي (م1245ق)

السراج المنير فى الفوائد الرجالية 54

محمد علي بن محمد رضا ساروى مازندراني (م1193ق)

توضيح الاشتباه و الاشكال فى ضبط اسامى الرواة و القاب الرجال 251

محمد علي نوري (قرن 13ق)

الدراية 24

محمد قاسم بن محمد مؤمن اردستاني (قرن 12ق)

فهرست رجال مسند كتاب من لا يحضره الفقيه 363

محمد قزويني عاشورى (زنده در 1311ق)

ترجمة اسد الغابة فى معرفة الصحابة 431

محمد كاظم جزائري ، سيد (1379ق)

نخبة البشر 403

محمد مجاهد طباطبائي حائري، سيد (م1242ق)

عمدة المقال فى تحقيق احوال الرجال 335

محمد محسن تهراني (شيخ آقا بزرگ) (م1389ق)

مصنفي المقال في مصنفى علم الرجال 382

محمد مهدي بن مرتضى طباطبائي بحر العلوم نجفي ، سيد (م 1212ق)

ارجوزة في اصحاب الاجماع (منظومه در اصحاب اجماع) 137

ص: 528

رجال بحر العلوم (الفوائد الرجالية) 287

محمد مهدي بن يحيى قزوینی ، عماد الواعظین (حاج عماد فهرسی) (م 1355ق)

امان الحثيث في لهو الحديث 7

محمد مؤمن بن شاه مرتضى بن شاه محمود كاشاني (بعد از 1033ق)

الرجال 283

محمد مؤمن بن عبد الرضا موسوی بفرویی یزدی خطیب (زنده در 1060ق)

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 180

محمد هندي حنفي ، مولوی (قرن 13ق)

لب اللباب في مناقب الاصحاب 457

محمود بن علي ، ميرزا (قرن 11ق)

ترجمة صفويه في الملة المصطفوية 13

محمود بن سليمان كفوي قسطنطيني رومي حنفي (م 990ق)

كاتب اعلام الاخير من فقهاء مذهب النعمان المختار (طبقات الحنفية) 453

محمود بن طاهر بن مظفر سجزي (قرن 6ق)

المغيث من مختلف الحديث ، بخشی از 127

محمود بن علي شيخ الاسلام تبريزي (م 1310ق)

رسالة في الدراية و الرجال 46

مراد بن محمد صادق بن محمد علي بن حيدر كشميري (قرن 12ق)

رجال الكشميري 291

مرتضى بن محمد امين دزفولي شوشتری (شيخ اعظم انصاري) (م 1281ق)

الرجال 277

مرتضى موسى خوانسارى / گویا (زنده در 1308ق)

الرجال 278

مصطفى بن حسين تفرشى حسینی (م 1044ق)

نقد الرجال 408

موسى بن مهدي حسینی مازندرانی ، سيد (م 1400ق)

الانوار اللمعة 155

مؤلف ناشناخته

ارجوزة فى الرجال 138

اسامى وضاع الحديث 141

اسماء اصحاب بدر 142

اسماء اصحاب بدر 143

اسماء اصحاب بدر 144

اصطلاحات حديث 3

اقسام خير به نظم 6

الالفاظ المتداولة بين اهل الحديث 104

انساب الرجال 154

تبويب خلاصة الاقوال 160

تحقيق احوال ابى بصير ، القول فى ... 164

تذكرة الرجال 166

ترتيب اسانيد فقيهه 170

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيهه 178

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 179

ترجمة اسحاق بن عمار 195

ترجمة نقد الرجال 234

تفسير «عدة من اصحابنا» من الكافي للكلينى (اصحاب العدة) 241

تهذيب تهذيب الكمال 433

ص: 529

جامع اجزاء اسماء روات (ايضاح الرجال فى اسامى اصحاب الاثمه الاطهار عليهم السلام) 253

جامع الاقوال فى معرفة الرجال 256

الجامع فى الرجال 258

الجزء فى مصطلح الحديث و الرجال 109

الحاشية على نزهة النظر 111

حاشية كتاب فى الرجال 265

دراية الحديث 27

دراية الحديث 113

الدوائر الرجالية 270

الرجال 281

الرجال 441

رساله در اقسام حديث 35

رساله در درايه 36

رساله در كيفيت عمل به اخبار و ترك كتب اخلاقى صوفيان 37

رسالة فى كنى اصحاب الحديث 298

رسالة مصطلحات حديث شريف 116

ساقطات الرجال 310

شرح البيقونية فى مصطلح الحديث 117

شرح القصيدة الغرامية (شرح قصيده غرامى صحيح) 118

فضائل الصحابة 341

الفوائد الرجالية 343

الفوائد الرجالية 344

الفوائد الرجالية 350

فوائد متفرقة در درايه 69

فهرس الرجال 355

فهرست اسماء روات و فقها 359

فهرست المصنفين 364

كتاب الكنى المختصر من تهذيب الكمال 452

مختصر تهذيب الكمال فى معرفة الرجال 462

مشايخ الاجازة (طبقات الرواة) 372

مشجرات 376

المشيخة 377

المطالب الرجالية التى تتوقف عليها المطالب الاستدلالية 383

ملخص اسرار اليقين فى شرح دراية المتقين 82

منظومة فى الرجال 397

موتقات رجال الطوسى 400

نبذة من المباحث الرجالية 401

وجيزه 413

وجيزه 90

الوجيزة فى تشخيص احوال الروات 415

مهدي بن اسماعيل موسى هروى ، سيد (م 1270ق)

رسالة فى الدراية 42

مهدى بن حسن بن حسين موسى خوانسارى ، سيد (م 1246ق)

تحقيق احوال ابى بصير ، رسالة فى ... (عديمة النظر فى احوال ابى بصير) 163

مهدى بن على غريفى بحراني (م 1343ق)

شوارع الرواية الى مشارع الدراية 58

المختصر فى الدراية 78

ص: 530

مهدي كجورى مازندراني شيرازى ، شيخ (م 1293ق)

الفوائد الرجالية 349

نجم الدين بن محمد بن محمد حسيني شامى عاملى (قرن 11ق)

الرجال (دفتر فى الرجال) 280

هاشم بن سليمان بن اسماعيل حسيني كتكاني بحراني ، سيد (م 1107ق)

ترتيب مشيخة من لا يحضره الفقيه 177

تنبيه الارب وتذكرة اللبيب فى ايضاح رجال التهذيب 249

ياسين بن صلاح الدين بن على بلادى بحراني (قرن 12ق)

معين النبيه فى رجال من لا يحضره الفقيه 390

يحيى بن ابى بكر عامرى حرضى يمانى ، عماد الدين ابوزكريا (م 893ق)

الرياض المستطابة فى جملة من روى فى الصحيحين من الصحابة 442

يحيى بن حسين بن عشيره يزدى (قرن 10ق)

مشايخ الشيعة (معرفة مشايخ الشيعة، تذكرة المتبحرين) 373

يحيى بن شرف الدين نووى شافعى ، محيى الدين ابوزكريا (م 676ق)

ارشاد طلاب الحقائق الى معرفة سنن خير الخلائق 102

التقريب و التيسير لمعرفة سنن البشير النذير 108

يحيى بن معين بن عون بن زياد بغدادى ، ابوزكريا (م 233ق)

معرفة الرجال 470

يكي از شاگردان صاحب قوانين (قرن 13ق)

دراية الحديث 28

يكي از علمای اصفهان (قرن 14ق)

يوسف بن عبد الله بن محمد بن عبد البر اندلسي مالكي (ابن عبد البر) (463ق)

الاستيعاب في معرفة الاصحاب 419

يوسف بن عبد الرحمن مزى ، جمال الدين (م 742ق)

تهذيب الكمال في اسماء الرجال 435

يوسف بن محمد حسين عاملي شامي (م 982ق)

ترتيب رجال الكشي (ترتيب اختيار معرفة الرجال) 173

جامع الاقوال في معرفة الرجال 255

ص: 531

ابراهیم 1100

ابراهیم بن احمد خواندی حسینی سمنانی 929

ابراهیم بن اسماعیل موسوی 1910

ابراهیم بن حسین دنبلی خوبی (مؤلف) 1858

ابراهیم بن ساری 1497، 1743

ابراهیم بن عباس خراسانی 26

[شیخ] ابراهیم بن عبد الوهاب احسائی 975

ابراهیم بن عثمان بن عیسی بن درباس مارانی 2385

ابراهیم بن عطاء اللّٰه حسینی 630، 1756، 1174

ابراهیم بن عطاء اللّٰه حسینی خوزنی 1709

ابراهیم بن علی اکبر رضوی 1603، 1646

ابراهیم بن محمّد بن ادريس بن بابا جوک 2339

ابراهیم بن محمّد بن ازهر صریفینی 2389

ابراهیم بن محمّد حسین 1951

ابراهیم بن محمّد سعدی سعدی 482

ابراهیم بن هاشم حسینی عمیدی 1466، 2111

ابراهیم بن یعقوب رشتی 277، 292

ابراهیم بن یوسف کلب السبط الثانی 1333، 1478

ابراهیم زنجانی 388

ابراهیم مکی شیرازی 1920

ابن [سید] عبد الغفور طباطبائی 1875، 2172

ابن محمد بن علی رضا 2116

ابن محمد صادق 971

ابوبکر بن احمد حنبلی 2359

ابوبکر بن عبد الکافی بن عثمان مراغی 2396

ابوتراب بن عبد اللہ اردبیلی 2021

ابوتراب بن عبد اللہ زشکی 2130

ابوتراب بن محمد مسیح 2039

ابوتراب بن محمد موسوی اصفهانی (مؤلف) 6

ابوالحسن بن حسین بن نقی گیلانی (مؤلف) 249

ابوالحسن بن عبد اللہ خوانساری 2168

ابوالحسن بن عبد اللہ شیرازی 1929

ابوالحسن بن محمد صادق رکن آبادی یزدی 1017

ابوالحسن حسینی یزدی (مؤلف) / احتمالاً 769

ابوذر بن [ملا] عبد الصمد انصاری ابراهیم آبادی 99

ص: 533

ابوطالب بن ابوالقاسم موسوی زنجانی (مؤلف) 274

ابوطالب بن احمد خوانساری 1986

ابوطالب بن احمد کرمانی 1029

ابوطالب بن احمد موسوی خوانساری 1793

ابوطالب بن عنایت الله تویسرکانی 1388

ابوطالب رضوی همدانی 776

ابوطالب میرزایی موسوی زنجانی 253

ابوعلی حائری (شاگرد مؤلف) 883

ابوعلی حائری (مؤلف) 1859

ابوالفتح 942

ابوالفتح بن مسعود تبریزی 1470

[قاضی] ابوالفتح بن مسعود تبریزی 1475

ابوالقاسم 376

ابوالقاسم بن جواد موسوی 1443، 1444

ابوالقاسم بن خسرو شولستانی 979

ابوالقاسم بن رمضان علی لاریجانی 799

ابوالقاسم بن زین العابدین قزوینی 1257

ابوالقاسم بن زین العابدین موسوی شهرستانی 2225

ابوالقاسم بن [ملا] علی 2276

ابوالقاسم بن علی ریزی لنجانی 2275

ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی 1526

ابوالقاسم بن محمد كاظم موسوى حسيني زنجاني 170

ابوالقاسم بن محمد مشهدي 1884

ابوالقاسم بن محمد نراقي كاشاني (مؤلف) / احتمالاً 1602

ابوالقاسم حسيني اصفهاني 2174

ابوالقاسم خوانساري 674

[رفيع الدين] احمد 333

احمد 487

[حاج] احمد 1071

احمد بن ابراهيم بن محمد مطري 1677

احمد بن احمد بن عجمي احمدي 2379

[ميرزا] احمد بن جعفر حسيني لالابادي (شاگرد مؤلف) 1983

احمد بن جواد 1375

احمد بن حسن مازندراني مظاهري اسدي 949

احمد بن خاتون / گوياء 1758

[سيد] احمد بن [سيد] خضر 542

احمد بن خليل بن احمد بن خليل 488

احمد بن [سيد] شرف الدين حسيني حسيني نجفي 1331، 1713

احمد بن صالح بن سعيد بن اسجيل حجر 955، 1724

احمد بن صالح بن سعيد بن جيل حجري 640

احمد بن عبد الله 483

احمد بن عبد الرحيم بن عبد الواحد مقدسي 2369

[مہذب الدین] احمد بن عبد الرضا (مؤلف) 1649، 1654

[سید بدر الدین] احمد بن عطاء اللہ کربلائی نواز 1917

احمد بن علی بکیسیتی عاملی 749

احمد بن علی بن حسن بن غیاث حسینی حیللی نجفی 125

ص: 534

احمد بن علی ساروی مازندرانی 1038

احمد بن علی مکی شیرازی 1401

احمد بن محمد 224

احمد بن محمد بن احمد بن ابی بکر بعلی حنبلی 2326

احمد بن محمد بن علی بن محمد بن عامر 1

احمد بن محمد حسنی عینائی 1133

[ابوالقاسم] احمد بن محمد حسینی 2060

[سید] احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری 83، 550، 717، 1102، 1681، 1348، 1746

[نور الدین] احمد بن [جمال الدین] محمد شیرازی 1177

احمد بن محمد طاهر 47

احمد بن مصطفی خوینی 1863

احمد بن مصطفی خوینی قزوینی (مؤلف) 1790

احمد خوانساری 2045

[سید] احمد زنجانی (مؤلف) 1778

احمد سعید بن قادر حسین 538

[سید] احمد [میر] شاهمیر طباطبایی 956

[سید] احمد صفایی خوانساری 679، 1842، 1453

احمد مکی 924

احمد نجفی 1926

احمد نجل علی بن کتان نجفی 798

ادریس بن حسین حسینی موسوی 67

اسحاق بن احمد بن اسحاق اموی مربعی 2294

[سید] اسد الله 1529

اسد الله بن عبد الله 174

اسد الله بن محمد باقر طالقانی 845

اسماعیل بن [میرزا] ابوطالب طباطبایی 1494

اسماعیل بن [میر] ابوطالب طباطبایی 1522

اسماعیل بن [کمال الدین] حسین شیرازی 331، 1197

اسماعیل بن عبد الله خوانساری 234، 1259، 672، 1446، 2256

اسماعیل بن علی نجفی 1356

اسماعیل بن محمد بعلبکی (مؤلف) / ظاهر 2290

اسماعیل بن محمد حسین خواجهوی اصفهانی (مؤلف) 553

اسماعیل بن محمد صالح کما جالی 2020

اسماعیل بن محمد کریم تبریزی 50، 370

اسماعیل بن یاسین خزانی کاظمینی 1084

اسماعیل بیرجندی 2040

اسماعیل حسنی 1213

اسماعیل سمنانی 31

اسماعیل کرمانی 698

[سید] اسماعیل موسوی بهبهانی (مؤلف) 1701

اسماعیل نجفی 1344

[معین الدین] اشرف بن محمد بن علی حسینی 1402

اللّٰه قلى الموت 1180

ايوب بن على بن ابراهيم ربيع مؤدب 2390

بابا بن صالح قزوينى 1206

ص: 535

بابا بن [ملا] محمد مهدی شهمیرزادی (شاهمیرزایی) 15، 283، 821، 1630، 1608، 1964، 2250

باقر بن [حاجی] لطیف 1966

بدر الدین بن محمد 499

بدیع الزمان بن محمد شفیع دامغانی مؤذن 2136

بدیع الزمان قهپایی 567

بلال بن سنان (مدرس مدرسه جبه علی) 486

[سید] تقی بن عبد الرشید رضوی 2029

تقی بن محمد باقر رشتی 368

تقی الدین بن صدر الدین طالقانی 1730

جعفر بن علی بن سلیمان بحرانی 961

جعفر بن محمد حسینی سبزواری (مؤلف) 1656

جعفر بن محمد صفی 474

[زین الدین] جعفر زاهدی / برگ آخر 217

جعفر علی بن جلال الدین 909، 1173

جلال الدین بن غیاث الدین حسینی افچه ای کوشک دشتی 299، 429

[ملا] جلال لاهیجی 2132

جمال الدین بن ابی طالب اصفهانی 1586

جمال الدین بن علی هزارجریبی طبری 1148

جهان بن زین الدین جعفری 1204

حاتم بن علی بحرانی 957

حاج بن منصور احسائی 501

[میرا] حاج حسینی 1927

حاجی بن شریف بهبهانی 703

حاجی نوری 1642

حبيب الله بن مير فاضل طالقانی 1012

حبيب الله شريف بن [كمال الدين] محمود سبزواری 1387

حسام الدين بن عز الدين بن عبد الله نزيل القرى 627

حسن 1894

حسن بن ابوالمعصوم گلپایگانی کوکدی 74

حسن بن حرز بحرانی سترای 570

حسن بن حسین بن علی خفاجی (غرابات) 1390

حسن بن حسین بن مهدی خفاجی 1351

حسن بن حسین حسینی مازندرانی 329

حسن بن [مشهدی] حسین کلان محله ای 312

حسن بن [ملا] زین العابدین نجف آبادی 1510

حسن بن صادق موسوی 293

حسن بن عبد الله جزائری 1015

حسن بن عبد الله فتال حسینی نجفی 1303

[شیخ] حسن بن عبد الله ماحوزی 1912

حسن بن [میرزا] عبد الجواد چمیکندوکی 264

حسن بن علی بن عبد النبي قطیفی خطی طائی 1139، 1277، 1380

حسن بن علی کربلائی 932

حسن بن كاظم بواناتى 29

حسن بن كمال اوالى 1146

حسن بن محمد 2265

[سید] حسن بن [میرزا] محمد تقى طباطبایى 2106

حسن بن محمد حسین طبسى 566

ص: 536

حسن بن محمد دمستانی بحرانی (مؤلف) / احتمالاً 603

حسن بن محمد عثمان عفانی حنفی 507

[سید] حسن حسنی حسینی 191

[کمال الدین] حسن حسینی نجفی نیشابوری 1120، 338

[شیخ] حسن قزوینی 742

حسن کمره ای 940

حسن محمد ابراهیم خوانساری 1963

حسین 1798، 982

حسین اهری 1112

حسین بن امیر لطیف حسینی کدکنی 153

حسین بن حیدر کرکی 1130

حسین بن خطیر جزایری 981

حسین بن شهاب الدین کرکی 759

حسین بن عارف 1135

حسین بن عبد الله بن غلام علی بن شرف الدین دزفولی 1794، 1988

حسین بن عبد السید بن خلیفة بن احمد 471

حسین بن علی بن زین الدین بلادی 945

حسین بن علی بن محمد بن حسن بن زین الدین عاملی 130، 1208

حسین بن علی بن هلال بغدادی 645

حسین بن علی لنجانی 1527

حسین بن قاسم دلیری نجفی 1468

حسین بن کمال الدین ابزر حسینی 1087

[سید] حسین بن [سید] محسن حسینی 383

حسین بن محمد بغدادی نجفی 2198

حسین بن محمد حسینی 562، 2254

حسین بن محمد رضا سبزواری 1406

حسین بن محمد شوشتری 374

[شمس الدین] حسین بن محمد شیرازی 937

حسین بن محمد علی شفقی (ساکن قریه نهزم شفقت) 12

حسین بن [سعد الدین] محمد غفاری 930

[شیخ] حسین بن مطر جزایری 765

[سید] حسین حسینی (مؤلف) 97

حسین خراسانی ترشیزی 1694

حسین درویشی 1512

حسین علی 1346

حسین علی بن محمد حسین 53

حسین علی تویه درواری 1813

حسین علی قاجار 478

حسین قلی 747

حسین کمره ای 639

[شیخ] حسین مازندرانی حائری 2121

[قاضی میر] حسین موسوی بفرویی 2005

حسین موسوی کرمانشاهی 289، 301

حمزة بن محمود 549

حمود بن محمد بن علی بن احمد 1820، 1821، 1822

حمید بن حسن همدانی 2013

حیدر بن علی بن محمد حسنی حسینی اصفهانی 1837

خدابخش بن شیر علی بن محمد حسن قزوینی نجفی 102

ص: 537

خداوردی بن قاسم افشار (مؤلف) 1578

خلیفة بن علی 938

خلیل بن [سید امیر رکن الدین] مسعود حسینی کاشانی 985

خلیل سندسی 2280

خواجہ کلان بن محمد محسن فندرسکی 960

خیر الدین خراسانی 57، 334

داود بن علی مازندرانی 1417

درویش بن کاظم سیاح 1880

ربیع بن نصر اللہ حسینی تنکابنی 1870

رشید بن غیاث 2007

رشید بن غیاث الدین 772، 1354

[سید] رضا [میر مخدوم] بن عبد الوهاب اوجی 1385

[سید] رضا بن [میر] محمد یوسف حسینی 1013

رضی بن محمد نبی قزوینی 1093

رمضان علی بن علی اصغر (لسالبانی؟) 1252

روح اللہ قہپایی 1398، 2003، 2004

[سید] ریحان اللہ بن جعفر کشفی بروجردی (مؤلف) 600

زکی بن نصیر ہمدانی 2000

زین الدین بن محمد 2302

زین العابدین بن محمد باقر حسینی 323

زین العابدین بن محمد تقی خوانساری 1342

زين العابدين بن محمد خوانساری 70

[سید] زين العابدين بن محمد خوانساری 2160

زين العابدين خوانساری 1965

زين العابدين لواسانی 1304

زينی بن [شيخ] باقر بن [شيخ] زینی نجفی 1905

سبحان علی 673، 1315

سراج الدين بن احمد شوشتری 1400

سعد بن خزعل حویزی حلی 472، 1834

[قاضی] سلطان بن محمد تقی ازغدی 646

سليمان بن حسين بن محمد بن احمد بن سليمان 128

سليمان بن محمد باقر حسینی 1162

سليمان بن محمود بحرانی 745

سيف الدين بن محمد قاینی 120

شرف بن مظفر 653، 2102

شريف بن عبد الرحيم زنجانی 1260

شريف بن [بهاء الدين] علی رامدی حسنی 463، 1382

شريف رامدی 20

[نجم الدين] شريف عسکری 1462

شکر الله 797

شکر الله بن [قوام الدين] حسن شیرازی خاکی 1473

شمس الدين بن علی کروی 481

شهاب الدين بن حسنعلی همدانی در جزینى سوزنى 680

شهاب الدين بن طعمه بن شهاب بن كلب نجفی 1830

[آیت الله سید] شهاب الدين مرعشى 114، 405، 1619

ص: 538

صادق بن عبد الحكيم بن حيدر 158

صادق بن قاسم خولنجاني 145

صالح بن حسن بن حسن بن فضل بن محمد بن فضل عباس مطلبی جزائری 1833

صالح بن حسن بن فضل عباس مطلبی جزائری 1337

صالح بن سليمان 1941

صالح بن محمد بن عبد الله سلامی نجفی 1336، 1719، 1922

صالح بن [مولانا] محمد تقی 2227

صالح بن يوسف بن محمد اوالی بحرانی مقشاعی 1714

صالح خلف آبادی 984

صدر الدين بن علي محمد استرآبادی 1645

صفر علی بن اسماعیل صباغ نجف آبادی 1867

صفر علی بن سبز علی موسوی خراسانی 606، 2167

[شیخ] صفی الدین بن امیر شیخ 923

صفی الدین بن فخر الدین بن نور الدین بن علی عاملی 357

صلاح بن ابراهیم بن محمد بحرانی 970

صنع الله بن محمد 115

طاهر حسینی حسین مرعشی 1153، 1154

عابد بن [ملا] بدر 2170

عادل بیک بن قیچ بیک بولاس 1407

[ابوالفضل] عباس بن سیف الدین مازندرانی 634، 1182

عباس بن عبد الله 2025

عباس بن عبد بن حسين بن فارس سلومي 2245

عباس بن محمد اكبر 1735

عباس بن محمد بن علي حسيني مازندراني 1170

عباس بن محمد لنجاني اصفهاني 76

عباس بن مقلد بن هيكل كربلايي 1119

عباس شريعتي خراساني 1691

عباس علي بن جعفر خراساني 2085

عبد الله 1129، 1409

[ميرزا] عبد الله افندي اصفهاني تبريزي 910

عبد الله بن ابراهيم مساعد نعاي حويزاوي 1179

عبد الله بن جعفر بن يوسف 532

عبد الله بن حسيني 914

عبد الله بن ربيع بن سراج بن سالم المعلم 1090

عبد الله بن سعيد 2043

عبد الله بن عبد الحسين شوشتري 1712

عبد الله بن علي كاتب (ميرزا جان) 716

عبد الله بن عيسى بيك افندي (صاحب رياض العلماء) 1976

عبد الله بن فضل 1481

عبد الله بن محمد 601

عبد الله بن محمد بن مبارك بن محمد بن ابي صريف 1128

[شمس الدين] عبد الله بن محمد بن مرشد 1178

عبد اللہ بن محمد جعفر اصفہانی مشہدی 1621

عبد اللہ بن محمد جواد موسوی تستری 1030

عبد اللہ بن محمد حسن ہشترودی 1461

ص: 539

عبد اللّٰه بن [ملا] محمّد حسين خيرآبادى 602

عبد اللّٰه بن محمّد خويى 1865

عبد اللّٰه بن محمّد رضا شبر حسينى كاظمى (مؤلف) 98، 1101

عبد اللّٰه بن محمّد سعيد 2059

عبد اللّٰه بن محمّد قاتنى 152

عبد اللّٰه بن مروان شافعى 2378

عبد اللّٰه بن مغلطاي 2362

عبد اللّٰه جزائرى 625

عبد اللّٰه دينورى 307

[حاجى] عبد اللّٰه صوفى 590

عبد اللّٰه قاسم على يزدى 1874

[حاج] عبد اللّٰه مسكين بن نجم الدين قندهارى 230

عبد اللّٰه موسى اشتهااردى 898، 1059، 2261

عبد الباقي بن امير محمّد حسينى 2144

عبد الباقي بن محمّد حسين 2068

عبد الباقي طباطبايى 1601

عبد الجواد بن محمّد على 1532

عبد الحسن بارمانى 1944

عبد الحسن بن [سيد] تاج حسينى جزائرى 442

عبد الحسين 1993

عبد الحسين امينى (مؤلف) 1807

عبد الحسين بن شيخ محمد امين زاده 1533

عبد الحسين بن عبد الله صويلاوى كعبى 162، 210

عبد الحسين بن عبد العلى مازندرانى 1477

عبد الحسين بن محمد امين 1534

عبد الحسين بن محمد مهدى خوانسارى 386

عبد الحسين شرارة 851، 1316، 2177، 2251

عبد الحسين محلاتى 2188

عبد الحميد بن شيخ مهدى خماسى 588

عبد الخالق بن عبد الرحيم 760

عبد الرحمن بن احمد بن اسماعيل قلقشندى 2374، 2375، 2376

عبد الرحمن بن على بن محمد بن شيبانى شافعى 2381

عبد الرحيم 181

عبد الرحيم افشار زنجانى 1612

عبد الرحيم بن آقا [ميرزا] محمد حسن قاضى اصفهانى 2107

عبد الرحيم بن ابى الفضل افشارى زنجانى 1463

عبد الرحيم بن محمد تقى جبل عاملى قزوينى 1299

عبد الرحيم بن محمد جعفر مراغى 580

عبد الرحيم بن مطهر جيلى 496

عبد الرزاق بن عبد الجواد موسى اصفهانى 2193

عبد الرزاق بن عبد الحسين اصفهانى همدانى (مؤلف) 461

عبد الرزاق غاينى 259

عبد الرسول (کوچ کجوری) 281

عبد الرضا بن جلال بن شمس الدين بن مظفر 1254

ص: 540

عبد الستار اسلامى 1703

عبد الشكور 385

عبد الطيف بن محمد 1913

عبد العظيم بن على اردكاني يزدى 1876

عبد العلى 1141

عبد العلى بن محمد حسن فرجى بسطامى 2194

عبد العلى بن محمد على حماد مظاهرى برغونى 1950

عبد الغفور بن عبد النبى بن عبد الغفور انصارى لارى (مؤلف) 911

عبد الغفور بن عبد النبى بن عبد الغفور انصارى لارى 1605

عبد الغفور بن عنایت الله رویدشتى (وردى دشتى) 972، 963

عبد الغفور بن مسعود طالقانى 305

عبد الغنى 2181، 822

عبد الغنى بن عبد الصمد 787

عبد الكاظم بن عبد العلى تنكابنى 194

عبد الكريم بن محمد باقر خوئى 367

عبد الكريم بن معصوم قزوینى 1033

[سید] عبد اللطيف حسينى 605

عبد اللطيف هاشمى جزائرى ، ابن الكيال 1308

عبد المجيد بن محمد مهدى على آبادى يزدى 808

عبد المجيد گروسى (مؤلف) 107

عبد المحسن بن عبد الصمد شيروانى 514

عبد المطلب رازی 157

عبد النبی بن حسن مشهدی 1134

عبد الواحد کاتب دوست آبادی 193، 528

عبد الوهاب 2325

عبد الوهاب بن [ملا] محمد تقی خیار جی قزوینی 229

[ملا] عبد الوهاب شیرازی 2083

العربی بن محمد بن العربی بن عقیل 505

عزیز الله 337

عزیز الله بن حبیب الله 1476

عطاء الله بن مسیح بن ابراهیم بن حسن آملی 1132

عطاء الله حسینی 2187

[میر] عطاء حسینی 1080

علاء الملک بن عبد القادر بن شکر الله حسینی مرعشی 1471

علاء الملک بن عبد القادر حسینی مرعشی 558، 1131، 1209، 1376

علم الهدی بن داعی بن علم الهدی بن داعی بن ملک اردشیر بن عبد اللطیف بن حسن بن زین الدین (شهید ثانی) انجدانی 2023

علی اصغر بن محمد شفیع چاپلقی بروجردی (مؤلف) 1626

[میرزا] علی اکبر ایروانی شرفخانی 1085، 1625، 2395، 2398

علی اکبر بن ابراهیم خوانساری 1737

علی اکبر بن علی حسینی فراهانی 399

علی اکبر خوانساری 2163

[سید] علی بن ... کاظم 2028

علی بن ابراهیم بن علی بن احمد چلبی 535

علی بن ابوعلی (فرزند مؤلف) 1877

علی بن احمد بحرانی 702

علی بن احمد بن اسماعیل حسنی حسینی 1258

[سید] علی بن احمد بن عبد الباقی حسنی حسین کاشانی 55

علی بن حسین بن محمد نعیمی بلادی بحرانی 1854

علی بن شاه محمد طوسی نجفی 1332

علی بن عبد الله جزائری لحمی حویزه ای 1247

علی بن [ملا] عبد الحسین بیدگلی کاشانی 682، 1424، 1569

علی بن عبد الغالب فیروز آبادی 636

[سید] علی بن [سید] عبد اللطیف 1811، 1953

علی بن علی عاملی 1310

علی بن عید 1175، 1721

علی بن فتاح حسینی 1023

علی بن قوام الدین بن محمود عاقولی لشی حلی 1769، 1829

علی بن مجد الدین حسینی 24

[میرزا] علی بن [میرزا] محمد 1806

علی بن محمد بن امیر خوراسکانی 678

علی بن محمد بن پیر علی بیرجندی 1145

علی بن محمد بن سلیمان حسینی بحرانی 1933

علی بن محمد بن علی حافظ شیرازی 1127

[نظام الدین] علی بن [غیاث الدین] محمد شوشتری 1400

علی بن محمد جعفر شریعتمداری (مؤلف) 303، 315، 1567، 1647، 1784

علی بن محمد حسینی 1156

علی بن محمد دینانی کانکی 2131

علی بن محمد رضا ابرقوهی 27، 809

علی بن محمد رضا حایری 1441

علی بن محمد نوری 1349

[سید] علی بن [سید] محمد نویری حسینی 1210

علی بن منصور فارانی 1157

علی بن ولی بن [حاج] محمد 534، 537

علی بن یحیی 2117

علی بن یعقوب ارادتی 100

[سید شرف الدین] علی حسینی نجفی مرعشی حائری 2262

علی رضا بن شریف الدین حسینی 2008

علی رضا بن محمد غیاث شولستانی 23

علی رضا قمی 1495، 1980

علی صوفی 850

[سید] علی غریب 517

علی قلی بن فخر الدین آهی رضوی 2030

علی محمد حویزی 711

[ملا] علی محمد خوانساری 2077

علی محمد سدهی 2057

علی نقی بن اسماعیل موسوی 82، 164

علی نقی بن محمد صابر 2191

علی نقی تونی خراسانی 2143

علی هزار جریبی 824

ص: 542

عماد حسینی کسکری 2

عمر بن ابی بکر بن محمد 2346

عمران بن عامر ازهری مالکی 2394، 2397

عنایت الله 926

عنایت الله بن [معین الدین] علی فیروز آبادی 943

عنایت الله بن [شرف الدین] علی قهپایی (مؤلف) 744، 1785

عیسی بن محمد امین کاظمی جزائری 60

غلام بن محمد 2257

غلام حسین 401

غلام حسین بن سلطان محمد قاینی 1937

غلام رضا بن محمد بیدانی 255

غلام رضا بن محمد علی آرانی 764، 794

غلام رضا بن محمد علی آرانی کاشانی 245

غلام علی بن [ملا] حسین حمصی 1493

غلام علی هندی 1248

فتاح بن اسماعیل حسینی 1766، 2196

فتاح بن اسماعیل حسینی (مؤلف) 1052

فخر الدین امینی نصیری 85

فرج الله بن علی بن محمد بن حرب منصورى 1088

فرج الله حویزی (مؤلف) 620، 621

فرج بن محمد صنہاجی 2296

فضل اللّٰه بن حسين نائينى 2009

فضل اللّٰه بن محمد 470، 1330

فضل اللّٰه بن محمد رجب 1711

فضل اللّٰه بن محمد كاشانى 626، 1143

فضل بن محمد بن فضل عباسى 661، 1480، 1844

[حاج] قاسم بن [حاج] على اكبر خوانسارى 573، 2052، 2171

قاسم بن على حسيني 1520

قاسم بن على محمد شهرىار 1585

قاسم بن مسيح گيلانى 288

[درويش] قاسم نقاش 683، 1267

قربان على 123

قطب الدين بن تمام بن حسن صميرى 1118

قنبر على 1314

كاظم بن ابوالحسن بيابانكى 835

كمال الدين بن حيدر حسيني عاملى (مؤلف) 1808

كيقباد بن [حاج] على بحر آبادى 1137

لطف اللّٰه كوپايى 1676

محب على بن مراد على لاهيجانى 892

محسن بن چراغ على 227

[حاج] محسن بن حبيب بن دخيل حميرى كربلايى 1879

محسن بن حبيب بن دخيل حميرى كربلايى 1886

محسن بن حبيب حسيني جرفادقاني 670

محسن بن [حاج] حبيب كربلايي 1881

محسن بن حسن حسيني 2140

محسن بن حسن حسيني طالقاني 365

محسن بن حسيب حسيني جرفادقاني 2080

ص: 543

محسن بن حسين بن محص بن حمود حائري حسيني 935

محسن بن حيدر علي ركن آبادي 1938

محسن بن عبد الكريم تنكابي 1513

محسن بن محمد حسين شراره فتوني عاملي 1623

محسن بن محمد رفيع گيلاني رشتي اصفهاني (مؤلف) 252

محفوظ بن علي 409

محمد 1362

[شيخ] محمد 1658

[نور الدين] محمد 1723

محمد 1956، 1967، 1990

محمد ابراهيم بن محمد سلامي 2383

محمد ابراهيم جيلي 1959

محمد استرآبادي (مؤلف) 1076

محمد اسماعيل بن عبد الرحمن سلطان آبادي 1792

محمد اسماعيل بن عبد النبي نصيري 2135

محمد اسماعيل تهراني 1523

محمد اسماعيل سمناني 669، 2176

محمد امين بن علي محمد موسوي جزائري شوشتري 400

محمد امين بن محمد علي كاظمي (مؤلف) 2233

محمد امين بن محمد مؤمن 1194

محمد امين علي اكبر ابهري 964

محمد امين قارى 321

[جمال الدين] محمد انصارى 1172

محمد باقر 180

[حاج] محمد باقر بن [حاج ملا] احمد بن [حاج ملا] سليم 826

محمد باقر بن جعفر قراغى 1322

محمد باقر بن [شيخ] عبد الله جزايرى شيرازى 44

محمد باقر بن عبد الهادى بقاى آشتيانى 2114

محمد باقر بن على اكبر حسيني 708، 1720، 739

محمد باقر بن [فخر الدين] على بناء اصفهانى 947

محمد باقر بن محمد بن [خواجه] على 325، 758، 931، 1815

محمد باقر بن محمد تقى 1216

محمد باقر بن محمد جعفر بهارى همدانى 902، 903، 904، 908، 1504، 1505، 1570، 1571، 1572، 1574، 1575، 1576

، 1744، 2229

محمد باقر بن محمد حسين تبريزى (مؤلف) 770

محمد باقر بن محمد رضا سپاهانى 1932

محمد باقر بن محمد رضا مشهدى اصفهانى 343

محمد باقر بن محمد سميع خراسانى 792

محمد باقر بن محمد مهدى مشهدى 987

محمد باقر حسيني 2026

محمد باقر دامغانى 1818

محمد باقر رضوى 1767

- محمد باقر زند کرمانی (مؤلف) 267
- محمد باقر قائنی بیرجندی (مؤلف) 256
- [شیخ] محمد باقر گلپایگانی 1536
- محمد باقر گلپایگانی 2061
- محمد بسطامی 22، 121، 466، 1171
- محمد بن ابراهیم بن غنّام ابن المهندس 2306، 2307، 2308، 2310، 2309، 2311، 2315، 2316، 2317، 2318، 2319، 2320، 2321، 2322، 2323، 2324
- محمد بن ابراهیم بن محمد سلامی 2343
- محمد بن ابوطالب شوشتری 1878
- محمد بن ابی بکر بن زریق 2287
- [ابوالمکارم جمال الدین] محمد بن ابی القاسم رافعی 509
- محمد بن ابی القاسم موسوی 1032
- محمد بن احمد بن اسماعیل جبیلی عاملی 916
- محمد بن احمد بن عمران شامی 126، 327
- محمد بن [میرزا] احمد دانیانی 986
- محمد بن احمد شامی 127، 328
- محمد بن احمد شریف سپاهانی 692
- [حاجی] محمد بن احمد شریف سپاهانی 1392، 1715
- محمد بن اخی محمد بن محمد کاتب 1383، 1708
- [درویش] محمد بن ادريس 976
- محمد بن ادین المستویه حسینی 213

محمد بن اسماعيل 1334، 1539

محمد بن اسماعيل بن ابراهيم کرمانشاهی 269

محمد بن اسماعيل بن احد عاملی 1335

محمد بن اسماعيل بن محمد حسینی نجفی 59

[معین الدین] محمد بن بدیع الزمان قهپایی 967

محمد بن تاج الدین جزایری مشهدی 755

محمد بن حسن بحرانی (مؤلف) 757

محمد بن [میرزا] حسن بن [آقا] رستم بن زین البیک 378، 459

[شیخ] محمد بن حسن [صاحب معالم] بن زین الدین عاملی 1078

محمد بن حسن بن زین الدین عاملی 1919

محمد بن حسن حر عاملی 1761، 1776

محمد بن حسن حر عاملی (مؤلف) 1507

محمد بن حسن شریف (مؤلف) 11

محمد بن حسن گنابادی 1896

محمد بن حسن یزدی عقدائی 1690

محمد بن حسین 1199، 1404، 1405

محمد بن حسین بن محمد علی خراسانی 172، 282

محمد بن حسین طالقانی 1389

محمد بن خلف الستری 1789

محمد بن درویش بارمانی 1238

[امین الدین] محمد بن روزبهان شریف 921

محمّد بن [سید] زین العابدین 228

محمّد بن زین العابدین مرعشی موسوی 1074

محمّد بن زین العابدین موسوی 1987، 2063

[سید] محمّد بن زین العابدین موسوی خوانساری 774

محمّد بن سراهنگ بن مرتضیٰ حسینی 1326

ص: 545

محمد بن سعيد 1205

محمد بن سعيد سعدى 1014

[ميرزا] محمد بن سلطان محمد 1034

محمد بن سيف الله حسيني اصفهاني 134

محمد بن صادق چورسى خوبى 2084

محمد بن صادق شفتى گيلانى 176

محمد بن صفر فخار 803، 1885

محمد بن عبد الله بحراني 1138

محمد بن عبد الله بحراني (مؤلف) 1583

[شمس الدين] محمد بن [جلال الدين] عبد الله حنبلى 2370

محمد بن عبد الله موحد قمى 1064

محمد بن عبد الحميد 1519

محمد بن عبد الرزاق 1152

محمد بن عبد العلى نجفى محاويلى 1940

[حاج] محمد بن عبد الغنى زاوهى 1957

محمد بن علوان بن عسكر خاقانى 944

[شمس الدين] محمد بن [حاجى] على 913

محمد بن على اردبيلى غروى حائرى (مؤلف) 1092

[سيد] محمد بن على اردكانى يزدى 28

محمد بن على اكبر طبسى گيلكى 239

محمد بن على اوالى 1379

محمد بن علی بن محمد 623

محمد بن علی بن یحیی بن سالم منصورى 1928

محمد بن علی تبینی 320، 1831

محمد بن علی حسینی استرآبادی (مؤلف) 1916

محمد بن علی عقدایی 124، 633، 1760

محمد بن علی محمد بن حسین (ابن معادل) 1378

[سید] محمد بن [میر] علی محمد کزازی 790

محمد بن عمر شجاع 2331

[ابوطالب] محمد بن عنایت الله 1394

محمد بن غازی بن عبد الرحیم حمصی 484

محمد بن فرخ 1925

محمد بن قاسم طارمی 814

[شمس الدین] محمد بن قاسم گیلانی استرآبادی 565

محمد بن محمد باقر 397

محمد بن محمد باقر بیهودی قاننی خراسانی 226، 1550، 1679

محمد بن محمد بن احمد بن عیسی 521

محمد بن محمد بن علی حمدانی قزوینی 1757

محمد بن محمد تقی ابرقوهی 897

محمد بن محمد تقی ارباب قمی 1262

[جمال الدین] محمد بن [شیخ] محمد جهرمی 922

محمد بن محمد حسن رازی 2182

محمّد بن محمّد حسنی بعلی 1706

[حاجی] محمّد بن محمّد حسین ابهری 1979

محمّد بن محمّد حسین نهاوندی 730، 731

[میرزا] محمّد بن محمّد شریف قزوینی 1212

محمّد بن محمّد صالح (مدعو به ملا حاجی بابا) 642

ص: 546

محمد بن محمد عراقی 2366

محمد بن محمد علی خوانساری 372

[میرزا] محمد بن محمد علی خوانساری 375

محمد بن محمد علی خوانساری 658

[نظام الدین] محمد بن محمد فاضل خادم 340

[علم الهدی] محمد بن فیض کاشانی (مؤلف) 1994

محمد بن [ملا] محمد محسن هزار جریبی 173

محمد بن محمد مهدی حسینی 2064، 2072، 2074

محمد بن محمد مهدی حسینی اصفهانی شمس آبادی 2066

محمد بن محمد مهدی حسینی شمس آبادی 2073

محمد بن محمد مهدی رضوی همدانی (شاگرد مؤلف) 1607

[نور الدین] محمد بن محمد مؤمن 1483

محمد بن محمد نصیر مازندرانی 1866

محمد بن مرتضی [مشهور به] نور الدین 344

محمد بن نجم بن مسعود بن سند طباطبائی 2291، 2292، 2293

محمد بن نصر الله بن مبرد 1271

محمد بن نصر الله شیرازی 546

[سید] محمد تسلیم حسینی 485، 520

[ملا] محمد تقی برغانی ساوجبلاغی 2264

محمد تقی بن ابی طالب لواسانی 1869

محمد تقی بن حسین علی هروی (مؤلف) / گویا 2104

محمد تقی بن حسین علی هروی اصفهانی (مؤلف) 2105

محمد تقی بن علی اصغر استرآبادی 2164

محمد تقی بن فتاح موسوی حسینی زنجانی 811

محمد تقی بن محمد اسماعیل استرآبادی 317، 1521

محمد تقی بن محمد باقر شریف یزدی 1637، 1640

محمد تقی بن محمد حسن گیلانی 654

محمد تقی بن محمد حسین شهرستانی 135، 262، 263، 427

محمد تقی بن [آقا] محمد صالح 398

محمد تقی بن محمد علی 341

محمد تقی بن محمد مقیم موسوی 163، 2047

محمد تقی بن محمد مؤمن ملا شکوئی فسوی فارسی 1695

محمد تقی تبریزی 2120

محمد تقی جهرمی 655

محمد تقی شریف یزدی 1418

محمد جعفر 278، 812

محمد جعفر استرآبادی (مؤلف) 13، 295

محمد جعفر بن عبد الرحیم 350

محمد جعفر بن محمد علی حائری 664، 1736

محمد جعفر بن محمد مهدی اصفهانی 1622

محمد جعفر بن محمد مهدی تبریزی اصفهانی 1961

محمد جعفر خوزانی 17

محمد جعفر همدانی 2044

محمد جواد 190، 2253

محمد جواد بن محمد حسن دهنوی سمیرمی 815، 2252

محمد حسن 1491

محمد حسن بن احمد بن محمد علی بن علی اکبر گلپانی نژاد بروجردی زادگاه 1745

محمد حسن بن عبد الحسین کاشانی 1962

محمد حسن بن [میرزا] عبد الرحیم نهاوندی 192

محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (مؤلف) 1823، 1824، 1825، 1826، 1827

محمد حسن بن محمد حسین خاتون آبادی 477

محمد حسن بن محمد علی 166

محمد حسن بن محمد معصوم قزوینی 777، 779

محمد حسن بن محمد مهدی موسوی جزایری تستری 237

محمد حسن تویه ورودری صوفی 3

[سید] محمد حسن حسنی طباطبایی 547

محمد حسن عاملی 1095

محمد حسن قزوینی 2069

محمد حسین 1150

[میرزا] محمد حسین بحرینی منشی 39

محمد حسین بن ابی تراب بیرجندی قاننی 261

محمد حسین بن [ملا] احمد شهر بابکی 284

محمد حسین بن احمد محمدیه نائینی 1035

محمد حسين بن اسماعيل همدانی 1609

محمد حسين بن [مير ابو الفتح] حسين خادم 1189

محمد حسين بن علي اصغر طباطبائي تبریزی (مؤلف) 1587، 1699، 1816

محمد حسين بن قطب الدين 980

محمد حسين بن محمد حسن اصفهانی خاتون آبادی 154

محمد حسين بن محمد حسن عاملي 257

محمد حسين بن محمد حسن همدانی کرمانشاهی (مؤلف) 1370، 2231

محمد حسين بن محمد قاسم (شاگرد مؤلف) 1319

محمد حسين بن محمد قاسم کاشانی 1518

محمد حسين بن محمد محسن خاتون آبادی 1237

محمد حسين بن هبة الله رضوی (مؤلف) 1646

محمد حسين حسینی طهرانی 1809

محمد حسين قمشهی 1320

محمد حسینی 734

محمد حسینی دامغانی 1410

محمد خضر بن محمد حسين شوشتری 362

محمد خوانساری 2161

[ملا] محمد [مجتهد] خویی 778

محمد دارکلی 518

محمد ربیع اصفهانی 959

محمد رحيم خویی 96

محمد رشید 2001

محمد رضا 48، 1195

محمد رضا بن [تاج الدین] حسن نخعی 1142

محمد رضا بن علی اسفرنجانی 1249

محمد رضا بن علی اکبر قمی (مؤلف) 1632

محمد رضا بن علی بن علی رضا عباسی 1934

محمد رضا بن علی مازندارنی 950

محمد رضا بن محمد حسین خوانساری 73

محمد رضا بن محمد محسن 805

محمد رضا بن محمد مقیم تبریزی 1935

محمد رضا بن محمد مؤمن قمی 2139

محمد رضا رازی 1479

محمد رضا فیروز آبادی 1921

محمد رضا گیلانی 2133

محمد رضا نائینی (مؤلف) 725

محمد رضی 2119

محمد رضی زنکوهی 402

محمد رفیع بن [ملا] صفات الله نائینی 8، 360

محمد رفیع بن محمد اسماعیل دامغانی 1018

محمد رفیع بن محمد رضا 1995، 1996

محمد رفیع حسنی لاریجانی 977

محمد زکی بن [درویش] محمد تویسرکانی 1236

محمد زمان بن اسماعیل حسینی 1164

[سید] محمد زمان بن [سید] اسماعیل حسینی اعرجی سمنانی 687، 1163

محمد زمان بن حسن 810

محمد زمان بن [میر] حسین نقوی سبزواری 64

محمد زمان بن قوچ احمد سمنانی 1268

محمد زمان بن کلب علی جلائر خراسانی کلایی (مؤلف) 5

محمد زمان بن محمد قاسم 151، 2125

محمد زمان قاری 347

محمد سعید 1924

محمد سعید بن [شیخ] امین الدین 1725

محمد سعید بن [شیخ] امین الدین استرآبادی 647

محمد سعید بن شمس الدین 1072

محمد سعید بن محمد تقی خاتون آبادی 214

محمد سلمان شریف صفوی اردبیلی 740

محمد شاکر بن فیض الله انصاری 1203

محمد شریف 332، 795

محمد شریف بن عبد الرحیم یزدی نجفی 319

محمد شفیع بن محمد مؤمن فائنی 1931

محمد شفیع الواقانی 712

محمد شول بن عبد الله 1166

محمد صادق بروجردی 203

محمد صادق بن محمد جعفر خواجویی سیرجانی 1581

محمد صادق بن محمد حسین 789

[ادیب الممالک] محمد صادق بن محمد حسین فراهانی 1999

محمد صادق بن محمد خلیل تویسرکانی 95

محمد صادق بن محمد رضا بروجردی 449

محمد صادق بن محمد سلیم حسینی طالقانی 1239

محمد صادق بن محمد کاظم پریشانی 65

ص: 549

محمد صادق پریشانی 80

[سید] محمد صادق طباطبائی سنگلجی 241، 308

محمد صالح 178

محمد صالح بن احمد مازندرانی 934

محمد صالح بن عبد علی بن عبد الحسین بن فخر الدین زوین کربلائی 1952

محمد صالح بن عبد الفتاح بن ابراهیم جارم حنفی حسن رشیدی 2342، 2372

محمد صالح بن علی طالقانی 629، 1397

[حافظ] محمد صالح بن محمد حسین مشهدی 918

محمد صالح شیرازی 638

محمد طاهر بن اشرف حسنی حسینی 1185

محمد طاهر بن حسن موسوی 1309

محمد طاهر بن علی اکبر زنگنه تبریزی 140

محمد طاهر بن محمد صالح حسینی 297

محمد طاهر بن محمد طالب موسوی اردبیلی مشهدی (مؤلف) 1589

محمد طاهر بن محمد مؤمن طالقانی 2197

محمد طاهر حسینی 952

محمد طاهر کازرونی 2022

محمد طه بن مهدی بن محمد رضا تبریزی نجفی (مؤلف) 554

[سید] محمد عصار (مؤلف) 311

محمد عظیم بن [آقا] حسین 2006

محمد علی 101، 666، 2048

محمد علی آل کشکول (مؤلف) 596

محمد علی اصفهانی 258

محمد علی بن ابراهیم بنداردی یزدی 2249

محمد علی بن احمد اصفهانی عقدایی 2273

محمد علی بن [حاج ملا] احمد انصاری 1893

محمد علی بن جعفر بن [حاج] صادق 663

محمد علی بن حسن علی نیریزی 2123

محمد علی بن [شیخ] حماد حلی برعونی 1832، 1828، 1759

محمد علی بن شاه مراد 2122

محمد علی بن [حاج سید] صادق رضوی (مؤلف) 1305

محمد علی بن عبد الکریم 2041

محمد علی بن علی اکبر طباطبایی 2055

محمد علی بن محمد ابراهیم 142

محمد علی بن محمد باقر حسینی 1251

محمد علی بن محمد باقر حسینی آملی قاضی 1193

محمد علی بن [ملا] محمد برغانی 1644

[سید] محمد علی بن محمد بن عبد الله موسوی لاریجانی شاه آبادی اصفهانی 766

محمد علی بن [ملا] محمد حسین کاشانی آرانی 1890، 1629

محمد علی بن محمد شفیع حسینی سبزواری 968

محمد علی بن محمد مهدی طباطبایی 1652

[سید] محمد علی بن محمد هاشم روضاتی 1997

محمد علی بن مصطفی اصفهانی 468

محمد علی بن نعمت اللہ طباطبائی 1198

محمد علی بن نور اللہ بیابانکی 131

محمد علی بن نور الدین واعظ کاشانی، خطیب 1045

محمد علی بن ولی حسینی اصفهانی 628، 1161

محمد علی ساروی (مؤلف) 1060

محمد علی شمس اردکانی 150، 356

محمد علی قزوینی 465

محمد علی کشمیری 635، 1190

محمد علی نائینی 225

محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی 89، 342، 1306، 1307

محمد قاسم بن محمد 2099

[امیر] محمد قاسم بن محمد کاظم 796

محمد قاسم بن محمد کاظم 1958

محمد قاسم بن محمد مؤمن اردستانی (مؤلف) 1781

محمد قاسم شیرازی 936

محمد قرشی [آل شیخ عبد علی] 2166

محمد قزوینی عاشوری (مؤلف) 2298، 2299، 2300

محمد کاظم بن احمد بن محمد جعفر موسوی جزائری 705

محمد کاظم بن محمد شریف مدرس خادم 652

محمد کاظم بن محمد هاشم قاننی 1948

محمد کاظم بن میرزا بیک استرآبادی 2012

[سید] محمد کاظم جزائری (مؤلف) 1984

محمد کریم 30

محمد کریم بن محمد رحیم همدانی 978

محمد گیلخوارانی 1484

محمد مبارکه 2179

محمد محسن 66

محمد محسن بن محمد سعید 136

محمد محسن بن محمد سمیع 2128

[شیخ آقا بزرگ] محمد محسن تهرانی 545، 1841

[شیخ آقا بزرگ] محمد محسن تهرانی (مؤلف) 1817

محمد محسن سلیمی 469

محمد محسن قاری 358

[غیاث الدین] محمد مشهدی 1211

محمد مقیم 1188

محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی 1592، 1639

محمد مقیم شجاع شریف شیرازی بن [صفی الدین] محمود بن قاسم بن محمود بن [شریف الدین] سلیمان بن زین العابدین بن ابی مظفر

من آل مظفر 928، 1108، 1181

[معز الدین] محمد موسوی 119

[سید] محمد موسوی 671، 1256، 1840، 2255

محمد مهدی بن الله ویردی اصفهانی 220

محمد مهدي بن محمد اسماعيل استرآبادي 1343، 1738

محمد مهدي بن محمد حسين رشتي 167

ص: 551

محمد مهدي بن محمد صادق قميراني 169

محمد مهدي بن محمد صفي 2087

محمد مهدي بن محمد كاظم خوانساري 2192

محمد مهدي بن نظام 973

محمد مهدي حسيني اصفهاني 939

محمد مؤذن بن محمد يوسف شيركايي 2138

محمد مؤمن بن [قطب الدين] حيدر جريادقاني 946

محمد مؤمن بن سالک الدين يزدي 1698

محمد مؤمن بن عبد الرضا موسوي بفروئي يزدي (مؤلف) 748

محمد مؤمن بن عبد العظيم كجوري 2124

محمد مؤمن بن عبد العلي 707

محمد مؤمن بن [مير] علي 948

محمد مؤمن بن محمد امين حسيني اهري 1791

محمد مؤمن بن محمد رضا حسيني رضوي 1184

محمد مؤمن بن محمد قاسم 1947

محمد نظام بن حسين قرشي ساوجي 1718

محمد نهاوندي (مؤلف) 729

محمد هادي بن ابوتراب کنکازي 1943

محمد هادي بن عبد الكريم كوكدي گلپايگاني 667

محمد هادي بن قنبر علي طيبي گلکي 1949

محمد يوسف نائيني 2065

محمود بن حسام مشرقی جزایری خوارزمی 349

محمود بن حسین خطیب رازی 116

محمود بن سلیمان کفوی رومی حنفی (مؤلف) / احتمالاً 2365

محمود بن علی حمید استرآبادی 624

محمود بن علی طبسی 1200

محمود بن علی نقی طباطبایی 1892

محمود بن غلام علی 933

[حاجی] محمود بن فضل الله استرآبادی 1136

[سیف الدین] محمود بن محمد ابراهیم 1011

محمود بن محمد حسن رازی 387

محمود بن محمد رضا بیدگلی 403

محمود [واعظ] بن محمود رضا طبسی 1287

محمود بن یعقوب موسوی 736

محمود طهرانی 1391

محمود علوی حسینی گرمرودی 1183

مختار بن میرزا میلانی 2010

[شیخ] مختار هندی 1819

[شیخ] مرتضی انصاری (مؤلف) 1321

[مولی شاه] مرتضی بن محمود کاشی 1147

مرتضی بن مرتضی حسینی اردکانی یزدی 2173

مرتضی حسینی 1381

[سید] مرتضیٰ خلخالی 1114

[سید] مرتضیٰ مدرس 1360

مرتضیٰ موسوی خوانساری (مؤلف) 1325

مسعود بن [ابی ابراهیم] عز الدین موسوی شیرازی 306

ص: 552

مسیب قاضینی 450

مصطفی بن حسین تفرشی حسینی (مؤلف) 2002

مصطفی بن محمد علی حسینی 369

مصطفی حسینی 1160

مصطفی رجایی زاده 536

[سید] مصطفی صفایی خوانساری 1638

معصوم بن [حاج] ابراهیم 72، 2162، 2247

مفید لاهیجانی 2126

ملک حسین بن نظام الملک مشهدی 1144

ملک محمد 651

منصور بن علی منصور خازن 555

موسی 710، 1357

موسی بن ابوطالب اسکی لاریجانی 276

[شیخ] موسی بن ابوطالب لاریجانی 390

[صدر الدین] موسی بن جعفر لاهیجی 2054

موسی بن حسن حسینی 951

[سید] موسی مازندرانی (مؤلف) 619

مؤمن بن حسن علی طبسی 1942

مؤمن بن شاه حسن تونی 364

مؤمن بن مرتضی کاشانی 1167

[میرزا] مهدی بن [میرزا] حسین سلطان الذاکرین 1991

مهدی بن عبد المراد69

[شیخ] مهدی بن عبد المراد2243

مهدی بن محمّد حسین آرنی کاشانی1442

مهدی بن محمّد حسینی1455

مهدی بن محمّد طاهر خوانساری1651

[سید] مهدی خراسانی2049

مهر علی بن عبد الرضا سبزواری1606

میرزا خان بن محمّد باقر958

ناجی بن علی129

ناد علی بن مهر علی خوانساری801

نبی بن بنیاد قزوینی568

نجف علی بن شعیب1868

نجم الدین بن محمّد حسینی شامی عاملی (مؤلف)1352

نذر محمّد بن عبد الرحیم مشهدی نوقانی941

نصار بن محمّد حویزی563، 632، 1176

نصار بن محمّد سعیداوی1918

نصر اللّٰه1250

نصر اللّٰه بروجردی1517

نصر اللّٰه بن ابی القاسم1492

نصر اللّٰه بن حسن بن حسین بن عیسیٰ حسنی1192

نصر اللّٰه بن حسن حسینی استرآبادی2246

[شیخ] نظام بن [شیخ] صادق تویسرکانی 345

نظام بن صادق تویسرکانی 346

نعمت اللہ بن حمزہ عمیدی حسینی 1329

نعمت اللہ بن حمزہ عمیدی حسینی نجفی 1710، 1755

نعمت اللہ عمیدی حسینی 1474

نور الدین بن ملک حسین ابهری 2011

نور محمد لاریجانی 9

ص: 553

نوروز علی بن گل محمد 177

وجیه الدین بن اسماعیل بن عباس 467

وهاب بن محمد نصیر 2076

[سید] هاشم بن عبدالله اوالی دویس حسنی 1722

هاشم بن کرم الله جزائری 437

[سید] هاشم بن محمد علی موسوی یزدی 171

هاشم مازندرانی 1604، 2157

هموس [؟] بن حسین [معروف به] حسن 1846

یحیی بن احمد بن علی روشنی 2332، 2333

یحیی بن بو الغار 500

یوسف بن عبد الله اوالی 2101

[جمال الدین] یوسف مزی (مؤلف) 2312، 2313، 2314

یوسف بن علی رومی 515

یوسف بن محمد بن محمد خطیب حنبلی 2357

یوسف بن محمد حسین عاملی (مؤلف) / ظاهرا 1086

یوسف بن نور الدین بن یونس حسینی 1311

ص: 554

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

